

ספר
משפטי ישראל

איסור הליכה לבתי משפט
ולבתי הדין הרבניים
הפועלים לפי חוקי המדינה

קיצור הלכות
כפיית גיטין והליכה לערכאות

נכתב ע"י
רבנים ודומ"צ חשובים
ונערך בסייעתא דשמיא ובזכות הרבים
מהדורה שניה
"חודש הרחמים והסליחות"
תשע"ג לפ"ק

בכל ענייני הספר ניתן לפנות
"לועד העולמי ליוחסין - משפטי ישראל"
הערות בכתב - יתקבלו בברכה בבד"צ "קדושת לוי"

ארצות הברית

P.O.B
1216 MONROE
10949 N. Y.

בית דין צדק
דקהל קדושת לוי
מאנסי, נוא יארק,
(845) 352-0532
FAX: (845) 426-1349

מחולק חינם לזיכוי הרבים (בא"י ובחו"ל)

לביכ"נ וביהמ"ד / כולל / ישיבה / מקום ציבורי

רבנים ומחנכים / מורות / אנשי ציבור

לכלל הציבור: נמכר במחיר סמלי, 10 ש"ח לספר

נרפם לעילוי נשמת מרנן ורבנן זיע"א

הגר"ח פאלאג'י, הגרי"ז מבריסק,

ה"חזון איש", ה"בן איש חי"

ה"ויואל משה", ה"קהילות יעקב"

וקדושי השואה הי"ד – ת.נ.צ.ב.ה

"צדקתם עומדת לעד"

חלוקת רבבות עותקים של הספר "משפטי ישראל"

התאפשרה בזכות תרומתם של הנדיבים הדגולים המורמים מעם.

זכות טהרת ויחוס עם ישראל יעמדו להם ולזרעם עד עולם

וממקור הברכות יתברכו בכל טוב סלה

מהודרה ראשונה - "בין המצרים" – תשע"ג

מהדורה שניה – "חודש הרחמים והסליחות" תשע"ג

©

כל הזכויות שמורות

מותר לצלם שלא למטרות מסחר

תוכן העניינים *

5..... הסכמה ופסק הלכה מגדולי הדור שליט"א

אזהרה חמורה על כפיית גיטין באמריקה / הסכמה מהגראש"י גשטעטנער שליט"א / דעת תורה - איסור הליכה לערכאות ולגורמי השלטון / מכתב מחמישים מגדולי אמריקה - על איסור כפיית גיטין והליכה לערכאות / מכתב הרבנים - בזיונות הפוסלים את הגט

13..... בשער - "רבנות" מטעם - רבים מאד הגיטין בכפייה

השתיקה הרועמת / החובה לפרסם מעללי ה"דיינים מטעם" / עונש המונע פרסום פשעי בתי"ד הרבניים / חרם גדולי הפוסקים, על "בתי-הדין הרבניים" / מטרת פרסום הספר / ביטול "עצי אשירה" מארצינו / חובת השעה - לפתוח 'ספרי יוחסין'

קיצור הלכות - כפיית גיטין והליכה לערכאות

21..... תוכן העניינים - קיצור הלכות

22..... פסולי המזרות לא יפסחו על איש

23-61..... סימנים א - כד

62..... לקרוע ילדים בגירושין, או להתחיל מחדש

64..... מסירת מודעה

ספר "משפטי ישראל"

פסקי הלכה עם מקורות בהרחבה

ג..... מפתח עניינים מפורט

סימן א	גט בכפייה ("גט מעושה") ההלכה והמציאות
סימן ב	בבתי הדין הרבניים
סימן ג	חוקי סדום החדשים - "צווי ההגבלה" תשנ"ה
סימן ד	הרחקות דר"ת - לרוב הראשונים דינם ככפייה
סימן ה	הטוענת "מאיס עלי" - אין כופים לגרש
סימן ו	כפיית גט במקום אלימות
סימן ז	כפיית גט כשהבעל והאשה אינם חיים ביחד - חומר איסורו

* לתשומת לב! לתועלת הרבים - הספר "משפטי ישראל" מחולק לשני סוגי 'מיספור עמודים':

1. הסכמות, הקדמה וקיצור הלכות - מסומנים במספרים (3-64).

2. "משפטי ישראל" עם המקורות בהרחבה ומכתבים - מסומנים באותיות (ג-תלד).

סימן ז	כפיית גט כשהבעל לא מעוניין בשלום בית
סימן ח	תמורת תשלום כסף או טובת הנאה..... קל
סימן ט	רמאות הפוסלת את הגט - גם לאחר הגירושין..... קמב
סימן י	דין מזונות וכסות בניו הקטנים והגדולים - והיובי מדור, שכר לימוד ורפואה - עפ"י התורה..... קנב
סימן יא	דין משמורת הילדים - אצל האב או אצל האם, ואם יכול לסרב לשלם מזונות כשאינם אצלו..... קעח
סימן יב	בתי הדין הרבניים מטעם המדינה - דינם כערכאות..... קפט
סימן יג	עיגון הבעלים בבתי הדין הרבניים..... רח
סימן יד	עיגון או הרס המשפחה- תשובת בעל "המשנה הלכות".....רטז
סימן טו	משפטי התורה אמת וצדק והכופים גיטין "מרחמנות" – מינים ואפיקורסים..... רל
סימן טז	הפוסקים דבת יורשת במקום שיש בן - עוקרי התורה..... רמ
סימן יז	"בית דין לערעורים" - משפט הגויים..... רנא
סימן יח	עורכי דין וטוענים רבניים - וכפיית גיטין במציאות זמנינו..... רנח
סימן יט	יצוג ע"י מורשה - טוען רבני ועו"ד עפ"י ההלכה..... רסד
סימן כ	הליכה לערכאות חומרתו, ומקומות הכלולים באיסור..... רפא
סימן כא	מוסר לערכאות החיוב לעונשו ודין שחיטתו וספר תורה שכתב -ומסירה במקום סכנה..... רצז
סימן כב	מחריבי היהדות - "הרבנות הראשית" ומוסדותיה..... שי
סימן כג	קווים לדמותם ההרסנית של "בתי הדין הרבנים" בדורנו..... שיח
סימן כד	עונש המונע פרסום מעללי "בתי"ד הרבניים"..... שכז
	דייני אמת בגיטין - בראי הדורות..... שלג

מסירת מודעה לביטול הגט..... שנ
לאורם נלך - סיפורים ומכתבים מגדולי ישראל..... שנז
מכתבי הרבנים - המוזכרים והשייכים לספר "משפטי ישראל"..... שסו

קונטרס אחרון:

"הפקעת קידושין" - "ותנאי בנשואין"

אסורים על פי ההלכה, ונשארת אשת איש..... שפט
מפתח ערכים מפורט..... תז

הסכמה ופסק הלכה מגדולי הדור שליט"א

סאס סאס

דעת תורה בדין כפיית גט

בס"ד, א' תמוז תשע"ג לפ"ק

בעקבות שהתרבו לאחרונה גיטין פסולים מדאורייתא הגורמים איסור אשת איש וריבוי ממזרים, רח"ל, הננו לפרסם דעתנו דעת תורה, שהלכה פסוקה היא שגט הניתן על-ידי כפייה שלא כדין תורה - פסול מהתורה.

על-כן כפיית גיטין על ידי אונס הגוף או איומי מאסר או עשיית בזיונות שלא ע"פ דין תורה, וכן כפייה של אונס ממון ואיומי קנסות - פוסלים את הגט, (איומים ואונס הגוף - מפורש בשו"ת הרשב"א ח"ב סי' רע"ו, ובעוד ראשונים ופוסקים. בזיונות - מפורש ברשב"א ח"ב סי' תיד, ברשב"ש סי' שלט, וברדב"ז ח"ד, אלף קפת. אונסי ממון ואיומי קנסות - מפורש בשו"ת הרשב"א ח"ד סי' מ' בשם ר"ח וראב"ד, וכן הכרעת הפוסקים ראה שו"ת ר"ב אשכנזי סי' טו).

כמו-כן, אשה הפונה בתביעה שלא כדין נגד בעלה, כתביעת כספים, מזונות, חלוקת רכוש וכדומה, ובתמורה לביטול התביעה, הבעל מסכים לתת לה גט, הרי זה בכלל גט מעושה שלא כדין (הכרעת הראשונים והפוסקים: רשב"א ריטב"א גיטין נה, ריב"ש סי' רצ, ר"ב אשכנזי סי' טו, ש"ך חו"מ סי' רה יא, משנה למלך פ"ב מגירושין ה"כ, צמח צדק אבה"ע סי' רסד, עונג יו"ט אבה"ע סי' קסח, חו"מ אבה"ע סי' צט ס"ק ג,ו).

אשה המקבלת גט ע"י אונסים או איומים הנ"ל ודומיהם, אסורה להינשא, וצריכה גט אחר. וכל הנושא גרושה צריך לברר היטב באיזה ב"ד נתגרשה, ואם הבעל הסכים לגרש מרצונו, ולא היה הגט בכפייה.

נאם שריאל רוזנברג נאם נחום מנשה גוטנטג נאם יחזקאל פלס

חובה גדולה לחזק את העניין הגדול הזה, ללכת רק לבתי דינים החרדים לדבר ה', ולא ללכת ל'בתי-דין' המושפעים מחוקי הערכאות שבמדינה - המביאים לעם ישראל מכשולים גדולים ואיסורים חמורים הנ"ל, כמבואר בספר 'משפטי ישראל' המתריע בעניינים אלו.

וע"ז באעה"ח ג' תמוז תשע"ג

ג"א מצטרף להנ"ל ג"א מצטרף
ניסים קרליץ שמואל אויערבאך חיים קניבסקי
אלו עניינים חמורים וצריך להיזהר בהם מאד

שמעון בעדני חיים מאיר הלוי ואזנר נתן קופשיץ משה זאב זורגער

בס"ד, ז' תמוז תשע"ב - אלול תשע"ג לפ"ק

חובה על הנצרכים לכך, ללכת רק לבי"ד שאינו מושפע כלל מפסקי הערכאות, ואף אם כרוך בזה שלצורך הרישום בשלטונות יצטרכו גט נוסף, ודברי הגאונים האלה אמיתיים ופשוטים ע"פ הלכה ומסורה מדור דור.

בעה"ח מצפה לישועה

שמואל הלוי ואזנר

הריני מצטרף לדברי הגאון שליט"א

יצחק טוביה ווייס

צילום מכתב ההסכמה המקורי

דעת תורה
בדין כפיית גט

בס"ד, א' תמוז תשע"ג לפ"ק

בעקבות שהתרבו לאחרונה גיטין פסולים מדאורייתא הגורמים איסור אשת איש וריבוי ממזרים, רח"ל, הננו לפרסם דעתנו דעת תורה, שהלכה פסוקה היא שגט הניתן על-ידי כפייה שלא כדין תורה - פסול מהתורה.

על-כן כפיית גיטין על ידי אונס הגוף או איומי מאסר או עשיית בזיונות שלא ע"פ דין תורה, וכן כפייה של אונס ממון ואיומי קנסות - פוסלים את הגט.

(איומים ואונס הגוף - מפורש בשו"ת הרשב"א ח"ב סי' רע"ו, ובעוד ראשונים ופוסקים. בזיונות - מפורש ברשב"א ח"ז סי' תיר, ברשב"ש סי' שלט, וברדב"ז ח"ד, אלף קפת. אונסי ממון ואיומי קנסות - מפורש בשו"ת הרשב"א ח"ד סי' מ' בשם ר"ח וראב"ד, וכה הכרעת הפוסקים ראה שו"ת ר"ב אשכנזי סי' טו.)

כמו-כן, אשה הפונה בתביעה שלא כדין נגד בעלה, כתביעת כספים, מזונות, חלוקת רכוש וכדומה, ובתמורה לביטול התביעה, הבעל מסכים לתת לה גט, הרי זה בכלל גט מעושה שלא כדין (הכרעת הראשונים והפוסקים: רשב"א ריטב"א גיטין נה, ריב"ש סי' רצ, ר"ב אשכנזי סי' טו, ש"ך ח"מ סי' רה יא, משנה למלך פ"ב מגירושין ה"כ, צמח צדק אבה"ע סי' רסד, עונג יר"ט אבה"ע סי' קסת, חו"א אבה"ע סי' צט ס"ק ג,ו).

אשה המקבלת גט ע"י אונסים או איומים הנ"ל ודומיהם, אסורה להינשא, וצריכה גט אחר. וכל הנושא גרושה צריך לברר היטב באיזה ביי"ד נתגרשה, ואם הבעל הסכים לגרש מרצונו, ולא היה הגט בכפייה.

נאם הרב יצחק יעקב רובין נאם נאום משפחתי אלוהים נאם יישר יצחק

חובה גדולה לחזק את העניין הגדול הזה, ללכת רק לבתי דינים החרדים לדבר ה', ולא ללכת ל'בתי-דין' המושפעים מחוקי הערכאות שבמדינה - המביאים לעם ישראל מכשולים גדולים ואיסורים חמורים הנ"ל, כמבואר בספר 'משפטי ישראל' המתריע בעניינים אלו.

וע"ז באעה"ח ג' תמוז תשע"ג
נאם הרב יצחק יעקב רובין
נאם נאום משפחתי אלוהים
נאם יישר יצחק

בס"ד, ז' תמוז תשע"ב - אלול תשע"ג לפ"ק

חובה על הנצרכים לכך, ללכת רק לבי"ד שאינו מושפע כלל מפסקי הערכאות, ואף אם כרוך בזה שלצורך הרישום בשלטונות יצטרכו גט נוסף, וצ"ע הישועה האלג' אמת ושלום וצדק האנג' ופטיב ארזי בוי יציעה מצבה לאלוה

נאם הרב יצחק יעקב רובין
נאם נאום משפחתי אלוהים
נאם יישר יצחק

מטעם רבותינו הגה"צ מרן הגאב"ד והביד"צ שליט"א

אזהרה חמורה

אלול תשס"ח - בי מרחשוון תשס"ז לביק

בס"ד

קול זעקת רבני הגולה הגיע עדינו, כי עלה הכפורך בכרם בית ישראל מהפקידות איומה השורדת בעינינו גיטין החמורים והתרת אשת איש לשוק רח"ל.

א. על ידי שקמו אנשים העושים במחשך מעשיהם, לדון שלא בפני הבעל, ולכפות ולהוציא לפועל באמצעות בריונים וגברי אלימא המכריחים את הבעל במכות או שוקר אלקטרי עד שעושה כרצונם.

ב. עוד גברה עזותם, לחזק ידי עושה עבירה לתמוך בנשים המרימים יד בתורת משה בזה שממאנים בד"ת ופונות לערכאות.

ג. וע"ד השערוריה הנוראה שקלי דעת דנים בהפקעת קידושין למפרע מטעם קידושי טעות, וכבר יצאו הביד"ץ שליט"א בראשות רבינו הראב"ד הגאון האדיר רבי ישראל יעקב פישער זצ"ל למחות ולהתריע נגד המגלים פנים בתורה שלא כהלכה בעינינו אשת איש, ומחטיאים את הרבים ומרבים פסולים בישראל רח"ל.

ד. החובה על הרבנים ויושבי על מדין בכל אחר ואחר, לעמוד בפרץ ולהסיר מכשול, ולהודיע ברבים כי מעשים פסולים אלו לדון ולהחיר אשת איש ולכפות שלא על פי הלכה המסורה לנו, בפני הבעל, וכע"כ שלא בפניו, אין בהם ממש,

ואסורים להינשא ודינם כאשת איש לכל דבר

וכל אלו שלבם גם בהודאה ואשר למען בצע כמפי מקלם יגיד להם ללול באימודים החמודים כאשת איש בסברות כריסיות, אשר הוא מעוות לא יוכל לתקן, יחרדו מאימת הדין רח"ל.

הבי"ח למען קדושת וטהרת ישראל, ואין הקב"ה משרה שכונתו אלא על משפחות מיוחדות בישראל

נאם משה שמרנבוך ראב"ד נאם משה הלברשטאם נאם אברהם יצחק אולמן

מה נורא הדבר שמוללים באיסור אשת איש החמורה בדרכים עקלקלים הנ"ל, שגביא לסכנה כל קדושת היחס בישראל אשר אין להעלות על הכתב החוצאות מזה, וכל אשר ידאת ד' וונעת ללבו מחוייב למחות במעשים נאלה בכל חוקי, וד' יחי' בעורינו להסיר מכשול מבית ישראל ויחוח פורצי גדר מדרבם וסוב להם.

נאם יצחק טוביה ווייס רב ואב"ד פניהק ת"ז

הסכמת הגראש"י געשטעטנער

ראב"ד בד"צ "שער המשפט", מונסי (למהדורה שניה)

AVRUHOM SH. Y. GESTETNER

מיט פיל ווייניגער שיקי אדוואקאט דעם נאמען, ווערענדיקט דער און פון פון אונז
ספעציעל, ווערענדיקט דער און פון פון אונז ספעציעל, ווערענדיקט דער און פון פון אונז
אונז פון אונז פון אונז פון אונז פון אונז פון אונז פון אונז פון אונז פון אונז פון אונז
פון אונז פון אונז פון אונז פון אונז פון אונז פון אונז פון אונז פון אונז פון אונז
17 MOSIER CT. MONSEY NY 10952, TEL. (845) 425-9708

אברהם שמואל יהודה געשטעטנער

מחיל: משה אש (שהו בארשם ב"ח ש"י, ב"ח, ור"ח א"ח, ור"ח ש"ח, ור"ח ש"ח, ור"ח ש"ח, ור"ח ש"ח)
ספעציעל: משה אש (שהו בארשם ב"ח ש"י, ב"ח, ור"ח א"ח, ור"ח ש"ח, ור"ח ש"ח, ור"ח ש"ח, ור"ח ש"ח)
ספעציעל: משה אש (שהו בארשם ב"ח ש"י, ב"ח, ור"ח א"ח, ור"ח ש"ח, ור"ח ש"ח, ור"ח ש"ח, ור"ח ש"ח)
ספעציעל: משה אש (שהו בארשם ב"ח ש"י, ב"ח, ור"ח א"ח, ור"ח ש"ח, ור"ח ש"ח, ור"ח ש"ח, ור"ח ש"ח)
ספעציעל: משה אש (שהו בארשם ב"ח ש"י, ב"ח, ור"ח א"ח, ור"ח ש"ח, ור"ח ש"ח, ור"ח ש"ח, ור"ח ש"ח)
ספעציעל: משה אש (שהו בארשם ב"ח ש"י, ב"ח, ור"ח א"ח, ור"ח ש"ח, ור"ח ש"ח, ור"ח ש"ח, ור"ח ש"ח)

בס"ד

הגיענו בחודש מנחם אב הספר הנפלא **משפטי ישראל** חיבור יפה אף נעים שנתחבר על ידי תלמידי חכמים מופלגים - עורך ומסדר בטוב טעם ודעה, לברר הדק היטב על פי הלכה הברורה פסולתם של הניטין הנעשים יום יום ע"י מוסד ה"רבנות" הודיע לשמצה, והגרו עוז להרהיב ליבנם לתוך לוע הארי להתירע ולעקוע על המצב האיום של פסולת הניטין המתרבים יום יום על ידי מעשיהם הנלוזים של ה"רבנות" בארץ ישראל באין פגזה פה ומצפצף. הדברים ידועים לנו היטב מכמה מקרים שעסקנו בהם והיינו בעוכי הקורה, בראותינו גודל רשעתם של ה"רבנות" להדוף ולדרוף את הגברים, אנשים יקרים, בעלי משפחה, אבות לילדים נחמדים, שדרסו ולא חמלו ביום נקם, והתירו אשת איש לעלמא בניגוד להלכה הברורה והרכו ממזרים בישראל רח"ל.

נדא עקא, שגדולי דורנו ממנהגה היראים דרש מפחדים לפצות פיהם גרם, כי טובתם תלוי בהם, דבמחי יד יכולים לבטל סמכותם בכשרות וסידור ניטין וקידושין, שלא יהיה להן תוקף על פי חוקותיהם הממאיים. והקלקול של מעשי הירורים שלהם מגיע לראבותינו עד לכאן, דלחרפתינו ישנם כמה בתי דין מהיראים פה, שתמורת קבלת ה"כרה" מהם [באישורם הניטין של בית דיניהם כשהאשה תינשא בא"י], נמכרו ע"י לעקר "ערכאות הרבנות" לשחק פעולה עממן בעמשי פסולות שלהם נגד הבעל, וכמו שנוכחנו בכמה מקרים, אוי לה לאותה בושה ואוי לה לאותה כלימה. [וזהו מלבד הקלקול הגורא כאן ע"י ה"נעם לאא" העושה שמות נוראות באין פגזה פה ומצפצף, ואכמ"ל].

וכבר ביארנו במבוא לספרנו **משפם הכפיה**, דעיקר החורבא והקלול של ה"רבנות" נצמח ממה שמממשלת הכופרים נותני להמם מינמם צמרם ופשתם הסכימו שה"חוקים" שלהם בעניני "אישות" תהיה תחת פיקוח ה"רבנות", דבר שהיה נחשב בשעתו כ"הישג" גדול: כאילו שגם החפשים והפושעים יינשאו ויתגרשו ע"פ גדרי תה"ק. אבל משהבחנו, שאין ביכולתם לכפות על החפשיים ופושעים אוכלי חויר ביה"כ, הגבלת תה"ק: שכשרות הנט תלוי ברצון הבעל", על כן נאלצו להכניס "שינויים" ו"תיקונים" בחוקי תה"ק, וע"י נלקו קימעה קימעה ברעיות כחובות ונפסדות, להוליד סברות כריסיות שלכ אחר שלכ כדי להתאים ההלכה עם אורח חייהם של החפשיים.

וככה נתדרדרו מדחי אל דחי עד שמרדו כליל בגזירת תה"ק: שכשרות הגם תלוי ברצון הבעל", ועקרו הלכות קבועות והתירו "כפיה" גמורה כ"מאסר" בניגוד לדברי "כל הפוסקים" ממש, ומתחילים בהלכה חמורה זו כנגד עברו יין שאיסור עריות דא"א דומה להם כמישור, תוך כדי לבעוט ב"כללי הוראה והכרעה" שקבעו לנו רבותינו הפוסקים. וידוע משי"כ רמ"א (פו"מ סי' כ"ה, סי"ג): דהפוסק "כמו שירצה" [כלומר בניגוד ל"כללי הוראה והכרעה"], הוא "דיין שקר", והמהר"ק (טורט קמ"ט) כתב: דהו"ל "עוקד דת" ו"מין", והיכין ובוועז (מ"ג, סי' כ"ג) כתב: דהו"ל "רשע" רח"ל ע"ש, ולראבותינו הרב כל התוארים הנוראים הללו הולמתן היטב, ונתברר כמה גדולים דברי חכמים, שלא להנם הרעישו רבותינו הק' מרוד הקודם, שמוסר זה יהיה מכשול גדול ואבן נגף לכלל ישראל, ה"י.

באופן הבסופו של דבר אחר כל "תיקונים" הענינו למצב: דבמקום ש"אף החפשיים יתגרשו כרינא", הסתיים להפך: ד"גם שומרי תו"ם מתגרשים שלא כרינא". [וגם להחפשים יצא קלקול גורא מ"הישג" זה: דבעוד שנישואיהם הוא כרינא, הרי גירושיהן שלא כרינא, שהתוצאה מזה: ריבוי ממזרים לאלפים ורכבות, ויותר טוב היה לכולנו אם הם היו נושאים בלי ח"ק], ולראבותינו גם ה"חרדים" מתגרשים אצלם לאחורונה בניטין הירוויים ומפונגים מפסולות רבות, מבלי שידעו במה יכשלו. [והדבר ברור, דכין שידעו רכל בעל הממאן מלגרש לפי רצון האשה מסתיים ב"מאסר", יש להם דין "אלמים" שניטין שלהם בחזקת פסולים אף כשהבעל לא נתבש].

אי לזאת, ראוי לשבח מאוד את מעשיהם של הנחשונים הללו, וברור שעליהם נאמר ברכת תה"ק ברוך אשר יקים את דברי התורה הזאת, והם ככלל מזכי הרבים שאין חטא בא על דם, וה"ר שתשרה שכינה במעשי ידיהם עדי נוכח בקרוב לכיאת משיח צדקינו בב"א. וע"י באתי על החתום בחפץ לב ונפש, פה מאנסי ניו יארק, יום ב' לסדר "לא תגורו מפני איש" (דברים), ר"ח מנחם אב שנת תשע"ג לפ"ק

אברהם שמואל יהודה געשטעטנער

דעת תורה

איסור הליכה לערכאות ולגורמי שלטון

איסור חמור לתבוע את חברו בערכאות של גויים כמבואר בשו"ע (ח"מ סימן שפ"ח) שנקרא מוסר. וקל וחומר שאסור לתבוע את חברו בערכאות של ישראל (בית משפט) שנוהגים ע"פ חוקי הגוים. [כמבואר בחזון איש (סנהדרין סי' טו, ד) וז"ל: "משפטם גולנותא ועושק ומרימים יד בתורת משה"].

והננו לגלות דעתנו דעת תורה

א. איסור הליכה לערכאות כולל כל מערכת שיפוט וכפייה הנוהגת שלא על-פי דיני תורתנו הקדושה, כגון: 'בתי משפט', 'הוצאה לפועל' 'משטרה' וכדומה. רק במקום סכנה מידית כגון: גנב, פורץ, אלימות שיש בה סכנת נפשות - מותר לפנות למשטרה.

ב. הליכה לערכאות גורמת להריסת שלמות הבית היהודי ולמעוות לא יוכל לתקון, ועל כן בעניינים של 'שלום-בית' - שיש ויכוחים בין בני הזוג, הלילה וחס לפנות למשטרה.

ג. בבעיות משפחתיות בתחום של התנהלות וחינוך הילדים, הפנייה לסעד ורווחה או משטרה מותרת - רק לאחר אישור בכתב מרב מוסמך (שבירר את פרטי המקרה, אצל שני הצדדים בעצמם).

ד. בכל סכסוכים אישיים ומשפחתיים (ירושה וכדומה) חובה להתדיין רק בבתי-דין של יראים וחרדים, הדנים אך ורק ע"פ תורתנו הקדושה. [וכתב החזו"א שם, שבי"ד שיסכימו לחוקי העמים או יחוקקו חוקים שלא כדין התורה אין זה בכלל פשרה, "הרי הם מחללים את התורה, ועל זה נאמר אשר תשים לפניהם ולא לפני הדיוטות, וכדאיתא בסי' כו"].

ה. במקרה שאחד הצדדים לא 'ציית דינא' (מסרב לדון בבית דין) - אסור לשני לפנות לערכאות ולגורמי השלטון עד שיקבל היתר בכתב מבית דין שבררו את הענין שבאמת 'לא ציית דינא'. [עיין ח"מ סימן כ"ב, ונתיח"מ חידושים ס"ק יג, וראה באמרי בינה דיינים כ"ז שהכריע שגם במלווה ע"פ הדין כן], חובת בית הדין שביררו את הענין לתת את ההיתר בכתב בהקדם. (וכבר הייתה כזה הוראה מפורטת מגדולי הפוסקים שליט"א במכתבם מחודש חשוון תש"ע).

ו. מאחר שפרצה זו של הליכה לגורמי השלטון (כגון: משטרה, סעד) חדרה למחננו, חובתנו לפרסם שחומר איסורם הוא כערכאות של גויים ואסור לסייע לפורצי גדר אלו, ואם הוציאו ממון או גרמו נזק ע"י המסירה לערכאות ולגורמי השלטון חייבים לשלם הנזקים, (כמבואר בשו"ע ח"מ סי' שפ"ה, ה' וש"ך ס"ק כו). והנכשל במסירה ישירה או עקיפה (בלי אישור מב"ד כנ"ל) מחויב תכף ומיד לתקן את אשר עיוות ולסגור את כל התיקים לגמרי, ולקבל על עצמו את סמכות תורתנו הקדושה.

ע"ז בעה"ה אב תשע"ב לפ"ק

שמעון בעדני	חיים מאיר ואזנר	ניסים קרליץ
משה צדקה	יעקב מאיר שטרן	שלמה זלמן אולמן
שלמה מחפוד	שלמה זלמן אולמן	שריאל רוזנברג
	נפתלי נוסבוים	יוסף חיים קופשיץ

מכתב חמישים גדולי הרבנים והאדמו"רים באמריקה על איסור כפיית גיטין והליכה לערכאות

בס"ד, אשר אתם אומרים נהיה כגוים, היו לא תהיה (הזקאל ב' ל"ב)

אזהרה חמורה והתראה גדולה

אנחנו החתומים מטה בשם ה' ותורתו, הכואבים על חילול השם הנורא ותורתנו הקדושה, אשר בזמן האחרון כנגד נראה בבית ישראל ואפילו בין שומרי הדת, שהתירו לעצמן להיות עובדי ע"ז בהליכת בתי משפט וערכאות של עכו"ם עם ישראל חבירו, הן בעל כורחו הן ברצון שניהם, שהוא בכלל מסירה ממש המבואר בש"ע חו"מ סי' שפ"ח ס"ט, שהמוסר ישראל ביד עו"כ בין בגופו בין בממונו, ואפילו היה רשע ובעל עבירות, ואפילו היה מוצר לו ומצערו אין לו חלק לעולם הבא. ובגמ' (פ"ק דר"ה וע"ז כ"ו ע"ב) עוד דהמסורות יורדין לגיהנם ונידונין לדורי דורות וגופן ונשמתן כלה.

ולכן באנו באזהרות אלו:

- א. הגנו מזוהרים בזה לכל איש ואשה מישראל והגר הגר בתוכינו בכל מקום שהם בל יהיו ללכת לערכאות של עכו"ם או למשרדיהם ושוטריהם בכל מקום שהם בלי חילוק, אלא אם יש לו דין ודברים או תרעומות על חבירו ילך לב"ד ישראל הכשרים או יבררו להם בזבל"א [זה בורר לו אחד וזה בורר לו אחד] וידונו לפניהם בדיני ישראל, כמבואר בתורה "ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם".
- ב. אין שום היתר בעולם ללכת לבית המשפט עם ישראל חבירו קודם שיקרא את חבירו לב"ד של ישראל, ואם יסרב לבא לדין לאחר שיקבל ג' הזמנות והתראת ב"ד, הב"ד יכתבו עליו כתב סירוב ויעשו לו כמבואר בש"ע (חו"מ סי' כ"ו).
- ג. אדם מישראל, ואפילו הוא רב ואפילו זקן ונשוא פנים, אין בידו להתיר ללכת לערכאות בלי הסדר הנ"ל בס"ב, כמו שאין ביד שום גאון וצדיק ואפילו ב"ד הגדול להתיר לעבוד ע"ז או לחלל את השבת, ואם אמר לאחד שילך לערכאות, אין התירו היתר כלל והרי הוא בכלל מחטיא את הרבים וחייב נידוי.
- ד. איש או אשה מעם ישראל המוסר ואומר אלך ואמסור לישראל אחר או ממונו או גופו - והתרו בו שלא למסור ואמר לא כי אלא אמסרנו, היה מצוה להורגו וכל הקודם להרגו זכה כדין רודף (ש"ע חו"מ שפ"ח ס"ו).
- ה. איש או אשה שאחד מהם קורא המשטרה על השני, הרי הם בכלל מוסר וכל דיני מוסר להם. ואפילו בשעה שמריבים זה עם זה ח"ו, הם בכלל זה, אם לא במקום סכנה שמותר כל זמן שלא יוכל להציל עצמו באופן אחר, (ועיין מהר"ם מירזבורג דף ע"ד ע"ב ד"ה דין מוסר למורה), ואח"כ ילך לדין תורה.
- ו. כל המוציא ממונו ע"י ערכאות לעצמו או לאחרים, הן במשא ומתן ומקח וממכר והן בהקצאת כסף לאשתו או לילדים מה שש"פ התורה אינו חייב, הרי ממונו הזה הוא גזל ביד המוציא, ואוכל גזל ומפטים הילדים עם גזל, ואם יש בידו להציל העשוק חייב כל איש להצילו. ואם המוסר ישוב אל ה' חייב להחזיר כל הגזילה וההוצאות, וחייב לפייסו על הצער שגרם לו חוץ מתשלום הגזל.
- ז. מצוה לפרסם כרבים שמות המוסרים בישראל, והאדרעסין (הכתובות) שלהם, והמסייעים ועוזרים להם, כדי שידעו בני ישראל להזהר ולהשמר מהם. וכן מי שיודע איש או אשה מישראל שמסרו את חבירו ולא עשו תשובה, הרי הם דינים כרשעים שאין להם חלק לעוה"ב, ואסור לעזרם בשום דבר עד שישובו לה. ועיין בנימוקי מהר"ם מירזבורג (נדפס בסוף תש"ו מהר"י ווייל דף קע"ו) ושמעתנו בצרפת כי ר"ת תיקן בדורו לחייב המוסר ע"פ עד א'. עוד כתב שם (דף קע"ג ע"ב) דין ראובן צוה לתפוס בעל ריבו בידי גוים יש להחמיר עליו יותר מישראל האומר לשלוחו צא והרוג את הנפש, דהתם קרוב לודאי שלא יעשה, אבל ע"י גוים ברי הזקא וכו' וצריך כפרה כרוצח.
- ח. נשים שמוסרות את בעליהן לערכאות להכריחם לגרש אותן, או לקבל כסף שלא כהלכה, הגש פסול, והמעות גזלה, ואסור להתחתן עמהן. ואם נשאו בגט זה הולד ממזר. וכן אנשים שחייבים לגרש נשותיהם על פי התורה (ראה אבה"ע סי' קנד), ומסרבים לקיים פסק ב"ד בכדי לעגן נשותיהם, מצוה להפרישם מכל ישראל הכשרים ולפרסם שמותיהם עד שיגרשו נשותיהן ע"פ התורה.
- ט. נשים המוסרות את בעליהן לבית המשפט, אסור להתחתן עמהן, שהן בכלל הרשעים המורידין ולא מעלין, ובת מורדות גיהנם ואין להם חלק לעוה"ב שאסור לבן ישראל לדור עמהן, והן מעגנות את עצמן וישבו עגונות כל ימי חייהן. והנשוא אשה מהן עליהם אמר הכתוב כי יקח איש אשה ובעלה ומצא בה ערות דבר וכתב לה ספר כריתות והלכה והיתה לאיש אחר ושנאה האיש האחרון וכתב לה ספר כריתות ונתן בידה ושלחה מביתו או כי ימות האיש האחרון אשר לקחה וגו', ודרשו חז"ל זה הוציא רשעה מתוך ביתו וזה מכניס רשעה לתוך ביתו, זכה מגרשה ואם לא זכה קוברתו שנאמר או כי ימות האיש האחרון.

1. מצוה לפרסם "הרבנים" המהנפים ונותנים עצות לבני ישראל, אנשים או נשים, ללכת לערכאות ומתירין איסורים המורין והקולר תלוי בצוארם על חילול השם הגדול, והפרת התורה. ח"ו, הם שקץ ומעשיהם תועבה, והוראתם פסולה, אפרם אפר מקלה, ומימיהם מי מערה, והם בכלל מחטיאי הרבים שהם בכלל הכ"ד דברים שמעכבין את התשובה. וז"ל הרמב"ם (פ"ד מהל' תשובה ה"א) כ"ד דברים המעכבין את התשובה, ארבעה מהן עון גדול והעושה אחד מהן אין הקב"ה מספיק בידו לעשות תשובה לפי גודל חטאו, ואלו הן: א) המחטיא את הרבים. ב) המטה את חבריו מדרך טובה לרעה כגון מסית ומדיח. ג) כל שאפשר בידו למחות באחרים בין יחיד בין רבים ולא מיחה אלא יניחם בכשלונם וכו'. ושלשתם יש בהם, מחטיא את הרבים, מטה מדרך טובה לדרך רעה. ולמחות שלא תלך לערכאות והם לא מוחים ואדרבה מיעצים ומתירים.
והננו מעוררים את הקהל הקדוש, למנוע עצמם ואת בניהם ובנותיהם מלכת בדרכם הרעה אחרי חוקי העמים והערכאות שלהם ולהיות כמוהם ח"ו, וכל מי שידוע מהעוברים נא לתן לנו הכתובת שלהם ואנחנו בעזרי נעמוד על המשמר, והעולה על רוחם לאמר נהיה ככל הגוים, היו לא תהיה עד שנבטל העבודה זרה מבינינו.

שמואל בירנבוים ראש ישיבת מיר	נפתלי צבי הלברשטאם בן כ"ק אדמו"ר מבאבוב שליט"א ראש המולד דחסידי גור	אלי פישר כ"ק אדמו"ר מסקולען שליט"א	ישראל אברהם פארטיגול יחזקאל ראטה אבדק"ק קארלסבורג	מנשה קליין אבדק"ק אונגוואר
אהרן וויעדער אבדק"ק לינץ ודומ"ץ קלויזענבורג	אפרים פישל הערשקאוויטש אבדק"ק האליין ודומ"ץ קלויזענבורג	משה שטערן אבדק"ק דעברעצין	משה וואלפסאן משגיח רוחני דישיבת תורה ודעת	
אפרים אשרי אבדק"ק קאוונא	בנימין שיק רב דק"ק טאקאי	יחזקאל הורוויץ רב דקהל קנין תורה	יעקב ברוך לעדערייך אבדק"ק קארלין סטאלין	מנשה וואלפסאן משגיח רוחני דישיבת תורה ודעת
אלימלך אשכנזי אבדק"ק מעלבארן	גבריאל צינגער רב ומח"ס נטעי גבריאל	יעקב מאיר הלוי שארר ישיבה תורה ודעת	צבי שטערן רב דקהל תורת ישראל	
אברהם מאיר איראעל אבדק"ק הניאד	דוד יצחק שיק אב"ד דקהל תפלה לדוד	יצחק מאיר הלוי שארר ישיבה תורה ודעת	צבי הירש מעבל אב"ד דקהל שיח השדה	
אברהם ניסן ניימאן דומ"ץ שיכון וויניץ	חיים אלעזר פרידמאן רב דקהל בני אשר	ישראל דוד הארפענעס דומ"ץ ומח"ס ישראל והזמנים	צדוק אדלער רב דקהל בית מאיר הלוי	
אברהם הלוי שארר ר"מ דישיבת נייטרא מאנט קיסקא	חיים יעקב יוסף טויבער דומ"ץ דק"ק באבוב	ישראל מנחם גרינוואלד אבדק"ק פאפא ב.פ.	רפאל הלוי שארר ראש ישיבת אמרי חיים וויניץ	
אברהם חיים שטיינווארצעל אב"ד ור"מ מטה אפרים	חיים עוזר גארעליק ישיבת פילאדעלפיה	ישראל שמחה הלוי שארר ראש ישיבת אור שמוח	שבתי שלמה וויגדער דומ"ץ ומח"ס ליקוטי הלכות	
אברהם יודא לעוו רב ור"מ תפארת אליעזר	יהודה הלוי טירנויער אבדק"ק שומרי שבת	משה ניישלאס אבדק"ק שיכון סקווירא	שלמה הכהן גראס דומ"ץ דחסידי בעלאז	
אברהם רייך אב"ד דקהל מנחם ציון	יהודה מרדכי קרויס ר"מ אור החיים קווינס	נחמן יחיאל מויכל שטיינמעטץ דומ"ץ דחסידי סקווירא ב.פ.	שלמה זלמן פרידמאן אבדק"ק טענקא	
אליעזר גינבורג אגודת ישראל סניף זכרון שמואל	יוסף טויסיג אבדק"ק בעלעד	יוסף ראזענבלום ראש ישיבת שערי יושר	סיני הלברשטאם אבדק"ק זמיגראד	
שמואל זאב ליכטער אבדק"ק קראסנא	אליעזר בן ציון אייכלער אבדק"ק חסידי באיאן	שמואל שמעלקא לייפער אדמו"ר מחוסט ור"י תורת חסד		

כתוב בחושן משפט סימן כ"ו: אסור לדון בפני דיני עכו"ם בערכאות שלהם, אפילו בדיון שדנים בדיני ישראל, ואפילו נתרצו ב' בעלי דינים לדון בפניהם - אסור. וכל הבא לדון בפניהם הרי זה רשע וכאילו חירף וגידף והרים יד בתורת משה רבינו עליו השלום, עד כאן לשון השולחן ערוך. ובכך תימה גדולה על בעלי דינים המקילים ומורים להם היתר בענין חמור ונורא כל כך...

אשר אנשיל כ"ץ אבדק"ק ור"מ וויניץ	משה גרין ר"י ישיבה דמאנסי	יוסף ראזענבלום ראש ישיבת שערי יושר	אברהם יעקב הכהן פאם ראש ישיבת תורה ודעת
-------------------------------------	------------------------------	---------------------------------------	--

גט הנעשה ע"י כפייה של בזיונות ברבים

לאור ריבוי המכשולים של גיטין פסולים שנעשים ע"י כפייה של בזיונות ואונס ממון או איומים בהם, הננו לפרסם את פרטי ההלכות בעניינים אלו, בכדי להציל רבים מעוון של אי"א וממזרים, ר"ל.

א. כתב הרשב"א (ח"ו סי' תיד) שבזיון ברבים נחשב לכפייה כצער הגוף ונידוי - ופוסל את הגט. והוי"ד לדינא בב"י (אבה"ע סי' קנד). וכן פסקו לדינא הראשונים והאחרונים (שו"ת הרשב"ש סי' שלט, שו"ת הרדב"ז ח"ד, אלף קפת, שו"ת מהר"ם גאויון סי' מב, שו"ת 'הגם שאולי ח"א סי' ה', ובחזו"א אבה"ע סי' קח, יב). **ועל כן, פרסום בזיונות ברבים נגד הבעל** (הנעשים ע"י האשה וקרוביה, או רבנים ועסקנים, כדי לאלץ את הבעל לגרש שלא כדין), - **פוסלים את הגט.** (ובכלל זה כל פרסום ברחוב או בעיתונים וק"ו הפגנות מול ביתו - שאסורים בהחלט).

ב. פרסומים הקוראים לפטר את הבעל ממקום עבודתו או ממקום לימודיו, פוסלים את הגט מטעם נוסף - דהווה איום באונס ממון, שהכרעת הפוסקים שגם איום באונס ממון פוסל את הגט (שו"ת הרשב"א ח"ד סי' מ בשם הראב"ד והר"ח, וכן העלו לדינא עוד ראשונים ופוסקים רבים, וכפי שמציין בשו"ת ר"ב אשכנזי בסי' ט"ו שכן הוא הכרעת הפוסקים).

ג. גם הגורמים לפטר את קרובי הבעל מעבודתם, (כדי לאלצו לתת גט) - פוסלים את הגט לדעת פוסקים רבים (שו"ת הרשב"ש סי' שלט, שו"ת הריב"ש המיוחדות סי' כ"ז, ל', ל"א בשם שלושה מרבני דורו, ובסי' ל"ב הביא דגם איום באונס ממון על האב, כדי לכפות את הבן, פוסל את הגט, וכ"ה ב"פתחי תשובה" אבה"ע סי' קלד, יב).

וע"ז בעה"ח לחנן טהרת ויחוס עם ישראל ט"ז אייר תשע"ג לפ"ק

נאם	נאם
נאם	נאם
נאם	נאם

בשער

"רבנות" מטעם – רבים מאד הגיטין בכפייה

הספר "משפטי ישראל" הוא פרי עמל של שנים, לבירור המציאות העובדתית ע"י רבנים ודומ"צ ועורכי הספר - אשר עברו על אלפי מסמכים וגבו עשרות עדויות (כולל של דיינים מתוך המערכת) - והגיעו לתוצאה המפחידה והמאיימת שרבים מאד הגיטין "בבתי הדין הרבניים" הנעשים בכפייה ("גט מעושה") שלא כדין.

כאשר מדובר באיסור החמור של אשת איש, שבניה בנושאים שניים הם ממזרים ("מעוות לא יוכל לתקון"), מקבלות עובדות אלו משנה תוקף מחריד ר"ל.

השתיקה הרועמת

רבים תמהים על פשר השתיקה הרועמת למעללי "בתי הדין הרבניים", ישנם כמה תשובות עיקריות לתופעה קשה זו:

- הפחד שיפגעו בבתי הדין העצמאיים החרדים לדבר ה' שלא יכירו ברישום נישואין שלהם (ראה מכתב איום של "הרבנות" בעמ' שפד), וכן שלא יכירו בגיטין הנעשים בבתי הדין החרדים (וללא חתימת "הרבנות מטעם" לא יוכר הגט ע"י המדינה, דבר המערים קשיים על המתגרשים, וראה בהרחבה בסימן יא אות ג).
- האיזמים על רבנים יראי השם, המנהלים "ועדי כשרות", שכל נסיון לבקר ציבורית את "הרבנות" יגרור עונש קשה – שמפעלים שתחת השגחתם, לא יאושר להם ע"י "הרבנות הראשית" יבוא של חומרי גלם מחו"ל, וימנע מהם שחיטת בקר בחו"ל (ראה בסימן כא, אות ג ובעמ' שפד).
- אחרים חוששים מאלימות של "הרבנות מטעם" ושליחיהם, המשטרה ובתי המשפט.
- גדולי תורה שקרוביהם (בנים, חתנים) מכהנים "כדיינים מטעם", גם אם הדבר נעשה נגד דעתם המפורשת, חוששים מלבקר את "בתי הדין הרבניים", שלא יאמרו הציבור: "קשוט עצמך" ... "טול קורה מבין עיניך".

“בתי הדין הרבניים” – דינם כערכאות

הממסד של “בתי הדין הרבניים” כבר מיום הווסדו היה מושחת (ראה בסימן יא, אות ד), אמנם כיחידים הכרנו דיינים ברבנות שנלחמו על זכותם לפסוק כהלכה, אולם בדורנו ירדו “הדיינים מטעם” עשר דרגות, וכל הקורא בספר “משפטי ישראל” בעיון ועיניו בראשו, יראה ויבין “שבתי הדין הרבניים” דינם כערכאות של גויים מעיקר הדין.

ואם ימצאו שם דיינים יחידים שאינם מתכופפים לפסוק נגד התורה, הם בבחינת “צדיק בסדום”. ומלבד שכידוע ה”פסק דין” נקבע עפ”י רוב הדיינים שבהרכב, וגם אם ימצא אחד כשר והגון בהרכב, אינו קובע מאומה לפסק הסופי.

כבר לפני כעשרים שנה קבעו “שופטי” הבג”ץ שפסקי “בתי הדין הרבניים” בקביעת חלוקת הממון בין בני הזוג בטלים, כי הם סותרים את ה”חוק האזרחי” – והבג”ץ הוא הכרעה שיפוטית סופית מעל ב”בתי הדין הרבניים” (בג”ץ בבלי, שבט תשנ”ד), וכידוע כיום “הדיינים” בבתי-הדין ה”הרבניים” משתדלים לעמוד ב”פסיקה” של הבג”ץ, דבר הגורם לריבוי גיטין בכפייה של אונס ממון (ראה בסימן א’ אות ג).³

החובה לפרסם מעללי ה”דיינים מטעם”

החובה לפרסם את מעללי “הרבנות” הוא מדין “לא תעמוד על דם רעך” ומ”ע של “ואהבת לרעך כמוך”, שנאמר אפילו על הצלה מהיזק ממון וק”ו על הצלה ממכשילי הרבים באיסורי עריות חמורים - ראה “חפץ חיים” (הלכות רכילות כלל ט בבמ”ח סק”ט, ובעשין אר”ב, וכן בלשה”ר כלל י סק”א, שיכול לספור לעזור לנפגע ולגנות המעשים הרעים בעיני הבריות, וראה עוד שם בכלל ז’ בבמ”ח סק”ח לענין “סאני שומעניה”, וק”ו בנידו”ד שיש עדים למאות ולאלפים על מעלליהם במשך שנים רבות).

א. לאחרונה בית המשפט העליון (הבג”ץ) כפה מאסר על בעל לבקשת אשתו. יללות הצבועים של “בתי הדין הרבניים” נגד הבג”ץ – שמאסר בכפייה שלא מכח החלטת בית הדין הרבני פוסל את הגט – תמוהה מאד. כי בשו”ת ‘היכל יצחק’ ועוד “דיינים מטעם”, “פוסקים” ברורות בספריהם, שתנאי המאסר האנושיים בכלא תחת ממשלת ישראל לא נחשבים לכפייה ואינם פוסלים את הגט (ראה בהרחבה בסימן א’ הערה 1). וא”כ לאור “פסיקת” הדיינים מטעם, שכלא במדינת ישראל הוא כמו “בית מלון”, מה הבעיה שהבג”ץ “בנדיבותו” שלח את הבעל “להתאוויר” בכלא, אדרבה, הבג”ץ ראוי להערכה שמספק לבעל ברוב “חסדו” אירוח בחינם עם ארוחות מסודרות – ב”בית המלון” של הכלא הישראלי.

הצורך להציל עצמו או אחרים מנזק ומריבה והאפשרות שע"י הפרסום החוטא יתבייש ויפרוש ויתקן מעשיו - מחייבים את שמיעת ופרסום הדברים - ראה "חפץ חיים" (לשה"ר כלל ו ס"ב). "ובמקום הריסת וחרבן הדת נעשה כל זה כהלכה" ("חפץ חיים" הו"ד בפרק כג, ד).

עונש המונע פרסום פשעי בתיה"ד הרבניים

המונע או מזלזל בפרסום פשעי בתיה"ד הרבניים - אחראי לתוצאות החמורות של התרת אשת איש לעלמא, וריבוי ממזרים בכרם בית ישראל. (וראה מכתב הח"ח בסוף הספר עמ' שסב, על החובה לפרסם איסור ערכאות וגודל עונשו, וה"נ בנידו"ד בערכאות "הרבנות").

העונש של הנמנעים ממחאה על גזילת הנשים מבעליהם שלא כדין - חמור מאד, והביא לחרבן בית המקדש (ראה באריכות בפרק כג). מלבד זאת, המונע או מזלזל ברבים בפרסום דברים אלו בקביעות, הוא בכלל "ארור אשר לא יקים את דברי התורה הזאת, לעשות אותם" (דברים כו, כז) והוא נקרא מומר לדבר אחד, כמבואר ברבינו יונה (שע"ת שער הראשון אות ו), שהו"ד לדינא ב"חפץ חיים" (פתיחה ארוזין, ג).

חרם גדולי הפוסקים, על "בתי הדין הרבניים"

"הדיינים מטעם" מזהירים את כל מי שמפקפק על הגיטין שלהם, שיש עליו חרם דר"ת שלא להוציא לעז על הגט המובא ברמ"א (אבה"ע סימן קנד, כב). והם טועים ומתעים, דברמ"א עצמו (בשו"ת הרמ"א סימן נו) מזהיר שמי שיודע פסלות בגט ושותק "גדול עונו מנשוא", ורק את המוציא לעז על הגט בזדון שלא מפרש מאיזה טעם הוא פסול, ע"ז החרים ר"ת. וכ"כ גדולי הפוסקים בחריפות נגד המונעים לערער על גט פסול²,

ב. שו"ת רבי בצלאל אשכנזי (סימן טו), שו"ת מהר"ם מלובלין (סימן קכב), הלבוש (הו"ד שם סימן קכג), מהריט"ץ, (ישנות, סימן מ), שו"ת מראה יחזקאל (סימן סו ד"ה ולפי"ז), חידושי אנשי שם (להגרש"ק סימן קצז), שו"ת חיים ושלוש (ח"ב סו"ס לד), שו"ת שואל ומשיב (תליתאי ח"א סימן ריא), ערוה"ש (אבה"ע סימן קנד, סד). ובפוסקים רבים אף בירכו את המערער על הגט כדין - ראה שו"ת הרמ"א (סימן נו) וז"ל: "ואדרבה יישר כוחו, כדי שהאשה לא תנשא לאיש עד שתקבל גט

וברכו את המערער כדין. (וראה עוד בסימן ח' אות ה).
 וגדולי ומצוקי ארץ, כתבו שבי"ד שמנדים את המערער בצדק על
 פסלות הגט – החרם דר"ת חוזר על ראשם וינשכנו נחש בלא לחש, והם
 עצמם בנידוי (ראה מהר"ם פדוואה, הו"ד בשו"ת הרמ"א סי' נה, נו) ובשו"ת נוב"י
 קמא, (אבה"ע סימן פח). ונמצא שגדולי הפוסקים מצוקי ארץ מחרימים את
 "בתי הדין הרבניים".¹

מטרת פרסום הספר:

1. להציל משפחות וילדיהם, מהרס הבית והחינוך ומתמנון הרווחה.
 2. למנוע גזל ועושק של הבעל, ב"מזונות", "פירוק שותפות", "צווי הגבלה" ו"משמורת הילדים".
 3. למנוע את האיסור החמור והנורא דאשת איש וממזרות.
- כאשר האשה תדע שהדרכים של כפיית גט או ביטול הסכמי גירושין
 לאחר קבלת הגט, משאירים אותה אשת איש, תמנע מנקיטת צעדים אלו.
 כמו כן כאשר הציבור ידעו על ריבוי הגיטין פסולים שנעשים ב"בתי
 הדין הרבניים", בודאי ימנעו מלשאת אשה שנתגרשה בבתי"ד

כשר, וכ"כ המהרשד"ם (יו"ד סימן רנה), שו"ת חוות יאיר (סימן עא), חיים ושלום
 (ח"ב סו"ס לד). וכן נהג לפני חמש מאות שנה הרד"ך (בית ז), וכן נהגו גדולי הדור
 שעבר, "האחיעזר" ה"חפץ חיים", ה"אמרי אמת" – שמחו ברבנים שעשו גיטין
 פסולים אף שהוחזקו כתלמידי חכמים וצדיקים – כי "במקום שיש חילול ה' אין
 חולקין כבוד לרב" (ראה בהרחבה בגוף הספר להלן סימן כד, אות ט).
 ג. "החזון איש" (באגרותיו ח"ג, נ) בתשובה לרב שרצה להקל בשאלת כשרות הגט כותב וז"ל:
 "הדבר נוגע לאיסור אשת איש החמורה שבחמורות... על המתיר להביא ראייה ולבטט
 ההיתר על מקור נאמן מן הגמרא ומן הפוסקים, אבל האוסר די לו להראות שאין ההיתר
 מבואר... ואם באנו לעולם לפסוק בהמקיל, הו"ל מקולי ב"ש וקולי ב"ה ודמבואר בחולין מג:
 דהעושה כן הוה ליה רשע, עכ"ל. וכע"ז כתב בשו"ת שואל ומשיב (קמא, ח"ג סימן טו)
 דהמגבב מהפוסקים קולות דסתרי אהדרי, הוה ליה רשע, ובפרט באיסור אשת איש
 החמורה. וראה בספר "דבר אמת" (אבה"ע סימן נו) שלא יסמוך על דעתו להתיר אשת איש
 בלא ראיות ברורות וישרות, והמתיר מצד רחמנות סופה אכזריות, שבניה ממזרים והפוגע
 בה באיסור חנק.

וראה מש"כ הבא"ח בשו"ת "רב פעלים" (אבה"ע ח"ד, יב) בשם רבי חיים
 פאלאג'י (חיים ושלום סימן כב) וז"ל: "לא מלאני ליבי להתיר בספק קידושין,
 ואפילו בספק ספיקא, ואפילו בתלתא ספיקי, כיון דלא יבצר (נצל) מסברת
 הפוסקים המחמירים גם בזה". והביא גם משו"ת המב"ט (ח"ב סימן מא) כמה יש
 להחמיר בכפיית גט במקום שיש מחלוקת הפוסקים. ומסיים: דבאיסור ערוה נוהגים
 לתפוס את החומרות של כל הפוסקים.
 ומוסיף "הרב פעלים" (בח"ג סימן יא) שבערות אשת איש החמורה חוששים
 לסברת המחמיר אפילו נגד השו"ע שקבלנו הוראותיו.

הרבניים, בלא בירור יסודי שלא היה גט בכפייה, וכן ימנעו מלהשתדך עם ילדיה מהבעל השני, בלא בירור יסודי, כי מצוי מאוד שהם אסורים לבוא בקהל ה', מאחר שהגט נעשה בכפייה ופסול. לכן פרסום הדברים בספר "משפטי ישראל" יש להם נחיצות גדולה לעתיד ולטהרת היחוס של עם ישראל, שידעו כולם שגט מהבעל חייב להינתן בהסכמה וברצון מלאים, ואם לא הרי הוא כחרס הנשבר והאשה נשארת אשת איש.

מייסדי ותומכי "הרבנות" לדורותיה, התחזו כדואגים ליחוס של החילונים, ע"י סידור קידושין וגיטין עפ"י ההלכה. אולם המציאות מוכיחה את רמאותם - שדווקא הסמכות החוקית שנתנה "המדינה" למוסד "הרבנות" על הקידושין והגיטין, גרמה במישרים לרבבות ממזרים בציבור החילוני [כיון שהקידושין "ברבנות" עפ"י רוב נעשים כדין והגירושין להיפך, עפ"י רוב נעשים שלא כדין, ועדיף היה שהחילונים ינשאו בלי חו"ק ולא יתרבו ממזרים בישראל. וראה בשו"ת דברי חיים (אבה"ע ח"ב סימן טז), שמרמז למציאות הידועה והמקובלת בזמנו, שהחרדים נשאו נשים ונרשמו אצל הרבנים בלבד ובשלטונות לא נרשמו כנשואין, וע"י כך יכלו לנהל את החיים ע"פ ההלכה - וכך צריך לנהוג בזמנינו להתעלם מרישום המדינה ולהנצל מכפיית גיטין "ברבנות" - ובפרט שכיום גם בלי רישום אפשר לקבל את כל הזכויות במגורים משותפים], המציאות המבישה שנשים חרדיות (ודת"ל) פונות "לרבנות" בהליכי גירושין - פגעה גם ביחוס של שומרי התורה, עקב הכפיות לאלפים שנעשו "ברבנות" שלא כדין, שפסלו את הגיטין לחלוטין.

ביטול "עצי אשירה" מארצינו

רבים בציבור החרדי, וק"ו בציבור הדתי, טועים לחשוב שכל דרכי הכפייה "בבתי הדין הרבניים" הם עפ"י ההלכה, אם לא לכתחילה לכל הפחות בדיעבד, ואפילו אנשים של צורה טועים בזה.

בספר "משפטי ישראל" מוכיח נחרצות, שא"א לסמוך על הגיטין הנעשים "ברבנות מטעם", כי רבים מאד הגיטין שנעשים שם בכפייה והגט פסול אפילו בדיעבד, והאשה אסורה להינשא לאחרים, וזאת מלבד איסורי גזל וחמס הנגרמים מפסקיהם של דייני "הרבנות מטעם".

כאשר יתפרסמו בציבור החרדי וגם בציבור הדת"ל החזק (המדקדק בהלכה) עובדות חמורות אלו, ברור "שדיינים ברבנות" רבים ישקלו את צעדיהם שנית, ולא ינסו "הדיינים מטעם" לבחור בדרך "הקלה" כביכול, של אלימות וכפיית גיטין, שאחריתה עדי אובד, בעוה"ז ובעוה"ב.

ברור מעבר לכל ספק שע"י פרסום הספר, יתרבו בעזה"י הפורשים מ"בתי הדין הרבניים", אשר ילכו לדון כדת של תורה, בבי"ד חרדי עצמאי, הכפוף רק לתורה וההלכה, ובהמשך הזמן יתבטלו עצי אשירה של "בתי הדין הרבניים" הכפופים לערכאות.

חובת השעה – לפתוח "ספרי יוחסין"

הגיע הזמן לפתוח "ספרי יוחסין" שינוהלו ע"י בתי דין כשרים - כדי שלא יתערבו אלפים ורבבות של פסולי חיתון בתוכנו, אשר רשומים "ברבנות מטעם" "ככשרים" בזדון ומרמה. (וראה באריכות בסימן יא, ו, ובסימן יג, אות יד).

וכבר פסק השו"ע (אבה"ע סימן ב,א): "לא ישא אדם אשה שיש בה שום פסול". ובב"ש (שם) מפרש "היינו חשש ממזר". והרמ"א מסיים: "מי שרוצה לישא אשה פסולה, בני משפחתו יכולים למחות בו... ואם אינו רוצה להשגיח בהם, יעשו איזה דבר לסימן שלא יתערב זרעו בזרעם".

ואיתא בקידושין (ע). כל הנושא אשה שאינה הוגנת לו... אליהו כופתו והקב"ה רוצעו". וכתבו הריטב"א (שם) והים של שלמה (קידושין פ"ד, ב) בביאור הגמ': שאפילו במשפחה שנתערב בה ספק פסולי קהל, אסור למשפחות מיוחסות להתחתן בהם, והעובר על זה אליהו כופתו... והוויין ליה בנים שאינם מהוגנים. בדורינו, הדרך היחידה למנוע תערובת של ממזרים ושאר פסולים בזרענו - הוא ע"י ניהול "ספרי יוחסין" בבתי דין כשרים.

ובעזרת ה' יתברך, שהבטיח "כי לא תשכח מפי זרעו", בטוחים אנו שכל מי שיקרא את הספר "משפטי ישראל" בתשומת לב, יראה ויבין את האמת על החורבן שמביאים "בתי הדין הרבניים".

ויהי רצון שיקויים בנו "ואשיבה שופטייך כבראשונה ויועציך כבתחילה", אחרי כן יקרא לך עיר הצדק, קריה נאמנה", בביאת גואל צדק, במהרה בימינו אכי"ר.

קיצור הלכות

כפיית גיטין והליכה לערכאות

דינים העולים
מספר "משפטי ישראל"

תוכן העניינים – קיצור הלכות

23	גט בכפייה ("גט מעושה") ההלכה והמציאות בבתי הדין הרבניים	סימן א
27	חוקי סדום החדשים - "צווי ההגבלה" תשנ"ה	סימן ב
28	הרחקות דר"ת - לרוב הראשונים דינם ככפייה	סימן ג
28	הטוענת "מאיס עלי" - אין כופים לגרש	סימן ד
30	כפיית גט במקום אלימות	סימן ה
31	כפיית גט כשהבעל והאשה אינם חיים ביחד - חומר איסורו	סימן ו
	כפיית גט כשהבעל לא מעוניין בשלום בית	סימן ז
33	תמורת תשלום כסף או טובת הנאה	
34	רמאות הפוסלת את הגט - גם לאחר הגירושין	סימן ח
	דין מזונות וכסות בניו הקטנים והגדולים -	סימן ט
35	וחיובי מדור, שכר לימוד ורפואה - עפ"י התורה	
	דין משמורת הילדים - אצל האב או אצל האם,	סימן י
40	ואם יכול לסרב לשלם מזונות כשאינם אצלו	
42	בתי הדין הרבניים מטעם המדינה - דינם כערכאות	סימן יא
43	עיגון הבעלים בבתי הדין הרבניים	סימן יב
44	עיגון או הרס המשפחה - תשובת בעל "המשנה הלכות"	סימן יג
	משפטי התורה אמת וצדק	סימן יד
46	והכופים גיטין "מרחמנות" - מינים ואפיקורסים	
48	הפוסקים דבת יורשת במקום שיש בן - עוקרי התורה	סימן טו
48	"בית דין לערעורים" - משפט הגויים	סימן טז
49	עורכי דין וטוענים רבניים - וכפיית גיטין במציאות זמנינו	סימן יז
50	יצוג ע"י מורשה - טוען רבני ועו"ד עפ"י ההלכה	סימן יח
52	הליכה לערכאות חומרתו, ומקומות הכלולים באיסור	סימן יט
	מוסר לערכאות החיוב לעונשו ודין שחיטתו	סימן כ
55	וספר תורה שכתב - ומסירה במקום סכנה	
57	מחריבי היהדות - "הרבנות הראשית" ומוסדותיה	סימן כא
58	קווים לדמותם ההרסנית של "בתי הדין הרבנים" בדורנו	סימן כב
58	עונש המונע פרסום מעללי "בתי" ד הרבניים"	סימן כג
59	דייני אמת בגיטין - בראי הדורות	סימן כד
	* *	
62	לקרוע ילדים בגירושין, או להתחיל מחדש	
64	נוסח "מסירת מודעה - לביטול הגט"	

פסולי הממזרות לא יפסחו על איש

רבים חושבים שהבעיה של גיטין פסולים שייכת רק למי שהגיע לצערו להליכי גירושין בבתיה"ד "הרבניים", אבל לכלל הציבור אין בעייה בזה.

האמת היא שהבעייה של כולנו, אין משפחה בציבור החרדי והדתי שהדבר לא נוגע אליהם.

כבר כיום התרבו לצערנו הגיטין גם במשפחות מעולות, ורבים מהם נעשו בכפייה באופן שהאשה בנשואיה השניים מביאה ממזרים לעולם.

כתוצאה מעובדות קשות אלו, בדור הבא איש לא יוכל להמלט מחששות ממזרות גם בשידוכים ממשפחות טובות.

המלחמה על טהרת הייחוס בדורנו שנעקרת על ידי "בתי הדין הרבניים", היא מחובתו של כל יהודי שיראת ה' בלבבו, הבה נתעורר לפעולה לפני שיהיה מאוחר ח"ו....

סימן א

גט בכפייה ("גט מעושה")
ההלכה והמציאות בבתי הדין הרבניים

א. כפיית גט מותרת כשהנשואין באיסור (כהן וגרושה, ממזר בישראל). **או** **במומים כמוכה שחין וכדומה, המפורשים בשו"ע** (אבה"ע סימן קנד). **והטעם** שגט כזה כשר אף שנעשה בכפייה, **ראה ברמב"ם** הו"ד בהרחבה בפנים (אות א, ב).

ב. סוגי הכפיות (הנעשים לבעל) האסורים ופוסלים את הגט:

- **אונס הגוף, איומים באונס הגוף** (הכאה, מאסר).
- **בזיון גדול ברבים, איום בבזיון גדול** (כפרסום מודעות ברחוב, בעיתון והפגנות).
- **אונס ממון ואיומים באונס ממון** (אונס ממון על קרובי הבעל, לדעת פוסקים רבים).
- **"עיכוב יציאה" מהארץ.**
- **בי"ד הדנים ופוסקים כפיית גט שלא בנוכחות הבעל, הגט פסול.**

ואפילו אמר רוצה אני, כיון שכפוהו שלא כדין, הגט פסול (שו"ע אבה"ע סי' קלד, ז). (אות ג)

ג. כל גט שנותן הבעל בעוד שכח איום כלשהו מ"הרבנות" עדיין מרחף עליו, הוא פסול ובטל. ואין להכשיר את הגט רק כשברור שהאיום באונס הסתלק לגמרי – ע"פ המהרי"ק (שורש סג, שהו"ד להלכה בב"י אבה"ע סימן קלד), **וכן הכרעת גדולי הראשונים והאחרונים – שהו"ד בהרחבה בפנים.** (באיום באונס ממון שעשתה האשה "ברבנות" - צריך שתסגור את התיק, ושהבעל יקבל את דרישותיו הכספיות במלואם, בצורה המעוגנת בחוק - ואז תוכל האשה לקבל גט כשר מבית דין חרדי. אולם באיומי "הרבנות" באונס הגוף, כדי לאלצו לתת גט, לא מצאנו דרך שהאשה תוכל לקבל גט כשר לאחר מכן, כיון שהבעל יודע שלעולם לא יפטר מאיומי אונס הגוף של "הרבנות" עד שיתן גט בעל כורחו)

ד. נאמן הבעל לומר שהגט נעשה בכפייה (תחת איום והפחדה) - אם היה ידוע קודם לכן שאינו רוצה לתת גט, וכיון שידוע שברוב המקרים שנידונים "ברבנות" יש "רגליים לדבר" המחזקים את טענת הבעל שהגט נעשה בכפייה, ללא הסכמתו, נאמן הבעל לפסול את הגט (כגון כשדורש הבעל שלום בית או כשלא הסכים לבוא "לרבנות" והובא בעל כורחו "בצו הבאה" או שמקופח בהחזקת הילדים וזכויות ברכוש) - כן מפורש בשו"ת הר"ן (סימן מג), וכ"כ בשו"ת עונג יו"ט (סימן קסז והוכיח כן מרש"י בגיטין ג.), וכ"כ בשו"ת מהרש"ך (ח"ב סימן קל), ובשו"ת שם אריה (סימן צג, צד).

ה. "בתי הדין הרבניים", פסולים מדין גזלנים והדיוטות, ולכן גם במקרה שיש חיוב כפייה עפ"י הדין, הגט פסול, כיון שאינם נחשבים "מעשה בית דין" (אות ד).

ו. עונש "בתי הדין הרבניים" המרבים ממזרים בישראל "באיצטלא דרבנן", ראה בהרחבה בפנים. (אות ה).

ז. סוגי האונסים והאיומים של האשה או ב"כ הפוסלים את הגט: מאסר, הרחקה, מזונות מופרזים - ואסור "לבית הדין" לדון בעניינה עד שתבטל את כל האונסים שעשתה לבעלה. (אות ז).

ח. אונסים שלא נעשו ישירות עבור הגט

דין זה מתחלק לארבע מקרים:

- א. אונס כדין שלא נעשה כלל עבור הגט וגם לא הוזכר שעבור הגט יותרו לו - הגט כשר.
- ב. אונס כדין שלא נעשה בכלל עבור הגט, אלא שאח"כ הוזכר שמוכנים לותר על האונס הזה תמורת שיתן גט - לדעת רוב הראשונים הגט פסול.
- ג. אונס שנעשה שלא כדין - לא עבור הגט, וגם אח"כ לא הוזכר כלל שמוכנים לותר על האונס תמורת גט - הכרעת הראשונים והפוסקים שהגט פסול.
- ד. אונס שנעשה שלא כדין - והוזכר לבעל שיתרו לו על האונס תמורת הגט - הגט פסול לכל הדעות. (אות ט)

ט. "מזונות מעוכבת" הם מסווה לכפיית גיטין. ובי"ד שחייבו את הבעל ב"מזונות מעוכבת", הוא גזל גמור ואונס ממון, וכן הוא אונס הגוף, כי במידה והבעל לא משלם, האשה בגיבוי בי"ד מוציאים עליו צו מאסר מהיר - והגט פסול לכל הדעות. (אות י').

י. זכותו של הבעל להתנות את מתן הגט בכל תנאי שיכולים לקיימו אפילו הוא מחייבי כפייה ("מוכה שחין"), וק"ו במי שאינו מחייבי כפייה. וע"כ גם בעל שמסכים לגרש - ומתנה שסידור הגט יהיה בבי"ד חרדי מסויים כרצונו, והאשה אילצה אותו בעל כורחו לגרש "בביה"ד הרבני" - הגם שבעקרון הסכים לגרש, כיון שעברו על תנאו, הגט פסול (אות יב').

יא. "פירוק שותפות" הוא גזל דאורייתא של הבעל, ברוב רובם של המקרים. ובמקרים שהאשה משתמשת בזה לאלץ את בעלה לתת גט בעלל כרחו - הגט פסול. (אות יא').

יב. אשה שמרדה בבעלה, חייבת מידיית להחזיר את כל המתנות (מטללים או קרקעות) שנתן לה הבעל, הוריו וקרוביו, בין מתנות שקיבלה קודם הנשואין ובין שניתנו אחרי הנשואין (אות יא').

יג. בעל שאינו מחייבי כפייה, ומוכן לתת גט מרצונו המלא, אולם מתנה זאת בסידור הגט בבי"ד מסויים כרצונו, או שהגט ימסר דווקא בעיר פלונית, או בנוכחות חבריו וקרוביו וכדומה - אם עברו על תנאיו הגט פסול גם אם מודה שברמת העקרון רוצה לתת גט - ופסק זה מוכח משו"ת אבני צדק (פאנט הוספות סימן ה) וכן מוכח מדברי הרד"ד (סימן ל').

וראה בסוף הספר (עמ' שנה), נוסח "מסירת מודעה מיוחדת" – כאשר רוצים להכריח לתת גט ברבנות "מטעם", ימסור מודעה זו בפני שני עדים, והם יחתמו ויעידו שמסר הבעל מודעה בפניהם, שמבטל כל גט שינתן ברבנות.

יד. השגת גט ע"י "צווי הרחקה והפרדה" - אסורה מהדין. "דיינים מטעם" המוציאים את הבעל מהבית כשהאשה טוענת "מאיס עלי", עתידים ליתן את הדין. (אות יג).

טו. חובה להתריע בכל דרך ללא מורא על פשעי בתי הדין "הרבניים" מטעם המדינה, שמתירים אשת איש לעולם בגיטין פסולים, ומרבים ממזרים בישראל.

טז. גם לדיינים בבתי הדין "הרבניים" אסור לסדר גיטין שיש בהם כפייה, וחייבים למנוע נתינת גיטין כאלו בכל תוקף. ולא יתחשבו בלחצים חיצוניים של "ארגוני הנשים", עובדי רווחה, בית המשפט, ראשי המדינה וגנביה - כי טהרת וייחוס עם ישראל לדורות תלויים בזה ובנפשנו הוא.

וכבר נפסק להלכה שבשביל כל לאו דאורייתא, ואפילו בשביל איסור דרבנן מחוייב להפסיד כל ממונו ולא לעבור (כמבואר ב"ד סימן קנז, א וראה עוד בח"ח לשה"ר כלל א, ו ובבמ"ח סק"י).

וקל וחומר בעניינים חמורים אלו שהוא מעוות לא יוכל לתקון, שבניה ממזרים ועוברת על איסורי ג"ע שהם ביהרג ואל יעבור, אסור לדיינים להקל בזה אף אם יפטרו אותם מחמת שיעמדו על משמר הדת.

מסיבה זו ואחרות כל עצם מציאות "בתי הדין הרבניים" הוא בעיה גדולה, כמו שהארכנו בסימן יא.

יז. אסור לכפות גיטין כששני בני הזוג חילוניים ("בטענת" מכשול איסור), ואפילו אחד מהם חילוני והשני חזר בתשובה הכפייה אסורה - כמפורש בשו"ת המב"ט (ח"א סימן מז) ונודע ביהודה (מהדו"ת חאבה"ע סימן צא), ראה באריכות בפנים (אות יד).

סימן ב

חוקי סדום החדשים - "צווי ההגבלה" תשנ"ה

א. "צווי ההגבלה - תשנ"ה", המונעים מהבעל טובה מדברים שכבר זכה בהם. (כגון: רשיון נהיגה, חשבון בנק, ניהול עסק עצמאי, יציאה לחו"ל) ואין לו דרך ללכת למקום אחר, כיון שחלים בכל הארץ, דינם ככפייה גם לדעת ר"ת כפי שהביאו המהרי"ק ועוד פוסקים - והגט פסול לכל הדעות.

ב. מניעת טובה שלא זכה בה מעולם, כגון: עזרה בשחרורו ממאסר על רקע העלמת מיסים, (שהציבור לא מבטיח לעזור למסכן את שלום הציבור) - לדעת ר"ת (עפ"י שיטת המהרי"ק) מניעת הטובה מותרת אפילו אינו יכול ללכת למקום אחר.

ג. הלכה למעשה, ראה להלן (סימן ג) שרוב הראשונים חולקים על ר"ת - וסוברים שמניעת טובה, אפילו לא זכה בה מעולם (הנעשית בהרחקות דר"ת) פוסלת את הגט.

אולם "צווי ההגבלה - תשנ"ה" (שנעשים בבתי"ד "הרבניים") פוסלים את הגט לכל הדעות (כנ"ל באות א').

ד. "בתי הדין הרבניים" הכותבים "בפסקם" "מצוה או חייב לגרש" שלא כדין - הגט פסול מדין"גט מוטעה", ומכיון שבידם לאנוס הבעל בהרחקות ומאסר, הגט פסול גם משום "גט מעושה".

סימן ג

הרחקות דר"ת – לרוב הראשונים דינם ככפייה

- א. מניעת טובה** (אפילו לא זכה בה מעולם) **כאמצעי לכפיית גט על הבעל - לדעת רוב הראשונים הוא גט מעושה ופסול** (ולשיטת"ק אף לר"י מיגש וסייעתו אפשר דפוסלים הגט), **וכן פסקו גדולי האחרונים שלא לעשות הרחקות דר"ת, ובפרט בדורות האחרונים שההרחקות קשים לאנשים לפחות כנידוי, שהגט פסול גם לדעת ר"ת - ראה בהרחבה בפנים (אות א, ב).**
- ב. גם לדעת ר"ת שהביאו הרמ"א, שמותר לעשות הרחקות, ראה בסימן הקודם שלא בכל אופן הותר לר"ת. "וצווי ההגבלה" שעושים "בתי הדין הרבניים" אסורים גם לדעת ר"ת, ודינם לכל הדעות ככפייה והגט פסול.**

סימן ד

הטוענת "מאיס עלי" – אין כופים לגרש

- א. הכרעת הראשונים והאחרונים, דכשהאשה טוענת "מאיס עלי" - אין כופים את הבעל לגרש, ודלא כרמב"ם ודעימיה - ראה יותר ממאה פוסקים שלא כופים.**
- ב. היום שבאות הנשים עם עו"ד, גם לדעת הרמב"ם לא כופים על מאיס עלי.**
- וראה בפנים עוד אחד עשרה תנאים שנכתבו בפוסקים בכדי להתיר הכפייה לדעת הרמב"ם - והם לא מתקיימים כלל "בבתי הדין הרבנים" - ולכן גם לדעת הרמב"ם במציאות זמנינו כפייה "במאיס עלי" - פוסלת את הגט. (אות ב).**
- ג. גם כשיש לאשה סיבות ברורות ומוצדקות לטענת "מאיס עלי" - הכפייה אסורה - הכרעת רוב מנין ובנין של הראשונים והאחרונים (אות ג).**
- ד. תקנת הגאונים ("דינא דמתיבתא") במורדת - לא מתירה את הכפייה "במאיס עלי", כמו שהארכנו בפנים, שלדעת רוב הראשונים לגאונים אין כפייה לגרש "במאיס עלי" [וגם רבים מהראשונים חלקו על "תקנת הגאונים"]. (אות ד).**

ה. נשאת עפ"י הוראה מוטעת של בי"ד והוזהרה על כך - תצא מבעלה השני. וכשהכופים הם בי"ד של הדיוטות או מזידים (כדייני בתי"ד הרבניים) - תצא מהבעל השני גם כשלא הוזהרה. (אות ה).

ו. בטענת "מאיס עלי" - הכרעת הפוסקים דאין אפילו מצוה לגרש. וכמעט בכל המקרים המצויים גם אסור לעשות הרחקות דר"ת, (אות ו).

ז. במקרים שנחלקו גדולי הפוסקים אם הכפייה מותרת, ואין הכרעה - כתבו החת"ס ועוד אחרונים דאם כפוהו בי"ד (עפ"י המתירים) - הגט פסול מדין ודאי, ולא רק מספק, שהבעל יכול לומר, מי קבע שמצוה לשמוע דברי המתירים, דלמא מצוה לשמוע דברי האוסרים. (אות ז).

ח. תשובות "לדיינים" האומרים "מה נעשה האשה לא רוצה אותך, תן גט ולא תעגן אותה".

תשובה ראשונה: "כבוד הדיין, אם זה היה אצלך בבית, או בעיות אצל הבן שלך, גם תרצה שיאמרו לאשתך לפרק את הבית ולשבור את הילדים בכזה קלילות וחוסר אחריות משווע"!? המציאות העובדתית מוכיחה, שתשובה זו אמיתית ולא דמגוגית, שני מקרים אמיתיים כדוגמא מוזכרים בגוף הספר (בעמ' צג).

תשובה שניה: אינו נכון מצד המציאות, כי אם ישקיעו הדיינים מאמצים בשלום בית במקום בפירוק משפחות (לרצות את "ארגוני הנשים"), בודאי יתרבה השלום בישראל. (אות ח).

בכל הדורות היו גדולי ישראל ובתי הדין משתדלים לעשות שלום בדרך התורה – כי ידעו שהטובה האמיתית של האשה הוא השלום, גם אם כרגע היא מכריזה שאינה רוצה את הבעל – כמו שכתבו במכתבם רבני אמריקה (ראה בעמ' 11 למטה).

תשובה שלישית: שהדבר נוגד את ההלכה לאלץ את הבעל לגרש משום זה.

תשובה רביעית - עיגון נקבע רק על פי דיני וחוקי התורה - ועל כן כשהבעל רוצה בשלום והאשה רוצה בפירוד, האשה אינה עגונה רק

מורדת (עיין שו"ע אבה"ע סימן עז, ב). **האשה במקרה זה אינה נרדפת אלא רודפת (מעגנת) את בעלה** (וראה עוד בהרחבה להלן סימן יד אות ב).

תשובה חמישית - "כבוד הדיין, מדוע אתה דואג רק לאשה ומתעלם לגמרי מטובת הילדים? הרי אין לילדים דבר יותר חשוב בעולם ממשפחה מאוחדת ואהבת אב, והגירושין הופכים אותם ליתומים בחיי האב, והתורה הזהירה על היתומים שלא לענות אותם שאין להם אב. כיצד ביה"ד מזלזל בנזק הרוחני והגשמי שנגרם לילדים מפירוק המשפחה בגירושין...".

תשובה שישית, המציאות העגומה, שלאשה נותנים "הדיינים מטעם" את כל מה שמבקשת: כפיית גירושין שלא בצדק, והטלת מזונות מופרזים על הבעל המונעים ממנו כמעט לחלוטין נישואין שניים, ומאיך מעיגונו וצערנו של הבעל מתעלמים לחלוטין - מוכיחים כמאה עדים, שהדרישות שלהם "אל תעגן אותה" אינם נובעים ממקור ההלכה והיושר האנושי, אלא יסודם במשפטי הרשע והפשע של "חוקי המדינה" שהם כגרועים שבאומות (וראה עוד בעמ' רכ).

ט. הליכי הגירושין גורמים הרס של האשה והילדים הנהפכים ליתומים חיים, והחלומות על עתיד מזהיר, הם דמיונות ברוב המקרים. נשואין שניים (אם יהיו) יכולים להיות גרועים יותר, הן מבחינת האשה והן מבחינת הילדים.

חובה לזכור: שהעוזרים והמסייעים לפירוק הבית, בדרך כלל נעלמים מיד אחרי הגירושין, והאשה נשארת לבדה עם קשייה ולבטיה (אות ט).

סימן ה'

כפיית גט במקום אלימות

א. הכופים גט בגלל אלימות הבעל (אפילו נתבררה בעדים והותרה הבעל, וניסו לעשות שלום בית והמשיך באלימותו) - הגט פסול והאשה אסורה להנשא, והיא ודאי אשת איש, בין לדעת השו"ע ובין לדעת הרמ"א - עפ"י שו"ת הרשב"א (סי' תרצג) ושו"ת בנימין זאב (סימן פח) שהם מקור דינו של הרמ"א ראה בהרחבה בפנים (אות ג).

וכן הוא הכרעת הגאונים וגדולי הפוסקים בכל הדורות, שאסור לכפות גט בגלל אלימות.

ב. ביהדות כבוד האשה מעיקרי הדת, כמו שכתב הרמב"ם להלכה (אישות טו, יט) "וכן צוו חכמים שיהא אדם מכבד את אשתו יותר מגופו... ויהיה דיבורו עימה בנחת" ובודאי ששומר תורה אין דרכו להכות אשתו. וכמו שכתב הרמ"א (אבה"ע סימן קנד, ג) "כי אינו מדרך בני ישראל להכות נשותיהן ומעשה עכו"ם הוא".

ובכל אופן נכנסנו לבירור ההלכה של כפיית גט במקום אלימות משני סיבות:
1. "שבת הדין הרבניים" אחראים לגיטין גם אצל חילונים, שלצערנו מצויה בהם אלימות מצד הבעל.

2. מאחר שמקובל אצל עו"ד "וארגוני הנשים", להסית את האשה שתעליל על הבעל שהתנהג באלימות כלפיה בכדי לזרז את הליכי הגירושין, לכן כתבנו את הכרעת הפוסקים בכל הדורות, שאסור לכפות גט בגלל אלימות, כדי שתדע האשה שאם כפו את הבעל לגרש בעקבות אלימות, הגט פסול, והיא אסורה להנשא. (אות ב).

סימן ו

כפיית גט כשהבעל והאשה אינם חיים ביחד - הומר איסורו המבואר בפוסקים

א. בעל ואשה שנפרדו מחמת מריבות יותר משמונה עשרה חודש, שאין ביניהם חיי משפחה - אסור לבית דין לכפותם לגט - כדמוכח בראשונים ובפוסקים (בסימן עז לענין מורדת ובסימן קנד לענין כפיית גט). וגם הגר"ח פאלאג'י דעתו כן, ולא כתב רק אחרי י"ח חודש לשדלם בדברים להתגרש כשניסו רבות לעשות שלום ביניהם ולא רואים תקווה. והמצרפים את דברי הגר"ח פאלאג'י כסניף לכפיית גרושין הם טועים ומתעים, ומרבים ח"ו ממזרים בישראל. (ראה בהרחבה בכל הסימן).

ב. החובה בתחילה לעשות כל המאמצים לעשות שלום בין בני הזוג, ע"י הבי"ד בעצמם או מתווכים, ורק אחרי שכל המאמצים נכשלו, על הבי"ד להמתין י"ח חודש נוספים וכשרואים שעדיין אין תקוה לשלום,

אז ישתדלו בדברים שיתגרשו, למען יוכלו הבעל והאשה להנשא שנית ולפתוח דף חדש בחיים (אות ה).

אמנם להכרעת הראשונים (הו"ד בגוף הספר בסימן ד אות ו) שאין מוטלת על הבעל אפילו מצוה לגרש בטוענת "מאיס עלי" - אינו מחוייב לגרשה אפילו מדרך המוסר, ואין חובת בי"ד להפציר בו שיגרשנה.

אולם במקרים שהבעל לא רוצה באשה וללא סיבה מוצדקת (כגזל ממון או הילדים) - הוא מעגנה מתוך אכזריות ורצון לנקום - בית דין משתדלים מאד לשכנעו לגרשה (אולם ללא כפייה) - ראה להלן בהרחבה (בסימן יד אות ו).
ג. אסור לכפות בעל לגרש משום שלא קיים עדיין מצות פרו ורבו (אות ה).

ד. במציאות "הפסקים" והאיומים של "בתי הדין הרבניים מטעם המדינה" - שפוסקים מזונות באופן שרירותי, וכן מאיימים בהרחקה, פירוק שותפות ומאסר בכלא - נחשב גט מעושה הניתן בכפייה, והגט פסול ואסור להנשא על ידו.

ה. הגר"ח פאלאג'י זצוק"ל מזהיר את האבות והאמהות המתערבים במחלוקת בין בני הזוג - שהם הגורמים לגרושין "שלא יצאו נקיים לא בדיני אדם ולא בדיני שמים" - כי בני הזוג בפני עצמם כמעט בכל המקרים (גם הקשים) היו משלימים ביניהם. (אות ב)

ו. "בתי הדין הרבניים מטעם המדינה" שאינם מתאמצים לעשות שלום בין בני זוג, ואחראים בקלות דעתם ופחדם מהחוק וביהמ"ש לאלפי גרושין מיותרים והריסת הילדים - עליהם להתיירא מאזהרת הגאון הקדוש הגר"ח פאלאג'י זצוק"ל שכל הגורמים להפריד בין בני הזוג "לא יצאו נקיים לא בדיני אדם ולא בדיני שמים". (אות ט)

ז. כיון שפסקי הגזל של הבתי דין הרבניים במזונות מופרזים, באיומי מאסר וכדומה מונעים מבעלים רבים להנשא שנית אחרי הגירושין - כל התוצאות והאיסורים החמורים שיוצאים מזה, מוטלים על צווארם ולא ינקו בזה ובבא (אות ז).

ח. "קופות צדקה" ויחידים המסייעים לנשים בהליכי גרושין ההולכות לערכאות כבתי משפט ו"בתי דין רבניים" - הם מהרסים בתים

בישראל, ואחראים להרס הילדים - והעונש החמור שמזכיר הגר"ח פאלאג'י על המתערבים במריבות הזוג - חל בכל תוקפו על "נדיבים" אלו (אות י).

ט. המסיתים והמדיחים ילדים נגד האב (כמצוי בהליכי גירושין) – עונשם נורא בעולם הזה.

אשה המסיתה ילדים נגד אביהם כדי שימסרוהו לערכאות, מלבד שדינה כ"מוסר", היא נחשבת ל"גונב נפשות" (עפ"י הרמב"ן שמות כא, טו בשם הרס"ג).

ילדים שרודפים את אביהם בהסתת האם וקרוביה, עונשם חמור בעוה"ז, ורק תשובת המשקל בכיבוד האב מאד מכאן ולהבא, יכולה להצילם מעונש (אות יא).

י. "ארגוני הנשים" הם צרעת ממארת ואם כל חטאת, מטרותם האמיתית אינה טובת האשה והילדים, אלא להיפך, הם משתמשים בנשים בהליכי גירושין ובילדיהם "כבשר תותחים" למטרותם האמיתית - מלחמה עקבית ביסודי היהדות: כהרס חיי משפחה בריאים ורמיסת הבעלים במסווה "שוויון זכויות", וכפיית תערובת בין גברים לנשים שמביאה לעריות ועוד ידם נטויה להרס וחורבן...

סימן ז'

כפיית גט כשהבעל לא מעוניין בשלום בית
תמורת תשלום כסף או טובת הנאה

א. אסור לכפות גט על הבעל תמורת תשלום ממון, גם כאשר אינו מעוניין בשלום בית - ריב"ש (סימן קכז), ורוב הראשונים (הר"ד בפנים).

כשהבעל דורש ממון רב תמורת הגט, אם כפוהו לגרש אפילו שילמו לו חלק מדרישתו, הגט פסול - ריב"ש וסייעתו, וגם הרשב"א מודה דבאופן זה הגט פסול. (אות א).

ב. הטוענת "מאיס עלי" שאינה מחוייבת לדור עימו - ג"כ אסור לכפות גט תמורת נתינת כסף, והכופים עתידין ליתן את הדין - כדמוכח מכל הראשונים (ודלא כ"עבודת הגרשוני"), ראה בהרחבה בגוף הסימן (אות ב).

ג. טובת הנאה שיש לבעל מהאפשרות לשאת אשה אחרת, וכן שנפטר משאר וכסות - אינה נחשבת נתינת מעות להכרעת הראשונים (לעיל אות א) ואפילו לדעת הרשב"א הגט פסול. ואין לסמוך על טובות הנאה אלו אפילו כסניף בעלמא להתיר הכפייה ח"ו. (ואף האג"מ לא סמך ע"ז לדינא, ראה בפנים הסימן, ודייני דפרסאי הכופים גיטין משום טובות הנאה אלו, הגט פסול, ויש למחות בידם. ובודאי יענשו ע"י מרנא ה"אגרות משה" שתולים בוקי סריקי בדבריו, והמוחה בהם יזכה לברכת הצדיק זיע"א) (אות ג).

סימן ח'

רמאות הפוסלת את הגט - גם לאחר הגירושין

א. כאשר הבעל נתן גט בתנאים מסויימים (דרישות ממוניות, משמורת הילדים) - והאשה הפירה את התנאים אחרי הגירושין, הגט מוטעה ופסול - שו"ת מהר"ם מלובלין (סימן קכב), שו"ת משכנות יעקב (אבה"ע סימן לד), שו"ת חלקת יואב (אבה"ע סימן כה). ואם נעשה קנין כהלכה או חתימה על מסמך, הוא ג"כ עושק וגזל - ראה מנחת יצחק (ח"ו סימן קע) (אות א).

ב. "הסכמי גירושין" ברבנות מטעם, מלווים בדרך כלל באונסים ואיומים על הבעל - ואין להם תוקף הלכתי. ולכן גם כאשר חתם הבעל בהסכם: "שנעשה ברצונו המלא" (כדי להציל חלק מהגזילה שעושים "ברבנות") הגט פסול, ואין ללמוד מהנכתב בהסכם על כשרות הגט. (אות ב)

ג. גט מוטעה פסול, גם באופנים שעפ"י הדין כופים על הגט - ים של שלמה (יבמות סימן לב), שו"ת דבר אמת (סימן נו) (אות ב).

ד. הנוסח הקבוע ב"בתי הדין הרבניים" - שהגט כשר ללא קשר "להסכמי ממון" שנעשו בין הבעל לאשה - הם נגד ההלכה, כאמור בפוסקים הנ"ל, דהפרת הסכמים מצד האשה גם אחרי הגירושין פוסלת את הגט.

ה. בעל המוכן לגרש בתנאים מסויימים (דרישת ממון וכדומה), גם אם הוא מוכה שחין שכופין אותו לגרש, אסור לכפותו בלי שיתקיים תנאו - שו"ת מהרשד"ם (אבה"ע סו"ס מא) והוכיח זאת מהב"י, וכ"פ בבא"ט (אבה"ע סימן קנד, א).

ועל כן כל הצירופים שנעשים "בתי הדין הרבניים" לבצע כפיית גט ("מאיס עלי", רבינו ירוחם) גם "לשיטתם" נפל פיתא בבירא למהרשד"ם, באשר כמעט בכל המקרים הבעל מעכב את הגט בגלל תנאים שבממון, שמוציאים ממנו ממון שלא כדין. (אות ג)

ו. ההסתמכות על "רבינו ירוחם" במרדו שניהם זע"ז שכופים לגרש, בטעות יסודה, שהוא יחידאה שלא נפסק כן בשאר ראשונים. (אות ד)

ז. הפטנט הרשום של "הדיינים מטעם" גט ראשון בכפייה, ולאחריו גט שני בכפייה "המכשיר" את הראשון - הוא ליצנות.

ורק כשהגט הראשון היה כשר באמת, והוציאו עליו לעז במרמה, פסק הרמ"א (אבה"ע סימן קנד, כא) לכפות גט שני לבטל הלעז השקרי - הסכמת האחרונים (אות ה).

סימן ט

דין מזונות וכסות בניו הקטנים והגדולים –
והיוצא מדור, שכר לימוד ורפואה – עפ"י התורה

א. קטנים עד סוף גיל שש כופים את האב לזונם גם אם אינו אמיד - שו"ע (אבה"ע סימן עא, א עפ"י הב"ש והט"ז שדייקו כן בשו"ע). וכ"מ בריטב"א (כתובות סה:;) ובנימוק"י (שם) ועוד ראשונים. (אות א')

ב. אינו אמיד היינו שיכול לפרנס בניו ע"י הדחק - ועליו כתבו הפוסקים שחייב לדחוק לפרנס בניו עד סוף גיל שש - מאירי נימוקי יוסף רש"י ר"ן תוס' רי"ד (כתובות מט:), שו"ת הרשב"א (ח"ג סימן רצ"ב) הרע"ב (כתובות שם).

ג. עני מרוד אינו חייב במזונות בניו - גם בקטנים פחות מגיל שש, ואינו מחוייב לחזר על הפתחים, והטעם מבואר בתשובות אחרונים דבאינו יכול לפרנס ע"י הדחק חיו קודמים. וכתב התיו"ט דעני מרוד אינו חייב במזונות גם כשיכול להשכיר עצמו כפועל (אות ה).

ד. קטנים מתחילת גיל שבע אין כופים האב לזונם אם אינו אמיד רק מפצירים בו ומביישים אותו - (שו"ע שם) וכל זה כשיש בידו בצמצום לתת

להם. אבל אב עני ביותר אף אין מכלימים אותו כשאינו זן בנו מגיל שבע והלאה.

ה. באדם אמיד - עשיר, שיש בידו מזונות לפרנסם בריח- בי"ד כופים אותו ליתן לבניו עד שיגדלו (גיל 13 לבן ו:12 לבת) - שו"ע שם וראשונים (הנ"ל אות ב').

ו. בכל המקרים אסור לכפות אדם ע"י מאסר בכלא או איומים וכדומה. ותקנת הרבנות הראשית לבצע כפייה ומאסרים על אדם שלא משלם מזונות לבניו הקטנים הוא גזל ועושק ומסירה לערכאות, במיוחד תקנתם לחייב ולכפות עד גיל 15 (או 18) אין לה יסוד בהלכה, והוא גזל גמור. (אות ג').

ז. הרבנות אין לה כוח לתקן תקנות למיגדר מילתא, כי הם אינם מייצגים את רוב הציבור, ולא נבחרו על ידו, כמו שהארכנו להלן (בסימן יא אות ה). ואפילו בתקנה שנקבעה ע"י רוב הציבור א"א לכוף המיעוט כשהם מאוגדים בקהילה נפרדת - וראה עוד טעמים רבים נוספים בתוך הסימן. (אות ב')

ח. הטענה שכביכול תקנת הרבנות הוא "משמרת למשמרתי", הרחבת מצוות צדקה שמחוייב בה כל יהודי. הוא סמיות עינא, דהא מעל גיל שש מבואר בשו"ע שבאינו אמיד אין שום תקנה של חיוב ממוני עבור המזונות של ילדיו, אלא רק מצוה בעלמא מדין צדקה, ובעני מרוד שאין לו למזונות ילדיו אפילו על ידי הדחק, אין מוטל עליו אפילו מצוה דצדקה לפרנסם.

אולם ברבנות כופים בלא להתייחס למצב האב. וביותר שכופים ע"י מעצרים ועיקולים, דבר שלא נזכר כלל בשו"ע, אלא רק נקבע ע"י הרבנות בכפוף למשפטי הגויים - פשוט וברור שתקנת הרבנות אינה משמרת למשמרתי, אלא "הליכה בחוקות ומשפטי הגויים". (אות ג')

ט. טענת הרבנות הראשית שהם מייצגים את הציבור, כי עשו את התקנה בהסכמת הרבנים בערי הארץ והמועצות דתיות, הוא ליצנות גמורה. דהרי חברי המועצה דתית שקבעו את עמדתם עפ"י שיקולים

פוליטיים ולא דוקא שיקולים של טובת הציבור, אין להם דין טובי העיר, ובפרט שיש ביניהם חילוניים ואפיקורסים גמורים, שאינם יכולים להיות "ז' טובי העיר" - ראה בפנים דברי גדולי הפוסקים.

מלבד זאת, הרבנים ברבנות מונו רק לפסוק **הלכות ומעולם לא מונו לתקן תקנות** – וע"כ יכולים אפילו המיעוט למחות בתקנתם - שו"ת הרשב"א ח"ג סימן תכח (אות ב).

י. לשלטון בישראל אין כח של דינא דמלכותא לקביעת מזונות - כי דין זה נאמר רק בדברים שהם צורך המלכות כמיסים וארנוניות והנפקת מטבעות - רמ"א (חו"מ סימן שסט ח, יא) ובסמ"ע (ס"ק כא) עפ"י שו"ת הרשב"א. (אות ד)

והנהגת הרבנות לכוף על מזונות עד גיל 15 (או 18) הוא גזל גמור והליכה בחוקי הגויים.

יא. הזכרנו בסימן זה (בגוף הספר אות ו וכן להלן סימן יא אות ד) עדויות הרבנים ועו"ד, שתקנת הרבנות במזונות גרמה להרס אלפים ורבבות משפחות מישראל, ועל כן גם "לשיטתם" כל הטעמים שהזכירו ל"תקנתם" נתבטלו מזמן, ואין בתקנה סעד וסמך לשלום בית לחינוך הילדים, אלא להריסתם והורדתם לשאול והוצאתם לתרבות רעה ר"ל. וחובה למחות "ברבנים הראשיים" שבידם לבטל את 'תקנת המזונות'. (אות ג בהערה)

יב. כופים האב לשכור מלמד לבנו ללמדו תורה שבכתב, ולתורה שבעל פה וק"ו ללימודי חול אין כופים האב לשלמם. וכן ללימוד הבנות אין כופים האב לשלם.

והגם שהונהג ע"י "החפץ חיים" ושאר גדולי הדור שעבר ללמד הבנות תורה שבכתב ושבע"פ במידת הצורך שלא תגררנה אחרי החילוניים והפשרניים - והוא בגדר "לאפרושי מאסורא" (או"ח סימן שמג). והו"ה בחינוך הבנים כולל לימודי חול הנצרכים שיש בהם בזמנינו צורך הדור ולאפרושי מאיסורא.

מ"מ כשאין לאב לשלם, אסור לכפותו ואינו מחוייב לחזר על הפתחים ולקבץ נדבות בשביל זה. (אות ז)

יג. אשרי ישראל קדושים המוסרים נפשם על חינוך ילדיהם, ומוציאים כסף יותר מחיובם עפ"י דין - שהם מובטחים שלא יפסידו, כמו שאמרו חז"ל (ר"ה יז.) "דכל מזונותיו של אדם קצובים, חוץ מהוצאות שבת ויו"ט והוצאות בניו לת"ת" (ועי' במשנ"ב תקטב בביה"ל ד"ה ואל), אבל הכפייה הנעשית על האב ע"י "הדיינים מטעם" להוצאות לימודים שאינו חייב בהם - אסורה, והיא גזל ועושק.

כאשר אין יד האב משגת לשלם למסגרת חינוכית מלאה לבניו ובנותיו שבדורנו נחשב "לאפרושי מאיסורא" - מחובת הציבור לדאוג לזה. (אות ז)

יד. חובה להתריע ש"המשמורת" שנותנים "הדיינים מטעם" לאם להחליט כרצונה על מוסדות חינוך של הבנים והבנות, הוא חלק ממשפט הערכאות שלהם, שלאב יש "זכות" אחת לשמש ככספומט לאם וילדיה, ומעבר לכך אין לו שום דיעה על חינוכם ועתידם.... נגד ההלכה והפוסקים, שהחלטה על מקום חינוך הבנים והבנות מסורה לאב ולא לאם (אות ז).

טו. הלכה למעשה, אין חיוב על האב לרפואת ילדיו, בין אם יש להם קיצבה ובין אין להם קיצבה, שחז"ל תיקנו בילדיו חיוב מזונות בלבד ולא חיוב רפואה, ואם האב מוסר נפשו לאסוף צדקה לרפואתם, אשרי חלקו, אבל חיוב אין לו.

ואדרבה ברוב הפעמים המאמצים של האב (והאם) לעסוק ברופאים ורפואות לוקחים את כל כוחות הנפש, ואם נטיל עליו גם לקבץ מעות עלול להתמוטט לגמרי, ואינו משורת הדין והיושר לנהוג כן, אלא הציבור (יחידים "וקופות צדקה") עוזרים בעול הכספי של הוצאות הרפואה שלא ימוטו רגלי האב והאם ח"ו, כפי שהיה נהוג בכל הדורות בקהלות ישראל (אות ח).

טז. עפ"י דין תורה גם בקטנים שחייב במזונם (עד סוף גיל שש), יכול האב לשלם בשווה כסף: 'קניית בגדים' 'תשלום חינוך הילדים' וכדומה. הרבנות המחייבת את האב להעביר את הכסף לאם בדוקא (על כל הילדים

שנשארים אצלה עד גיל שמונה עשרה) - הוא גזל ועושק, וגם אינו תועלת לילדים כי לא תמיד הכסף מגיע ליעדו (ראה להלן סעיף יז).

יז. "חוקי" מדינת ישראל ב"ביטוח לאומי" "ומזונות" גרועים אפילו מחוקי הגויים בארה"ב, שבישראל אינם דואגים כלל לטובת הילדים ותקנתם ונותנים לאם את כסף ה"ביטוח לאומי" וה"מזונות" של הילדים ויכולה להשתמש בו כרצונה למותרות ואת הילדים להרעיב (דברים שאירעו פעמים רבות).

אולם בארה"ב אין ההורים מקבלים "השלמת הכנסה" מהמדינה בלא להוכיח במסמכים שההטבות שנתנו להם עבור ילדיהם אכן הגיעו ליעדם להוצאות השוטפות של הילדים, מזון, שכר לימוד, ביטוח רפואי וכיו"ב. בושנו מכל עם.

מתברר שכל החוקים של המזונות וכדומה במדינת ישראל - נועדו לעקור את הדת מישראל ולא להיטיב עם הילדים, והכל נעשה בסיוע ובחסות של בתי הדין "הרבניים" המתפקדים כערכאות של הגרועים שבאומות.

יח. מדור (דירה) וכסות בניו, דינם כמזונות - בעשיר מחייבים אותו במדור גם בגיל שבע ומעלה, באינו אמיד מחייבים רק עד סוף גיל שש. ובעני מרוד אין מחייבים אותו כלל, אפילו במדור לבניו שמתחת לגיל שש.

יט. איומים וק"ו כפייה של הבעל לגט בגלל העדר מזונות האשה, בעני ביותר שאין לו, הם אסורים, כמפורש בפוסקים (לדעת השו"ע אבה"ע סימן עז, ג - בבעל עני הכפייה לגט אסורה אם נותן לאשה לחם, ולרמ"א אסורה גם כשלא נותן כלום).

וכל שכן איומי או כפיית גט בגין אי תשלום מזונות הילדים (אפילו בעשיר שיש לו) - אסורים מהדין, ומרבים ממזרים בישראל (אות ט).

כ. יש דרך לעגן חוקית את הסכמי הבעל והאשה על גובה המזונות (ראה להלן סימן י, אות ו).

סימן י

דין משמורת הילדים – אצל האב או אצל האם,
ואם יכול לסרב לשלם מזונות כשאינם אצלו

א. בנים מגיל שבע שנשאר במשמורת האם (אפילו אם נעשה עפ"י רצונם)
- האב פטור ממזונותיהם אפילו הוא עשיר, דכיון שהבן אינו אצל אביו
שיכול לחנכו לת"ת, לאומנות ולהשיאו אשה ולחנכו לדרך ארץ, פטור
מלזונו גם מדין צדקה - עפ"י שו"ע (אבה"ע סימן פב ס"ז) ובח"מ וב"ש (שם).

ב. גם באב חילוני משמורת הבנים מגיל שבע אצלו - עפ"י החלקת
מחוקק (שם).

אולם כשאחד מבני הזוג חילוני והשני שומר תורה ומצוות – חובת
בית הדין לתת את ה"משמורת" של הבנים והבנות להורה הדתי בדווקא,
כדי שלא להאכיל את הילדים באיסור – ע"פ המשנ"ב (סי' שמג, ד) בשם
המג"א, וכן מוכח מהרמ"א הח"מ והב"ש (אבה"ע סי' פב ס"ק י).

גם כששני ההורים חילונים, אם יש אפשרות לבית הדין לשכנעם
לשלוח את הילדים למקום שיתחנכו בו לשמירת תורה ומצוות, חובה על
הבי"ד לעשות זאת.

ג. גם כשהבן לומד בתלמוד תורה - המשמורת עליו מגיל שבע של
האב - דחיוב ת"ת ותשלום שכר על האב, וגם איכא חיובים אחרים
המוטלים על האב (אומנות, להשיאו אשה ולחנכו לדרך ארץ) - עפ"י החלקת
מחוקק (שם) ומשנ"ב (או"ח סימן שמ"ג ס"ק א-ג).

ד. "בתי הדין הרבניים" שדינם כהדיוטות (ראה בגוף הספר בסימן א אות ה)
- פסולים לדון על "משמורת הילדים" - שמסורה רק לבי"ד החשוב
שבעיר כנה"ג - (אבה"ע סימן פב הגהב"י אות י) ועוד פוסקים.

ה. בית דין רבני או עו"ד שמציעים לבעל שיתן גט תמורת חתימת
האשה על ויתור מזונות הילדים - הוא הונאה וגזל - דכיון שלפי דיניהם
אין בכוחה לוותר על מזונות הילדים עד גיל 18, וימשיכו לרדוף את
הבעל בעיקולים ומאסרים שישלם גם אם האשה חתמה על הויתור, ה"ז
הונאה וגזל ועושק.

ומדין גרמא לצאת ידי שמים, אם האשה חתמה על ויתור והלכה לתבוע מזונות אח"כ - על הבי"ד ועו"ד לשלם לבעל נזקיו - עפ"י המאירי וספר "ההשלמה". (וראה עוד בפנים אות ד). וכמו"כ גזל זה פוסל את כשרות הגט (כדלעיל סימן ח).

ו. והדרך להסכם גיטין תמורת מזונות, יכול להתבצע רק אם תותר האם על משמורת הילדים, ואף שצריך לזונם אצלו, הוא זול יותר מתשלום מזונות שקובעים בביהמ"ש פ וביה"ד מטעם, שמטילים חיוב מזונות גדול מאד, יותר מהמקובל בציבור החרדי להוציא באמת על גידול הילדים.

ז. גם כשמשמורת הילדים אצל האם - חובה לדעת שכשהבעל והאשה סיכמו בחוזה ביניהם כמה גובה המזונות לילדים - יש דרך לעגן זאת עפ"י חוקיהם - שצד שלישי יתחייב לשלם לילדים את הפרש בין הסיכומים ביניהם לבין החיוב הגבוה של ביה"ד וביהמ"ש במידה ותתבע האשה מזונות בערכאות אלו.

קיימת אפשרות שלישית, שהאשה תתחייב בצורה חוקית ומשפטית לדאוג למזונות הילדים במקום האב, באותם סכומים שביה"ד "הרבני" "פסק" לאב (בצורה זו שאינה ויתור על מזונות הילדים, אלא התחייבות במקום הבעל, הדבר תקף חוקית). ושאינן לה שום תביעות נוספות על הבעל מכל סוג שהוא. ולפי חו"ד משפטית יש להוסיף בהסכם: "שדירת האשה (או קרובה) ממושכנת לקיום הסכם זה". (כדי שבמידה והאשה תפר את ההסכם ותתבע העלאת מזונות וכדומה, וכן אם לא תקיים את חלקה בהסכם והילדים לא יקבלו ממנה מזונות - לא יוכלו "ברבנות" להעלות לבעל את סכום המזונות, וכן הרווחה לא תוכל לתבוע מזונות מהאב, כי ימכרו את הדירה הממושכנת והמשועבדת לקיום ההסכם על כל סעיפיו, וממנה ישלמו את כל התביעות השקריות).

חשוב לזכור להתייעץ עם עו"ד כיצד לנסח את ההסכמים הנ"ל, כדי שיהיה להם תוקף חוקי בדיניהם.

ח. כשהאשה בתביעת מזונות פנתה לערכאות (בי"ד, ביהמ"ש), מותר לבעל לקחת עו"ד לייצג אותו בערכאות להצילו מידם - (כמבואר להלן בגוף הספר סימן יח אות ו).

סימן יא

בתי הדין הרבניים מטעם המדינה – דינם כערכאות

- א.** "בתי הדין הרבניים", מאחר שכפופים לחוקי המדינה דינם כערכאות של גויים - עפ"י החזו"א (סנהדרין סימן טו סק"ד) (אות א)
- ב.** כסף מזונות וכדומה שמוציאה האשה מבעלה בכפייה ע"י הבי"ד של הרבנות - הוא גזל ועושק ואין רואים בו סימן ברכה, ומזיק לחינוך הילדים ("פלא יועץ" אגרא דפרקא" ר"חפץ חיים" (אות א)
- ג.** גט הנעשה ברבנות בכפייה, הוא פסול והאשה נשארת אשת איש - ואם נשאת לאחר בניה מהשני ממזרים, כמו שנתבאר באריכות בכל הספר. (אות ב).
- ד.** "בתי הדין הרבניים" מטעם המדינה הוקמו במטרה לשנות את חוקי התורה ולהתאימם לרוח הזמן ר"ל. גדולי ישראל בזמנו (בשנת תרפ"א) קבעו יום צום בהקמת הרבנות מטעם וכתבו עליהם שהוא "שינוי (רפורמה) בחוקי וגופי משפטי התורה והדינים". (אות ד)
- ה.** "תקנות הרבנות" הובילו למאות ולפני גיטין ומשפחות שנהרסו גם בציבור החילוני (עדות עו"ד חילוניים) - ואינם תקנה לציבור אלא הרס וחורבן משפחות, מלבד שהם עקירת יסודי התורה והדת (אות ד).
- ו.** הרבנות הראשית מטעם נבחרה ע"י מיעוט מהציבור (ובכלל המיעוט היו מינים ואפיקורסים). אבל רובו ככולו של הציבור החרד לדבר ה' התנגד בכל תוקף להקמת הרבנות מטעם, ובודאי שלא קיבל את פסקיהם - הרבנות מטעם אין לה שום סמכות ציבורית לתקן תקנות בענין מזונות וכדומה, ומשפטם גזל ועושק והרמת יד בתורת משה, כמבואר בהרחבה (לעיל סימן ט).
- ז.** חובת כל העושה שידוך לבדוק אם המשפחה המוצעת כשרה וראויה לבוא בקהל, מאחר שנתרבו ממזרים מגיטין בכפייה כמו שהתבאר לעיל (סימן א), וכן עקב מחיקת רשימות של ממזרים ופסולי חיתון מהרשימות "ברבנות מטעם" - עדות בעל ה"משפטי שמואל" (אות ו).

ח. "בתי הדין הרבניים", הם חטאת הקהל - וחובה למחות בהולכים לדון אצלם, כדי להציל מחרון אף ועונש שמים (אות ח).

ט. המוסר פרטים על משפחות לרווחה ולסעד בלא אישור מגדול בישראל - דינו כמוסר לגויים. כי הוא מסכן את הבית ועתיד הילדים והרי זה מוסר נפשות לגויים. (וראה מכתב גדולי הרבנים, בתחילת הספר בעמ' 9).

וכאן המקום להזהיר שחלק "מרבני הרווחה" הם בעצמם משתפי פעולה עם הרשויות, ואסור לסמוך עליהם. (אות ט).

י. חייבים להיזהר מיועצי נישואין הרסניים, שבמקום לתקן מקלקלים: בהדרכת הנשים כיצד לקבל מבי"ד גט בכפיה, וכן בהדרכתם למעשים והנהגות בבית שהם היפך התורה והקדושה (כארגון ינ"ר שנאסר ע"י הגר"ש ואזנר והגר"נ קרליץ).

וחובה ללכת רק ליועצים העומדים תחת הדרכת גדולי ישראל ומרותם. (אות י).

סימן יב

עירגון הבעלים בבתי הדין הרבניים

א. קביעת מזונות מופרזים ע"י ביה"ד הרבניים שברוב המקרים הם הרבה יותר מההכנסות של הבעל בעבר ובהווה - מעמידים את הבעלים גם אחרי הגרושין תחת איומי מאסר והוצאה לפועל - ובכך מעגנים את הבעלים ומונעים מהם להתחתן שנית, כי אשה נורמלית לא תסכים להנשא לאדם מחוסר כל הכנסה שעוד מאוים במאסרים בכלא (אות א).

ב. בתי הדין הרבניים בפחדם מארגוני הנשים ומביהמ"ש פ החילוני, מעגנים פעמים רבות בעלים ומונעים מהם מלתת גט לאשה בתואנות שווא, וגודל עונש הדיינים והאשה המעגנים - כבר מבואר בהגר"ח פאלאג'י זצ"ל (שהובא בסימן ו) מחלות ויסורים, עניות ושאר עונשים בזה ובבא (אות ב).

ג. נשים הפועלות באמצעי אלימות להשיג גט, כגון: צווי הרחקה, מאסר, הוצאה לפועל, איסור יציאה מהארץ וכדומה - הגט פסול, כמו

שבארנו באריכות בתחילת הספר. ואם נשאת בגט זה, ילדיה מהבעל השני ממזרים ר"ל, ואסורים לבוא בקהל.

ד. חובת הציבור החרדי להוקיע נשים שהולכות "לבתי דין רבניים" שדינם כערכאות, וע"י כך יצילו בתים רבים מפירוק, ובעלים רבים מהתעללות ללא גבולות וימנע חרון אף מהמכשולות החמורים של גיטין פסולים וממזרות (אות ג).

ה. גדולי הרבנים והפוסקים באמריקה (במכתבם הו"ד לעיל עמ' 10) הכריעו: "נשים המוסרות את בעליהם לבית המשפט – אסור להתחתן עמהן" – ומכאן אזהרה גם למוסרות בעליהן ל"בתי הדין הרבניים".

סימן יג

עייגון או הרס המשפחה –

תשובת הגאון הגדול הגר"מ קל"ין זצ"ל

א. זוג שומר תורה ומצוות - שהקידושין היו כדת משה וישראל - גם הגירושין צריכים להתבצע בבי"ד כהלכה.

התערבות בית המשפט, ארגוני הנשים וגורמי רווחה לתת גט בכפייה - דומה לאשה חרדית (דהית) שתתבע את בעלה בבית המשפט שמתאכזר עליה ועל הילדים ואינו מוכן להסיעם ברכבו בשבת לים - שדינה להדחות על הסף, כי נשאת לדתי וא"א לביהמ"ש להתערב, המוסמכים להכריע הם רק בית דין הנוהג כתורה וכהלכה ללא התערבות גורמים חילוניים. (אות א')

ב. גט בכפייה לא שווה כלום - והאומרים ההיפך או שאינם יודעים ההלכה, או שמסלפים בכוונה את ההלכה להחניף לגויים וחילונים. (אות ב')

ג. בתי המשפט כמעט תמיד מוסרים את הילדים לאשה, כאילו לבעל אין חלק בהם, ובהמשך אף מונעים ממנו להפגש עימהם בדרכי מרמה ועלילות. (אות ד')

וכאשר הבעל מקופח מילדיו ובתוספת גזילת ממון שעשו לו בערכאות שלא עפ"י דין תורה - עוד רוצה האשה לקבל גט כשר, לא יתכן כדבר הזה! (אות ה)

ד. נשים בהליכי גירושין חושבות רק על עצמן, לא על צער הבעל ומשפחתו, ולא חסות על הילדים שיגדלו כיתומים בלי אהבת אב. הם משוכנעות שהאב קיים רק "כמסחטת כספים", ואין לו שום זכויות - וזה נגד התורה והיושר האנושי. (אות ו)

ה. רוב שופטי הערכאות הם תחת השפעת העיתונים של "חופש האשה" - ולכן הם מתפעלים מדמעות התנין שעל פני הנשים, והם "פוסקים" כפי הדמעות ולא כפי האמת [גם בבתיה"ד "הרבניים" המצב דומה כמו שהארכנו בספר "משפטי ישראל"]. (אות ז)

ו. סקר יוכיח שרובם ככולם של משפחות שומרי תורה ומצוות חיים כל ימיהם עם האשה הראשונה באהבה ואחווה, אולם בקרב הגויים ועוזבי התורה אחוזים גבוהים מאד עוזבים את נשותיהם וילדיהם.

הדברים מוכיחים: שחיי התורה הם הרחמים האמיתיים על חיי המשפחה והילדים, וחיי החילוניות הם התאכזרות כנגד האשה והבנים. (אות ט)

ז. אשה שמקבלת גט בכפייה של "חוקי המדינה" - הגט פסול, ואם תינשא לאיש אחר, בניה מהשני ממזרים ואסורים לבוא בקהל ישראל עד עולם. (אות י)

ח. בי"ד או רב שיסדר קידושין לאשה שקיבלה גט בכפייה - יוטל עליו נידוי ושמטא וארור. (אות יא)

ט. האשה שמסרה בעלה או ממונו לערכאות - דינה כמוסר - וחייבת להחזיר כל הממון ולעשות תשובה על עוון המסירה ר"ל, שהוא עוון שנהרגין עליו אפילו בזמן הזה כמבואר בשו"ע חו"מ. (אות יב)

י. ניסיון הערכאות לכופ גיטין ע"י בית המשפט - הוא עקירת התורה - והמשתפים פעולה עם הערכאות סוף בניהם לצאת לתרבות רעה. (אות יג)

יא. גיטין בכפייה יחייבו קהילות נפרדות - ומי שיסדרו קידושין לנשים שהתגרשו בכפייה הם גרועים מהרפורמים, שבגלל חזותם "הרבנית" יהיה מי שיסמוך עליהם, ואין לך מכשיל את הרבים גדול מזה שמתיר אשת איש לעלמא ומרבה ממזרים בישראל. (אות יד)

סימן יד

משפטי התורה אמת וצדק והכופים גיטין "מרחמנות" - מינים ואפיקורסים

א. כלי הנשק הארסיים של המשכילים והציונים היו ליצנות מחוקי התורה ומנושאי דרכה גדולי ההוראה והדור זיע"א

ספרות ההשכלה מלאה בתיאורים לעגניים על הרבנים שאינם מתחשבים ומרחמים על הציבור "וסיפורים" על עגונות שהרבנים "באכזריותם" לא מצאו להם פתח הלכתי להתירם. (אות א)

ב. מאמינים אנו בתורה, שאם לפי דיניה האשה אסורה - זו הרחמנות האמתית. קלי הדעת בדורנו המבקשים מהרבנים להקל בעיגון וכפיית גיטין הם האכזריים הגדולים המביאים לטרגדיות שנמשכים לדורות עולם - בנים ממזרים האסורים לבוא בקהל ישראל עד עולם. (אות ב)

ג. "בתי הדין הרבניים" אינם "מתירי עגונות", אלא מעגני נשים ומאמללי ילדים מהנישואין השניים שדינם כממזרים.

אשה הפונה "לרבנות" לכפיית גיטין שלא כדין, חבל על הטירחה שלה, כי להתחתן באיסור אשת איש, היא יכולה ר"ל גם בלי עזרת "הרבנים מטעם". (אות ג)

ד. עיגון המוזכר בפוסקים הוא כשהבעל נעלם בלא להשאיר עקבות, או כשעוזב את אשתו ואינו מוכן לדור איתה וגם לא לתת גט. אבל כשהבעל רוצה בשלום והאשה בגירושין, האשה עפ"י ההלכה אינה עגונה אלא מורדת (עיין שו"ע אבה"ע סימן עז). (אות ד)

ה. הקרובים וההורים במקום לנסות לשכנע את האשה לנסות מחדש, נהפכו כיום למסיתים ומדיחים לגירושין, ושוכחים את אזהרת הפוסקים הקדמונים על העונש של הגורמים לפירוד בין בני הזוג. כי ברוב הפעמים בלא התערבות קרובים ומכרים היו מסתיימים הויכוחים בין הבני זוג בשלום (הר"ד לעיל בסימן ו אות ה, ולהלן בגוף הספר בסימן כג).

ו. כשנראה שאין תקווה לשלום בית, וגם הבעל מסרב לשלום במשך שנים, בי"ד משדלים אותו לתת גט (כמובן ללא קיפוח זכויותיו בילדים ובממון), וברוב המקרים "לשון רכה תשבר גרם" (משלי כה, טו) ומתרצה לגרשה.

כאשר הבעל מתעקש לנקום ולהתאכזר, אין בי"ד יכולים לאיים עליו, כי זה מהווה כפייה הפוסלת את הגט (ולא הותר כפייה רק במוכה שחין ודומיו הנזכרים בשו"ע, ראה סימן א אות א). בודאי שמשמים יענש על אכזריותו שמעגנה כשאינו חפץ בה, אבל הכפייה אסורה. (אות ז)

ז. הפנייה "לבתי הדין הרבניים" הכופים גיטין שלא כדין, היא קריאת תגר נגד הקב"ה והשגחתו בעולם, כפירה ביסודי הדת, ששורשה מינות ואפיקורסות, ראה בחינוך (מצוה שפז, הו"ד במשנ"ב בביה"ל בסימן א).

ח. חובה ללכת רק לבתי דינים הפועלים ופוסקים עפ"י התורה וההלכה - ולהאמין שאם עפ"י ההלכה נגרמו יסורי עגונות, הם לטובתו, ראה בחפץ חיים (דבר בעיתו פ"י): "שע"י זה יפתח לו שער רחב לעולם הבא... ואם הצדיק עליו מידת הדין באמת, ולא הרהר אחרי מידותיו של הקב"ה, סוף שאין היסורים מתעכבים עליו, ועוברין הם ממנו", וכתב ה"חזון איש" (אמונה ובטחון פרק ג, י): "שגדרי גזל וחמס אינם נפתרין

(נקבעים) ע"פ דעת בני אדם רק על פי חוקי התורה, וכל שהוא נגד הדין הוא גזל, אף שאין בני אדם מסכימים עליהם בבחינת הרגש", עכ"ל. (אות ח)

ט. כאשר ילכו בני הזוג עפ"י התורה וההלכה, גם במקרים של סכסוך ביניהם, בודאי לא יפסידו מאומה, ואיך שיצא דינם, יהיה לטובה ולברכה בזה ובבא, כרצון הבורא יתברך ויתעלה. (אות ח)

סימן טו

הפוסקים דבת יורשת במקום שיש בן - עוקרי התורה

א. הכרעת הפוסקים שאסור לבי"ד לתקן שבת תירש במקום בן, ובי"ד של הרבנות מטעם המדינה, "שפוסקים" שבת יורשת במקום בן, הוא גזל ועושק ועקירת התורה כמבואר בהרחבה בכל הסימן, וכן פסקו "החזון איש" והגרי"ז מבריסק.

ב. "ביה"ד הרבני" שאינו מוציא צו ירושה, בלי שהבנים חותמים ויתור לבנות - הוא ג"כ עוקר מצוות התורה, ומחזק ידי הערכאות. ואדרבה חובת ביה"ד לשכנע הבנות שיחתמו ויתור לבנים - כדי לקיים מצוות התורה דבן יורש. וכן הכריע בשו"ת "מנחת יצחק" (ח"ב סימן צה) כפוסקים שכופין את הבנות לחתום על סילוק מהירושה. (אות ד)

ג. בכור יורש פי שניים משאר אחיו, וברבנות הכפופים לחוקי המדינה נותנים לבכור כמו לשאר אחיו והוא גזל ועושק ועקירת התורה. (אות ד)

סימן טז

"בית דין לערעורים" - משפט הגויים

א. "בי"ד הגדול לערעורים" הוא נגד ההלכה והשו"ע ביסוד תקנתו שבא במוצהר להתאים את התורה לעידן החדש וליפיפיותו של יפת

(כהגדרת מייסדיו), וכ"כ גדולי הדור בשנת תרפ"א שהוא רפורמה בדיני התורה.

ב. "בי"ד הגדול לערעורים" אין לו תוקף וסמכות של בי"ד הגדול, כי אינו החשוב שבדורו ואף לא החכמים הגדולים שבאותה מדינה, כי נבחרים שם לפי תככים פוליטיים והסכמים חשאיים ולא לפי ידיעת התורה, ובוודאי שלא לפי היראת שמים, ועל כן אפשר לערער על פסקיו. וכיון ש"חוקי המדינה" שא"א לערער אחר הבי"ד הגדול לערעורים, כל מהות מוסד זה הוא גזל ועושק וערכאות גמורים.

ג. כל הדין בפני "בי"ד הגדול לערעורים" מרצוננו, הוא מרים יד בתורת משה. אולם כשנתבע לרבנות בעל כורחו, מותר לו להגן על עצמו "בבי"ד הגדול לערעורים" (גם עם עו"ד) כמו שמותר לכל אדם שנתבע לערכאות, ויכול לטעון שם טענות שיהיו מקובלות עליהם לפי "דיניהם" הכוזבים, להציל עצמו מן הארי (ראה להלן סימן יט אות יג-טו).

סימן יז

עורכי דין וטוענים רבניים – וכפיית גיטין במציאות זמנינו

א. בעיות שלפני עשרים שנה היו מגיעים לפתרון לשביעות רצונם של שני בני הזוג. בדורנו באותם רמת בעיות הזוג מגיעים לגירושין ופירוק המשפחה - מהסיבות העיקריות לכך התערבותם של עו"ד וטו"ר וארגוני הנשים. (אות ב)

ב. העורכי דין והטוענים רבנים מובילים את תיקי הגירושין לרמת ביבי שופכין. והתוצאות: פגיעה בבעל ובאשה גם אחרי הגירושין, פגיעה בשמם הטוב ועתידם של הילדים בשידוכים. (אות ג)

ג. פונים אנו בזאת באזהרה לקהילת עו"ד והטוענים רבניים, אל תתפרנסו מדמם של ישראל שנשפך על ידכם כמים "בבתי הדין הרבניים".

יש דין ויש דיין, והעזרה לנשים להשיג כפיית גט וגזילת ממון סופה לפגוע בכם ובילדכם, במחלות, ביסורים, במעוכבי שידוכים, וגם בגירושין אצל בניכם ובנותכם או בביתכם. "ולמזהיר ולנזהר שלומים תן כמי נהר". (אות ג)

סימן יח

יצוג ע"י מורשה – טוען רבני ועו"ד עפ"י ההלכה

- א. תובע יכול למנות עו"ד, ע"י הקנאה כדין, ("יפוי כח" בלבד לא מועיל, ראה להלן סעי' ה) ונתבע לא יכול למנות עו"ד לייצגו (אות א).
- ב. טענות אמת שהבעל דין לא חשב עליהם, אסור לעו"ד לטעון בשבילו (אם אינו קרובו). (אות ב).
- ג. טענות אמת שהבעל דין חשב מעצמו, מותר לעו"ד לייפות ולסדר טענתו בפני הבי"ד (אות ב).
- ד. קרובו של הבעל דין, יכול ללמדו כל טענות אמת, אפילו לא חשב עליהם מעצמו. ואם הוא אדם חשוב אסור (אות ב).
- ה. במציאות זמנינו שהעו"ד מקבל "יפוי כח" בלבד ולא הקנאה כדין ("זיל דון ואפיק לנפשך"), גם התובע לא יכול למנות עורך דין (אות ב).
- ו. יצוג האשה ע"י עו"ד "בתביעת גירושין" ו"משמורת הילדים" כיון שהוא לאו בר הקנאה (ומעיזה לשקר ע"י שליח) - אסור עפ"י ההלכה ואינה יכולה למנות עו"ד לייצגה (אות א).
- ולתביעת ממון כמזונות וחלוקת רכוש, אם מגיעה ביחד עם העו"ד נראה עפ"י הפוסקים, דהעו"ד אינו יכול לייצגה (אות א).
- ובזמנינו, שנותנים לעו"ד רק "יפוי כח" ולא מקנים לו את הרכוש - אין האשה התובעת גירושין יכולה למנות עורך דין (כדלעיל סעיף ה).

ז. טענות שקר שמובילות לגילוי האמת, אסורות הן לבעל דין והן לעו"ד המייצגו, משום "מדבר שקר תרחק" - ש"ך, הסכמת הפוסקים (אות ג).

ח. טענות שקר במטרה לעוות האמת, הנאמרת ע"י הבע"ד או עו"ד, חומר איסורם פשוט וברור.

"ובתי הדין הרבניים" היודעים ומכירים את נפש "בהמתם" העו"ד והטוענים הרבניים, שפיהם דיבר שוא וימינם ימין שקר, ומתייחסים לשקריהם כתורה מסיני, הם "חברים לאיש משחית", ודינם כהדיוטות. ונקראים בחז"ל (שבת קלט.) שופכי דמים (אות ד).

ט. איסור "עורכי הדיינים" קיים גם כשעו"ד מקבל שכר. ורק במקרים שמצד הדין מותר לעו"ד לייצג את התובע (כדלעיל דין א, ג), אם מקבל שכר אין זה מגונה, ולא נחשב כ"מתעבר על ריב" – סתימת הפוסקים שדיברו על מתווך שמקבל שכר והתירו זאת רק ל"תובע" עם "הקנאה" ובטענות אמת שחשב עליהם הבעל-דין עצמו (אות ה).

י. האופנים שמותר לעו"ד לייצג בערכאות:

1. המוחזקים לסרבני דין כחברות ביטוח וגופים ממשלתיים, שמותר לעו"ד לייצג לקוח שמגיש נגדם תביעת נזיקין.

2. חוזים של העברת בעלות, קרקע, דירה ("טאבו") ורכב, שחייבים הכרה בדיניהם, ותצהירים הנעשים בפני עו"ד הנדרשים ע"י העירייה והמדינה לקבל פטור והנחה, מותר לעו"ד לבצעם לכתחילה.

3. קיום צוואה שנכתבה כדין תורה גם בדיניהם, כדי שלא יערערו עליה אנשים שלא כפופים לדין תורה - מותר לכתחילה.

4. הנתבע בעל כורחו לערכאות ע"י מי שאינו מציית לדין תורה, מותר לעו"ד לייצגו וכן לכל אדם אחר, ולטעון שם טענות שיהיו מקובלות לפי חוקיהם. (אף שטענות אלו אינם תקפים לפי ד"ת) (אות ו).

סימן יט.

הליכה לערכאות חומרתו, ומקומות הכלולים באיסור

א. איסור הליכה לערכאות הוא גם אם שני הבעלי דינים היהודים הסכימו מרצונם לדון בפני הערכאות - שו"ת הרא"ש (כלל סח, יג), ורמב"ן (עה"ת שמות כא, א) ונפסק לדינא בשו"ע (חו"מ סימן כו, א).

ועל כן אסור לכתוב בחוזה מכירת דירה וכדומה, שבכל ויכוח בין הצדדים מקבלים עליהם לדון בפני בתי המשפט המקומיים, ואם העו"ד הכניס סעיף כזה בחוזה, חובה להקפיד לפני החתימה לבטל סעיף זה, ואף אם חתמו על סעיף כזה, חתימתם אינה מחייבת כיון שהוא נגד התורה, אולם את שאר הסעיפים בחוזה חייבים לקיים.

וחובה לכתוב במקום זה נוסח שמקבלים לדון בבי"ד או בורר מוסכם.
(אות א)

ב. בתביעות שבין יהודי לגוי - יש להציע לו תחילה לדון בפני דיני ישראל. אולם אם ידוע לו שהגוי (או החברה שבבעלותו) מעוניין לדון דוקא בפני ערכאות, דינו כאדם שאינו מוכן לציית לדין תורה, ומותר לכתחילה לתבוע את הגוי בערכאות גם ללא קבלת רשות מבי"ד - תנחומא (דברים פ' שופטים, א) ושאלתות (שם) שו"ת תשב"ץ (ח"ד). (אות ב)

ג. בית משפט ששופטיו יהודים גרועים מערכאות של גויים - חזו"א (סנהדרין סימן טו ס"ק ד', הגרצ"פ פרנק הו"ד בשו"ת ציץ אליעזר חי"ב סימן פב, וראה מכתב הגר"י סרנא זצ"ל להלן בגוף הספר סימן כ אות ד). (אות ד)

ד. כל בתי המשפט לכל סוגיהם ושמותיהם, 'מחוזי', 'עליון', 'לענייני משפחה', 'לענייני עבודה', 'לענייני שכנים ודיוור משותף' ודומיהם - הם בכלל ערכאות - מכתב גדולי הפוסקים שליט"א, (הגר"ש ואזנר, הגר"נ קרליץ).

גם בחו"ל אסורים כל סוגי בתי המשפט כגון אלו המורכבים מחבר מושבעים (אזרחים ללא השכלה משפטית) כפי שקיים בארה"ב. (אות ד)

ה. כמו כן פניה למשטרה, לעירייה או למועצה מקומית נגד יהודי אחר כשהוא מוכן להתדיין בבי"ד, הוא איסור חמור - מכתב גדולי הפוסקים בדורנו.

ישנם מקרים בודדים שבהם מותר לפנות למשטרה או לעיריה, אולם רק ע"י התייעצות עם בי"ד מוסמך, קבוע וחשוב (אות ה).

ו. ההולך לערכאות שלא כדין וגרם נזק ממוני לחברו, חייב לשלם את הנזק שגרם כמבואר בשו"ע (ח"מ סימן שפ"ח).

ז. איסורי תורה רבים עוברים בהליכה לערכאות, וגם אם השופטים מוכנים לדון כפי דיני ישראל ע"פ השולחן ערוך - דינם כערכאות - שו"ע (ח"מ סימן כו, א). (אות ו)

ח. הסומך לומר שמותר ללכת לערכאות משום "דינא דמלכותא דינא", הוא טועה וגזלן - שו"ת הרשב"א (ח"ו סימן רנד ובח"ג סימן קט) ונפסק להלכה ברמ"א (ח"מ סימן שס"ט, ח, יא ובסמ"ע ס"ק כא) דלא אמרינן דינא דמלכותא רק בדברים שהם צורך המלכות כגון: מיסים, קרקעות, המטבע של המלכות וכיו"ב, אבל לא שידונו ח"ו בדיני העכו"ם ובערכאותיהם, דאחרת בטלת את כל דיני ישראל ותורת משה. (אות ז)

ט. מנהג המדינה בממון - מחייב משום שהוא הסכם שנעשה ברצון וע"כ אינו אסור כערכאות שהוא בכפייה נגד רצון האנשים.

אמנם כיון שכל כוחו של מנהג המדינה הוא מכוח ההסכמה, יכול מי שאינו רוצה להתחייב למנהג המדינה להתנות מראש עם הצד השני תנאים אחרים מהמקובל - ואז מנהג המדינה לא מחייבו - שו"ע (ח"מ סימן שלא). (אות ח)

י. במקום שיש מנהג בין הסוחרים לדון בפני בית דין של סוחרים ולא בפני בי"ד, מנהגם מותר ודומה לקנין סיטומתא - רעק"א (על שו"ע ח"מ סימן ג, א) והטעם שאינו נחשב כערכאות משום שבדיני ממונות זכותם של אנשים להסכים מרצונם על מנהג מסויים. אמנם כל מי שאינו חפץ

לנהוג כן לדון בפני בי"ד דסוחרים יכול להתנות מראש תנאים אחרים, ואז א"א לכופו לדון בפני בי"ד דסוחרים. (אות ט).

יא. כשהנתבע אלים ואינו מוכן לדון בבי"ד כגון שקיבל שלש הזמנות לבי"ד וסירב לבוא, או הסכים לבוא לבי"ד וחייבוהו וסירב לקיים פסקם, או כאשר נתבע ע"י עירייה חילונית שידוע ממקרים אחרים שהם כפופים רק לערכאות - התירו חז"ל בשביל להציל עשוק מידי עושקו לדון בערכאות, בכפוף לתנאי ההלכה. ברם מאחר שהנתבע יהודי, צריך לבקש היתר מבי"ד מוסמך ללכת לערכאות - שו"ע (חור"מ סימן כו, ב).

יב. כאשר הנתבע הוא גוי, הרוצה לדון בערכאות, יכול היהודי ללכת לערכאות גם בלא היתר מבי"ד - (אות ב)

יג. כשאדם נתבע בעל כורחו לערכאות - והתובע אלים שלא ציית דינא - רשאי הנתבע לכתחילה להדיין עמו בערכאות, ולטעון טענות באופן שיהיו מקובלות עליהם לפי חוקיהם. (אות י)

יד. אסור לטוען רבני, עו"ד וכל אדם - לסייע לתובע מכל מה שנוגע לתביעתו בערכאות - משום "לפני עיור" ומסייע לעוברי עבירה". (וראה לעיל סימן יח אות ב-ה ו דפעמים רבות יש איסור לעו"ד לייצג גם בבי"ד כשר).

ברם, כאשר נתבע ע"י חילוני וכדו' לערכאות (או באופנים שמותר לתובע לפנות לערכאות) - רשאי עו"ד או כל אדם אחר לסייע לו ולייצג אותו בערכאות באופן היעיל ביותר. (אות יא)

טו. להאמור לעיל (בסימן יא) ש"בתי הדין הרבניים" (הפועלים מטעם המדינה) דינם כערכאות, כל האמור בסימן זה, אמור גם על ההולכים לדון "בבתי הדין הרבניים" בענין מזונות, צווי הרחקה, עיקולים וכדומה - שהוא גזל ועושק והרמת יד בתורת משה - (וראה עוד להלן סימנים כא, כב).

סימן כ

מוסר לערכאות החיוב לעונשו ודין שחיטתו וספר תורה
שכתב - ומסירה במקום שכנה

א. מוסר שהוחזק שלוש פעמים למסור ממונם וגופם של ישראל ביד עכו"ם - מחויבים לעונשו משום מגדר מילתא, להרתיע אחרים שלא ירבו מוסרים בישראל, וגם להציל כל ישראל הנרדפים מתחת ידו - שו"ת הרא"ש (סי' י"ז, א') והובא לדינא בשו"ע (חור"מ סי' שפ"ח, סט"ו).

ב. ומקבלים עדות ודנים את המוסר שלא בפניו - שו"ע חו"מ (שם סעיף י"ד) ובסמ"ע ובש"ך (שם ס"ק ס"ד).

ג. שחיטת מוסר - נחלקו הפוסקים אם שחיטתו נבלה - שו"ע יו"ד (סימן ב' סעיף ה').

ד. ספר תורה שכתבו מוסר הרי זה פסול - שו"ע יו"ד (סימן רפ"א סעיף ג'), ועיי"ש פ"ת ס"ק ד' בפרטי הדינים. וכתב המשנ"ב בסימן לט סק"ז דאפילו מוסר לתיאבון פסול לכתוב תפילין. ואם מסר רק פעם אחת בלבד, הביא בביה"ל שם סוד"ה או, מחלוקת אחרונים בזה).

ה. שליח ציבור מוסר - חובה לפטרו - רמ"א (או"ח סימן נג, כה, וראה משנ"ב שם ס"ק פב, דאפילו אינו מוסר רק הולך לדון עם חבירו בערכאות פסול להיות ש"ץ בר"ה ויו"כ אם לא עשה תשובה כראוי ע"ז).

ו. כל אותם המלשינים ומוסרים את יראי ה' למוסר - והוא מוסרם למשטרה - דינם כמוסרים, (עפ"י דברי הרמ"א בחו"מ שפ"ח, ט"ו) וכמבואר בפנים דמוסר למשטרה הוה כמוסר לאנס, וכ"כ ב"פתחי חושן" (הלכות נזיקין פ"ב ס"ק מא, מט ופ"א ס"ק, יא, יח). וספר תורה (ותפילין ומזוזות) שכותבים - פסולים.

ז. אסור לסייע למוסר שמזיק הרבים ברוחניות וגשמיות, וכל המוסר לו עבודות או מסייע בידו בכל דרך שהיא מסייע לעוברי עבירה.

ובוודאי שאחרי מעלליו ופשעיו, וחציפותו הנוראה לרבנים, שאסור עולמית לתת לו ולדומים לו להיות השופר של היהדות החרדית ולא לתת לו שום עסק ופרסום עם הציבור החרדים לדבר ה'.

ח. מותר למסור את המוסר לערכאות של עכו"ם על העלמת מיסים וכדומה, כדי שיענישוהו בדיניהם, מאחר והוא ממשיך במסירותו, ובחציפותו לרבנים, וכל הדרכים לעוצרו נכשלו - שו"ע (חו"מ שפ"ח, ס"ט) וראה בשו"ת הרא"ש (סי' י"ז, ב) בשם המהר"ם מרוטנבורג. (ועיין בגוף הספר באות ד' שהסתפקנו אם גם לערכאות של ישראל מותר למוסרו שלא במקום פיקוח נפש).

ט. במקום פיקוח נפש מותר ללכת גם לערכאות של ישראל - כן מורים גדולי הפוסקים בדורנו. וע"כ כאשר נעשו בירושלים ניסיונות רצח ע"י המוסר דמתא ושלוחיו (בהכאת בחורים ואברכים עד כדי איבוד הכרה רח"ל) ציוו רבני ירושלים להגיש עליהם תלונה במשטרה - ע"פ הרא"ש (הנזכר לעיל אות ט). וכ"כ גדולי הרבנים במכתביהם (ראה בתחילת הספר עמ' 9,10)

וכן המוסר דעיר התורה בני ברק (בשנת תש"ע) אשר הוא ושלוחיו משתמשים בבריונים להכות באגרוף רשע כל העומד בדרכו, ומסכן נפשות ישראל ואין מעצור לפניו - מותר למסור אותו ושליחיו המסוכנים אף לערכאות ישראל כדי לשבר זרוע רשעים מסוכנים.

י. הנהוג ברכב בצורה מסוכנת (במהירות מופרזת, נסיעה באור אדום וכדו') - מותר למוסרו למשטרה כיון שמסכן את הרבים - אולם קודם שימסרנו לערכאות צריך התראת בית דין - תשובת בעל ה"מנחת יצחק" (מספר "משא הדרך" הו"ד בפנים במלואם).

סימן כא

מחריבי היהדות – "הרבנות הראשית" ומוסדותיה

- א. "הרבנות הראשית" ומוסדותיה נהפכו בדורנו למחריבי היהדות, הדבר מתבטא לא רק בכפיית גיטין שלא כהלכה וגזל ועושק הבעלים, אלא גם בשערוריית גיורי הכזב ע"י הקמת "בתי דין מיוחדים לגיורים", ורק לאחרונה פורסם ע"י רב דת"ל שעמד בראש מערכת זו, שהם "גיירו בשנים האחרונות חמישים אלף גויים". וכמו"כ בצה"ל גיירו אלפי חיילים שקבלת עול מצוות היחידה שהכירו הוא השירות בצה"ל... (אות ג)
- ב. התואר השפל בכל הדורות היה "חיטוטי שכיבא", ברנש החופר קברים ופוגע בכבוד המתים. באשקלון נתגלו קברים, ובהוראת גדולי דורנו נפסק שהם קברי ישראל והפגיעה בהם אסורה. אולם ב"רבנות הראשית" "קבעו" שזה קברי גויים "והתירו" לפנותם מפני פיקוח נפש. (הקברים היו במקום המתוכנן לחדר מיון ממוגן, הצעה מעשית לבנות את "המיון" בשטח קרוב ללא קברים נדחתה בעקשנות ע"י הרה"ר).
- המציאות הכאובה היא, שעברו שנתיים ועדיין לא התחילו לבנות באשקלון חדר מיון, אבל את הקברים כבר עקרו מזמן לתפארת הרה"ר בישראל חופרי הקברים... (אות ד)
- ג. גם במתים של דורנו פוגעים "הרבנות הראשית", הם התירו קבורה רוויה בבנייני קומות, או יציקת כוכים, נגד פסק הלכה של פוסקי דורנו שאין לזה דין קבורה כלל. המעוניינים להקבר כדין בקרקע עולם ע"פ השדה, צריכים היום לשלם 13 אלף שקל. בספרים הקדושים מוזכר שאין מנוחה לנשמת הנפטרים כאשר לא נקברו כדין, "וקבורת החמור" של יהודים בארץ ישראל הנעשית בחסות "הרבנות הראשית", זועקת עד לשמים. (אות ה)
- ד. מתברר "שהרבנות הראשית" היא לא "הרע במיעוטו" לציבור החילוני, אלא "הרע במיטבו" - בהכנסת גויים וממזרים בכרם בית ישראל. פתיחת ספרי יוחסין לציבור החרדי והדתי הוא חובת השעה.

סימן כב

קווים לדמותם ההרסנית של "בתי הדין הרבנים" בדורנו

- א. "בתי הדין הרבניים" נהפכו היום לגזלנים ומוסרי נפשות לשמד, הם "פוסקים" נגד התורה "בפסקי מזונות" "חלוקת רכוש", "ירושה". הם פוגעים בגוף "בצווי הבאה" "וצווי מאסר" למטרת כפיית גיטין, הם פוגעים בחינוך הילדים, ע"י הסתמכותם ע"י גורמי סעד ורווחה, שהוציאו ילדים רבים ממשפחות שהתפרקו בגירושין "למרכזי חירום", "משפחות אומנה" או מוסדות הרחוקים מחינוך הבית. מדובר באלפי נשמות של ילדים שיצאו לתרבות רעה מפירוק הבית הזידוני שנעשה ע"י "הרבנות".
- ב. "בתי הדין הרבניים" משמשים כגייס חמישי בציבור החרדי והם משתפי הפעולה המשליטים את החילונים על תחומי החיים הרגשיים ביותר, גיטין וקידושין, שלמות הבית היהודי וחינוך הילדים. תמורת פרנסה וכבוד מדומה הם מהרסים כל חלקה טובה.
- ג. "דיינים ברבנות" מכח תפקידם צופים לעיתים קרובות בתועבה, על אף שאין שום ערך הלכתי לתמונות לקביעת ההלכה (ראה מקורות בפנים הסימן באות ג). ופשוט "שהדיינים" שעוברים בשאט נפש על איסור "ולא תתורו" חייבים "מכת מרדות", ולא ראויים לדון "ולהורות. [זאת מלבד שדינם כגזלנים כמבואר לעיל בסימן א אות ה ואין להם דין ב"ד כלל].

סימן כג

עונש המונע פרסום מעללי "בתי הדין הרבניים"

- א. במסכת גיטין (נח.) קובעים חז"ל שנחתם דינם של ישראל וחרב בית המקדש בעוון גזילת אשה מבעלה. וכתב המהרש"א "ונראה גם שעבירת יחיד היה, כיון שהיה בידם למחות ולא מיחו, נחתם גזר דין לכולם".
- והדברים ק"ו, "דייני הרבנות" שמאמללים בידם אלפים ורבבות מישראל, בודאי שהשתיקה על מעשיהם מסכנת את כלל ישראל.

ב. פסק "החפץ חיים" (הלכות רכילות כלל ט ובבמ"ח ס"ק ט, בעשין או"ב, ובלשה"ר כלל י, יא) דאפילו בהצלה מנזקי ממון וק"ו מנזקי הגוף, יש חובה של "לא תעמוד על דם רעך", ומ"ע של "ואהבת לרעך כמוך".
ובפרסום מעללי ופשעי "בתי הדין הרבניים" שמדובר בהצלה ממכשילי הרבים באיסורי עריות חמורים, בודאי יש חובה עשרת מונים לפרסם הדברים ולעזור לנפגעים.

סימן כד

דייני אמת בגיטין – בראי הדורות

- א. חז"ל (קידושין ו.) הזהירו שדיינים שאינם בקיאים בטיב גיטין וקדושין לא יהא להם עסק עמהם, שלא יבואו להתיר איסורי עריות. (אות א)
- ב. מסדרי הגיטין חייבים להיות בקיאים בכל ההלכות הנזכרות בשו"ע ובפוסקים, אם חסרה להם ידיעה קטנה בהלכות אלו אסורים להורות בגיטין - טור ושו"ע (אבה"ע סימן מט, ג), לבוש (שם), ט"ז (אבה"ע סימן מט, ג) ועוד אחרונים. (אות ב)
- ג. הדיינים חייבים ללמוד את הלכות גיטין בעיון והבנת טעמי ההלכה ושורשי הדינים, שידעו לדמות מילתא למילתא, ולא יערבו ח"ו בין הדינים - מבי"ט (ח"ב סימן קעז), מהר"ם גאלנטי (סימן עב), דרכי נועם (אבה"ע סימן ג). (אות ב)
- ד. "סדר הגיטין הנדפס הוא טוב ויפה ותיקון גדול למי שלמד ש"ס ופוסקים ראשונים ואחרונים ושימש רבותיו... אבל אותם המסדרים גיטין עפ"י סדר הגיטין הנדפס לפנייהם כמו שמסדרים סדר ההגדה בליל פסח מרבים ממזרים בישראל" - לשון החת"ס (אבה"ע ח"ב סימן לד). וכידוע "שהדיינים מטעם" הם בכלל מסדרי גיטין "כסדר ההגדה", הן מבחינת עניותם בתורה, והן מבחינת החפזון והמהירות. (אות ב)
- ה. שלשת הדיינים המסדרים את הגט צריכים להיות בקיאים "בטיב גיטין" - שבות יעקב (ח"ג סימן קכא), דברי יציב (אבה"ע סימן צד), ולא מספיק שאחד מהם בקיא בהלכות. (אות ג)
- ו. דיינים הגונים ויראי שמים - צריכים לפחד מהמכשולים המצויים בסידור גיטין, ולא לקפוץ לסדר גיטין כשיש גדולים וראויים מהם - ספר הקנה (מצות פו"ד

וגיטין), מהר"י וויל בשם רבו הרא"ש (סימן פה). ומזה נובע המנהג להתענות ביום שמשדרים גט - כנה"ג (אבה"ע סימן קכ הגהב"י, מה) בשם האחרונים. (אות ד)
 ז. הרה"ק משה צבי מסאוראן אמר שלדעתו עיכוב הגאולה היא מפני שמשדרין גיטין כמה רבנים שאינם בקיאים בהלכותיהם", עכ"ד. ובודאי ש"בתי הדין הרבניים" שאינם בקיאים בהלכות ומסדרים גיטין לאלפים בכפייה, שהם מעמיקים את צרות הגלות.

ומידה טובה מרובה, ובודאי שכל הדייני אמת החרדים לדבר ה' העוסקים בגיטין כתורה וכהלכה, שבידם לקרב הגאולה במהרה. (אות ד)

ח. בגיטין צריך להחמיר לצאת את כל הדעות והשיטות - משום שאיסורי אשת איש ופסולי ממזרות תלויים בזה - הרא"ם (סימן כד) חת"ס (ח"א סי' קטז), טיב גיטין (שמות אנשים, שער אות ד שכנא), "רב פעלים" (לבא"ח, אבה"ע ח"ד, יב) בשם המבי"ט ורבי חיים פאלאג'י, דבאיסור ערוה נוהגים לתפוס את החומרות של כל הפוסקים, חזו"א (באגרותיו ח"ג, נ). (אות ה)

ט. חייבים לסדר הגט במתינות וישוב הדעת ולא בחפזון, ולא להכנס לספיקות באיסורי ערוה - טיב גיטין (ליקוטי שמות אות ו), דברי חיים (אבה"ע ח"ב סימן קלז).

"בתי הדין הרבניים" שנהפכו "לבית חרושת לגיטין", ומסדרים גיטין במהירות מדהימה, עתידים ליתן את הדין שמכרו את נשמתם בעד בצע כסף. (אות ו)

י. הדיינים המסדרים גיטין צריכים להזהר במיוחד מנגיעת ממון העלולה לגרור לכפיית גיטין שלא כדין - שו"ת דברי חיים (אבה"ע ח"ב, קא), טל שמים (מקשאווי בהקדמה ג' אות יד).

הפירצה מצוייה גם באמריקה "שבת"ד מתקדמים" גובים סכומים גבוהים בשביל הגט. אולם בא"י המצב חמור יותר כי כל המערכת הרשמית של הגירושין - "בתי הדין הרבניים" משוחדת במשכורות גבוהות המשולמים "לדיינים מטעם" ע"י חילונים ופורקי עול הלוחצים ודורשים להרבות גיטין בישראל להתיר "עגונות" כביכול, עד שנתרבו מאד בארץ ישראל הכפיית גיטין ואיסורי אשת איש וממזרות, ר"ל. (אות ז)

יא. דיינים שאינם הגונים בגיטין, גרועים מדור המבול - כי הם מרבים ממזרים יותר מדור המבול (מהרש"א), וגוררים אנשים בעל כורחם לחטוא בעריות (משכיל לדוד), וראה עוד טעמים בפנים. (אות ח)

יב. גדולי הדורות מחו בפורצי הגדר בעשיית גיטין פסולים, גם אם הוחזקו לתלמידי חכמים וצדיקים - כי אין עצה ואין תבונה נגד ה', ובפרט במכשולים חמורים הנגרמים מגיטין פסולים - הרד"ך (סימן ז) הגר"ע (בעל "האחיעזר" באגרותיו, שפ"ט) והצטרפו למכתבו "החפץ חיים" וה"אמרי אמת" מגור.

בספר "משפטי ישראל" הולך בדרכם של גדולי הדורות ומפרסם את בתיה"ד "הרבניים" החוטאים ומכשילים את ישראל קדושים באלפים ורבבות של גיטין פסולים וממזרות. (אות ט).

יג. כל העוזרים ומסייעים במינוי של "דיינים" בבתי הדין הרבניים, עוברים "בלא תעשה", והם כנוטעים אשירה בישראל, וקשים מדור המבול, והם אחראים להרס אלפי משפחות ואיסורי א"א וממזרות הנעשים ע"י "הדיינים מטעם" שמונו בעזרתם.

קונטרס אחרון

"הפקעת קידושין - ותנאי בנישואין" -
אסורים עפ"י ההלכה, ונשארת אשת איש

א. אפילו יתאספו כל רבני וקהילות דורנו, אין בכוחם לתקן "הפקעת קידושין" - כפי שהכריעו הראשונים והפוסקים (ה"ד באות ז), וק"ו "שחוקי" הכנסת או תקנות "הרבנות הראשית" להפקיע קידושין, הם ליצנות, הבל ורעות רוח. והאשה נשארת אשת איש גמורה, ואם תנשא לאחר ללא גט כשר, בניה מהשני הם ממזרים גמורים האסורים לבוא בקהל ה' עד עולם.

ב. הפולמוס על "הפקעת קידושין" "ותנאי בנישואין" לפני מאה שנה, נדפס בארכיון בספר "אין תנאי בנשואין", (תר"צ), ובו כבר הובאו מכתביהם של כל גדולי ישראל, מכל ארצות תבל, שפסקו נחרצות "שאין תנאי בנישואין" ואין שום היתר "להפקעת קידושין", והשורש של הבאים "לתקן" את התורה, הוא מינות ואפיקורסות, כפירה בתורה שבע"פ, ובפסקי הראשונים והאחרונים שיסודם ושורשם בסיני, עד שאיסורי אשת איש החמורה הופקר בעיניהם, ר"ל.

ג. התקנה של "הפקעת קידושין" - אינה "מיגדר מילתא" (הרחקה מהעבירה) וגם לא תיקון העולם, אלא להיפך, על ידה יגרם הרס ופריצות וחורבן כל קדושת הבית היהודי - כדמוכח מפסק הראשונים (ה"ד באות ח).

לקרוע ילדים בגירושין
או להתחיל מחדש....

אפשר לשנות דברים מהיסוד ללא גירושין

אכן יש בתורה פרשת גיטין, אולם הורים הדואגים לשלום ילדיהם באמת, צריכים לדעת שזו הפגיעה החמורה ביותר שיכולים לפגוע בהם. לפעמים נגזר משמים שהבית הזה צריך להתפרק, כמו שלפעמים נגזר הדבר שעל הילדים להיות יתומים ל"ע.

אבל כמו מי שכואבת ידו, הדבר האחרון שיעשה זה לכרות את היד בשביל להפטר מהכאב, אלא יעשה כל מאמץ והשתדלות לרפאות את ידו מהכאב, ורק בהעדר ברירה אחרת תתבצע כריתה.

כן פרשת גיטין, ובפרט כשיש ילדים, גירושין אינם פתרון אלא רק במצב שאין ברירה אחרת, שאין שום מנוס מלבצע פגיעה נוראה זו. חוץ ממקרים בודדים יוצאים מהכלל, כמעט שאין מצב שע"י עבודה יסודית מתוך רצון טוב לא יהיה אפשר לשנות דברים מהיסוד, ולזכות שוב "לאיש ואשה זכו שכינה שרויה ביניהם".

גירושין – יתמות ללא משענת הורים

ביתמות הפירוד בין ההורים בא מבחוח ואינו בעצם הקשר שבין ההורים, ולכן הפגיעה מיתמות קלה יותר מפגיעה בעקבות גירושין. כי אמנם חסר לו דמות אב או אם, אבל עדיין יכול להשלים חסר בליבו, ואין לו שום מניעה להזדהות עם ההורה שחסר והלך לעולמו.

מה שאין כן כששני ההורים בחיים רק פרודים ע"י גירושין - הרי הפירוד הוא בעצם הקשר שביניהם, שם הילד מרגיש ששני חלקים מעצם הנפש שלו נקרעו זה מזה. ובהיות דמות ההורים היסוד לכל בנין הנפש, הקרע הפנימי הזה נוגע עד לרבדים היותר עמוקים בנפש.

וכאן אין זכרונות יפים של דמות ההורים שאפשר להתלות בהם, כיון שהפירוד נעשה מתוך בחירה - שוב אין הילד יכול להשתמש בדמות הוריו כמשען, אף שהם בחיים וקשור אליהם, מבחינת המשען של דמות ההורים הוא בבחינת יתום.

מצד אחד יש זיקה וקשר להורה, ומאידך זיקה זו אינה מספקת במצב גירושין, ולילד אין בחירה לחפש דמות חליפית לאב כמו שמחפש יתום, לכן הקרע בנפש מעצים...

להתחיל מחדש כדי שהילד לא יהיה יתום

לרבי מאיר שמחה מדוינסק זצוק"ל ("האור שמח") הגיעו זוג להתגרש, כשכל אחד היו לו טענות כרימון על רעהו. שאל רבינו את ההורים יש לכם ילדים? השיבו, כן ילד אחד קטן. ביקש שההורים יחזרו ביחד עם הילד.

כשחזרו לקח רבי מאיר שמחה את הילד על ברכיו והתחיל לבכות ואמר לילד: עוד מעט תהיה יתום, כבר לא יהיה לך אבא ואמא, הם מתגרשים... וכך חזר ע"ז שוב ושוב עד שהילד פרץ בבכי...

כאשר ראתה האם את בנה בוכה הצטרפה גם היא לבכיו, ותוך זמן קצר הצטרף גם האב לבכי. והבכי פתח את הרגשי הלב העדינים, שבר את מחסומי הנקמה, השנאה והכבוד, וההורים החליטו לא מתגרשים! ממשיכים את החיים ביחד, הילד לא יגדל יתום....

רבנו "האור שמח" היה מאושר ופתח בריקוד לפני הזוג שהחליטו מחדש, מתוך מטרה לחזק ולהעצים את ההחלטה הנפלאה של חידוש הקשר, והחזרת השכינה למעונם....

מי שחושש שיכפו עליו "גט" - הבאנו דוגמא לנוסח "מסירת מודעה לביטול הגט" (הכולל גם ביטול של הביטול מודעה).
א. "המסירת מודעה" צריכה להעשות קודם כפיית הגט. **ב.** כמו"כ עליו להודיע לאשה קודם לכן או בתחילת הדיון בביה"ד הרבני, שמוכן לדון בבי"ד חרדי של היראים לדבר ה' ותורתו. (הסיבה לצורך "במסירת מודעה" והתוקף ההלכתי של המודעה - ראה בגוף הספר בעמ' שנא).
 ניתן לצלם מהספר את ה"מסירת מודעה" – ולגזור למעלה ולמטה את ההוראות המסומנות ברשת.

מסירת מודעה

הן בא לפנינו הרב _____ בדבר אשתו המורדת אשר למרות שהודיע לה כבר בחודש _____ שנת _____ על הסכמתו לבוא ולברר את הענין בבי"ד, האשה סירבה ללכת לבית דין כשר - והלכה "לרבנות" המכונה: "בית הדין הרבני האזורי". אנחנו החתומים מטה עדים שאמר לנו כדלהלן: הווי עלי עדים כשרים ונאמנים, איך שאני מוסר מודעה בפניכם, דהיות שמחמת סיבות שונות, רוצה אשתי _____ לכוף אותי באמצעים שונים, לגרשה נגד רצוני, על כן הריני מוסר מודעה בפניכם, שכל גט שאתן לה, אף אם יאמרו שנסתלק או שתש כח האונס מעלי טרם הגט, או שהסכמתי ליתן הגט, ע"י ששכנעו אותי בדיבור, או בנתינת ממון וכדומה, תדעו שלא אתן לה הגט מרצוני, רק מחמת אונס הידוע לכם, ואני מבטל הגט מעכשיו שלא יהיה לו שום תוקף כלל. ואף אם אבטל כל מסירות מודעות, בביטול מודעי ומודעי דמודעי דנפקי מגו מודעה, עד סוף כל מודעה, ובפיסול כל עידי מודעות ואונס, ואפילו אם אודה, או אעיד על עצמי, בין בכתב ובין בע"פ, או אשבע על דעת רבים, שלא מסרתי מודעה, או שלא הייתי אונס, ואפילו אם אומר, שכל הדברים שמסרתי, שגורמין כשיתקיימו אותן הדברים לבטל הגט, הרי הן בטלין, וכל כן מה שהפה יכול לדבר, הכל יהיה נחשב כחרס הנשבר, וכדבר שאין בו ממש, **כי הנני מוכרח לכל זה בעל כרחי, מחמת האונס הידוע לכם, על כן כל הביטולים על מודעה זו, כולם יהיו בטלים ומבוטלים, לא שרירין ולא קיימין, ורק מודעה זו יהיה קיים לעולם ועד, ולא יהיה לה ביטול עולמית, זולת כשאבטל מודעא זו בפניכם, טרם הליכתי אל הגט, או כשאוציאנה [ה"ארגינאל"] בקרע בית דין. והגט יינתן רק על דעת הסוברין [ו"קיים לי" כוותייהו] שמסירת מודעא זו מועיל לפסול את הגט. כל זה מסר לנו הרב _____ הנ"ל, וראינו בצרת נפשו והכרנו באונסו שאונס גדול הוא, על כן קבלנוה ממנו ובאנו על החתום**
 יום _____ חודש _____ שנה _____ פה עיר _____ תובב"א
 נאם _____ עד _____ נאם _____

הוראות למילוי השטר:

- 1 שם פרטי ומשפחה (שם אביו של הבעל לא לעיכובא) - ראה ש"ע (אבה"ע סימן קכט, ט), וגם לחולקים על הש"ע: גט פשוט (שם) כנה"ג (שם, הגה"ט, כח), נוב"י (מהדר"ת סי' קיג), כת"ס (אבה"ע סי' עו) - כשכתב שם משפחה שבזמנינו מזהה את האדם יותר משם אביו, כשר לכתחילה לכו"ע. (וראה כע"ז בשו"ת שבה"ל ח"ט סי' רפא, ג)
- 2 אם לא זוכר התאריך שהודיע לאשתו יכול לכתוב: "בעבר" או "לפני מספר חודשים" וכדומה.
- 3 שם פרטי ומשפחה (שם אביו של האשה, לא לעיכובא).
- 4 בשורה זו יש למלאות תאריך: יום בחודש, חודש, שנה, והעיר שבה נמסרה המודעה לדוגמא: אור לט' טבת תשע"ב ובאיזה עיר נעשה
- 5 בשורות אלו חותמים העדים בשמם ושם אביהם לדוגמא: ראובן בן יעקב, יצחק בן אברהם [אין הכרח לכתוב שם משפחה] (בעידי גיטין פסק הרמ"א, אבה"ע סימן קל, יא שלא יחתום שם עצמו או אביו בשם רב או חכם, ונראה שיש מקום להחמיר בזה לכתחילה אף בעדי מסירת מודעה).

ספר
משפטי ישראל

איסור הליכה לבתי משפט
ולבתי הדין הרבניים
הפועלים לפי חוקי המדינה

פסקי הלכה
עם מקורות בהרחבה
והדרכות מעשיות

מפתחות

סימן א	<p>גט בכפייה ("גט מעושה")</p> <p>ההלכה והמציאות בבתי הדין הרבניים.....יא</p> <p>האופנים דכפיית גט מותרת / הטעם דכפייה כדין הגט כשר / מה מוגדר ככפייה בגט - שפוסלו ובניה ממזרים / נאמנות הבעל המערער על פסול הגט / "בתי הדין הרבניים" - פסולים מדין גזלנים והדיוטות / עונש המרבים ממזרים בישראל - באיצטלא דרבנן / איומי מאסר "בבתי הדין הרבניים" / אונסים שעושה האשה הפוסלים את הגט / הרחקה מהילדים, איומי מאסר ומזונות מופרזים / אונס שאינו על הגט - אלא על דבר אחר / "מזונות מעוכבת" - כפיית גיטין במסווה "מזונות" / פירוק שותפות - גזל מדאורייתא / כפיית הבעל על מקום נתינת הגט וכדומה / השגת גט ע"י צווי הרחקה והפרדה - אסורה מהדין / כפיית גט בבני זוג חילוניים</p>
סימן ב	<p>חוקי סדום החדשים - "צווי ההגבלה" תשנ"ה.....נא</p> <p>"חוקי סדום" - במסווה הלכה / הרחקות דר"ת - עפ"י המובא בראשונים / "צווי ההגבלה" - הם גזל ועושק, והגט פסול / "ארבעה אבות נזיקין" בהליכי בתיה"ד הרבניים</p>
סימן ג	<p>הרחקות דר"ת - לרוב הראשונים דינם ככפייה.....סא</p> <p>לדעת רוב הראשונים מניעת טובה הוה אונס / הכרעת האחרונים דכהיום הרחקות דר"ת הוה כפייה – הפוסלת הגט לכו"ע</p>
סימן ד	<p>הטוענת "מאיס עלי" - אין כופים לגרש.....סה</p> <p>הכרעת הפוסקים דלא כרמב"ם / דעת הרמב"ם במציאות זמנינו / אמתלא מבוררת / תקנת הגאונים ("דינא דמתיבתא") במורדת / נשאת בהוראה מוטעת / בטענת "מאיס עלי" אין מצוה לגרש / כפיית גט במקום מחלוקת הפוסקים הגט פסול בודאי / דע מה שתשיב - "עד שתגיע למקומו" / הדמיון והמציאות - החלום ושברו</p>

- סימן ה** **כפיית גט במקום אלימות**.....צט
 ביהדות כבוד האשה מעקרי הדת / הסיבות לדין ההלכתי בדין אלימות /
 הכרעת הפוסקים- לא כופים גט בבעל אלים
- סימן ו** **כפיית גט כשהבעל והאשה אינם חיים ביחד - חומר איסורו**.....קח
 דייני "רבנות מטעם" - הכופים גיטין ומתירים אשת איש לשוק / לשון
 הגר"ח פאלאגי / הגר"ח פאלאגי לא התיר כפיית גט כשנפרדים י"ח חודש
 / דין נשבע לגרש / כפייה במקום פרו ורבו / עיונים נוספים בדברי הגר"ח
 פאלאגי / כשלא ניסו להשלים בין הבעל לאשה - אסור אפילו לשדלם לגט
 / בגמר נסיונות השלום - מחכים עוד י"ח חודש לפני המלצה לגרושין /
 הגר"ח פאלאגי היה מנדה את "בתי הדין דרבנות" "וארגוני הנשים"
 ההורסים בתים בישראל / גבאי "קופות צדקה" - המסייעים לנשים
 ההולכות לערכאות / המסיתים ומדיחים ילדים נגד האב - עונשם בעוה"ז /
 "ארגוני הנשים" – צרעת ממארת ואם כל חטאת
- סימן ז** **כפיית גט כשהבעל לא מעוניין בשלום בית**
תמורת תשלום כסף או טובת הנאה.....קל
 כפיית גט תמורת תשלום ממון / איסור כפיית גט, גם כשהאשה לא
 מחוייבת לדור עימו (עבוה"ג) / כפיית גט תמורת טובת הנאה (אג"מ)
- סימן ח** **רמאות הפוסלת את הגט - גם לאחר הגירושין**.....קמב
 "גט מוטעה" - ביטול הסכמים הפוסלים את הגט / "הסכמי גירושין" ברבנות
 מטעם, בדרך כלל מלווים באונסים ואיומים על הבעל – ואין להם תוקף הלכתי
 / גט מוטעה - בחייבי כפייה / בעל המוכן לגרש בתנאים מסויימים - הכפייה
 אסורה / כפיית גיטין במרדו זה על זה (רבינו ירוחם) / פטנט רשום - שני גיטין
 פסולים לאשה אחת
- סימן ט** **דין מזונות וכסות בניו הקטנים והגדולים** –
וחיובי מדור, שכר לימוד ורפואה - עפ"י התורה.....קנב
 האם יש כפיית מזונות בעני שאין לו לשלם / תקנה משום "מיגדר מלתא" -
 לא שייך ברבנות / לחייב אדם שאינו אמיד במזונות בניו הגדולים - הוא גזל
 ועושק / לשלטון בישראל אין כח של 'דינא דמלכותא' / הגדרת אמיד ולא
 אמיד בחיוב מזונות / כפיית מזונות עד גיל 18 - הוציאה ילדים רבים

לתרבות רעה / חיוב האב בשכר לימוד ילדיו / חיוב האב ברפואת ילדיו / כשהאשה מורדת - האם הבעל פטור ממזונות הקטנים / מזונות הילדים יכול האב לשלם גם בשווה כסף/חיוב האב במגורים ("מדור") וכסות ילדים - דינם כמזונות / כפייה כשחסר מזונות לאישה וילדים-פוסלת הגט

סימן י

דין משמורת הילדים - אצל האב או אצל האם,

ואם יכול לסרב לשלם מזונות כשאינם אצלו..... קעח
משמורת הילדים - דברי הפוסקים / בנים מגיל שבע שנשארו במשמורת האם - אביהם פטור ממזונותיהם / בן מגיל שבע במשמורת האב, גם כשלומד בתלמוד תורה / בתי הדין "הרבניים" פסולים לדון על "משמורת הילדים" / כשמציעים לבעל גט תמורת ויתור מזונות - הוא הונאה וגזל / הרחקת האב מילדיו בגין אלימות ע"י רווחה ומשטרה - חומר איסורו

סימן יא

בתי הדין הרבניים מטעם המדינה - דינם כערכאות..... קפט

בתי הדין הרבניים כפופים לחוקי המדינה - דינם כערכאות / עושר שמור לבעליו לרעתו / גט בכפייה פסול ובניה ממזרים סיבת השתיקה למעללי ב"ד "רבנות מטעם" / עיני העדה בדור הקודם ראו ברוח קודשם את החורבן וההרס שתמיט הרבנות "מטעם המדינה" / הרה"ר מטעם המדינה - אין בכוחה לתקן תקנות / המלחמה ברבנות מטעם ("היכל שלמה") בדור הקודם / מזוזה בפתח או כנסייה נוצרית / בתי הדין הרבניים מובילים לאסון / משפטי פעולה מסוכנים - חלק מ"רבני הרווחה" / זהירות מיועצי נישואין הרסניים

סימן יב

עיגון הבעלים בבתי הדין הרבניים..... רח

עיגון הבעל אחרי הגירושין - ע"י המזונות המופרזים / עיגון הבעל קודם הגרושין / סיפור מחריד

סימן יג

עיגון או הרס המשפחה- תשובת בעל "המשנה הלכות"..... רטז

תשובה לטענות הנשים שבעליהם מעגנין אותן / גט מעושה אין לו שום שויות להתיר / האשמות ההדדיות הם ע"פ רוב שקר / חילוק הבנים קודם או לאחר הגט / הנהגת הנשים הקוראות עצמן "עגונות" / נשים הבוגדות בבעליהן ומהרסות המשפחה / רוב שופטי הערכאות הם תחת השפעת העתונים של "חופש האשה" / שופטי הערכאות אסור להם להתערב בעניני

הדת / אהבה ונאמנות במשפחות שומרי תורה / אשה שנתגרשה בכפייה מערכאות אסורה לינשא בו ואם נישאת הולד ממזר / נגד החוק לכוף לגרש ע"י ערכאות / הנסיון "לשוויון זכויות" בגירושין בחסות בית המשפט / מפילים חומת התורה - וסוף בניהם באוניברסיטה / גיטין בכפייה - יחייבו קהילות נפרדות בנשואין

סימן יד

משפטי התורה אמת וצדק

והכופים גיטין "מרחמנות" – מינים ואפיקורסים.....רל
 רחמנות מזוייפת במהלך ההסטוריה / "מתירי" העגונות - אכזריות לדורות / "בתי הדין הרבניים" - בתי חרושת לעיגון / עגונה או מעגנת?! / עונשם של מהרסי בתים בישראל / להרביץ לרופאים / תורת הגלגולים - חשבונות שמים / פנייה רק לבתי דין הפוסקים כתורה וכהלכה

סימן טו

הפוסקים דבת יורשת במקום שיש בן - עוקרי התורה.....רמ
 תשובת הרשב"א - דברים חמורים על ירושת הבת במקום שיש בן / אין דינא דמלכותא בדבר שהוא נגד דין תורה מפורש / דעת הרמ"א - אין דינא דמלכותא לעקור ירושת תורה / אסור לתקן שבת תירש במקום בן - ושבכור לא מקבל פי שניים / אין היתר לפסוק נגד התורה - בגלל איומי הבע"ד שילכו לערכאות / נתינת מתנה לבתו בחייו - לא בתורת ירושה / פורענות לדור באה בגלל דיינים שאינם הגונים / בושנו מכל עם

סימן טז

"בית דין לערעורים" - משפט הגויים.....רנא
 בי"ד לערעורים- דינם כערכאות של גויים / האם אפשר לערער על בי"ד כשטעו בפסק / האם אפשר להגיש ערעור על פסק בי"ד - בבית דין אחר / על איזה בית דין אי אפשר לערער

סימן יז

עורכי דין וטוענים רבניים - וכפיית גיטין במציאות זמנינו.....רנח
 עו"ד וטוען רבני - בראי המציאות / המדריך לפשעי עו"ד וטוענים רבניים / מי פוגע בשידוכים של הילדים!?

סימן יח

יצוג ע"י מורשה - טוען רבני ועו"ד עפ"י ההלכה.....רסד
 דין מורשה - עו"ד, טוען רבני - מתחלק לארבע נושאים: טענות אמת - שהבעל דין מוסר למייצגו העו"ד והטו"ר / טענות אמת - שהבעל דין לא יודע - ורק העו"ד גילה אותם / טענות שקר-שמובילות לגילוי האמת, ע"י

הבעל דין או מייצגו / טענות שקר - במטרה לעוות את האמת, ע"י הבעל דין או מייצגו / "מתעבר על ריב לא לו" / האופנים שמותר לעו"ד לייצג בערכאות

הליכה לערכאות חומרתו, ומקומות הכלולים באיסור..... רפא
 איסור הליכה לערכאות - גם כששניהם הסכימו לדון שם / תביעות שבין יהודי לגוי / דין בתי המשפט - כשהשופטים יהודים / איזה מקומות משפט כלולים באיסור ערכאות / הוראות גדולי הפוסקים בדורנו במכתבם "בגדרי חומר איסור הליכה לערכאות" / מהם האיסורים הכלולים בהליכה לערכאות / למה אין את ההיתר של "דינא דמלכותא דינא" בהליכה לערכאות / טעם החילוק בין מנהג דיני ממונות לחוקי הערכאות / ההבדל בין בתי דין פנימיים של סוחרים לבין הערכאות / מקרים שבהם מותר להתדיין בערכאות / האיסור לייצג או לסייע לתובע בערכאות

סימן יט

מוסר לערכאות החיוב לעונשו ודין שחיטתו

וספר תורה שכתב - ומסירה במקום סכנה..... רצז
 דין מוסר לערכאות של חילוניים / 'מוסר' מקבלים עדות שלא בפניו / 'מוסר' חייב לשלם על כל הנזקים שגרם / ערכאות של ישראל האם חמורים משל עכו"ם / מסירה במקרה של פיקוח נפש / תשובה מהגאון בעל "מנחת יצחק" בענין מניעת סכנה בדרכים

סימן כ

מחריבי היהדות - "הרבנות הראשית" ומוסדותיה..... שי
 פני הדור כפני הכלב / כסף מטהר ממזרים / גויים עליך ישראל / "רבנים ראשיים" - חופרי קברים / קבורת חמור - בחסות "הרבנים הראשיים" / הבדלו מתוך העדה

סימן כא

קווים לדמותם ההרסנית של "בתי הדין הרבנים" בדורנו..... שיח
 גזלנים ומוסרים נפשות לשמד / לגלח את זקנם של "עצי אשירה" / "דיינים מטעים" - הצופים בתועבה

סימן כב

סימן כג עונש המונע פרסום מעללי "בתייה"ד הרבניים" שכז
 על מה נחתם גזר דינם, וחרב בית המקדש / חמור מכל העבירות - רשעות
 בפרהסיה / טומנים ראשם בקרקע כבת יענה / במקום חורבן והריסת הדת
 - הפרסום חובה / אין שלום לרשעים

סימן כד דייני אמת בגיטין - בראי הדורות שלג
 דעת חז"ל על דיינים שאינם הגונים / מסדרי הגיטין חייבים להיות בקיאים בכל
 ההלכות עם טעמיהם / שלושת מסדרי הגט צריכים להיות בקיאים "בטיב גיטין" /
 הפחד ממכשול שצריך להיות למסדרי גיטין / בגיטין צריך להחמיר לצאת כל
 הדעות / סידור גיטין בחפזון - חומר איסורו ועונשו / זהירות הדיינים מנגיעת
 ממון / מדוע דייני גיטין שאינם הגונים - גרועים מדור המבול / מחאת גדולי
 הדורות "במסדרי גיטין" שאינם ראויים - אע"פ שהוחזקו כתלמידי חכמים

מסירת מודעה:

"מסירת מודעה" - לביטול הגט, נוסח ברור, עם הוראות ביצוע..... שנ
 "מסירת מודעה לביטול הגט - הסיבה לעשייתה"..... שנא
 מסירת מודעה מיוחדת - כשאונסים אותו לתת גט
 במקום שאינו רוצה, או בהעדר נוכחות עדים שרוצה בהם..... שנה
 מסירת מודעה מיוחדת - שחלות הגט בתנאי שלא תפר האשה
 או בא כוחה את 'הסכם הגירושין' בכל דרך שהוא..... שנו

לאורם נלך - סיפורים ומכתבים מגדולי ישראל

"הגט מקליווא" ושלוש בית..... שנח
 מכתב מרמ"מ מרימינוב זצוק"ל - גזל נגד התורה בערכאות - סופו אבדון שס
 מכתב מה"חפץ חיים" - מחאה על הליכה לערכאות..... שסב
 סיפור מהגרי"ח זוננפלד זצוק"ל - אינו מתכפר אלא במיתה..... שסג
 הגרי"ז מבריסק זצוק"ל - מלחמה "במוסר" מטעם ממשלת בפולין..... שסד

מכתבי הרבנים –

המוזכרים או שייכים לספר "משפטי ישראל"

איסור כפיית גיטין (סימן א, ח, יא):

- פסק גדולי ישראל - נגד הגט שנעשה בביה"ד 'הרבני' פ"ת -
 כפיית מאסר וביטול הסכמים פוסלים את הגט..... שסו
- פסק גדולי ישראל - שכפיית הגט השני מביה"ד הגדול
 ע"י הרה"ר ש. מ. עמר – הוא שלא כדין והגט פסול..... שסז
- מכתב הגאון רבי חיים קניבסקי שליט"א -
 כפיית מאסר והפרת הסכמים פוסלים את הגט..... שסח
- מכתב אזהרה מאדמו"ר מסאטמאר זצוק"ל - שלא לסמוך על גיטין
 שנעשו בבי"ד לאנדעסמאן הכופים גיטין ע"י בריונים אלימים..... שסט
- מכתב בד"צ "שער המשפט"-מונסי - על פסול גט בכפייה
 שנעשה בביה"ד "הרבני" בירושלים..... שע
- מכתב בי"ד בני ברק - תיקי מאסר פתוחים – פוסלים את הגט..... שעא
- התראת בי"ד "שער המשפט"-מונסי - על איסור אשת איש וממזרות..... שעב
- צילום מקורי "מפסק" אב"ד בת"א הדוחה בקשה לפסילת גט
 "בנימוק" – ה"חסר משוגעים אני"..... שעג

איסור הליכה לערכאות (סימן יא, יט, כ)

- מכתב פוסקים מפורסמים באמריקה -
 בי"ד 'הרבני' ובג"ץ החילוני דין אחד להם..... שעד
- פסק הלכה מגדולי הפוסקים בגדרי חומר איסור הליכה לערכאות..... שעה
- מכתב בד"ץ העדה החרדית - נגד המוסר בירושלים..... שעו
- מכתב גדולי הדור - נגד המוסרים בבני ברק –
 שמסרו לערכאות דיינים בבתי הדין החרדים לדבר ה'..... שעז

גירות ללא קבלת תורה ומצוות (סימן כא)

- מכתב גדולי ישראל זצוק"ל – גיור ללא קבלת קיום תורה ומצוות – אינו גיור כלל אפילו בדיעבד שעה
- אזהרת גדולי הדור - שלא לרשום כיהודים גיורים ללא קבלת עול מצוות שפט
- מחאת גדולי ישראל – נגד הגיורים המתבצעים ב"רבנות הראשית" ללא קבלת עולת תורה ומצוות – שהרי הם גויים גמורים שפ
- מכתב גדולי הדור על הגיורים המזוייפים ב"רבנות" ובמיוחד בצה"ל שפא
- מחאת גדולי ישראל - המתגיירים בצבא נשאים גויים גמורים שפב
- ההפגנה שבוטלה באיומי ה"רבנות הראשית" שפג
- מכתב איום מ"הרבנות" - לבד"צ העה"ח להפסיק את ההכרה "ברישום נישואין" שלהם שפד
- גיורי ממלכתיים באישור הבג"ץ - מכתב "הרבנות הראשית" המאשרים גיורים ממלכתיים ללא בדיקה נוספת שפה
- פסק דין "מדיין" בירושלים למנוע מהבעל "כל צרכי דת" ואכן מנעו מהבעל: תפילין, ציצית, אוכל כשר ושאר מצוות שפו
- מכתב עוז לספר "משפטי ישראל" מהגרמ"ז זורגער שליט"א, דומ"ץ בעל שו"ת 'וישב משה' שפז
- קונטרס אחרון:**
- "הפקעת קידושין" - "ותנאי בנשואין" אסורים על פי ההלכה, ונשאר אשת איש שפט
- מפתח ערכים מפורט תז

סימן א

גט בכפייה ("גט מעושה")

ההלכה והמציאות "בבתי הדין הרבניים"

משום שרבו פארותיו של דין זה כתבנו בקצרה על יסודות האיסור של גט בכפייה, ועל המציאות של כפייה הקיימת "בבתי הדין הרבניים".

- א -

האופנים דכפיית גט מותרת

במשנה ביבמות (ק"ב: ובגיטין מט:): איתא: "האשה יוצאה לרצונה ושלא לרצונה והאיש אינו מוציא אלא לרצונו". וברמב"ם (הל' גירושין פ"א ה"ב) כתב דנלמד מקרא "אם לא תמצא חן בעיניו וגו', וכתב לה ספר כריתות... מלמד שאינו מגרש אלא ברצונו ואם נתגרשה שלא ברצונו אינה מגורשת. אבל האשה מתגרשת ברצונה ושלא ברצונה", עכ"ל. וכ"פ בשו"ע אבה"ע (סימן ק"ט, ו' וברשב"ם ב"ב מח. כתב דנלמד מ"ונתן" מדעתו משמע, ועיין ערוה"ש אבה"ע סימן קלד, א שהאריך בזה).

במשנה במסכת גיטין (פח:): איתא: "גט מעושה (בחזקה, רש"י) בישראל כשר ובעובדי כוכבים פסול". ובגמרא אמר רב נחמן אמר שמואל גט המעושה בישראל כדין כשר, שלא כדין פסול ופוסל". ופירש"י: "כדין, כגון הנך דאמרין בהו יוציא ויתן כתובה או שהיתה אסורה לו. פסול, להתירה להנשא. ופוסל, מן הכהונה משום ריח הגט". וכן נפסק להלכה בשו"ע אבה"ע (סימן קלד, ה, ז): "ובדין כגון שהוא חייב להוציא ואינו רוצה, ואנסוהו ב"ד עד שהוציא הוא גט, ומצוה על כל ב"ד שבכל מקום ובכל זמן לכופו לגרש. אנסוהו ישראל לגרש שלא כדין ואמר רוצה אני פסול, ואע"פ כן פסלה מן הכהונה".

מתי הכפייה לגט היא כדין? מבואר בגמ' בכתובות (דף ע"ז) שני אופנים: א. אשה שאסורה עליו, כגון כהן וגרושה, ונפסק בשו"ע (אבה"ע סימן ו, א). ב. שיש לבעל חולי שאי אפשר לחיות עימו כגון מוכה שחין, ונפסק בשו"ע אבה"ע סימן קנד באיזה אופנים כופים אותו לגרש ובאיזה אופנים אפילו שהם מומים גדולים אין כופים אותו לגרש כגון נקטעה ידו ורגלו ונסמת עינו (שם סעיף ד, ובפ"ת סק"ד הביא פסק הגבול"א הלבוש והגר"א, שאפילו בנקטעו שני ידיו וכו' אחרי הנישואין אין כופים). וכבר פסק הרמ"א (אבה"ע סימן קנד, כא), והש"ך (גבר"א

סימן כח, מח), וכ"פ לדינא בפ"ת (שם ס"ק ז, ח, כד, לא) **שחוץ מששה מומים המנויים במשנה** (כתובות עז, א ובגמ' שם), **אסור לכוף גט בשום אופן.**

[והנה במודה הבעל שאין לו גבורת אנשים שלא נזכר דינו בגמרא (יבמות סה), נחלקו הראשונים אם כופים או רק מותר לקרותו עבריין - וכתבו הש"ך (בספרו גבורת אנשים, שם) והכנה"ג (בספרו דינא דחיי ח"ב עשין מט) **שדעת רוב רבותינו הראשונים והאחרונים דהכפייה אסורה** (וכמו"כ ברוצה להתרפאות לכו"ע הכפייה אסורה, ראה ב"י בסימן קנד ובפ"ת שם ס"ק טז). וגם למתירים כפייה כשמודה הבעל, נחלקו כשמכחיש האם האשה נאמנת - ראה שו"ע (אבה"ע סימן קנד, ז) דנאמנת, ולרמ"א אינה נאמנת רק כשיש אמתלאות ברורות המחזקות את טענתה. (ואם תובעת כתובה ושאר ממון גם לשו"ע אינה נאמנת). כמו"כ טענת האשה שאין לו גבו"א חייבת להאמר בב"ד בפני בעלה ובעצמה, אבל כשטוענת ע"י שליח כעו"ד, אינה נאמנת לכל הדעות - ב"ש (אבה"ע סימן עז, לב) מחצה"ש שם, לח"מ (גירושין פי"ד, טז) וט"ז (סימן קנד, ו)].

נמצא שברוב המקרים שמגיעים לבית הדין להתגרש אסור לכוף בהם גט, ואם כפו שלא כדין הגט פסול לגמרי, ורק במקרים המועטים שהכפייה כדין הגט כשר.

- ב -

הטעם דכפייה כדין הגט כשר

כתב הרמב"ם (גירושין פ"ב ה"כ) וז"ל: "ולמה לא בטל גט זה שהרי הוא אנוס... שאין אומרים אנוס אלא למי שנלחץ ונדחק לעשות דבר שאינו מחוייב בו מן התורה, כגון מי שהוכה עד שמכר או עד שנתן. אבל מי שתקפו יצרו הרע לבטל מצוה או לעשות עבירה, והוכה עד שעשה דבר שחייב לעשותו או עד שנתרחק מדבר האסור לעשותו, אין זה אנוס ממנו, אלא הוא אנוס עצמו בדעתו הרעה. לפיכך זה שאינו רוצה לגרש, מאחר שהוא רוצה להיות מישראל ורוצה הוא לעשות כל המצוות ולהתרחק מן העבירות ויצרו הוא שתקפו, וכיון שהוכה עד שתשש יצרו ואמר רוצה אני, כבר גרש לרצונו".

ומסיים הרמב"ם: "לא היה הדין נותן שכופין אותו לגרש, וטעו בית דין של ישראל, או שהיו הדייטות ואנסוהו עד שגירש, הרי זה גט פסול". וכן מפורש בשו"ת הרשב"א (ח"ב סימן רעו) דבי"ד שטעו וכפו גט שלא כדין, **הגט פסול**, דלא אמרינן שמגרש לרצונו כשבי"ד טעו. (ואפילו חתם הבעל "שטר בורות" אצל הבית דין וטעו בי"ד, הכפייה אסורה - ד"שטר בורות" לא מועיל רק לממון ולא "לאיסורא" ובודאי שאינו מייצר "רצון").

ועיין "חזון איש" (אבה"ע סימן צט סק"א) שהרחיב בדברי הרמב"ם, והביא דדעת שאר ראשונים (תוס', רא"ש, רמב"ן, ריא"ז) דבבית דין טועים הגט פסול מדאורייתא (ודלא כמשמעות

הרמב"ם שכתב לשון פסול שהוא מדרבנן, וכן פסקו הב"י והב"ש באבה"ע סימן קלד ס"ק יג דפסול מדאורייתא, ובי"ד שהזידו גם לרמב"ם פסול מדאורייתא. והארכנו בדברים הפשוטים, משום שרבים טועים וחושבים שכל גט הנעשה בבית דין הוא כשר גם אם הכפייה היתה שלא כדין. והרמב"ם והשו"ע פוסקים שרק כאשר כפיית הגט נעשית עפ"י ההלכה כדין - הגט כשר, דלאחר שהוכה ונחלש יצרו אכן מסכים למה שחכמים אומרים לו שחייב לגרש ונותן הגט ברצון. אבל כאשר בי"ד טעו בדין או שהם בי"ד של הדיוטות - הגט בכפייה פסול, ואפילו אמר רוצה אני פסול (אפילו כשביטל הבעל את כל המודעות) - כיון שאנוס הוא שלא עפ"י דין, כמפורש בשו"ע (אבה"ע סימן קלד, ה, ז).

- ג -

מה מוגדר ככפייה בגט – שפוסלו ובניה ממזרים

אונס הגוף - שמייסרים את גופו כגון כפייה בשוטים - הכאות בשוט, אלה, ידים שוקר חשמלי וכדומה - כמפורש ברמב"ם (מכירה פ"י ה"ד) וכ"כ הראשונים במסכת ב"ב (דף מ:): הרמב"ן, רבינו יונה, הר"ן והנימוק"י בשם ר"ח דאפילו איום באונס ממון הוה אונס, וק"ו דאונס הגוף הוה אונס - והוא הדין בגט הוה אונס. וכן פסק בשו"ע חו"מ (סימן רה, ז) לגבי אונס ממון, והו"ה לגבי גיטין דאפילו איום הוה אונס. ולגבי אונס הגוף בגיטין דהוה גט מעושה ופסול, מפורש בשו"ע (אבה"ע סימן קנד, כא). והוא עפ"י דברי הפוסקים שהביא בבית יוסף (שם): התשב"ץ (ח"א סימן א ד"ה והשני), שו"ת הרשב"ש (סימן שלט ד"ה והרביעי) ותשובות הרא"ש (כלל מג, ד), והוא עפ"י הגמ' בכתובות (עז, א) דכפייה הוי בשוטים. (וראה להלן הערה 4 שהבאנו עוד ראשונים ופוסקים רבים, דאונס הגוף ואיום בו - פוסלים הגט).

מאסר בכלא - הוא בכלל אונס הגוף - תשובות הרשב"א (ח"ב סימן רעו), שו"ת הריב"ש (המיוחסות סימן לב) בשם רבינו ישעיה, מהרי"ק (שורש סג), שו"ת משאת בנימין (סימן כב) שו"ת פני יהושע (סימן עה). וכן מסכם את ההלכה בערוך השלחן (סימן קלד, כב) "ומה נקרא אונס... שמכין אותו או משיבין אותו בבית האסורים או רוצים להושיבו וכיו"ב". וראה מכתב גדולי הפוסקים (סימן יא אות ג' ובסוף הספר עמ' שסו-שסח). שמאסר בכלא "במדינת ישראל" הוא אונס הגוף הפוסל את הגט¹.

1 המאסרים בכלא למי שלא נענה לקראת "קודשם" של "דייני בתי הדין הרבניים" מקבלים "כסות עיניים" הלכתית. כבר בשנת תשי"ג הציע הרה"ר בזמנו לאסור את מי שלא מציינת

בזיון גדול ברבים - הוא בכלל אונס הגוף - כן מפורש ברשב"א (ח"ז סימן תיד) שהביאו לדינא הב"י (סימן קנד) דמי שחייב לגרש (גו"א) ומותר לכופו במילי "ובלבד שלא ינדוהו ולא יבזוהו ולא יצערו אותו בגופו" - הרי דחשיב בזיון גדול כפייה כצער הגוף ונידוי. וכן פסקו בשו"ת הרשב"ש (סי' שלט, עמ' ר"פ "מכון ירושלים"), ובשו"ת רדב"ז (ח"ד בסוף סימן אלף קפח), ובחזו"א (אבה"ע סימן קח, יב)². וכן מורים לדינא בדורנו גדולי ישראל והדיינים הבקיאים "בטיב גיטין" (ראה מכתביהם בעמ' 5, 12).

לפס"ד. ובספרו "היכל יצחק" כותב נימוק "לפסקו", (לולי הסבל שנגרם לרבות אנשים "מפסק" זה היה הנימוק משעשע). וזה לשונו (אבה"ע ח"ח סימן קצו) "שמאסר בארצינו הקדושה, תחת ממשלת ישראל, בתנאי מאסר אנושיים קל משוטים". ועפ"י דבריו מתייחסים "הדיינים מטעם" למאסר בכלא כהרחקות דר"ת. (ראה "כנס הדיינים" עמ' 162). הכרנו את הרה"ר לישראל הקודם, שבבחרותו היה חבר ב"ברית הקנאים" וישב בכלא והוכה עד שנשברו לו כמה חוליות בגב ועד סוף ימיו סבל כאבים עזים מזה, נדמה שהוא יכל להעיד על "תנאי המאסר האנושיים בארצנו הקדושה". הוא ועוד אלפים ורבות "שזכו" לשבת במאסר "במדינת ישראל", יכולים להעיד שמאסר בכלא של הממשלה ירום הודה, כוללים כפייה בשוטים בפועל: אלות, אגרופנים, מכות חשמל ובעיטות, הם חלק מהתרבות "המנומסת" של רבים "ממשטרת ישראל", המפורסמת "לשם ולתהילה" בשבירת עצמות והתעללות בגוף ובנפש. כבוד "הדיינים הנכבדים", לפני הכנסת אנשים לכלא, תטרחו להתארח שם לשבוע "בתנאים אנושיים", ואז תדברו אחרת...

הצינוק שמופעל רבות כנגד סרבני גט קשים, שרבים יוצאים ממנו חצי משוגעים, הוא ג"כ חלק מתנאי "הבית מלון" המובטחים ע"י "ההיכל יצחק" וממשיכי דרכו "בבתי הדין הרבניים" בדורנו.

תנאי המאסר "הנחמדים" במדינת ישראל מתאימים מאד לנפסק (כתובות לג): שיסורי המלכות שאין להם קיצבה קשים ממיתה, והעובדות בשטח מוכיחים זאת... בנוסף לכך העברניים הותיקים והאלימים הממלאים את בתי הסוהר, ג"כ מוסיפים רבות לאוירת "הרוגע והשלווה" במאסר. ואכן לא מעטים מהסובלים בכלא מנחת זרועם של השוטרים והעבריינים, מתאבדים ר"ל. ומוצאים להם "מנוחה נכונה" בבית הקברות, בחסות "הרבנות הראשית לישראל" ופסקיה" המרושעים.

2 בשו"ת הריב"ש (סימן קכז) ובשו"ת הרלב"ח (סימן לג) העתיקו את תשובת הרשב"א בשינוי מעט וז"ל: "ובלבד שלא ינדוהו ולא יצערו אותו בגופו". ויש טועים שלמדו מדבריהם שהם חולקים על הרשב"א ומתירים בזיון.

ודבריהם טעות מכמה טעמים, הראשון: דבגמרא (ברכות כג.) במעשה דתלמיד אחד שאמרה ראו מה נתן לי פלוני בשכרי ועלה לגג ונפל ומת, חזינן דהלבנת פנים קשה לאדם ממות, וראה בשע"ת (שער השלישי, קלט) שהוכיח מחז"ל "כי צער ההלבנה מר ממות" - וא"כ בזיון דהפגנות ומודעות הוא כפייה ואונס לכה"פ כהכאה בשוטים והוה גט מעושה, ומסתברא דהריב"ש לא פליג על המבואר בחז"ל דבזיון הוה עישוי וכפייה לאדם.

ואפילו לדעת ר"ת שמקיל לעשות הרחקות דמניעת טובה שלא לגמול עימו חסד, אע"פ שכרוך בבזיונות (כשלא מלים את בנו וכדומה), משום דהתם הוא מניעה טובה בשב ואל תעשה והבזיון הוא תוצאה, אבל בהפגנות ומודעות שהוא בזיון בקום ועשה גם לר"ת הוה כפייה וגט מעושה ופסול. וראה להלן (בסימן ב) דר"ת כתב דהרחקות דמניעת טובה, אינם כפייה משום סיבה נוספת "שיכול ללכת למקום אחר". ולקבל הטובה ולהנצל מהבזיון, אולם בזמנינו שהפגנות ומודעות שמתפרסמות כאן הולכות בתקשורת החטאים (אינטרנט וכדומה) בכל העולם ברגע כמימרא, הוה כפייה גמורה גם לדעת ר"ת (המיקל בהרחקות, וכאמור בסימן ג' שרוב הראשונים חולקים ומחמירים דאף הרחקות דמניעת טובה הוה

וכן נראה מדעת הר"ח (הו"ד ברא"ש יבמות סד.) דבזיון נחשב כפייה הפוסל את הגט וראה בהערה בהרחבה.³

כפייה, ולדעתם בודאי וק"ו שיאסרו בזיון ברבים שהוא עשיית רעה בידים בקום ועשה). שנית, גם לפי טעותם דריב"ש פליג ארשב"א, לפי כללי הפסיקה הלכה כרשב"א ובמיוחד שפסק כוותיה הרשב"ש, וכן העתיקוהו לדינא גדולי הפוסקים כב"י, רשב"ש, רדב"ז חזו"א, (הו"ד למעלה). וכ"כ להלכה כרשב"א בשו"ת מהר"ם גאויזון (סימן מב) ובשו"ת הגם שאול (ח"א סימן ה). וגם אם יתעלמו מזה, הרי הוא ספיקא דאורייתא דאזלינן לחומרא, ובמיוחד בחומרא דאשת איש, ואסורה להנשא מדאורייתא (ראה באריכות להלן בסימן א אות ט). והאיך מלאם ליבם לפסוק לקולא נגד המפורש ברשב"א וגדולי הפוסקים דבזיון הוה כפייה הפוסל את הגט ולסמוך כביכול על שני פוסקים שאולי מתירים מתוך דיוק מהשמטה בלשון הרשב"א, כאשר בב"י וברדב"ז הגירסא "ולא יבזוהו" – דבר זה הוא קלות דעת נגד יסודי ההלכה.

שלישית דגם לטעותם בהבנת הריב"ש והרלב"ח אין להם ללמוד מהם "היתר" רק באופן המפורש שם בתשובתם במי "שאיין לו גבורת אנשים" שמדינא הוא מחייבי כפייה במילי, אבל בשאר אופנים ואפילו ב"מאיס עלי" שאינם מחייבי כפייה, גם לפי טעותם כל הבזיונות שעושים לבעל פוסלים את הגט.

והרביעית והיא העיקר – דהרי "ולא יבזוהו" כלול ב"ולא יצערו אותו בגופו", דהכאה הוא ג"כ צער הגוף ולמה כפלוהו, ואדרבה אם כוונתם לחלוק על הרשב"א הו"ל רק להשמיט "ולא יבזוהו" ולא להוסיף עוד דוגמא אחרת "ולא יבזוהו", ובכך להדגיש יותר מחלוקתם. ועל כרחק דטעות דפוס נפל בריב"ש והרלב"ח, והמעתיק כתב "ולא יבזוהו" במקום "ולא יבזוהו", והגירסא הנכונה בדבריהם הוא כמו שנדפס בשו"ת הרשב"א וכפי שהביאו אותו הב"י והרדב"ז "ולא יבזוהו", דבזיון הוא כנידוי וצער הגוף הפוסלים את הגט מדין גט מעושה בכל המקרים הרגילים, ורק באופנים שהותרה הכפייה בצער דגופו כמוכה שחין, הותר הבזיון. ואדרבה, הב"י דרכו להעתיק תשובות הריב"ש כסדר בספרו, ומדלא ציין דהשמטת הריב"ש הוה פלוגתא ארשב"א, מוכח כדאמרן דט"ס נפל בריב"ש ובמקום "יבזוהו" נדפס "יבזוהו" (ויתכן עוד שברבי"ש שלפני הב"י הגירסא היתה "ולא יבזוהו" ורק אח"כ נשתבש בדפוסים). וביותר, הרי הב"י (קנ"ד ז) באותו ד"ה שהביא את הרשב"א בענין "גבורת אנשים" כותב בזה"ל: "וכ"כ הריב"ש בסימן קכו והאריך הרבה בדינים דשייכי לענין זה ועיין עליו". הרי דהביא תשובה זו גופא דהריב"ש ושולח לעיין בה, הרי שהיתה לפניו, ומדוע לא העיר על שינוי הריב"ש מלשון הרשב"א, ועל כרחק כדאמרן דט"ס פשוט הוא ולכן לא טרח לציין זאת, או שהגירסא בריב"ש שלפני הב"י היתה "שלא יבזוהו", (ומה"ט גם לא הגיה הדר"מ שם ע"ד הב"י). וקם דינא דהסכמת הפוסקים דבזיון ברבים הוה כפייה הפוסלת את הגט.

והארכנו בזה משום ששמענו על אנשי חושך (המכנים עצמם במרמה "אורה") המארגנים הפגנות ואמירת תהילים ליד בתים של בעלים שנשותיהם דורשות גט, ומפרסמים בעיתונים (גם של גויים, מסירה גמורה) שפלוני רשע שמצער את אשתו, ומבקשים לפטרו מעבודתו ("אונס ממוך"). ושפלים אלו מוסיפים כל הזמן שיטות לבזות ולהשפיל את הבעל קרוביו וידידיו בכדי לכפותו לגרש. וידעו נאמנה שכל הבזיונות והרדיפות האלו ודומיהם פוסלים את הגט, והאשה נשאת אשת איש, והילדים שלה מהנישואין השניים הם ממזרים ר"ל. וקלי דעת אלו במחשך מעשיהם מעגנים את האשה לדורות עולם, וממייטים עליה ועל הדורות הבאים חורבן נורא בעולם הזה ובעולם הבא, ה' ישמרנו מהם ומהמונם. ׀ וגם אותם רבנים שמתירים בזיונות ונידוי בתמימות, מחוסר ידיעת ההלכה – עתידים ליתן את הדין, כי כבר הזהירו חז"ל בקידושין (יג.) ונפסק בשו"ע אבה"ע (סי' מט, ג), "שכל שאינו יודע בטיב גיטין וקידושין, לא יהא לו עסק עמהם".

הנה נחלקו הראשונים בכל מקום שכתוב בגמרא חייב להוציא (ולא כפייה), האם כופים אותו בשוטים או בדברים בלבד, שאומרים לו חכמים חייבך להוציא ואם לא תוציא מותר לקרותך עבריין. דדעת הרי"ף (כתובות לו. מדפי הרי"ף) ורש"י (הו"ד ברא"ש יבמות סד.) שכל מקום שכתוב חייב להוציא הוא כפייה בשוטים. ודעת הר"ח (הו"ד ברא"ש שם), דבכל מקום שזכר בתלמוד

"כפייה" הוא בשוטים, אבל כשנכתב "חייב להוציא", הכפייה היא רק בדברים, אבל אם כפווה בשוטים הוה גט מעושה ופסול, והו"ד בשו"ע (אבה"ע סימן קנד, כא).

ובביאור דעת הרי"ף ורש"י ראה לשון הרא"ש (יבמות שם): "ונראה דכופין אותו בשוטים אבל במילי לא כדאמרינן בסוף המדיר (כתובות עז). בדברים לא יוסר עבד".

ולכאורה לפום ריהטא, גם משיטת הרי"ף וגם משיטת הר"ח מוכח דלא כרשב"א דבזיון בדברים אינו כפייה, דהרי כשמאיימים על הבעל שיקראו לו עבריין וק"ו כשקוראים לו עבריין משום שאינו שומע לדבריהם לתת גט, הוה כפייה בבזיון, ובכל אופן כתב הרי"ף דכפייה במילי (דברים) לא הוה כפייה כי בדברים לא יוסר עבד. וכן מודעת הר"ח שכתב שכל מקום שנכתב בתלמוד "חייב להוציא" כפייה בשוטים פוסלת הגט, ומ"מ במילי מכשיר הגט – מוכח דבזיון לא הוה כפייה, דאל"כ גם כפייה בדברים הו"ל לר"ח לאסור.

והמעיון היטב יראה דלק"מ, ובהקדם שלשה שאלות בזה.

א. דהנה הטעם דשיטת הרי"ף ורש"י שהכפייה היא בשוטים בדוקא ולא במילי, מבואר ברא"ש שהוא מהסוגיא בכתובות עז. "דבדברים לא יוסר עבד". והדברים צריכים ביאור, דהרי שיטת הרא"ש (ביבמות שם) וכן התוס' רי"ד (כתובות עז). שדין כפייה במילי הוא ע"י נידוי ושמתא, וכיצד נתעלמו מגמרא מפורשת (בשבועות מא). דנידוי הוה כפייה וז"ל "האי נקטא בכובסיה דנשבקיה לגלימא הוא".

ב. וכן צ"ב דהרי כל מטרת הנידוי נעשה בכדי לכפות אנשים שיחזרו ממעשיהם הרעים, וכיצד מחשיב הרא"ש דברים שהם נידוי לשיטתו, כדבר שאינו כפייה.

ג. וכן צ"ע, מודוע הב"י (אבה"ע סימן קנד) הביא בשם רשב"א ור"ת שנידוי הוה כפייה, וכן פסק הרמ"א (אבה"ע סימן קנד, כא), והתעלמו לגמרי מודעת הרא"ש ותוס' רי"ד שנידוי לא הוה כפייה.

והאמת יורה דרכו שהביאור האמיתי בראשונים, דמש"כ בגמ' בכתובות (עז). שכפייה במילי לא הוה כפייה – "דבדברים לא יוסר עבד", אין הכוונה דלא חשיב כפייה כלל, אלא שאינו כפייה חזקה כהכאה בשוטים ומקלות, וכיון דאנן בעינן שיעשו לו את הכפייה החזקה והמהירה ביותר, דהא קי"ל לדעת הרי"ף ורש"י דכל מקום שכתוב בתלמוד "חייב להוציא" איכא דין כפייה, על כן כיפינן ליה בשוטים בדוקא ולא סגי לן בכפייה בדברים כדי למהר הכפייה. אבל במקום שהכפייה אסורה מהדין, בודאי שגם לדעתם אם כפווה בדברים (ביזיון) ומתוך כך נתן את הגט, הוא פסול לכל הדעות. [ובזה חולקים על ר"ת דס"ל שנידוי הוא כפייה חזקה משוטים, "דשמתא" מלשון שם מיתה. ברם הרא"ש ותוס' רי"ד דעתם, דאנשים מפחדים ומושפעים מידית מכפייה בשוטים שמרגישים בגופם, יותר מנידוי שעונש עתידי של מיתה כרוך בו. ונפק"מ לדינא בכל מקום שפסק הרמ"א דמספק אסור לכפותו בשוטים, אם נידוי בכלל האיסור, דלר"ת גם נידוי אסור ולרא"ש אפשר דשרין].

וכן מוכח מלשון הרא"ש (ביבמות סד). וז"ל: "ואי כפייה הוא במילי משכחת בה תוספת כגון שנדוהו ועמד במרדו, אבל אי אמרינן כופין בשוטי פריך שפיר". הרי להדיא מדבריו, שבדרך כלל אכן נידוי פועל ומשכנע את האדם לבצע ציווי ב"ד, אולם יש מקרים מעטים שעל אף הנידוי עומד אדם במרדו, ונכנע רק לאחר זמן. משא"כ "בכופין בשוטי" לא משכחת שיעמוד אדם במרדו אחרי שהוכה בשוטים, ונכנע במהירות לכפייה.

ובביאור דעת הר"ח נראה, דס"ל דכיון דבאופנים שלא נזכר בגמ' כפייה להדיא אלא רק "חייב להוציא" – אסור לכפותו בשוטים, אבל מ"מ לבזותו ברבים ולקרותו עבריין משום שעובר על דברי חכמים מותר, דכפייה חלשה כמו בזיונות מותר, הוא משום דס"ל שכאשר תיקנו חיוב להוציא בכלל תקנתם כלול גם הכלל שכל העובר על דרבנן מותר לקרותו עבריין, וממילא בכל מקום שנכתב "חייב להוציא" כלול בזה התקנה שמותר לבזותו ולקרותו עבריין, ולכן הגט כשר דכפייה חלשה זו הכלולה בתקנה מותר.

ואדרבה מדברי הר"ח מוכח שבזיון הוה כפייה כדעת הרשב"א, מדנקט לשון "ואם לא תוציא מותר לקרותך עבריין" מה שלא מצינו בשום תקנת חכמים שהפוסקים ידגישו שאם עבר מותר לקרותו עבריין, מוכח דס"ל דהבזיון הוה כפייה אלא דבכה"ג שנזכר בגמ' "חייב להוציא" מותרת הכפייה בדברים ולא בשוטים, וע"כ הוצרך להדגיש שאומרים לבעל ביזיון זה בכדי לכפותו לו בדברים שהותר, שהוא בכלל התקנה וכמוש"נ.

נמצא לדינא שפרסום בעיתונות או פרסום מודעות רחוב פוגעות של בי"ד נגד הבעל, וכן בזיון ברבים שעושה האשה או קרוביה לבעל (וק"ו ארגון הפגנות נגד הבעל) - בודאי פוסלים את הגט. (ובזיון בפני אדם חשוב או שהבעל מעריץ אותו - יש חשש לפסלות הגט גם כשנעשה ביחיד, עיין כע"ז בחו"מ סימן תכ, כד). וכאשר מפרסמים ברבים קריאת "רבנים", לפטר את הבעל מעבודתו או ממקום לימודיו אם לא יגרש את האשה בעל כורחו - הגט פסול גם משום "אונס ממון" (כהכרעת רוב הפוסקים דגם איום באונס ממון פוסל את הגט, הו"ד להלן עמ' כ. וראה להלן בפרק יג, ז מש"כ "המשנה הלכות" על החילול ה' שנגרם מהטרור שמפעילים נגד הבעל וקרוביו כדי לאלצו לגרש בעל כורחו). וכל אותם שאינם בקיאים ב"טיב גיטין" ומתירים בזיונות ואונס ממון עתידים ליתן את הדין, וחומררתו ועונשו מבואר בקידושין דף יג. (וראה בהרחבה בסימן כד אות א, ח).

איום באונס הגוף או במאסר - הגט פסול - שו"ת הרשב"א (ח"ב סימן רעו, ומפורש בדבריו שאפילו איום של בי"ד שיאסרוהו אם לא יתן גט, הוה אונס והגט פסול). **וכן פסקו גדולי הראשונים:** (דאונס הגוף ואיום באונס הגוף פוסלים הגט) הרמב"ם (פ"י מכירה ה"ד) ובמגיד משנה (שם). רמב"ן (ב"ב מ:), ריטב"א (גיטין פח: בשם רמ"ה), רבי קרשקש וידאל (גיטין נה:), בשם ר"ת, מאירי (גיטין פח:), רבי האי גאון (ספר המקח, שער לא), שו"ת רמ"ה (סימן רנה), עיטור בשם ר"ח (אות מ מודעה), תשב"ץ (ח"א סימן א), פסקי ריא"ז (גיטין פח:), שו"ת הרדב"ז (ב"א צה), מבי"ט (ח"ג סימן מא).

וכן פסקו האחרונים: שו"ת רבי בצלאל אשכנזי (סימן טו דפסול אפילו המאיים ירא שמים), שו"ת דברי מלכיאל (ח"א אבה"ע סימן פו) אבני נזר (אבה"ע ח"ב, סימן קעח, ב) משכנות יעקב (סימן לט) שם אריה (סימן צג, צד) ערוך השלחן (אבה"ע סימן קלד, כב). ובכלל זה אם אימו על הבעל שאם לא יתן גט יסגירוהו למדינה אחרת שיש בה נגדו תיקים פליליים (גניבה, דריסה), שבודאי יאסרוהו במדינה בה הוא מבוקש - הגט פסול. כמו כן, עבריין שכלוא בבית הסוהר לשנים רבות, אם אימו עליו שאם לא יתן גט יחמירו בעונשו ויוסיפו לו שנות מאסר, או שישמוהו בצינוק, הגט פסול - ראה שו"ת ראנ"ח (ח"א סימן סג). [כתב הערוך השלחן (חו"מ סימן תכ, ז לענין "עין תחת עין ממון") ח"ל: "דידוע בטבע האדם שהפחד והבהלה מהצער העתיד לבוא, קשה יותר מהצער עצמו וכמו שכתוב בתוכחות... וקרוב הדבר שיחלה או ימות מהפחד". נמצינו למדים שהשפעת האימים באונס הגוף ומאסר עלולים להיות מסוכנים יותר מהעונש בעצמו. ומובן היטב הכרעת הפוסקים הנ"ל, דאפילו איום של בי"ד במאסר פוסל את הגט].

הדבר פשוט, דכל גט שיתן הבעל בעוד שכח איום כלשהו מה"רבנות" עדיין מרחק עליו, הוא פסול ובטל מהתורה, ואין לו שום תוקף כלל. דהרי גדולה מזו פסק מהרי"ק (שורש ס"ג) שהובא להלכה בב"י (סי' קל"ד): דלאחר שכבר נאסר הבעל פעם אחת על מתן גט, אפילו אם נשתחרר ללא שום תנאי, והבעל הלך מעצמו ונתן גט לאשתו, כל שלא תש כח המאנס מעליו, [כלומר שעדיין יש בכוחו לחזור ולאסרו], הגט פסול ובטל אפילו אם ביטל כל המודעות, ולא ערער כלל על הגט.

וכן הוא הכרעת גדולי הראשונים כמהרי"ק - שצריך שיהיה ברור שהאיום באונס הסתלק לגמרי - ראה ביד רמ"ה (ב"ב פ"ג אות קפה, וכן מפורש בשו"ת ר"ב אשכנזי סימן טו, ובמכתב מאליהו שער ז סי' כא, דהרמ"ה דעתו כמהרי"ק שצריך שהאיום שבו הפחידו את הבעל יתבטל לגמרי) וכן מוכח מבעל העיטור (בדיני מודעה, שצריך שיתברר "סילוק האונס"). וכ"כ הריטב"א (קידושין מט:), בשם רבו הרא"ה. וכן מוכח משו"ת הרשב"א (ח"ד סימן מ) בשם הר"ח (וכפי שדייק מדבריו בשו"ת ר"ב אשכנזי, סימן טו). ואת דעת הר"ח העתיקו לדינא הנימו"י והר"ן (בחדושי ב"ב מ:), וכ"פ בשו"ת הרדב"ז (ב' אלפים צה, והו"ד לדינא בפ"ת אבה"ע סימן קלד, טו).

וכן הוא הכרעת גדולי האחרונים, מהריט"ץ (ח"א סימן מ), שו"ת אהלי יעקב (למהריק"ש, סימן קלא) בשם שו"ת הרא"ם (סימן צג), כנה"ג (אבה"ע סי' קלד הגה"ט, יח), רבי בצלאל אשכנזי (סי' ט"ו), וכתב דכן ס"ל גם להרמ"ה, וכ"פ המבי"ט (ח"ג סי' מ"א) [הובא בפת"ש (אבה"ע סי' קל"ד, סק"ד)], שו"ת מהר"י בירב (סי' מ), מהריב"ל (ח"ב סי' ע"ז), ראנ"ח (סי' ס"ג), ועי' מכתב מאליהו (שער ז, סי' כ"א) דכן ס"ל גם להריטב"א ובעל העיטור, וכ"פ גם במשכנות יעקב (אבה"ע, סי' מ'), עי"ש. ואין עצה להכשיר גט לאחר מאסר בפועל, רק כשהוא ברור לכל שעזבו את כל האיומים כנגדו, כמש"כ במעשה חייא (סי' כ"ד), עיי"ש.

הלכה למעשה עפ"י המתבאר מגדולי הפוסקים הנ"ל, גם אם המאנס אומר שמכאן ולהבא לא יאנס (במאסר, או אונס ממון) את הבעל - כיון שפעם אחת אנס או איים באונס הגוף (או ממון) ועדיין לא תשש כוחו, ובידו אם ירצה לאנוס את הבעל פעם נוספת - הגט שינתן במצב זה פסול מהתורה.

ואיומים הנעשים כיום ב"בתי הדין הרבניים" חמורים יותר, מאחר שבידם עפ"י "החוק" לחזור ולכפות את הבעל בכל עת שירצו (ראה להלן בעמ' נז) ע"י אונס הגוף וממון - א"כ רובם ככולם של גיטי הרבנות המלווים באיום של כפייה (בגוף או בממון) פסולים לגמרי, דמיד כשהבעל מאויים ע"י "הדיינים מטעם" הרי הוא אנוס, ולעולם אי אפשר להגיע למצב של "תשש כח המאנס". על כן גם אם יאמרו "הדיינים מטעם" לבעל שהם מוחלים על האונס מכאן ולהבא - כיון שיודע שבכוחם להזיקו אם לא יתן גט ודרכם בכך (במאסרים ואונס ממון), לא יתבטל האונס - וכן כתב בשו"ת ר"ב אשכנזי (סימן טו, שבי"ד שאיימו

על הבעל שלא כדון, ובידם ודרכם לעשותו, הוה אונס והגט פסול, והו"ד לדינא במטה שמעון חו"מ סימן רה הגהב"י (כא).

נמצא לדינא, שהדרך היחידה לקבל גט כשר בלא פקפוק, הוא רק כאשר האשה לא פותחת כלל "תיק ברבנות", בשום ענין הנוגע לגירושין (תביעת גירושין, מזונות, חלוקת רכוש, משמורת הילדים, צווי הרחקה, צו עיכוב יציאה מהארץ וכדומה).

אבל כאשר האשה כבר פנתה "לרבנות" בעבר - גם אם בהווה תסגור את התיק באופן שיהיה לה קשה לפותחו מחדש (כגון: שתפקיד ערבות כספית גדולה שתניתן לבעל אם תלך "לרבנות" שנית, וכן תחתום שמסכימה מרצונה ללכת רק לבי"ד חרדי ולא "לרבנות") - **עדיין "לא תשש כח המאנס", עדיין הבעל מאויים ע"י האשה כי יודע שאם תפנה "לבית המשפט" הוא יבטל את הסכם "הערבות"** (בתואנה שהיתה אנוסה לחתום משום רצונה לקבל גט, וכן משום שהדבר אינו חוקי למנוע מהאשה לדון בערכאות כרצונה).

והתנאי לביטול פסול האיום, מבואר בפוסקים הנ"ל - **שהאיום באונס יתבטל לגמרי - ועל כן רק כאשר הבעל יקבל את דרישותיו הכספיות במלואם, בצורה המעוגנת "בחוקי המדינה", יתבטל האונס ממון של "הרבנות", ותוכל האשה לקבל גט כשר בבי"ד חרדי.**
אולם כאשר "ברבנות" איימו על הבעל "באונס הגוף" כדי שיתן גט - לא מצאנו דרך שהאשה תוכל לקבל גט כשר, דלעולם "לא תשש כח המאנס" של "הרבנות" (דאין לבעל דרך חוקית להפטר מפגיעתם הרעה באונסי הגוף, ויודע שבידם לאוסרו בכל עת עד שיתן גט בכפייה).

איום בבזיון גדול ברבים - פוסל הגט - כדמוכח לעיל בשם הרשב"א והפוסקים דחשיב בזיון גדול כאונס הגוף, ולכן כשידוע שבאפשרות הבי"ד או האשה וקרוביה לבזותו ברבים, האיום שלהם נחשב אונס.

אונס ממון - הכרעת רוב הראשונים והאחרונים, דאונס ממון נחשב לאונס הפוסל את הגט⁴. וכן פסק הרמ"א (חו"מ סי' רה, ז), ולכן אם האשה גוזלת את ממון

4 **אונס הגוף ואיומים בו, אונס ממון ואיומים בו, שפוסלים את הגט מפורש בראשונים** - רבי האי גאון (ספר המקח, שער לא), שו"ת הרמ"ה (סימן רנה), שו"ת הרשב"א (ח"ד סימן מ) בשם הראב"ד והר"ח, מאירי (גיטין פח: ד"ה ועישוי) ריטב"א (קידושין נ. בשם רבו הרא"ה ובגיטין פח: בשם הרמ"ה), רבינו קרשקש וידאל בשם רבינו תם (גיטין נה:), שו"ת ריב"ש המיוחסות (סימן לב בשם רבי ישעיה), שו"ת תשב"ץ (ח"ב סימן ריג וח"א סימן א מהדורת מכון ירושלים שי"ל עפ"י כת"י, וזה דלא כפ"ת אבה"ע סימן קלד, יא שהסתפק בדעת התשב"ץ, משום שלא היה לפניו כל תשובת התשב"ץ במלואה). שו"ת רשב"ש (סימן שלט), שו"ת זכרון יהודה (סימן עג), פסקי ריא"ז (גיטין פח:), מהרי"ק (שורש סג). **וגם בראשונים שהזכירו דין אונס ממון במפורש לענין מכירה** - ראה רמב"ם (פ"י מכירה ה"ד ובמ"מ שם), העיטור בשם ר"ח (אות מ מודעה), רבינו יונה (ב"ב מ:), הנימו"י והר"ן (בחידישויו ב"ב מ: בשם הר"ח), שו"ע (חו"מ רה, ז) - **הנה כבר למדו האחרונים דלהלן, שק"ו שאונס הגוף ואיומים בו ואונס ממון ואיומים בו פוסלים את הגט** - ראה שו"ת רבי בצלאל אשכנזי (סימן טו הכותב שכן הוא הכרעת הפוסקים), שו"ת מהרשד"ם (אבה"ע סימן סג), צמח צדק (החדש סימן רסב), וכן הכריעו דאונס הגוף וממון ואיומים בהם פוסלים את הגט - שו"ת הרדב"ז (ב' אלפים צה), מבי"ט (ח"ג

הבעל כדי להכריחו לתת גט, ובגלל האילוץ נתן לה גט, הגט פסול. וכן אם האשה תבעה את בעלה לבית המשפט (או "לבית דין רבני"), וחיבוהו מזונות בסכום גדול ומשמעותי מחיובו עפ"י דין תורה - הרי זה אונס ממון, ואם נתן גט בשביל שיפחיתו את חיובו, הגט פסול - עפ"י שו"ת בית אפרים (מהדו"ת סימן ע), וכן מוכח משו"ת אגרות משה (אבה"ע סימן קלז בד"ה ונמצא). וראה עוד בהרחבה להלן (סימן ט אות ה) דכמעט כל חיובי המזונות שמחייבים "בתי הדין הרבניים" הם שלא כהלכה, וחשיבי אונס ממון.

וגם אונס ממון על הקרובים (אב, אח, אחות) לדעת הרבה פוסקים פוסל את הגט - ראה מפורש בשו"ת הרשב"ש (סימן שלט), ובשו"ת הריב"ש (המיוחסות סימן כז, ל, לא) בשם שלשה מרבני דורו שעיקוב יציאה של האב הוה אונס לגבי הבן והגט פסול. ובסימן לב הביא הריב"ש מאחד מרבני דורו במפורש שאיום באונס ממון על האב כדי לכפות הבן, פוסל הגט, ועיין בפ"ת (אבה"ע סימן קלד, יב) שהביא עוד ראשונים ואחרונים דס"ל שאונס האב בשביל כפיית הבן לגרש, פוסל את הגט (ואיזה דרגת קירבה האיום עליהם פוסל הגט, מסתפק הרשב"ש בסימן שלט, האם דוקא בקרובים שכהן מטמא להם, או כל קרובים שפסולים לעדות).

ואין להקל באשת איש החמורה כנגד כל הנך רבוותא, והרבנים המפרסמים לפטר את האב מעבודתו כדי לכפות הבן לגרש - עוונם ישאו (וכשמפרסמים לפטר את הבעל מעבודתו, הגט פסול בוודאות, ראה לעיל בעמ' יז).

איום באונס ממון - בדיני ממונות נחלקו הפוסקים אם איום באונס ממון נחשב אונס, לדעת השו"ע (חור"מ סימן רה, ז) הוה אונס ולרמ"א איום לא הוה אונס בממון, דעביד איניש דגזים ולא עביד. והכרעת רוב הראשונים והפוסקים כדעת השו"ע דאיום באונס ממון הוה אונס גם בגט,⁵ וע"כ אם אימו על הבעל באונס ממון שיתן גט, הוה גט מעושה ופסול. וכתבו האחרונים (שו"ת הראנ"ח, ח"א סימן מב, וכנה"ג חור"מ סימן רה הגהות ב"י, ס"ק לב בשם מהר"א ששון סימן יח) שבגיטין גם הרמ"א מודה דאיום באונס ממון הוה אונס.

סימן מא), שו"ת ר"ב אשכנזי (סימן טו), שו"ת מהרשד"ם (אבה"ע סימן סג), צמח צדק החדש (סימן רסב), שם אריה (סמן צג, צד), שו"ת אהלי יעקב (סימן קלא בשם הר"י מיגש רמ"ה וריטב"א), שו"ת בית אפרים (מה"ת אבה"ע סימן עג), שו"ת אבני נזר (סימן רא, אות כד, כה), שו"ת דברי מלכיאל (ח"א אבה"ע סימ' פו), ערוך השולחן (אבה"ע סימן קלד, ב), חו"א (אבה"ע סימן צט סק"ד), וכ"ה בעוד גדולי הפוסקים.

5 ראה מקורות לעיל (בהערה 4) שהוכיחו הראשונים והפוסקים מסוגיא דהאי פרדיסא (ב"ב מ: שגם איום באונס ממון הוה אונס והגט פסול).

ומלבד זאת, לפי המציאות בזמנינו, "שהבתי הדין הרבניים" בידם לבצע את איומיהם, ומוחזקים בכך, נחשב האיום לאונס גם לרמ"א, דהרי הבעל יודע שאינם מגזמים באיומם, כדמוכח מהרמ"א בחו"מ (סימן שפח, ח דבמוחזק לכך האיום במסירה פוסל לעדות). וכ"כ בשו"ת בעי חיי (חו"מ ח"ב סימן פא) דכן דעת הראשונים דבמוחזק לבצע את איומו, גם איום בלבד הוא אונס בממון, וא"כ הו"ה בגיטין. וכן באיומי האשה (או בא כוחה) שתגזול כספו ע"י תביעת מזונות מופרזת ברבנות או ביהמ"ש החילוני, הוה אונס, כיון שלצערנו הותרה הרצועה ורוב המאיימות מבצעות את איומם, ובידם לגזול את הבעל במזונות ועוד עניינים.

"צו עיכוב יציאה" מהארץ - נחשב כפייה לכל הדעות והגט פסול - כדמוכח מהריב"ש (סימן קכז) והתשב"ץ (ח"א סימן א') דמניעת יציאת אדם מעירו, הוה כפייה הפוסלת את הגט - ונסיעה לחו"ל כיום לשמחות ועסקים - דומה לנסיעה מחוץ לעיר של זמן הראשונים.⁶

וכאן המקום לציין שה"דיינים מטעם" פעמים רבות דנים ו"פוסקים" חיוב גט שלא בנוכחות הבעל - וכאשר הם לוכדים אותו ע"י צו הבאה (ע"י אגף ה"עגונות") - הם כופים אותו לגרש עפ"י "הפסק" שניתן שלא בפניו - דבר הפוסל את הגט (דבכל מקרה שהפסיקה בטעות, הכפייה הבאה מכוחה היא שלא כדין) - ראה בשו"ת מהר"ם שיק (חו"מ סימן ב) שהדיינים עוברים על ל"ת "לא תשא שמע שוא" כשדנו שלא בפני הבעל דבר ופסקם בטל, ואדם שלא מגיע לבי"ד הותר להם רק לנדותו בלבד, יעו"ש. וכבר התריעו ע"ז הביד"צ העה"ח ("אזהרה חמורה", אלו תשס"ח, ראה מכתבם בתחילת הספר בעמ' 7).

6 ובמכתב הגראש"י גשטעטנער שליט"א (ממונסי) הוסיף: "דכ"כ המבי"ט (ח"א סימן שו) והרא"ם (סימן צה ד"ה ומש"כ שמאחר) דדוקא כשרוצה לברוח למקום אחר שאינו ידוע (מה שכמעט לא שייך כהיום) לא מיחשב העיכוב ככפייה, וכ"מ משו"ת פני יהושע (סימן עה) דאם מעמיד ערב שיחזור אסור לעכבו. והפני משה (ח"א סימן כו בד"ה וזה חו"ב סימן קכב ד"א אך) כתב שהמעכבים את הבעל בעיר אחרת שאינה מקום מגוריו, ק"ו דפוסל הגט. וכשם שרשעי הרבנות רגילים לעכב הבעלים שבאים מארצות אחרות לביקור קצר בארץ, שלא נותנים להם לצאת בלא נתינת גט, דודאי הגט פסול].
ודע דהנידון דהתשב"ץ היה באופן שהיו מניחים לו לצאת מחוץ לעירו, ורק להעתיק דירתו משם [לעיר לא נודע] לא הניחוהו ובוזה כתב דהעיכוב לא הוה אונס. וגם ע"ז חולק הריב"ש וס"ל דגם זה בלבד הוה ליה כפייה, וכ"פ במכתב מאליהו (שער ז סימן כב) ועוד ששה מגדולי דורו שהו"ד בשו"ת הריב"ש החדשות (סימן כו לב). ונמצא דבנהוג כהיום שאין מניחים לבעל לצאת מחוץ למקום מגוריו (לארץ אחרת גם לא לעסקיו ושמחות), לית מאן דפליג בזה, והכל מודים דהו"ל אונס גמור והגט פסול.

נאמנות הבעל המערער על פסול הגט

נאמן הבעל לומר שהגט נעשה בכפייה (תחת איום והפחדה) - אם היה ידוע קודם לכן שאינו רוצה לתת גט, וכיון שידוע שברוב המקרים שנידונים "ברבנות" יש "רגליים לדבר" המחזקים את טענת הבעל שהגט נעשה בכפייה, ללא הסכמתו, נאמן הבעל לפסול את הגט - כגון כשדורש הבעל שלום בית או כשלא הסכים לבוא "לרבנות" והובא בעל כורחו "בצו הבאה" או שמקופח בהחזקת הילדים וזכויות ברכוש - כן מפורש בשו"ת הר"ן (סימן מג) שבמקום שיש רגליים לדבר הבעל נאמן לפסול את הגט, ובמשאת בנימין (סימן כב), וכ"כ בשו"ת עונג יו"ט (סימן קסז) והוכיח כן מרש"י בגיטין ג. וכ"כ בשו"ת מהרש"ך (ח"ב סימן קל דחושיים לערעור הבעל אף כשנתברר ששיקר בקצת דברים) ובשו"ת שם אריה (סימן צג, צד).

ומש"כ הב"י (אבה"ע סימן קמא), וכ"פ הרמ"א (אבה"ע סימן קמא, ס ובשו"ת הרמ"א סימן צא) שהבעל לא נאמן לומר שביטל השליחות שעשה לגט בינו לבין עצמו - הוא משום דהתם עשה השליחות לגט מרצונו הטוב, וזה נגד הסברא שיתחרט אדם מדבר שעשה מרצונו הטוב, וע"כ אינו נאמן שביטל בינו לבין עצמו. אבל בנידון דידן שלא נעשה הגט מרצונו הטוב, וכבר מתחילה יש רגליים לדבר שהגט נעשה בכפייה, בזה כתבו הפוסקים שהבעל נאמן לפסול את הגט, דלא יתכן שהבעל שכל הזמן סירב לגרש משום שרצה שלום בית, או משום קיפוחו מילדיו ורכושו, שפתאום בהגיעו "לבית דין" ישנה דעתו ורצונו ויסכים לגרש ברצון על אף הפסדיו הקשים, וע"כ נאמן הבעל בכה"ג לומר שנתן את הגט בכפייה.

וכתבו האחרונים דבי"ד העושים גיטין שלא כדין בדבר אחד (כגון שמגרשים האשה בעל כורחה נגד חרם דר"ג) - איבדו את החזקה "דרוב המצויים אצל גיטין בקיאים", וע"כ אפילו לא נמצא ריעותא בגט נאמן הבעל לפסול הגט - ראה בשו"ת שם אריה (סימן צג, צד), ובשו"ת דברי מלכיאל (ח"ג סימן קלד), מהרש"ם (ח"ג סימן רס) מהר"ש ענגל (ח"ז סימן צ), וה"נ בנידו"ד שהוחזקו בתיה"ד הרבניים לעבור על דיני התורה (כמו שהארכנו בספר), נאמן הבעל לומר שהגט ניתן בכפייה, מטעם נוסף, דאין להם חזקת בקיאים. (ראה כע"ז בעוד פוסקים להלן אות ה').

"בתי הדין הרבניים" – פסולים מדין גזלנים והדיוטות

כפי שיתבאר בסימנים הבאים - "בתי הדין הרבניים" המחייבים מזונות ומחלקים רכוש כנגד ההלכה - דינם כגזלנים.

ומעתה ברור שאפילו במקרים שעל פי דין אפשר לכפות בהם גט, הדבר חייב להעשות על ידי בית דין כשר של ישראל בדווקא, כמבואר: בשו"ע אבה"ע (סימן קלד, ה) ואם הבי"ד לא כשר לא נאמר בו "כופין עד שיאמר רוצה אני" בשום מקרה (ראה בפ"ת אבה"ע סי' קנד, סדר הגט ס"ק ח, שמוסכם לכל הדעות שעישוי "דחייבי כפייה" חייב להעשות בב"ד של שלשה, וגם בשעת נתינת הגט חייבים בי"ד – ואם כפו בלא בי"ד, הגט פסול, ובשו"ת רב פעלים (אבה"ע ח"ד סימן יב) כתב בשם המבי"ט (ח"ב סימן מא) שצריך בי"ד דרב גוברייהו ובמקום פלוגתא צריך הסכמת כל חכמי העיר או רובם).

והנה כבר נפסק להלכה בשו"ע חו"מ (סימן לד, ז) שהגזלנים פסולים לעדות ולדין. וכתב במאירי (ב"ק נו. והו"ד בשיטמ"ק שם) בשם גדולי הדורות שגם המזיק בגרמא שפטור מדיני אדם וחייב דיני שמים להחזיר, אם לא החזיר יש לו דין גזלן, ופסול לעדות ולדין, וכ"כ בספר ההשלמה (פרק ו, א) ⁷. ועל כן "הדיינים מטעם" שפוסקים נגד התורה ומוציאים ממון שלא כדין, דינם כגזלנים ופסולים להיות דיינים, ואין באפשרותם לכפות גט גם במוכה שחין שיש דין כפייה ⁸.

מלבד זאת, ידוע ומפורסם שרבים מאד מהדיינים "בביה"ד הרבניים" הם הדיוטות שמעולם לא למדו ולא נבחנו כראוי ב"חושן משפט" "ואבן העזר", ואת ה"כושר דינות" (כפי המכונה אצלם ה"דין ידן", כנראה מקביל למושג "כושר גופני" בעולם החילוני) - קיבלו רק בגלל קשריהם לגורמים שלטוניים ופוליטיים (ראשי

7 וכמאירי שכ' דמזיק דינו כגזלן כתבו עוד ראשוני: המרדכי שהביאו לדינא בב"ח (חו"מ סימן לד סקי"ב), והטור (חו"מ סימן שעח) שאסור להזיק כמו שאסור לגזול. וכ"ה ברבינו יונה (אבות א, א) שמזיק חייב מדין גזלן. וגם לדעת היד רמ"ה (ב"ב פ"ב סימן קז) שהאיסור להזיק נלמד מ"ואהבת לרעך כמוך", נראה דלא נחלק רק מהיכן נלמד האיסור, אבל אחרי שהזיק ונתחייב בתשלומין אפילו בידי שמים, מודה היד רמ"ה למאירי שאם לא מחזיר הנזק דינו כגזלן.

8 ואף שאין קבלת עדות בב"ד "שדייני הרבנות" גזלים, כיון שהדבר ידוע ומפורסם שהם כפופים בענייני רכוש וממון "לחוקי המדינה", ופוסקים בידועים נגד ההלכה - הם פסולים מדינא - ראה כע"ז בשו"ת אג"מ (אבה"ע ח"א סימן פב, יא וכן באבה"ע ח"ג סימן ג). ותשובתם "שאינן להם ברירה ואינם יכולים לפסוק נגד החוק", הוא ליצנות. חדא דבידם לעכב ביצוע מתן הגט עד שהאשה תוותר על החלק שמגיע לה ברכוש רק עפ"י החוק ונגד ההלכה, ותתן לבעל את כל המגיע לו עפ"י הלכה. ואיך, שמחוייב להפסיד כל ממונו שלא לעבור על איסור דרבנן (שו"ע יו"ד קנז, א, ח"ח לשה"ר כלל א, ו ובבמ"ח סק"י). וק"ו באיסורי תורה של גזל ועושה שחייב להתפטר מעבודתו ("הדיינות") ולא לעבור על איסור.

ממשלה, ח"כ, מנכ"ל"ם במשרדי ממשלה, ושאר מרעין בישין). הדבר בולט בדיונים ובפד"ר, "שדיינים מטעם" לא מתמצאים בהלכות בסיסיות רבות בחו"מ ואבה"ע, ורבים מהם הם בגדר "תינוקות שנשבו" בידיעת ההלכה.

וראה להלן בסימן כד (אות ב, ג, ד) שהבאנו מגדולי הראשונים והאחרונים בביאור כל "שאינו יודע בטיב גיטין וקדושין, לא יהיה לו עסק עמהם" - שמסדרי הגיטין חייבים להיות בקיאים בכל ההלכות בטעמיהם - וכשאינם בקיאים כראוי אפילו בדיעבד אינו גט, כי הם בגדר הדיוטות.

ונמצא לדינא, שאפילו במקרים של חיוב כפייה (כמוכה שחין), בי"ד של הדיוטות לא יכולים לבצע כפייה, ואם כפו הגט פסול מדאורייתא להכרעת הראשונים - עיין חזו"א (אבה"ע סימן צט, א). וגם לדיעה יחידאה דהרמב"ם שפסול הדיוטות מדרבנן, כבר כתב החזו"א "דביושבי קרנות" גם הרמב"ם מודה דפסולים מדאורייתא. ופשוט וברור דלפי המציאות של "דייני" בתי הדין הרבניים, יש להחשיבם "כיושבי קרנות", ופסולים מדאורייתא להיות בי"ד, לא רק להכרעת כל הראשונים אלא אפילו לדעה יחידאה דהרמב"ם.

חובה להדגיש, שגם בגיטין רגילים שלא נעשו בכפייה כלל - דעת הנוב"י (מהדו"ת סימן קד), ואו"ת (סימן ט, ב) הו"ד בפ"ת (סימן קנד, סדר הגט סק"ח) - שבכל סידור גיטין צריך בי"ד, ונראה דלדבריהם הדיוטות פסולים מדאורייתא גם בגט שלא בכפייה. וגם לחולקים שהו"ד בפ"ת (שם) שבגט שאינו בכפייה א"צ מעשה בי"ד, מ"מ מסדרי הגיטין צריכים להיות מומחים ולא הדיוטות, והביא בפ"ת משו"ת חיים שאל (סימן טל, י) דלפיכך נהגו ברוב תפוצות ישראל לסדר הגט בבית דין של שלשה, משום שרבו ההלכות וקדוקיהן בגיטין. ובשו"ת חת"ס (או"ח סימן נא) פסק, שמאחרי כתיבת הגט, הדרישות והחקירות שטרם הנתינה שעושים לסופר ולעדים (ולבעל, המופעים "בסדר הגט" מסעיף סו והלאה) - זה קבלת עדות שצריך שלשה מן התורה.

ולאמור כל גיטי "הרבנות" פסולים מדין הדיוטות שחוששים שטעו בענייני הגט בדברים שאינם ניכרים - פסק הרמ"א (אבה"ע סו"ס קנד בסדר הגט, א ובס' קמא, ל וקמב, ט) - וראה בשו"ת רב פעלים (אבה"ע ח"ד סימן י"א) שהביא פוסקים רבים דהמוחזקים כהדיוטות פסולים אפילו לא מצאנו שטעו. וק"ו "בדייני הרבנות" שנתפסו פעמים רבות כטועים בהלכות פשוטות שהם פסולים. וכן מפורש בשו"ת הרא"ם (סימן לה) שבי"ד שטעו בהלכות הגט, הם בי"ד של הדיוטות וא"א לסמוך על כל הגיטין שהם עושים כלל, ומוכיח דבריו מהר"ן ומתשובת הריב"ש

- הו"ד בב"י סו"ס קמא. וכן פסקו כדבריו הרמ"א (אבה"ע סימן קמא, ל), שו"ת עבודת הגרשוני (סימן לה), שו"ת צמח צדק (סימן קי), זקן אהרן (סימן יד), שו"ת פנים מאירות (ח"ג סימן מז), שו"ת חתם סופר (אבה"ע ח"ב סימן נד), שו"ת דברי חיים (אבה"ע סימן פט), שו"ת פני יהושע (סימן ו), שו"ת שואל ומשיב (קמא ח"א סי' קד) שו"ת רב פעלים (אבה"ע ח"ב סימן יח, ועיין בשו"ת מהרש"ך ח"ב סימן קל).
ועל כן "דייני הרבנות מטעם", שכמעט אינם יודעים מה הכפייה המותרת ומה אסורה, וק"ו שכבר נתפסו פעמים רבות טועים בהלכות פשוטות – שכל הגיטין שלהם פסולים, ואפילו אם לא ניכר שום פסול בגט, ואפילו שהמסדר את הגט בקי ומומחה בכתיבת השמות וכו', מאחר שעיקר הגט נעשה בכפייה שלא כדין, כל גיטי "הרבנות מטעם" פסולים מדין הדיוטות.

- 1 -

עונש המרבים ממזרים בישראל – באיצטלא דרבנן

בגמרא במסכת קידושין (יג.) איתא "אמר רב יהודה אמר שמואל כל שאינו יודע בטיב גיטין וקידושין, לא יהיה לו עסק עמהן. אמר רב יוסי אמר רבי יוחנן וקשין לעולם יותר מדור המבול". ונפסק להלכה בשו"ע (אבה"ע סימן מט, ג).
שלמה המלך (קהלת ד, א) אומר ברוח קודשו "ושבתי אני ואראה את כל העשוקים אשר נעשים תחת השמש, והנה דמעת העשוקים ואין להם מנחם".
ובמדרש רבה (שם פרשה ד) מבאר שזה הולך על "חנפי תורה" שכולם חושבים שהם תלמידי חכמים ובאמת לא קראו ולא שנו "אמר הקב"ה עלי להפרע מהם, שנאמר ארור עושה מלאכת ה' רמיה".
ובמדרש בהמשך מובאים דברים נוראים וז"ל: "דניאל חייטא פתר קרא בממזרין... זה הבא על הערוה והולידו... זה מה חטא וזה מה איכפת ליה".
הקב"ה מבטיח להפרע מאותם המתחזים לדיינים ועושים מלאכת ה' רמיה, ובמיוחד ה' נפרע מהחוטא שהוליד ממזר, שגרם לבנו הרחקה מקהל ה' אע"פ שלא חטא הבן בכלום.
ואם על החוטא שיצרו תוקפו ובא על הערוה, קבעו חז"ל שעונשו גדול כל כך, מה נאמר על אותם המתחזים לת"ח היושבים ב"בבתי הדין הרבניים" וכופים גיטין שלא כדין ומרבים ממזרים בישראל וקשים לעולם יותר מדור

המבול. דמעתם של הממזרים העשוקים שלא חטאו ולא פשעו ואסורים לבוא בקהל ה', מקטרגת על "דייני הרבנות", ותובעת את עונשם בזה ובבא. ולא רק דמעות הממזרים מקטרגים, אלא גם הדמעות של הבעל הראשון שעשקו ממנו את אשתו שלא כדין, ואחרי שהיא נשאת לאחר היא אסורה לו לעולם (כדכתיב "ואין להם מנחם") - מקטרגים על עמי הארצות שהתחפשו לדיינים. גם דמעות הילדים מהנישואין הראשונים, שגזלו מהם משפחה חמה ומאוחדת מקטרגים בשמים.

וכן מקטרגים הדמעות של האשה ובעלה השני, שבתמימותם חשבו שהאשה גרושה ומותרת להינשא, ובסוף מתברר להם שהיא עדיין אשת איש וכשלו שניהם בעוון החמור והנורא, ע"י דיינים בני בליעל שבעבור בצע כסף וכבוד מדומה מחבלים בכרם ישראל, ה' ישמרנו.

ולפני עשרות שנים כשפרצו "הרבנות הראשית ודייניה" את גדרי התורה וההלכה בהרבה עניינים זעק בדרשה לרבים, כ"ק האדמו"ר מקלויזנבורג זצ"ל: "הרבנים הראשיים והדיינים מטעם משעבדים את התורה הקדושה למדינה בעבור בצע כסף וכבוד, ובשביל זה המדינה משלמת כל חודש משכורת לדיינים ורבנים ראשיים" כדי "שיפסקו" מה שהיא רוצה. פחות נזק יגרם ליהדות אם המדינה תשלם את הכסף במקום "לדיינים מטעם" לכמרים, שהם "יפסקו" מה שהיא רוצה".

וכבר קבעו חז"ל (סנהדרין ז:): "כל המעמיד דין שאינו הגון, כאילו נוטע אשירה", ועובר ב"לא תעשה" כמבואר בשו"ע (חו"מ סי' ה, א) - וכל הממנים ותומכים ומסייעים "לדיינים מטעם" המהרסים ומחבלים בכרם בית ישראל "זקשים לעולם מדור המבול" (קידושין יג.) - עתידים ליתן את הדין בזה ובבא (וראה בהרחבה להלן פרק כב אות ב, ובפרק כד אות ט).

- ז -

איומי מאסר "בבתי הדין הרבניים"

"בבתי הדין הרבניים" מצוי שמורים על מאסרו של הבעל שהתחצף לבי"ד (צעק, השתולל). עונש זה לא נמצא בפוסקים, להכניס אדם לכלא עם פושעים בגלל שהתחצף לדיינים, ואין לו זכר בהלכה, ויסודו "ומקורו" הוא מחוקות העמים, בתי המשפט הגויים והחילונים.

ברוב המקרים יש אומדנא דמוכח שבי"ד הרבני מנצלים את חוצפת הבעל ומעצרו בכדי להתנות את שחרורו בנתינת גט. ולכן במקרים שמופעל עליהם לחץ חיצוני לזרז את הגט ע"י הרווחה, ביהמש"פ, ארגוני הנשים וכדומה, שולחים את הבעל המתלהם לכלא ומשיגים עי"ז זירוז הגט. על כן באופנים אלו הגט פסול לכל הדעות - שו"ת מהרשד"ם (אבה"ע סימן סג), שו"ת המב"ט (ח"ב סימן קלח).

גם במקרים שאין אומדנא דמוכח, ונראה שאכן בי"ד הרבני שלח למאסר רק בגלל בזיון הדיינים ולא במטרת כפיית גט, כיון שבסוף מתנים את שחרורו בנתינת גט, ג"כ הגט פסול לדעת רוב הפוסקים - ראה להלן סימן ג דרוב הפוסקים חולקים על ר"ת וס"ל דמניעת טובה כדי שיתן גט ג"כ הוא גט מעושה ופסול, וה"נ בי"ד הנמנעים משחרורו ממאסר הוא מניעת טובה.

וכן מוכח מגדולי הפוסקים הסוברים שבעל החייב לאשתו חוב עפ"י דין ואין בידו לשלמו, ומתנה האשה וויתור על החוב תמורת נתינת גט, ג"כ נחשב לדעתם לאונס על הגט ופסול - משנה למלך (גרושין פ"ב ה"כ), שו"ת פני משה (ה"א סימן כו), פ"ת (אבה"ע סימן קלד ס"ק יא). וק"ו בנידו"ד שהוא כפייה באונס הגוף שנעשתה שלא כדין, דאיכא תרתי לרעותא, דחשיב גט בכפייה לדעתם ופסול. (וראה בהרחבה מש"כ להלן אות ט בדין אונס כדין ושלא כדין - שנעשה ע"י האשה או "הרבנות" שלא עבור הגט ישירות, האופנים הפוסלים את הגט).

- ח -

אונסים שעושה האשה הפוסלים את הגט - הרחקה מהילדים, איומי מאסר ומזונות מופרזים

אונס הגוף - מאסר וכדומה שנעשים ע"י האשה פוסלים את הגט (כמש"כ לעיל באות ג').

מצוי מאד בזמנינו, שבעל ואשה שהם בהליכי גירושין, יועצי האשה (הרווחה, עו"ד טו"ר, ארגוני הנשים) מציעים לאשה "להעיד" נגד בעלה בעלילות שווא על אלימות כלפיה או כלפי הילדים, שלפי "הנוהג" המשטרה מקבלת את גירסת האשה, והבעל "זוכה" למאסר כמה ימים, תוך איום לחייבו בביהמש"פ במאסר של חודשים או שנים, או לכה"פ להרחיקו מהבית לתקופות ארוכות "כמסוכן". שיטה זו לאלץ את הבעל לתת גט בעקבות המאסר ושאר איומי אונס הגוף,

כאמור פוסלת את הגט לכל הדעות. ופשוט וברור שלבית הדין אסור לסדר גט באופן זה.

ועל כן הרחקת האב מילדיו כאמצעי לחץ על האב שיתן גט - הוה אונס הגוף - הפוסל את הגט - גדולי ההוראה שליט"א, ומידת אכזריות הוא לאמלל את האב והילדים בעלילות שווא ורשע. (וראה עוד בהרחבה בתשובת "המשנה הלכות" להלן סימן יג, אות ד, ו).

גם איומי אונס הגוף של האשה במאסר הבעל ע"י עדות שהוא אלים אם לא יתן גט - כאשר ביצעה זו פעם אחת בעבר, או כשמיוצגת ע"י עו"ד שמוחזק לבצע איומים אלו - הגט פסול לכל הדעות - ראה לעיל אות ג'.

כאשר הבעל אלים ויושב במאסר בגין אלימות ע"י המשטרה בלא התערבות האשה - אם האשה מתנה את שחרורו מהמאסר בנתינת גט - הגט פסול להכרעת רוב הראשונים דמניעת טובה ג"כ הוה אונס, וה"נ מניעת שחרור מהמאסר הוה אונס לדעתם ופוסל הגט - (ראה מקורות לעיל אות ז). ומי יכול להקל ראש בערוה החמורה בדבר שנאסר ע"י גדולי הפוסקים.

מצד ההלכה חובת בית הדין שרואים את האשה עושה כפייה לבעל, באונסי הגוף או ממון - להודיע לה נחרצות שכל זמן שלא תסגור לגמרי את תיקי המאסר (מזונות מופרזים), או איומים בהם (בעצמה או ע"י בא כוחה) - לא ידונו על הגט בכלל.

ועפ"י המבואר במהרי"ק (שורש סג, ה"ד להלכה בב"י אבה"ע סי' קלד) ובגדולי הראשונים והאחרונים (ראה באריכות לעיל באות ג), שכל זמן שלא תשש כח המאנס, הגט פסול - "סגירת תיקי איומי המאסר" חייב להיות באופן שיהיה קשה לאשה לפתוח את התיק מחדש - שיהיה ברור לכל שעזבה את כל האיומים נגד הבעל. אולם כאשר הסגירה משאירה פתח לחדש את התביעה בקלות, בודאי הגט פסול מדינא, כי עדיין נחשב הבעל אנוס ומאויים - ראה מכתב הרבנים מחודש סיון תשע"ב (שנדפס בסוף הספר בעמ' שעא).

"בתי הדין הרבניים" שלא נוהגים כך מעולם, וברוב המקרים גם הם בעצמם מבצעים כפייה שלא כהלכה - דינם כערכאות של עכו"ם לכל דבר.

אונס ממון - מזונות מופרזים וכדומה שנעשים ע"י האשה פוסלים את הגט, כמש"כ לעיל (אות ג). ולכן אם נתן הבעל גט בכדי שביהמ"ש או בי"ד הרבני לא יפסקו לו מזונות מופרזים כדרכם, או אחרי שחייבו אותו נותן גט כדי שיפחיתו מתשלום המזונות - הגט פסול, להכרעת רוב הפוסקים.

כמו כן, חיוב מזונות מופרזים "בבתי הדין הרבניים" המסתיים בצו מאסר (ע"י האשה הפונה ל"הוצאה לפועל") - אם ע"י המאסר מנסים לכפות אותו לתת גט, פשיטא דהוה אונס הגוף ופסול לכל הדעות. ואפילו איומי מאסר בגין מזונות, שמזהירים את הבעל שאם לא יתן גט ידאגו לאוסרו בגין המזונות - ג"כ נחשב גט בכפייה ופסול לכל הדעות - ראה לעיל אות ג דברי הפוסקים בהרחבה.

חובת האשה לדעת, שכאשר עושה מאסר או איומי מאסר לבעל בגין מזונות, ויודע הבעל שהצלתו ממאסר (או הפחתת המזונות המופרזים) תלויים ברצון האשה - הגט פסול אפילו במקרים שבעלה חייב מהדין לגרשה (כ"מוכה שחין" ושאר המקרים המוזכרים בשו"ע אבה"ע סימן קנד).

דהנה נפסק בשו"ע (אבה"ע סימן קלד, ח) **דגם בכפיית גט כדין צריך בי"ד, ואם בי"ד כופים ע"י גוי, צריך שהגוי יהיה שליח בי"ד** (וכן צריך שיאמר הגוי לבעל עשה מה שהבי"ד אומרים לך, ואם לא אמר מובא בטור בסוף סימן קל"ד שלדעת הרמ"ה הגט פסול ולדעת הרא"ש כשר בדיעבד). **ונמצא לדינא כשהבעל כפוי לגרש גם ע"י כפיית האשה ולא רק ע"י בי"ד, דאפילו אם בי"ד לא יכפו אותו הוא עדיין כפוי לגרש ע"י האשה, וכיון שהאשה אינה שליח בי"ד - והצלתו ממאסר תלוייה גם באשה - הגט פסול גם "במוכה שחין" כיון שנעשתה כאן כפייה שלא ע"י בי"ד או שלוחם.**

ונמצא לדינא, שכל גביית "המזונות" בכפייה שנעשית בפועל ע"י האשה בפנייתה לשופט "הוצאה לפועל" ולא נעשה ע"י בי"ד (או שלוחם), גם אם היו נפסקים לה מזונות כדין, כיון שכפיית גבייתם נעשית ע"י האשה בערכאות - אם מחמת כפייה זו נאלץ לגרש - הגט פסול. מלבד זאת, כיון ש"הוצאה לפועל" אפשרית רק אחרי שעבר הזמן ולא שילם - הרי זה כפייה על חוב בעלמא, שהכפייה אסורה גם ע"י בי"ד (ואפילו במזונות כדין), ראה בהרחבה להלן בעמ' שנד (ולפי האמת שכל המזונות "הנפסקים" "ברבנות" הם שלא כדין - ראה להלן סימן ט, ק"ו שגביית מזונות ע"י "הוצאה לפועל" מהווה כפייה לגרש, והגט פסול).

ישנם "ברבנות מטעם" הטוענים שבתי הסוהר כיום במדינה דמוקרטית אין בהם סכנה לגוף כ"כ כבעבר, ואין להחשיבם כאונס הגוף. והם טועים ומתעים, כי האמת היא שבתי הסוהר היום גרועים לא פחות מדורות קודמים. רבים מהשוטרים וק"ו מהאסירים העבריינים מתאכזרים מכים ומתעללים בגוף ובנפש בחלשים מהם, והני בריוני בעלי אגרופים וסכינים הם השולטים בכלא

ביד רמה, וכידוע רבים מהאסירים משתבשת דעתם וק"ו בריאותם בכלא, ורבו המתאבדים ר"ל במקומות אלו, ואין לך אונס הגוף גדול מזה.

ולכן כאשר בי"ד או האשה במדינה "דמוקרטית" הכניסו את הבעל לכלא עד שיתן גט - הגט פסול לכל הדעות. וכן הורו למעשה גדולי הפוסקים בדורנו, (הו"ד בהרחבה לעיל פרק יא, ג). כל מי שנפל ר"ל לידים של המשטרה ונאסר בכלא כמה ימים, יכול להעיד שהשיבה בכלא גם כיום הוא אונס הגוף והנפש מחריד, וא"א להעלות הכל על הכתב, ואסתגר בזה. (וראה עוד בהרחבה לעיל הערה 1, דמאסר בכלא הוא אונס הגוף).

- ט -

אונס שאינו על הגט - אלא על דבר אחר

בסימן זה הארכנו בדין אונסי הגוף וממון שנעשו ישירות עבור הגט, דהוה גט מעושה ופסול. ועתה עלינו לבאר מה הדין באונסים שלא נעשו ישירות עבור הגט.

אונס כדין היינו שמחייבים את הבעל לשלם לאשה ממון שמגיע לה ממנו עפ"י דין כגון כתובתה, מזונות שנפסקו בבי"ד דיראים עפ"י ההלכה (ללא חיובים מופרזים כבערכאות).

אונס שלא כדין כל חיובי המזונות המופרזים, וחלוקת רכוש הנעשים בבתיה"ד הרבניים נגד התורה וההלכה בגזל ועושיק, (וכן הרחקת האב מביתו או ילדיו שעושה האשה באמצעות בימהש"פ ומשטרה - הוה אונס שלא כדין - ראה בהרחבה להלן סימן י אות ו).

ההכרח לדון בהרחבה בדין זה, הוא משום שנשים רבות פועלות בעורמה (בעצת עו"ד, טו"ר) וטוענות שכל התביעות הכספיות שלהן במזונות חלוקת רכוש, ילדים, אינם קשורים לגט, כביכול הן מנהלות תיקים "בבתי הדין הרבניים" (או בבית המשפט) אך ורק בגלל הלחץ הכלכלי בבית, ובכדי להיטיב עם הילדים, ולא במטרה לכפות גט על הבעל. "הדיינים מטעם" המודעים היטב לרמאות זו משתפים פעולה עם "היתממות" הנשים, וממשיכים בהליכי הגירושין למרות הכפייה שלא כדין שמבצעת האשה.

הברור ההלכתי שלפנינו מוכיח שגט שניתן בתנאים של כפייה ואונס שלא כדין, נפסל גם אם האונס לא נעשה עבור הגט כלל. ובמקרים רבים נפסל אף בכפייה ואונס שנעשו כדין.

ועתה נבאר מקורות הדינים בהרחבה

א. אונס כדין שלא נעשה כלל עבור הגט וגם לא הוזכר כלל שעבור הגט יותרו לו, בזה פשיטא לפוסקים דהגט כשר. כיון שלא היה שום צד כפייה בנתינת הגט, ומתחילה ועד סוף לא היה הבעל אונס כלל על נתינת הגט. ודוגמא לדבר, גנב שישב בכלא, ונתן גט מעצמו בלא שהבטיחו לו מאומה, ואח"כ פעלו להמתיק דינו ולשחררו מהכלא מוקדם - שהגט כשר, דהא לא הזכירוהו מעולם שתמורת הגט ידאגו לשחרור מוקדם.

ב. אונס כדין שלא נעשה עבור הגט - אולם אח"כ הוזכר שמוכנים לותר על האונס תמורת שיתן גט - מקרה זה תלוי במחלוקת הראשונים אם מניעת טובה נחשב לאונס וכפייה בגיטין. לדעת ר"ת ודעימיה מניעת טובה שעומדת להגיע אליו ועדיין לא זכה בה כעת, אין לזה דין כפייה, וע"כ מתיר לעשות הרחקות ע"י ביד בשביל לזרז את הבעל לתת גט.

אולם לדעת רוב הראשונים (ראה להלן בהרחבה בסימן ג) מניעת טובה נחשבת לאונס, וע"כ כשיש ביד האשה (או ביד) למנוע את האונס מהבעל ואומרת האשה (או ביד) שמוכנה להציל אותו מהאונס והכפייה שעושים לו אחרים כדין כגון נתפס על הגניבה, או כתובתה ותשלום מזונות שחייב לה עפ"י דין - בתנאי שיתן לה גט. האיום על הבעל במניעת טובה אם לא יתן לה גט, נחשב לאונס והגט פסול.

בסוגיא דב"ב מ: "מתנתא טמירתא", אשה לא הסכימה להנשא לבעלה עד שירשום לה את כל נכסיו, ולאחר מכן נתן הבעל בסתר את כל נכסיו לבנו הקשיש, ונחלקו הראשונים מדוע מתנת האשה אינה מתנה, לדעת רוב הראשונים מתנת האשה בטלה מצד אונס הבעל, כיון שהאשה מנעה מהבעל להנשא לו, למרות שאינה חייבת בזה, והוא מניעת טובה בלבד, מ"מ נחשב לאונס והמתנה בטלה, הרי שדעתם דלא כר"ת דמניעת טובה לא הוה אונס.

ואע"פ שמסברת עצמנו לפום ריהטא נראה דמה שהאשה מוותרת על זכותה למנוע טובה מבעלה נחשב כנתינת מעות. מ"מ בראשונים חזינן להדיא איפכא, שהגדירו גם מצב שהאשה מותרת על זכותה כאונס וכפייה, וה"נ בנידו"ד לדעת רוב הראשונים שחולקים על ר"ת הגט פסול גם כשהאשה מאימת על הבעל במניעת טובה.

והטעם שחילקו הראשונים בין "תליוהו וזבין" דאמרינן דבדיעבד "זבינא זבינא" לבין "מתנתא טמירא" שגם בדיעבד אינו מתנה, ולא נחשב נתינת האשה את עצמה כנתינת מעות, נראה לפרש בשני אופנים ראה בהערה בהרחבה⁹

וכן פסק הב"י (אבה"ע סימן קלד באמצעו) בשם התשב"ץ והרמב"ן שגם בכפיית ממון כדין שהגט כשר, זה דוקא כשלא הוזכר ע"י האשה שתמורת הגט יותרו לו על הכפייה אלא שהבעל מעצמו נתן הגט כדי להנצל מהאונס, דז"ל: והוא מעצמו כדי להנצל מאותו אונס מגרש מעצמו" - ומוכח מדבריו, דאם הזכרת הגט היה בא מצד האשה - חשיב אונס והגט פסול, דאל"כ לימא רבותא דגם אם האשה הציעה לבעל להנצל מהאונס ע"י נתינת הגט, הוא כשר. ומדנקט "והוא מעצמו" מוכח דהזכרת האשה פוסלת הגט. ועיין במהרשד"ם (אבה"ע סימן סג),

9 הביאור הראשון הוא עפ"י המפורש בריטב"א (קידושין ו): וז"ל: "דאגר נטר ליה לא מיתסר אלא בשנותן הלוה למלוה ממון, וזו אינה נותנת לו ממון, ואם מפני שמקנה לו עצמה, הרי הוא כקונה אדון לעצמו" - מפורש בריטב"א דמה שהאשה נותנת את עצמה אינו נחשב כנתינת ממון, דאדרבה הבעל בקידושה הרי הוא כקונה אדון לעצמו (בחוביו לאשתו בשאר וכסות וכו'). ועל כן שפיר אמרינן "במתנתא טמירתא" דהמניעת טובה של האשה להנשא לו נחשב לאונס בלא נתינת מעות, והכא נמי בגיטין יש להחשיב "המניעת טובה" כאונס בלא מתן מעות, והגט פסול.

הביאור השני, דכל הראיה מהראשונים "במתנתא טמירתא" לענין גט, הוא רק לענין זה שרואים שמניעת טובה הוה אונס. אולם מ"מ חלוקים הם במציאותם ועל כן נשתנה דינם. דבכל מכירה באונס כנגד החפץ שמקבל האנס מקבל הנאנס זווי, וכשם שנחסר מהנאנס החפץ כן נחסר מהאנס מעות שנתן תמורת החפץ, וע"כ אינו מרגיש מנוצל ואמרינן "דאגב אונסיה וזווי גמר ומקנה".

ברם "במתנתא טמירתא" שהכריחו האשה לתת כל נכסיו לה תמורת הסכמתה לנישואין, הבעל מרגיש מנוצל, דהוא נחסר מנכסיו והאשה לא נחסרת כלום במה שנתנה עצמה, דאדרבא קיבלה תמורת זה בעל ואמרינן (בקידושין ז). דיותר משהאיש רוצה לישא האשה רוצה להנשא, ואשה בכל דהו ניחא לה - וע"כ מתנת הנכסים הוא אונס בלא קבלת תמורה, והוה אונס בלא קבלת מעות, והמתנה בטלה.

ולאמור הקשו שפיר, האיך ניתן ללמוד שגט פסול במקרה שהאשה נחסרה במה שויתרה לבעל על דבר שהיה מגיע לה כדין "מתנתא טמירתא" שכאמור האשה לא נחסרה, והוה כאונס בלא קבלת מעות. והביאור בתרי אנפין, א. דס"ל להנך ראשונים כריב"ש ויד רמ"ה ודעימיהו (ראה בסימן ז) שלא מועיל דמים באשה להכשיר את האונס, וע"כ כיון דס"ל דמניעת טובה הוה אונס, ובאשה לענין גירושין לא מהני נתינת מעות להכשיר האונס, הגט פסול אע"פ שנחשב ויתורה כנתינת מעות. ב. עפ"י יסודו של "האור שמח" (פ"י ממכירה ד"א) המדייק מהרמב"ם שמכר באונס מועיל רק בנתינת מעות בדוקא שיש הנאה מחודשת בזמן האונס, אבל במחילת מלוה שזה לא הנאה מחודשת לא מועיל מכירה באונס, דומיא דהמקדש במלוה שאינה מקודשת כיון דליכא בשעת הקידושין הנאה מחודשת. והו"ה בנידו"ד שמחילת האשה על ממון שחייב לה הבעל כדין, שאין כאן נתינת מעות להדיא ואין כאן הנאה מחודשת, לא מועיל מחילת האשה להכשיר את האונס על הגט, כיון שלא קיבל הבעל כעת מעות בשעת האונס ולכן הגט פסול.

וכ"ה בשו"ת אג"מ (אבה"ע ח"א סימן קלז) שדין הזכרת גט תמורת ביטול האונס שפוסל הוא רק כשהזכרה באה מצד האשה ולא מצד הבעל.

וכ"פ האחרונים המשנה למלך (פ"ב הל"כ מגירושין) ופני משה (ח"א סימן כו), [ועיין בחזו"א (אבה"ע סימן צט, ג). ובשו"ת אג"מ (אבה"ע ח"א סימן קלז) שכתבו דכפייה על מזונות כדין והבעל נתרצה לתת גט בשביל להפטר מכפייה על מזונות כדין שהגט כשר. אין מדבריהם ראיה שחולקים על כל הנך רבוותא, דמיירי התם כשהרעיון לגט תמורת מזונות כדין נעשה ביוזמת הבעל ולא הוזכר ע"י האשה].

ואין להקשות מדברי הדרכי משה (אבה"ע סימן קנד, כא) שפסק לענין בעל המכה את אשתו וביקשה האשה שיבטיח שלא יכה שוב, ומסרב להבטיח, שאם לותה כסף בשביל לאכול שצריך הבעל לשלם "מאחר שלא רצה להכניע אפילו בדיבור לומר לא אעשה עוד... ומיהו אמלוכי ביה בעינן או יוציא ויתן כתובה או תקח ממנו ממקום שתרצה". אין להוכיח מהדרכי משה דהכפייה כדין על דבר אחר לא פוסלת הגט. דהתם הכפייה לא היתה על הגט כלל, כי הרי האשה רוצה להמשיך להיות עימו רק שיפסיק להכותה. וכן מודגש בד"מ בס"ק יז שמונעים מהבעל להכות את אשתו אפילו ע"י עכו"ם או יתן גט ויוציא, ומסיים: "ובדרך זה שלא מקרי כפייה על הגט רק לקיים מה שמחוייב לעשות כמש"כ לעיל", עכ"ל.

ונמצא דהחילוק ברור, דבעובדא דדרכי משה הכפייה כדין על דבר אחר היתה במטרה שיפסיק להכותה בלבד, שיכוף את יצרו ויפסיק להכותה ואז תשאר תחתיו, ואם לא מסוגל לכוף יצרו היא לא מחוייבת להשאר תחתיו, ויכולה לקבל מזונות כיון שמעוכבת להנשא מחמתו (שהרי לא מרדה בו ומעוניינת בו אם לא יכה אותה, ואם רוצה הבעל להפטר ממזונותיה יוציאנה. נמצא שמעולם לא היתה כפייה עבור הגט, רק שיפסיק להכותה, אבל בכפייה כדין על דבר אחר שהכפייה היא עבור הגט דהא מוזכר ענין הגט ע"י האשה, פוסל את הגט (ועיין לקמן סימן ד אות ד' בהערה 21 מש"כ בביאור "הרב פעלים" בענין זה).

ומחלוקת הראשונים הזאת שייכת רק בפסקי מזונות הנעשים עפ"י ההלכה בבתי דין של יראים ושלמים – ובזה הכרעת רוב הראשונים דהוה כפייה והגט פסול. אולם באונס של הערכאות "בתי הדין הרבניים", שכמעט בכל המקרים האונס הוא שלא כדין (מזונות מופרזים וחלוקת רכוש שלא עפ"י ההלכה) - גם ר"ת ודעימיה מודים שהגט פסול דאונס שלא כדין שמזכירים בו ענין הגט - פסול לדעת כל הפוסקים וכדלהלן בדין הרביעי.

וראה להלן בסימן ב, ג, דלדעת פוסקים רבים גם באונס כדין כשהזכירו שהאונס הוא בשביל הגט גם לדעת ר"ת הגט פסול, וכן מוכח מהב"י שהביא הרחקות דר"ת (באבה"ע סימן קלד, קנד), ומאידך הובא לעיל שפסק כרמב"ן ותשב"ץ דכפייית ממון כדין שהוזכר ע"י האשה שתמורת הגט יוותרו לו, פוסל את הגט – ומוכח כדאמרן, דלב"י מתיר ר"ת לעשות הרחקות רק כשלא הוזכר על ידי האשה ענין הגט.

ג. אונס וכפיייה שנעשים שלא כדין - ולא במטרה להשיג גט ולא הוזכר הגט כלל, נחלקו הפוסקים בזה, והכרעת רוב מנין דהגט פסול בודאות.

ויסוד מחלוקתם הוא בגמ' בגיטין (נה:) דאיתא סיקריקון (רש"י: "עובד כוכבים רוצח שנותן לו ישראל קרקע בפדיון נפשו, ואומר לו שא קרקע זו ואל תמיתני") - **קונה את הקרקע** דאגב אונסיה "אקנייה ניהליה בלב שלם, וקיימא לן תלאו זבין זביניה זבינא", (רש"י).

ובבית יוסף (חו"מ סימן רה, יב) הקשה דרב הונא דפסק דתליוה זבין זבינא זבינא משום "דאגב אונסא זוזי גמר ומקני", דמשום תרתי מקני, "זוזי" "ואונסא", ומוכח דאונס בלבד בלא דמים לא מהני ואינו קונה, והאיך קונה הסיקריקון הקרקע מישראל ע"י אונס בלא תשלום ממון.

ובב"י הביא שני תירוצים. הראשון בשם הרשב"א שדווקא באנס רגיל שעתידים בעלי זרוע ליפול, מקווה הנגזל שבעתיד כשיפול יתבענו על גזילתו, וע"כ אם לא קיבל דמים לא מקנה משום אונס בלבד, ורק כשמקבל גם כסף אמרינן שמשום שני הדברים כסף ואונס גמר ומקני. משא"כ בסוגיא דגיטין בסיקריקון שהיה גזירת מלך להרוג את כל היהודים, וחושב הנגזל שהגזירה תהיה קיימת כל אותו הדור ומתייאש מלתובעו ואין לו שום תקוה לשוב לנחלתו, הוא נותן הקרקע במתנה גמורה גם בלא דמים משום האונס בלבד.

התירוץ השני בב"י מדנפשיה, דדוקא כשהאנס בא לאונס ולגזול השדה עצמה, אז אמרינן שאונס בלבד ללא דמים לא מהני. אבל בסיקריקון שהאנס הגוי לא בא לגזול את השדה אלא להרוג את היהודי, והבעלים מצד עצמם הציעו לו קרקע כדי שלא יהרגם, בזה אגב אונס גמר ומקני גם בלא דמים.

וממוצא הדברים עולה, שאשה התובעת כסף שלא כדין כמזונות מופרזים וחלוקת רכוש שלא עפ"י ההלכה, גם אם תביעתה אינה קשורה לגט כלל, ולא הוזכר כלל שתמורת הגט יותרו על האונס - הדין תלוי בשני תירוצי הב"י.

לתירוצו בשם הרשב"א דכל אונס דעלמא (חוץ מסיקריקון שהוא גזירת המלך) כשנעשה בלא נתינת ממון - הוה כפייה והגט פסול. ולתירוץ השני בכל אונס שלא נעשה במטרה ישירה לכפות גט, אם הבעל מעצמו בשביל להפטר מהאונסים נתן גט, אמרינן דאגב האונס לבד גמר ונתן בלב שלם והגט כשר.

וכן מפורש להדיא בספר תורת גיטין (והו"ד בפ"ת אבה"ע סימן קלד, יא) שתלה דין זה בשני תירוצי הב"י.

ברם בחזו"א (אבה"ע סימן צט, ו) תמה ע"ד התורת גיטין דלא דמי כלל גזלה האשה ממון הבעל להאי דב"י. דהכא כיון שבאים על עסקי הגירושין אף אם לא הזכירו זאת במפורש ליבו וליבה יודעים בלא אמירה שכוונתה בגזילת ממון הבעל היא לאונסו בנתינת הגט, והוה כאונס ישירות עבור הגט. משא"כ בעובדא דב"י בסיקריקון שהאנס לא בא לגזול הקרקע אלא להרוג, והיהודי מעצמו הציע לו הקרקע תמורת נפשו, בכה"ג דעת הב"י דכיון דהאנס לא בא ישירות על הקרקע ע"כ קונה הקרקע. אולם בעובדא דתורת גיטין בגזילת האשה דחשיב כמפורש דהגזילה מטרתה כפיית גט - באונס כזה שהוא ישירות למטרת השגת גט גם הב"י מודה דהגט פסול.

ולדינא התורת גיטין גופיה ביאר דבשני תירוצי הב"י נסתפק התשב"ץ כשהאיום ואונס ממון אינם ישירות למטרת כפיית גט האם פוסל הגט, ולדינא הכריע כתי' שני דב"י. ברם הפתחי תשובה (שם) חולק על התו"ג בביאור התשב"ץ - דגם כשהאיום לא ישיר הגט פסול ומבאר דספיקו דהתשב"ץ הוא אם איום באונס ממון הוה אונס.

ובחזו"א (אבה"ע ליקוטים סימן ט) כותב דגם הב"י גופיה נקט לעיקר את התירוץ הראשון שהביא בשם הרשב"א. ומוסיף החזו"א (אבה"ע סימן צט, ג) דמתירוץ הרשב"א והריטב"א בגיטין בביאור סיקריקון מוכח דבכפייה שלא כדין גם אם האונס לא היה עבור הגט, הוה גט מעושה ופסול בודאות. וכן מפורש בריב"ש (סימן רצ שמתרץ את קושיית הב"י בסיקריקון כרשב"א וריטב"א), וכן הוכיח בשו"ת המבי"ט (ח"ב סימן קלח) מדברי הרא"ש, וכ"פ בשו"ת רבי בצלאל אשכנזי (סימן טו). וכן

פסקו המשנה למלך (גירושין פ"ב ה"כ), ש"ך (ח"מ סימן רה, יא), שו"ת צמח צדק (אבה"ע סימן רסד), שו"ת עונג יו"ט (סימן קסח ד"ה ראיתי).

והלכה למעשה אין לנו לבטל ודאות הראשונים, הרשב"א הריטב"א הריב"ש והרא"ש וגדולי הפוסקים האחרונים שהו"ד לעיל - דבתביעה שלא כדין הגט פסול גם אם האונס לא היה עבור הגט ולא הוזכר הגט כלל משום ספיקו של התשב"ץ לדעת התורת גיטין (שכאמור הפ"ת חולק על ה"תורת גיטין" בביאור התשב"ץ וכן החזו"א דוחה ראיתו מתי' השני דב"י דאינו שייך לנידו"ד וכמוש"נ).

ולסיומא דמילתא, נביא את דברי החזו"א (אבה"ע סימן צט, ו) שכתב שאם נפסוק כתורת גיטין "לפי"ז נפל דין גט מעושה שלא כדין פסול בבירא, וכל אשה שתולה עצמה בעכו"ם להפקיע עצמה מיד בעלה, תאמר להם שיכוחו סתם, והוא יבין מעצמו להבטיחם לגרש", עכ"ל [ובדורות קודמים בי"ד שנהגו "כתורת גיטין" והשיאו האשה באופנים אלו "מה שעשו עשוי" ואין בילדיה מהשני פסול. אבל כיום אחרי שנתברר באחרונים דלא כתו"ג, אסור להשיאה בכפייה הנ"ל, וראה כע"ז להלן סימן ד אות א מהרא"ש ומהרש"ל].

"ובצווי הגבלה" שהעלנו בסימן ב' דהוא כפייה שלא כדין גם לדעת ר"ת, וגם בי"ד "הרבני" אומרים לבעל במפורש שהמטרה כפיית גט (וכלשון "החוק" בסעיף 5 "צו הגבלה יפקע עם פקיעת הנישואין") - פשיטא דגם "לתורת גיטין" הגט פסול דהוה כפייה שלא כדין ולמטרת כפייה גט, דפסול לכו"ע.

והנה כאשר רוב הפוסקים הכריעו נגד המיעוט, פסק הש"ך (ביו"ד בסוף סימן רמב בהנהגת הוראת או"ה) שרוב נגד מיעוט הלכה כדעת הרוב מהתורה, ואפילו במקום שאין רוב אלא הוא מחלוקת וספק השקול פסק הרמ"א (ח"מ סימן כה, ב) שבדאורייתא ספיקו להחמיר, וכל שכן שיש לה חזקת אשת איש שיש דעות רבות בפוסקים, שאפילו כשהספק לא במציאות אלא בהלכה (מחלוקת הפוסקים) הולכים בתר חזקה קמייתא (ראה מקורות להלן עמ' תב), ולדעתם בנידו"ד אסורה להנשא לא רק מספק אלא מדין ודאי משום חזקה קמייתא דאשת איש. וכן פסקו להדיא לגבי ספק גט מכח מחלוקת הפוסקים שהאשה אסורה להנשא - שו"ת לחם רב (סימן לא), מכתב מאליהו (ש"ז סימן יח ד"ה אמנם), שו"ת דברי מלכיאל (ח"ג סימן קלד), מהרש"ם (ח"ג סימן רס).

ד. אונס שנעשה שלא כדין והוזכר לבעל שיתרו לו על האונס תמורת הגט - לדעת כל הפוסקים הגט פסול, דגם לתירוץ השני דב"י מועיל האונס בסיקריקון

משום שלא הוזכר שהאונס נעשה עבוד השדה. אבל באופן שהאונס נעשה עבוד השדה אינו קונה, וה"נ בנידו"ד אם האונס הוזכר תמורת הגט, לא דמי לסיקריקון והגט פסול.

ונמצא דכיון שכמעט כל הליכי הגירושין "ברבנות מטעם" נעשים בצורה ישירה לאלץ את הבעל לגרש, והם נעשים שלא כדין (וכמבואר בכל הספר דפסקי מזונות, רכוש, משמורת ילדים בבתה"ד הרבניים נעשים בצורה הנוגדת את ההלכה), הגיטין שלהם פסולים לכל הדעות, גם אם לא השתמשו בפועל באמצעי מאסר, הרחקות דר"ת וכדומה, השימוש באונס וכפייה דמזונות ומשמורת הילדים שלא כדין במטרה לאלץ את הבעל לגרש - פוסלים את הגט לכל הפוסקים.

וכאמור לעיל (אות ח) עצם דיוני "הבתי דין הרבניים" בגירושין כאשר האשה פתחה נגד הבעל תיקי מאסר והוצאה לפועל, פוסלים את הגט. ובלי שתסגור את כל תיקי האיומים כראוי, אסור להם לדון בגירושין. ונמצא "שהדיינים מטעם" שמתירים לאשה ללכת בשופי להוצאה לפועל לקבלת "המזונות" כמעט כל גיטיהם מעושים ופסולים.

כמו כן כשיש אומדנא דמוכח שמטרת האונסים שעושה האשה לבעל הם בכדי לאלץ אותו לתת גט, הסכמת הפוסקים כולם שהגט פסול - ראה בשו"ת המבי"ט (ח"ב סימן קלח) שכשיש אומדנא דמוכח שתביעת המזונות של האשה נועדה לזרז קבלת הגט, כגון שידוע שאין לבעל שום אפשרות לשלם המזונות או שאינו רוצה ומוכן בשום אופן לשלם - הגט פסול גם לתירוץ השני דב"י דהרי זה ככפייה שלא כדין שנעשה ישירות עבוד הגט. וכ"כ בשו"ת מהרשד"ם (אבה"ע סימן סג) וכע"ז בחזו"א (אבה"ע סימן צט, ו שהו"ד לעיל).

וכן פתיחת תיק בביהמש"פ בנסיון להרחיק את הבעל "בטענות" אלימות כלפי האשה או הילדים שמגיעה ביחד עם פתיחת תיק הגירושין - פוסלת את הגט לכל הדעות.

ולפי המקובל היום שרוב הנשים - גם אלו שמודות שכבר שנים רבות אין בבית מזונות בהרחבה, ובוודאי לא בסכומים שמחייבים בי"ד הרבני, ואע"פ כן פותחות תיק מזונות במקביל לתיק הגירושין, שאומדנא דמוכח שמטרתם בזה לזרז את הליך הגירושין ע"י חיובי או איומי מזונות מופרזים, וכידוע שתמיד

יועצי וב"כ הנשים מסיתים אותם לדרכים אלו, וע"כ באופנים אלו הגט פסול לכל הדעות, בין באונס ממון בין באיומי אונס ממון, ראה בהרחבה לעיל אות ג. וכל שכן בזמנינו שמקובל מאד שהבעל והאשה או ב"כ עושים הסכם גירושין ומזכירים את הגט תמורת ויתור ממון דמזונות ורכוש וכדומה, וכמובן שהבעל את חלקו או רובו של ההסכם עושה בעל כורחו מחמת פסקי "הדיינים" במזונות ורכוש, (המקפחים את המגיע לו עפ"י התורה) - דהוה אונס שלא כדין שמוזכר ענין הגט במפורש, ובודאי פסול לדעת כל הפוסקים (וראה עוד בעמ' קמד, דגם "הסכמי הממון" שנעשו בכפייה בטלים).

- 9 -

"מזונות מעוכבת" - כפיית גיטין במסווה "מזונות"

"בתי הדין הרבניים" כלבי השמירה של החוק במדינת ישראל, דאגו לפני שנים רבות לחוק הנקרא "מזונות מעוכבת".

כל דרכי כפיית הגיטין עדיין לא סיפקו את הסחורה לטעמם של "הדיינים מטעם", הם חיפשו דרך עוצמתית לגרום לבעלים לפחד ולתת גיטין בעל כורחם. מאחר ורק ענייני המזונות נקבע בחוקי המדינה ע"י "המשפט העברי" (קרי "הרבנות הראשית"), הוכרחו בתי"ד הרבניים להסוות את הקנס המוגדל המשמש כנשק כלפי הבעל (שלא נותן גט ומעוניין בשלום בית) - בשם "מזונות מעוכבת". כמובן שאין שום קשר בין הקנס (הגזילה) למזונות, והשם הוא רק הונאה ועקיפה, להכליל גזל זה תחת סעיף מזונות, במטרה לכפות עי"ז את הבעלים לגרש.

בעל שאינו משלם את "המזונות מעוכבת", מיידעים את אשתו על כך, והיא הולכת להוצאה לפועל, ומקבלת באופן זריז צו מאסר ל-21 יום עבור הבעל. (בתיקים רבים גם כשהבעל משלם את מזונות הילדים כסדרם, הוא מקבל לפתע חיוב של עשרות אלפי שקלים תחת השם "מזונות" כשהדבר מהווה כיסוי "למזונות מעוכבת", שהוא קנס עבור האשה, ואין לו שום קשר למזונות הילדים, גם לפי חוקיהם).

פסק זה הוא "מופת" להגיון מעוות, שלמורדת הבוועטת בבעלה נותנים מזונות יותר מלאשה כשרה העושה רצון בעלה. בתיק מסוים חייבו את הבעל 5,000 ש"ח לחודש למזונות האשה, כשהם נפרדו מיד אחרי החתונה ולא היה להם אפילו ילד אחד, ולמרות שהאשה עבדה וקיבלה משכורת מכובדת כל חודש.

עפ"י ההלכה למורדת אין מזונות כלל (ראה להלן סימן ט, אות ט) וכל "המזונות מעוכבת" - הוא גזל ועושק, ונחשב כאונס ממון ואונס הגוף (מאסר) הפוסלים את הגט לכל הדעות (כדלעיל אות ג)¹⁰.

- יא -

פירוק שותפות - גזל מדאורייתא

בעבר חוקי הגויים של "מדינת ישראל" קבעו שנכסים שהיו לכל אחד מבני הזוג קודם הנשואין (כסף בבנק, דירה, רכב וכדומה) ממשיכים להיות בבעלותו הבלעדית גם אחרי הנשואין, ובמקרה של גירושין כל אחד לוקח את חלקו ברכוש ומתחלקים רק ברכוש המשותף שנקנה אחרי הנישואין. אמנם בשנים האחרונות התקבל חוק חדש (שיזמוהו רשעי ישראל הגרועים ביותר ממפלגת השר"צ)

10 "הדיינים מטעם" "הוכיחו" לחייב בעל "במזונות מעוכבת" כשהאשה רוצה להתגרש ואומרת "מאיס עלי" מהגמרא בכתובות (דף צז: שהובאה לדינא בשו"ע אבה"ע סימן צג, ב) דאמר רבי זירא כל מקום שאמרו מגורשת ואינה מגורשת בעל חייב במזונותיה, וכתב רש"י וז"ל: "כדברי זירא, דאמר בעלה חייב במזונותיה בחייו, משום דמעוכבת בשבילו להנשא". הרי דאם הבעל מעכב את גירושה של האשה חייב במזונותיה, עכ"ד. ודבריהם מוזרים ותמוהים, דברבי זירא מדובר בבעל שזרק גט לאשה ספק קרוב לה ספק קרוב לו - שגם הבעל רוצה לגרשה, רק שנוצר ספק בכשרות הגט, וע"ז תקנו חכמים מזונות לאשה שמעוכבת להנשא מבעל שאינו רוצה בה, עד שיתן לה גט שני. משא"כ כשדרישת הגט מגיעה מצד האשה והבעל מעוניין בשלום בית - שדין האשה "מורדת" - דבזה נפסק להדיא בשו"ע (אבה"ע סימן עז, ב). דאין לה מזונות - ונמצא שדייני דפרסאי שמחייבים את הבעל במזונות שלא כדין, מלבד הגזל והעושק, הם פוסלים את הגט. וכאמור למעלה, חיובי המזונות המופקעים שקובעים "הדיינים מטעם" לנשים "מעוכבות" מעבר למקובל אצלם במקרים רגילים, מוכיחים שגם הם יודעים שהכל "כסות עיניים", ומטרתם קנס ואיום על הבעל "לפשוט את עורו" אם לא ישמע לקריאת "קודשם" לגרש בעל כורחו, ואכן ב"ויקיפדיה" בערך סרבנות גט קוראים "למזונות מעוכבת" בשם האמיתי "מזונות עונשיים".

והטעם דרבי זירא דבספק גירושין חייב הבעל במזונותיה עד שיגרש שנית, מבואר בראשונים (שם) שדומה "להגיע הזמן ולא נישאו דארוסה". ועיין באור שמח (אישות פ"י הי"ט) שדן בהגיע הזמן ולא נישאו שחייב במזונותיה, אם זה כעין קנס על שמעכב את האשה מנישואין או שזה מעיקר תקנת המזונות. וה"נ בנידו"ד "בספק מגורשת" ניתן להבין חיובו באחד משני האופנים שהזכיר האור שמח. וכאמור כל זה כשהבעל מעכב את האשה מנישואין ("ארוסה שהגיע הזמן", "וספק מגורשת"), אבל כשהאשה מעכבת את עצמה מחיי נישואין במריתה (בטענת "מאיס עלי"), והבעל רוצה בשלום בית והמשך הנישואין, כבר נפסק בשו"ע (אבה"ע עז, ב) דאין לה מזונות כלל. ונמש"כ "הדיינים מטעם" להוכיח היתר "כפיית מזונות" (המכונה ברבנות "מזונות מעוכבת") עפ"י "הרב פעלים", דבריהם דחויים, ראה להלן סימן ד או"ד בהערה 21.

שאפילו הנכסים שהיו רשומים ע"ש האיש או האשה בלבד קודם הנישואין, נהפכים ע"י הנישואין לרכוש משותף, המתחלק במקרה של גירושין בשווה בין בני הזוג. בנוסף, לפי החוק החדש ניתן לעשות פירוק שותפות גם לפני הגרושין בפועל, כשאחד מהם מחליט להיפרד הוא מגיש תביעה "לפירוק שותפות" ומקבל מיידית חצי דירה ושאר נכסים.

חוקי סדום ועמורה אלו גרמו למצב קשה, נערה נשאת לבעל עשיר, ואחרי כמה חודשים עושה פירוק שותפות, ומיידית זוכה בחצי מנכסי "בעלה" העשיר ללא כל צורך בהמתנה לגט. מצב זה גרם שבציבור החילוני שרמת הגירושין בו גבוהה מאד, כל מי שיש לו הון ורכוש קודם הנישואין, עושה אצל עו"ד "הסדר ממון" עם האשה, למנוע סחטנות האשה בשדידת חצי מרכוש הבעל שעמל עליו שנים רבות.

בציבור החרדי שהאימון ההדדי בין העומדים להינשא רב יותר ואחוז הגירושין נמוך ב"ה, וגם בדרך כלל מוטלת משכנתא על בני הזוג ושני הצדדים משתתפים בקניית הדירה - לא מקובל הסדרי ממון לפני הנישואין. אולם לצערנו בשנים האחרונות התרבו הנשים החרדיות הפונות "לבתי הדין הרבניים" במקרה של קשיים בחיי המשפחה (ולעיתים ישנם חלשות אופי שפונות אף לביהמ"ש החילוני). דבר זה גרם לבעיות רבות במקרה של גירושין, הן מבחינה ממונית גזילת ממון הבעל, והן מבחינת כשרות הגט שניתן בתנאים אלו.

הלכה ראשונה, לפי דין השולחן ערוך וכן מורים למעשה גדולי ישראל שליט"א - הגר"ש ואזנר והגר"נ קרליץ ובתי דיניהם, וכל הבתי דינים של היראים ושלמים - חלוקת הרכוש במקרה גירושין, היא בדיוק לפי הרכוש שהכניס כל אחד מהם. ואם אחד מהם שילם את רוב הדירה או כולה, בהתאם לכך יקבל את חלקו במכירת הדירה. הרישום בטאבו לא משנה כלל את אחוזי החלוקה בין בני הזוג לפי דין השו"ע. ולכן כאשר ההשקעה של בני הזוג לא היתה שווה – אסור מדין גזל לעשות "פירוק שותפות" אחרי הגט, כי החלוקה נקבעת לפי ההשקעה ולא כפי הרישום ב"טאבו".

הלכה שניה, שגם כשהאשה (או הוריה) שילמו את כל הדירה ("סידור מלא"), עד לגרושין יש לבעל זכות מגורים בדירה מכוח דין "פירות נכסי מילוג", שקיבל בנישואין זכות השתמשות בדירה. רק כאשר ניתן גט כדת וכדין אין לבעל בפירות נכסי מילוג, והדירה כולה כוללת זכות המגורים חוזרת לאשה או להוריה ששילמו את הדירה.

אמנם כאשר האשה הלכה לערכאות ("רבנות" ביהמ"ש) **לתביעת מזונות - יכול הבעל להחזיק בחצי מהדירה** (כרשום בטאבו) **כדי להשיב לעצמו את גזילת המזונות** (ובמקרה זה אין לבי"ד חרדי לדון בחלוקת הרכוש, עד שתחזיר האשה את גזל המזונות לבעל, כמבואר בשו"ע חו"מ סימן ד ובפ"ת ס"ק א, ב).

הלכה שלישית, כשהבעל קנה את כל הדירה מכספו, ומרצונו כתב בטאבו חצי מהדירה על שם האשה אחרי הנישואין, כאשר האשה פותחת בהליכי גירושין ובשלב זה כמעט מאה אחוז מהנשים הם כבר מורדות מתשה"מ, על כן משעת מרידתה מתבטלים כל מתנות הבעל לאשה, ואין לה שום זכות בדירה - כמפורש בשו"ע אבה"ע (סימן עז, ב-ג), והטעם מבואר בראשונים "דאדעתא למישקל ולמיפק לא נתן לה", שהמתנה היא על דעת שהיא אשתו עם כל החיובים, אבל כשמורדת אנו סהדי שבכה"ג לא נתן לה.

וכן כשהורי הבעל קנו את הדירה כולה מכספם - בין לפני הנישואין ובין לאחריהם והאשה מורדת - מתנתם מתבטלת מיידית והאשה חייבת לצאת מהדירה, וכן להעביר "בטאבו" את החלק הרשום על שמה לבעל - כמפורש בתשובת מהר"י וויל (סימן כ) שהובאו דבריו להלכה בדרכי משה (סימן עז, יד) וז"ל: "אמנם כל המותר הנמצא בידה או ביד אביה או ברשותה יתר על מה שהזכרתי לעיל, חפצים ומטלטלים כסף ושוה כסף אשר נתן לה בעלה מעולם, העומד בעין. וכל אשר ניתן לה מחמת אביו וקרוביו ובשעת הנישואין או אח"כ, וכן הסבלונות אשר נתן לה בעלה או אביו, וכל שבח אשר שבחו נכסים יש להחזיר". ופסקו כדבריו לדינא באחרונים, הב"ש (אבה"ע סימן עז, ט), באה"ט (שם סק"י), כנה"ג (הגה"ט אות לח), פסקי הלכות יד דוד (פי"ד מאישות הלכה ב, אות לו). [ומש"כ הרשב"א (בכתובות סג): וז"ל: "ומ"מ אכתי משמע דמתנה שנתנו לה אחרים לא הפסידה" - מיירי באחרים שאינם קרובים, אבל מתנות שנתנו קרובי הבעל מודה למהר"י וייל ודעימיה שחוזר לבעל]¹¹.

11 וראינו שח"א כתב, שמדברי הב"ש "בקיצור הלכות מורדת" שכתב "אפילו נתנו קרוביו מתנות בשעת נישואין" והשמיט המשך דברי המהר"י וויל "או אח"כ", שראיה שחולק ע"ד וסובר דמתנות של הורי וקרובי הבעל לאחר הנישואין נשארים ביד האשה. ודבריו תמוהים מאד, דפשוט שהב"ש שכתב את דבריו בקצרה לא טרח לכתוב או אח"כ משום דסמך על דבריו בס"ק ט שכתב במפורש "או אח"כ". וביותר, היות שהסברא המוזכרת בפוסקים שהבעל הוריו וקרוביו שנתנו מתנות לאשה "אדעתא למיפק (ותמרוד) לא יהבו לה" והמתנה חוזרת לבעל - קיימת בין במתנות שלפני הנישואין ובין במתנות שלאחר הנישואין, ע"כ לא טרח הב"ש "בקיצור פסקי מורדת" להאריך בדין הפשוט של "או אחר כך", וסמך על דבריו בס"ק ט. ולבנות על דקדוק "דמיעל פילא בקופא דמחטא"

ונמצא לדינא, שדירה ששולמה בשווה ע"י הורי הבעל והאשה, ואחרי הנישואין כשהוצרכו בני הזוג לשפץ (או להרחיב את הדירה) קיבלו את הכסף לזה רק מהורי הבעל - בגירושין (במרידת האשה) חלק זה חוזר לבעל מיידית.

אמנם במקרה שהאשה רוצה בהמשך חיי הנישואין - והבעל הוא הרוצה לגרשה - אינה מפסדת מתנות שנתנו הבעל או קרוביו - כמפורש בשו"ע (אבה"ע סימן צט, ב) דבאופן זה שאינה מורדת בבעל, אין המתנות שנתנו הבעל או קרוביו מתבטלות. יש לפסקים אלו השלכות מעשיות לדיני כפייה בגיטין:

א. אשה המבצעת פירוק שותפות קודם הגט, גם אם את כל הדירה שילמו הוריה - הוא גזל השתמשות הבעל ("נכסי מילוג"). ועל כן כאשר הבעל אינו מעוניין בגט גם תמורת חצי דירה, והאשה מבצעת פירוק שותפות בע"כ בתנאי שיתן לה גט, תנאי זה המפסיד השתמשות הבעל בדירה הוא כפייה ופוסל את הגט. וגם איום בפירוק שותפות פוסל את הגט וכדלעיל (באות ג, "איום באונס ממון"). באופן זה, שהדירה כולה של האשה והבעל מתרצה מעצמו לקבל חצי דירה (בפירוק שותפות) תמורת נתינת גט, כיון שנעשה מרצונו הגט כשר, וה"ז כהבטחת מתנה בעלמא ואינו שייך כלל לדין כפייה.

ב. דירה שנקנתה כולה ע"י הבעל (או הוריו), ואפילו נרשמה בטאבו גם ע"ש האשה, והאשה עושה פירוק שותפות לפני הגט כדי לאלצו לתת לה גט, כיון שגוזלת ממון בעלה הגט פסול. וגם אחרי הגט חייבת להעביר את חלקה בטאבו לבעלה לשעבר, וכנ"ל דרישום בטאבו על שמה לא משנה הדין - עפ"י שו"ע אבה"ע עז, ב.

כאמור לעיל, (באות ג) גם שאר מיני כפיות, צו מאסר, פתיחת תיק בביהמ"ש על אלימות, פוסלת את הגט מדין אונס הגוף, ואפילו תבטיח חצי דירה לבעל תמורת הגט, כיון שנותן הגט בגלל הכפייה ולא בגלל המתנה הגט פסול - רמ"א (סי' קלד ח). ורק כשהאשה לא משתמשת באמצעי כפייה כלל, אז הבטחתה לבעל מתנה או רכוש אינה פוסלת את הגט, דעושה מרצונו ודעתו ואינו כפייה.

שהב"ש שפסק בתוך הסימן כמהר"י וייל, חזר בו "בקיצור" וחולק ע"ד המהר"י וייל שהו"ד בד"מ, בלא להאריך ולנמק סיבת חזרתו מפסקו בס"ק ט, א"א להולמו. ובר מן דין, גם אם נקבל דקדוק מוזר זה שהב"ש "בקיצור הלכות מורדת" חזר בו ופוסק דלא כמהר"י וייל, מ"מ לדינא לפי כללי הפסיקה עלינו לפסוק כמהר"י וייל שהוא ראשון שהו"ד להלכה בד"מ ושאר אחרונים ולא כב"ש.

ולכן הדין פשוט שמורדת בבעלה ודורשת גט אפילו בטענת "מאיס עלי" - צריכה להחזיר את כל המתנות שנתנו לה הבעל הוריו או קרוביו - בין קודם הנישואין (כסבלונות עי' שו"ע אבה"ע סימן ג, ג) ובין בשעת הנישואין ובין לאחר הנישואין. והנותן לאשה המורדת חצי דירה שקנו הורי הבעל אחרי הנישואין מכספם - הוא גזל ועושק.

והנשים או בא כוחם, הטוענים "בבית הדין הרבני", שהבעל מעגן אותם בכך שאינו מאפשר להן לקבל את הדירה הרשומה בחצייה על שמם (הגם שנקנתה כולה ע"י הבעל) - עושות שלא כהלכה, כי הבעל לא מחוייב לשלם לאשה כסף או רכוש כדי שתסכים לקבל גט - ראה פתחי תשובה (אבה"ע סימן קנד סוף ס"ק כה) בשם הנודע ביהודה, דאשה הדורשת ממון תמורת הסכמתה לקבל גט, דינה כאינה רוצה לקבל גט כלל, והיא זו המעגנת את עצמה.

ואדרבה מצינו בפוסקים להיפך, שאפילו במוכה שחין שנפסק בשו"ע (אבה"ע סימן קנד) שמצוה לכפותו לגרש, אם רוצה להטיל תנאי בגט ודאי שלא אמרו שכופים לגרש בלא תנאי, ומי שיכוף בדרך זה חזר ונפל במכשול הכפייה - שו"ת מהרשד"ם (אבה"ע סוף סימן מא והוכיח זאת מהב"י) והו"ד לדינא בבאה"ט (שם סק"א) ומבאר שם במהרשד"ם "שלא אמרו שכופין אותו לגרש אלא אם אינו רוצה לגרש כלל". (וכע"ז ראה בפ"ת אבה"ע סימן קנד ס"ק כז בשם הבגדי כהונה) ולכן אם הבעל החייב בגט דורש ממון תמורת נתינת הגט א"א לכפותו לתת גט בלי ממון. וק"ו כשגוזלים מהבעל ממון ורכוש שלא כדין, שאינו מחוייב לתת גט. והכופים גט בזה - ה"ז גט מעושה ובניה ממזרים, כמו שכתב הגר"ק במכתבו בשם חמיו זצ"ל, וכן חתמו על פסק זה עוד מגדולי פוסקי דורנו (ראה בפרק יא אות ג, ובמכתבים בסוף הספר עמ' שסו, שסח).

- יב -

כפיית הבעל על מקום נתינת הגט וכדומה

זכותו של הבעל להתנות את מתן הגט, בכל תנאי שיכולים לקיימו, גם אם לא מנמק את תנאו בצורה הגיונית, וכדלהלן. אפילו במוכה שחין שמצוה לכפותו לגרש, אם מתנה שנתנית הגט יהיה דווקא בב"ד מסויים בעירו או בעיר אחרת, כיון שהוא תנאי שיכולים לקיימו, אם עברו על תנאו וכפוהו לגרש בב"ד אחר, הגט פסול, כמפורש בשו"ת מהרשד"ם ובעוד אחרונים (הו"ד לעיל אות יא וביתר הרחבה ראה להלן סימן ח אות ג' ובהערה שם). בעל שאינו מחייבי כפייה, ומוכן לתת גט מרצונו המלא, אולם מתנה זאת בסידור הגט בב"ד מסויים כרצונו, או שהגט ימסר דווקא בעיר פלונית, או בנוכחות חבריו וקרוביו וכדומה - אם עברו על תנאו הגט פסול גם אם מודה שברמת העקרון רוצה לתת גט.

וטעם הדבר, דחז"ל דימו נתינת גט למתנה (גיטין סו. עב: ב"ב מ:) ונפסק בשו"ע (חו"מ סימן רמב, א) דמתנה הניתנת בכפייה לא הוה מתנה ורק במכר שמקבל ממון פסק בשו"ע (שם כה, א) דמכר בכפייה הוה מכר "דאגב אונסא וזוזי גמר ומקני". ובמתנה כל תנאי שקובע הנותן חייבים לקיים כגון שינתן בלילה ולא ביום, וגם אם אין שום הגיון בתנאו, אם עברו על דעתו אינה מתנה. והכא נמי המגרש שהאשה קנויה לו, ובגירושין הבעל נחשב כנותן מתנה לאשה וכנ"ל - כל תנאי שלו חייבים לקיים ואם לא קיימו הגט פסול, ואפילו בדיעבד ובמקום עיגונא. וממוצא הדברים עולה לדינא. שבעל המעוניין לגרש את אשתו מרצונו המלא, אולם דווקא בבי"ד מסויים דחרדים לדבר ה', והאשה אילצה אותו בעל כורחו לגרש "בבית דין רבני" - זה לבדו פוסל את הגט שעברו על תנאו. ואם מסר מודעה על כך עם ביטול מודעה דמודעה שהוא כפוי על כך - הגט פסול - גם אם אין ראיה ש"ברבנות" כפוהו לגרש. (שכידוע ומפורסם שבעל שמכריז שמוכן לתת גט ברצונו המלא ואינו מעוניין בהמשך חיי הנישואין - ורק מתנה זאת שהגט ינתן בבי"ד חרדי בדווקא - "ביה"ד הרבני" כופים אותו לתת גט אצלם בדווקא).

וראה בסוף הספר (עמ' שנה), נוסח "מסירת מודעה מיוחדת" - כאשר רוצים להכריח לתת גט ברבנות "מטעם", ימסור מודעה זו בפני שני עדים, והם יחתמו ויעידו שמסר הבעל מודעה בפניהם, שמבטל כל גט שינתן ברבנות. ופסק זה מוכח משו"ת אבני צדק (פאנט הוספות סימן ה) ששינוי מתנאו של הבעל פוסל את הגט. וכן מוכח מדברי הרד"ד (סימן ל) במעשה שהבעל דרש שיסדרו את הגט בבית הסוהר בו שהה, והרב המסדר התעקש לסדר בעיר במקום הרגיל לסדר גיטין - ומסיק לדינא, דכיון ששינוי מדעת הבעל, הגט פסול בדיעבד ואפילו במקום עיגונא (כפי שהיה במקרה האמור שהבעל נלקח מבית הסוהר לגלות בסביב שכמעט לא אפשרי שידעו מקומו ויתאפשר לו לתת גט שני).

- יג -

השגת גט ע"י צווי הרחקה והפרדה - אסורה מהדין

צווי הרחקה (מהבית והילדים) וכן צווי הפרדה (מהבית) כבר ביארנו לעיל (באות ז, ט) שהדברים אסורים על פי דעת תורתנו הקדושה ויש בזה איסור גזל. נמצא שכאשר האשה עושה את זה למטרת קבלת הגט, נחשב לאונס ממון ופסול להכרעת רוב הראשונים. ויתכן דנחשב לאונס הגוף, כיון שהרבה פעמים הבעל

צריך לישון בכל מיני מקומות עזובים או בבתי כנסת, בהעדר פרטיות ותנאי סניטריים הולמים, דבר המסכן את בריאות הגוף והנפש - ובאונס הגוף הגט פסול לכל הדעות.

כמו"כ המסירה לערכאות ולגורמי השלטון איסורם חמור - ראה הוראות הרבנים שליט"א שאין לערב את המשטרה או הסעד והרווחה בסכסוכים בין בני הזוג (ראה מכתב "דעת תורה" בתחילת הספר עמ' 9).

וא"כ כאשר בזמן פתיחת תיק הגרושין, כל יועצי האחיתופל - עורכי דין, טוענים רבניים, רווחה, תנועות להרס האשה - מציעים לאשה לעשות את צווי הפרדה והרחקה, תדע ברורות שהגט פסול.

ואפילו במקרים קשים, שההרחקה והפרדה מוצדקים, כיון שאת ביטולם תולים בי"ד בנתינת הגט, כבר ביארנו להלן (סימן ג) שדעת רוב הראשונים שמניעת טובה בכדי להכריח את הבעל לתת גט, פוסלת את הגט. וגם לדעת ר"ת וסיעתו שמניעת טובה לא פוסלת את הגט, כאשר מזכירים במפורש שנעשה במטרה לאלץ לתת גט, גם ר"ת מודה שהגט פסול - מהרשד"ם ועוד אחרונים (הו"ד להלן סימן ב אות ג).

מאחר וחוקי "המדינה" בשנים האחרונות קובעים, שכל זמן שהבעל והאשה דרים בבית אחד, האשה לא יכולה להגיש לביטוח לאומי תביעה ל"קיצבת מזונות" (כאשר אין לבעל יכולת לשלם מזונות) - עשו להם כל העו"ד והטו"ר מנהג קבוע (גם אלו הנקראים "חרדים") שבדיון הראשון על גירושין הם בודים שקרים על הבעל להציגו כאלים ומסוכן לאשה ולילדים (או כמאוס על אשתו), כדי לקבל מבית דין "צו הרחקה" של הבעל מהבית, "ולהרויח" קיצבת מזונות בביטוח לאומי (כשיודעים שלבעל אין כסף ולא נכסים לתשלום המזונות המופקעים הנקבעים בבתי הדין הרבניים).

ולבושתינו פעמים רבות הם מצליחים במזימתם הנפשעת, העו"ד בחלקת לשונו והאשה בדמעותיה המזוייפות "משכנעים" את הבי"ד או בית המשפט להרחיק את הבעל לכמה חודשים, ואח"כ מאריכים בקלות לעוד כמה חודשים, והכל בשם "הכסף הקדוש" - וסוף דבר כאשר לבעל נמאס מהאלימות של ההרחקה בעל כורחו - הוא נותן גט שפסול לדעת רוב הראשונים, ובמצבים מסויימים פסול לדעת כל הפוסקים וכנ"ל.

האשה והעו"ד מוכרים את נשמתם לשטן בעד בצע כסף, ולא מעניין אותם שהגט שתקבל פסול ואסורה להנשא לאחר, ושהעיקול שיטילו הביטוח לאומי

על הדירה בסוף התהליך וימכרו אותה במכרז בהפסד כספי לבעל ונישולו, הוא גזל ועושק שלא מביא מזל וברכה בחיים.

"דיינים מטעם" רבים, מוציאים את הבעל מהבית כאשר האשה טוענת "מאיס עלי", ומסתמכים על הרמ"א (אבה"ע סימן עז, ג) שכתב לענין מאיס עלי בזה"ל: "ואין כופין אותו לגרש ולא אותה להיות אצלו", ולמדו שכשהאשה מואסת בבעל מוציאים אותו מהבית.

ודברי הבל הם, דהרמ"א כתב רק שלא כופין את האשה להשאר בבית בעל כורחה ויכולה לחפש לעצמה מקום מגורים אחר. והמוציאים את הבעל במקרה זה, הוא גזל מדאורייתא (כנ"ל באות יא).

– יד –

כפיית גט בבני זוג חילוניים

יש דיינים מטעם "שמקילים" לעצמם לכפות גט כאשר שני בני הזוג חילונים, עפ"י הרמ"א (אבה"ע סימן קנד, א) שמומר המכשיל את אשתו באכילת דבר איסור כופים אותו לגרשה. ומזה למדו ליצנים אלו שאפשר לכפות כל חילוני שמכשיל את אשתו באיסור נדה וכדומה.

והמעין בפוסקים יראה שדברי "הדיינים מטעם" הבל ורעות רוח. דהנה הטעם שכופים לגרש מכשיל אשתו באיסורים, כתב הריטב"א (בשו"ת סימן קכב) משום "שאינ אדם דר עם נחש בכפיפה אחת", וכ"ה בנוב"י (מהדו"ת חאבה"ע סימן צא, ובערוה"ש קנד, טו מבאר "דאם על צער הגוף כמו ריח הפה כופין, כ"ש בחיי נפש שמאכילה דבר האסור"). ונמצא לדינא כששני בני הזוג חילונים שאין את הטעם "שאינ אדם דר עם נחש בכפיפה אחת", כי שניהם שווים בזה, אסור לכפות לגרש. וכן פסק להדיא בשו"ת המבי"ט (ה"ב סימן מז) ובנוב"י (שם). [אותם "דיינים צבועים" שירשמו כל זוג חילוני כנשואין בלא לחשוש מהכשלתם באיסור (ויסמכו על המתירים, ראה שד"ח מערכת ו, כלל כו, ג), אולם כשמגיעים "הדיינים" לכפיית גיטין נהפכים הם "למחמירים" נגד כל הפוסקים הנ"ל שהכפייה אסורה באופן זה - והם כופים גיטין שלא כדין על בני זוג חילונים "בטענת" הכשלה].

גם כשהבעל חילוני והאשה חזרה בתשובה, אסור לכפות גט משום שמכשילה באיסור, כמתבאר בנודע ביהודה (שם) שמכשילה באכילת דבר אסור מדובר שמטעה ומרמה אותה ומביא מהקצב בשר טרף ואומר שכשר, באופן שאינה יכולה לדעת האמת ונכשלת בעל כורחה, אבל באיסור נדה שאין הבעל החילוני יכול לרמותה, ובידה אם תרצה שלא לעבור על איסור זה, אם לא נזהרה ה"ז עוברת ברצון ונחשבת לנחש כמוהו,

ואין כופים לגרש. ונראה שבזמנינו שלא רוכשים רק מקצב בלא אריזה, אלא ניתן לאשה לרכוש בשר ושאר מוצרים באריזה סגורה עם חותמת כשרות מהודרת, אם לא דרשה האשה זאת היא מכשילה את עצמה בידיים, ואין כופין לגרש גם כשבעלה חילונית והאשה חזרה בתשובה, [ויש לצרף את דעת ההג"מ בשם מהר"ם מרוטנבורג שהובאו בד"מ (אבה"ע סימן קנד, ג) - דס"ל דגם בבעל המכשיל את אשתו באיסורים הכפייה אסורה דאשה "בכל דהו ניחא לה, ותב למיתב טן דו"].

כשהבעל שומר מצוות והאשה חילונית ודורשת גט, אסור לבי"ד לכפות לגרש בשביל להצילו מאיסורים, דהרי בידו להימנע מאיסור זה (כמש"כ כע"ז בנוב"י הנ"ל), וכן בידו להימנע בזמנינו ממאכל איסור ע"י שיקנה באריזה עם חותמת וכו"ל. ומלבד זאת, באופן זה שהאשה היא הנחש שאינה מקיימת מצוות, ואין העבירות מצערות אותה, לא אשכחנא בפוסקים כפייה באופן זה, וע"כ אפילו יבואו עדים או מודה שנכשל ע"י אשתו באיסור, אסור לכפותו לגרש משום זה.

בדין כפיית גט משום שהאשה חטאה ונאסרה לבעלה - ראה בהרחבה להלן (פרק ו אות ה בהערה 35) שהכפייה אסורה במקרה זה.

וכפייה כאשר הבעל "פרוץ בעריות", אע"פ שכתב הרמ"א (אבה"ע סימן קנד, א) בשם האגודה "א"א שכופים אותו להוציא". לדינא הכפייה במקרה זה אסורה משלשה טעמים:

א. הב"י (אבה"ע סו"ס קנד) פסק להדיא דלא כאגודה, דאסור לכפות.
 ב. נראה דגם הרמ"א לא פסק כ"א שהביא בשם האגודה דהרי במקום אחר סתם **דלא כאגודה, דאין כופין להוציא**. [דהנה טעם האגודה וכ"ה בחכם צבי (סימן קלג) שרועה זונות כופים לגרש משום שמאבד כספו בשביל עבירות אלו וסופו שלא יוכל לספק בעתיד צרכי אשתו. ולענין מהמר שמאבד כל הונו במשחקי הימורים, כתבו הראשונים דאין כופים לגרש משום זה, ראה במרדכי (הו"ד בב"י בסימן קנד), ובמהר"ם מרוטנבורג ומהר"י וייל (הו"ד בד"מ סימן עג, ס"ק יג). וברמ"א פסק להלכה (בסימן עז, ג) דהאומרת מאיס עלי משום שמכלה ממונו י"א דנאמנת לענין ממון ("דינא דמתיבתא") - אבל לענין גירושין סתם הרמ"א "זאין כופין אותו לגרש", הרי דפסק כראשונים שמאבד כל הונו אין כופין אותו לגרש, וא"כ הו"ה ברועה זונות שג"כ טעמו משום שמאבד הונו, דס"ל לרמ"א שאין כופים לגרש ודלא כאגודה. והפוסקים כתבו במפורש שגם בדעת הרמ"א קיי"ל ד"סת"ם ויש" הלכה כסתם (ראה להלן בהערה 32) וגם כאשר היש והסתם אינם באותו מקום אמרינן לכלל זה, ראה בפרי תואר (יו"ד סימן קיב, י), פר"ח (שם ס"ק יח), וכה"ח (שם ס"ק מט). וכן יש להוכיח מהא דהב"י (שם) כתב שאין לנהוג כמתירים כפייה במכה אשתו ופרוץ בעריות, כיון שלא הוזכר בפוסקים המפורסמים, והדרכי משה (שם ס"ק כא) האריך בענין מכה אשתו, אבל בפרוץ בעריות לא העיר כלום על הב"י, ומוכח להדיא שהכרעת הרמ"א בזה כב"י, שאין כפייה בפרוץ בעריות.

וכן מוכח משו"ע (אבה"ע קנד, ה) שהביא דעת הרא"ש ששוטה שחוששת אשתו שמא יגרנה בעלה בעתיד לא כופים לגרש, א"כ ק"ו הכא משום חשש העתיד שלא יוכל לספק צורכי אשתו לא כייפנן לגרש. ומדסתם הרמ"א שם ולא הגיה על השו"ע ש"מ דס"ל כוותיה, ראה באריכות בש"ך (יו"ד סימן קי ס"ק נו), תומים (קיצור תקפו כהן, סימן קכז), ברכי יוסף (יו"ד סימן רמח, א), ומוכח דהרמ"א לא פסק כ"א בשם האגודה, אלא כפי שסתם בסימן עג, ג וכמוש"נ.

וממוצא הדברים עולה לדינא, שגם בעל הלוקח סמים רח"ל ומאבד כספו והונו, אסור לכפותו לגרש משום שמאבד הונו כמו שהכריעו הפוסקים במהמר המכלה ממונו. וכמובן שאין מחייבים את האשה לדור עם בעל כזה אם אינה רוצה, כמש"כ הרמ"א לגבי בעל המהמר (משחק בקוביא). ומצד חשש האשה שמא ידבק בעלה המסומם במחלה מדבקת העלולה לפגוע באנשים כאלה וידביק אותה, א"א לכפות גט משום חשש סכנה עתידי, כנ"ל בשם השו"ע (אבה"ע סימן קנד, ה) וראה עוד כע"ז ב"משאת משה" ומהר"ם חגיז (הו"ד להלן בסימן ד אות ג בהערה 18), וכאמור שהאשה אינה חייבת לדור עימו. ואם תלך ביושר וכהלכה, משמים יסובבו בעה"י שתוכל לקבל ממנו גט בהסכמה, ולא תלך בדרכי כפייה ואלמות שישאירו אותה אשת איש ועגונה. וראה באריכות להלן (בסימן יד) משפטי ה' אמת וצדק והכופים גיטין מרחמנות מזוייפת הם מינים ואפיקורסים, אכזריים ומעגני נשים].

ג. גם לדעת האגודה שכופים בפרוץ בעריות, זה דוקא כשהבעל מודה או שיש שני עדים כשרים ע"ז. ואם כן כמעט בכל המקרים המצויים שאין הודאה או עדים, הכפייה אסורה לכל הדעות.

דינים העולים מסימן זה

- א. כפיית גט מותרת כשהנשואין באיסור** (כהן וגרושה, ממזר בישראל). או במומים כמוכה שחין וכדומה, המפורשים בשו"ע (אבה"ע סימן קנד). והטעם שגט כזה כשר אף שנעשה בכפייה, ראה ברמב"ם הו"ד בהרחבה בפנים (אות א, ב).
- ב. סוגי הכפיות (הנעשים לבעל) האסורים ופוסלים את הגט:**
- **אונס הגוף, איומים באונס הגוף** (הכאה, מאסר).
 - **בזיון גדול ברבים, איום בבזיון גדול** (כפרסום מודעות ברחוב, בעיתון והפגנות).
 - **אונס ממון ואיומים באונס ממון** (אונס ממון על קרובי הבעל, לדעת פוסקים רבים).
 - **"עיכוב יציאה" מהארץ**
 - **בי"ד הדנים ופוסקים כפיית גט שלא בנוכחות הבעל, הגט פסול**
- ואפילו אמר רוצה אני, כיון שכפוהו שלא כדין, **הגט פסול** (שו"ע אבה"ע סי' קלד, ז).
- (אות ג)
- ג. כל גט שנתן הבעל בעוד שכח איום כלשהו מ"הרבנות" עדיין מרחף עליו, הוא פסול ובטל.** ואין להכשיר את הגט רק כשברור שהאיום באונס הסתלק לגמרי – ע"פ המהרי"ק (שורש סג, שהו"ד להלכה בב"י אבה"ע סימן קלד), וכן הכרעת גדולי הראשונים והאחרונים – שהו"ד בהרחבה בפנים. (באיום באונס ממון שעשתה האשה "ברבנות" - צריך שתסגור את התיק, ושהבעל יקבל את דרישותיו הכספיות במלואם, בצורה המעוגנת בחוק - ואז תוכל האשה לקבל גט כשר מבית דין חרדי. אולם באיומי "הרבנות" באונס הגוף, כדי לאלצו לתת גט, לא מצאנו דרך שהאשה תוכל לקבל גט כשר לאחר מכן, כיון שהבעל יודע שלעולם לא יפטר מאיומי אונס הגוף של "הרבנות" עד שיתן גט בעל כורחו)

ד. נאמן הבעל לומר שהגט נעשה בכפייה (תחת איום והפחדה) - אם היה ידוע קודם לכן שאינו רוצה לתת גט, וכיון שידוע שברוב המקרים שנידונים "ברבנות" יש "רגליים לדבר" המחזקים את טענת הבעל שהגט נעשה בכפייה, ללא הסכמתו, נאמן הבעל לפסול את הגט (כגון כשדורש הבעל שלום בית או כשלא הסכים לבוא "לרבנות" והובא בעל כורחו "בצו הבאה" או שמקופח בהחזקת הילדים וזכויות ברכוש) - כן מפורש בשו"ת הר"ן (סימן מג), וכ"כ בשו"ת עונג יו"ט (סימן קסז והוכיח כן מרש"י בגיטין ג.), וכ"כ בשו"ת מהרש"ך (ח"ב סימן קל), ובשו"ת שם אריה (סימן צג, צד).
ה. "בתי הדין הרבניים", פסולים מדין גזלנים והדיוטות, ולכן גם במקרה שיש חיוב כפייה עפ"י הדין, הגט פסול, כיון שאינם נחשבים "מעשה בית דין" (אות ה).
ו. עונש "בתי הדין הרבניים" המרבים ממזרים בישראל "באיצטלא דרבנן", ראה בהרחבה בפנים. (אות ו).

ז. סוגי האונסים והאיומים של האשה או ב"כ הפוסלים את הגט:
מאסר, הרחקה, מזונות מופרזים - ואסור "לבית הדין" לדון בעניינה עד שתבטל את כל האונסים שעשתה לבעלה. (אות ח).

ח. אונסים שלא נעשו ישירות עבור הגט ודין זה מתחלק לארבע מקרים:
א. אונס כדין שלא נעשה כלל עבור הגט וגם לא הוזכר שעבור הגט יותרו לו - הגט כשר.

ב. אונס כדין שלא נעשה בכלל עבור הגט, אלא שאח"כ הוזכר שמוכנים לותר על האונס הזה תמורת שיתן גט - לדעת רוב הראשונים הגט פסול.

ג. אונס שנעשה שלא כדין - לא עבור הגט, וגם אח"כ לא הוזכר כלל שמוכנים לותר על האונס תמורת גט - הכרעת הראשונים והפוסקים שהגט פסול.

ד. אונס שנעשה שלא כדין - והוזכר לבעל שיתרו לו על האונס תמורת הגט - הגט פסול לכל הדעות (אות ט).

ט. "מזונות מעוכבת" הם מסווה לכפיית גיטין. ובי"ד שחייבו את הבעל ב"מזונות מעוכבת", הוא גזל גמור ואונס ממון, וכן הוא אונס הגוף, כי במידה והבעל לא משלם, האשה בגיבוי בי"ד מוציאים עליו צו מאסר מהיר - והגט פסול לכל הדעות. (אות י).

י. זכותו של הבעל להתנות את מתן הגט בכל תנאי שיכולים לקיימו אפילו הוא מחייבי כפייה ("מוכה שחין"), וק"ו במי שאינו מחייבי כפייה. וע"כ גם בעל שמסכים לגרש - ומתנה שסידור הגט יהיה בבי"ד חרדי מסויים כרצונו, והאשה אילצה אותו בעל כורחו לגרש "בביה"ד הרבני" - הגם שבעקרון הסכים לגרש, כיון שעברו על תנאו, הגט פסול (אות יב).

יא. "פירוק שותפות" הוא גזל דאורייתא של הבעל, ברוב רובם של המקרים. ובמקרים שהאשה משתמשת בזה לאלץ את בעלה לתת גט - הוא פסול. (אות יא).

יב. אשה שמרדה בבעלה, חייבת להחזיר מיידי כל מתנות (מטלטלים או קרקעות) שנתן לה הבעל, הוריו וקרוביו, בין מתנות שקיבלה קודם הנשואין ובין שניתנו אחרי הנשואין. (אות יא).

יג. בעל שאינו מחייבי כפייה, ומוכן לתת גט מרצונו המלא, אולם מתנה זאת בסידור הגט בב"ד מסויים כרצונו, או שהגט ימסר דווקא בעיר פלונית, או בנוכחות חבריו וקרוביו וכדומה - אם עברו על תנאיו הגט פסול גם אם מודה שברמת העקרון רוצה לתת גט - ופסק זה מוכח משו"ת אבני צדק (פאנט הוספות סימן ה) וכן מוכח מדברי הרד"ד (סימן ל).

וראה בסוף הספר (עמ' שנה), נוסח "מסירת מודעה מיוחדת" - כאשר רוצים להכריח לתת גט ברבנות "מטעם", ימסור מודעה זו בפני שני עדים, והם יחתמו ויעידו שמסר הבעל מודעה בפניהם, שמבטל כל גט שינתן ברבנות.

יד. השגת גט ע"י "צווי הרחקה והפרדה" - אסורה מהדין. "דיינים מטעם" המוציאים את הבעל מהבית כשהאשה טוענת "מאיס עלי", עתידים ליתן את הדין. (אות יג).

טו. חובה להתריע בכל דרך ללא מורא על פשעי בתי הדין "הרבניים" מטעם המדינה, שמתירים אשת איש לעולם בגיטין פסולים, ומרבים ממזרים בישראל.

טז. גם לדיינים בבתי הדין "הרבניים" אסור לסדר גיטין שיש בהם כפייה, וחייבים למנוע נתינת גיטין כאלו בכל תוקף. ולא יתחשבו בלחצים חיצוניים של "ארגוני הנשים", עובדי רווחה, בית המשפט, ראשי המדינה וגנביה - כי טהרת וייחוס עם ישראל לדורות תלויים בזה ובנפשנו הוא.

וכבר נפסק להלכה שבשביל כל לאו דאורייתא, ואפילו בשביל איסור דרבנן מחוייב להפסיד כל ממונו ולא לעבור (כמבואר ב"ד סימן קנז, א וראה עוד בח"ח לשה"ר כלל א, ו ובבמ"ח סק"י), וק"ו בעניינים חמורים אלו שהוא מעוות לא יוכל לתקון, שבניה ממזרים ועוברת על איסורי ג"ע שהם ביהרג ואל יעבור, אסור לדיינים להקל בזה אף אם יפטרו אותם מהעבודה מחמת שיעמדו על משמר הדת.

ומסיבה זו ואחרות כל עצם מציאות "בתי הדין הרבניים" הוא בעיה גדולה, כמו שהארכנו בסימן יא.

יז. אסור לכפות גיטין כששני בני הזוג חילוניים ("בטענת" מכשול איסור), ואפילו אחד מהם חילוני והשני חזר בתשובה הכפייה אסורה - כמפורש בשו"ת המב"ט (ח"א סימן מז) ונודע ביהודה (מהדו"ת חאבה"ע סימן צא), ראה באריכות בפנים (אות יד).

סימן ב

חוקי סדום החדשים – "צווי הגבלה" תשנ"ה

- א -

"חוקי סדום" – במסווה הלכה

בשנת תשנ"ה נקבע חוק חדש, המקנה "לבתי הדין הרבניים" סמכות להחיל הגבלות ולפגוע בזכויות של אדם שניתן נגדו "פסק דין" המחייבו לגרש, והוא ממאן לקיים פסק זה. חוקי רשע אלו נקבעו ע"י המדינה במטרה להגביר את כפיית הגיטין.

דיינים רבים "בבתי הדין הרבניים" משווים במרמה חוק זה להרחקות דר"ת המוזכרים ברמ"א (אבה"ע סי' קנד, כא). והנה מלבד שרוב הראשונים חולקים על ר"ת, ולדעתם מניעת הטובה הנעשית בהרחקות דר"ת פוסלת את הגט (ראה באריכות להלן סימן ג). המעיין בפוסקים שהביאו את ר"ת, יראה ברורות שגם לר"ת חוק ההגבלות תשנ"ה הוא כפייה מוחלטת הפוסלת את הגט ללא שום ספק, וכדלהלן.

- ב -

הרחקות דר"ת – עפ"י המובא בראשונים

בראשונים הובאה דעת רבינו תם בנוסחאות שונות שיש בהם נפק"מ הלכה למעשה, ראה בהרחבה בהערה¹².

12 בספר הישר לר"ת (סימן כד) אף שאוסר לבוף גט "במאיס עליי" מתיר לעשות הרחקה, וז"ל: "שלא יהיו רשאיין לדבר עימו, לישא וליתן עימו להאריחו ולהאכילו ולהשקותו וללוותו ולבקריו בחלותו, ועוד יוסיפו חומר ברצונם... שבזה אין כפייה עליו, שאם ירצה מקיים, והוא לא ילקה בגופו מתוך נידוי זה, אך אנו נתפרד מעליו". במרדכי (כתובות סי' רד) לגבי כל המקרים שנזכר בגמ' שחייב להוציא ולא נאמר כפייה שעושים הרחקה דר"ת, וז"ל: "אבל הר"ם הכהן אומר בשם ר"ת דנוכל לעשות שנקבל עלינו גזירה שלא לישא וליתן עימו עד שיקבל לתת גט אבל לנדות לא. וכן עשה ר"ת מעשה באחד שלא היה מאותן שכופין להוציא, ונידוהו עד שנתן גט, ופסל אותו גטו וצוה לעשות לו גט אחר".

והנה מדברי הב"י והדרכי משה (באבה"ע סימן קלד, קנד) ועוד אחרונים רבים [מהרשד"ם (יו"ד סימן קלב, וח"מ סי' שצט), בנימין זאב (סימן פט), לבוש (אבה"ע סימן קלד, י), הגר"א (אבה"ע סימן קנד, סז), צמח צדק (אבה"ע סימן רסב, יב), תועפות ראם (סימן קכב, יב), אג"מ (ח"א סימן קלז)] - נראה דנקטו לעיקר בדעת ר"ת את דברי המהרי"ק בשורש קלה "דאין זה כפיה עליו שאם ירצה ימצא לו מקום", דמשמע דרך כשיכול ללכת למקום אחר ושם לקבל את כל הטובות ששללו ממנו אין זה כפיה, אבל אם מנוע מללכת למקו"א מניעת טובה הוה כפיה. ולכאורה הדברים סותרים את מש"כ המהרי"ק עצמו בשורש קסו בשם המרדכי "דאין זה כפיה, דאין עושין לו שום דבר, רק שנמנעים מלעזור לו", ומשמע דאפילו לא יכול ללכת למקום אחר אין זה כפיה¹³.

אמנם כבר כתבו האחרונים - הכנה"ג (חו"מ סימן ר"ה הגהות טור ס"ק יב) וקהילת יעקב (סימן תקפח), משפט שלום (חו"מ סימן רה, ז) **דהמקרים המוזכרים במהרי"ק בשורש קלה ובשורש קסו, שונים וחלוקים ביסוד דינם.**

המהרי"ק (שורש קלה) הביא את ר"ת בדומה למוזכר בספר הישר, אולם עם נימוק שונה, וז"ל: "שבוזה אין כפיה עליו שאם ירצה ימצא לו מקום... הרי לך דאע"ג שכתב (ר"ת) שכל הכופה לגרש בטענת מאיס עלי מרבה ממזרים בישראל כמש"כ באותה תשובה עצמה, אפ"ה מתיר בכה"ג דלא חשיבא ליה כפיה, וכיו"ב כתב גם הסמ"ק במצות חליצה". ומש"כ המהרי"ק (בשורש קסו) בשם המרדכי (גיטין, תס"ט) "דאין זו כפיה, דאין עושים לו דבר רק שנמנעים מלעזור לו", דלכאורה סתרי אהדדי, יתבאר להלן. בדרכי משה (אבה"ע סימן קנד, יח) הביא ר"ת בנוסח שונה וז"ל: "כי אין זה כפיה על הגט לקיים מה שמחויב לעשות".

בספר בנימין זאב (סימן פח) במעשה שנתפס אדם למלכות עקב גניבה, ויהודים המקורבים למלכות יכולים להקל או לפוטרו בדינו והתנו את התערבותם לטובתו בזה שיגרש את אשתו שרצתה להתגרש, ונתרצה מאימת הגויים ואמר רוצה אני, ומסיים וז"ל: "נראים הדברים שהוא כשר. ויש ללמוד דבר זה מתשובת ר"ת אם לא יכופהו ממש לאוסרו במקום שהיה עד שיתן גט, אבל אם עומדים בעצמם מלעזור לו, אין זה כפיה".

13 והדברים נפק"מ להלכה למעשה, דאם יסוד הדין דהרחקות דר"ת, דמעשים אלו אינם נחשבים לכפיה דחשיב "אונסיה דנפשיה", א"כ אף אם יעשו לו הרחקות אלו שלא כדין הגט כשר. אולם אם יסוד דין ר"ת דהרחקות הם כפיה המותרת עפ"י דין, אם יעשו לו הרחקות אלו שלא כדין הגט פסול. וראה כע"ז בחזו"א (אבה"ע סימן קח סק"ב) שהסתפק בטעם ר"ת שהביא הרמ"א אי חשיב כפיה כדין או דאינו כפיה אלא אונסיה דנפשיה, ונפק"מ לדינא כדאמרן, יעו"ש.

ואע"פ, שמר"ת כפי שהובא בספר הישר מוכח דאין זה כפיה כי בידו לקיים כבר כתב החת"ס בהקדמה לספר הישר (דפוס וינא) שדפוס זה משובש. ואדרבה לדעת הבנימין זאב בר"ת דאי"ז כפיה, כיון דמניעת טובה אינו "כפיה", מוכח דאפילו בטעות גט כשר. להמהרי"ק (שורש קלה) בר"ת דאי"ז כפיה כי יכול ללכת למקום אחר, מוכח דבעיקר דינא חשיב הרחקות אלו לכפיה, ורק משום שיכול ללכת למקו"א שרי. ואם עשו הרחקה במקום שאינו יכול ללכת למקום אחר הגט פסול.

קיימים שני סוגים של מניעת טובה האחד, טובה שלא זכה בה ומעולם לא היתה בידו. והשני, טובה שכבר היתה בידו, אפילו שאינה בגדר זכות ממונית, אלא בגדר זכות קיימת.

והמהרי"ק בשורש קלה מדבר על טובה שכבר זכה בה, כלמול את בנו, להאכילו ולהשקותו ולבקררו בחוליו, שזכות זו קבועה ועומדת לכל יהודי בעיר, ומכיון דמניעת טובה שזכה בה נחשבת לכפייה, כתב המהרי"ק דהתנאי להרחקות דר"ת הוא, שיכול ללכת לעיר אחרת ולקבל שם טובה זו. ודוגמא לזה מביא המהרי"ק בהמשך תשובה זו, שהקב"ה הבטיח לעם ישראל שיזכו בא"י, ומיראתם שאם לא יקבלו את התורה הקב"ה יחזור מהבטחתו להכניסם לארץ ולכך קבלתם בזמן משה לא נחשבת קבלה מרצון, כיון שקיבלו עליהם מאונס, ודימה זאת להווא פרדיסא (ב"ב דף מ:). הרי דלמהרי"ק גם זכות שאינה ממונית רק טובה מובטחת, או טובה מחוייבת, שלילתה נחשב לאונס וכפייה.

אולם המהרי"ק בשורש קסו בשם המרדכי מדבר על שחרור ממאסר בגלל העלמת מס וזהו טובה שלא היתה בידו, דאע"פ שמחוייבים להיטיב במאכל ומשתה וכו' לכל בני העיר, לשחרר את המעלים מס אין מחוייבים, דהא דינא דמלכותא דינא לענין מיסים וארנוניות, וזה המעלים מס עשה שלא כדין ועוד סיכן שאר הקהל (ופעמים יש לו דין רודף) ואין מצווים הקהל לעוזרו. (ואף שלפנים משורת הדין כשאינו רודף, "מצווה" לקהל לפדותו, מ"מ אינו טובה מובטחת או מחוייבת, ואין שלילתה נחשבת לאונס). ועל כן באופן זה פוסק המהרי"ק שמניעת טובה אינה כפייה אפילו כשאינו יכול ללכת למקום אחר (וכגון הכא שכלוא ואינו יכול להפטר מעושו ע"י הליכה למקום אחר). וכן מפורש בשו"ת ר"ב אשכנזי (סי' טו) שדעת המהרי"ק שמותר רק למנוע מהבעל טובה שלא זכה בה, אולם כאשר מונעים מהבעל טובה שזכה בה, הוי גט מעושה ופסול.

וראה להלן בהרחבה (בסימן ד אות ה) שר"ת תיקן הרחקות דמניעת טובה - רק במקום שיש חיוב גט (שמוזכר בש"ס חיוב לגרש ולא מפורש כפייה), וכן בטענת "מאיס עלי" רק במקרים חריגים: א. שיש אמתלא מבוררת (חוטא בג"ע וכדומה). ב. שבי"ד חקרו ודרשו שמאוסה מחמת הנהגתו הנלוזה. ג. שהטילו עליה בי"ד שבועה או חרם שבאמת מאוס בעיניה. וכל התנאים הנ"ל לא מתקיימים כלל "בבתי הדין הרבניים", על כן גם אם היו עושים רק הרחקות דר"ת (ולא "צווי הגבלה") ג"כ הוא שלא כדין.

”צווי ההגבלה” – הם גזל ועושה, והגט פסול

ומהאמור עולה לדינא דהרחקות דר”ת נאמרו רק במניעת טובה שלא זכה בו או כשזכה בה ויש בידו ללכת למקום אחר.

ונמצא ”צווי ההגבלה” - תשנ”ה הכוללים אפשרות למנוע ממנו טובה שכבר זכה בה, כרישיון נהיגה, חשבון בנק, להפעיל עסק רשמי, איסור יציאה מהארץ - ואין לו שום דרך ללכת למקום אחר דההגבלות קיימות בכל הארץ, דזה חשיב שאין לו דרך ללכת למקו”א, דלעבור למדינה אחרת לא שמענו במהרי”ק דחשיב יכול ללכת למקום אחר.

ובפרט לפי המצוי שכמעט תמיד בכל פתיחת תיק גירושין עושים בי”ד גם צו עיכוב יציאה מהארץ, שהוא מנוע מכל אפשרות אפילו רחוקה לקבל זכויות אלו במקום אחר - א”כ נחשב מניעת טובה שכבר זכה בה לכפייה, והגט פסול.

ומלבד זאת, לפי מציאות זמנינו שקיימים אמצעי תקשורת, בפקס ואימייל וכדומה - וברגע אפשר לפרסם השמצות בכל העולם כולל תמונות באינטרנט הטמא, נפל כל ההיתר שיכול ללכת למקום אחר, דאף במקום אחר ידעו מזה כולם והנזקים לא יפסקו.

ונמצא דלפי המציאות כיום אף למהרי”ק אין שום היתר לעשות הרחקות דר”ת במניעת טובה שזכה בה, כי גם כשילך למקום אחר יתפרסם הדבר - ויפסיד הטובה שזכה בה, משום שאנשים לא רוצים להתעסק עם אדם שבי”ד יצאו נגדו - והוה כפייה גמורה הפוסלת את הגט גם לדעת המהרי”ק.

וראה בהערה למטה את ”צווי ההגבלה” - תשנ”ה, עקרי הדברים כפי אשר הופיעו ברשומות¹⁴.

”צווי ההגבלה” – תשנ”ה

14 קבע בית דין רבני בפסק דין שאיש יתן גט לאשתו והאיש לא קיים את פסק הדין, רשאי בית הדין במטרה להביא לקיום פסק הדין ליתן נגדו צו הגבלה. רשאי בית הדין הרבני בצו הגבלה לפגוע בזכויות המפורטות להלן כולן או מקצתן לתקופה ובתנאים שיקבע:

ובשו"ת מהרשד"ם (אבה"ע סימן עא) ובשו"ת מהר"א בן ששון (סימן כח) הביאו את ההרחקות דר"ת כשיטת המהרי"ק בשורש קלה לענין מי שסירב לחלוק לאשת אחיו שמת בלא בנים וז"ל: "ואם יכולים להחרים שלא ישא ויתן עמו שום בר ישראל ושלא ידברו עמו, שלא תאמרו שאתם מחמירים שיחלוק, **אלא יגזרו בסתמא שיתרחקו ממנו ללא הגבלה**, ואם הוא יחלוק יתירו לו את ההרחקות" ובבית שמואל (אבה"ע סימן קסה ס"ק יא) כתב בטעם המהרשד"ם ומהר"א בן ששון "ולא שיאמרו שלא לדבר עמו עד שיחלוק **דאז הוי כפייה**". וכ"פ בתורת חיים (למהרה"ש ח"ד סימן מט), ובמשפט צדק (ח"ב סימן ע ד"ה וא"כ).

ולדעת המהרשד"ם ומהר"א בן ששון והבית שמואל, **כל ההרחקות דר"ת** הוא כאשר עושים זאת בסתמא, **ולא מודיעים לו שהמטרה הוא שיחלוק או יגרש. וכן דעת הב"י**, ראה לעיל בהרחבה (סימן א' אות ט').

ומדברי ה"בנימין זאב" (שהו"ד באות ב בהערה 12) **שהשוה הרחקות דר"ת לדין המודכי בשם ר"ת שאסור בבית הסוהר** ומונעים אותו לצאת עד שיגרש - ומסיים "ואומרים לו לא נשתדל לך ושלא נדבר לגויים עליך... אם לא תגרש אשה זו", אין ראיה דלא כמהרשד"ם. כדמבואר לעיל לדעת "הבנימין זאב, ר"ת מדבר על מניעת טובה שלא זכה בה מעולם, וע"כ לא נחשב כפייה כלל, ומותר אף לומר לו במפורש שמונעים ממנו טובה זו שלא הגיע לידו עד שיחלוק או יגרש. אבל המהרשד"ם ודעימיה דאזלי בשיטת המהרי"ק שר"ת מדבר על **מניעת טובה שזכה בה שזה נחשב כפייה, ורק אם יכול ללכת למקום אחר אין זה כפייה**, על כן באופן שאינו יכול לברוח למקום אחר, הוצרך המהרשד"ם

-
1. לצאת מן הארץ.
 2. לקבל דרכון ישראלי או תעודת מעבר לפי חוק הדרכונים התשי"ב - 1952, להחזיק בהם או להאריך את תקפם ובלבד שיהיו תקפים לצורך שיבה לישראל.
 3. לקבל, להחזיק או לחדש רישיון נהיגה.
 4. להתמנות להבחר או לשמש במשרה על פי דין או במשרה בגוף מבוקר כמשמעו בחוק מבקר המדינה התשי"ח - 1958.
 5. לעסוק במקצוע שהעיסוק בו מוסדר על פי דין או להפעיל עסק הטעון רישוי או היתר על פי דין.
 6. לפתוח או להחזיק חשבון בנק או למשוך שיקים מחשבון בנק, ולענין זה יראו אותו כלקוח מוגבל חמור כמשמעותו בחוק שיקים ללא כיסוי, התשמ"א 1981.
 7. לקבל רשיון להתהלך חפשי לפי סעיף 28 לפקודת בתי הסוהר התשל"ב 1971, לקבל חופשה מיוחדת או לקבל הקדמת שחרור.

להזהיר שיעשו הרחקות בסתמא, בלא שהיבם או הבעל ידעו מההרחקות, וזהו הדרך היחידה שלא נחשב כפייה.

ונמצא ד"בבתי הדין הרבניים" שחייבים עפ"י החוק להודיע לבעל שעושים לו הגבלות כדי שיתן גט, והוא אינו יכול ללכת למקום אחר, דההגבלות תקפים בכל הארץ, ולעיתים ההגבלה כוללת גם איסור יציאה לחו"ל – אם כן בודאי דלמהרשד"ם ומהר"א בן ששון והב"ש, הגט פסול גם לדעת ר"ת.

כיום שבמקביל "לצווי הגבלה" מטילים "הדיינים מטעם" על הבעל גם חיוב מזונות, אפילו "לשיטתם" דהחיוב המזונות הוא כדין לאור "התקנה", כיצד יכולים גם להחיל עליו הגבלה שאסור להעסיק אותו בעבודה ממשלתית או להיות עצמאי, וכן איך מגבילים יציאתו לחו"ל אם כל עסוקו בחו"ל, (ביהלומים, נדל"ן וכדומה) - א"כ כיצד ישלם מזונות בהיותו מוגבל, ואין לך אונס ממון גדול מזה, דגם לר"ת כל ההרחקות הם מניעת טובה בלבד, ואילו "ברבנות מטעם" מלבד המניעת טובה, גם מאלצים אותו לשלם מה שאין לו, וזה כפייה גמורה לכל הדעות, ולא מניעת טובה.

וראה לעיל (סימן א אות ג) שהעלנו שחיובי המזונות שמגיעים להוצאה לפועל ומאסר, הם אונס הגוף וכפייה בשוטים הם נחשבים, ו"הדיינים" המשתמשים "בזכותם" החוקית, להחיל "צווי הגבלה" בשביל לכפות גט, הם מתירים אשת איש לעלמא ומרבים ממזרים בישראל.

– ד –

"ארבעה אבות נזיקין" בהליכי בתיה"ד הרבניים

ראה להלן מש"כ (בסימן יח אות ו) שאדם הנתבע בעל כורחו לערכאות, רשאי הנתבע להתדיין שם, ולטעון שם טענות באופן שיהיו מקובלות עליהם לפי חוקיהם.

על כן בשביל לעזור לציבור העשוק שמגיע בעל כורחו "לבתי הדין הרבניים" שדינם כערכאות (ראה באריכות בסימן יא), הננו לפרט את ההליכים המצויים, כדי שיוכל כל אחד לעמוד על נפשו ולהגן על זכויותיו בערכאות של "בתי הדין הרבניים".

"ארבעה אבות נזיקין" ישנם בהליכי "בתי הדין הרבניים".

א. דרישת הבעל לשלום בית, לא זוכה להתייחסות רצינית. גם כאשר ב"טעות" הם שולחים "לשלום בית" מטעמים, בדרך כלל היועצות מטעמים דואגות לסכסוך בין בני הזוג ולא לשלום בית, ברוח ה"דיינים מטעם" המעוניינים בסגירת תיקים מזורזת, קרי גירושין.

ב. וכשהבעל לא מבין את המסר, ומתעקש לדרוש שלום בית לטובת האשה והילדים, נמאס לדיינים מחוצפן זה, והם מנפיקים "פסק ב" – "מצוה" לגרש, "ישתדל" לגרש, המטיל אימה על הבעל. (רק לאחרונה על סמך המלצה של ב"ד הרבני להתגרש, חייב בית המשפט את הבעל בקנס של 700 אלף שקל, בנמקם שאחרי המלצת ב"ד "האשה זכאית לגט מאותו רגע שחפצה בו". נמצא דגם המלצה לגט יכולה להפוך לגט בכפייה בסיוע ביהמש"פ. ולדינא גט שניתן באיום - תשלום "פיצוי" פסול).

עפ"י חוק בתי הדין הרבניים – (קיום פסקי דין של גירושין) תשנ"ה, (סעיף 1 א' וב') בכל לשון של "המלצה" לגט - יכולים "הדיינים מטעם" מלבד ההרחקות והגבלות הרגילים (הנ"ל בהערה 14), יכולים לכוף את הבעל גם ע"י מאסר, עד שיתן גט. וק"ו במקרים "שפסקו" "חיוב גט", שאז באופן קבוע הם מבצעים מאסרים. מסיבה זו, רק לעיתים נדירות כותבים בתיה"ד הרבניים "כפיית גט", כי עפ"י החוק והמציאות בשטח כל בעל שמתעקש על שלום בית יותר מכמה חודשים ולא נענה "לפסקם", "הדיינים מטעם" מבצעים כפייה גם בניסוחים של המלצה (ישתדל, מצוה, ראוי) - וק"ו בניסוחים של "חיוב גט".

חובה להתריע, שעצם כתיבת "מצוה לגרש" וק"ו "חובה לגרש" ע"י ביה"ד הרבני - מטעה בעלים רבים שחושבים שפסק הדיינים נכון, והגט שנותן הבעל מכח טעות זו לדעת פוסקים רבים הוא "גט מוטעה" הפסול גם אם נתנו בלא כפייה - ראה במפורש בשו"ת הרדב"ז (ח"ד סימן פט), וכ"ה בתשב"ץ (ח"ב סימן רכח) וברשב"ש (סימן סט לענין פשרה בטעות וה"נ בגט) שפשרה ומחילה בטעות ב"ד לא הוה מחילה. וכן פסקו להדיא "דגט מוטעה" פסול - בשו"ת מהר"ם מלובלין (סימן קכב-קכה) והסכימו עימו ארבעה מגדולי הדור וביניהם הלבוש, וכ"פ בצמח צדק (ח"א סימן לו) וחזו"א (אבה"ע סימן צט, ב). ונראה דנימוקם, דאנן סהדי שאם היה יודע שבי"ד טעו, לא היה מסכים להתגרש ולהפקיר את כל עתידו ועתיד ילדיו אם אינו מחוייב בדבר.

ובמציאות זמנינו נראה דכתיבת "מצוה או חיוב לגרש" הגט פסול גם משום "גט מעושה" דכיון שבידם של "הדיינים מטעם" לאנוס הבעל בהרחקות ומאסר, וכן משמיצים את הבעל עם הפסק דין שהוא "מעגן" את האשה "ברשעותו" - דברים אלו גורמים לחץ נפשי כבד על הבעלים - ורובם נותנים גט שלא מרצונם עוד לפני שמבצעים את האונסים עליהם - ולכן פסול גם משום "גט מעושה".

ג. אם הבעל עדיין נשאר "בטיפשותו" מלמדים אותו "הרבנים מטעם" לקח שאותו לא ישכח, מנפיקים לו "פסק" ג' - חיוב גט. ההשלכות של מילים "תמימות" אלו הם "צווי ההגבלה" - תשנ"ה, הדורסים את הבעל עד שיבין את אשר לפניו ויתן גט שכאמור לעיל הוא גט פסול.

כאשר "צווי ההגבלה" לא שכנעו את הבעל לגרש, קיימים דרכים נוספות לאלפו בינה, חוקים ומשפטים בל ידעום.

1. הגדלת מזונות האשה בצורה משמעותית - כקנס על זה שאינו מקיים את "הפסק" של חיוב גט, גם אם הסכום הוא יותר מכל המשכורת שלו. דבר האסור ע"פ ההלכה ("דמורדת" אין לה מזונות כלל, וגם באינה מורדת סכום החיוב קטן מאד, ראה להלן בסימן ט אות ט). וגזל זה הפוסל את הגט נקרא בלשון הדיינים מטעם "מזונות מעוכבת". "פסק" זה הוא "מופת" להגיון מעוות, שלמורדת הבעל נותנים מזונות מוגדלים יותר מלאשה כשרה העושה רצון בעלה, "חכמת משפט" כזו מצאנו רק בעיר "החשובה" סדום. (וראה עוד לעיל סימן א אות י).

2. הפסק של "חיוב גט", מאפשר לאשה לדרוש מאסר של שישים יום לבעל, איום במאסר ע"י האשה וב"כ וק"ו ביצועו בפועל, פוסלים את הגט, (כמוזכר לעיל בסימן א). כמו"כ כשיש צו הבאה לבעל שלא הופיע לדיון (אפילו מחוסר ידיעה) - "הדיינים מטעם" משתמשים ב"פסק" "חיוב גט" להשאיר את הבעל בכלא עד שיתן גט - כפייה גמורה זו פוסלת את הגט.

וחובה להזכיר שנית, שה"דיינים מטעם" פעמים רבות דנים ו"פוסקים" חיוב גט שלא בנוכחות הבעל - וכאשר הם לוכדים אותו ע"י צו הבאה (ע"י אגף ה"עגונות") - הם כופים אותו לגרש עפ"י "הפסק" שניתן שלא בפניו - דבר הפוסל את הגט (דבכל מקרה שהפסיקה בטעות, הכפייה הבאה מכוחה היא שלא כדין) - ראה בשו"ת מהר"ם שיק (חו"מ סימן ב) שהדיינים עוברים על ל"ת "לא תשא שמע שוא" כשדנו שלא בפני הבעל דבר ופסקם בטל, ואדם שלא מגיע לבי"ד הותר להם רק לנדותו בלבד, (ומיד כשמגיע לבי"ד מתירים נידויו - ראה חו"מ סימן יא, ד), אבל אסור לבי"ד לפסוק דין שלא בפניו יעו"ש.

וכבר התריעו ע"ז הביד"צ העה"ח ("אזהרה חמורה", אלול תשס"ח, ראה מכתבם בתחילת הספר בעמ' 7). ונמצא לדינא שמעצר הבעל ע"י "צו הבאה" אסור ע"פ הלכה, גם אם סירב להתייצב בבי"ד - ראה בהרחבה בעמ' שנג.

3. בעשר שנים האחרונות התחדשו "תביעות נזיקין" המאפשרים לאשה או לב"כ לפנות "לבית המשפט" לתבוע נזיקין מבעלה על ה"עיגון", בסכומים היכולים להגיע למאות אלפי שקלים. (סדום זה כאן!) - אשה שמאיימת בתביעת נזיקין זו, וק"ו כשביצעה תביעת נזיקין זו, כל גט שתקבל לאחר מכן, הוא גט מעושה ופסול. (ו"הדיינים" המסדרים גיטין לפני שנחתה תביעת הנזיקין לגמרי, הם מרבים ממזרים בישראל).

ד. כשהבעל נשאר "אטום" לבקשות "הדיינים מטעם" - מצוי שעוברים "לפסק" ד' - כפיית גט. פסק זה משמעותו הכנסת הבעל לכלא ע"י "הדיינים מטעם" (גם ללא תביעת האשה), והשארתו בכלא ללא הגבלת זמן, ובמידה ולא נותן גט יכול להשאר בכלא עד יום מותו¹⁵. ברור שגט שניתן מחמת מאסר הוא אונס הגוף, והגט פסול, ואם נשאת בניה מהשני ממזרים.

15 בעקרון העונש החמור ביותר על סרבנות גט הוא עשר שנות מאסר (כולל "צינוק" לפי ראות עיני "הדיינים"). אולם לאחרונה על סמך חוק "לאכיפת מסירת מסמכים" שדינו מאסר ללא הגבלת זמן, "פסקו" בי"ד הרבני על סרבן גט שריצה עשר שנות מאסר, שימשיך לרצות מאסר ללא הגבלת זמן, עד יום מותו. "פסקם" זכה לגיבוי של שופטת הבג"ץ. הכפיית גט שהדיינים מטעם מבצעים שלא כדין בעונשי מאסר וצינוק, משאירים את האשה עגונה לעולם, כי גם אם יכנע הבעל לדרישתם ויתן גט בכפייה שלא כדין, הגט פסול והיא אסורה להנשא שנית, לדעת כל הפוסקים.

דינים העולים מסימן זה

א. "צווי ההגבלה - תשנ"ה", המונעים מהבעל טובה מדברים שכבר זכה בהם. (כגון: רשיון נהיגה, חשבון בנק, ניהול עסק עצמאי, יציאה לחו"ל) ואין לו דרך ללכת למקום אחר, כיון שחלים בכל הארץ, דינם ככפייה גם לדעת ר"ת כפי שהביאו המהרי"ק ועוד פוסקים - והגט פסול לכל הדעות.

ב. מניעת טובה שלא זכה בה מעולם, כגון: עזרה בשחרורו ממאסר על רקע העלמת מיסים, (שהציבור לא נתחייב לעזור למסכן את שלום הציבור) - לר"ת עפ"י שיטת המהרי"ק מניעת הטובה מותרת אפילו אינו יכול ללכת למקום אחר.

ג. הלכה למעשה, ראה להלן (סימן ג) שרוב הראשונים חולקים על ר"ת - וסוברים שמניעת טובה, אפילו לא זכה בה מעולם (הנעשית בהרחקות דר"ת) פוסלת את הגט.

כמו כן, ברור ש"צווי ההגבלה - תשנ"ה" פוסלים את הגט לכל הדעות (גם לר"ת אליבא דמהרי"ק וכנ"ל באות א').

ד. "בתי הדין הרבניים" הכותבים "בפסקם" "מצוה או חייב לגרש" שלא כדין - הגט פסול מדין"גט מוטעה", ומכיון שבידם לאנוס הבעל בהרחקות ומאסר, הגט פסול גם משום "גט מעושה".

סימן ג

הרחקות דר"ת – לרוב הראשונים דינו ככפייה

- א -

לדעת רוב הראשונים מניעת טובה הוא אונס

הנה דעת ר"ת שהרחקות שהם מניעת טובה אינם נחשבים כאונס, הפוסל את הגט ומותר לבי"ד לעשותם באופנים מסויימים, כמובא בשו"ע (אבה"ע סימן קנד, כא) שכתב "וז"ל: וי"א "שכל מי שלא נאמר בו בתלמוד בפירוש כופין להוציא אלא יוציא בלבד, אין כופין בשוטים, אלא אומרים לו חכמים חייבך להוציא ואם לא תוציא מותר לקרותך עברייך". והרמ"א מוסיף וז"ל: "כל מקום שאין כופים בשוטים, אין מנדין אותו גם כן, ומ"מ יכולים לגזור על כל ישראל שלא לעשות לו שום טובה או לישא וליתן עמו או למול בניו או לקוברו עד שיגרש".

והטעם שהרחקות אלו אינם נחשבים לכפייה, מבואר בדרכי משה (אבה"ע סימן קנד, יח) בשם שו"ת בנימין זאב (סימן פח) וז"ל: "כי אין זה כפייה רק שאין עושין לו טובות". הרי להדיא דדעת ר"ת דכפייה נחשב אם אונסים גופו בשוטים או נוטלים ממונו כדי שיתן גט, אבל אם רק מונעים ממנו טובה שעומדת להגיע אליו, כיון שטובה זו עוד לא זכה בה כעת, אין לזה דין כפייה.

והנה בעיקר דינו של ר"ת שמניעת טובה אינו כפייה, נראה דנחלקו הראשונים במסכת בבא בתרא.

דבגמ' (ב"ב מ:): איתא: "אמר רבא: (מתנה טמירתא) והויא מודעא לחברתה. אמר רב פפא: הא דרבא לאו בפירוש איתמר אלא מכללא איתמר, דההוא גברא דאזל לקדושי אתתא, אמרה ליה: אי כתבת לי כולה נכסך - הוינא לך, ואי לא - לא הוינא לך. אזל כתביה לה לכולהו נכסי. אתא בריה קשישא א"ל: וההוא גברא מה תהוי עליה? אמר להו לסהדי: זילו אטמורו בעבר ימינא וכתבו ליה. אתו

לקמיה דרבא, אמר להו: לא מר קנה ולא מר קנה. מאן דחזא סבר משום דהווא מודעא לחברתה. ולא היא, התם מוכחא מילתא דמחמת אונסא הוא דכתב לה".

והובאו הדברים להלכה בטור (חו"מ סימן רמב) וז"ל: "כי האי גוונא דאיכא הוכחה דאנוס הוא במתנה שניה מהניא מתנתא טמירתא שקדמה לבטלה, אע"פ שאינה כלום, מ"מ גילוי דעת הוא לבטל השניה כיון שידוע שהיה אנוס, ואע"פ שהיה אנוס בשניה, לא היתה מתבטלת אלא בשביל הראשונה שקדמה לה. **ופירש הר"ר יוסף הלוי** דהיינו טעמא משום **דאונסא דאייתי מחמת נפשיה היא**, ואי בעי למיכף ליצריה דלא הוי איניש דכפי ליה מידי, **אבל אונס דאתי מחמת אחרינא, אפילו בלא מודעה לא הווא מתנה**. אבל רבינו חננאל פירש הא דלא קנתה איתתא לא משום מתנה קיימתא כיון דלא חשיבא כלל כיון דטמירתא הווא. **אלא משום דמוכחא מילתא דאנוס הוי**, ואפילו בלא מודעה לא קניא" עכ"ל.

הרי להדיא שנחלקו רבותינו הראשונים, הר"י מיגש והר"ח, **בדין מניעת טובה אם נחשב לאונס או לא**. דהרי בסוגיא "דמתנתא טמירתא" נתן לאשה את כל נכסיו כדי שלא תמנע ממנו את הטובה שרוצה לישא אותה, ומ"מ כתב הר"ח שהטעם שנותן כל נכסיו לאשה ע"מ שתנשא לו שאינו מתנה משום דהוה אונס, הרי להדיא שרבינו חננאל חולק על ר"ת וס"ל דמניעת טובה הוה אונס. ורק הר"י מיגש ס"ל שהמתנה שם התבטלה בגלל המודעה שנתן לבנו ולא מחשיב מניעת הטובה לאונס (כי הרי בידו לכופף את יצרו), נראה מהר"י מיגש שדעתו כר"ת דהרחקות לא הוה אונס וכפיה בגיטין.

ולענין פסק הלכה נראה דדעת הטור כרבינו חננאל, כמו שכתבו האחרונים "דכללי הפסיקה בטור" לפסוק כדיעה האחרונה שמביא כ"כ היד מלאכי (כללי הטור סק"ה) בשם שו"ת הרדב"ז, משאת בנימין וכנה"ג שכן דרכו של הב"י לפסוק כדעה אחרונה בטור.

וכן פסקו הרבה ראשונים כר"ח דמניעת טובה הוה אונס - בשו"ת הרשב"א (ח"ד סימן יד) וז"ל: "ולא דמי לההיא דפרק חזקת הבתים דהתם הוא דהוה אונס לכתוב לה כל נכסיו והו"ל כתלוהו ויהיב". וכן משמע בשו"ת הר"י"ף (הישנות סימן ב) וז"ל: "והוא שאמרו והווא גברא דאמר ליה לההיא איתתא מנסבת לי, א"ל לא אנסיבנא לך עד דכתב לי לכולהו נכסך, ולא קנתה מזה כלום, דאמרינן

מוכחא מילתא דמשום אונסא הוא דכתב. וכ"כ הר"ן (ב"ב מ:): שהמתנה בטלה מדין אונס. וכ"כ במרדכי (ב"ב סימן תרסד) ובנמו"י (ב"ב שם) כדעת ר"ח.

ובשיטמ"ק (ב"ב מ:): **מביא בדעת הר"י מיגש שני פירושים**, אחד כטור שהר"י מיגש חולק על ר"ח וסובר דאונס דנפשיה לא הוה אונס. **ופירוש שני** דגם הר"י מיגש מודה דאונס דנפשיה הוה אונס, וצריך המודעה "דמתנתא טמירתא" רק כדי לגלות שהוא היה אונס במתנתו לאשה, דלולי הגילוי דעת היה אפשר לומר שנתן לה ברצונו. ומסיים השיטמ"ק: "ולהכי נהוג עלמא למכתב בשטרי מתנות בלבב שלם בלא שום אונס כלל והדבר צ"ע הר"י מיגש ז"ל" **עכ"ל**.

ובספר התשב"ץ (סימן א) הוכיח מדברי הרמב"ם שסובר כר"ח. וראה עוד בשו"ת משכנות יעקב (סימן מא ס"ק ה, ו) שדייק מהרא"ש והרמב"ן ובעל העיטור שסוברים כדעת הר"ח. **וכן העלה בשו"ת הראנ"ח** (סי' סג) שהראשונים שפסקו כדעת הר"ח בסוגיא "דמתנתא טמירתא" נחלקו על ר"ת – וס"ל דמניעת טובה הוה אונס הפוסל את הגט בכל האופנים.

וכ"כ החזו"א (אבה"ע סימן קח, יב) שמהרשב"א שפסק דבזיון הוה כפייה, הרחקות דר"ת הוה כפייה מדין בזיון ומסיים "נראה להחמיר לדינא".

נמצא לדינא, דעת רוב רבותינו הראשונים לחלוק על ר"ת, וס"ל שמניעת טובה הוה אונס ואפילו אם לא זכה בה מעולם כדמעשה דההיא איתתא, וממילא לגבי גט הוה גט מעושה ופסול. [וראה עוד להלן סימן ד אות ז בשם החת"ס ודעימיה, דכשיש דעות המחמירות לאסור הכפייה במקרה מסויים, הגט פסול מדין ודאי].

– ב –

הכרעת האחרונים דכיום הרחקות דר"ת הוה כפייה – הפוסלת הגט לכו"ע

כתב המהריב"ל (ח"ב סימן יח, וח"ג סימן קב) שבזמנינו שההרחקות חשובים כנידוי ממש, אין לעשות שום הרחקה אפילו על בעל שחייב לגרש מן הדין, והו"ד לדינא בגבורת אנשים (לש"ך סימן עב) ובפ"ת (סימן קנד, ל), וכ"כ לדינא בשו"ת שואל ונשאל (ח"ב אבה"ע סימן נה, ו) ומסיים דכן נראה דעת

הרדב"ז (ח"ד אלף רכח שכתב "ואין מזכירין לו שיוציא את אשתו כלל"), הכנה"ג (אבה"ע סימן קנד הגהב"י, לז), שו"ת צמח צדק (אבה"ע סימן רסד), שו"ת אבני נזר (אבה"ע סימן לה, ח), חזו"א (גיטין סימן קח, יב).

ועל כן לפי המציאות בדורות האחרונים, שלאנשים חמור ההרחקות שעושים בי"ד לפחות כמו נידוי - ההרחקות פוסלים את הגט גם לדעת ר"ת, שהרי במפורש כתב ר"ת (ראה בהרחבה לעיל פרק ב הערה 12) שנידוי הוה כפייה הפוסלת את הגט.

ובדורנו "שהדיינים מטעם" מפרסמים את ההרחקות ברבים בכל דרכי הפרסום (מודעות, אינטרנט) שגורמים לאנשים בזיון ברבים ונידוי חברתי, הוה כפייה גמורה וכאונס הגוף גמור, גם אם היו עושים רק "מניעת טובה" וק"ו שכאמור בסימן זה ש"הדיינים מטעם" לוקחים זכויות שכבר זכה בהם (כגון מניעת יציאה לחו"ל לסוחר שפרנסתו בחו"ל), וכן מזכירים שההרחקות מטרתם "לשכנעו" לגרש, שזה פסול לכל הפוסקים גם לר"ת (ראה לעיל פרק ב' אות ב, ג בהרחבה).

דינים העולים מסימן זה

א. מניעת טובה (אפילו לא זכה בה מעולם) כאמצעי לכפיית גט על הבעל - לדעת רוב הראשונים הוא גט מעושה ופסול (ולשיטמ"ק אף לר"י מיגש וסייעתו אפשר דפוסלים הגט), וכן פסקו גדולי האחרונים שלא לעשות הרחקות דר"ת, ובפרט בדורות האחרונים שההרחקות קשים לאנשים לפחות כנידוי, שהגט פסול גם לדעת ר"ת - ראה בהרחבה בפנים (אות א, ב).

ב. גם לדעת ר"ת שהביאו הרמ"א, שמותר לעשות הרחקות, ראה בסימן הקודם שלא בכל אופן הותר לר"ת. "וצווי ההגבלה" שעושים "בתי הדין הרבניים" אסורים גם לדעת ר"ת, ודינם לכל הדעות ככפייה והגט פסול.

סימן ד

הטוענת "מאים עלי" – אין כופים לגרש

– א –

הכרעת הפוסקים דלא כרמב"ם

בדין מאיס עלי, רוב מנין ובנין של ראשונים ואחרונים, יותר ממאה פוסקים הכריעו נחרצות דאין הלכה כהרמב"ם (אישות פי"ד, ה"ח ועוד כמה פוסקים) דס"ל דכופין לגרש על טענת "מאים עלי" - ופסקו לדינא, ד"גט מעושה" על טענת מאיס עלי פסול, וכל הכופה מתיר אשת איש לעלמא ומרבה ממזרים בישראל.

ואלו הם עשרות רבותינו הראשונים:

ר"ח (כ"כ התוס' כתובות ס"ג ע"ב ד"ה אבל, בשמו). **רש"י** (תוס' שם, וגיטין פ"ד ע"א, בתוס' ד"ה הכא, ספר הישר לר"ת סימן כד, עז, רמב"ן (כתובות סג:), ר"ן (שם) אגודה (כתובות ס' פח) נתיבות משפט, דף ריג, ב, סדר א"ר וזוטא סימן יג שגם הרא"ש ורבינו ירוחם למדו בדעת רש"י שאין כופים. וב"ח אבה"ע ס' ע"ז, בשמו). **ר"ת** (תוס' שם. ובפסה"י חלק התשובות, ס' כ"ד, וע"ז. וחלק החידושים ס' ד'). **ר"י** שהובא בשו"ת הרא"ש (כלל מג, ו), ומסיים הרא"ש: **שכן הסכמת חכמי אשכנז וצרפת כר"ת לאסור כפיית הבעל לגרש כשהאשה אומרת "מאים עלי".** והו"ד בטור ובב"י אבה"ע סמן עז). **רז"ה** (בספר המאור, על הרי"ף כתובות ס"ג ע"ב). **רבינו יונה** (הו"ד בשיטמ"ק כתובות סד. ומש"כ דמ"מ מצוה לגרשה - ראה להלן באות ו דנחלקו הראשונים ע"ז דליכא מצוה, וגם לדעת רבינו יונה מסתבר שצריך את התנאים שהוזכרו בפוסקים בדעת הרמב"ם להלן אות ב).

ראב"ן, אביאסף, רבינו חיים פלטיאל (הובא בשערי תשובות למהר"ם מרוטנבורג שער א, ס' נג), **רמב"ן** (במיוחסות להרשב"א, כתובות ס"ג, ב). **סמ"ג** (לאוין, פ"א). **מהר"ם מרוטנבורג** (ד"פ, ס' תתקמ"ו). **תוס' ר"י הלבן** (כתובות סג:), **תוס' ר"ש משאנץ** (שם בשם רבי יצחק בן רבי ברוך), **ספר הנייר** (הלכות שאר כסות), **עץ חיים לר"י מלונדרץ** (הלכות פריה ורביה פרק ב).

מרדכי (כתובות פ' אע"פ, אות קפ"ו). **הג"מ** (אישות פי"ד, אותיות ה, ו, ט). **רשב"א** (שו"ת ח"א, סי' תקע"ג. ואלף קצ"ב, ואלף רל"ה, וח"ה, סי' צ"ה. וח"ו, סי' ע"ב, ע"ג. וח"ז, סי' תי"ד, ותכ"א. ובמיוחדות, סי' קל"ד, וקל"ח. ובחדשות מכת"י, סי' קע"ה - קע"ז)¹⁶. **הג"ר מרדכי ב"ר יצחק** (חכמי פרובינציה, סי' ע"ה, ופ"א). **הג"ר אברהם ב"ר יצחק צל"י** (שם, סי' ע"ו). **הג"ר שמעון ב"ר אושיענא ב"ר יוסף ז"ל בעל שמועות** (שם, סי' ע"ז). **הג"ר יקותיאל ב"ר שמואל צב"י** (שם, סי' ע"ח). **הג"ר יצחק בן פצע"ח הרב אז"ר המובהק ר' מרדכי** (שם, סי' ע"ט).

רבינו ירוחם (מישרים, נתיב כ"ג, ח"ח. ותולדות אדו"ח נתיב כ"ב, ח"ב). **בית הבחירה להמאירי** (כתובות ס"ג, ב'). **הרא"ה** (כתובות סג:). **ריטב"א** (שו"ת סי' קכ"ב). **רא"ש** (כתובות פ"ה סי' ל"ד, ול"ה, ושו"ת, כלל מ"ג, אות א', ו', ח', ט', י"ג, י"ד). **אגודה** (שם), **צרוור הכסף** (תלמיד הרשב"א, הארוך והקצר דרך ה' שער ז), **וידאל קרשקש** (כתובות סג:), **רבי יהודה אלמדארי** (שם). **כלבו** (סי' קמ"ה) **נימוקי יוסף** (כתובות סג. ד"ה מתניתין, וסג: ד"ה ומשהינן לה).

טור (אה"ע, סי' ע"ז, וקנ"ד). **המגיד משנה** (אישות פי"ד, ה"ח), **ומסיים: "וכבר פשטה הוראה בכל ארצותינו שלא כדברי רבינו (הרמב"ם) בזה שאין כופין את האיש לגרש" - ועדותו של המגיד משנה שהיה חבירו של הר"ן ומגדולי ספרד וסביבותיה - מוכיחה שבספרד פורטוגל, אלג'יר, טוניס וכו' אסרו הכפייה "במאס עלי", וכן מוכח מכל האחרונים שהו"ד להלן בהערה. כפתור ופרח** (לרבינו אשתורי הפרחי, פ"י, מורדת). **ר"ן** (סי' י"ג, ס"א). **ריב"ש** (סי' ק"ד, ר"ט, ושס"א). **מהרי"ל** (חדשות סי' קפ"ח, וקפ"ט). **תשב"ץ** (ח"ב, סי' רנ"ו). **מהר"י ווייל** (סי' קל"ה). **רשב"ש** (סי' ע"ה, צ"ג, קס"ח, תי"ז, ותקי"ב, והו"ד בב"י אבה"ע סימן עז וז"ל: "ובמקומינו הסכימו לנהוג עפ"י הרמב"ם מלבד קצת דברים ומכללם דין מורדת" - הרי דגם במקומות שנהגו בכל הדברים כרמב"ם, בדין מורדת לא נהגו כרמב"ם משום שנחלקו עליו הראשונים, ולפי"ז גם בתימן אין הכרח שנהגו בזה כרמב"ם ודלא כיבי"א). **מהרי"ק** (שורש כ"ט, ס"ג. וחדשים, סי' כ"ג, וכ"ד).

16 [וחתמו ע"ז י"ב מגדולי דורו ה"ה: יהודה ב"ר אושיעיא תמ"ך, יהודה ב"ר בנבנשת זלה"ה, מכיר ב"ר ששת תמ"ך ח"ן, יצחק ב"ר טדרוס זלה"ה, זרחיה ב"ר ששת תמ"ך ח"ן, משלם ב"ר יצחק חי, שמואל ב"ר יוסף זלה"ה, שלמה ב"ר יצחק ן' אדרת, אברהם ב"ר ראובן זלה"ה, אברהם ב"ר שמואל ב"ר יהודה זלה"ה, יצחק ב"ר יוסף בן יש"י, שאלתיאל ב"ר שמואל בן שאלתיאל זלה"ה].

וכן הכריעו עשרות מרבתינו האחרונים והפוסקים שכל בית ישראל נשען עליהן דלא כופים על טענת "מאיס עלי" והובאו דבריהם בהערה למטה¹⁷.

ואפילו אם נשאת תצא מבעלה השני כמפורש בראשונים ובאחרונים (הה"מ אישות פי"ד ה"ח), ריב"ש (סימן קד) בשם הרשב"א, ב"י (אבה"ע סימן עז), דרכי משה (שם סק"י), הב"ח (שם ד"ה עוד סניף), ב"ש (שם סק"ז), ח"מ (שם סק"ה), באה"ט (שם סק"ח), מהר"א ששון (סימן קפו), חת"ס (אבה"ע ח"א סי' כח, קטז), חזו"א (אבה"ע סימן סט, א), שבה"ל (ח"ה סימן כז, ב).

ובדעת הרא"ש (שהו"ד בב"י בסי' עז) וז"ל "ועל להבא אני כותב אבל לשעבר אם סמכו על רבינו משה מה שעשו עשוי" - מבאר המהרש"ל (בסימן מא) שהרא"ש לא כתב בדיעבד או לכתחילה, אלא לשעבר ולהבא דכוונתו שבי"ד שלא ידע שאין הלכה כרמב"ם בדיעבד מהני, אבל בי"ד שידעו שאין הלכה כרמב"ם וכפו גט במאיס עלי, גם אם נשאת בדיעבד תצא.

17 מהר"י ברונא (סי' רי"א). בנימון זאב (סי' ע"ט, וקט"ז). רא"ם (סי' כ"ח). מהר"י בירב (סי' מ"א, ס"א). מהרלב"ח (סי' ל"ו). יבין ובעז (ח"א, סי' קכ"ד, ק"ל. וח"ב, ס' ב', כ"ג, ומ"ו). רמ"א (אבה"ע, סי' ע"ז, ס"ג ושו"ת סי' ל"ו, וצ"ו). רדב"ז (ח"א, סי' ר"ה, ר"ס, שס"ד. וח"ג, סי' ת"ו. וח"ד ס' ק"ח, ור"ס). מהרש"ל (סי' מ"א, וס"ט). מהריב"ל (ח"ד, סי' י"ג). מבי"ט (ח"א, סי' שמ"ד. וח"ג סי' רי"ב). ב"י (אבה"ע, סי' ע"ז, אותיות ב' וג'. וש"ע שם, ס"ב, ושו"ת דיני יבום וחליצה סי' ג'). מהרשור"ם (יו"ד, ס' ק"מ, ואבה"ע סי' קל"ה). ראנ"ח (סי' מ"א). מהר"ם אלשיך (סי' ח'). בצלאל אשכנזי (סי' ו'). מהר"א ששון (סי' קפ"ו). מהריט"ץ (חדשות, סי' ל"ז, וקע"ב). מהרי"ט (ח"א, ס' פ"ו). ב"ח (אבה"ע, סי' ע"ז, ד"ה עוד סניף). מהר"ם לובלין (סי' מ"ח). ב"ש (שם, סק"ז). ח"מ (שם, סק"ה). לבוש (שם, ס"ג). טו"ז (יו"ד סי' רכ"ח, סקל"ד, ד"ה חייב להוציא). ש"ך (שם, סקנ"ו, ד"ה חייב להוציא. ונקוה"כ שם, ד"ה אבל לא). דרכי נועם (אבה"ע, סי' נ"ח). חכם צבי (סי' ל"א). הגר"א (יו"ד סי' רכ"ח, סקנ"ג). גדולת מרדכי (סי' ט"ז). אמונת שמואל (ס' ח') בית יהודה (אבה"ע, סי' כ"ג). אבני שיש (ח"א, ס' כ'). משפטים ישרים (ח"א, סי' רנ"א, וש"נ). ראש משביר (ח"א, אבה"ע סי' כ"ז). נוב"י (תניינא, אבה"ע ס' צ', וצ"א). בית אפרים (חדשות תרכ"ו, סי' י"ג). עט"צ (דף י"ח, ע"ב). מהר"ם חגיז (שם). כנסיה"ח (שם). חתם סופר (אבה"ע ח"א, סי' קט"ז. וח"ב, סי' ס"א). ר"י מילער (סי' י"ד). ערך השלחן (אבה"ע סי' ע"ז, אות ד'). שו"מ (קמא ח"א, ס' קע"ח. וח"ב ס' קכ"ד). דבר משה (מהדר"ק, ס' ע"ט). עין יצחק (ח"א, אבה"ע סי' ל"ה). חתן סופר (סי' נ"ט, אות א'). ריב"א (אבה"ע, סי' כ"ט). דברי מלכיאל (ח"ג, ס' ק'). זהב שבא (סי' ל"ה). ערוה"ש (אבה"ע סי' קס"ו, ס"ד). בית אב (שביעאי ח"א, סי' ט"ז, ענף א'). שבט הלוי (ח"ה, סי' כ"ז, ב'). קובץ תשובות (ח"א סי' קע"ד). שאילת שאול (ח"ב, אבה"ע ס' ח', וט').

דעת הרמב"ם במציאות בזמנינו

יש דיינים "ברבנות" המצרפים את דעת הרמב"ם ודעימיה לכוף גט על הבעל כשהאשה טוענת מאיס עלי. מלבד שהכרעת רוב מנין ראשונים ואחרונים דלא כרמב"ם (כנ"ל באות א).
גם המתקשים לפסוק כרמב"ם יש שנים עשרה טעמים, דגם לרמב"ם אי אפשר לסמוך ולהתיר הגט בזמנינו בטענת "מאיס עלי".

א. ראה להלן (בהערה 29) שלדעת הרא"ש שו"ע ורמ"א שבדורות האחרונים בשל פריצת הדור נשים משקררות ואומרות "מאיס עלי", כשבאמת עיניה נתנה באחר - גם הרמב"ם מודה דלא כייפין "במאיס עלי".

ב. מצד המציאות. דהרי הדברים ידועים שהיום האשה לא טוענת מעצמה, אלא אומרת מה ששם העו"ד בפיה (או היועצת של "ארגוני הנשים") כדי לספק לביה"ד "עילה" לכפייה, א"כ כל אשה המופיעה לדיונים עם עו"ד גם לדעת הרמב"ם עצמו אין כפיית גט, וע"כ גם "לשיטתם" שמתעלמים מהכרעת הפוסקים, במציאות זמנינו הוא תימה גדול שמצרפים דעתו כסניף.

ובפרט שדעת הרמב"ם שאפילו בטענת אמת אסור להיות מורשה (עו"ד, טו"ד), וכ"ש בגט שאין אפשרות להקנות את תביעת הגט, דהוה קנין דברים (ראה בהרחבה להלן בסימן יח, א). ע"כ ברור שהרמב"ם דיבר רק כשהאשה אינה באה עם עו"ד.

וכ"כ גדולי הפוסקים, דאם יש ריעותא שאחרים לימדו את האשה לשקר "שמאיס עלי", גם לדעת הרמב"ם אין כופים - מרדכי (כתובות פ"ה, אות קפז), רא"ש (כתובות פ"ה, לה), תרה"ד (סימן רכ), שו"ת הרי"ד (סימן כב), שו"ת מהרי"ל (החדשות סימן קפח וצז או ג), שו"ת מהר"י וויל (סימן כ), מהרש"ל (סימן מא, סט), מהרשד"ם (אבה"ע סי' קלה), מהריט"ץ (החדשות סימן קעב). מהרי"ק (חדשים סימן כג).

ג. ראה ברמ"א (אבה"ע סימן עז, ב) בשם מהר"ם מרוטנבורג שהטוענת מאיס עלי ודורשת כתובתה אינה נאמנת, דחיישינן שמשקרת משום שנתנה עיניה

באחר, ויש לה דין מורדת של בעינא ליה ומצערנא ליה לענייני הכתובה. ומפורש בפוסקים שחשש משקרת קיים לא רק בתובעת כתובתה, אלא גם בתביעת שאר נכסים כגון נדונייתה, ראה ב"פאת הנגב" (סימן טו) ובספר "בצל הכסף" (סימן יא), יחווה דעת (להר"י חזן ח"ג סימן לז). ואשה שתובעת בדירה או ברכוש המשותף - אין לה דין טענת "מאיס עלי", דחיישינן שמשקרת.

ד. בשו"ת חכמי פרוביצניא (סימן עו) כתבו בדעת הרמב"ם דלא כופים את הבעל להוציא, "אלא כופים אותו בזה הדרך שלא נכופנה שתבעל בעל כורחה", וכ"כ המאירי (כתובות סג): בדעת הרמב"ם. וכ"כ הגר"א ב"ר יצחק צ"ל (שם).

ה. בתשובות חכמי פרוביצניא (סימן עב) מביא את דעת ר"י ב"ר מרדכי שלדעת הרמב"ם כופין "במאיס עלי" רק כשהבעל תבע את האשה לבי"ד שמורדת, ואם האשה עונה בפניו שמורדת משום שמאיס עלי אז דעת הרמב"ם שכופים, כיון שבאופן זה אין חשש שמא עיניה נתנה באחר. כיון שידועת שביד בעלה לא לתובעה בבי"ד לעולם על מרידתה, וגם בזמנא יכל לשאת אשה שניה (חרד"ג לא נתקבל במדינות ספרד), ע"כ כשבעלה תובעה על מרידתה ואומרת מאיס עלי, ס"ל לרמב"ם דנאמנת, דבכה"ג ליכא חששא דנתנה עיניה באחר.

וכן פסקו רבי בצלאל אשכנזי (הו"ד בשו"ת הרמ"א סימן צו) ובספר דבר אליהו (לר"א קלאצקין, סימן עג). והם מדייקים זאת בלשון הרמב"ם (פי"ד מאישות ה"ח): "האשה שמנעה בעלה מתשה"מ היא הנקראת מורדת. ושואלים אותה מפני מה מרדה, אם אומרת מאיסיתיהו ואיני יכולה להבעל לו מדעתי, כופין אותו לשעתו לגרשה". הרי להדיא ברמב"ם דמיירי שהתביעה מהבעל ואז כופין, אבל בתביעת האשה לגט בטענת מאיס עלי לא התיר הרמב"ם הכפייה.

ו. בתשובת חכמי פרוביצניא (סימן עז) בשם רבי שמעון בר"א, שמש"כ הרמב"ם "כופים אותו לשעתו לגרשה" - פירושו: "לפי מה שתזדמן לו השעה, שאם יש לו אשה אחרת שתשמשנו נאמר לו שיוציאנה מטעם שכתב שאינה כשבויה וכו' ומפני זה כתב לשעתו... שיכול לפרות ולרבות בלא היא". ותנאי זה לא מתקיים כיום שגם לספרדים אסור עפ"י "חוק המדינה" ("ביגמיה") לשאת שני נשים.

ז. לדעת הרמב"ם **צריך אמתלא ברורה** כדי לכופ על "מאיס עלי" - כ"כ **ההגהמ"י** (פי"ד מאישות אות ה) בשם התוס' ומהר"ם מרוטנבורג (והביאו הב"י בסימן עז), **שו"ת מהרשד"ם** (יו"ד סימן קמ), **שו"ת מהר"ם אלשיך** (סו"ס ח) ונתיבות משפט (להגר"ח אלגזי זצ"ל, תלמיד המהרי"ט, בדף ריג, ג).

ויותר מכך מצינו במהרי"ט (ח"ב סימן מ) דלרמב"ם לא סגי באמתלא מבוררת בלחודא, אלא **צריכים הבי"ד לחקור ולדרוש היטב** (ולאחרים את האשה) שבאמת מאוס הוא בעיניה מחמת האמתלא הברורה. וכמהרי"ט מפורש במאירי (כתובתו סג: ד"ה וגדולי) ובתשובות חכמי פרוביצניא (סו"ס פ) בשם יש מתרצים. וכן נראה מקיצור פסקי הב"ח (סו"ס עז סק"ב).

ח. בשו"ת מהרי"י **וייל** (סימן קלה הו"ד בד"מ אבה"ע סימן עז, יג) **שאם הבעל מוכן לתקן דרכיו, אין דין "מאיס עלי"**. וברוב המקרים המצויים שהבעל דורש "שלום בית", שבודאי שמוכן לתקן דרכיו - גם לרמב"ם אין כפיית גט ב"מאיס עלי".

ט. בשו"ת הרמ"א (סימן צו) דלרמב"ם כופים רק במקרה שמפני טענת "מאיס עלי" מבקשת מבי"ד שירשו לה לעזוב את בעלה, אבל אם תובעת גט משום טענת "מאיס עלי", גם הרמב"ם מודה דאין כופים אותו לגרשה, משום דחיישנן שמא נתנה עיניה באחר, וכ"נ משו"ת המהרש"ם (ח"א סימן רכט).

י. כתב "בלחם משנה" (גירושין פ"ב ה"כ) דמה שמכשיר הרמב"ם הכפייה במאיס עלי, הוא רק במקרה שהבעל מכיר בסמכות בית הדין. ונמצא בבתיה"ד "הרבניים" שהחרדים לא מכירים בסמכותם כבי"ד כלל, גם לרמב"ם הגט פסול.

יא. לדעת נתיבות משפט (אלגזי, ריז טור ג) ושו"ת צמח צדק (סימן רסב, יא) דלרמב"ם כופים "במאיס עלי" רק אם טוענת שמאיס לחיי נישואין, אבל אם טוענת שמאוס בדרכיו שמכלה ממונו וכיו"ב, לא כופים גם לדעת הרמב"ם.

יב. בספר פרשת המלך (פי"ד מאישות ה"ח אות א) דגם לסוברים בדעת הרמב"ם דכופין אפילו אם התביעה מהאשה, זה דווקא בזמן שאין הבעל מכחישה, אבל אם הבעל מכחיש את האשה אין כופין לגרש גם לדעת הרמב"ם.

קיצורם של דברים - מכל האמור עולה לדינא, שגם מי שמתעלם מהכרעת רוב מנין ובנין של הראשונים והאחרונים שפסקו דלא כרמב"ם, אין יכול לצרף הרמב"ם אפילו כסניף לכפיית גט "במאיס עלי" משנים עשרה סיבות:

א. ראה להלן (בהערה 29) **שלדעת הרא"ש שו"ע ורמ"א שבדורות האחרונים בשל פריצת הדור נשים משקרות ואומרות "מאיס עלי", כשבאמת עיניה נתנה באחר - גם הרמב"ם מודה דלא כייפינן "במאיס עלי". ב.** מצד המציאות בזמננו, שהאשה לא טוענת מעצמה אלא רק מדקלמת מה שהעו"ד שם בפיה לומר "מאיס עלי". ג. דעת הרמ"א והפוסקים שהטוענת "מאיס עלי" ודורשת כתובה או נכסים (דירה, רכוש) - אינה נאמנת. ד. דעת חכמי פרוביצניה ומאירי ור"י בר"א דל"י - שכוונת הרמב"ם שהכפייה היא ע"י שלא מחייבים את האשה להיות עימו בעל כורחה. ה. משום שדעת הרבה פוסקים (וכן מדוייק בלשון הרמב"ם) דכופין "במאיס עלי" רק כשהבעל תובע את האשה בבית דין על המרידה, דבכה"ג ליכא חשש דנתנה עיניה באחר. ו. בתשובת חכמי פרוביצניה (סימן עז) בשם רבי שמעון בר"א, שמש"כ הרמב"ם "כופים אותו לשעתו לגרשה" - פירשו: שיש לו אשה אחרת, ותנאי זה לא מתקיים כיום, שגם לספרדים אסור בחוק המדינה ("ביגמיה") לשאת שני נשים.

ז. דעת פוסקים רבים דלרמב"ם הכפייה רק באמתלא ברורה, ויש שהוסיפו דצריך גם דרישה וחקירה היטב (והר"ם) של בי"ד. ח. דעת מהר"י וייל, שבמקום שהבעל מוכן לתקן דרכיו ופותר תיק "לשלום בית" - אין כפייה בטענת "מאיס עלי". ט. לדעת שו"ת הרמ"א ומהרש"ם הרמב"ם מדבר רק כשהאשה מבקשת שבי"ד יפטרו אותה מלדור עם בעלה בבית, אבל כשדורשת גט בטענת "מאיס עלי" גם לרמב"ם הגט פסול. י. כתב ה"לחם משנה" במקרה שהבעל לא מכיר "בבית הדין", כפייתו במאיס עלי פוסלת הגט גם לרמב"ם. (ונמצא שהחרדים שלא מכירים בבתי-הדין "הרבניים" כפייתם "במאיס עלי" הגט פסול גם לרמב"ם). יא. לדעת נתיבות משפט ושו"ת צמח צדק דלרמב"ם כופים "במאיס עלי" רק אם טוענת שמאיס לחיי נישואין, אבל לא כשטוענת שמאוס בדרכיו שמכלה ממונו וכיו"ב. יב. בפרשת המלך כתב בדעת הרמב"ם דכשהבעל מכחישה אינה נאמנת ב"מאיס עלי".

ונמצא הלכה למעשה, שגם לדעת הרמב"ם אין אפשרות לכופ גט על הבעל בטענת "מאיס עלי" של האשה - דלא מתקיימים אפילו חלק מהתנאים הנ"ל בבתי הדין הרבניים. וכשהם כופין גיטין "במאיס עלי" - הגט פסול לכל הדעות גם לדעת הרמב"ם - והיא אשת איש ללא שום פקפוק לכל הדעות.

- ג -

אמתלא מבוררת

ויותר מזה פסקו רוב מנין ובנין של הראשונים קדמונים ואחרונים, דאפילו כשיש להאשה "אמתלאות" חזקים וברורים מאוד להצדיק את ה"מאיסות", אפ"ה אסור לכופ את הבעל על גירושין, ואלו הם: מדכזי (כתובות פ' אע"פ, סימן קפ"ו), ממורו רבינו מתתיהו קינו ז"ל באיש שובב ומאבד ממונו בשחוק, הגה"מ (אישות פכ"ה, סק"ד) במומר ומשומד, [והובא דבריו להלכה: בב"י (סו"ס קנ"ד), רמ"א (אה"ע סי' קנ"ד, ס"א), רדב"ז (ח"ד, אלף של"א), מהרש"ל (סי' מ"א), עבודת הגרשוני (סי' ל"ט), ועי' פת"ש (שם, סק"ד), שהביא מן הבית מאיר דלכל היותר יעשו בכה"ג כפיה מן הצד עי"ש]. ר"ן (סי' ס"ב) באיש רע וחוטא בחמורות ומוחזק במסירות ועובר עבירות בפרהסיא, מהר"י ווייל (סי' קל"ה) בהמבזבז ממונו בשחוק בבתי משתאות של גוים ומשתכר ומקיא. בנימין זאב (סי' פ"ה) ברגיל להכות אשתו. בית יהודה (אה"ע, סי' כ"ג) בארוסה שנחלתה מחמת מאיסותה מן הארוס. רדב"ז (ח"ד, סי' אלף של"א) במרטיב בשינתו במיטה,

וכן כתבו רבותינו האחרונים דגם שיש לה אמתלא מבוררת למאיסות - אסור לכפות גט - ראה בהערה למטה¹⁸

18 מהרש"ל (סי' מ"א) במתנהג בדרך לא טוב ועושה מעשים אשר לא יעשו. ושם (סי' ס"ט) במבלה מעותיו בקוביא ומשתכר ומקיא. מהריט"ץ (ישנות ח"א, סי' רכ"ט) ברשע גמור נואף שיכור גנב ומצורע. רמ"א (סי' ל"ו, וצ"ו) בגנב ומזייף מטבעות שהרחיק נדוד מביתו לכמה שנים ולא פרנס את אשתו ובניו, זולת בדרך ברירה, ורק משום שאינה מחוייבת להתטלטל ממקום מקום לנוס עמו מפחד הממשלה המחפשים אחריו. מהר"ם חגיז (עטרת צבי, דף י"ח ע"ב) במכה את אשתו וגם רצה לירות עליה באקדח, ורועה פרוצות ואינו עוסק בישובו של עולם, גנב וגזלן שיכור ומחלל שבתות ומשחק בקוביא, ולא התיר רק משום שהי"ל חו"נ וגם בניו מתו מחולי זה. כנסת יחזקאל (הו"ד בעטרת צבי, שם) [שלא התיר מטעמים הנ"ל אפילו רק כפיה בדברים, רק בתנאי שיהיה על הכל עדים כשרים ונאמנים שיעידו בפני הבעל דוקא]. עטרת צבי (שם) [שלא התיר שם רק מכח

והדבר ברור, דמי שסומך כהיום ע"ד הרמב"ם והיחידים דעימיה, - הוא "עוקר הדת" ו"מכשיל הרבים" שהוראותיו אסורים וראוי לנדותו, וכמש"כ הרמ"א (חו"מ סי' כ"ה, ס"ב), דהפוסק "כמי שרוצה" [בניגוד לכללי הוראה והכרעה], הוא "דין שקר", עי"ש¹⁹.

- 6 -

תקנת הגאונים ("דינא דמתיבתא") במורדת

במורדת שאמרה מאיס עלי אמרינן בכתובות סג: דלאמימר לא כייפינן לה ולמר זוטרא כייפנן לה, ומסיק בגמ' דהוא בעיא דלא איפשטיה "ומשהינן לה תריסר ירחי שתא אגיטא ובהלין תריסר ירחי שתא ליה לה מזונות מבעל".
וברי"ף (כז. מדפי הרי"ף) ז"ל: "הדין הוא דינא דגמרא, אבל האידנא בבית דינא

הסכנה לחיות עם מי שי"ל חו"נ (כמו שדימו אז), וגם משום שרצה לירות בה באקדח. **אמונת שמואל** (ס' ח') במבזבז ממונו על ג"ע. **משאת משה** (ח"א, אבה"ע סי' י"ז) בהמשכתכר ביינו ומתפלש בעפר וטיט ומסכן את חיי אשתו. **חכם צבי** (סי' קל"ג) במי שחטא עם אשת איש. **ראש משביר** (ח"א, אבה"ע ס' כ"ז) ברועה פרוצות שנתפס למינות וגם הסית אותה לכך.

נוב"י (תניינא, אבה"ע סי' צ' וצ"א) במי שהרחיק נדוד מאשתו חצי שנה אחר חתונתם למשך י"ב שנים רצופות עם האמתלא שהלך לחפש פרנסה, ובכל משך שנים הללו לא זן ולא פרנס אותה כלל, ולא עוד אלא שגם נשא עליה אחרת באיסור עם האמתלא המזויף ששמע שאשתו מתה, ולמרות שהודיעוהו שהיא חיה עדיין וגם התרו בו שיגרש את השניה המשיך לחיות עמה באיסור, ועכ"ז אוסר לכופו אף בדברים בעלמא. **בית אפרים** (חדשות תרכ"ו, סי' י"ג) במי שהרחיק נדוד חצי שנה לאחר החתונה למשך י"ב שנים רצופות בכדי לצערה, וגם לאחר שנתפס לא רצה לחזור אליה, ועכ"ז לא התיר לכופו זולת בדרך ברירה שישלם לה מזונותיה על כל שנים הללו, ואם לא יוכל אז יגרשנה, **חת"ס** (אבה"ע ח"א, סי' קט"ז) במי שיש לו חו"נ. **ר"י מילער** (סי' י"ד) ברשע גמור ורועה פרוצות וגם הי"ל חולי מתדבקה. **ריב"א** (אע"ה סי' כ"ט) בממשיך לחיות עם פרוצה שיש לו ג' ילדים ממנה, **קובץ תשובות** (ח"א, סי' קע"ד), במי שהתנהגותו מוזר וכבר נפרדו זמ"ז ששה שנים ואוסר "לחייבו" אף בדברים בעלמא לגרש. **שאילת שאול** (ח"ב, אבה"ע סי' ח' וט') באנשים שעזבו את נשותיהם וחיים בגלוי עם אחרות, עי"ש.

19 **ופשוט כשהבעל מערער שהיה כפוי בודאי נאמן כשיש רגליים לדבר** (כגון שדורש שלום בית או ברח והתחבא מבי"ד שרצו לכפותו) - וכמש"כ בשו"ת הר"ן (סימן מג), שו"ת משאת בנימינים (סימן כב) **מהרש"ף** (ח"ב, סי' ק"ל), **תפארת צבי** (ה' גיטין, ס' ק"ב), שו"ת שם אריה (סימן צג, צד) **ועונג יו"ט** (סי' קס"ז, ד"ה והנה בני"ד), **וע"ע רא"ם** (סי' ל"ה), **ושער משפט** (חו"מ סי' מ"ו, סקי"ח), עי"ש.

דמתיבתא הכי דייני במורדת, כד אתיא ואמרה לא בעינא ליה להאי גברא ניתיב לי גיטא. יהיב לה גיטא לאלתר".

ובראשונים רבו הביאורים בתקנת הגאונים שהביאו הרי"ף ועוד ראשונים, האם תקנו לדורם או גם לשאר דורות. האם הכוונה שכופים את הבעל לגרש או רק שמאפשרים לו לגרשה בלא להמתין י"ב חודש אבל הכפייה אסורה, או שהתקנה היא רק שמדברים על ליבו שיגרשנה (בלא כפייה). אם תקנת הגאונים היתה על ממון בלבד ולא על גט. וגם את"ל שתקנת הגאונים לדורות, האם הלכה כמותם מאחר שרבים מהראשונים חלקו על תקנת הגאונים - ראה בהרחבה בהערה למטה²⁰.

20 הקדמה קצרה:

בדין מורדת בטענת "מאיס עלי" אם כופים לגרש יש לדון: א. "מדינא דגמרא" ב. "מתקנת הגאונים" ("דינא דמתיבתא").

וכלל דמילתא: שלדעות הראשונים שיש תקנת הגאונים לכוף הבעל לגרש כשאשתו מורדת, בודאי ס"ל דמדינא דגמרא אין כפייה במורדת, שלכך הוצרכו הגאונים לתקן זאת בעצמם. ופשוט דגם דעת תוס' רי"ד שמביא בשם תשובת רב שרירא גאון, שמדינא דתלמודא היו כופים לגרש אחרי שנים עשר חודש, והגאונים צמצמו את זמן הכפייה ותיקנו שכופים לאלתר, אינו סתירה לכלל זה, דהוצרכו הגאונים לתקן כפייה לאלתר טפי על דינא דתלמודא שממתינים י"ב חודש].

ומאידך גיטא, לראשונים הסוברים שלתקנת הגאונים אין דין כפייה במורדת, על כרחך שדעתם דגם מדינא דגמרא אין כופים במאיס עלי. דהרי תקנת הגאונים באה להחמיר על הבעל יותר מדינא דגמרא ולא להקל עליו, כמבואר בתקנתם שטעמם לחייב כפייה "בכדי שלא יצאו בנות ישראל לתרבות רעה", ועל כן לא שייך לומר דמדינא דגמרא כופים ובתקנת הגאונים הקלו על הבעל ואמרו דאין כופים, שהוא נגד הטעם המפורש בתקנתם שבאו להחמיר על הבעל ולהקל על האשה כדי שלא תצא לתרבות רעה.

ומעתה נבוא לבאר בקצרה את שיטות הראשונים מה תיקנו הגאונים ומה דעת הראשונים להלכה, האם לנהוג כתקנת הגאונים.

א. דעת הרמב"ם (פי"ד מאישות הי"ד) על תקנת הגאונים במורדת ז"ל: "ולא פשטו אותן המנהגות ברוב ישראל... וכדין הגמרא ראוי לתפוס ולדון".

ובשו"ת הרא"ש (כלל מג, ח) כתב שכל התקנה היתה עבור דורם ולא לדורות אחרים (וגם בדורם לא תיקנו רק למקומם). וכ"ה בשו"ת הרשב"א (ח"א סימן אלף קצב, אלף רלה, ובמיוחד סימן קלח, ח"ו סימן עב) שתקנתם היה רק לדורם, ועכשו לא נהגו בכך, וכ"ה בריטב"א (כתובות סד. בד"ה ולענין מזונות), ובבעה"מ (שם), מגיד משנה (פי"ד אישות הי"ד), סמ"ג (לאוין פא), ר"ן (שם), הגהות אשר"י (כ"מ במסקנתו שם), רשב"ש (סימן קסח), הרב וידאל קרקש, תלמיד הרא"ה והרשב"א (שם), כפתור ופרח (פ"י), צרור הכסף (תלמיד הרשב"א, הארוך והקצר דרך ה' שער ז), שו"ת חכמי פרוביציניה (סימן עט, וסימן פא בשם בעל ההשלמה), פירוש רבי יהודה אלמדארי (שם), וכן נראה מסתימת השו"ע (אבה"ע סימן עז, ב, ג) שסתם ולא הזכיר בכלל את תקנת הגאונים בין בענייני גט בין בענייני ממון, הרי דס"ל דלא נהגו כגאונים. וכן מוכח מכל גדולי הפוסקים שהבאנו לעיל (באות א בהערה) שהכריעו שלא

כופים לגרש "במאס עלי", שלא ס"ל כתקנת הגאונים, או מהטעם שתיקנו רק לדורם או מהטעמים שיבוארו להלן.

ב. דעת הרמב"ן (בחידושי כתובות סג: ובמלחמות ה') שתקנת הגאונים היתה לדורות, ומ"מ הכריע בחידושי שלא לנהוג בתקנה זו "שכבר בטלה מפני פריצת הדור". וביאור דברי הרמב"ן – דאין כאן ביטול תקנת הגאונים, דתקנת הגאונים היתה למנוע פריצת הדור, ובזמן הגאונים תקנת הדור היה לכפות גט שלא יתלו עצמם בעכו"ם, ובזמן הראשונים למנוע פריצת הדור מחייב דוקא מניעת כפייה "במאס עלי" (שא"כ לא הנחת בת לאברהם אבינו תחת בעלה), ובפרט באופן שהתקנה גורמת לנזק ההיפך ממטרת תקנתם, אמרינן שודאי ע"ד זה לא תיקנו הגאונים, וע"כ אי"ז ביטול לתקנת הגאונים שע"ז נאמר אין בי"ד מבטל דברי בי"ד חבירו אא"כ גדול הימנו בחכמה ובמנין, דהכא אינו ביטול לתקנת הגאונים.

וכן בשו"ת הרשב"א (ח"ו סימן עב) והרא"ש (כלל מג, ח) הזכירו בטעמים השני, שמפני תקנת הדור שא"כ לא הנחת בת לאברהם אבינו יושבת תחת בעלה, אפילו אם תקנת הגאונים היתה לדורות, נתבטלה בזמנינו. וכן הכרעת האחרונים (שו"ת שו"מ חמישאה סימן עה, ושו"ת צמח צדק סימן רסב, אות יב, יג) שאפילו לדעות שתקנת הגאונים היא לדורות ובכפיית גט (ושכך נהגו בזמן הראשונים, תוס' רי"ד כתובות סג: ואו"ז סימן תשנד) – היום בדורות האחרונים לכו"ע התבטלה תקנת הגאונים, והכפייה אסורה "במאס עלי" – עיין שם טעמיהם באריכות. ג. דעת הרבה ראשונים שהגאונים לא תיקנו כפייה כלל, אלא שהבעל לא חייב להמתין י"ב חודש אם רוצה לגרשה כדינא דתלמודא, אלא אם רוצה לגרשה, יכול לגרשה לאלתר כדי שלא יצאו לתרבות רעה אם יצרכו הנשים להמתין י"ב חודש, וכל זה ברצונו ולא בכפייה. וז"ל הגאונים כפי שהובא ברי"ף: "אבל האידינא בבית דינא דמתיבתא הכי דיניי במורדת, כד אתיא ואמר לא בעינא ליה להאי גברא נתיב לי גיטא, יהיב לה גיטא לאלתר".

כך למדו רוב הראשונים בדברי הרי"ף שתקנת הגאונים לא היתה לכפייה כלל אלא מגרשה מרצונו – הרא"ש (בפסקיו בכתובות סג: – סימן לה), מהר"ם מרוטנבורג (הו"ד ברא"ש), הטור (בסימן עז), ר"ת הו"ד במרדכי (סימן קפו), הגה"מ (פי"ד מאישות, או ט). ורק ברמב"ן ובר"ן (כתובות שם) ביארו דדעת הרי"ף שלגאונים תיקנו כפייה, ראה באריכות להלן בהערה 24. וואע"פ שהרא"ש בתשובותיו (כלל מג) כתב דלדעת הרי"ף יש כפייה מתקנת הגאונים. הנה כבר כתב הטור (ח"מ סו"ס עב) שפסקי הרא"ש נכתבו אחרי התשובות וכשיש סתירה ביניהם, נקטינן כפסקי, וכן הביא בשדה חמד (כללי הפוסקים בדעת הרא"ש סימן יא, ח) בשם הפוסקים דכשיש סתירה ברא"ש בין תשובתו לפסקיו נקטינא לדינא כפסקיו, ומה"ט הטור (בסימן עז) מביא את דעת אביו הרא"ש כמש"כ בפסקיו – ונמצא לדינא להלכה ברא"ש בדעת הרי"ף אין כפייה מתקנת הגאונים].

ד. הרמב"ם (פי"ד מאישות הי"ד) כותב דהטעם שלא נהגו כהגאונים "שרבים וגדולים חולקים עליהם ברוב המקומות, וכדין הגמרא ראוי לתפוס ולדון".

ה. מאירי (בכתובות סג:) שתקנת הגאונים היתה רק בענייני ממון ולא בענייני גיטין כלל. ו. דעת הראשונים שתקנת הגאונים היא רק "במאס עלי", ולא באשה שרוצה להתגרש בגלל שענייה נתנה באחר – בעל העיטור (אות מ, מורדת) תוס' רי"ד (כתובות סג:), מאירי (שם) אור זרוע, מהר"ח או"ז, רמב"ן (שם), בעה"מ (שם), וכ"מ מלשון הרי"ף (כתובות כז: מדפי הרי"ף) שכתב "דבעי לאפוקי מיניה, מחמת דלא בעינא ליה" – שרוצה להתגרש משום שמאוס עליה. ולמקצת הראשונים (תוס' רי"ד או"ז ומהר"ח או"ז) שנקטו דתקנת הגאונים לדורות היתה גם על כפייה, נראה דצריכים את התנאים שהוזכרו לעיל (אות ב) בדעת הרמב"ם בשביל להתיר הכפייה. ומאחר שבבתי"ד "הרבניים" לא קיימים במציאות תנאים אלו – א"כ לכל הדעות כולם הכפייה אסורה "במאס עלי", וכל דברי "הדיינים מטעם" נפלו בבירא, שבמציאות זמנינו אין שום שיטה בראשונים שמתירה את הכפייה "במאס עלי".

ומהמורם מהאמור עולה לדינא שאין שום סמך בהלכה לכוף לגרש "במאס עלי". דמדינא דגמרא לא מצאנו יותר משני ראשונים שהתירו הכפייה: הרמב"ם והרשב"ם, כאשר נחלקו

ומסקנא דמילתא להלכה שגם אם נצרף את "תקנת הגאונים" (דינא דמתיבתא) והראשונים שהביאו אותה למנין המתירים כפייה "במאיס עלי", הם מיעוטא דמיעוטא לעומת עשרות ראשונים שפסקו להדיא דכפייה "במאיס עלי" פוסלת את הגט. וכל אותם "דיינים מטעם" שמגבבים בתשובותיהם ובפסד"ר שלהם שיטות המתירים כפייה "במאיס עלי" (כאשר רוב השיטות שהם מביאים מהראשונים והפוסקים להתיר הכפייה "במאיס עלי", אינם מתירים הכפייה כלל, כמבואר להלן בהערות 25 - 22) - עפ"י כללי הפסיקה ברור לדינא, דמאחר שרוב מנין ובנין של הראשונים וכן הפוסקים והתשובות שמגיעים ליותר ממאה, העלו לאסור הכפייה ב"מאיס עלי" - ושהגט פסול בכה"ג וכן פסקו בטור ושו"ע ורמ"א שעליהם כל בית ישראל נשען, קם דינא לאיסור גמור, ללא שום הוראת היתר, ואין להשתמש "במאיס עלי" אפילו כסניף להיתר.

ומש"כ צי"א (ח"ד סימן כא) לצרף "במאיס עלי" כפייה ע"י הטלת מזונות לאשה מעבר לדין - ראיותיו תמוהות, ראה בהרחבה בהערה²¹.

עליהם עשרות ראשונים. וגם לדעתם כבר הזכרנו (באות ב) תנאים רבים להתיר הכפייה לדעת הרמב"ם, שאינם קיימים כלל במציאות "בתי"ד הרבניים". ומתקנת הגאונים א"א לכוף ב"מאיס עלי", כדבארנו בהרחבה לעיל, דדעת הרבה ראשונים דלא תקנו הגאונים כפייה כלל, או שתיקנו רק לדורם ומקומם ולא לדורות, או שנתבטלה תקנתם מפני פריצת הדור, או מהטעם שרבים וגדולים נחלקו עליהם ולכן אין הלכה כמותם, או שתקנתם היתה רק בענייני ממון ולא בענייני גיטין כלל. וגם למקצת ראשונים (תוס' רי"ד, או"ז, ומהר"ח או"ז) דתקנת הגאונים היתה לכפיית גט ולדורות, מ"מ כתבו האחרונים שלפי המצב בדורות האחרונים גם לדעתם התבטלה התקנה ואסרו לכוף, וכן מעוד טעם אין שייך לכוף לדעתם כיום, דהרי גם בזמנם נראה שהיו צריכים את כל התנאים שכ' ברמב"ם (באות ב) בשביל להתיר, והם לא קיימים בבתי"ד הרבניים כלל. וגדולה מזו מצינו שאפילו בספק השקול פסק הרמ"א (בחו"מ סימן כה, ב) שבדאורייתא ספיקא לחומרא. וק"ו הכא שכמעט כל הראשונים והאחרונים ס"ל שאסור לכפות ב"מאיס עלי" שהכפייה אסורה מדאורייתא - כמו שכתב הש"ך בהנהגת איסור והיתר (יו"ד סימן רמב) שכללא הוא שהחובה ללכת אחרי רוב פוסקים הוא דינא דאורייתא כפי שנאמר "אחרי רבים להטות". וביותר חמור הדבר הכא שהאשה יש לה חזקה קמייתא דאשת איש, לדעות שס"ל דהולכים אחרי חזקה קיימתא גם במחלוקת הפוסקים (עי' בסוף הספר בעמ' תב), א"כ כאן היא אשת איש בודאי ולא מספק. והדר דינא וקם דינא שאסור בשום פנים ואופן לכוף בעל לתת גט בטענת "מאיס עלי", ואם כפוהו הגט בטל, ותצא מזה ומזה, ובניה מהשני ממזרים, ר"ל.

21 בשו"ת צי"א ח"ד, (סימן כא) רוצה לצרף להתיר "במאיס עלי" כפייה ע"י דבר אחר בהטלת מזונות האשה שלא כדין, על הבעל המסרב לגרשה. ונימוקו דכיון שבי"ד עושים זאת למיגדר מילתא לתקנת בנות ישראל נחשב למזונות כדין, והוה כפייה על דבר אחר כדין. והוכיח דבריו משו"ת רב פעלים (אבה"ע ח"ד, סימן ט) בשם הבני בנימין שהביא כן

ומש"כ ביבי"א (ח"ג אבה"ע סימן כ, לב) לצרף מתן מעות - דבריו נדחים מכל הראשונים והאחרונים שהו"ד להלן (בסימן ז' אות א').

ותשובת "חוט המשולש" (מאחרוני הראשונים) שסמכו עליו הצי"א והיבי"א להוסיף עוד כמה דעות בראשונים שמתירים כפייה "במאיס עלי" - דברי ה"חוט

מהמבי"ט בענין אירס אשה שניה בלא רשות בי"ד ורשות אשתו, שבי"ד למיגדר מילתא מחייבים אותו לתת מזונות הארוסה עד שיגרשנה, ומשום שנעשה ע"י הבי"ד למיגדר מילתא נחשב לכפייה כדין על דבר אחר דשרי.

ודבריו תמוהים מאד, שכל הקורא בתשובת הרב פעלים יראה שלא הכריע כן הלכה למעשה שז"ל: "ראיתי את השאלה בענין הגט ואני היום איני בקו הבריאות לעיין בה כראוי". ואחרי שהביא חידושו בשם המבי"ט כותב: "ואין לי שעת הכושר לעיין בספרי הפוסקים ולראות אם יש חולקים על החילוק הנזכר". ומסיים: "ואיך שיהיה מעלתכם תכתבו להממשלה חיוב מזונות עליו להשקיט צעקת הארוסה.... ומה דביני וביני תעינו בזה הענין, וה' יתברך יאיר עינינו".

ונראה דכוונת הרב פעלים לסמוך על כפייה עפ"י סברא זו רק בארוסה זו שבי"ד לא איפשרו לו לכונסה, והארוסה טוענת או כנוס או פטור, ובכה"ג סמך ע"ד הרי"ף (כתובות סד. בדפי הרי"ף) שבארוסה האומרת או כנוס או פטור, יש תקנת הגאונים שכופים אותו לגרשה, ועיין להלן בהערה 25. שביררנו הדברים בארוכה, ולכן סיים "הרב פעלים" בתשובתו, בהדגשה "להשקיט צעקת הארוסה", דרק בכה"ג התיר זאת.

וביותר יש לתמוה, דהרב פעלים לא מציין את מקומו של המבי"ט, רק מביאו ממה שראה בספר בני בנימין. והדברים צ"ע דבתשובת המבי"ט אשר לפנינו מצינו שדעתו איפכא דבכה"ג הגט פסול. דהנה המבי"ט (ח"ב סימן קלח) כתב דכשיש אומדנא דמוכח שמטרת האונסים שעושה האשה לבעל הוא בכדי לאלץ אותו לתת גט, הוה כפייה ישירה על הגט ולא על דבר אחר והגט פסול. וק"ו בנידון דידן שעושים "ברבנות" תקנה לכפייה ישירה ע"י מזונות שלא כדין כדי שיתן גט, דחמיר טפי מאומדנא, שהגט פסול לדעת המבי"ט.

ועוד זאת שלישיה, ש"הרב פעלים" מציין בתשובתו שלא היה לו "שעת הכושר לעיין בספרי הפוסקים ולראות אם יש חולקים על חילוק הנזכר". וביקש מהשואלים לעיין בזה, ואנו עשינו רצון צדיק ועיינו ומצאנו שדעת רוב הפוסקים שאפילו בכפייה על דבר אחר כדין הגט פסול, כיון שידוע שהדבר נעשה עבור הגט (ראה בסימן א' אות ט שכ"ה דעת רוב הפוסקים) - ברור שגם "הרב פעלים" מודה להלכה שהגט פסול בכה"ג, דאפילו אם נחשיבו לכפייה כדין, הגט פסול לרוב הפוסקים. ואכן רגלי חסידיו של "הרב פעלים" מח"ס בא"ח ישמורו משמים, בזה שלא כדרכו כתב בתשובתו זו שלשה רמזים, שאין לסמוך על סברתו לדינא, כדי שלא תצא תקלה מתחת ידיו.

ומש"כ בצי"א (ח"ד סימן כא, יב) לכפות הבעל לגרש במורדת בטענת "מאיס עלי" ע"י חיוב הבעל במזונות כדין כדכתב הגר"י דבוטון - דברים אלו נדחים מכל הראשונים שפסקו שאין חיוב מזונות מהדין בטענת "מאיס עלי" בשום מקרה - ומיד כשטוענת "מאיס עלי" בעלה נפטר ממזונותיה - כמפורש בראשונים בכתובות (סג), ברמב"ן, ברשב"א, בריטב"א, ברא"ש ובטור (אבה"ע סי' עז).

המשולש" נסתרים מדברים מפורשים באותם ראשונים שהביא, שכתבו להדיא שהכפייה אסורה "במאיס עלי". ראה בהרחבה בהערה²²

הרואה את תשובותיהם הארוכות של דייני הרבנות עלול לטעות שכביכול יש כאן מחלוקת שקולה. אבל הרואה את הדברים בעיון ובעומק רואה שאין כאן שום ריבוי שיטות, ולא נמצאו בדבריהם יותר מכמה ראשונים המתירים כפייה "מדינא דגמרא", ועוד כמה ראשונים המתירים הכפייה "מתקנת הגאונים".

גם על האריכות ביבי"א בדעת ר"ח ורש"י, שהביא ראשונים לכאן ולכאן בדעתם אם כייפנון, יש לתמוה שלא הדגיש שגם הראשונים שהביא שביארו בדעת ר"ח ורש"י דכופים "במאיס עלי", הם בעצמם פוסקים לדינא שלא כופים "במאיס עלי"²³.

22 **ביצי"א** (ח"ד סימן כא, וח"ה סימן כו) הביא בשם שו"ת חוט המשולש (למהר"א דוראן, מאחרוני הראשונים, טור שלישי סימן לה) שבע דעות בענין טענת "מאיס עלי", ומזה יצא לפסוק שאפשר לסמוך ולהתיר הכפייה "במאיס עלי" (ובפרט ע"י כפייה של הטלת מזונות).

ודברי "החוט המשולש" בהבנת רוב הראשונים שציין שמתירים כפייה, נסתרים מדברי ראשונים אלו בעצמם, וכדלהלן.

בדיעה ב) מביא "החוט המשולש" – שלדעת הרמב"ם, רש"י, רבינו גרשום, ר"י, רשב"ם, ראב"ד וסמ"ג – שבמורדת של "בעינא ליה ומצערנא ליה" כופים אותו לגרשה אחרי י"ב חודש. ודבריו תמוהים, שבכל הראשונים הנ"ל מבואר להדיא שאין דין כפייה לעולם במורדת של "בעינא ליה ומצערנא ליה" (גם אחר י"ב חודש). וגם לדעת הרמב"ם (פי"ד מאישות ה"י) שהסתפק המ"מ בדעתו, בסוף דבריו דעתו נוטה שגם לרמב"ם אין דין כפייה בכה"ג. וכן מוכח בטור ובראשונים שהו"ד בב"י (באבה"ע סימן עז) בדעת הרמב"ם, שרק "במאיס עלי" כופים, אבל "בבעינא ליה ומצערנא ליה" הכפייה אסורה, וכ"כ להדיא בפרישה (שם ס"ק ל).

ומה שהביא "בחוט המשולש" שלדעת ר"י כופים "במאיס עלי" – זה נגד מש"כ הרא"ש שקדם לו (בשו"ת כלל מג, ו) שדעת ר"י לאסור את הכפייה ב"מאיס עלי" בכל דרך שהיא. בדיעה ה) מביא "החוט המשולש" דעת הרא"ש שמדינא דגמרא כופים "במאיס עלי", ודבריו נוגדים להדיא את דברי הרא"ש בתשובתו (כלל מג, ח) ובפסקיו (כתובות פרק חמישי, לה) שמפורש בהם שיש איסור כפייה "במאיס עלי" גם מדינא דגמרא וגם מתקנת הגאונים.

ונמצא לדינא שכל האריכות של הצי"א לסמוך על "החוט המשולש" שהביא כמה דעות להתיר הכפייה "במאיס עלי" – הוא תמוה מאד, כי דבריו שם נסתרים מראשונים אלו גופא. מלבד שכאמור יותר ממאה מגדולי הראשונים ואחרונים פסקו במפורש לאסור הכפייה.

23 בשו"ת יבי"א (ח"ג סימן יח, ח) האריך בדעת ר"ח לענין כפייה "במאיס עלי", שתוס' (כתובות סד.) בשם ר"ח כתבו שאין כופים. ובמרדכי מבואר דל"ח כופים. ומאריך דמרום הראשונים חזינון דדעת ר"ח דאין כופים, ובכל אופן מצדד כמרדכי, יעו"ש.

וכמו"כ האריכות בדעת הסמ"ג או הראב"ד להוכיח שדעתם דכופים, מטרתה להראות חזות חיצונית של ריבוי מתירים, כאשר המציאות אינה כן, וראה בהערה שאין ראייה מהראב"ד והסמ"ג שמתירים הכפייה "במאס עלי"²⁴.

וכן בדעת רש"י האריך ביבי"א (שם ס"ק ה) שנחלקו הראשונים בדעתו ואף שבמנין שהזכיר שם רוב הראשונים סוברים בדעת רש"י דלא כופים "במאס עלי", מ"מ דעתו נוטה כראשונים דלרש"י כופים, כמו שמציין בתחילת דבריו "אע"פ שיש הרבה פוסקים החולקים על שיטת הרמב"ם שפסק שכופים אותו לגרש בטענת מאיס עלי, מ"מ מצאנו גם חברים רבים לסברתו". והקורא התמים מתרשם שכל הלומדים בשיטת רש"י שיש כפייה כביכול גם דעתם בעצמם שיש כפייה, כאשר ההיפך הוא הנכון, המרדכי והמהר"ם מרוטנבורג (והסמ"ג) שלמדו דרש"י מתיר כפייה, חולקים להדיא על דעתו ופסקו דהכפייה אסורה "במאס עלי" (ראה בסימן זה באות א' בהרחבה).

וכל האריכות לא הועילה ליבי"א רק להוסיף לשיטתו עוד ראשון אחד המתיר כפייה, ואת הדבר הפשוט הזה שראשונים אלו שדנים בדעת רש"י – הם בעצמם ג"כ אוסרים הכפייה, לא זכר לציין בכל אריכות דבריו.

וגם בסוף תשובת היבי"א (בסימן כ, לד) כותב: "הואיל ומצאנו חברים רבים ועצומים מרבותינו הראשונים דס"ל כשיטת הרמב"ם שכופים לגרש" – וכל הקורא בתשובותיו לא מוצא חברים רבים בראשונים רק מעטים בלבד. ובהמשך מביא, שיש הרבה אחרונים דס"ל שאין כופים בזה, מ"מ מסוים שם "שאינו – קטלא קני באגמא... אין לדין אלא מה שעינינו רואות" – ולא מובן להיכן נעלמו כללי הפסיקה, הרי רובם ככולם של הפוסקים (עשרות ראשונים וכן עשרות אחרונים) אוסרים את הכפייה ב"מאס עלי".

24 הראב"ד (בהשגותיו בדף כו. מדפי הרי"ף) כתב בזה"ל: "דבאמרה מאיס עלי, לא כייפינן לה לאעכובה גביה ומפחת לה פורתא, אלא מפיק לה לאלתר. וכן הובא בלשון זה "בהלכות גדולות" (עמ' שע).

והנה במאירי (כתובות סג:) כתב בשם גדולי המפרשים (הראב"ד), שאין כוונת הראב"ד כופים לגרש, אלא שאם הבעל ירצה מדעתו לגרש כדי להרויח בכתובתה, יגרש מיד. וגם בתוס' ר"י הלכן הביא כלשון הראב"ד ומבאר את הדברים כמאירי (הו"ד בריטב"א שם). ולהאמור גם בלשון "הלכות גדולות" יתבאר שמגרש מרצונו ולא בכפייה (ודלא כפי שדייק בלשונו "בתשובות והנהגות").

ומש"כ ביבי"א (סימן יח, ה) להוכיח מפסק הראב"ד בהלכות יבום וחליצה (פ"ב הט"ו) שכופים ביבמה שמורדת לחלוץ שהו"ה בנשואה "בטענת "מאיס עלי" שכופים את הבעל לתת גט. דברים אלו נדחים מדברי גדולי ראשונים, הרמב"ן (כתובות עז.), מאירי (שם), ובשו"ת התשב"ץ (ח"ב סימן קפ) שמקילים בחליצה יותר מהגט, וגם באילו שיש דין כפייה בחליצה, הכפייה בגט אסורה.

ומש"כ המ"מ (שם) שהראב"ד בהלכות חליצה אזיל לשיטתו שפוסק בהלכות אישות כדעת הרמב"ם שכופים לגרש בטענת "מאיס עלי". דבריו צ"ע, דהא דעת הרמב"ם בהלכות אישות שכופים הוא "מדינא דגמרא" ולא "מתקנת הגאונים", ואם כוונת המ"מ להוכיח מסתימת הראב"ד שדעתו כרמב"ם שמדינא דגמרא כופים "במאס עלי" – דבריו נסתרים מהראב"ד עצמו שבהשגותיו לרי"ף העתיק את לשון תקנת הגאונים, וכבר נתבאר לעיל דהסוברים דהגאונים תקנו כפייה בגט, בודאי דעתם שמדינא דגמרא ליכא כפייה בגט, דאל"ה מה הוצרכו לתקן זאת. ונמצא שהראב"ד שסתם בהלכות אישות אין ראייה דס"ל כרמב"ם כפי שכתב המ"מ, דהרי בהכרח חולק על הרמב"ם שכתב דהכפייה מותרת מדינא דגמרא, והראב"ד ס"ל דמדינא דגמרא ליכא כפייה.

וביותר יש לתמוה על היב"א שבדעת הרי"ף בתקנת הגאונים הביא שדעת רוב הראשונים דלא כופים "במאיס עלי" ומיעוט ראשונים ס"ל דלרי"ף כופים. והיב"א למרבה הפלא מכריע בין הראשונים בביאור הרי"ף לקולא כדעת המיעוט המתירים כפייה, עפ"י ראייה מהרי"ף בכתובות קט. שכתב דבארוסה כייפינן לגרש אם פשט אביה את הרגל ואינו משלם המעות שנתחייב, ואומרים לו או כנוס או פטור. ומראה היב"א לקוראים שכביכול כל הראשונים שביארו ברי"ף דאין כופים טועים בדבר משנה שנתעלם מהם רי"ף מפורש. כאשר כל בדעת מבין שכל הנך אריות וכפירים גדולי הראשונים ידעו מהרי"ף בכתובות לענין ארוסה, ולא נעלמו מהם דברי הרי"ף שם, כפי שמרמז ביב"א.

אלא דס"ל לרוב הראשונים (בדעת הרי"ף) דיש חילוק בין ארוסה לנשואה -
 דבארוסה שפשטה היא או אביה את הרגל ואין בידם לשלם המעות שהתחייבו,
 אכן תיקנו הגאונים לכפותו או שיכניסנה לחופה או שיגרשה בעל כורחו,

ועוד שהוכחנו מלשון הראב"ד דס"ל את תקנת הגאונים, והרי לכל הדעות תקנת הגאונים היה גם בענייני ממון בין בעל לאשה המורדת, והרמב"ם (פי"ד מאישות הי"ד) דוחה לגמרי את תקנת הגאונים בענייני ממון, וכיון שהראב"ד ס"ל לתקנת הגאונים, למה לא הגיה ע"ד הרמב"ם והביא את תקנת הגאונים בענייני ממון, ומזה מוכח דסתימת הראב"ד כאן אינה ראייה דס"ל כדעת הרמב"ם.

ומש"כ בצי"א (ח"ה סימן כו) בשם השדה חמד בכללי הפוסקים (כלל ו, א) שבכל מקום שהראב"ד לא משיג ע"ד הרמב"ם משמע שדעתו כרמב"ם. לא דק כלל, דהרי השדה חמד (שם) כותב שאינו כלל קבוע, ובמקומות הרבה הראב"ד סותם אע"פ שחולק ע"ד הרמב"ם. וכמבואר לעיל הוכחנו שבנידו"ד דעת הראב"ד דלא כרמב"ם, וכל דברי הצי"א להוכיח מסתימת הראב"ד דס"ל כרמב"ם נדחים.

בדעת הסמ"ג היב"א והצי"א (שם) הכריעו עפ"י היד מלאכי שכתב בכלליו שבסמ"ג אומרים סתם ויש הלכה כסתם, וכיון שבתחילת דבריו הביא הסמ"ג את דברי הרמב"ם בסתם, ורק אח"כ הזכיר את מחלוקת הראשונים בזה בתור שני דעות - מוכח דפוסק כרמב"ם דכופים "במאיס עלי".

דברים אלו נדחים, עפ"י מש"כ בשו"ת מהר"ם מרוטנבורג (ד"פ סימן תמג), שהביא את דעת הסמ"ג והשמיט את חלקו הראשון שכתב בסתמא שכופים, והזכיר רק סו"ד שהביא את מחלוקת הראשונים כיש ויש, ואם ס"ל כללא דיד מלאכי כאן, מדוע החסיר את תחילת הסמ"ג, מוכח דס"ל שדעת הסמ"ג שאסור לכפות ב"מאיס עלי" ונקט לדינא כיש האחרון שהם דעת ר"ח ור"ת שאסור לכפות במאיס עלי. ונראה דאף הי"ד מלאכי מודה לזה, דהכא אינו "סתם ויש" דהלכה כסתם, אלא הזכיר הסמ"ג הרמב"ם "כסתמא" בתחילה, ובהמשך הביא שני הדעות כ"יש ויש", ואת הסתם - דעת הרמב"ם - הביא כיש אומרים קמא, ואת המחמירים ר"ח ור"ת הביא כיש אומרים בתרא, בזה הדין לכללא דהלכה כיש אומרים בתרא, ומהאי טעמא לא העתיק המהר"ם מרוטנבורג את הסתמא כהרמב"ם שהזכיר הסמ"ג בתחילת דבריו, כיון דסוף דבריו מוכיחים דפסק כיש אומרים בתרא.

דבארוסה ליכא הטעם שלא יהיו בנות ישראל הפקר. אבל בנשואה בודאי דעת הרי"ף דאסור לכפות הבעל לגרש "במאיס עלי". וחילוק זה מפורש במהר"י וויל עמוד פוסקים שכ"ה דעת הרי"ף. וכן מדוייק בלשונות הרי"ף שבנשואה כתב "יהיב לה גיטא", ואילו בארוסה כתב "כייפנן ליה ויהיב לה גיטא לאלתר", וראה בהרחבה בהערה²⁵.

25 היבי"א ברצותו להראות פנים להקל ולהכניס את דעת הרי"ף בין המתירים כפייה "במאיס עלי", החליט להכריע כמיעוט מהראשונים בביאור הרי"ף, עפ"י מש"כ הרי"ף בכתובות (דף קט). לגבי "הפוסק מעות לחתנו ופשט לו את הרגל תשב עד שתלבין ראשה" וז"ל: "וקי"ל כתנא דידן, והשתא דתיקנו רבנן למורדת למיתב לה (לאלתר) גיטא, ל"ש פסק עליה אביה ל"ש פסקה איהי, כד אמרה ליה או כנוס או פטור, כייפנן ליה ויהיב לה גיטא בעל כורחיה", עכ"ל. ומכאן הוכיח ביבי"א שדעת הרי"ף היא כמו שלמדו הרמב"ן והר"ן שתקנת הגאונים היתה כפייה בגט ודלא כרוב הראשונים שלמדו ברי"ף דליכא כפייה. דהנה רוב הראשונים ביארו ברי"ף, שמדינא דתלמודא לא נתנו לבעל לגרש מיד והיו משהין שנים עשר חודש. ותקנת הגאונים לרי"ף היתה להתיר לבעל לגרש מיד משום שהיו מבנות ישראל שבגלל ההמתנה הארוכה תלו עצמם בעכו"ם ויצאו לתרבות רעה (ראה לעיל הערה 20 שהבאנו את דעות הראשונים מהר"ם מרוטנבורג, הרא"ש, ר"ת, הגהמ"י, טור שביארו דברי"ף ליכא כפייה).

ודבריו תמוהים מאד, דודאי רוב הראשונים שלמדו ברי"ף דליכא כפייה ב"מאיס עלי" (מתקנת הגאונים) לא נעלמו מעיניהם ח"ו דבריו הרי"ף בכתובות קט. – רק דס"ל שיש חילוק בין ארוסה לנשואה, והרי"ף בכתובות קט. דמייירי בארוסה ע"כ התיר הכפייה באומרת או כנוס או פטור. אולם הרי"ף בסוגיא דמאיס עלי (כתובות כז. בדפי הרי"ף) דמייירי בנשואה לא התיר הכפייה במאיס עלי, דבנשואה תקנת הגאונים היתה להתיר לבעל לגרש מיד וא"צ להמתין י"ב חודש (ולא התירו הכפייה כלל).

והדברים מוכרחים גם בלשון הרי"ף, שבנשואה כתב "יהיב לה גיטא" ואילו בארוסה כתב "כייפנן ליה ויהיב לה גיטא לאלתר", הרי דהזכיר הרי"ף ענין הכפייה מתקנת הגאונים, רק בארוסה לא בנשואה, משום שדעתו שבנשואה לא תקנו הגאונים כפייה כלל.

והדברים מפורשים בשו"ת מהר"י וויל (סימן קלז) שכותב דאפילו הסוברים דבתקנת הגאונים לא היתה כפיית גט, הני מילי בנשואה, אבל בארוסה כו"ע מודו שהתקנה היתה כפיית גט. וכן בדרכי משה (אבה"ע סימן עז, יב) מבאר את דברי הרא"ש עפ"י המהר"י וויל, דיש חילוק בין ארוסה לנשואה, ואתיא שפיר דהרי"ף בכתובות קט. דמייירי בארוסה כתב דמתקנת הגאונים "כייפנן ליה", אע"פ שבנשואה דעתו דלא כייפנן ליה, כמו שביארו בדבריו רוב הראשונים, וכמדוייק מלשוננו. (וראה עוד בהרחבה בהערה 26 ובהערה 29 שהוכחנו כן מדברי השו"ע והרמ"א בדעת הרי"ף שהכפייה אסורה, יעו"ש).

וטעם החילוק בין ארוסה לנשואה, נראה עפ"י מש"כ הרא"ש בתשובתו (כלל מג, ח) בטעם השני – שלא שייך כפייה מדין תקנת הגאונים שא"כ לא הנחת בת לאברהם אבינו שיושבת תחת בעלה – וטעם זה שייך רק בנשואה שנמצאת תחת בעלה לכן חששו בזה בדין הכפייה. אבל בארוסה שעדיין לא יושבת תחת בעלה, וגם לא שכיח שתמאס בחתנה בזמן קצר ובפרט שאינם דרים ביחד, לכן בארוסה תיקנו הגאונים דין כפייה "במאיס עלי".

ובטעם תקנת הגאונים בכפיית "מאיס עלי" בארוסה לרי"ף (ובנשואה לתוס' רי"ד). נכתב בראשונים שני טעמים: א. שו"ת הרא"ש (כלל מג, ח) דגם על תקנת הגאונים נאמר הכלל "דכל דמקדש אדעתא דרבנן מקדש", ולכן ביד הגאונים לתקן הכפייה ולהפקיע הקידושין למפרע, ומשום הפקעה זו אין כאן איסור אשת איש וממזרות. ב. בתוס' רי"ד (גיטין פח:),

וראה בראשונים (רא"ש, מגיד משנה, רשב"ש הו"ד לעיל אות א) שהסכמת חכמי צרפת ואשכנז וכן בספרד וארצות המזרח (אפילו במקומות שנהגו בשארי ההלכות כרמב"ם) - שאסור לכפות "במאיס עלי" (ודלא כרמב"ם).

וגם לפוסקים שתקנת הגאונים היתה שכופים לגרש בטענת "מאיס עלי", נראה שצריך את התנאים הרבים שהו"ד לעיל (באות ב) בדעת הרמב"ם, בשביל להתיר כפיית גט "במאיס עלי". דבר שכמעט לא קיים במציאות של בתי הדין "הרבניים" בזמנינו.

ומש"כ בצי"א להוכיח מהרא"ש (בתשובותיו כלל לה, ב), ומדברי הרמ"א (אבה"ע סימן עז, ג וי"ד סימן רכת, כ) - שדעתם להלכה שדברי הרמב"ם שכופים ב"מאיס עלי" לא נדחו לגמרי מההלכה, והכל לפי ראות עיני הדיינים והזמן.

דברים אלו דחויים, דמדברי הרא"ש והרמ"א גופיה מוכח להיפך, שאין פוסקים כרמב"ם בכל האופנים, ואין הדבר תלוי בראות עיני הדיינים והזמן ראה בהרחבה בהערה²⁶. וראיית היבי"א מרבינו יונה שתלוי בראות עיני

באור זרוע (ח"א סימן תשנד), ובנמו"י (כתובות סג:) כתבו דהטעם דמהני הכפייה דכיון שהגאונים חייבוהו בכפייה, יש לו מצוה לקיים את דבריהם, ובכה"ג הכפייה מותרת [והוא כעין מש"כ הרמב"ם (בהלכות גירושין פ"ב ה"כ) בטעם שכל שחכמי הגמרא חייבוהו בכפייה הגט כשר דחשיב לרצונו, דודאי רצונו לעשות דברי חכמים, ה"נ יתבאר בנידו"ד בגאונים].

ברם לדינא מסיק הנמו"י "ראדעתא דרבנן מקדש" - הוא רק רבנן של המשנה והגמרא ולא על דעת הגאונים, וע"כ חולק על תקנת הגאונים, וראה להלן ב"קונטרס אחרון" (עמ' שצט), שכן העלו לדינא גדולי הראשונים והפוסקים.

26 הרא"ש (כלל לה, ב) פסק באדם שקידש אשה ברמאות ועשה שלא כהוגן והיא מורדת בו, דמדינא הו"ל להפקיע קידושו כיון שעשה שלא כהוגן כהאי מעשה דגרש (יבמות ק) "דאמר רב אשי הוא עשה שלא כהוגן ומפקיעין קידושין מיניה". ומשום זה כתב הרא"ש דלא נפקיע, אולם בצירוף שטוענת "מאיס עלי" אנו נסמוך על דעת רבותינו ולכופו לתת גט, עכת"ד. והובאו דבריו להלכה ברמ"א (אבה"ע סימן עז, ג). ומהרא"ש רצה הצי"א להוכיח שדברי הרמב"ם "במאיס עלי" לא נדחו לגמרי מההלכה, שהרי הרא"ש האריך לאסור הכפייה "במאיס עלי" נגד דעת הרמב"ם, ואע"פ כן במי שקידש אשה שלא כהוגן ומורדת בו, סומך הרא"ש ע"ד הרמב"ם שכיפינן ליה. מכאן מוכח שדעת הרמב"ם לא נדחתה לגמרי, והכל לפי ראות עיני הדיינים והזמן.

ודבריו תמוהים, דהרי בדרכי משה (באבה"ע סימן עז, יב) מבאר את דברי הרא"ש הנ"ל עפ"י שו"ת מהר"י וויל (סימן קלז), והמעייין במהר"י וויל יראה להדיא דגם החולקים על תקנת הגאונים שאין כופים בטענת "מאיס עלי", הוא דוקא בנשואה, אבל בארוסה כו"ע מודים שכופים בטענת מאיס עלי מתקנת הגאונים.

ולפי זה ברא"ש ובדרכי משה מיירי במורדת ארוסה שלא הסכימה להכנס להנשא, ולכן משום אפקיענו אליבא דרב אשי לפי שעשה שלא כהוגן ובצירוף תקנת הגאונים בארוסה התיר הכפייה. אבל בנשואה לא מצינו בשום מקום ברא"ש ובדרכי משה דאיכא כפייה, ואדרבה מדהוצרך הדרכי משה לבאר את דברי הרא"ש עפ"י חילוקו של המהר"י וויל בין

הדיינים, תמוה כיצד "ממצוה" למד דין כפייה, וגם בשאר הראשונים חלקו ע"ז דליכא אפילו מצוה²⁷.

ומש"כ ביבי"א וצי"א לצרף דעת הרשב"ש לכפות גט במאיס עלי כשקידשה בעל כורחה. דבריהם דחויים, כמש"כ הב"י והאחרונים, ואין לצרף את הרשב"ש אפילו כסניף, ראה בהרחבה בהערה²⁸.

ארוסה לנשואה, ולא נקט לבאר כצי"א דלפי ראות עיני הדיינים עבדינן כפייה בנשואה, ע"כ דס"ל לדרכי משה שבשום ענין אין לדיינים לסמוך על דעת הרמב"ם ב"מאיס עלי".
 בצי"א (ח"ד סימן בא, וח"ה סימן כו, ח) מנסה להוכיח מהרמ"א (אבה"ע סי' עז, ג) שמתיר הכפייה ב"מאיס עלי" במקום שנראה לדיין צורך בדבר. דהנה בח"מ (ס"ק כח) כתב דדברי הרמ"א הם לפי הרמב"ם דכופים במאיס עלי, ותמה "דא"כ בחינם העתיק הרב דין זה מאחר שאין אנו נוהגים לכופף לגרש במורדת כמו שכתבו כל האחרונים". ובביאור הגר"א (שם ס"ק לח) ז"ל: ר"ל שעושים כמש"כ ההגהות אשר"י בשם הגאונים". ומדייק הצי"א מהגר"א מדלא העיר הגר"א כח"מ שבחינם כתב הרמ"א, משמע שדעתו ברמ"א שדעת הרמב"ם לא נדחית לגמרי מההלכה כפי שכתב הח"מ, אלא הכל לפי ראות עיני הדיינים והזמן.

ודברי הצי"א תמוהים ומוזרים, איך מדיוק שלו בגר"א מקל באשת איש החמורה נגד חלקת מחוקק מפורש שדברי הרמב"ם נדחו לגמרי מההלכה. וביותר שהגר"א גופיה (יו"ד סימן רכח ס"ק גג) מבאר את הרמ"א שם להדיא דאין ההלכה כדעת הרמב"ם, וביאר את הרמ"א בארוסה כמש"כ הש"ך (בס"ק נו) בשם המהר"י וויל (סימן קלז) שהרמ"א מדבר רק בארוסה ולא בנשואה – ומוכח מהש"ך והגר"א להדיא שאינם סוברים "חידוש" הצי"א, שמקילים "לפי ראות עיני הדיינים" בנשואה – ולכן הוכרחו לבאר דהרמ"א מיירי בארוסה כמהר"י וויל. וגם הט"ז (שם בס"ק לד) כתב להדיא שאין הלכה לגמרי כדעת הרמב"ם, ולא כייפין בנשואה לגרש בשום מקרה.

27 ביבי"א (ח"ג סימן יח) רצה להוכיח מרבינו יונה כעין הצי"א דהכל לפי עיני ראות הדיינים והזמן. דכתב רבינו יונה שאע"פ שבמאיס עלי אין כופים לגרש מ"מ אומר "מצוה לגרש", ולמד מרבינו יונה שכתב "מצוה לגרש" שהכל לפי ראות עיני הדיינים והזמן.
 והדברים מרפסים איגרא. הרי רבינו יונה עצמו פסק דאין כופים לגרש במאיס עלי ולא חילק בין המקומות והזמן, והאיך ממצוה בעלמא שכתב הרבינו יונה, לומד דין כפייה לגרש לפי ראות עיני הדיינים והזמן. ושנית, דלהלן באות ו הבאנו דעת הרבה ראשונים דאין מצוה לגרש במאיס עלי ומדוע סמך ע"ד יחיד שמצוה לגרש. ושלישית, שגם לרבינו יונה נראה דמש"כ מצוה לגרש הוא דוקא כשיתקיימו כל התנאים שהבאנו בדעת הרמב"ם להתיר הכפייה, דבאופן שהתיר הרמב"ם הכפייה, דוקא בכה"ג כתב רבינו יונה "דמצוה" – ובבתי הדין הרבנים שלא מתקיימים תנאים אלו כלל, אין מקום להביא את דעת רבינו יונה אפילו למצוה.

28 מה שהוסיפו היבי"א והצי"א לצרף את דעת שו"ת הרשב"ש (שהו"ד בב"י סימן עז) שאם אדם קידש אשה בעל כורחה וטוענת מאיס עלי שכייפין ליה, דא"כ הו"ה בבני עדות המזרח שהיו רגילים להשיא את בנותיהם הקטנות ונעורות בעל כורחם, ואפילו למישהו גדול מהם הרבה בשנים, שאפשר לכופף לגרש עפ"י צירוף הרשב"ש.
 אין לסמוך ע"ד כלל. חדא, דהב"י אחרי שהביא את כל לשון הרשב"ש מוסיף: שהרשב"ש כתב דבריו להלכה ולא למעשה, ומוכח מזה שנקט הב"י שאין לסמוך ע"ד הרשב"ש

וגם השו"ע והרמ"א שלא הביאו דעות המתירים אפילו כי"א, מוכח שדעתם דאין לסמוך לכפות "במאיס עלי" אפילו כסניף בעלמא ראה בהערה²⁹. והיתרו

למעשה לכפות גט. וכן נקט בדעת הרשב"ש בספר נתיבות משפט (דף ריג, ד) שלא סמך הרשב"ש בעצמו לעשות כפייה הלכה למעשה. וכ"ה במשכנות הרועים (מערכת מ, סי' רכט ס"ה איברא) ובצל הכסף (ח"ב סימן יא). ונמצא לדינא שאין לצרף את תשובת הרשב"ש אפילו כסניף לכפות בעל במאיס עלי, אפילו כשקידשה בעל כורחה.

29 ובביאור דעת השולחן ערוך האוסר כפייה "במאיס עלי" יש לעיין – האיך מסתדרים דבריו עם כללי הפסיקה שכתב בתחילת חיבורו הב"י, שמיסד את כללי פסיקתו שסומך על שלשה עמודי ההוראה הרי"ף הרמב"ם והרא"ש, וכשנחלקו פוסק כשנים שהם הרוב, ורק כשאחד מעמודי ההוראה לא גילה דעתו פוסק לפי דעת ראשונים אחרים שהזכירם שם.

והב"י בעצמו בשו"ת אבקת רוכל (סימן לב) כותב שהרמב"ם "הוא גדול הפוסקים אשר כל קהילות א"י וארצות המזרח ומהמערב נוהגים עלי פיו בכל דבר אשר יאמר כי הוא זה, וקבלוהו עליהם לרבן". וכן כתבו האחרונים שעיקר חיבורו של השולחן ערוך מיוסד על הרמב"ם – ראה בכנה"ג או"ח סימן תצה, שו"ת דבר משה אמיריליו, ח"א או"ח סי' כד, שולחן גבוה יו"ד סימן רפט, ה, מאמר מרדכי סימן תרנ"ה, שו"ת חוקות חיים פאלאג'י חו"מ סימן נא דף סח, א, שו"ת שמע אברהם סימן לג דף קז, ג, שו"ת מכתב לחזקיהו סימן ו דף לב, ג.

ומהאמור חזינן להדיא שלבית יוסף הרי"ף לא התיר הכפייה מתקנת הגאונים ב"מאיס עלי", דאל"כ הו"ל לפסוק להתיר כפייה במאיס עלי, דהא הרמב"ם כתב להדיא להתיר הכפייה במאיס עלי מדינא דגמרא, ואם הרי"ף ג"כ התיר הכפייה מתקנת הגאונים – יש שני עמודי הוראה שמתירים כפייה, ומדוע לא פסק הב"י להתיר הכפייה, ומוכח להדיא דהב"י דעתו בדעת הרי"ף כרא"ש ודעימיה שהכפייה אסורה. ועל כן פסק כשני עמודי ההוראה, הרי"ף והרא"ש לאסור הכפייה נגד דעת הרמב"ם.

ברם רבים תמהו, עפ"י האמור שעיקר חיבורו של השו"ע מיוסד על הרמב"ם, מדוע לא הביא השו"ע את דעת הרמב"ם כלל אפילו לא "כיש אומרים". דהא ידוע ומפורסם בכללי פסיקת השו"ע שכאשר מביא סתם להחמיר ויש אומרים להקל, הוא משני סיבות, או לחלוק כבוד למקל, עיין בשו"ת מהר"ע מפאנו סימן צז, ובהגהת בן הח"מ באבה"ע סימן א ס"ק יא. ובשו"ת אור לציון ח"ב במבוא ענף א ס"ק יג, הביא סיבה נוספת, שכאשר מביא השו"ע את הדי"א להקל, במידה ויש עוד סניפים להקל אפשר לצרף הי"א להקל.

עוד יש לתמוה על דברי הרא"ש (כלל מג, ס"ק ו ס"ק ח) ז"ל: "אע"פ שרבינו משה ז"ל כתב דכי אמרה מאיס עלי שכופין אותו להוציא, ר"ת ור"י חולקים עליו, וכיון דאיכא פלוגתא למה נכניס ראשו בין הרים גבוהים... ועוד כי בעוונתנו בנות ישראל הן פרוצות בזמן הזה איכא למיחש שמא עיניה נתנה באחר, וכל המעשה בטענה זו מרבה ממזרים בישראל" – ומכיון שכתב הרא"ש שאסור לכפות כי אין להכניס ראשו בין הרים גבוהים, מה הוצרך להוסיף עוד טעם נוסף וכן על תקנת הגאונים למ"ד שכופים לדורות כתב (שם בס"ק ח), שהיום אין לכפות משום שנשות ישראל פרוצות בזהו.

והנראה בביאור דעת הרא"ש, שכתב את טעמו השני לדעת הרמב"ם שהתיר הכפייה מדינא דגמרא "במאיס עלי" – שדווקא בדורו פסק כן – אבל "בעוונתנו בנות ישראל הן פרוצות בזמן הזה" – על כן בזמן הרא"ש שהוא יותר ממאה שנה אחרי הרמב"ם גם רבינו הרמב"ם מודה דהכפייה אסורה "במאיס עלי", שבגלל פריצות הדור א"א לסמוך על טענת האשה "שמאיס עליה" כי הנשים כיום חשודות לדרוש גירושין מפני שעניניהם

של היב"א (בסימן יט) לבני תימן לבצע כפייה ב"מאיס עלי" בא"י - נדחה מששה טעמים - ראה בהערה³⁰

נותנות באחר, ורוצות באחר שנשא חן בעיניהם יותר אף שאין הבעל מאוס עליהן, ובכה"ג גם הרמב"ם מודה דליכא כפייה משום דאמרינן דטוענת מאיס עלי בשקר. ומעתה מיושבים שני הקושיות כמין חומר, דהוצרך הרא"ש לכתוב טעם שני בשביל דעת הרמב"ם שכיום מודה דליכא כפייה במאיס עלי, ומשו"ה לא הביא השו"ע (והרמ"א) את דעת הרמב"ם אפילו בלשון "יש אומרים", דדעתו כרא"ש דכיום גם הרמב"ם מודה דליכא כפייה "במאיס עלי", נמצא לדינא דדעת הרא"ש השו"ע והרמ"א, גם לדעת הרמב"ם ודעימיה בזמנינו אין כפייה "במאיס עלי".

ואין להקשות ע"ד הרא"ש שאין טענת "מאיס עלי" בזמנינו אפילו לדעת הרמב"ם, אמאי פסק בשו"ת (כלל לה, ב) והביאו הרמ"א להלכה (באבה"ע עז, ג) שאדם שקידש אשה ברמאות ותחבולות שלא כהוגן וטוענת מאיס עלי שכופין לגרש, ולא חושש שענינה נתנה באחר.

שני תשובות בדבר, דהתם שקידשה ברמאות ותחבולות, כשטוענת מאיס עלי נאמנת, ולא חשדינן שענינה נתנה באחר, דאמדינן שבגלל פחיתותו שלא ידעה עליה מראש משום רמאותו, אכן מואסת בו.

ובצירוף הסברא דמיירי בארוסה (מהר"י וויל) שאין חיים ביחד להכיר חסרונו ולא עבר זמן רב, לא חשש הרא"ש בכה"ג שענינה נתנה באחר. וס"ל דהכפייה מותרת בארוסה שנתקדשה ברמאות כשאומרת "מאיס עלי" ואתי שפיר פסקי הרא"ש והרמ"א, ולא סתרי אהדדי.

30 וממוצא הדברים מש"כ בשו"ת יבי"א (חאבה"ע ח"ג סימן יט) שבקהילת בני תימן אפשר להקל לכפות "במאיס עלי" גם בא"י, כיון שנהגו בני תימן להקל כרמב"ם גם "במאיס עלי".

דבריו נדחים מששה סיבות. א. כבר הוכחנו לעיל שלדעת הרא"ש השו"ע והרמ"א כיום גם הרמב"ם מודה דהכפייה אסורה "במאיס עלי". ב. הובא לעיל משו"ת אבקת רוכל לב"י (סימן לב) שגם כל קהילות א"י והמזרח נהגו עפ"י הרמב"ם בכל אשר יאמר, ואע"פ כן "במאיס עלי" פסק דלא כרמב"ם. וכ"ה להדיא ברשב"ש (שהו"ד בב"י אבה"ע סימן עז) "ובמקומנו הסכימו לנהוג עפ"י הרמב"ם מלבד קצת דברים ומכללם דין מורדת".

ג. עדותו שבתמן נהוג כרמב"ם גם לכפייה "במאיס עלי", מסתמכת על "חכם" דרדעי הכופר בזוהר ובקבלה, וא"א לסמוך על עדות כזו, כמו שהאריכו האחרונים.

ד. בכל פסקי כתב היב"א שמרן הב"י הוא מרא דא"י וכל המגיע לא"י חייב לנהוג כדעת הב"י. ומאחר שהשו"ע פסק שהכפייה אסורה "במאיס עלי" גם לשיטתו שנהגו כן בתימן, כשהגיעו לא"י חייבים להפסיק מנהגם ולנהוג כשו"ע האוסר הכפייה.

ה. גם את"ל שבתמן נהגו לכוף "במאיס עלי" כרמב"ם, זה לא מעשי בא"י שהם מתחתנים עם עדות אחרות שלא נהגו כרמב"ם אלא כשאר פוסקים דהכפייה בזה אסורה והגט פסול והאשה נשארת אשת איש ובניה ממזרים, ואם ננהיג כפייה בבני תימן, האריך ינשאו לשאר העדות.

ו. היב"א סותר עצמו – דב"חזון עובדיה" סוכות עמ' רח, כותב שהתימנים שקבעו מגוריהם בא"י צריכים לנהוג כפסקי השו"ע ולא כרמב"ם – ותמוה שדוקא בכפיית גיטין, מתיר בא"י כפיית גט בתימנים "במאיס עלי" כיון שנהגו כרמב"ם, האם ליב"א איסורי א"א וממזרות קלים משאר הלכות.

וחובה להדגיש – שאין לפסול ח"ו קהילה קדושה דתימן משום שאולי נהגו כרמב"ם לכפות "במאיס עלי", חדא, דספק אם נהגו כן וכמוש"נ. טעם שני, דגם את"ל דנהגו, כבר כתב הרא"ש (והו"ד בב"י אבה"ע סימן עז) "ועל להבא אני כותב, אבל לשעבר אם סמכו על רבינו משה מה שעשו עשוי", ומבאר המהרש"ל (בסימן מא) שהרא"ש לא כתב

עוד יש לתמוה על היבי"א שבכל תשובותיו כסדר דרכו לפסוק כרוב נגד המיעוט, וכאן בענין "מאיס עלי" מתעלם מרוב מנין ובנין של הפוסקים, יותר ממאה ראשונים ופוסקים שאוסרים הכפייה ב"מאיס עלי" בכל תוקף ועוז, ומתעלם אף מדעת השו"ע שתמיד מזכיר שהוא מרא דארעא דישראל, וכאן מתעלם מדעתו לחלוטין. נמצא שגם אחרי אריכות דברי היבי"א והצי"א, נשארו המתירים מיעוטא דמיעוטא, ולהיכן נעלמו כללי הפסיקה וההוראה.

הטיית הדין בעניינים חמורים אלו הנעשית ע"י ב"בתי הדין הרבניים (גם אם נעשית שלא במתכוון) **הוא הריסת הדת והיהדות**, ופגיעה חמורה ביחוס וקדושת ישראל לדורות.

לאחרונה (כד טבת תשע"ג) הגדיל לעשות "דיין" בבי"ד הגדול (א. שיינפלד) שהוציא "פסק" בזה"ל: "בכמה פסקי דין רבניים (פד"ר) נקבע, שבתי הדין בארץ נוהגים כדעת הגר"ח מוואלזין (שו"ת חוט המשולש סימן ב) שבטענת "מאיס עלי" יש חיוב לגרש ולא רק מצוה".

ודבריו הם ליצנות ושקר מוחלט, דהרי הגר"ח מוואלזין'ן דן רק לענין ממונות – אשה שמרדה ובעלה מת ותובעת "כתובתה ובלאותיה" מהיורשים – **אבל לענין גט לא דן כלל.** (ו"המקורות" שהזכיר "הדיין מטעם" מ-4 פד"ר, ב-2 לא נזכר כלל תשובת הגר"ח מוואלזין, וב-2 פד"ר נזכרו דבריו רק לענין תביעת ממון מהיורשים. ו"הדיין" הנ"ל משקר במצח נחושה "במילתא דעבידי לאיגלווי", ובודאי שיענש ע"י מרנא הגר"ח מוואלזין'ן זיע"א על פשע פלילי זה. עוד יש להעיר, שגם לגבי ממון (כתובה) לא רצה ה"חוט המשולש" להכריע רק אם יצטרפו לפסקו עוד גדולים. וכן יש לציין, שע"פ הנרשם בתשובה זו ע"י המו"ל יתכן שלא נכתבה ע"י הגר"ח מוואלזין'ן).

בדיעבד או לכתחילה, דכוונתו שבי"ד שלא ידע שאין הלכה כרמב"ם בדיעבד מהני. אבל בי"ד שידעו שאין הלכה כרמב"ם וכפו גט במאיס עלי גם אם נשאת בדיעבד תצא, ועל כן בתימן סברו שההלכה כרמב"ם הגט כשר, אולם בא"י שידועים בי"ד שרוב מנין ובנין של רבותינו הראשונים ובכללם השו"ע והרמ"א אסרו הכפייה, אף בדיעבד אם כפו במאיס עלי תצא.

וטעם שלישי, דבתימן לא היו מצויים גיטין כ"כ, ובכפייה ודאי לא היה מצוי, כיון שנהגו לשאת כמה נשים, ואם אחת מאסה בבעלה, לא הוצרך לכפייה, וגירשה בדרך כלל מרצונו שיש לו "פת בסלו" אשתו השניה, ואם ברצונו בידו לשאת עוד אשה אחרת במקום זו שמרדה. ואיכא כמה ספיקות, מאן נימא דהיה גירושין במשפחה, ואת"ל דהיה גירושין מנ"ל דבכפייה, ומוקמינן אחזקת כשרות שמותר לבוא בהקל.

וכאמור מהרא"ש אפילו במקום שידעינן בבירור שפלוגית נתגרשה בתימן בעל כורחו של הבעל כדעת הרמב"ם, אין לאוסרה, דבמקומם שנהגו כרמב"ם "מה שעשו עשוי". וזאת מלבד מש"כ, שיש לפקפק בעדות זו ונראה יותר כמש"כ הרשב"ש דגם הנוהגים בכל דבריהם כרמב"ם, במורדת לא נהגו כרמב"ם ואין כופים

ובעוד שהצי"א והיבי"א צירפו כמה דברים בשביל להתיר הכפייה "במאיס עלי" (שכאמור כל צירופיהם דחויים ולא שרירים ולא קיימים). **אולם בזמננו "הדיינים מטעם" ירדו עשרת מונים, וכבריונים ועבריינים דמתא הם מבצעים הכפייה "במאיס עלי" בלא שום צירופים כלל, נגד דעת רבותיהם שבשמם הם מתהדרים, שלא התירו הכפייה רק בתוספת של כמה צירופים.**

בשנים האחרונות ידוע ממקרים רבים שב"בתי הדין הרבניים" האשה בכלל לא צריכה לומר "מאיס עלי" או משהו דומה, מספיק שתאמר "לדיינים הנכבדים" "אני לא רוצה אותך", ואפילו תאמר בגלוי "אני מעוניינת במישהו אחר נחמד יותר" גם אז הם יבצעו כפייה על הבעל. ויוסיפו בפרוטוקול "הקדוש" שהבעל מזלזל באשתו גם בנוכחות הדיינים, והאשה מואסת בו, וע"י זיופים אלו הם משלימים את ההצגה להראות כסות עיניים "הלכתית" שכביכול כופים בגלל "מאיס עלי" - כאשר הכפייה באמת היא בגלל "השטרות האדומים" שמקבלים בחשבון הבנק בכל חודש, וחייבים לספק את "הסחורה" "לראשי המדינה שריה ויועציה", שעליהם הם מתפללים ב"מי שבירך" בכל שבת קודש. "הדיינים מטעם" משועבדים "לשבועת אימונים" שנשבעו למדינה ביום מינויים "לדיינים - שופטים" - לשמור על "חוקי המדינה" - בושנו מכל עם...

- ה -

נשאת בהוראה מוטעת

והנה כש"הוזהרה" במפורש שלא תנשא בכה"ג כו"ע מודים שאף אם נשאת ע"פ "הוראה מוטעת" תצא, עי' רא"ש (כלל ל"ב, סי' ג'), מהרי"ק (שורש פ"ד), רדב"ז (ח"ד, סי' אלף קיג, קיד), שמש צדקה (ח"ב, ס' ז', ט') ברית אברהם (אבה"ע, סי' צ"ו, צ"ט, וק"ג), הגרעק"א (קמא, סי' ר"ו), כנה"ג (חו"מ, סי' ל"ד, הגה"ט אות י"א), עי"ש. ומעתה כש"כ כשהכופים אינם "טועים" אלא "הדיוטות" ו"ומזידין", וגם אין דינו של הבעל לכופו. בודאי שהגט פסול ובטל, ואם נשאת תצא מהשני.

בטענת "מאיס עלי" – אין מצוה לגרש

ראינו "לדיינים מטעם" שכתבו דאף שאין כופים בטענת "מאיס עלי", מ"מ **חייב הבעל לגרש** את אשתו הטוענת "מאיס עלי", עפ"י דברי התשב"ץ (ח"א סימן א). אחרים כתבו, שעפ"י התשב"ץ שהו"ד בב"י (אבה"ע סו"ס קלד) **חובה על הבעל לצאת ידי שמים ולגרש כיון שא"א להתקיים הזיווג.**

וכל המעיין בתשובת התשב"ץ (הנ"ל) בפנים, עומד משתומם האיך למדו מדבריו מצוה "במאיס עלי", כאשר מדבר במפורש בתשובה זו על גבורת אנשים, כנזכר בשאלה וכן בגוף התשובה שנית, שהאשה טענה גבורת אנשים **שלא בפניו**, [דאם הייתה טוענת בפניו, הא קי"ל דבכה"ג אין אשה מעיזה פניה בפני בעלה בגבו"א ונאמנת וכייפנין לגרש, ורק משום שטענה גבו"א שלא בפניו לא היה כפייה].

וגבורת אנשים דתשב"ץ וטענת "מאיס עלי" חלוקים במציאות וביסוד דינם וכדלהלן, וע"כ אין ללמוד מהתשב"ץ בגבו"א דיש מצוה "במאיס עלי".

ההבדל במציאות, דבעובדא דהתשב"ץ סוף דבר הבעל והאשה שניהם לא רצו זה בזה, וכלשונו "מאחר שהיא אינה רוצה אותי אני איני רוצה אותה". ועל כן כתב התשב"ץ באחד מפירושו - **שיש מצוה לבעל לגרשה לצאת ידי שמים "כי כן ראוי לכל בעל ברית שלא לעגן בנות ישראל" (והו"ד בב"י אבה"ע סו"ס קלד).**

אולם בטענת "מאיס עלי" שרק האשה אינה רוצה, אבל הבעל רוצה באשה ויושב ומצפה שתתפייס לו, אין שום ראיה מהתשב"ץ שיש מצוה לגרשה שלא לעגנה, דהתם כששניהם רצו בגירושין הרי בלאו הכי אינו חפץ באשה ולמה יעגנה בחינם. (ומ"מ כפייה ליכא כיון שטענה גבו"א שלא בפניו), אבל הכא "במאיס עלי" **שהבעל חפץ באשה, גם ל"תשב"ץ" י"ל דאין מצוה לגרשה, ושפיר יכול להמתין שמא תתפייס לו לאחר זמן.**

וכמו כן חלוקים גבו"א "ומאיס עלי" ביסוד דינם. דהנה יסוד דינא דב"מאיס עלי" לא כופים את הבעל לגרשה - **"כדי שלא תהא כל אחת נותנת עיניה באחר ומפקעת עצמה מבעלה"** (ראה תוס' כתובות סג: בד"ה אבל בדברי ר"ת), וכע"ז כתבו בעוד ראשונים – שא"כ "לא הנחת בת לאברהם אבינו היושבת תחת בעלה" (רשב"א החדשות מכת"י סימן קעה, ושו"ת הרא"ש כלל מג, ח). ועל כן אם "במאיס עלי" יהיה חובה או מצוה לגרשה, הרי מחמת הלחץ מרבנים ואנשים שמצפים ממנו למלאות

חובתו (מצותו) סופו לגרשה, וא"כ יש בידיהם של האשה כח לאלץ את בעלה (בלחץ חברתי ורבני) לתת לה גט כשטוענת "מאיס עלי", ושוב נשאר המציאות של "לא הנחתה בת לאברהם אבינו היושבת תחת בעלה", ועל כרחך דאין אפילו מצוה לגרשה. משא"כ בעובדא דהתשב"ץ שהבעל ג"כ לא רצה באשה, ולא רק האשה מפקיעה עצמה מבעלה, יש מצוה לגרשה לצאת ידי שמים, דכשנעשה ג"כ מרצון הבעל ליכא טעמא "דלא הנחת בת לאברהם אבינו תחת בעלה".

והמעייין בראשונים יראה שהחילוק ביניהם עמוק יותר. ד"במאיס עלי" דלא כייפינן ליה לגרשה משום שמא נתנה האשה עיניה באחר, אין נחשב שהבעל מעגנה אלא היא מעגנת את עצמה, דאדרבה אמרינן לאשה שתכוף את יצרה ולא תתן עיניה באחר ולא תעגן את בעלה. משא"כ בעובדא דתשב"ץ "גבורת אנשים" דכאמור שניהם לא רוצים בהמשך הנישואין, וליכא טעמא דעיניה נתנה באחר, חשיב שפיר שהבעל מעגנה, וע"כ אף שטענה כן שלא בפניו ואינה נאמנת לכופו, מ"מ כיון שגם הוא אינו רוצה בה, יש לו מצוה לצאת ידי שמים ולגרשה.

והדבר מפורש להדיא בראשונים "דבמאיס עלי" - "יכול" "ומותר" לעגנה, ואין שום חיוב ואפילו לא מצוה לגרשה. ראה בספר הישר לר"ת (חידושים סימן ד, ובשו"ת סימן עז) שזה לשונו: "אלא יעגנה לעולם", "ואם היה נשאל לי, הייתי מורה שלא יזקיק לגרש". ובמהר"ם מרוטנבורג (סימן תתקמו) כתב בשם ראב"ן "והבעל יכול לעגנה", "שהרשות בידו לעגנה". (ולראב"ן האשה עגונה והאיש אינו מעוגן, דבכה"ג ליכא חרד"ג ויכול הבעל לישא אחרת, ואע"פ כן התיר לעגנה כשמורדת שלא כדין).

ובמרדכי (כתובות סימן קפו) כתב "ומעגנינן לה עד שתתפייס להיות עמו", ולשונו מורה שעושה כן הבעל בהוראת בי"ד, ואם היה מצוה לגרש, היה לבי"ד להורות לו לקיים המצוה. וכ"ה בשו"ת הרשב"א (ח"ז סימן תיד) "ואם לא ירצה לא יגרש", וברשב"א (ח"א סימן תת"ס בשם הראב"ן) כתב "שהרשות בידו לעגנה" (וגם מתירים לו לישא אחרת), ובחכמי פרובינציה (סימן עט) "אם הבעל רוצה לגרשה מגרשה, אבל אם רוצה לקיימה רשאי". שו"ת הרא"ש (כלל מג, ח) "לא תבעל לו ותצרור אלמנות חיות כל ימיה, הלא אינה מצוה על פו"ר", הרי דליכא מצוה כלל לבעלה לגרשה. וכ"ה בראנ"ח (סימן מא) "בי"ד נותנים לו רשות לישא אשה על אשתו" (או דמיירי הראנ"ח עפ"י מנהג הספרדים שאין להם חרד"ג שלא לשאת שני נשים, והתיר אפילו במקום שנשבע שלא ישא אחרת. או דס"ל כרוב פוסקים, דגם לאשכנזים כשהאשה מורדת מותר לבעל לשאת אחרת גם בלא היתר מאה רבנים, ולשונו שם, שיכול לישא אשה על אשתו "בין מן הדין בין מצד השבועה", משמע שהתיר לכל המנהגים, בין לאשכנזים הנוהגים חרד"ג, ובין לספרדים אפילו במקום שנשבעים).

הרי להדיא מדברי הראשונים דכשטוענת האשה 'מאיס עלי' אין אפילו מצוה לגרשה, וטעמא דמילתא כמ"כ דהיא מעגנת עצמה.³¹

31 והנה בשיטת ר"ת מצאנו לכאורה סתירה. דלעיל הבאנו מספר הישר בחידושים סימן ד' ובשו"ת סימן עז, "דבמאיס עלי" אין חיוב ואפילו לא מצוה לגרשה. אולם בספר הישר בשו"ת סימן כד שג"כ מדבר על "מאיס עלי" שהכפייה אסורה, ומ"מ כותב בסוף דבריו דמותר לעשות הרחקות וז"ל: "אך אם כל רבותינו שוין בדבר תגורו ובאלה חמורה על כל איש ואשה מזרע בית ישראל הנלוים אליכם שלא יהיו רשאים לדבר עימו לישא וליתן עמו... וללותו ולבקריו בחלותו... אם לא יגרש ויתיר אותו האיש את הילדה הזאת, שבזה אין כפייה עליו..." הרי דמתיר ר"ת להפעיל על הבעל לחץ ע"י ההרחקות כדי שיגרש (ואין זה נחשב לכפייה, ראה באריכות ביאור דבריו בסימן ב), וסותר את דבריו בשני המקומות הנ"ל, שהם כאמור ג"כ דעת כל הראשונים שהו"ד לעיל, דאין אפילו מצוה לגרש ב"מאיס עלי".

ברם המעיין בדברי הרמ"א יראה דתרי גווני "מאיס עלי" איכא, ועפ"י יתיישבו דברי ר"ת בתשובותיו כמין חומר.

דהנה הרמ"א הביא את "ההרחקות דר"ת" הנזכרים (בתשובתו סימן כד) בשו"ע אבה"ע סימן קנד סעיף כא על מקרים שלא נאמר בהם בתלמוד בפירוש כופין להוציא אלא יוציא בלבד, שאין כופין בשוטים אלא אומרים לו חכמים חייבך להוציא ואם לא תוציא מותר לקרות עבריין. וע"ז כתב הרמ"א וז"ל: "וכיון דאיכא פלוגתא דרבוותא ראוי להחמיר שלא לכוף בשוטים שלא יהיה הגט מעושה... ומ"מ יכולים לגזור על כל ישראל שלא לעשות לו שום טובה, או לישא וליתן עימו (ש"ד בשם ר"ת ובמהרי"ק):".

ודברי הרמ"א צריכים ביאור, מדוע הביא דין הרחקות דר"ת בסימן קנד על מקרים שבש"ס כתוב "יוציא" שהוא ספק אם כופים או לא, ולא הביא את הרחקות דר"ת בסימן עז ס"ב בדין "מאיס עלי" (שסתם השו"ע שרק אם רצה הבעל מגרשה, ולא הזכיר הרמ"א שאפשר לעשות לבעל הרחקות). וביותר תמוה, שהרי יסוד דין ההרחקות הזכיר ר"ת בדין "מאיס עלי", ואמאי השמיטו הרמ"א בדין "מאיס עלי" והביאו רק באופנים "דיוציא" הנזכר בש"ס.

והמוכרח מזה, דתרי גווני "מאיס עלי" איכא.

חדא, שיש רגליים לדבר למאיסות של הבעל ונתברר לבי"ד שבאמת מואסת בו (וטענה כן בפניו) ואיך, שאין רגליים לדבר למאיסות. והדברים מפורשים בב"ח (בסו"ס עז בקיצור דין מאיס עלי ס"ק א-ב) וז"ל: "אם טוענת מאיס עלי ואינה נותנת אמתלא וטעם לדבריה אבדה הכל, והוא הדין בנותנת אמתלא לדבריה ואין הדעת מקבלת כלל שמפני כך תהא ממאיסה בו. א"נ אפילו נותנת אמתלא מקובלת אלא שאינה טוענת בבירור שיודעת היא שכך היא האמת. כגון שטוענת מאיס עלי מפני שאומרים עליו שהוא רועה זונות או שאינו הולך בדרך ישרה, ואין שם מי שיעיד בדבר זה אלא קול בעלמא, הוה ליה כאילו לא נתנה אמתלא כלל לדבריה.

אם נותנת אמתלא לדבריה... והיא טוענת בבירור שכך הוא אעפ"י שאינה יכולה לברר כלל.. אז יש להשביעה או להחרים עליה כפי ראות עיניי ב"ד לפי טענותיה שאמת הוא דמאיס הוא עליה כמו שטענה. כי יש לחוש פן קרוביה השיאוה ולמדוה לטעון מאיס עלי, או שמא יש לה כעס וקטטה עם הבעל, שעל כן בגדה בבעל נעוריה וטוענת מאיס עלי.

ואפילו איכא שני עדים המעידים על הבעל כך וכך, או ידוע ומפורסם שהוא שוחק ושכור בכל יום ורועה זונות... אפ"ה יש להחרים שבאמת טוענת מאיס עלי כי יש לחוש פן קרוביה השיאוה וכו', דהרבה ריקים ופוחזים שרויים נשותיהם עמהם בשלום ואינם מאוסים

עליהם דאיתתא בכל דהוא נחא לה. עב"ל הב"ח. ובח"מ (שם, סק"ד) מוסיף בשם המרדכי, שהאמת לא צריכה להיות נראית וניכרת לחכמי העיר.

וכמו"כ טענת "מאיס עלי" חייבת לטעון בפניו של הבעל, ראה בתוס' ר"י הלבן (כתובות סג: בד"ה הואיל), ובצירוף דרישה וחקירה של בי"ד (כנ"ל בב"ח) שטוענת כן מעצמה ולא קרוביה לימדוה, ובאופן זה כתב ר"ת בשו"ת סימן כד דאע"פ שכפייה אסורה ב"מאיס עלי" מותר לעשות הרחקות כדי שיגרשנה.

וכבר נתבאר בדברי ר"ת עצמו (בתוספות בכתובות סג: בד"ה הואיל) שברוב הפעמים לטענת "מאיס עלי" של האשה אין רגליים לדבר לטענתה, ורק במעט מהמקרים יש רגליים לדבר שהבעל לא מתקבל עליה ומאוס עליה באמת.

ולכן הרמ"א בדין "מאיס עלי" (אבה"ע סימן עז, ב) לא הביא הרחקות דר"ת, כיון דברוב הפעמים לטענה זו אין רגליים לדבר, ואפילו כשהבעלים ריקים ופוחזים עפ"י רוב נשותיהם שרוים עמם בשלום דאשה נחא לה בכל דהוא (ב"ח) ולכן לא הוסיף הרמ"א ע"ד השו"ע שכתב שרק אם "רצה הבעל" מגרשה – דיש לעשות הרחקות דר"ת, כיון שברוב הפעמים לא עבדינן להרחקות אלו למעשה, ע"כ השמיטו הרמ"א שם. ורק באבה"ע סימן קנד, כא "ביוציא" הנזכר בש"ס שבודאי יש חובה לגרש ויש רק ספק אם הוא כפייה בשוטים, בזה הביא הרמ"א את ההרחקות דר"ת, דכיון דחייב לגרש, מותר לעשות אותם סוגי ההרחקות שאינם נחשבים כפייה.

ומעתה מיושבים דברי ר"ת כמין חומר. דברוב האופנים שלטענת "מאיס עלי" אין רגליים לדבר, פסק ר"ת (בסימן ד' ובשו"ת סימן עז) דאפילו מצוה אין לו לגרשה, דשמא קרוביה לימדוה, ואשה נחא לה בכל דהוא. ברם במקרה של סימן כד שהיה רגליים לדבר למאיסות של האשה, באופן שמוכנה לוותר על כתובתה בשביל שיגרשנה כנזכר שם בתשובה ע"ז, בזה מסיק ר"ת "אך אם כל רבותינו שווין בדבר תגורו... שלא יהיו רשאים לדבר עימו", ולהאמור כוונתו, שביירו וחקרו ודרשו היטב שאכן "מאיס עליה" בשל הנהגותיו הקלוקלות כריקים ופוחזים (ולא קרובים לימדוה לטוענם). אז יגזרו הרחקות עליו. שו"ר שזכינו לכוון בזה לספר א"ר וזוטא (סימן יג) שלר"ת עושים הרחקות רק במקרה שהוברר לרבנים בודאות שלא נתנה עיניה באחר ובאמת מאוס בעיניה.

ונמצא בדיוני פרסאי של "בתי הדין הרבניים", שאין בירור וחקירה, ואדרבה רגליים לדבר שקרוביה או עו"ד לימדוה לטעון "מאיס עלי" – שאין בטענה זו כלום. וכיון שהם עושים "צווי הגבלות" שהם גרועים מהרחקות דר"ת, כי לוקחים ממנו הטבות שכבר זכה בהם – ואסור לעשות כן גם כשיש אמתלא ברורה (כדלעיל סימן ב) ועוד מוסיפים חטא על פשע ומפרסמים ברבים שהבעל עברייך וכו' כאשר חכמים לא חייבוהו לגרש "במאיס עלי" אפילו באמתלא ברורה – נמצא שבושה זו ברבים שנעשית שלא כדין, פוסלת את הגט כדמוכח מהרשב"א ועוד ראשונים ופוסקים (הנ"ל בסימן א אות ג).

והטעם שלא תיקנו חיוב לגרש באותם מקרים של "מאיס עלי" יש אמתלא ברורה – כי מאחר שכאמור רוב הנשים אין להם אמתלא ברורה "למאיס עלי", לכן גם במקרים המעטים שיש אמתלא ברורה, לא תקנו חכמים כפייה וחיוב, דלא נחתו חכמים לתקן במה שלא מצוי, וכיון שברוב הפעמים חיישינן שמא "עיניה נתנה באחר", לא תיקנו אף במיעוט המקרים דליכא חשש זה.

וכעו"ז כתב ר"ת בעצמו (כתובות סג: ד"ה אבל) שלא תקנו כתובה "במאיס עלי" אפילו באמתלא ברורה שאין חשש שנתנה עיניה באחר וז"ל: "ובשביל אותן נשים לא רצו לתקן כתובה לאיש, כיון דלא שייך לתקן ברוב נשים".

כפיית גט במקום מחלוקת הפוסקים – הגט פסול בודאי

כתב בשו"ת **חתם סופר** (אבה"ע ח"א סימן קטז) כיון שיש מחלוקת הפוסקים "ואין אתנו יודע להכריע, ממילא אם עבר וגירש ע"י עישוי, הוי אשת איש דאורייתא, בודאי ולא מספק. וטעמא אני אומר, שהרי גט מעושה אפילו כדין ואומר רוצה אני, מ"מ אינו כשר אלא מטעם דאמחז"ל (ב"ב מח.). דמסתמא ניחא ליה לקיים דברי חכמים שאמרו לכופו להוציא, ועל דרך שהסביר הרמב"ם יפה (ספ"ב מגירושין). והיינו כשברור גם להמגרש שהעישוי כדין אליבא דכו"ע, א"כ מצוה לשמוע דברי חכמים. אבל הכא יאמר נא המגרש, מאן לימא לו שמצוה לשמוע דברי הרא"ש, דלמא מצוה לשמוע דברי המרדכי. ואם (כן) גם מה שאומר רוצה אני, היה בהכרח ולא ענה מליבו, ע"כ אין נראה שום הוא אמינא לכיף לגרש", עכ"ל.

והו"ד החת"ס לדינא בפ"ת (אבה"ע סימן ע"ז סק"ה, וקנ"ד סקי"א). וכן העלו לדינא, בנו הכת"ס (אבה"ע סימן ק), דבר יהושע (ח"ג אבה"ע סו"ס ל), נחלת צבי (ח"ב דף עא).

והנה פסק הרמ"א (אבה"ע סימן קנד, כא) שבכל מקום שיש מחלוקת הפוסקים בדין כפייה, צריך לחשוש לדעת המחמירים ולא לכוף, כדי שלא לפגוע בעררה החמורה. וכתב החזון איש (אבה"ע סימן צט, א) שגם לדעת הרמב"ם אם הזידו בית דין בהוראתם הגט פסול מדאוריתא, והטעם דהו"ל בי"ד הדיוטות ואין כאן כח בי"ד כלל, והגט בטל, "אף שהבעל חשב שכדין עושים, מ"מ ריצוי טעות הוא, וחשיב אונס גמור", עכ"ל.

ונמצא דכל אותם "דיינים מטעם" הסומכים על הרמב"ם לכוף גט "במאיס עלי", הם מהרסי הדת, כיון שידוע "לדיינים מטעם" שרבו החולקים על הרמב"ם, ומתעלמים מפסק הרמ"א שלא לכוף בכה"ג, וכן מתעלמים מהחת"ס ודעימיה, דבכה"ג הכפייה פוסלת את הגט מדין ודאי ולא מדין ספק (ואפילו באופנים שדעות המחמירים הם מיעוט, וק"ו בנידו"ד שדעת הרמב"ם ב"מאיס עלי", הוא במיעוט נגד רובא דרובא דראשונים ופוסקים וכו"ל. וכמו כן נתבאר לעיל אות ב', דכמעט בכל המקרים המצויים גם לדעת הרמב"ם הכפייה אסורה ב"מאיס עלי").

ומזה תלמד בק"ו לכל הצירופי שיטות המקובלים ב"רבנות מטעם", לגבי כפיית גיטין (רבינו ירוחם, ר"ח פאלאג'י, עבודת הגרשוני, אג"מ, וכפיה בגין אלימות - הנזכרים בסימנים דלהלן) – שהם דעת יחיד, הגט פסול מדין ודאי ולא מדין ספק, והמקילים בזה עתידיים ליתן את הדין. (וראה בתחילת הספר בעמ' 16 בהערה מש"כ "באגרות חזון איש", ח"ג, נ: "שבאיסור אשת איש החמורה שבחמורות - על המקל להביא ראיה ולבסס ההיתר... אבל האוסר די לו להראות שאין ההיתר מבואר", עכ"ל).

– ח –

דע מה שתשיב – "עד שתגיע למקומו"

דיינים ב"בבתי הדין הרבניים" מנהלים לוחמה פסיכולוגית נגד הבעלים השאלה הקבועה לאחר דיון או שניים: "מה נעשה, האשה לא רוצה אותך, תן לה גט ונגמור את הסיפור, אל תעגן אותה". משפטים אלו ודומיהם במסווה של צדקנות "ודאגה" כביכול לאשה מקוממים ברשעותם וצביעותם.

מוצע לבעלים שש תשובות אמיתיות:

תשובה ראשונה: "כבוד הדיין, אם זה היה אצלך בבית, או בעיות אצל הבן שלך, גם תרצה שיאמרו לאשתך לפרק את הבית ולשבור את הילדים בכזה קלילות וחוסר אחריות משווע"!!

המציאות העובדתית מוכיחה, שתשובה זו אמיתית ולא דמגוגית, שני מקרים אמיתיים כדוגמא. אב"ד "ברבנות מטעם" (אליהו עצור) מעגן את אשתו 14 שנה! האשה עזבה את א"י וגרה בחו"ל והתייאשה מהגט... כאשר לא שמענו שחבריו לעבודה, הדיינים המכובדים, טרחו להבהיר לו "היא לא רוצה אותך, תן לה גט"... ובודאי שמעולם לא הושיבו אותו בכלא על "מעשיו הנפלאים", כמנהגם בכל בעל "פשוט" שמסרב לתת גט...

סיפור שני שאירע לפני כמה שנים, אב"ד "ברבנות" (עזרא בצרי), שידוע כדואג לנשים (גם כאשר אינן צודקות), התערער השלום בית של בנו הגר בחו"ל, אולם הדיין "הדואג לנשים", דאג להשיא את בנו עם גויה "שהתגיירה" בתהליך מזורז, בלא שהשליש גט לאשתו הראשונה. (פרסום הסיפור בתקשורת לא הוסיף קידוש ה' בעולם, כפי הידוע ומפורסם מטרתו של האב "הדיין" לעגן את כלתו כדי לסחוט ממנה נכסים). הבן הנשוי

עם "הגיורת" מסרב לתת גט לאשתו הראשונה רק בשל ויכוח על חלוקת הנכסים, וזוכה לגיבוי אביו "הדיין". צבוע זה שתמיד רוממות הנשים בפיו ומאות בעלים שעמדו בפניו שמעו ממנו את הטענה "המנצחת" "היא לא רוצה אותך, אל תעגן אותה", וגם במקרים שהאשה נישלה את הבעל מכל נכסיו שלפני הנישואין - מדוע כאשר מדובר בדרישות הכספיות של בנו הוא מתחשב, ועוזר לו לעגן את אשתו כשהוא נשוי עם "הגיורת" (הגייה)!!

מתירי ממזרים אלו המתהדרים בתואר "מתירי עגונות" מלבד רשעותם, הם המעגנים הגרועים ביותר כשזה נוגע להם אישית. זהו כל האמת על צבועים אלה.

תשובה שנייה: "כבוד הדיין, אם תשקיע את כל המאמצים לעשות שלום בית, במקום לדחוף את הזוג להתגרש, תצליח בתשעים אחוז מהמקרים למנוע גירושין הרסניים".

ואכן במאות מקרים "שבת הדין הרבניים" דחפו לגירושין, הצליחו רבנים יר"ש או בני משפחה של האשה שהסתכלו צעד אחד קדימה - להחזיר את השלום לבית. ואותם נשים שנלחמו בזמנו לקבל גט, והשתמשו בדרכים ובשיטות האלימות ביותר נגד הבעל כדי להשיג את הגט - כיום הן מודות ומברכות את מי שעצר אותן מצעד זה, והביא את השלווה להן ולכל משפחתם.

וכן מעיד הגר"ח פאלאג'י זצוק"ל (שו"ת חיים ושלום ח"ב סימן קיב) "כי אנו רואים בכמה בני אדם עם נשותיהן, שמתקוטטים ועד קללה ועד הכאה, וכשלא יש משלשלים (מתערבים) ביניהם, תכף ומיד נעשים שלום ואוהבים זה לזה". (וראה בהרחבה להלן סימן ו כל דבריו).

"דייני הרבנות מטעם" אינם "מתירי עגונות", אלא "מהרסי נשים" שיכלו ברוב רובם של המקרים להמשיך את חיי הנישואין לאחר הכוונה מתאימה, ועתה הן אומללות ללא חיי נישואין, ועם התמודדות קשה עם הילדים, אשר לה השלכות רבות וקשות על עתידתם הגשמי והרוחני.

זה לא סוד שנושפים "לדיינים מטעם" בעורף, לסיים כמה שיותר תיקים בגט. הדיינים נתונים ללחצים של הנהלת בתי הדין, יועצים משפטיים למיניהם, ארגוני הנשים ושאר מרעין ביטחון. הקידום שלהם לעליון (המכונה בי"ד הגדול לערעורים) שכבוד והרבה כסף כרוכים בו, דוחף דיינים רבים למעשים אשר לא

יעשו, כפיית גיטין שלא כדין "בפסקים" מרומים ובאיומים והפחדות של הבעל. זה האמת, וזה הדמות של מפרקי הבתים "בבתי הדין הרבניים".

תשובה שלישית: "כבוד הדיין, מעשיך נוגדים את ההלכה, ויש ללמוד זאת מדברי שו"ת בנימין זאב (סימן פח) בשם רבינו שמחה כמה טירחה מוטלת על בית הדין לנסות לעשות שלום בית גם במקרה שהבעל אלים, וק"ו כשהבעל עדין ומתחשב ובוודאי שאינו אלים, מוטלת על הדיין להשלים בין בני הזוג ולא להיפך.

מלבד זאת כבוד הדיין, מעשיך סותרים זה את זה, הרי הדברים ידועים שכאשר אשה יורדת ל"ע מהפסים, לא שפויה ולא מאוזנת וא"א לגור איתה והבעל דורש גט, מעגנים אותו שנים רבות, ודורשים ממנו לעשות שלום, גם כאשר מבחינה רפואית נפשית אין עם מי לעשות שלום, ר"ל. אז מדוע כאשר האשה רק משמיעה ציוץ שהיא רוצה גט, מיד אתה מתגייס לשכנע את הבעל "להתירה מכבלי העיגון". מדוע אתה מבצע הדרת גברים מחיי נשואין ללא כל הצדקה.

נכון "שארנוני נשים" יש עשרות, "וזכויות הגבר" בקושי אחד, אבל אתה דיין האמור לפסוק על פי התורה וההלכה, עפ"י ההגיון והמוסר היהודי - מדוע אתה מעגן את הגברים מפחד "ארגוני הנשים", אין פחד אלוקים לנגדך להרוס יהודים שלא פשעו מלבד היותם גברים!

תשובה רביעית - עיגון נקבע רק על פי דיני וחוקי התורה - ועל כן כשהבעל רוצה בשלום והאשה רוצה בפירוד, האשה אינה עגונה רק מורדת (עיין שו"ע אבה"ע סימן עז, ב). האשה במקרה זה אינה נרדפת אלא רודפת (מעגנת) את בעלה (וראה עוד בהרחבה להלן סימן יד אות ד).

תשובה חמישית - "כבוד הדיין, מדוע אתה דואג רק לאשה ומתעלם לגמרי מטובת הילדים? הרי אין לילדים דבר יותר חשוב בעולם ממשפחה מאוחדת ואהבת אב, והגירושין הופכים אותם ליתומים בחיי האב, והתורה הזהירה על היתומים שלא לענות אותם שאין להם אב. כיצד ביה"ד מזלזל בנזק הרוחני והגשמי שנגרם לילדים מפירוק המשפחה בגירושין...".

מלבד זאת, ההתעלמות המוחלטת של "הדיינים מטעם" מעיגונו וצערנו של הבעל, שהם כופין עליו גירושין שלא בצדק, ועוד מטילים עליו מזונות מופרזים המונעים ממנו כמעט לחלוטין נשואין שניים - מוכיחים כמאה עדים על משפט הרשע והפשע של "בתי הדין הרבניים". (וראה עוד בעמ' רכ).

תשובה שיטית, המציאות העגומה, **שלאשה נותנים "הדיינים מטעם"** את כל מה שמבקשת: כפיית גירושין שלא בצדק, והטלת מזונות מופרזים על הבעל המונעים ממנו כמעט לחלוטין נישואין שניים, ומאידך מעיגונו וצערנו של הבעל מתעלמים לחלוטין - מוכיחים כמאה עדים, שהדרישות שלהם "אל תעגן אותה" אינם נובעים ממקור ההלכה והיושר האנושי, אלא יסודם במשפטי הרשע והפשע של "חוקי המדינה" שהם כגורעים שבאומות.

- ט -

הדמיון והמציאות – החלום ושברו

נשים רבות מגיעות להליכי הגירושין עם חלומות ודמיונות, ששמעו מחברות, קרובות, ארגוני הנשים ושאר יועצי אחיתופל. הם בטוחות שהעתיד יהיה ורוד מההווה, שלהן ולילדים יהיו חיים יפים ורגועים אחרי הגירושין. רבות גם מעלות בדמיונם נישואין שניים (שלב ב'), באושר ועושר מזהיר.

החלומות מגיעים מהר מאד לשבר, ופתרון החלום רחוק מאד מלהיות זוהר. הליכי הגירושין הכוללים ויכוחים ומריבות גם בנוכחות הילדים, גורמים לילדים להיות מתוסכלים עם בטחון עצמי ירוד, הסכנה שלהם להידרדרות רוחנית גדולה לאין ערוך, יותר ממשפחות רגילות שאינם עוסקות בפירוק המסגרת המשפחתית.

המומחים קובעים שיותר משמונים אחוז מהגירושין הם ביוזמת האשה, ורוב רובן מתחרטות אחרי הגירושין. אולם אז כבר אין דרך חזרה, הבעל שעבר את כל תהליך ההשפלה והרוע של האשה, לא מוכן לחזור שוב (במקרים נדירים בלבד הקרע מתאחה).

במקרים המעטים, "שהחלומות מתגשמים" ומגיעה האשה למה שמכונה היום שלב ב' - האם חייה עם הבעל השני יהיו טובים יותר?! בטוח שגם אם תסבול מהבעל השני יותר מהראשון, לא תמהר לפרק את הבית שנית, הכבוד העצמי מהווה שיקול, וגם הפחד שאחרי הפירוק השני יהיה עוד יותר גרוע, עוצרים מפירוק נוסף גם אם החיים לא נסבלים...

גם אם חייה עם הבעל השני יהיו בשלום, האם תחיה בשלום עם ילדיו ומשפחתו? האם הבעל השני יסתדר עם ילדיה מהראשון? או שהיחסים ביניהם יהיו גרועים, ויפרקו בסוף גם את מסגרת הנישואין?! שיקולים אלו ועוד רבים נוספים, שמתעוררים אחרי הגירושין, לא עומדים אצלה במרכז השיקולים לפני הגירושין, כי היועצים והמסיתים מסיחים את הדעת, וכבר אמרו חז"ל (סנהדרין קה:): גדולה השנאה שמקלקלת את השורה.

תופעה ידועה, שרוב העוזרים ומסייעים לפני הגירושין בממון ובעצה, נעלמים אחרי הגירושין כלא היו. כשהיצר הרע מדרבן לפרק משפחה יש להם מרץ וכח לעזור, אבל לאחר מכן כ'שהמצוה' כבר התקיימה, האשה נשאר לבדה עם קשייה ולבטיה והתמודדות ברוח ובגשם. "ואיזהו חכם הרואה את הנולד" (תמיד לב.).

דינים העולים מסימן זה

א. הכרעת הראשונים והאחרונים, דכשהאשה טוענת "מאיס עלי" - אין כופים את הבעל לגרש, ודלא כרמב"ם ודעימיה - ראה יותר ממאה פוסקים שלא כופים.

ב. היום שבאים הנשים עם עו"ד, גם לדעת הרמב"ם לא כופים על מאיס עלי. וראה בפנים עוד אחת עשרה תנאים שנכתבו בפוסקים בכדי להתיר הכפייה לדעת הרמב"ם - והם לא מתקיימים כלל "בבתי הדין הרבנים" - ולכן גם לדעת הרמב"ם במציאות זמנינו כפייה "במאיס עלי" - פוסלת את הגט. (אות ב.).

ג. גם כשיש לאשה סיבות ברורות ומוצדקות לטענת "מאיס עלי" - הכפייה אסורה - הכרעת רוב מנין ובנין של ראשונים ואחרונים (אות ג.).

ד. תקנת הגאונים ("דינא דמתיבתא") במורדת - לא מתירה את הכפייה "במאיס עלי", כמו שהארכנו בפנים דלרוב הראשונים לגאונים אין כפייה לגרש "במאיס עלי" [וגם רבים מהראשונים חלקו על "תקנת הגאונים"]. (אות ד.).

ה. נשאת עפ"י הוראה מוטעת של בי"ד והוזהרה על כך - תצא מבעלה השני. וכשהכופים הם בי"ד של הדיוטות או מזידים (כדייני בתי"ד הרבניים) - תצא מבעל השני גם כשלא הוזהרה. (אות ד).

ו. בטענת "מאיס עלי" - הכרעת הפוסקים דאין אפילו מצוה לגרש. וכמעט בכל המקרים המצויים גם אסור לעשות הרחקות דר"ת, (אות ו).

ז. במקרים שנחלקו גדולי הפוסקים אם הכפייה מותרת, ואין הכרעה - כתבו החת"ס ועוד אחרונים דאם כפוהו בי"ד (עפ"י המתירים) - הגט פסול מדין ודאי, ולא רק מספק, שהבעל יכול לומר, מי קבע שמצוה לשמוע דברי המתירים, דלמא מצוה לשמוע דברי האוסרים. (אות ז).

ח. תשובות לדיינים האומרים "מה נעשה האשה לא רוצה אותך, תן גט ולא תעגן אותה", שהדבר נוגד את ההלכה, ואינו נכון מצד המציאות, אם ישקיעו הדיינים מאמצים בשלום בית במקום בפירוק משפחות (לרצות את "ארגוני הנשים"), בודאי יתרבה השלום בישראל. (אות ה).

ט. הליכי הגירושין גורמים הרס של האשה והילדים, והחלומות על עתיד מזהיר, הם דמיונות ברוב המקרים. נשואין שניים (אם יהיו) יכולים להיות גרועים יותר, הן מבחינת האשה והן מבחינת הילדים.

חובה לזכור: שהעוזרים והמסייעים לפירוק הבית, בדרך כלל נעלמים מיד אחרי הגירושין, והאשה נשארת לבדה עם קשייה ולבטיה. (אות ט)

סימן ה

כפיית גט במקום אלימות

- א -

ביהדות כבוד האשה מעיקרי הדת

חכמינו זכרונם לברכה הזהירו (ב"מ נט.) "לעולם יהא אדם זהיר בכבוד אשתו", וכן אמרו (גיטין ו:): "לעולם אל יטיל אדם אימה יתירה בתוך ביתו" ובמסכת יבמות (סב:): **האוהב את אשתו כגופו והמכבדה יותר מגופו... עליו הכתוב אומר וידעת כי שלום אהלך".** וכן נפסק להלכה ברמב"ם (אישות ט"ו, י"ט) "וכן צוו חכמים שיהא אדם מכבד את אשתו יותר מגופו ואוהבה כגופו... ולא יטיל עליה אימה יתירה. ויהיה דיבורו עימה בנחת, ולא יהיה עצב ולא יהיה רגז".

ובודאי ששומרי תורה ומצוות אין דרכם להכות נשותיהם ח"ו, וכמו שכתב הרמ"א (אבה"ע סימן קנד, ג) "**כי אינו מדרך בני ישראל להכות נשותיהן ומעשה עכו"ם הוא".** וראה בבאר הגולה (שם) בשם תשובת מהרי"ו הישנות, "דעונשו יותר ממכה חבירו.. ובאשתו חייב לכבדה יותר מגופו... ועונשו גדול ממכה חבירו כי היא יושבת לבטח אתו ודמעתה מצויה".

ביהדות כבוד האשה הוא מעיקרי הדת.

- ב -

הסיבות לדין ההלכתי בדין אלימות

בעקרון לא היינו נדרשים במסגרת ספר "משפטי ישראל" לדון בהלכה האם מותר לכפות גט עקב אלימות הבעל, דבר שאינו מצויי אצל החרדים לדבר ה' ותורתו. אולם מכיון "שבתי הדין הרבניים" אחראים לגיטין גם בציבור החילוני שבו מצוי אלימות פיזית של הבעל כלפי האשה כידוע. (וכן להיפך, "ברוח השוויון"

מצויות חילוניות המכות את בעליהן) - הוכרחנו לדון ולהוכיח בהרחבה שכפיית גיטין במקרה של אלימות אסורה והגט פסול.

סיבה נוספת להבהרת ההלכה בנושא אלימות הבעל, כי התברר לנו מעדויות של דיינים, עו"ד ומסמכים רבים, שעו"ד וארגוני הנשים אכזרים מסיתים את הנשים העומדות בהליכי גירושין לשקר "ולהעיד" על אלימות הבעל כלפיה, בכדי להביא להרחקת הבעל מהבית וזירוז הליכי הגירושין באיסור. (ולצערנו גם נשים חרדיות נכשלות בעלילות שקר אלו ונוהגות כמיטב "המסורת" הנוצרית: "המטרה מקדשת את האמצעים" - כולל שפיכות דמים והלבנת פנים, גזל ועושק, הוצאת שם רע והרס הילדים. בדרכן אל הגט, הן מתאכזרות לאלמנות ויתומים ממשפחת הבעל, ומקיימות בעצמם "תמות נפשי עם פלשתים", עד לאבדון ח"ו בזה ובבא).

אולם רבים ה"דיינים מטעם" שלא קרו ולא שנו וכל אשה שמגיעה אליהם בטענה שהבעל מכה אותה ובוכה ("בדמעות תנין"), הם מקבלים את עדותה ודוחפים את הבעל לתת גט, גם אם הוא אדם מכובד ירא שמים ועדין שלא חשוד על הכאה כלל. (מסמכים רבים שהיה בהם פירוטים מזוויעים על התעללות הבעל באשה, נכתבו ע"י העורך דין בלבד והאשה רק חתמה על כל השקרים "והסיפורים" "ועדותה" התקבלה - סדום במיטבה!).

מטעמים אלו נכנסנו לבירור ההלכתי לדחות את הטועים ולומדים ברמ"א (אבה"ע סימן קנד, ג) שיש כפייה כשהבעל אלים, כאשר הלומד בעיון את דברי הרמ"א בדרכי משה ובפוסקים שהם מקור דינו, יראה שהכפייה במקרה של אלימות אסורה, ופוסלת את הגט.

- ג -

הכרעת הפוסקים - לא כופים גט בבעל אליים

הבית יוסף (אבה"ע סו"ס קנ"ד) הביא את תשובת רבינו שמחה, והגהות אשר"י בשם אור זרוע שמי שרגיל תמיד להכות את אשתו כופים אותו לגרש. ומסיים וז"ל: "ומ"מ נ"ל דאין לסמוך על דברי רבינו שמחה וא"ז לכפות להוציא על דברים, כיון שלא נזכרו בדברי שום אחד מהפוסקים המפורסמים". והרמ"א

בדרכי משה (שם ס"ק כא) אע"פ שיצא לישע הסוברים דכופים לגרש המכה אשתו מסיים: "ומ"מ נראה דטוב שלא לכופו ליתן גט אלא בדרך זה להחרימו", ...שלא להכותה", ובהמשך דבריו הביא מתשובת בנימין זאב (סימן פח), ועל סמך דבריו הביא את ההלכה בהגהותיו לשו"ע.

ונעתיק כל לשון הרמ"א (שם סעיף ג) וז"ל: "איש המכה אשתו עבירה היא בידו כמכה חברו. ואם רגיל הוא בכך, יש ביד בית דין לייסרו ולהחרימו ולהלקותו בכל מיני רידוי וכפייה ולהשביעו שלא יעשה עוד. ואם אינו ציית לדברי הבי"ד, י"א שכופין אותו להוציא, בלבד שמתרין בו פעם אחת או שנים (ובבנימין זאב "פעמיים ושלש"), כי אינו מדרך בני ישראל להכות נשותיהן ומעשה עכו"ם הוא, וכל זה כשהוא מתחיל, אבל אם מקללתו בחינם או מזלזלת אביו ואמו והוכיחה בדברים ואינה משגחת עליו. י"א דמותר להכותה וי"א דאפילו אשה רעה אסור להכותה. והסברא הראשונה היא העיקר. ואם אינו ידוע מי הגורם, אין הבעל נאמן לומר שהיא המתחלת, שכל הנשים בחזקת כשרות, ומושיבין בניהם אחרות (ובדפוסים ישנים הגירסא אחרים) לראות בשל מי הרעה הזאת, ואם היא מקללת חינם יוצאת בלא כתובה".

העולה לדינא מדברי הרמ"א עפ"י "הבנימין זאב". דכאשר האשה מקללת את הבעל או מזלזלת בהוריו, או עוברת על איסורים אחרים, אם הכה אותה הבעל גם לדעת הי"א שכופים על הכאה, באופן זה אין כופים.

גם במקרים שכל האשמה בבעל, הוא דוקא ברגיל "תמיד" להכות, והתרו בו בי"ד כמה פעמים והושיבו ביניהם נשים (או אנשים) לעשות שלום, ושיהיה עדות בשביל מי הרעה הזאת. וכל התנאים האלו לעולם לא מתקיימים "בבתי הדין הרבניים", אז איך הם רוצים לכפות גט במכה אשתו עפ"י הרמ"א, הרי גם לפי הבנתם המוטעת ברמ"א, לא נתקיימו כל התנאים שהזכיר, כי לא היה עדות על ההכאה, לא היה התראה ואף לא הושיבו ביניהם, (לעשות שלום בית) ולא ביררו אם האשה מקללת והאשמה בה.

הסתמכות "הדיינים מטעם" על מסמכים של עובדות רווחה, על "אלימות" הבעל כלפי האשה והילדים - מעלה תמיהה, כי מלבד שנשים פסולות לעדות, הרי רובם ככולם של עובדות הרווחה הן מחללי שבתות ופסולים בעבירה, וכן

יש להם דין מוסרים שפסולים לעדות (ח"מ סימן לד, כב), והעדות מפי כתבם, עד מפי עד. וכן מסתמכים על בעלי דבר וקרובים, כאשתו וילדיו, אפילו הקטנים.

וזאת מלבד הידוע ומפורסם שעובדות הרווחה כותבות **דוחות שקריים נגד הבעל רק על סמך דברי האשה או גורמים עוינים ומפוקפקים**, (ב"דוחות חסויים" או גלויים שנעשו בלא לשאול את הבעל מהי גירסתו) האם משום "מורא הפרנסה והכבוד" יכולים הדיינים מטעם לעצום עיניהם ולתת למלאכי החבלה של הרווחה והסעד לעשות כרצונם בבעל ובילדים. (וראה מכתב גדולי הרבנים שליט"א, שאסור לפנות לסעד ורווחה בלא אישור בכתב מרב מוסמך, שבירר המציאות היטב אצל שני הצדדים, הו"דבתחילת הספר בעמ' 9).

ומה שכתב הרמ"א (לפי הגירסא בדפוסים שלפנינו) שמושיבים נשים אחרות ביניהם. הוא רק בכדי לבדוק מי אשם בקטטה הבעל או האשה, וכדי להזהיר ולהתרות או לקרותו עבריין אם הוא אשם בהכאת אשתו, אבל לענין כפיית גט לא מצאנו בדבריו שסמך על נשים אלא אדרבה ראה ברמ"א סעיף א' בשם האגודה דכפיית גט צריך עדות. וכ"ה ברבינו ברוך ובמרדכי בשם המהר"ם מרוטנבורג (ח"ד סימן תקעד, שהו"ד בב"י אבה"ע סו"ס קנד). [וראה להלן הביאור האמיתי ברמ"א דאין כפייה במכה אשתו אפילו יש עדים כשרים על כך].

והרמ"א אזיל בזה לשיטתו בחו"מ (סו"ס לה) דלענין הכאות וקטטות יש תקנת ר"ת שבמקום שמצויות רק נשים ולא גברים, מקבלים עדות נשים, וה"נ רק נשים מצויות בבית והאנשים במלאכתם, ולכן יושיבו נשים לברר הדבר, ובדפו"י הובא ברמ"א גירסא "ומושיבים ביניהם אחרים" היינו שצריך עדים כשרים ולא נשים.

ובבית יוסף (ח"מ סו"ס לה) פסק כרמב"ם ורשב"א ודלא כתקנת ר"ת דגם בענין הכאות וקטטות צריך עדות אנשים להעניש, ואפילו במקום שאין האנשים מצויים, אין סומכים על עדות נשים.

והאמת יורה דרכו דמשו"ת "בנימין זאב" שהוא מקור דינו של הרמ"א חזינן דאין לכוף בעל המכה את אשתו, אפילו כשיש עדים כשרים על כך דז"ל: "ולפ"ז אין לכוף שום אדם לגרש, אפילו שיש מהגדולים דסברי לכוף, מ"מ נראה לע"ד משום איסורא דאשת איש אין להקל".

ועל כרחק, דלכן הביא הרמ"א הדיעה דכופין בלשון "י"א שכופין אותו להוציא", ולא בלשון סתם דלא סמך ע"ז לדינא, אלא סמך על מש"כ בסעיף כ"א

לפסוק כדיעה שניה בשו"ע "שכל מקום שלא נאמר בו בפירוש בתלמוד כופין להוציא אלא יוציא בלבד, אין כופין בשוטים, אלא אומרים לו חכמים חייבך להוציא ואם לא תוציא מותר לקרותך עבריין" וע"ז הוסיף הרמ"א "וכיון דאיכא פלוגתא דרבוותא, ראוי להחמיר שלא לכופ בשוטים שלא יהא הגט מעושה". וע"כ לדינא, דעת הרמ"א דאין לכופ המכה את אשתו, כדמוכח ממקור דינו "הבנימין זאב" ומדבריו בסעיף כא. וכ"כ אחד מגדולי הונגריה (לפני מאה וחמישים שנה) בספרו "לא יסור שבט מיהודה" (סימן מה) שהטעם שהרמ"א מביאו בלשון וי"א ולא בסתמא, הוא משום דלא נקט לדינא כן, וסמך על מש"כ בסעיף כא שאין כופים בשוטים, בכל דבר שלא מפורש בתלמוד.

ברם מהראשונים שהם מקור דינא דרמ"א, נראה דאכן הרמ"א סתם בתחילת דבריו שבשביל צערה דהכאה לא כייפינן ליה לגרש את אשתו, והו"ל סתם וי"א, דהלכה כסתם. וא"כ לדינא נמצא דהרמ"א פסק דודאי ליכא אפילו חיוב לגרש במכה אשתו - ואסור אף לקרותו עבריין - כיון שבזיון ברבים הוה כפייה הפוסלת את הגט, כמו שהארכנו לעיל (סימן א' אות ג), וראה בהרחבה בהערה³².

32 בשו"ע (אבה"ע סימן קנד, ג) פסק דהמונע מאשתו מזון ועונה כופים אותו לגרשה. וכתב ע"ז הרמ"א וז"ל: "וכן איש שרגיל לכעוס ולהוציא את אשתו תמיד מביתו, כופין אותו להוציא כי ע"י זה אינו זנה לפעמים ופורש ממנה - יותר מעונתה והוה מורד". (תשובת הרשב"א ח"א סימן תרצג). ובהמשך כ' הרמ"א דאיש שרגיל להכות את אשתו ובי"ד יסרו אותו שיפסיק להכותה ולא הועיל, אחרי התראות י"א שכופין אותו להוציא".

מדהביא הרמ"א את דינו של הרשב"א (בסי' תרצג) שכתב דטעם דהרגיל להוציא את אשתו מהבית מחמת כעסו כופים אותו לגרש, משום שפעמים מונע ממנה מזון ועונה. מוכח דס"ל לרמ"א דמה שכועס ומוציאה מביתו אינו סיבה מספקת לכפייה, למרות שמצערה הרבה, ורק משום שע"י מונע ממנה פעמים רבות מזון ועונה כייפינן ליה לגרשה. ומוכח דדעת הרמ"א בזה דלא כרבינו שמחה ודעימיה שכ' דכופים לגרש בעל המכה את אשתו, מדין מדיר את אשתו, שהוא משום שמצערה, דדעת הרמ"א שרק באופן שמונע מאשתו מזון ועונה כופים לגרשה. דעליהם יש דין כפייה, אבל לא על צערא אחרינא. ונפק"מ לדינא שאם ע"י הוצאתה מהבית אינה מפסדת מזונה כי משליש לה מזונות ע"י אחר, או שאינה תובעת להתגרש מחמת ביטול מזונות ועונה, אלא רק מחמת צערה אין כפייה לגרש וכדמשמע מהרשב"א שהוא מקור דינא דהרמ"א. (והגם שבשו"ת המיוחסות לרמב"ן שהם של הרשב"א (כמו שהאריך החיד"א) שהו"ד בב"י (שם) מבואר בסימן קב דס"ל דכופים לגרש בעל המכה את אשתו, ולמד זאת מק"ו ממדיר אשתו שלא תלך לבית אביה שצערה קטן ממכה אשתו שמצערה בגופה, ומ"מ כופים את המדיר לגרשה, וכ"ש במכה שכופים. וא"כ דברי הרשב"א סתרי אהרדי, דבסימן תרצג חזינן דלרשב"א אין כופים.

והאמת יורה דרכו, דלדעות דתשובת הרמב"ן הנ"ל הם מהרשב"א, י"ל דאה"נ דס"ל דכופים, ומה שבסימן תרצ"ג הזכיר הטעם לפי שמונע מזון ועונה לק"מ, כיון שכך הוא דרך הראשונים בתשובתם שמתייחסים למציאות שעליה נשאלו ובאופן שהיה שם לא היה צריך הרשב"א

וראה מש"כ לעיל (סימן ד אות ז) בשם גדולי הפוסקים דהגט פסול מדין ודאי, כשיש דעות המחמירות בזה, וק"ו בנידו"ד שהוכחנו שגם דעת הרמ"א לאסור.

ודעת השולחן ערוך כאמור מפורש בב"י (סו"ס קנד) דאסור לכפות בעל המכה את אשתו. וא"כ תמוה גם לפי דעתם המשובשת דהרמ"א התיר כפייה, איך "פוסקים" "הרבנים מטעם" כפייה בהכאה אצל הספרדים שנוהגים כמרון הב"י בכל דבריהם, ורוב הציבור עדות המזרח הוא מסורתי, ובוודאי שא"א לומר שאין לו שייכות למסורת אבות ויכול לנהוג כרמ"א במקום שהשו"ע חולק. ולשיטתם האיך ישא ספרדי גרושה אשכנזיה, שקיבלה גיטה בכפייה משום הכאה אליבא דהרמ"א (לשיטתם המוטעת).

ולדינא העלנו דבין לרמ"א ובין לשו"ע אין כופים הבעל לגרש משום שמכה את אשתו ואסור להחרימו או לקרותו עברין, ורק משדלים אותו שיפסיק להכותה. וכל "הדיינים מטעם" שמאיימים על הבעל "שהעדויות" על הכאת

להגיע לפלוגתא דמכה אשתו אי כייפינן, דאיכא כפייה לכו"ע במונע מזון ועונה, ודעתו האמיתית דאיכא כפייה במכה אשתו מדין מצער את אשתו גילה במיוחדות סי' קב, אבל הרמ"א שאינו תשובה על מעשה שנשאל אלא פסק הלכה מדהביא את תשובות הרשב"א בסי' תרצ"ג בסתמא, ש"מ דפסק כן לדינא דליכא כפייה במצער אשתו אלא רק במונע מזון ועונה.

וכל זה מחזק האמור, דהדרכי משה (אבה"ע סימן קנד, כא) מעיר ע"ד הב"י שלא נמצא בפוסקים המפורסמים, שלא הזכירוהו משום "שהיה דבר פשוט בעיניהם ק"ו הוא מאומר איני זן כו". ובהמשך מביא הדר"מ תשובת הבנימין זאב שאסור לכפות. ונמצא שמה שבהגהות הרמ"א על השו"ע פסק כרשב"א (בסי' תרצ"ג) בסתמא דרך במוציא אשתו מהבית שמונע מזון ועונה כופים לגרש, וכפייה במכה אשתו מדין מצערה הביא רק "כיש אומרים". מוכח שדעת הרמ"א להלכה למעשה כבנימין זאב דאסור לכפות בעל המכה אשתו. דהא מבואר בכללי הפוסקים "דסתם" "ויש אומרים" הלכה כסתם, גם בדעת הרמ"א, ראה בש"ך (יו"ד סימן רמב בקיצור הנהגות או"ה אות ה), ובפמ"ג (בתחילת יו"ד בכללי איסור והיתר). ובשדי חמד (ח"ו כללי הפוסקים ס"ק יב).

ובביארו פלוגתת הראשונים אי איכא כפייה במכה אשתו, נראה: דלרבינו שמחה ודעימיה דס"ל דכופים הוא מטעם דתקנת חכמים לגרש היה בכל אופן של צער לאשה, ודעתם דמכה אשתו לא גרע ממדיר אשתו שלא תלך לבית אביה או לבית המשתה, שתקנו חז"ל שכופים הבעל לגרשה אם ממשיך למונעה מזה. "ומדיר" הוא דוגמא בעלמא, דהתקנה היתה בכל בעל שמצער את אשתו שחייב להוציא, אולם החולקים ואוסרים כפייה במכה אשתו ס"ל כפי שהעיד הרמ"א (שם) בשם הראשונים דמכה אשתו לא היה מצוי כלל בישראל ורק בגויים היה מצוי, וע"כ חז"ל לא תקנו בזה כפייה בזמנם כי לא הוצרכו לתקן. אבל להדיר אשתו מבית אביה וכו' שהיה מצוי תיקנו, וע"כ ס"ל לראשונים האוסרים כפייה במכה אשתו, דחז"ל לא תקנו בכד"ג כפייה, ואין לנו אחרי חכמי התלמוד כח לתקן כפייה גם בדברים שהם חמורים כדוגמת המקרים שתקנו בהם חכמים כפייה.

אשתו הם חומר לכפייה, עושים שלא כדין, ועוונם ישאו, והוא איום באונס הגוף שביארנו לעיל (בסימן א אות ג) **שפוסל את הגט**.

בעוברנו בין תיקי דיונים "בבית הדין הרבניים" גילנו שישנם דיינים בורים ועמי הארצות, שבשל מסמך או "עדות" שהבעל מכה את ילדיו, הם מאיימים בכפייה. וזה לא שמענו בשום אחד מהפוסקים, ואפילו יהיו עדים כשרים ונאמנים שרגיל להכות בניו, א"א לכפותו לגרש האשה, דמאי שייטא צער הבנים לכפיית גט לאשה שלא הוכתה כלל, וכיון שעם האשה הוא נוהג כדין ואינו עובר על תקנת חכמים בזהירות בכבוד אשתו, גם לדעת רבינו שמחה ואו"ז ליכא כפייה כלל, ראה בלשונות הראשונים שהו"ד בבנימין זאב (סימן פח) ותמצא נחת. וראה להלן (בסימן י אות ו) **חומר איסור הרחקת האב מילדיו, גם כשיש עדים על אלימות האב לילדיו**.

כאשר נשאת לבעל אלים, הידוע כחובל ומכה אחרים, וידעה זאת לפני החתונה - לכל הדעות לא יכולה לטעון כפייה משום שמכה אותה. וגדולה מזו מצינו ברמ"א (אבה"ע סי' קנד, א) דאפילו במומים שנזכר בהם במפורש בגמ' דכופים "אם ידעה בהן קודם שנשאת, אין כופין להוציא דסברא וקיבלה". וראה עוד מש"כ השו"ע (שם סעיף ה' וכדביארו הגר"א סקי"ז) דאם בעלה שוטה, מסוכן, אין כופין אותו להוציא, כיון שלא מפורש בתלמוד כפייה בשוטה. וק"ו בנידו"ד שאין מפורש בגמרא כפייה בהכאה. (ומש"כ הב"י והד"מ בשם רבינו שמחה שמכה אשתו "יכולה לומר סבורה הייתי לקבל ועכשיו איני יכולה", דהתם מיירי שקיבלה זאת אחרי הנישואין, שבעל כרחא מקבלת זאת, כי היא כבר במצב שדרה תחתיו, ומנסה אולי תוכל לסבול הכאתו, ולכן יכולה לחזור בה מקבלה זו. אולם בנידו"ד שהקבלה היתה לפני הנישואין, ובידה היה שלא להכנס למצב זה ולא להינשא לאדם אלים, ואם בכל זאת קיבלה על עצמה, אמרינן דסברה וקיבלה ברצון גמור, ושוב אינה יכולה לחזור בה ולומר שעתה אינה יכולה לסובלו). **וכאמור לדינא פסקו השו"ע והרמ"א דבכל ענין אין כופין להוציא המכה אשתו**.

ולענין פסק ההלכה: בתשובות הגאונים (הקצרות סימן קלה כתב להדיא שבעל המכה את אשתו אין כופין לגרש. וכ"ה בתשובות הגאונים שערי צדק (ח"ד שער ד, מב) **שצריך לפייסה ולרצותה, וראוי לה שתמחל ותתרצה לו, ואין כופין לגרש. וכן פסקו בשו"ת הרדב"ז** (ח"ד אלף רכח בשם הרשב"א והרא"ש) **בכה"ג** (סימן קנד הגהב"י מט) **בשם המהר"א די בוטון** (סימן לא), **משפט צדק** (ח"א סימן נט) **דאין כופין בעל המכה את אשתו. וכן**

פסקו במהר"ם חגיז (עטרת צבי דף יח:); במשאת משה (אבה"ע סימן יז). וכאמור כן הוא פסק השו"ע והרמ"א, ועל כן הכופים את הבעל המכה את אשתו לגרשה – מתירים אשת איש ומרבים ממזרים בישראל³³.

33 נדהמנו מה"פסק הלכה" של "דיינים מטעם" (שפורסמה בחוברת "כנס הדיינים", תשס"ט עמ' 133) שבה הם סומכים על עד אחד, עפ"י דברי הרמ"א בחו"מ סימן לה, ועוד הוסיפו "ראיה נפלאה" שהאשה נאמנת שהבעל אלים, כיון שביקשה מביה"ד להביא להעיד את הוריו של הבעל על אלימותו "ובמילתא דעבידא לאגלווי לא משקרי בה אינשי".

כאמור בסימן זה, דעת הרמ"א דאפילו במקום שיש שני עדים כשרים על אלימות הבעל, הכפייה אסורה. אולם גם לדעתם המשובשת, הדין "דבמילתא דעבידא לאגלווי לא משקרי בה אינשי" נאמר רק לגבי הלכות קידוש החודש כמבואר בר"ה (כב); וברמב"ם (קה"ח פ"ג, יד), אבל בשאר דברים וכן בממוץ פסק הרמ"א (חו"מ סימן ל, יג) בשם הריב"ש, דאין עד אחד נאמן אפילו במילתא דעבידי לאגלווי. וכל דברי הרמ"א בחו"מ סימן לה מיירי רק לענין קטנות, שפסק בתקנת ר"ת, שאפשר לייסר את הגורם מריבות עפ"י עדות נשים במקום שאין אנשים מצויים. (ולשו"ע שפסק כרמב"ם גם בזה צריך עדות). אבל ללמוד מכאן כפייה עפ"י עד אחד הוא מילתא דתמיהה (גם "לשיטתם").

"וראייתם" מדין עגונה שסמכו על עד אחד ואשה במקום עיגונא, גם במקום שיש אפשרות שימצאו גם שני עדים. הם דברי ליצנות, דהרי להתיר אשה במיתת הבעל שנאמן עד אחד ואפילו אשה, (כמבואר באבה"ע יז, ג) הוא תקנת חכמים, בצירוף הסברא "דאשה דייקא ומינסבא", ומהני משום "דכל דמקדש אדעתא דרבנן מקדש", ובמקום עיגונא סמכו על עד אחד, ואם הבעל חי, "אפקעינהו רבנן לקידושין". וראה ברש"י שבת (קמה: ד"ה לעדות אשה), ובשו"ת הרשב"א, (אלף סימן קסב) ובשיטמ"ק (כתובות ג). ומאירי (יבמות פח.) – דנאמנות עד אחד שמת בעלה להתירה להנשא הוא מדרבנן, ומועיל מדין "אפקעינהו רבנן לקידושין מיניה", ויעויין בתוס' (יבמות פח.) טעם אחר בזה. וגם לריטב"א (יבמות שם) שחידש דנאמנות מדאורייתא – הוא רק בצירוף שני התנאים "דייקא ומינסבא" "ועבידא לאגלווי". ובחדא לא סגי כ"כ בספר "עזרת נשים" (קונטרס עגונות, כד).

וכנראה ש"הדיינים מטעם" מחשיבים את עצמם כחכמי המשנה והגמ' שיכולים להפקיע קידושין, כמו "שתיקנו" מזונות בתש"ד "והרחיבו" את תקנת אושא, שברמות רוחם ודמיונם הפורה, חושבים שהם ראויים לתקן תקנות לדורות כמו חכמי ישראל באושא. ולהפקיע קידושין כחכמי המשנה. וראה בב"י בסוף סימן קנד בשם רבינו ברוך דבכל מקום כפייה צריך עדות כשרה, וכ"ה באגודה לענין רועה פרוצות שצריך עדים ודרישה וחקירה כנפשות. וכן פסק הרמ"א (אבה"ע סימן קנד, א) שצריך עדים.

דינים העולים מסימן זה

הכופים גט בגלל אלימות הבעל (אפילו נתבררה בעדים והותרה הבעל, וניסו לעשות שלום בית והמשיך באלימותו) - הגט פסול **והאשה אסורה להנשא**, והיא ודאי אשת איש בין לדעת השו"ע ובין לדעת הרמ"א - עפ"י שו"ת הרשב"א (סי' תרצג) ושו"ת בנימין זאב (סימן פח) שהם מקור דינו של הרמ"א ראה בהרחבה בפנים (אות ג).

וכן הוא הכרעת הגאונים וגדולי הפוסקים בכל הדורות, שאסור לכפות גט בגלל אלימות.

סימן ו

כפיית גט כשהבעל והאשה אינם חיים ביחד – חומר איסורו

- א -

דייני "רבנות מטעם" – הכופים גיטין ומתירים אשת איש לשוק

ישנם דיינים "רבנות מטעם" שבכל מקרה שהבעל והאשה מסוכסכים, ואינם חיים ביחד בתשהמ"ש **קרוב לשנתיים**, הם "פוסקים" כפיית גט, וסמכו דבריהם על הגאון האמיתי רבי חיים פאלאג'י זצוק"ל בתשובותיו ("חיים ושלום") ומאחר שכפייה נוגעת לפסלות הגט ולהתיר א"א לעלמא ובנים ממזרים, חובה לדון בכובד ראש ובעיון, וכדי ללבן הענין לאשורו הבאנו את כל תשובת הגר"ח פאלאג'י זצוק"ל במלואה, ויראה כל ישר דרך, שאין כוונתו לכפייה אפילו במקרים שאינם דרים וחיים ביחד שנתיים, ואף "לשיטתם" (המוטעת) שהתיר כפייה, הוא נגד הראשונים והפוסקים.

- ב -

זזה לשון הגר"ח פאלאג'י (שו"ת "חיים ושלום" ח"ב אבה"ע סימן קיב):

"טוב אחרית דבר מראשיתו מצוה בחזרת משום הוכח תוכיח אפ' ק' פעמים, והוא להודיע לבני אדם דע"פ מה שכתב בשו"ע סי' א' סי"ג בהגה, ומ"מ י"א דלא תעמוד בלא איש משום חשדא וראה פ' בראשון סי' א' ד"ח.

ע"כ בענין כשיהיה קטטה ומריבה בין איש ואשתו באיזה צד ואופן שיהיה, דהיותר טוב כשיבואו ענינים אלו בפני ב"ד להאריך הזמן ולרבות רעים לתווך השלום כי גדול השלום, ובפרט בין איש לאשתו וקשים גרושין וביותר מאשתו הראשונה. ועל דרך שכתב מהרשד"ם ז"ל בחאה"ע סי' ק"ג בכיוצא בזה דאפ' אין הכחשה ביניהם אין לכוף לגרש לאלתר עד שיראה דתוחלת ממושכה מחלת לב ואין להם תקנה ע"כ.

ואם יראה בעיני הבי"ד שעבר זמן ולא היה שום תקנה, אז ישתדלו לתת גט וכמ"ש מוה"ר בעי חיי סס"י כ"ג דל"ח ע"ג דאם ראו ב"ד דאחד מקרוביה משיא עצה שלא תתגרש יש לב"ד לנדותו ולהחרימו וכו', זה תורף דבריו.

כל זה כתבתי שם כשיהיה דהבעל רוצה לגרש את אשתו והיא אינה רוצה. עתה אנכי אומר דהה"נ לאידך גיסא, כשיהיה הענין דהאשה אינה מרוצה מבעלה, שיעשו גם המה כסדר הזה להאריך הזמן ולמנות מתווכי השלום ביניהם ואם בכל זאת שעבר זמן ולא היה תקנה, ישתדלו ב"ד בדבר לתת גט ולהפרידם זה מזה, דאיכא תרתי לריעותא, האיש דאסור לעמוד בלא אשה ובפרט כשהוא נשוי וטעם טעם ביאה, ואצ"ל היותו בחור עדיין אפילו יהיה כשר וירא שמים אינו ניצול מכמה עבירות והרהורים רעים, וכ"ש אם הוא פרוץ בעריות, כי בודאי כי אינו יוצא מידי עבירה בכל יום. וגם האשה שהיא אשת איש אפילו תהיה כשירה עכ"פ בהיותה א"א בלתי בעלה עמה, ח"ו יארע לה איזה מקרה רע או לפחות מאיזה פריצות כי לא ינקה כל הנוגע בה. ולפעמים תהיה יוצאת מדעתה להמיר דתה ח"ו או לאבד עצמה לדעת, כי יותר ממה שהאיש רוצה לישא אשה, אשה רוצה להנשא, משא"כ כשהיא עם בעלה, כי כמו דקי"ל לגבי האיש אשתו משמרתו כמו כן לגבי דידיה קי"ל בעלה בעיר ליכא משום איסור יחוד.

ונער הייתי גם זקנתי ועיני ראו שכל מי שמעכב על זווג איש עם אשתו, מחמת שגורמים קטטות מצדי אביהם ואימותיהם מצד לצד להפריד היחוד בין איש לאשתו, לא יצאו נקיים לא בדיני אדם ולא בדיני שמים.

כי אנחנו רואים בכמה בני אדם עם נשותיהם שמתקוטטים ועד קללה ועד הכאה, וכשלא יש משלשלים (מתערבים) ביניהם תכף ומיד נעשים שלום ואוהבים זה לזה, משא"כ כשהיו הקטטות מצד אביהם ואימותיהם וגורמים פירוד, כי הגם כי האיש והאשה שניהם רוצים (בשלום) הם מתיראים ומתפחדים מצד אביהם ואימותיהם ומחזיקים במחלוקת. וכבר כתבתי כזה במ"א בס"ד.

אלא דבדרך כלל אני אומר כל שנראה לב"ד שהיה זמן הרבה נפרדים ואין להם תקנה, אדרבא צריך השתדלות הרבה להפרידם זה מזה ולתת גט, כדי שלא יהיו חוטאים חטאים רבים אחד האיש ואחת האשה. וידעו נאמנה כי כל הבא לעכב מלתת גט בענין זה כדי להנקם זה מזה מחמת קינאה ושינאה ותחרות,

כאשר יהיה האופן פעמים שהאיש רוצה לגרש והאשה אינה רוצה וכדי להנקם מהאיש מעכבים הדבר שלא לשם שמים, עתידין ליתן את הדין ולדעת מרן החבי"ב ב"ד מנדין אותו. כמו כן להפך כשהאשה רוצה להתגרש והאיש אינו רוצה וכדי להינקם מהאשה מעכבים מלתת גט שלא לש"ש, גם בזה לא בחר ה' ויש עונש מן השמים. כי על הענינים האלו וכיוצא באלו אמר קרא על פי התורה אשר יורוך, ודי בזה והותר לחכם ירא וסר מרע.

והנני נותן קצבה וזמן לדבר הזה, דאם יארע איזה מחלוקת בין איש לאשתו וכבר נלאו לתווך השלום ואין להם תקנה, ימתינו עד זמן ח"י חדשים, ואם בינם לשמים נראה לב"ד שלא יש תקוה לשום שלום ביניהם יפרידו הזווג, ולכופם לתת גט עד שיאמרו רוצה אני כדבר האמור, ותמצא מ"ש בזה בס' החסידים. כל זה כתבתי לכבוד הש"י ותורתו הקדושה, עכ"ל הגר"ח פאלאג'י זצוק"ל.

– ג –

הגר"ח פאלאג'י לא התיר כפיית גט כשנפרדים י"ח חודש

הנה בכל תשובת הגר"ח פאלאג'י לא מוזכר כפייה, רק בסופה, והא לך כל לשונותיו: "אז ישתדלו לתת גט", "ישתדלו ב"ד בדבר לתת גט", "זמן הרבה נפרדים ואין להם תקנה, אדרבה צריך השתדלות הרבה להפרידם". ורק בסוף תשובתו כתב בזה"ל: "ימתינו עד זמן ח"י חדשים ואם בינם לשמים נראה לב"ד שלא יש תקוה... יפרידו הזווג, ולכופם לתת גט עד שיאמרו רוצה אני כדבר האמור".

ומוכרחים אנו לומר שמה שכתב בסוף דבריו לשון כפייה עד שיאמר רוצה אני, אין כוונתו לכפייה ממש, אלא שמשדלים הרבה את בני הזוג להתגרש, וכמו שהדגיש בתשובתו ג' פעמים לשון "ישתדלו". (וכ"כ בשו"ת "להורות נתן" ח"ד סי' סט, ו, ובעוד ספרי זמננו, הו"ד להלן סוף אות ז).

וגם בפוסקים מוכח להדיא דאין כפייה אפילו כשהם נפרדים י"ח חודש (ואינם מקיימים מצוות עונה כלל כל החודשים האלו).

דהנה באבה"ע סימן עז, בדין מורדת מתשהמ"ש בין בטענת 'מאיס עלי' ובין בטענת 'בעינא ליה ומצערנא ליה', שמדובר שהבעל והאשה נפרדים זה מזה, מפורש בשו"ע ורמ"א עפ"י הראשונים, וכן הוא הכרעת האחרונים, שאין כופין את הבעל לגרש, ולא הוזכר בשום ראשון או פוסק שאחרי י"ח חודשים כופים אותו לגרשה.

ואין מוטלת על הבעל אפילו "מצוה" לגרשה "במאיס עלי" - ראה באריכות לעיל (סימן ד אות ו). **דדעת הראשונים דאפילו כשהאשה טוענת "מאיס עלי" ונפרדו זה מזה, אינו חייב לגרשה אפילו לא מדרך המוסר - וגם בי"ד מורים לו להתנהג כן - ומוכח דאין הלכה כהגר"ח פאלאג'י אפילו במש"כ "ישתדלו".**

וכן באבה"ע בסימן קנד בדיני כפיית גט, לא הוזכר בשום פוסק שיש כפיית גט במקרה שהבעל והאשה נפרדים י"ח חודש, על אף שהוא דבר המצוי מאד, שמחמת המריבה הפירוד מתשהמ"ש מתמשך שנים רבות. וראה בב"י (אבה"ע סוף סימן קנד), על כפייה בהכאה שנזכר בדברי רבינו שמחה ואור זרוע, שכתב שאין לסמוך על דבריהם "כיון שלא נזכרו בדברי שום אחד מהפוסקים המפורסמים", וק"ו בנידו"ד שלא נזכר כלל בפוסקים. **וכן מפורש בשו"ת דברי מלכיאל (ח"ג סי' קמה) שגם בנפרדו ארבע עשרה שנה אסור לכופ ואפילו לא לחייב את הבעל לגרש (ודלא כגר"ח פאלאג'י).**

ומה שנראה מתשובתו של הגר"ח פאלאג'י, שהביא ראיה לשיטתו מתשובות מהרשד"ם שכתב לענין "גבורת אנשים" דכשיראה לבי"ד תוחלת ממושכת מחלת לב ואין להם תקנה אחרי ב' וג' שנים כופים לגט, וה"נ בנידו"ד ישתדלו לתת גט.

הנה ברור שאין כונת הגר"ח פאלאג'י להביא מהמהרשד"ם ראיה, דהרי לשונו **"ועל דרך שכתב מהרשד"ם (בחאבה"ע סי' קג) בכיוצא בזה", מוכח דהביא רק דמיון בעלמא, שמצינו ענין זה שכאשר יש תוחלת ממושכת ועבר זמן רב, בי"ד אינם "שוללים" הגרושין, אבל אינו בגדר ראיה דהרי אין הדברים שווים, דהמהרשד"ם מיירי באיש שאשתו טוענת שאין לו גבורת אנשים והוא מודה בזה, רק שמנסים ברפואות אולי יהיה תקנה לבעיה זו, ותמתין ב' או ג' שנים כיון שקשים הגרושין, ורק אח"כ כופים אותו לתת גט. והנה במי שאין לו גבורת אנשים הרי מן הדין חייב לגרש כמבואר באבה"ע סימן קנד ס"ז, ועם כל זה מבואר בב"י בשם תשובת הרשב"ץ (וכ"ה בשו"ת הרשב"א) שאסור לכופו לאלתר,**

כדי שינסה ברופאים, וזה ג"כ כוונת המהרשד"ם. אבל בנידו"ד שלא מצינו בשו"ע ופוסקים כפייה משום שנפרדים י"ח חודש, דקדק הגר"ח פאלאג'י לכתוב "אז ישתדלו לתת גט" ותו לא מידי, ואינו ענין לכפייה כלל, **דרק לענין משך הזמן של ההשתדלות לעשות שלום** ביניהם הביא כדמות ראייה ממהרשד"ם דזמנו ב' וג' שנים.

ומש"כ בשם ה"בעי חיי" שבי"ד מנדין המונע לתת גט, **אין מדבר על הבעל, דהא להדיא מפורש שם דמיירי אקרובים דאשה, דז"ל: "דאם ראו בי"ד דאחד מקרובים משיא עצה שלא תתגרש יש לבי"ד לנדותו ולהחרימו".** דקרובים המונעים מאשה להתגרש ומייעצים לה לעגן את הבעל כדי לסחוט ממנו דברים, בי"ד מנדים אותם. אבל על האופן שהבעל מונע גט מהאשה לא מיירי שם כלל, משום שאם ינדוהו הרי זה בכלל גט מעושה ופסול, כמבואר ברמ"א (אבה"ע קנד, כא), **ולכן כשמסיים הגר"ח פאלאג'י את המקרה ההפוך שהאשה רוצה גט והאיש מעכב, לא הזכיר שום ענין נידוי, רק כותב שבי"ד ישתדלו להפרידם זה מזה, משום שאסור לאיש לעמוד בלא אשה, בדיוקא לא הזכיר נידוי אלא רק השתדלות בדברים, דנידוי חשיב כפייה הפוסל את הגט, וזה ברור.** (וכן מפורש בסוף תשובתו שבאופן שקרוב של האשה מייעץ לה לעגן את הבעל שלא לשם שמים, הזכיר ש"בי"ד מנדין אותו" – את קרובה של האשה המסית אותה. אולם במקרה ההפוך שהבעל לא מוכן לגרש כדי להנקם מאשתו כותב "גם בזה לא בחר ה', ויש עונש מן השמים" – אבל נידוי אסור לעשות לבעל דחשיב כפייה).

– ד –

דין נשבע לגרש

יש שרצו להסביר דגר"ח פאלאג'י מחייב כפייה משום דאסור לאדם לעמוד בלא אשה, ומשום מצוה זו הכפייה לא פוסלת את הגט, כמו שמצינו בנשבע לגרש, שלכתחילה טוב להתיר שבועתו ובדיעבד זה כשר למרות שכפוי לגרש מחמת שבועתו, כדפסקו השו"ע ורמ"א (אבה"ע סימן קלד, ד, ובשו"ע קנד, כג).

ודבריהם דחויים, חדא דגם בנשבע לגרש הוא רק בדיעבד לא פוסל הגט, אבל לכתחילה מתירים שבועתו, והאיך יתיר הגר"ח"פ לכפות לכתחילה. ושנית

והוא העיקר, שהרי מבואר בפ"ת (אבה"ע סימן קלד סק"י) בשם הרבה אחרונים, שכל דברי השו"ע הם כשנשבע מרצונו וגם עתה בזמן נתינת הגט אינו מתחרט על שבועתו, ומתחילה ועד סוף נעשה מרצונו ולא בכפייה. משא"כ בנידו"ד דהגר"פ שלא היה לבעל מעולם רצון לתת גט, לא בתחילה ולא בסוף, דפשוט וברור שאם כפוהו הוה גט מעושה ופסול, כיון דלא אשכחנא חיוב כפייה על מצוה זו, כמבואר בשו"ע אבה"ע (סימן א' סעיף ה'), ע"כ אם כפוהו הגט פסול.

ומש"כ בשו"ת זכרון יהודה (מר"י בן הרא"ש) באחד שנשבע לגרש את אשתו אם ישחק בקוביא והלך ושיחק, דחייב לגרשה ובי"ד יכפוהו ע"ז כדי לקיים שבועתו והגט כשר, ומוכח מדבריו דכשיש מצוה לגרשה אפילו שזה לא מצוה ישירה על נתינת הגט, אפשר לכופו, וא"כ נימא דהו"ה במצוה לא לעמוד בלא אשה.

והנה מלבד דשאר ראשונים (שהו"ד בב"י אבה"ע סו"ס קלד), וכן פסקו השו"ע והרמ"א (קלד, ד), דלא כרבי יהודה בן הרא"ש, וס"ל דאם התחרט משבועתו אסור לכופו אותו לגרש. גם לדעת ה"זכרון יהודה" נראה, דדוקא בקיום שבועה שיש דין כפייה, (מצד "דין שבועה") ס"ל דאם כפוהו לקיים שבועתו לגרש אשתו, הגט כשר, משא"כ בנידו"ד במצוה שלא לעמוד בלא אשה שאין כפייה ע"ז וכמש"כ לעיל בשם השו"ע, גם הזכרון יהודה מודה דהוה כפייה אסורה והגט פסול³⁴

ועוד יש להעיר על "דייני הרבנות" - דבשו"ע סימן קנד סעיף כא הביא י"א "שדבר שלא הוזכר במפורש בתלמוד אין כופים בשוטים", וכתב הרמ"א (שם) דמשום חומרת אשת איש מספק אין כופים בשוטים. וכיצד כופים ברבנות במקרים שאינם דרים ביחד י"ח חודש ע"י כלא, הרי אפילו אי יהבינן להו כל טעותם ודין זה הוא כנשבע לגרש - הכפייה ע"י מאסר בכלא נחשבת גט מעושה, דהרי בדין זה לא הוזכר בתלמוד כפייה כלל.

34 יש שתמכו כפיית גט כשנפרדים זה מזה י"ח חודשים, מדברי השו"ע (אבה"ע סימן קנד, ג) שאדם שלא מקיים עונה כופים אותו לגרש. ודבריהם טעות גמורה, דהשולחן ערוך מדבר כשהאשה תובעת עונה או שיגרשנה, אבל כשהאשה כבר מורדת ומוותרת על העונה בודאי אין כפייה, וזה המצב בכל הגעת אשה "לבתי הדין הרבניים" למטרת גירושין. וכאמור להלן (בסימן ח אות ה) גם אם הבעל שותף למניעת עונה, שמרדו זה ע"ז אין כפיית גט להכרעת הפוסקים.

כפייה במקום פרו ורבו

עוד ראינו דיינים מטעם שבזוגות צעירים שנפרדו ואין להם ילדים - הם כופים את הבעל לגרש כיון שלא קיים עדיין מצוות פרו ורבו, וכפייתם שלא כדין. דהנה לאשכנזים הנוהגים כרמ"א (באבה"ע סימן א, ג) כבר כתב בשם הריב"ש שבזמן הזה לא נהגו לכוף על מי ששהה עם אשתו עשר שנים ולא ילדה, ואע"פ שלא קיים מצות פרו, והגם שבב"ש (אבה"ע סימן קנד ס"ק לה) כתב דאף שאין נוהגים לכוף מ"מ יש על האדם עצמו מצוה לגרש כדי לקיים פרו, וכ"כ בפ"ת (שם ס"ק כז) בשם הבגדי כהונה. מ"מ כיון שהרמ"א פסק כתקנה מזמן הריב"ש, אין על הבי"ד לכפות ולעבור ע"ד הרמ"א.

ברם מצינו באחרונים, ט"ז (אבה"ע סימן א סק"ה) ושו"ת פנ"י (אבה"ע סימן מא), ובעזר מקודש (שם) שכתבו דמלשון הריב"ש "ולזה העלימו חכמי הדורות עיניהם בענין הזיווגים שלא למנעם כל שניהם רוצים" - משמע דבאם אין שניהם רוצים לא העלימו עיניהם מלמנעם. וא"כ באופנים שהאשה דורשת גרושין שאין שניהם רוצים לא היתה תקנת הריב"ש שהובאה ברמ"א. ואכן בשהה עשר שנים ולא ילדה כופים אותו לגרש גם לדעת הרמ"א כשהאשה דורשת גט.

אולם לדינא, בין לדעת הרמ"א כשהאשה דורשת גט, ובין לדעת השו"ע (אבה"ע סימן קנד, י) שנהגו הספרדים כמותו, שכופים על פרו בשהה עשר שנים ולא ילדה אשתו - ברור שבמקרים המצויים שמעכב הבעל את הגט בגלל ממון שהאשה רוצה לגזול ממנו שלא כדין תורה - א"א לכפותו, כנפסק בשו"ע אר"ח (סימן תרנו) שאין מחויב לבזבז יותר מחומש למצוה, ואם יפסיד יותר א"א לחייבו. וכ"כ בפ"ת (באבה"ע סי' קנד סק"ז) בשם הבגדי כהונה. ועל כן בנידוד, בודאי אי אפשר לכפות את הבעל לגרש, ואף מותר לבעל לעגנה עד שתחזיר הממון שגזלה.

מלבד זאת, נפסק בפ"ת (אבה"ע סימן א, סק"ה) דרק כשאינו רוצה לקיים כלל פרו כמו בשהה עשר שנים שאם לא יגרשנה וישא אחרת לא יקיים המצוה לעולם, הוא דכפינן לדעת השו"ע, אבל אם מאחר הנישואין בשביל איזה סיבה לא כייפינן. והכא נמי, כשמעכב הגט בגלל ממון הרבה שרוצים ליטול ממנו שלא כדין, ובמיוחד כשממון זה ידרש לו אח"כ לשם זיווגו השני לקיים מצות פרו, פשיטא דאין כופים על פרו גם לדעת השו"ע והרמ"א (כשרוצה האשה גט). וכן מבואר בשו"ת חכם צבי (סימן קו) וספר יפה ללב (ח"ד אבה"ע סימן א, עג) ושו"ת מהר"ם שיק (סימן א). וזאת מלבד דברי המהרשד"ם (ראה להלן סימן ח א, ד) דכשיש לבעל תנאי ממון - אסור לכפותו לגט, אפילו בחייבי כפיה (כמוכה שחין), וק"ו בנידון דידן.

והנה "דיינים מטעם" כותבים לכפות גט על בעלים שלא קיימו פרו עפ"י דברי

הרעק"א (דו"ח ח"א עמ' צא). וראה בהערה בהרחבה, "שראייתם" מרעק"א תמוהה ומוזרה³⁵

35 דהנה הרעק"א דן באשה שחטאה ונאסרה על בעלה (בעדים שנחקרה עדותם בבי"ד כמבואר באבה"ע סימן יא) – שאסורה לו מדינא, אולם לא רצה לתת לה גט כדי לנקום בה על פשעה, אע"פ שנפרדו זה מזה. והסתפק הרעק"א האם ניתן לכופו לגט או כיון שנפרדו א"צ לכפותו. ומסיק דכיון שמאוסה עליו מחמת חטאה סגי בהפרדה דאין חשש למכשול ביניהם. ולח"מ ולב"ש גם בלא הפרדה אין חשש מכשול ולא כופים ופסק הרמ"א כמיעוט הראשונים, תוס' זבחים ומהר"ם מרוטנבורג, דאין כופים אפילו כשיש עדים שנאסרה, משום חומרא דאיסור אשת איש, וכן פסקו גדולי האחרונים כרמ"א ואכמ"ל. וק"ו כשיש רק עידי כיעור שאין כפייה כמבואר בשו"ע אבה"ע סימן יא, א והו"ה בעוברת על דת שאין כפייה כמפורש בשו"ע אבה"ע סימן קטו, ד].

ונסתפק הרעק"א אם הבעל המסרב לתת גט לאשתו שנאסרה עליו, עדיין לא קיים פו"ר, האם צריך לכופו כמו בשהה עשר שנים ולא ילדה (לדעת השו"ע). ומסקנת הרעק"א עפ"י דברי החלקת מחוקק (אבה"ע סימן קיז, ז) שרק כשהאשה ראויה לחיי נשואין ומותרת לו, אז כופים אחרי ששהו עשר שנים ולא ילדה, דחוששים שלא ישא אחרת ויתבטל עולמית ממצוות פרו ורבו, אבל באסורה עליו שאינה יכולה להטהר, שמסתמא בהמשך הזמן ישא אחרת, אין אנו מתערבים לכופו. וה"נ בנידו"ד מסיק הרעק"א, כיון שאסורה עליו משום חטאה, ע"כ לדינא, מספיקא לא כופים אותו לגרש.

ו"דיינים מטעם" בורים ועמי הארצות הוציאו מההוא אמינא של הרעק"א "פסק", שכל בעל צעיר המסרב לגרש, גם אם האשה מותרת לו מדינא, כופים אותו לגרש. וזה בורות מוחלטת. א. דגם בהו"א מסתפק הרעק"א דווקא באשה האסורה לו עולמית להשוותו לשהה עשר שנים ולא ילדה. ב. הרי מסקנת הרעק"א דבאשה האסורה עליו עולמית אין כפייה, וגרע משהה עשר שנים ולא ילדה.

וכשיטת החלקת מחוקק" שפסק כוותיה הרעק"א, דבאשה שאסורה עליו עולמית לא כופים אותו לגרש משום שלא קיים פו"ר, נראה מעוד פוסקים רבים שדיברו על בחור שקידש בחורה והאשה טוענת מאיס עלי שלא כופים לגרש, למרות שאינם דרים ביחד – ראה רשב"ש (סימן תי"ז), מהרשד"ם (יו"ד סימן ק"מ, ובאבה"ע סימן קלה), מהר"ם אלשיך (סימן ח). וכן מפורש בספר הישר לר"ת (חידושים סימן ד, ושו"ת סימן עז), ובשו"ת הרא"ש (כלל מג, ח). וכידוע ברמ"א (אבה"ע סימן עז, ג) בשם גדולי הראשונים דאף ד"מאיס עלי" אין כופים את הבעל לגרש מ"מ גם אין כופים את האשה לדור עימו ביחד.

ומכל הנך פוסקים מוכח, שגם בחור שלא קיים פרו ורבו, ואינם דרים ביחד כלל, אע"פ כן לא כופים אותו לגרש מדין פו"ר, דבכה"ג שאינם דרים ביחד אין חוששים שיתבטל עולמית מפו"ר, כי בודאי בהמשך הזמן מעצמו ישא אחרת, וע"כ אין אנו מתערבים לכופו, ודבריהם תואמים לפסק החלקת מחוקק והרעק"א.

וכאן המקום להזהיר את אותם נשים שבעצת העו"ד משקרות "ומודות" ברבנות" שחטאו ונאסרו כדי שיכפו את בעליהם לגרש – שכל גט שינתן בעקבות זה פסול לגמרי: 1. דכל כפיית בי"ד הנעשית בטעות, הגט פסול. 2. שאפילו חטאה באמת ר"ל אינה נאמנת, ובעלה אינו חייב לגרשה אפילו לצאת ידי שמים, כמבואר בשו"ע אבה"ע סימן קטו, ו ואפילו אם מאמין לה הבעל "כבי תרי" דבר שלא קיים כיום להרבה ראשונים, ראה בח"ח הלכות רכילות כלל ו, 2 – ג"כ בי"ד אסורים לכפותו, ורק חייב מעצמו לצאת יד"ש. 3. גם במקרים שיש רגליים לדבר, שפסק הרמ"א (שם) בשם התרה"ד שנאמנת לאסור עצמה, מ"מ כתב הרמ"א (אבה"ע סימן קיז, א) שאם גר בנפרד ממנה א"א לכופו, ולדעת הח"מ והב"ש (סק"ח) אפילו כשדרים ביחד א"א לכופו לגרש. מלבד זאת, הרבה ראשונים חולקים על התרה"ד שאינה נאמנת גם כשיש רגליים לדבר, ראה ברמב"ן, רשב"א, ריטב"א, מאירי ונמו"י ביבמות כד; ובר"ן בנדרים צא: שרק חייב לצאת ידי שמים (ועיין בקרן אורה בנדרים צא:).

וכפיית גט משום טענת האשה שצריכה בן להשען עליו לפרנסתה בזיקנותה, מותרת באופנים מסויימים, אולם כשטוענת שרוצה ילדים להנאתה, הכפייה אסורה (ראה באריכות בסוף הערה 35 בעמוד זה).

- 1 -

עיונים נוספים בדברי הגר"ח פאלאג'י

הנה יש שרצו לדחות את הראיה מאבה"ע סימן עז (שהובאה לעיל אות ג'), דמדין מורדת מתשהמ"ש חזינן דאין כופין את הבעל לגרש - די ש לחלק בין האי דסימן עז להאי דנפרדים י"ח חודש דר"ח פאלאג'י. דהתם בסימן עז מיירי שהם חיים ביחד בבית אחד, אולם היא מורדת מחיי אישות, אבל בדברי ר"ח פאלאג'י נראה דמדבר באופן שאינם גרים ביחד בבית אחד, אלא כל אחד בנפרד, וא"כ י"ל דבמציאות כזאת יש יותר חשש למכשול וחסא מכשהם עדיין דרים ביחד בבית אחד, עכ"ד.

כפיית גט בבני זוג שאין להם ילדים יותר מעשר שנים - והאשה טוענת שרוצה ילדים להנאתה, או משום שבהעדרם יש לה צער גדול - ישנם דיינים "ברבנות" שכופים גט במקרה כזה עפ"י הגמ' (ביבמות סה:): "בעינא חוטרא לידה ומרה לקבורה".

ברם מגדולי הראשונים מוכח שדברי "דייני הרבנות" הם טעות. ראה בלשון רש"י (ביבמות סה: בד"ה חוטרא לידה) "עץ שתשען עליו לעת זקנתה ואם תמות יקברנה". וכן הוא בשו"ת המיוחסות לרשב"א (סימן קלט) ובמאירי כתובות (סד). - הרי להדיא שאין הטעם הנזכר בגמרא "חוטרא לידה" משום צערה או חוסר הנאתה, דזה הרי שייך גם בצעירה, ובראשונים מבואר "שחוטרא לידה" הוא טענה שצריכה משענת בזקנותה בדוקא. ורק משום טענה כזו התירו חז"ל הכפייה, והכופים גט משום הנאת האשה או צערה, מרבים ממזרים בישראל. והמשענת שצריכה האשה בזקנותה - הוא משענת פרנסה, כמפורש בראשונים: נימו"י (יבמות כא. מדפי הרי"ף), ראב"ן (יבמות סימן מח) ומאירי (יבמות סה:). ולדינא, בזמנינו שלכל אשה בזקנותה יש קצבת זקנה "מהביטוח לאומי" המספיקה לצרכיה ההכרחיים, אין מקבלים את הטענה שצריכה משענת פרנסה בזקנותה "חוטרא לידה", וכמו"כ כיון "שהביטוח לאומי" משלם גם את הקבורה אין טענת "מרה לקבורה". (באין לאשה מקום מגורים וצריכה לשכור דירה, גם כיום יכולה לטעון "חוטרא לידה").

מלבד זאת כפי ההתנהלות היום בהליכי גירושין, לא מצוי כלל שתוכל לטעון "חוטרא לידה". דכבר מבואר בשו"ע (אבה"ע סימן קנד, ו) שצריכים כמה תנאים שתתקבל טענת "חוטרא לידה". (א) שעברו עשר שנים מהנישואין. (ב) שלא תובעת כתובה ושאר ממון (דאל"כ חיישינן שמא עיניה נתנה באחר). (ג) שבי"ד ביררו היטב שהסיבה העיקרית לגירושין היא "חוטרא לידה" ולא שאר סיבות. ונמצא דבהליכי גירושין כיום שענייני הממון עולים במפורש בדיון, ושהנשים טוענות בתחילה טענות נוספות ("כמאיס עלי" "זאינו זן ומפרנס" ורק כשזה לא עובד מגיעות "לחוטרא לידה") - א"א לכפות את הבעל לגרש משום טענת האשה "חוטרא לידה" אפילו באופנים שאכן האשה צריכה משענת לפרנסתה בזיקנותה (כגון ששוכרת דירה למגוריה כנ"ל) ועברו עשר שנים ללא ילדים - "דייני הרבנות" שכופים גיטין באופנים אלו, מרבים ממזרים בישראל.

ודבריהם טעות, שבדברי הגר"ח פאלאג'י הוזכרו ארבע סיבות לגרושין במקרה שהבעל והאשה נפרדים זמן רב: א. מדין 'הרהור'. ב. מדין שמירה, שהבעל שומר את אשתו ואשה שומרת בעלה. ג. לפעמים האשה תצא מדעתה ותמיר דתה. ד. תאבד עצמה לדעת, כי יותר משהאיש רוצה לישא האשה רוצה להנשא. והנה חוץ מהטעם דשמירה שאולי כשדרים ביחד בבית אחד איכא שמירה יותר משדרים בנפרד (שגם בזה יש להסתפק, דכיון שאינם חיים כדרך העולם ואין להם סיפוק וכו' הדרך פתוחה לחטא מחוץ לבית ואכמ"ל). אבל שאר הטעמים שהזכיר - הרהור, תצא מדעתה, תאבד עצמה לדעת, בוודאי שייכים במציאות שגרים ביחד כמו כשגרים בבתים נפרדים. ואדרבה לענין הרהור כאשר רואים זא"ז המכשול "הרהור" גדול יותר, שיש שליטת היצה"ר יותר היכן שהעין שולטת (עיי' חגיגה יא:), ולהאמור נמצא, דבהאי דסימן ע"ז שדרים ביחד בבית, יש חשש הרהור גדול יותר, ואע"פ כן לא חייבו הפוסקים את הבעל לגרש, וק"ו בנידון דהגר"ח פאלאג'י כשדרים בבתים נפרדים דאין כפייה לגרש אפילו עבר זמן רב.

עוד יש להעיר, דלגבי אשה א"א לחייב גט משום שמירה שלא תזנה, דהא באבה"ע בסוף סימן א' הובא ברמ"א דאשה לא תעמוד בלא איש משום חשדא, אבל מדינא אינה מחוייבת להנשא דאינה מצווה על פ"ו, וכ"כ הרד"ך בביאור הרמב"ם שדין זה הוא עצה טובה בעלמא (והו"ד בבאה"ט שם).

וגם החששות שהזכיר הגר"ח פאלאג'י שתאבד עצמה לדעת, תמיר דתה, אין לזה מקור בהלכה שכופים אותה להנשא משום כך. ובודאי שלא מצאנו בפוסקים שמשום איסור הרהור באשה חייבת להנשא.

וגם לגבי האיש שהוזכר טעם דהרהור שאפילו קיים פריה ורביה אם לא יעמוד בלא אשה שלא יכשל בהרהור, כמובא בנימוק"י וריטב"א (יבמות סא:): ונפסק בהלכה בשו"ע (אבה"ע סימן א' סעיף ח), כבר כתבנו לעיל דכשהם נפרדים לגמרי וכל אחד גר בבית בפני עצמו החשש הרהור קטן יותר משדרים ביחד בבית אחד ואין ביניהם תשהמ"ש - ואם בזה כשחיים בבית אחד לא חייבו הפוסקים בסימן עז לגרש ק"ו בנידון דהגר"ח פאלאג'י שא"א לחייב לגרש, וכל כוונתו רק שישתדלו בדברים בלבד.

ומה שרצו לצרף דעת הרמב"ם שבטענת 'מאיס עלי' מתשמיש כופין אותו לגרש, שגם כאן אם האשה פרשה מבעלה י"ח חודש וטוענת 'מאיס עלי' שנכפה אותו לגרש עפ"י הרמב"ם. כבר כתבנו לעיל (בסימן ד) דהכרעת רוב הראשונים והפוסקים דגם במאיס עלי מתשמיש אין כופין לגרש, ואין לצרף דעת הרמב"ם אפילו כסניף. [וביותר לפי מש"כ לעיל בסימן ד אות ז בשם החת"ס ודעימיה שהגט פסול מדין ודאי, אין מקום לצירוף אפילו כסניף בעלמא. ועוד העלינו (לעיל סימן ד אות ב) שלפי המציאות היום שהנשים מגיעות עם עו"ד או טוען רבני המלמד אותן לדקלם 'מאיס

עלי, אין לאשה שום נאמנות בטענה "מאיס עלי", ואף לדעת הרמב"ם אסור לכופ את הבעל לגט בגלל טענת האשה. (וראה עוד נימוקים רבים בסימן ד אות ב, שבמציאות זמנינו כפייה ב"מאיס עלי" פוסלת את הגט גם לדעת הרמב"ם).

– ז –

כשלא ניסו להשלים בין הבעל לאשה – אסור אפילו לשדלם לגט

ושמענו מאחד מגדולי הדור שליט"א, שבזמן הגר"ח פאלאג'י ניסו הבית דין והתאמצו רבות להעמיד את השלום בין שני בני הזוג, וכמו שרואים מלשוונותיו בתשובה "להאריך הזמן להרבות רעים לתווך השלום, כי גדול השלום ובפרט בין איש לאשתו, וקשים גרושין וביותר מאשתו ראשונה" "להאריך הזמן ולמנות מתווכי השלום ביניהם". "ונער הייתי גם זקנתי ועיני ראו שכל מי שמעכב על זוג איש עם אשתו... לא יצאו נקיים". ורק אחרי המאמצים הנמרצים של הבי"ד והמתווכים, והרחקת הקרובים המתערבים במחלוקת, כשראו שאין ברירה, החליטו בי"ד לשדל את הזוג להתגרש, כדי שכל אחד יוכל לפתוח דף חדש בחיים, בין האיש ובין האשה.

אבל "בבתי הדין הרבניים מטעם המדינה" שהם בהולים ונחפזים לעשות גיטין, מפחד "ארגוני הנשים" ודומיהם, ובכל עיכוב שיש בבי"ד העו"ד או הטוען הרבני של האשה, מאיימים על הבי"ד והבעל שאם לא יתן גט בקלות נהרוס לבעל את החיים ונפנה לבית המשפט שיקבעו לו מזונות ענקיים, שיושיבו אותו בכלא בגלל העדר תשלום מזונות. ומאימת מלכות הרשע גם הבי"ד הרבניים בעצמם קובעים לבעל מזונות מופרזים שא"א לעמוד בהם, תשלומי מזונות שהם מעבר לשכר הממוצע במשק.

נמצא שבמדינה של גהינום כל הבתי דינים הרבניים מטרותם לתת לאשה תנאים (מזונות, דירה וכו') מעבר למה שקיבלה בחיי הנשואין, מעבר להתחייבות הבעל בכתובה. ומלבד זאת גם אחרי הגרושין הבעל נרדף ע"י האשה ובאי כוחה (עו"ד או הביטוח לאומי), ופעמים גם מכניסים את הבעל למאסר לכלא עקב חוסר אפשרות לשלם המזונות המופרזים ש'פסקו' לו - א"כ גם אחרי הגירושין לא יוכל הבעל לפתוח דף חדש בחיים, מאחר שהוא נרדף מחמת מזונות וכדומה, איזה אשה נורמלית תסכים להנשא לאדם שמשועבד לסכומים עצומים של מזונות ומאויים במאסר בכלא כל הזמן, א"כ לא שייכים כלל דברי הגר"ח פאלאג'י זצ"ל למציאות בזמנינו, שלא מתאמצים "ברבנות" לעשות שלום, וגם לא פותרים את בעיית הקדושה בגירושין, כי גם אחרי הגירושין אין כמעט באפשרות הבעל להינשא שנית "בתנאים" של "פסקי" הרשע "ברבנות". עכ"ד אחד מגדולי הדור.

ויסוד הדברים מפורש ברבינו יונה (באגרת התשובה אות יד) וז"ל: "וחייבים ישראל לברור אנשים ברורים שיטילו שלום בין איש לאשתו, ובין אדם לחבירו, שיהא בידם כח לכוף ולהכריח לבני אדם על השלום. ויהיו אותם הברורים אנשים שמחים שיודעים לפייס ולרצות בני אדם ולהטיל שלום"³⁶.

חזינן להדיא שחובת הרבנים למנות אנשים שיעשו שלום בין איש לאשתו ויהיה בידם כח לכוף על השלום, ושיהיו אנשים מומחים היודעים לפייס ולהטיל שלום. אולם בתי הדין הרבניים שנוהגים ההיפך מציווי התורה ולא די שאינם מתאמצים לעשות שלום בכל כוחם - אלא עוד מנצלים את כוחם וסמכותם מהמדינה למהר לפרק בתים ולהרבות גיטין בישראל, פשיטא שאסור להם לשדל הבעלים לתת גט, כאשר כל אמצעי השלום עדיין לא נוסו על ידם כלל.

ועל כן אפילו יהינן לפני השוטים טעותם, שכביכול הגר"ח פאלאג'י כיון לכפייה, הרי במציאות של זמנינו שכפיית הגט ע"י הבי"ד גורמת לעיגון של רוב הבעלים, לא לי"ח חודש אלא לי"ח שנים עד שיגדל הקטן שבילדיו ויפטר מגזל המזונות המופרזים ורדיפת האשה וכו'. בודאי פשיטא שהגר"ח פאלאג'י לא היה מאפשר כפייה שתגרום לבעל הרהור ושאר מכשולות לשנים רבות אחרי הגרושין.

36 הגר"מ קליין זצוק"ל העיד מנסיון של שנים רבות (בספרו "בית רחל", נתיב ד) וז"ל: "רוב פעמים הגורם העיקרי להרס משפחות, הם ההורים משני הצדדים שמתערבים בדרך החיים של הזוג. האם רוצה בתקנת הבת ושתהיה מאושרת, ומדריכה כיצד להתנהג עם בעלה הצעיר והחדש כדי שיעשה לה כרצונה שלא יחסר לה כלום. ומצד השני אם החתן מדריכה את בנה, ומתערבים בענינים חיצוניים ופנימיים, ומסבירים שהנישואין צריכין להיות זבת חלב ודבש - רק תענוגים, ואין מסבירים לה שהנישואין הם אחריות גדולה ועבודה קשה וסבלנות זה לעומת זה.

ולפעמים אף שאין ההורים מתערבים לכתחילה, אבל כשאירע איזה קטטה בין הזוג, והבנים מספרים להוריהם כדרך הארץ, אז במקום שהיה להם להרגיע ולהשקט הרוחות ולהסביר להם שכן הוא דרך החיים, שאי אפשר לעולם להסכים לכל דבר, ויש ללמוד לעצמו מידת הסבלנות ולעבור על דברי עצמו ועל מדותיו, ושגם אצלם לפעמים נמצאים דברים לא נעימים - אבל במקום להיות להם למורה דרך ולהשקט הרוחות, אדרבה הם מעודדין הצדדים זה לעומת זה.

ודכרינא, פעם ישבה אצלי אם הבעל וטפחה (ודפקה) בידה על השלחן שהיא לא תנוח עד שיתגרש בנה מאשתו, שכבר היה לו שני בנים ממנה אלא שלדעתה לא מצאה חן בעיניה, והיה בנה ראוי לאשה טובה הימנה. והסוף שכן היה שגירשה, וגירש אח"כ עוד שלש נשים אחרות ונשאר גלמוד בעצמו, וגם גרם צער ועגמת נפש לכמה נשים ומשפחות. והכל בשביל האם שלו שאשתו לא מצאה חן בעיניה.

וכמה פעמים שהצלחנו לפשר בין הזוג ע"י שאסרנו מלספר שום דבר בבית ההורים מהמתרחש אצלם לשנה תמימה או יותר וכיוצא בזה. ועל כיוצא בזה כתיב "על כן יעזוב איש את אביו ואת אמו ודבק באשתו" (בראשית ב', כד), שהיא עצם מעצמותיו ו"לזאת יקרא אשה כי מאיש לוקחה זאת" (שם כג)

והדבר ברור דבמצב שאין כפייה על הגט והאשה רוצה גט, יש לה צורך להתפשר על מזונות סבירים שאפשר לבעל לעמוד בהם, ואפשר לעגן זאת גם בחוקיהם שיעשה באופן שלא תוכל לתבוע יותר מהסיכומים - כגון שצד שלישי יתחייב לשלם את ההפרש לילדים (ראה באריכות בסימן י אות ה). אבל לפי המצב היום שהאשה מקבלת גט בכפייה והמזונות נקבעים בשרירות לב - עיגון הבעל למשך שנים רבות הוא מציאות חמורה, שנתקלים בה כל הזמן, ר"ל.

וקל וחומר דלפי מאי דפשיטא לן דמרא דכולא תלמודא הגר"ח פאלאגי אשר עיניו כיונים על אפיקי הש"ס והפוסקים - בודאי לא נעלמו ממנו דברי רש"י והפוסקים (בשו"ע אבה"ע בסימן עז ובסימן קנד) ושאר מקומות ומעולם לא התכוון לכפייה, אלא לשדלם בדברים בלבד, ובוודאי לא במעשים בכל צורה שהיא. ונמצא שאם בי"ד "הרבני" יכתבו בפסקם "מצוה לגרשה", כיון שנהפך כיום בחוקי הסדום החדשים ע"י העו"ד והערכאות בביהמ"ש לתביעת פיצויים של סכום עצום על עיגון, א"כ כיום כתיבת בי"ד הרבני "מצוה לגרשה" הוה כפייה גמורה והגט פסול. (וכמו כן לפי "חוק בתי הדין הרבניים - תשנ"ה" יכולים "הדיינים מטעם" גם לאסור את הבעל בכלא בכל לשון "פסק" - גם בלשון "מצוה" "ראוי", "ישתדל" - וע"כ הגט פסול גם משום "איזמי מאסר", ראה עוד בסימן ב אות ד).

שו"ר בתשובות להורות נתן (חי"ד סימן סט, ו) מש"כ כיסוד דברינו בהגר"ח פאלאגי ונביאו כלשונו: "ובאמת בעיקר דברי מהר"ח פאלאגי ז"ל, שכתב באיש ואשה שיש מחלוקת ביניהם ואינם משתוים עד י"ח חדשים יכופו הב"ד לתת גט עד שיאמרו רוצה אני, לא זכיתי לרדת לסוף דעתו ז"ל, דהא בשו"ע אהע"ז (סי' קנ"ד) מבואר מי המה שב"ד כופין אותו ליתן גט, ושם (סכ"א) איתא, דיש אומרים דכל מי שלא נאמר בו בתלמוד בפירוש כופין להוציא אלא יוציא בלבד, אין כופין בשוטים, אלא אומרים לו חכמים חייבך להוציא ואם לא תוציא מותר לקרותך עבריין, וכתב הרמ"א דכיון דאיכא פלוגתא דרבוותא ראוי להחמיר שלא לכופ בשוטים שלא יהא הגט מעושה, וכל מקום שאין כופין בשוטים אין מנדין אותו ג"כ, ומ"מ יכולין לגזור על כל ישראל שלא לעשות לו שום טובה וכו' עיי"ש.

והנה לא נזכר בשום מקום שאם יש ביניהם ריב יכופו אותם לגרש אחר י"ח חדשים, ואם יכופו על זה הוי ליה גט מעושה, כיון שכופין שלא כדין. ומבואר בשו"ע אהע"ז (סי' קל"ד ס"ז) שאם אנסוהו ישראל לגרש שלא כדין, ואמר רוצה אני, פסול, וכתב הב"ש שם (סקי"ג) שהוא פסול מדאורייתא עיי"ש, וא"כ בנדון דידן אם יכופו אותו עד שיאמר רוצה אני, הגט פסול דהוי כפייה שלא כדין, כיון שלא נזכר בש"ס וראשונים דאחר י"ח חדשים יש לכופו לגרש, ואיך תיקן מהר"ח פאלאגי ז"ל לכופ לגרש עד שיאמר רוצה אני. ובהכרח צריך לומר דכוונתו שיכופו בדברים, דהיינו שהב"ד יאמרו דמן הראוי לגרש להצילם מעבירה. ומכל מקום יש לתמוה שמהר"ח פאלאגי ז"ל לא ביאר כונתו "עכ"ל.

וכן פסק בקובץ תשובות (ח"א סי' קעד) בבעל שהתנהגותו מוזרה וכבר נפרדו זה מזה שש שנים, שאסור לחייבו אף בדברים בעלמא לגרש. וכ"כ בשו"ת יבי"א (אבה"ע ח"ג סימן יח, סקי"ג) ובשו"ת צי"א (חי"ז סימן נב) שכוונת הגר"ח פאלאג'י לשיכנוע בעלמא.³⁷

– ח –

בגמר נסיונות השלום – מחכים עוד י"ח חודש לפני המלצה לגרושין

ז"ל הגר"ח פאלאג'י (שס): "הנני נותן קצבה וזמן לדבר הזה באם יארע איזה מחלוקת בין איש לאשתו וכבר נלאו לתווך השלום, ואין להם תקנה, ימתינו עד זמן י"ח חודשים ואם בינם לשמים נראה לב"ד שלא יש תקוה לשום שלום ביניהם יפרידו הזיווג".

37 ראינו "שדיינים מטעם" מביאים את דברי רבי חיים פאלאג'י במקום נוסף שו"ת חיים שלום (ח"ב סימן לה) כראיה לכפיית גט שנפרדו שנה או שנתיים, וכדרכם "בקודש" הביאו ציטוט חלקי, להעלים מהקורא שהתשובה מדברת על איש שיש לו חולי נכפה (נפילה), שנחלקו בזה הראשונים, דלמדרכי אין כופים להוציא ולהרא"ש כופים להוציא, וברמ"א הביא את דעת הרא"ש שכופים כדעה אחרונה שדעתו לפסוק כמותו, ומאריך ב"חיים ושלום" דכרא"ש פסקו במהרימ"ט כנה"ג ובאה"ט.

והכריע הגר"ח פאלאג'י דחולה נכפה כופים לגרש, וע"כ כותב "ולענין הלכה למעשה, נראה דאם האשה אינה יכולה לסבול הצער הזה (דחולי הנכפה), וכבר נתפרדו זה מזה זמן רב, ונלאו לקרבן ואינה שומעת, כי אינה יכולה לסבול... וכיון שכן כל שעבר שנה אחת תמימה ולמרבה שתי שנים, אז נראה דכופים אותו לגרש, דאיכא תרתי לאיש שלא יוכל לעמוד בלא אשה, דאפשר שימצא אחרת שיכולה לסבול צער זה, וגם האשה בעצמה מדינא אינה יכולה לעמוד בלא איש", עכ"ל.

הרי להדיא שדעת הגר"ח פאלאג'י, דאפילו במקום שכופים מדינא כמו בנכפה שפסק כרא"ש, מ"מ בית דין מתאמצים לעשות שלום ביניהם, כי קשים הגירושים. ורק כאשר נלאו לשכנעה לסבול קושי מחלת בעלה, ועברו שנה ושנתיים שהם נפרדים זה מזה, כופים את הבעל לגרש כדעת הרא"ש ואין לעגן את האשה יותר, כיון שמדינא איכא כפייה בחולי זה. אולם באופנים הרגילים שאין לבעל חולי המחייב כפייה, בוודאי גם להגר"ח פאלאג'י זצוק"ל אסור לכפות גט משום שנפרדו שנתיים זה מזה, והכופה מתיר אשת איש לעלמא ומסלף דברי "החיים ושלום", ודבריו כאן ובסימן קיב עולים בקנה אחד, שאין כופים לגרש משום שנפרדו זה מזה שנתיים. (ולדעת החת"ס ודעימיה, הו"ד לעיל סימן ד אות ז, דכשיש מחלוקת הפוסקים שאינה מוכרעת הגט פסול מדין ודאי, הו"ה שבנכפה שנחלקו בו הפוסקים, הכפייה פוסלת הגט בודאות).

ב"פסק דין" מעניין של "דיינים מטעם" נכתב לכפות גירושין בזוג הפרודים שנתיים ע"פ רבי חיים מואלזין. דיינים בורים שלא פותחים ספרים ומשתמשים בשיטת "העתק הדבק" (במחשב) לציון מקורות "פסקיהם" – לא פלא שרבי חיים פאלאג'י נהפך לרבי חיים מואלזין, ובא לציון גואל...

ונראה מדבריו דרך אחרי שעשו את כל ההשתדלויות והתייכונים להשלים בין בני הזוג ולא הצליחו עד שנראה שאין להם תקנה להשלים ביניהם, צריכים להמתין עוד י"ח חודש, כלומר דרך אחרי גמר כל נסיונות השלום מתחילים את ההמתנה של י"ח חודש, שמא בכל אופן מה שלא עשה השכל יעשה הזמן ויחליטו להשלים ביניהם. וכאשר עברו י"ח חודש ועדיין עומדים במחלוקתם, רק אז הבית דין שכוונתם לשם שמים מחליטים שאין תקוה לשום השלום ביניהם, ומדברים אל ליבם שיפרדו בגט.

ולמדנו מדבריו, שאם האשה מסרבת ללכת "לשלום בית", או שבורחת באמצע התהליך, אין על הבי"ד להוציא פסק, אלא לסגור את תיק הגירושין, דכל זמן שאינה משתפת פעולה עם בי"ד ושליחיו בניסיון שלום בית, א"א לקבוע שאין תקנה, ואין סיבה לשדל לגירושין. וכבר היו דברים לעולמים, שהדברים נשארו פתוחים בבי"ד ללא פסק מחמת חוסר שיתוף פעולה של האשה, ולאחר שנים חזר השלום ביניהם יותר מבתחילה.

– ט –

הנה הבתי הדין "רבנות מטעם המדינה" לא די שמלכתחילה אינם משתדלים לעשות שלום בין בני הזוג, אלא להיפך נותנים לעו"ד וטוענים רבניים להרוס את בתי ישראל בקלות דעת מזעזעת, מתוך פחד מהחוק ובתי המשפט שנוטים לטובת האשה כידוע.

חז"ל קבעו (גיטין מה.) "לאו עכברא גנב אלא חורא גנב", לא העכבר הוא הגנב העיקרי, אלא החור שמספק לעכבר מקום מסתור לגניבותיו; "העכברים" (הטו"ר והעו"ד) אינם עיקר הפשע, אלא "החור" ("בתי הדין הרבניים"), ש"בפסקיהם" המסולפים הם עוזרים ומסייעים לגניבות של האשה ובאי-כוחה. מחקרים רפואיים עדכניים קובעים, שדכאון מצוי בנשים הרבה יותר מגברים - יותר מרבע מהנשים סבלו מדכאון קליני לפחות פעם אחת בחייהן בעקבות אירועים שונים ("דכאון לידה", פיטורים מהעבודה, בעיות עם הילדים וכדומה). כאשר הבעייה מטופלת היא עוברת אחרי חודשים (ולפעמים שנים) והבית לא מתפרק. אולם כאשר במקום לטפל בבעיית הדכאון פונים ליועצי אחיתופל

ול"ארגוני הנשים" הם ינצלו את חולשת האשה וכאונה לעודד אותה לפירוק הבית, כ"פתרון" לבעיותיה האישיות "ולהגשמה אישית"....
 והנה בתשובתו כותב הגר"ח פאלאג'י דברים נוראים על ההורים והקרובים המתערבים והגורמים לגרושין, כי בני הזוג בפני עצמם היו מסתדרים וכלשונו "רואים כמה בני אדם עם נשותיהם שמתקוטטים ועד קללה ועד הכאה וכשלא יש משלשלים (מתערבים) ביניהם, תכף ומיד נעשים שלום ואוהבים זה לזה".
 ולכן נקט שם בקללה נמרצת רח"ל בזה"ל: "ונער הייתי גם זקנתי ועיני ראו שכל מי שמעכב על זווג איש עם אשתו ... לא יצאו נקיים, לא בדיני אדם ולא בדיני שמים".

והדברים קל וחומר שבתו הדין הרבניים מטעם המדינה, שהם הגורמים הראשוניים לגירושין בישראל, ע"י משפטיהם הכפופים לחוק המדינה במזונות, בצווי הרחקה ושאר משפטי הגזל והרשע - וביחד עם העו"ד והטוענים הרבניים וארגוני הנשים שהם מסייעים בידם, הם גורמים לאלפים ורבבות של גירושין בישראל, בודאי ברור שקללת הגאון הקדוש רבי חיים פאלאג'י זצוק"ל, תחול על ראש דייני הרשע ועוזריהם, ולא ינקו בזה ובבא מכל התקלות והמכשלות שיצאו מתחת ידם.

וביותר חמור דינם, שע"י כפייתם הגט פסול ומתירים אשת איש לעלמא ובניה ממזרים - שבודאי שדיינים אלו הם חבר לאיש משחית לירבעם בן נבט וחבריו, והרי הם כקלים שבציבור, וטלית שעליהם כמרדעת שעל גבי חמור כנפסק בשו"ע (יר"ד סימן רמג, ג, עפ"י הירושלמי ביכורים ג, ג) על ת"ח המזלזל במצוות.
 והדברים שייכים לצערנו כמעט על כל הדיינים ברבנות חוץ מיחידים, וכל מי שיודע מעט מהקורה שם בענינים אלו, יעיד שכתבנו רק מקצת "שבחם"³⁸.
 מעדויות רבות נתברר, שהזלזול והרדיפה של "דייני הרבנות" כלפי הבעל

38 סיפור מזועזע שמענו מיהודי חרדי העובד ב"בתי הדין הרבניים", לא כדיין אלא במשרה אחרת, ונביאו בסגנונו. "בשנים האחרונות התרבו מאד הגיטין אצל חרדים ושומרי מצוות, כאשר לעיתים סודרו כמה גיטין ביום אחד. באחד הימים נודמן לי קלטת בענין "שלום בית" שמצאה חן בעיני, ורכשתי מכספי כמה מאות עותקים, והתחלתי לחלק בצנעה לזוגות שומרי תורה שבאו להתגרש. העובדות מדברות בעד עצמם, באותם חודשים שחלקתי קלטות של "שלום בית" אחוזי הגירושין בביה"ד ירדו פלאים, רובם לא חזרו שנית. "בבית הדין הרבני, הבחינו שישנה ירידה משמעותית באחוזי הגירושין, הם ניהלו מעקב אחרי "הפושע", וגילו שהוא זה שמחלק קלטות "הרסניות" הפוגעות באחוזי הגירושין. הוא נקרא אחר כבוד בפני דיינים "חשובים", והותרה מפורשות שבפעם הבאה שיחלק קלטות של "שלום בית" יפוטר מידית מעבודתו", עכ"ד. אכן "מהרסיין ומחריביין" - הם ה"בתי הדין הרבניים" או לאותה בושה....

מונעים כל סיכוי לשלום בית. היחס של האשה לבעל מדרדר בראותה אותו מושפל ומבוזה ע"י "הדיינים", ומתבטלים הסיכויים הרציניים לשלום בית שהיו קודם לכן.

– 9 –

גבאי "קופות צדקה" – המסייעים לנשים ההולכות לערכאות

לא נוכל לדלג על תופעה כאובה של עזרה של יחידים וקופות צדקה לנשים בתהליכי גרושין או לאחריהם, כאשר הנשים מרימות יד בתורת משה ופונות לערכאות למיניהם, במקום להוקיעם ולהפסיק לתת להם עזרה וסיוע כשהם מרימות יד בתורה הקדושה, ישנם יחידים ו"קופות צדקה" שעוזרים כלכלית לנשים ההולכות לערכאות - והם מסייעים לעוברי עבירה, שדינם כעוברי עבירה. הדבר חמור מאד, כי רוב הנשים ללא סיוע של אותם "אנשי חסד רכי לבב", לא יוכלו להתמיד במאבקם בבעל בכל דרכי האלימות, וכך גדלים הסיכויים להשיב את שלום הבית על כנו. אבל כשיש מסייעים כלכלית לנשים מחוצפות אלו ההולכות לערכאות, הן מחזיקות במרדם, וגם גורמים להרחיב ולהגדיל את התופעה הזו בציבור החרדי. העזרה של "קופות הצדקה" משמשת כאישור וכסות עיניים לכל הפשעים של נשים אלו וגורמים ומסייעים להן להמשיך בדרכם הנלוזה.

ועפ"י מש"כ הגר"ח פאלאג'י שללא ההתערבות והסיוע של המשפחה רוב הזוגות היו משלימים ביניהם גם אחרי מריבות עצומות, ועל כן העוון והעונש על הפירוד וכל המסתעף ממנו לחינוך הילדים, מוטל על צווארי המתערבים. כן הוא בנידו"ד, אותם אנשי חסד וקופות צדקה, הממשיכים לתמוך כלכלית בנשים ההולכות לערכאות ומרימות יד בתורת משה - הם אלו שגרמו לגיטין רבים בעבר, והם האשמים בהתרחבות תופעה זו בציבור החרדי, והעונש החמור שמזכיר רבי חיים פאלאג'י על המתערבים חל עליהם, ר"ל.

במסכת פאה (א, א) איתא: "אלו דברים שאין להם שיעור... שאדם אוכל פירותיהן בעולם הזה והקרן קימת לו לעולם הבא... והבאת שלום בין אדם לחברו". ולכן אדם הפוגע בשלום בית של בעל ואשה, מלבד הקרן בגיהנום, אוכל

מפירות העבירה בעולם הזה, בעונשים קשים, מידה כנגד מידה, וכהבטחת הגר"ח פאלאג'י "לא יצאו נקיים לא בדיני אדם ולא בדיני שמים", ה' ישמרנו.

– יא –

המסיתים ומדיחים ילדים נגד האב – עונשם בעוה"ז

ושמענו מאחד מגדולי הדור שליט"א שלצערנו במקרים רבים של הליכי גירושין הבנים ובמיוחד הבנות מוסתים ע"י האם, עד שלפעמים אחד הילדים מתדרדר עד לעלילות שווא במשטרה ובבתי המשפט נגד אביו, וגורם למאסרו. ורבים "הדיינים מטעם", הסומכים על עובדות הסעד ונותנים יד לפשע זה. והנה "החינוך" (במצוה לג) כותב על מצות כיבוד אב ואם, וז"ל: "משורשי מצוה זו, שראוי לו לאדם שיכיר ויגמול חסד למי שעשה עמו טובה, ולא יהיה נבל ומנכר וכפוי טובה, שזוהי מידה רעה ומאוסה לפני אלקים ואנשים. ושיתן אל ליבו, כי האב והאם הם סיבת היותו בעולם, ועל כן באמת ראוי לו לעשות להם כל כבוד וכל תועלת שיוכל, כי הם הביאוהו לעולם, גם יגעו בו כמה יגיעות בקטנותו. וכשיקבע את המדה בנפשו יעלה ממנה להכיר טובת האל ברוך הוא, שהוא סיבתו וסיבת כל אבותיו" יעו"ש.

ומעיד הגאון הגדול שליט"א נער הייתי וגם זקנתי וראיתי שילדים שהתערבו במריבה בין ההורים ניזוקו גם בעולם הזה. וילדים שהעלילו על האב דברים חמורים ר"ל, ונאסר בכלא על ידם קיבלו גיהנום גם בעוה"ז. ונאמנים דברי שלמה המלך "משיב רעה תחת טובה, לא תמוש רעה מביתו" וגם העוזרים בידם לא ינקו...

והאשה המסיתה ומדיחה ילדים נגד אביהם כדי שימסרוהו לערכאות, מלבד שדינה כ"מוסר", היא נחשבת כ"גונב נפשות". ראה ברמב"ן (שמות כא, טו) בשם רבי סעדיה גאון, שהטעם שגונב נפש עונשו מיתה, משום דרוב הנגנבים הם קטנים, וכאשר יגדל הנגנב ואינו יודע מי אביו, עלול לקלל את אביו, ולכן החמירה התורה בעונשו של הגונב שמביא לחטא חמור כזה. וכן המסיתה ילדיה לקלל אביהם, וק"ו כאשר מדיחה אותם להתלונן על אביהם בעלילות שווא במשטרה וכדומה – דינה כ"גונב נפשות", ועונשה ברור!

רבינו ה"חפץ חיים" נהג לספר מעשה נורא על מידת הדין שמשלמת למתאכזר ליהודים, וגם אם זה לוקח שנים, הפרעון בסוף מגיע....

בעיירה ראדין התגורר עשיר שהשכיר דירה לאלמנה. בחורף הקשה לא הרויחה האלמנה במסחרה ולא יכלה לשלם שכר דירה. בעל הבית העשיר התרגז על איחור התשלום בכמה חודשים, והשליך את האלמנה, ילדיה וחפציה לרחוב המושלג, ולא התחשב בזעקתה ובבקשת תושבי העיירה.

עברו עשרים שנה בלילה מושלג נשמעה צווחת אימים, העשיר רץ כמטורף ובנו יחידו בידי בדרכו לרופא, כלב שוטה נשך את בנו, והוא גסס בידי של אביו העשיר בשלג ברחובה של עיר, באותו מקום שבו נזרקה האלמנה וילדיה בשלג לפני עשרים שנה. לעשיר לא נשאר זרע אחריו. יש תשלום משמים! (סיפורים דומים על עונש האכזריות – ראה בח"ח עה"ת פרשת משפטים).

ילדים הרודפים את אביהם וק"ו אם גרמו למוסרו בעלילות שווא (בעידוד האם המסיתה...) עונשם מובטח בעולם הזה כי "משיב רעה תחת טובה, לא תמוש רעה מביתו". רק תשובת המשקל בכיבוד האב באופן מיוחד מכאן ולהבא, יכולה להציל מהעונש הנורא, ולהוביל לחיים מאושרים.

וראה בספר "טהרת הקודש", (מאמר כניסה לתשובה פ"ב), בשם הזוה"ק (שלח קנא) וספר הגלגולים לר"ח ויטאל, והספר חסידים (סימן תרצ"ב), שחייב לחזור בתשובה על חטאים שעשה בקטנותו, ויש עונש גם לקטנים בדין שמים, אם לא עשו תשובה בגדלותם. וכ"ה בפ"ת (יו"ד סי' שע"ו ס"ק ג') בשם הנוב"י (מהדו"ת יו"ד סי' קס"ד), דלאחר מיתה מענישים קטן שהגיע לעונת הפעוטות כשכבר יודע שהוא עבירה, וכ"כ בשו"ת תורה לשמה (לבא"ח סי' שפה), ועי' בשו"ת חת"ס (יו"ד סי' קנה) – ומדבריהם נלמד את גודל החובה לקטנים שפגעו בכבוד האב או האם בקטנותם, לעשות תשובה על זה בגדלותם כדת וכהלכה.

– יב –

ארגוני הנשים – צרעת ממארת ואם כל חטאת

זה לא סוד "שארגוני הנשים" נתמכים ע"י קרנות של חילונים פורקי עול, רפורמים ונוצרים "ידידי ישראל" (כדוגמת "הקרן החדשה לישראל"). גופים אלו מטרתם קידום "ליברליות" ופתיחות על חשבון הדת. והרס "התא המשפחתי" נחשב אצלם ל"נאורות", ועל כן הם מעודדים כל אשה שפונה אליהם לגמור בגט זריז, ולא לנסות "שלום בית". התוצאות של "העזרה" ההרסנית שלהם לאשה: בית מפורק, ילדים מסכנים ועתיד מפקפק לאשה הגרושה...

חובה להתריע, שגם ארגונים המופיעים במדריך טלפונים חרדי - כ"בת מלך", "יד לאשה", ודומיהם, יסודם בחילונים ורפורמים, והם עסוקים בהרס משפחות ופגיעה בדת. גם כאשר "החזות" של המועסקים בהם היא דתית - הכיון והמטרה הם היפך התורה וההלכה, בבחינת "חזיר הפושט טלפיו" ואומר ראו כשר אני³⁹.

בסיוע של תעמולה שקרית וארסית נגד הבעלים שכביכול מעגנים נשותיהם - העבירו "ארגוני הנשים" "חוקים ותקנות" לזירוז כפיית גיטין - נשים מרושעות אלו כופרות בתורה שקבעה שהגט ניתן רק מתוך רצון והסכמה של הבעל, וכל "חוקי" הכפייה פוסלים את הגט. "ארגוני הנשים" לא הוקמו בשביל לדאוג לטובת האשה והילדים, אלא להיפך הם משתמשים בנשים בהליכי גירושין ובלדיהם "כבשר תותחים" למטרתם האמיתית - מלחמה עקבית ביסודי היהדות: כהרס חיי משפחה בריאים ורמיסת הבעלים במסווה "שוויון זכויות", וכפיית תערובת בין גברים לנשים שמביאה לעריות ועוד ידם נטויה להרס וחורבן...

כבר כיום "בתי הדין הרבניים" עוקרים את ההלכה עפ"י דרישות "ארגוני הנשים" וגויים וממזרים לאלפים ולרבבות "הותרו" לבוא בקהל ישראל. בשנים הבאות התכנית של ארגוני הנשים, לרסק את "הרבנות" באופן רשמי, הם הקימו מסלול להכשרת "דייניות" – ונשים רפורמיות יהיו "פוסקות" ההלכה, וכל איסורי התורה יהפכו "למצוה" בחסות מנוולות אלו.

מצווה לפרסם בכל גבולי ישראל להתרחק "מארגוני הנשים" כמפני אש, גם אם חזותם דתית/חרדית, כי הם היסוד והשורש לעקירת הדת בדורנו, הם צרעת ממארת ואם כל חטאת.

39 לדוגמא, בראש ארגון הנשים המכונה "יד לאשה" שע"י עמותת "אור תורה – סטון" – עומד "הרב" המזוהה עם הזרם הרפורמי ד"ר ריסקין – שפושט את טלפיו כחזיר לומר ראו כשר אני, כאשר לתורת הרפורמה כוונתו. רק לאחרונה בראיון לעיתון חילוני קובע ריסקין: שלפי החוקים המתקדמים "לשויון זכויות האשה" א"א לפסוק עפ"י השו"ע שהבעל מגרש מרצונו – וחייבים לכפות את הבעלים בגט גם כשהשו"ע לא מאפשר זאת, "לדעתו" החוק גובר על ההלכה, עפרא לפומיה. (כפי שפורסם, ריסקין עומד ביחד עם כומר בראש "המרכז להבנה ושיתוף פעולה יהודי נוצרי", ואף נשא בו דברים בשבח של יש"ו). זה המטרה העיקרית של "ארגוני הנשים" הנ"ל, הרס התורה וההלכה, ולא טובת האשה והילדים. כשרואים כיום את התוצאות המרות של חוק "שוויון זכויות האשה" – רבבות משפחות חד הוריות, ומאות אלפי ילדים הגדלים כיתומים, מבינים שהחוק רע לנשים ולילדיהם והוא "טוב" רק להפקרות ופשע. ברור שהשוויון האמיתי לנשים שנותן בורא עולם ע"י התורה וההלכה – הוא בלבד מביא להן חיי אושר ושלווה גם בעולם הזה.

דינים העולים מסימן זה

א. בעל ואשה שנפרדו מחמת מריבות יותר משמונה עשרה חודש, שאין ביניהם חיי אישות - אסור לבית דין לכפותם לגט - כדמוכח בראשונים ובפוסקים (בסימן עז לענין מורדת ובסימן קנד לענין כפיית גט). וגם הגר"ח פאלאג'י דעתו כן, ולא כתב רק אחרי י"ח חודש לשדלם בדברים להתגרש כשניסו רבות לעשות שלום ביניהם ולא רואים תקווה. והמצרפים את דברי הגר"ח פאלאג'י כסניף לכפיית גרושין הם טועים ומתעים, ומרבים ח"ו ממזרים בישראל. (ראה בהרחבה בכל הסימן).

ב. החובה בתחילה לעשות כל המאמצים לעשות שלום בין בני הזוג, ע"י הבי"ד בעצמם או מתווכים, ורק אחרי שכל המאמצים נכשלו, על הבי"ד להמתין י"ח חודש נוספים וכשרואים שעדיין אין תקווה לשלום, אז ישתדלו בדברים שיתגרשו, למען יוכלו הבעל והאשה להנשא שנית ולפתוח דף חדש בחיים (אות ז).

אמנם להכרעת הראשונים (הו"ד לעיל בסימן ד אות ו) שאין מוטלת על הבעל אפילו מצוה לגרש בטוענת "מאיס עלי" - אינו מחוייב לגרשה אפילו מדרך המוסר, ואין חובת בי"ד להפציר בו שיגרשנה.

אולם במקרים שהבעל לא רוצה באשה וללא סיבה מוצדקת (כגול ממון או הילדים) - הוא מעגנה מתוך אכזריות ורצון לנקום - בית דין משתדלים מאד לשכנעו לגרשה (אולם ללא כפייה) - ראה להלן בסימן יד אות ז.

ג. אסור לכפות הבעל לגרש משום שלא קיים עדיין מצוות פרו ורבו. (אות ה)

ד. במציאות "הפסקים" והאיומים של "בתי הדין הרבניים מטעם המדינה" - שפוסקים מזונות באופן שרירותי, וכן מאיימים בהרחקה, פירוק שותפות ומאסר בכלא - נחשב גט מעושה הניתן בכפייה, והגט פסול ואסור להנשא על ידו.

ה. הגר"ח פאלאג'י זצוק"ל מזהיר את האבות והאמהות המתערבים במחלוקת בין בני הזוג - שהם הגורמים לגרושין "שלא יצאו נקיים לא בדיני אדם ולא בדיני שמים" - כי בני הזוג בפני עצמם כמעט בכל המקרים (גם הקשים) היו משלימים ביניהם. (אות ב)

ו. "בתי הדין הרבניים מטעם המדינה" שאינם מתאמצים לעשות שלום בין בני זוג, ואחראים בקלות דעתם ופחדם מהחוק וביהמ"ש לאלפי גרושין מיותרים והריסת הילדים - עליהם להתיירא מאזהרת הגאון הקדוש הגר"ח פאלאג'י זצוק"ל שכל הגורמים להפריד בין בני הזוג "לא יצאו נקיים לא בדיני אדם ולא בדיני שמים". (אות ט)

ז. כיון שפסקי הגזל של הבתי דין הרבניים במזונות מופרזים, באיומי מאסר וכדומה מונעים מבעלים רבים להנשא שנית אחרי הגירושין - כל התוצאות והאיסורים החמורים שיוצאים מזה, מוטלים על צווארם ולא ינקו בזה ובבא (אות ז).

ח. "קופות צדקה" ויחידים המסייעים לנשים בהליכי גרושין ההולכות לערכאות כבתי משפט ו"בתי דין רבניים" - הם מהרסים בתים בישראל, ואחראים להרס הילדים - והעונש החמור שמזכיר הגר"ח פאלאג'י על המתערבים במריבות הזוג - חל בכל תוקפו על "נדיבים" אלו (אות י).

ט. המסיתים והמדיחים ילדים נגד האב (כמצוי בהליכי גירושין) - עונשם נורא בעולם הזה.

ילדים שרודפים את אביהם בהסתת האם וקרוביה, עונשם חמור בעוה"ז, ורק תשובת המשקל בכיבוד האב מאד מכאן ולהבא, יכולה להציל מעונש (אות יא).

י. "ארגוני הנשים" הם צרעת ממארת ואם כל חטאת, מטרם האמיתית אינה טובת האשה והילדים, אלא להיפך, הם משתמשים בנשים בהליכי גירושין ובילדיהם "כבשר תותחים" למטרם האמיתית - מלחמה עקבית ביסודי היהדות: כהרס חיי משפחה בריאים ורמיסת הבעלים במסווה "שוויון זכויות", וכפיית תערובת בין גברים לנשים שמביאה לעריות ועוד ידם נטויה להרס וחורבן...

סימן ז

כפיית גט כשהבעל לא מעוניין בשלום בית תמורת תשלום כסף או טובת הנאה

- א -

כפיית גט תמורת תשלום ממון

במסכת בבא בתרא (מז: - מח.) נפסק תליוהו וזבין זביניה זביניה... אגב אונסא גמר ומקנה", וכן פסק בשו"ע (ח"מ סימן רה סעיף א). וכל זה כשקיבל את שווי החפץ במלואו, אבל אם אנסוהו למכור בזול, לא אמרינן גמר ומקני, דהפחתת התשלום הרי זה ככפוהו לתת מתנה, דלא הוה מתנה בעל כורחו. (שם סעיף ד).

בגירושין אם כפוהו לגרש, רק אם חייב בכפיית עפ"י דין (כמוכה שחין) ונעשה הדבר ע"י בי"ד, הגט כשר דמצווה לשמוע דברי חכמים (עיין לעיל בסימן א, אות ב). אולם כשהכפייה נעשית שלא כדין לא אומרים אגב אונסיה מגרש, והגט פסול (עפ"י הגמ' ב"ב שם).

ורבותינו הראשונים נחלקו בטעם הדין דלא מהני כפייה בגיטין כששילמו לבעל ממון. הריב"ש (בסימן קכז) כתב דטעמו "שאינ דמים לאשה", וכל דמים שיתנו לו תמורת האשה הם פחות משוויה, וע"כ הגט פסול. אולם ביד רמ"ה, (גיטין פח:), ריטב"א (גיטין פח:) ובמאירי (גיטין פח: וב"ב מט.) בשם ספר ההשלמה כתבו טעם אחר, שבקידושין ומכר שמקובל דכסף הוה תשלום, גם בכפייה מהני כשנתנו לו ממון. אבל בגירושין שלא מציינו שנותנים כסף עבור חלות הגט, על כן בכפיית גט לא מועילות המעות להופכו לרצון, והגט פסול אפילו יאמר רוצה אני.

ומהנראה שהנפק"מ לדינא בין הטעמים דריב"ש ויד רמ"ה ודעימיה, בבעל שכפוהו לגרש ואמר מעצמו שמוכן לתת גט תמורת סכום כסף מסויים. דלטעם הריב"ש "דאין דמים לאשה" היינו דוקא בסתמא, אבל כשמגלה דעתו במפורש שתמורת סכום מסויים מוכן לגרש את אשתו, יש דמים לאשה והגט כשר. וכן

מבואר בתורת גיטין (סימן קלד, ס"ק ו). **ברם לטעם הרמ"ה ודעימיה גם במקרה זה הוה גט פסול.** איברא דיל"ע דאפשר דהביאור בריב"ש דלא כתורת גיטין, דגם כשהסכים הבעל לקבל סכום מסויים עבור הגט הוא פסול, דאין בהסכמתו ראייה שכך שווה אשתו אצלו, אלא כיון שכפוי ועומד לגרש, **רוצה לכה"פ לקבל איזה פיצוי על הנזק וההפסד של גירושי אשתו,** ואין כאן רצון גמור לגרש משום הסך מעות שקיבל אלא **פיצוי חלקי - וע"כ הגט פסול,** דגם בכה"ג אמרינן "אין דמים לאשה", וכ"כ בשו"ת **עונג יו"ט** (סימן קסז) דלא כתורת גיטין - דהסכמת הבעל לקבל כסף תמורת הגט, אינה מוכיחה את רצונו **והגט פסול לריב"ש,** יעו"ש סברותיו.

ברם מהרשב"א (בתשובותיו ח"ד סימן מ, הו"ד בב"י אבה"ע סימן קלד) נראה דהטעם דלא מהני כפייה משום שבגט אין הבעל מקבל מעות תמורת זה כמו במכר, ולכן הגט פסול. **ונראה מדבריו, שאם האשה משלמת כסף תמורת הגט, אפילו נעשה בכפייה, הגט כשר.**

והנה כדברי הריב"ש "שאין דמים לאשה" פסקו רוב הראשונים, הריטב"א (קידושין נ.) בשם רבו, המאירי (ב"ב מט.) בשם גדולי הדורות, רבי חסדאי קרקש (בשו"ת ריב"ש המיוחסות סימן כז) והוכיח כן מלשון הרמב"ם דבאשה לעולם לא מהני זוזי. (דהרמב"ם בהלכות גירושין, פ"ב ה"כ לענין גט כתב "עד שיאמר רוצה אני", ולא הזכיר שנתנת דמים מועילה כמו שהזכיר בפ"י מהלכות מכירה, ולפי"ז נראה דגם השו"ע שלא הזכיר באבה"ע סימן קלד לענין גט ענין דמים כפי שהזכירו בחו"מ סימן רה, א, משמע דס"ל כריב"ש שלא מועיל דמים בגט, וכ"פ הרמ"א (קלד, ח) להדיא כריב"ש דלא מהני דמים בגט. או דס"ל לשו"ע כיד רמ"ה ודעימיה הו"ד לעיל). וכ"ד רבינו ישעיה (הו"ד בריב"ש המיוחסות סימן לב), וכ"כ בשו"ת רבי בצלאל אשכנזי (סימן טו) בשם ריטב"א, מהרי"ק (שורש סג) ורמ"ה. וכן פסק הרמ"א (אבה"ע סימן קלד, ח) בשם השלטי גבורים, שבגט לא אומרים אגב אונסיה גמר ומגרש "דאין דמים לאשה".

דברי הריב"ש אמורים לא רק במקרה שהבעל רוצה שלום בית והמשך חיי הנשואין. אלא גם באופן שאומר במפורש שאינו מעוניין בשלום בית, ג"כ אומרים "אין דמים לאשה", ואם כפואו שלא כדין לגרש תמורת קבלת ממון, הגט פסול. **דהרי במעשה הנזכר בתשובת הריב"ש הבעל לא היה לו גבורת אנשים וברח מאשתו ולא רצה לחזור, ודרש תמורת הגט כסף רב,** הרי דבכל גווני אמרינן אין דמים לאשה. **וביאור דבריו, דכמו בחפץ שבעליו לא מעוניין בו**

כלל, ובשבילו החפץ לא שווה, מ"מ אם אנסוהו למכור בזול פחות משווי בשוק המכר בטל, כיון דבעצם החפץ שווה ממון רב. הו"ה אשה ששווה בחיי נישואין ממון רב, גם אם הבעל לא מעוניין בה, הרי בעצם עדיין שוויה של האשה גדול כל כך, שאין שום תשלום ממוני ששווה לערכה - ו"אין דמים לאשה", ולכן גם באופן זה אם כפוהו לגרש תמורת כסף, הגט פסול.

והנה מש"כ בדעת הרשב"א שס"ל דמהני קבלת מעות בגט, הוא עפ"י מה שהבינו בדעתו בשו"ת רבי בצלאל אשכנזי (סימן טו), מב"ט (ח"א סימן כב) מהרשד"ם (אבה"ע סימן סג).

אולם הרבה אחרונים כתבו דגם לרשב"א לא מועיל קבלת ממון בגט, דהרי בחידושויו לב"ב (מח:): כתב דבתליוהו וזבין, אינו מועיל עד שיתן את כל הערך ולא סגי במקצת דמים, והא קי"ל דאין דמים לאשה, וכל כסף שיקבל הוא פחות מערכה, ועל כרחק דדבריו בתשובה דמהני קבלת גט במעות, אינו לדינא רק כתב לרווחא דמילתא דגם לשיטות דמהני במכירה שנותן פחות מערכו, יש לדחות מטעם אחר - כ"כ בשו"ת משכנות יעקב (אבה"ע סימן מא ס"ק כה), בני שמואל (סימן ו) וכ"מ בכה"ג (אבה"ע סימן קלד הגב"י, לא).

ובשו"ת חמדת שלמה (אבה"ע סימן פ) כתב בדעת הרשב"א שבאופן שהיו קטטות ומריבות ביניהם ובצירוף הממון התברר לבי"ד שנותן הגט ברצון, אז הגט כשר. אבל כשאונסים אותו בגופו, גם אם שילמו לו מעות אינו כשר, דאמרינן אין דמים לאשה דהוה כפחות משוויה. (אפילו במקרים שהיו ביניהם קטטות ומריבות, הגט פסול). וכ"כ להדיא בתורת גיטין (קלד, ד) דכשאונסים אותו בגופו לא מהני קבלת מעות גם לרשב"א. נמצא לדינא שלדעת הנך רבותא באונס הגוף ("צווי הרחקה", הרחקה מהבית והילדים, מאסר ואיומים בהם) - הגט פסול לדעת הרשב"א גם אם נתנו לו כסף.

נמצא לדינא דלהכרעת הריב"ש ורוב הראשונים גם כשאין הבעל מעוניין בשלום בית, לא מועיל קבלת מעות בגט, ואפילו ממון הרבה, וע"כ כשכפוהו לגרש שלא כדין ונתנו לו ממון רב, הגט פסול. וגם לרשב"א הרבה אחרונים מבארים בדעתו כשיטת הריב"ש. וק"ו לדעת היד רמ"ה ודעימיה שלא מועיל נתינת מעות אפילו כשהבעל לא מעוניין בשלום בית.

כאשר הבעל מתנה את הגט בתשלום מסויים, ובלעדי קבלתו אינו מוכן לגרש, אם לא ישלמו לו את כל דרישותיו, גם לדעת הרשב"א הגט פסול, (אליבא דכל הביאורים בדעתו) - ולכן גם אם שילמו לו חלק מסכום הכסף שדרש, הגט פסול, משום שעל החלק שלא שילמו לו ה"ז כמתנה שכפוהו למכור אותה בפחות משוויה, דלכו"ע לא מהני - שו"ת נאות דשא (סימן קמד), שו"ת משכנות יעקב (אבה"ע סימן מ סק"ה) דגם לרשב"א לא מהני קבלת קצת מעות. עוד כתב המשכנ"י באבה"ע סימן מא, לד-לה, דגם לסוברים דמהני נתינת מעות להכשיר הגט באונס, הוא רק להכשירו מדאורייתא אבל מדרבנן הגט פסול לכו"ע.

והנה הרמ"א (אבה"ע סימן קלד, ח) פסק שאם אנסוהו לגרש שלא כדין "ואפילו אם קבל מעות על נתינת הגט לא אמרינן משום זה נתרצה". ומקורו ברי"א ז (הר"ד בשלטי גבורים גיטין מט. מדפי הרי"ף, אות ה) בשם מורי זקני, והוא התוס' רי"ד. **והדברים צ"ב**, שבתשובת או"ז (סימן תשנד) וכן במהר"ח או"ז (סימן קכו) מביאים את תשובת התוס' רי"ד שכתב להיפך שנתנית מעות מועיל באונס. [וכן צ"ב שהשמיט הרמ"א את שיטת הרשב"א (הנ"ל) שחולק על הרי"א ז וס"ל דמהני מתן מעות באונס להכשיר הגט. ברם ראה לעיל מש"כ בשם כמה אחרונים דברשב"א בחידושי מפורש דלא מהני מתן מעות באונס, ודכן עיקר דעתו לדינא ולא כתשובתו].

ובישוב הסתירה בתוס' רי"ד, י"ל בשני אופנים: א. דסמך הרמ"א על הרי"א ז שהיה נכדו של התוס' רי"ד שידע שחזר זקנו ממש"כ בתשובתו, ופסק דלא מהני נתינת מעות באונס להכשיר הגט. ב. עפ"י התורת גיטין (סימן קלד, ו) דאין דמים לאשה רק בסתמא כשאחרים הציעו דמים, אבל כשהבעל מעצמו מציע שתמורת סכום כסף מוכן לגרש, בזה יש דמים לאשה. ובתשובת התורי"ד מיירי שהבעל היה כלוא והציע מעצמו לתת גט תמורת כסף, ולכן הגט כשר. אבל באופנים שהצעת הכסף באה מצד האשה או בי"ד, דעת התורי"ד כמו שהביאו נכדו הרי"א ז (והעתיקו הרמ"א) דבכה"ג הגט פסול, ולא מהני נתינת המעות להכשירו.

ובדעת התשב"ץ (ה"א סימן א) שנראה דמהני נתינת מעות באונס להכשיר הגט, ראה מש"כ נכדו בשו"ת חוט המשולש (להגר"א אבן טוואה, בסימן לה עמ' שפג, ד"ה עוד) בשם התשב"ץ שמהני קבלת מעות להכשיר הגט באונס, והוסיף עוד שהתשב"ץ כתב שלא מצא בשום פוסק שיחלוק על סברא זו. **והדברים**

תמוהים, הרי רוב הראשונים כתבו להדיא שלא מהני קבלת מעות באונס להכשיר הגט. ועל כרחק צ"ל **דכוונת התשב"ץ** באופן שהבעל היה אנוס בגופו והוא **מעצמו הציע** (כתורת גיטין) שבאופן זה יש דמים לאשה. וכ"מ מלשון התשב"ץ "ועוד שאפילו נעשה האונס בגופו ואח"כ נתרצה בזה ע"י פדיון (ממון) אין לך הוכחה מזו שאין זה אונס". ועל האופן הזה בלבד שהבעל הציע מעצמו, כתב התשב"ץ שלא מצא בראשונים להדיא שחולקים על התירו. **אבל בעלמא**, שהאשה או ב"ד הציעו ממון מודה התשב"ץ לראשונים שהגט באונס פסול **אע"פ שקיבל מעות**.

ובשיטת הרשב"ם ובעל העיטור אם נתינת מעות מכשירה הגט בכפייה שלא כדין. הנה בשו"ת **חוט המשולש** (למהר"א אבן טוואה, סימן לה עמ' שפג) כתב שלדעתם נתינת המעות מכשיר הגט שנעשה באונס.

וכוונת החוט המשולש **לרשב"ם** (ב"ב מ:) שאם מסר מודעה על הגט, הוא פסול כיון שאינו מקבל מעות על הגט, ומשמע שאם היה מקבל מעות היה הגט שנעשה באונס כשר. וכ"כ בעל העיטור (בערך מודעה דף מ טור ב).

ברם כבר כתב הבית שמואל (אבה"ע סימן קלד, יד) **בביאור הרשב"ם** "ואפשר אף לרשב"ם שפיר הדין מ"ש רמ"א כאן בשם הש"ג דאם אנסוהו אז לא מהני מעות, אבל אם מסר מודעה ואנן איננו יודעים אם הוא אנוס, אז בלא מעות אמרינן בוודאי אנוס הוא דאל"כ למה הוא נתן גט, אבל אם הוא לוקח מעות י"ל לאו אונס הוא, אלא מחמת המעות הוא נותן גט, למחר הוא רוצה לחזור מ"ה הוא מוסר מודעה". הרי להדיא שמבאר הב"ש דהרשב"ם כתב דינו רק לגבי מודעה ולא לגבי אונס רגיל בגט, שבזה הוא מודה לרי"ז שגם אם נתן מעות הגט באונס פסול. וכ"כ לדינא התורת גיטין (סו"ס קלד) והבית מאיר (קלד, ה), וכן מבאר את דעת הרשב"ם בשו"ת התשב"ץ (ה"א סימן א), דמיירי רק לגבי מודעה.

וכן מוכח להדיא מהריב"ש, שבסימן קכז פוסק שאין דמים לאשה, ומ"מ מביא את דברי הרשב"ם להלכה בענין מודעה, הרי שהבין ברשב"ם כאחרונים הנ"ל שרק במודעה מהני מתן מעות להכשיר הגט.

וכן מוכח מהבעל העיטור שהביא דינו רק במודעה ואם דין זה שייך בכל אונס רגיל, היה לו להביאו בערך אונס, הרי דס"ל לבעל העיטור דבאונס רגיל לא מועיל נתינת מעות להכשירו⁴⁰

- ב -

איסור כפיית גט, גם כשהאשה לא מחוייבת לדור עימו

ועתה ראינו ש"הדיינים מטעם" מסתמכים לכפות גט תמורת קבלת ממון על פי דברי שו"ת עבודת הגרשוני (סימן לה) שכתב בטעמו השלישי להתיר כפייה, דמש"כ הריב"ש דאין דמים לאשה "נלע"ד דווקא אם האשה מחוייבת להיות יושבת תחתיו... ואם ממאנת יש עליה דין מורדת, בהא איכא למימר אין דמים לאשה. אבל במקום שאין לכופ אותה להיות עימה (שאיין לו גבורת אנשים)... בהא איכא למימר אגב אונסא וזוזי גמר ומגרש".

40 ומה שרצו לדייק מהרשב"ם (ב"ב מח. ד"ה התם נמי) שכתב בזה"ל: "דהא לא מפסיד מידי דומיא דשדה דמקבל דמי זביני, דכיון ששונאתו ובלא גט נמי לא תעמוד אצלו וגט זה אינו אלא להתירה לאחרים לא מפסיד מידי" – דמוכח מהרשב"ם שגט באונס מהני. הוא תמוה מאד, דא"כ בכל אונס יהיה הגט כשר גם בלי דמים, דהא התם נתן הגט בלא לקבל מעות כלל, וזה לא מצינו להכשיר לדעת הרשב"ם אפילו "בחוט המשולש" שהכשיר הגט באונס לדעת הרשב"ם רק כשקיבל מעות.

וכתבו האחרונים דהרשב"ם ב"ב מח. מיירי אך ורק באונס בגט כדין, שצריך להוציא ולתת כתובה ולא תעמוד תחתיו. משא"כ באונס שלא כדין אמרינן שתעמוד תחתיו ואם לא תפסיד כתובתה ומזונותיה שאונס בגט פסול – כ"כ המהרח"ש (בקונטרס המודעה), בשו"ת ברית יעקב (סימן ס), שו"ת אוריין תליתאי (סימן סא), שו"ת משכנות יעקב (אבה"ע סימן מא, לד).

וראה בשו"ת צמח צדק (אבה"ע סימן רסב, ט) שרצה לדחות דברי האחרונים הנ"ל שהיום שיש חרם דרבינו גרשום שלא לישא אשה אחרת, ואפילו לסוברים דבמורדת לא תיקן רבינו גרשום, מ"מ מדינא דמלכותא אין יכול לישא אשה אחרת, והבעל מרויח בגירושיה שיכול לישא אחרת ולכן כשר הגט אפילו באונס שלא כדין. ודחיית הצמח צדק לאחרונים הנ"ל תמוה מאד, דמש"כ דכיום מועיל גם באונס שלא כדין, לא מצינו כדבריו, אפילו במיקל ביותר, ד"בחוט המשולש" כתב דלרשב"ם מועיל באונס שלא כדין רק בנתינת מעות. וכן נסתרים דבריו מהריטב"א (בקידושין ו:), שאדם שנושא אשה לא נחשב כקבלת מעות מהאשה, מפני שקונה אדון לעצמו, וק"ו בנידו"ד בצמח צדק שרק מקבל רשיון לישא אשה דלא חשיב כקבלת מעות.

ולאמור נדחו כל דברי שו"ת יבי"א (אבה"ע ח"ג סימן כ) שהזכיר כמה שיטות להתיר כפיית גיטין תמורת קבלת מעות בצירוף "מאיס עלי", דהרי הכרעת הפוסקים שלא כדבריו, ואין לסמוך עליו כלל, וביותר באיסור אשת איש שמיתתה בחנק, א"א להקל נגד הכרעת הפוסקים וכללי ההוראה.

וכל המעיין "בעבודת הגרשוני" יראה גודל רמאותם של "הדיינים מטעם".
 דהרי כל אריכות תשובתו להתיר הכפייה במי שאין לו גבורת אנשים, מסתמכת
 על ראיותיו שמום דגבורת אנשים חמור יותר מנכפה, שלכל הדעות כופים
 אותו. ואת שני הטעמים הנוספים שכתב בקצרה בסוף דבריו (שנתקשר כנגדה,
 וביאורו בריב"ש) לא עליהם עיקר סמיכתו וכדמוכח בסוף תשובתו שכתב בזה"ל:
 "שבמקום מעות הוה הרצון משום ממון בצירוף שהוא כדין", הרי להדיא דאת
 הכפייה פסק משום דגבורת אנשים מחייב מדינא כפייה, ורק הוסיף טעמים
 נוספים כדי לפתור את הבעייה שהכפייה שם היתה כדין אבל ע"י עכו"ם. הרי
 להדיא דכאשר אין הכפייה כדין גם ל"עבודת הגרשוני" אין להכשיר גט בכפייה
 ע"י נתינת מעות, אפילו במקרה שהאשה אינה מחוייבת להיות עם בעלה. [וראה
 בשד"ח (כללי הפוסקים סימן טז, ט) שכתב בשם האחרונים שבכל מקום שהפוסקים הזכירו כמה
 טעמים, אין לסמוך על אחד הטעמים בלבד, שמא לא כתבו אותו אלא כסניף בעלמא. וק"ו בנידו"ד
 שמוכח להדיא "מהעבודת הגרשוני" שעיקר סמיכתו לדינא היה על הטעם הראשון, ולא על השני
 והשלישי].

וגוף חידושו של ה"עבודת הגרשוני" נסתר מהריב"ש גופיה כמו שהוכחנו
 לעיל, שהריב"ש מדבר על בעל שברח ולא רצה לחזור ובזה פסק "שאין דמים
 לאשה", ואם לא משלמים לו את הממון הרב שדורש, הגט בכפייה פסול, והוא
 להדיא דלא כפי שביארו ה"עבודת הגרשוני". וכמו"כ גם מש"כ ה"עבודת
 הגרשוני" דלדעת הרשב"א מועיל נתינת מעות בכפיית גט, כבר הבאנו לעיל
 הרבה אחרונים החולקים ע"ז, וסוברים דגם לרשב"א לא מועיל נתינת מעות
 לכפיית גט. וק"ו שלדעת יד רמ"ה ודעימיה (הו"ד לעיל אות א') שבשום אופן לא
 מהני נתינת דמים בגט, גם בעובדא "דעבודת הגרשוני" לא מהני נתינת דמים
 והגט פסול.

ובמציאות המצויה כיום שהבעל דורש סכום מסויים עבור הגט, והבי"ד
 "הרבני" כופים אותו לגרש ונותנים לו פחות ממה שדורש, כתבנו לעיל בשם
 כמה אחרונים שבזה לכל הדעות גם הרשב"א מודה דהגט פסול.

וקל וחומר שויתור האשה על תביעות בערכאות ("בבתי הדין הרבניים" או "בבתי
 משפט") תמורת קבלת הגט, שאינם נתינת ממון משלה, אלא מניעת גזל של
 כספי הבעל, דבזה לכו"ע לא נחשב לקבלת מעות, והכפייה פוסלת את הגט גם
 לדעת "העבודת הגרשוני".

וכן מוכח באור שמח (פ"י ממכירה ה"א) שמכר באונס מועיל רק בנתינת מעות בדוקא, אבל במחילת מלוה שאינו הנאה מחודשת כעת לא מהני מכירה באונס. והו"ה בנידו"ד אפילו בויתור האשה על ממון שמגיע לה כדין, לא מועיל להכשיר האונס, כיון שאין הנאה מחודשת כעת. וק"ו שפסקי בתיה"ד הרבניים שהם גזל ועושק שויתור האשה לא מועיל להתיר הגט.

וכן מוכח מפסק הרמ"א (אבה"ע עז, ג) שלענין טענת מאיס אין כופין אותו אבל מ"מ אין מחייבים אותה לדור עימו, ומבואר בראשונים (טור בשם מהר"ם מרוטבורג, שו"ת הרא"ש כלל, מג, יד, שו"ת הרשב"א ח"ז סימן תי"ד, שו"ת הרשב"ש סימן צג) דהטעם דאין כופין אותה להיות עימו "משום שאין אדם דר עם נחש בכפיפה אחת". ומדלא מצאו הראשונים פתרון לאשה שמואסת בבעלה, שתתן מעות עבור הגט ותפטר לגמרי מבעלה, ורק הזכירו שמותר לה ללכת למקום אחר, נראה שדעתם דלא כעבודת הגרשוני, דהרי במאיס עלי ג"כ אינה דרה עימו, ומוכח שנתנית מעות לא מועיל לכפייה, גם באופן שאין האשה חייבת לדור עימו.

וכן משמע מסתימת הראשונים, שדנו במאיס עלי אם כופים לגרש, ולא הזכירו פתרון נתינת מעות עבור הגט, שהוא דבר מצוי ומקובל לפתור בעיות אלו ע"י ריצוי ממון, ואם היה מועיל כפייה בכה"ג, הו"ל לראשונים להזכירו, וש"מ דלא ס"ל פתרון זה, דגם במקום שאין דרים ביחד, אין כפיית גט בנתינת מעות.

וכבר כתב הב"י (אבה"ע סו"ס קנד) שאין לפסוק כפייה בגט בדבר שלא הוזכר בפוסקים המפורסמים לכפות, ופשיטא דאין לכפות עפ"י חידושו של העבודת הגרשוני שלא הוזכר כלל בפוסקים המפורסמים.

- ג -

כפיית גט תמורת טובת הנאה

דייני דפרסאי "מטעם המדינה" נתלים באילן גדול, לעשות כפייה עפ"י תשובת "אגרות משה" (אבה"ע ח"ג סימן מד) שכתב חידוש גדול שאדם הרוצה לתת גט לאשתו ומעכב כדי לקבל ממון מהאשה, או בשביל להגיע להסדר על חינוך הילדים, כיון שלגבי הגירושין יש לו רצון, אם כפואו לגרש הגט כשר, כיון שיש לו ג' הטבות בגירושין א. נפטר משאר כסות ועונה ב. עי"ז יוכל לישא אשה

אחרת. ג. לא טוב להיות אגוד באשה שאין לו עימה חיי משפחה, ומסיים "אף שהיא סברא גדולה אין לסמוך ע"ז לבד, אבל לצרף זה לעוד טעם ודאי היא סברא גדולה לצרף".

והמעין בתשובתו יראה, **שעיקר היתרו להכשיר הגט משום שלא חשש שהבעל גירש בכפייה, והכל נעשה ברצונו המלא, ורק מפני ספיקו של השואל שמא ואולי התכוין הבעל בדבריו לרמז שהוא אנוס כתב סברא זו.** וזה מוכח מסוף תשובתו שז"ל: **"ועיקר מה שיש להתיר הוא מטעם דלעיל דחזינן כוונתו שניתן ברצון"**.

וגוף דברי האג"מ צריכים ביאור, דההטבה הראשונה שהזכיר שע"י הגירושין נפטר משאר כסות ועונה, במצוי שכל אשה המגיעה לגירושין היא כבר מורדת שבעלה פטור ממזונותיה כמבואר בשו"ע (אבה"ע סימן עז, ב), וגם מכסותה פטור כמבואר ברמ"א (שם סט, ד) דכסות בכלל מזונות. [ומה שהביא האג"מ תוס' ב"ב מח: ד"ה אילמא שיש רווח שנפטר משאר וכסות. נראה לומר דמירי במוכה שחין והאשה אינה מורדת ומ"מ כופין לגרשה מפני שמממקתו, או בשהה עשר שנים ואין לו בנים וכדומה, וע"ז שייך לומר דנפטר ע"י הגירושין מחויבים אלו, אבל בנידו"ד במורדת בלא"ה פטור משאר וכסות גם לפני הגירושין]. **וכן מפורש ברשב"א (ח"ד סימן מ) דמה שנפטר משאר וכסות לא נחשב כקבלת ממון והגט פסול אפילו לא מסר מודעה, דהרי זה כתליוהו ונתן מתנה - ודברי הרשב"א הם להדיא דלא כאג"מ (וראה עוד להלן).**

וההטבה השניה שהזכיר האג"מ שע"ז יוכל לישא אשה אחרת, לא שייך טעם זה בכל המקרים של ציבור חילוני הפרוץ בעריות המגיע ל"בתי הדין הרבניים", (במיוחד במי שכבר יש לו ילד או שניים מהנשואין). וגם בציבור החרדי, א"א לומר כיום שיש הטבה שיכול לישא אחרת, כיון שהבעל רדוף ע"י המזונות המופרזים שלא כדין, ופעמים אף ע"י המשטרה עקב חוסר אפשרות לשלם המזונות - ואין סיכוי סביר שאשה אחרת תסכים להנשא לאדם שנרדף על מזונות, א"כ אין לו הטבה זו כלל. (וביותר, שהאג"מ עצמו הסתמך על הטבה זו רק בצירוף דהטבה ראשונה "דשאר וכסות", ולפי מש"כ לעיל דליכא הטבה זו ברוב המקרים שהאשה מורדת, א"כ גם לדעתו אין להתיר הכפייה).

וגם ההטבה השלישית צ"ב. דהוא אותו ענין שהזכיר בהטבה שניה, ואם כוונתו שע"ז ניצול מהרהורי עבירה. ראה ברש"ש (ב"ב מח: ד"ה אילמא) שדבר רוחני לא נחשב בגדר זוזי.

ומעתה תמוה על ה"דיינים מטעם" שכמעט בכל המקרים שמובאים בפניהם הרי אין את סברותיו של האג"מ (ד"מורדת" ו"חילונים"), והאיך הם עושים כפייה על סמך האג"מ במרמה [ומלבד שכאמור האג"מ עצמו לא סמך על הטבות אלו לדינא לעשות כפייה].

ומדברי הפוסקים גם כן מוכח להדיא דלא כאגרות משה. דהנה בתוס' ב"ב שהביא האג"מ מבואר שמרויח בגירושיין שאר וכסות ותו לא מידי, הרי דלא ס"ל ההטבות הנוספות דאג"מ [מלבד דכאמור לעיל נראה דכוונת תוס' באופן שאינה מורדת כגון במוכה שחין, יעו"ש]. **וכאמור הרשב"א פליג גם על ההטבה דשאר וכסות.**

כמו כן **לדעת הרשב"א** (לפי כמה אחרונים הנ"ל באות א) דמועיל נתינת דמים לבעל בשביל להכשיר גט בכפייה, צ"ע על האג"מ דבכל כפיית גט גם כשלא נתן מעות בפועל נכשיר את הגט מטעם ג' ההטבות שמזכיר האג"מ, ומוכח דלרשב"א הטבות אלו אינם נחשבות כמעות. **ואם כוונת האג"מ כריב"ש דס"ל "שאינן דמים לאשה",** ומבאר דבריו שהיינו דוקא כשמעונין בחיי הנשואין, אבל בנידון של האג"מ שרצה לגרש ורק תבע ממון, ג' הטבות נחשב כדמים לאשה, וע"כ הגט כשר. כבר הוכחנו לעיל מהריב"ש בתשובתו "דאין דמים לאשה", גם כשאינו מעוניין בכלל בחיי הנשואין כבעל שברח מהבית יעו"ש.

ונמצא מדברי האג"מ נסתרים הן מהרשב"א והן מהריב"ש. וק"ו לטעם היד רמ"ה ודעימיה שלעולם לא מועיל נתינת דמים עבור גט להכשירו בכפייה, שג' הטבות דאג"מ לא מהני כלל להתיר הכפייה.

וכן מוכח מכל הראשונים (שהו"ד להלן סימן ח אות ד) **שפסקו שאיש ואשה שמרדו זה על זה, שאין כופים את הבעל לגרשה** (ודלא כרבינו ירוחם), והתם מיירי ששניהם, הבעל והאשה הם לא בגדר "בעינא ומצערנא ליה" אלא לא בעינא ליה בכלל (וגם הדבר מוכח מסברא, דכיון דמיירי במורדת שאומרת מאיס עלי, א"כ אין שייך שהבעל יהיה בעינא ליה ומצערנא לה, דכיון שהיא מואסת בו, אין מצערה במניעתו). ונמצא דכל עיכובו של הגט אינו בגלל שרוצה באשה אלא בשביל סיבות צדדיות, וכדוגמת הציור דאג"מ, **הרי להדיא בראשונים דג' הטבות דאג"מ אינם כלום, ואם כפואו הגט פסול.**

ואפילו לרבינו ירוחם שחולק על הראשונים, וס"ל שבאיש ואשה שמרדו זה על זה כופים לגרש, ג"כ **מוכח דלא כאגרות משה, חדא דהזכיר ברבינו ירוחם כפייה רק אחרי שנים עשר חודש לא קודם לכן, ולסברת האג"מ הכפייה מידיית,** (דג' ההטבות קיימים מידיית) ומהרבינו ירוחם חזינן דאם כפו קודם י"ב חודש הגט

פסול, הרי להדיא דלא כאג"מ. ומה דכייפינן לרבינו ירוחם אחרי י"ב חודש הוא משום שלמד את הסוגיא בכתובות (סג:) שבאופן זה היה תקנת חכמים לכופו לגט ומועיל מצד מצוה לשמוע דברי חכמים, כמוכה שחין וכדומה (ולא מצד ההטבות דאג"מ). **שנית**, שבתשובת האג"מ מיירי **שהבעל לא מרד באשתו**, רק כיון שהאשה התעקשה להתגרש, התרצה לגרשה, וברבינו ירוחם מוכח דמיירי דוקא **שגם הבעל מרד מעצמו שמאוסה בעיניו**, ורק בכה"ג למד דאיכא כפייה משום דינא דגמ' דכתובות הנ"ל, אבל בעובדא דאג"מ שהבעל לא מרד, בודאי שגם לרבינו ירוחם אינו שייך לדינא דכתובות, (ואין כופים בגלל ההטבות דאג"מ) ואם כפה הגט פסול.

וכן נראה משו"ת מהרשד"ם (אבה"ע סו"ס מא, הו"ד להלן סימן ח אות ג') שכתב בלשונו "ואמרתי בליבי שאין ספק שאפילו באותם שאמרו חכמים כופים... מ"מ אם רוצה לגרש בתנאי, אסור לכופו". ומלשון אפילו מוכח דלאו דווקא בחייבי כפייה אלא הו"ה וק"ו בשאר מקומות שאין כופין, אם הבעל מטיל תנאי בגט, וכפוהו לגרש בלא לקיים תנאו הגט פסול. **ונמצא דלמהרשד"ם גם כאשר הבעל מעוניין בגירושין רק שיש לו תנאי ממון או תנאי אחר שבלעדיו אינו מסכים לגרש, אסור לכופו לגרש בלא שמקיימים תנאו**, ואע"פ שלבעל המגרש יש הטבות שיכול לישא אחרת ונפטר משאר וכסות, אין זה מתיר הכפייה, הרי להדיא מהמהרשד"ם דלא כאג"מ.

ועוד יש לתמוה, דנפסק בשו"ע (חו"מ סימן רה, ד) דגם במכר אגב אונסיה גמר ומקנה הוא דוקא כשהאונס היה על מכירת החפץ, אבל כשאנסוהו גם על המחיר, שימכור יותר בזול מהמחיר בשוק, המכירה מתבטלת. ובעובדא דאגרות משה שהתעקש הבעל שלא לגרש בלא שיסדרו ענין חינוך הילדים כרצונו, שדבר זה חשוב בעיניו יותר מג' ההטבות דאג"מ, וה"ל כאנסוהו למכור פחות משוויה שאפילו במכר לא מועיל, וק"ו בגירושין דחשיב כפייה בכה"ג. **והסומכים על הטבות אלו לכפות גיטין נגד דברי הראשונים והפוסקים עתידין ליתן את הדין, וכאמור גם האג"מ לא סמך על זה לדינא**, ובמצאיאות הקיימת כיום, גם טעמיו לא שייכים, ואפילו כצירוף וסניף לא היה סומך עליהם האג"מ גופיה, וק"ו כשמוכח דלא כדבריו מכל הנך רבוותא.

וראה בב"י (אבה"ע סו"ס קנד) שאין הלכה כרבינו שמחה ואו"ז לכפות בעל המכה אשתו כיון שהדבר לא הוזכר בפוסקים המפורסמים. וק"ו סברת האג"מ

שלא הובאה בראשונים ובאחרונים כלל, ועוד נסתרת מדברי הרבה ראשונים, שאין לסמוך ע"ד. אפילו כסניף בעלמא. (וראה עוד לעיל או"ב דברי "האור שמח" שצריך דוקא נתינת מעות בפועל, ומחילת מלוה שאינו הנאה מחודשת לא חשיב נתינת ממון, וק"ו דלית ליה לאור שמח הנך הטבות דאג"מ).

דינים העולים מסימן זה

- א. אסור לכפות גט על הבעל תמורת תשלום ממון, גם כאשר אינו מעוניין בשלום בית - ריב"ש (סימן קכז), ורוב הראשונים (הו"ד בפנים באות א).
- כשהבעל דורש ממון רב תמורת הגט, אם כפואו לגרש אפילו שילמו לו חלק מדרישתו, הגט פסול - ריב"ש וסייעתו, וגם הרשב"א מודה דבאופן זה הגט פסול. (אות א).
- ב. הטוענת מאיס עלי שאינה מחוייבת לדור עימו - ג"כ אסור לכפות גט תמורת נתינת כסף, והכופים עתידין ליתן את הדין - כדמוכח מכל הראשונים (ודלא כ"עבודת הגרשוני"), ראה בהרחבה בגוף הסימן (אות ב).
- ג. טובת הנאה שיש לבעל מהאפשרות לשאת אשה אחרת, וכן שנפטר משאר וכסות - אינה נחשבת נתינת מעות להכרעת הראשונים (לעיל אות א) ואפילו לדעת הרשב"א הגט פסול. ואין לסמוך על טובות הנאה אלו אפילו כסניף בעלמא להתיר הכפייה ח"ו. (ואף האג"מ לא סמך ע"ז לדינא, ראה בפנים הסימן, ודייני דפרסאי הכופים גיטין משום טובות הנאה אלו, הגט פסול, ויש למחות בידם. ובודאי יענשו ע"י מרנא ה"אגרות משה" שתולים בוקי סריקי בדבריו, והמוחה בהם יזכה לברכת הצדיק זיע"א) (אות ג).

סימן ח

רמאות הפוסלת את הגט – גם לאחר הגירושין

- א -

"גט מוטעה" – ביטול הסכמים הפוסלים את הגט

בגמרא במסכת יבמות (קו.) נפסק "שגט מוטעה לעולם פסול" ופירש רש"י "אם אינה מקיימת תנאה" והדבר נפסק להלכה בראשונים - בה"ג (סימן לא, הלכות יבום וחליצה עמ' נט בדפוס וורשא) רבינו ירוחם (נתיב כד, ח"א) וז"ל "גט מוטעה פסול, כגון שאמרו לו תן לה גט על מנת שתתן לך מאתיים זוז. אם תתן הרי זה גט, ואם לא תתן אינו גט" וכ"ה בריב"ש (סימן תפב), רשב"ש (סימן שלט), מהרש"ל (סמן כה). וביש"ש (ביבמות סימן לב) מדגיש "דאפילו באותן שכופין להוציא גט מוטעה פסול" (וראה עוד להלן בהרחבה בנוגע לפרט זה) - והדברים הובאו להלכה ברמב"ם (גירושין פ"ח) ושו"ע (אבה"ע סימן קמג, א).

כידוע גם במצבים שהבעל והאשה מתרצים לגירושין, יש עיכובים ממוניים כצורת חלוקת הרכוש (דירה, מטלטלים, כסף), ומזונות הילדים "הסדרי ראייה" עם הילדים וכדומה. יועצי אחיתופל (עו"ד טו"ר, קרובים או ארגוני הנשים) ממליצים לאשה לעקוף את הבעיה - להגיע רשמית להסכם כתוב וחתום עם הבעל בכל נושא הממון ותמורת זה הבעל מתחייב לתת גט ללא עיכובים. אחרי שהגט ביד האשה היא מפירה את ההסכם ותובעת בבית המשפט או בבית"ד הרבני הוספת מזונות לילדים בסכום עצום, או חלוקת הרכוש באופן שתקבל הרבה מעבר להסכם.

חוקי המדינה הסדומיים פועלים לטובתה, הן בענין המזונות כיון שאפוטרופוס של הילדים אין באפשרותו לוותר אפילו על חלק ממזונותיהם (ראה בהרחבה בסימן י אות ה). וכן בענין חלוקת הדירה ושאר הרכוש, לפי החוק תקבל חצי (50% מהדירה והרכוש) גם אם במסמך ההסכם שחתמה עליו לבעל סוכם אחרת וגם אם נעשה לפי כלל ההלכה, ויש אומדן דעת שמגרש על דעת שבית המשפט לא יחייב אותו יותר ממה שסוכם בין הבעל לאשה בהסכם הגירושין.

לבושתינו גם "בתי הדין הרבניים" שותפים לעוולה זו, ומצוי מאד שגם

אחרי הגירושין הם מוסיפים על המזונות תוספת כסף בתואנות שווא, כשהכל תוכנן מראש להתעלם מהסכם הגירושין (ראינו תיקים ב"רבנות מטעם" שאחרי הגירושין העבירו את התיק להרכב חדש שחייב את הבעל בתוספת מזונות, דבר הנוגד אפילו את חוקיהם, וגובל "בסחיטה באיומים").

והנה כאשר הסכם הממון בין הבעל לאשה נעשה עם כל משפטי התנאים המבוארים בשו"ע אבה"ע (סימן לח), פשוט דהגט פסול. אולם גם אם אין משפטי התנאים, אם יש גילוי דעת או אומדן דעת מוכח שנתן את הגט תמורת תנאים מסוימים, אם מסרבים לקיים את דבריו, הגט פסול - ראה בפ"ת (אבה"ע סימן קמג סק"א) בשם הרבה מגדולי הפוסקים, הב"ח, המהרי"ט התורת חיים, המהר"ם מלובלין, וכ"כ בשו"ת תשורת שי (קמא סימן תיט), וראה עוד בשו"ת עין יצחק (ח"ב אבה"ע סי' לז), שו"ת דברי מלכיאל (ח"ה סימן קכד), ובשו"ת אגרות משה (אבה"ע ח"ד סימן קטז), ובשו"ת קנה בושם (אבה"ע סימן קיב).

ישנם "דיינים מטעם" עמי ארצות שמצדיקים את הגזל והעושק הזה ואת כשרות הגט המוטעה, בכך שהבעל עושה ביטול תנאים כמקובל לפני כתיבת ונתינת הגט. דבר המפורש בפוסקים שאינו מועיל כלל להכשיר גט מוטעה, ראה בשו"ת מהר"ם מלובלין (סימן קכב), וחתמו על תשובה זו ארבעה מגדולי הדור, ומעיד שהסכים עמו לדינא הלבוש. וכן פסק בשו"ת משכנות יעקב (אבה"ע סימן לד) וז"ל: "גם אם ביטל הבעל התנאים לפני סידור הגט כמקובל, לעולם הוא עומד בדעתו הראשונה, וסומך שיקיימו את מה שהבטיחו לו, ואם אינם מקיימים אח"כ, יכול לומר אילו ידעתי שלא יקיימו לא הייתי מגרשה, והגט בטל למפרע". וכ"כ בספר בית מאיר (אבה"ע סימן קמה, ט) ובשו"ת עמק שאלה (אבה"ע סימן קטז), שו"ת בית שלמה (אבה"ע סימן קמג), שו"ת בת עיני (סימן א), וכ"כ בשו"ת חלקת יואב (אבה"ע סימן כה), ובשו"ת אג"מ (ח"ד סימן קטז).

גם לדעת האחרונים שחולקים בענין הגט מוינא – הסמ"ע (אבה"ע סימן קמה), ב"ש (שם ס"ק טז) וב"ח (סו"ס קמה) – הוא דוקא באופן של הגט מוינא, שבזמן קבלת הגט האשה התכוונה לקיים את הבטחתה, וחזרה בה רק לאחר מכן, שהגט נעשה בכשרות, וע"כ ס"ל שבכדי לבטלו צריך תנאי גמור והתם לא היה תנאי ככל משפטי התנאים. אבל בנידון דידן שקודם קבלת הגט, האשה וב"כ חשבו לבטל את ההסכם, לכל הדעות הוא גט מוטעה ופסול – וכ"כ בשו"ת משנת הלכות (ח"ד סימן קמד, יא).

ולענין גזל ממון כל חתימה על הסכם או התחייבות, נחשב בזמנינו כקנין סיטומטא המחייב את האשה, ראה באריכות בשו"ת מנחת יצחק (ח"ו סי' קע),

נמצא לדינא, אשה המגדילה את חיוב המזונות מעבר למה שסוכם עם הבעל, בביהמש"פ או בבי"ד רבני, פוסלת את הגט למפרע. וכמו כן כל הפרת הסכם בענין חלוקת הרכוש (דירה, מטלטלים, כסף – גם אם תנאיו קשים ביותר), כיון שהבעל רומה והוטעה ועל דעת כן לא היה מגרשה, הגט פסול למפרע. והיא נשארה אשת איש ובניה מהשני ממזרים, רח"ל. מלבד איסור גזל ועושה שעוברת ברוב הפעמים כשיש הסכם תקף עפ"י ההלכה.

- ב -

חובה לפרסם, שכאשר הבעל מגיע "לבתי הדין הרבניים" בעל כורחו - כל "הסכם גירושין" שיחתום עליו אין לו תוקף הלכתי, כי הסכם הנחתם תחת אונסים ואיזמים ("אונס ממון" - מזונות מופרזים והרחקות, "אונס הגוף" - מאסר), אין בו ממש, ואפילו אם חתם הבעל בהסכם: "שנעשה ברצונו המלא", "מתוך בחירה חופשית" וכדומה - בדרך כלל נעשה בכפייה והגט פסול, וע"כ א"א ללמוד כלל מהלשונות "בהסכם" על כשרות הגט.

והסיבה להלכה זו, שכל בעל הרוצה להציל לפחות חלק מהגזילה של "הרבנות", נאלץ להגיע להסכמים של "הפחתת מזונות" תמורת מתן גט. וכל זמן שלא יאשר בחתימתו שתמורת "ההפחתה" נותן גט מרצונו, לא יאושר ההסכם "ברבנות" (כדי שלא יערער אח"כ על הגט). וכדי להציל מפי הארי מותר לחתום ע"ז.

ונמצא דכיון שהבעל יודע את המצב, שככל שיתארך זמן "עיגונה" של האשה, סופו יהיה כפיית מאסר, או לפחות אונס ממון ("מזונות מעוכבת", "הרחקות") - אפילו אם כרגע אין עליו "פסק" כזה, הוא מאויים שיגיע "פסק" זה אם לא יתן גט וכל חתימתו על "הסכם הגירושין" הוא מתוך איזמים בכפייה, "שהרבנות" מוחזקים לעשותם - והגט שניתן באמצעות "הסכם" כזה פסול לגמרי ואין בו ממש.

וכמו כן, כל "הסכמי הממון" המוזכרים "בהסכם הגירושין", בטלים ואין להם שום תוקף הלכתי, כמפורש בשו"ע חו"מ (סימן רה, ד) דמתנה באונס בטלה.

(וכיון דהאונס "ברבנות" גלוי וידוע א"צ "מסירת מודעה", אולם במקרים שאין האונס גלוי ומפורסם, ימסור הבעל מודעה קודם חתימת ההסכם בפני שני עדים כשרים שנעשה בכפייה ואונס, וא"צ שעדי המודעה יכירו באונסו, כמבואר כל זה בחו"מ סימן רה, ב).

– ג –

גט מוטעה – בחייבי כפייה

יש מקרים מעטים שנפסק בשו"ע (אבה"ע סימן קנד) **שכופים את הבעל לגרש האם מותר לרמותו גם בענייני ממון?!**

גדולי הפוסקים כתבו שגם במי שנאמר בו כופין אותו לגרש, אם רימוהו בענייני ממון הוא גט מוטעה ופסול - ראה בים של שלמה (יבמות סימן לב) "דאפילו באותן שכופין להוציא, גט מוטעה פסול".

וכ"כ בצורה נחרצת בשו"ת דבר אמת (סימן נו) "שהרי דוקא כופים הוא דאיתא אבל לא מרמים, משום דעיקר הגט תלי במחשבת הבעל דיהיה כוונתו לגרש וצריך שיודיעוהו שכך הוא הדין לגרש...וקי"ל גט מוטעה פסול. ואפילו אותם שכופין אין אנו יכולים להטעותו רק לכפותו".

נמצא שאם האשה לא מכבדת את דרישות הבעל בתמורה למתן הגט, אפילו במקרה שהוא חייב לתת גט מהדין - הגט בטל ומבוטל וילדיה ממזרים.

– ד –

בעל המוכן לגרש בתנאים מסויימים – הכפייה אסורה

הדברים מפורשים בשו"ת מהרשד"ם (אבה"ע סוף סימן מא) והוכיח כן מדברי הבית יוסף (אבה"ע סימן קמג בשם שו"ת הרא"ש, כלל מג, יב וחזה התנופה) וז"ל: ואמרתי אני בליבי שאין ספק שאפילו באותם שאמרו חכמים במשנה בפרק המדיר, ואלו שכופין מוכה שחין וכו', שלא אמרו שכופין אותו לגרש אלא אם אינו רוצה לגרש כלל, אבל אם ירצה לגרש אלא שרוצה להטיל איזה תנאי בגט, בזה ודאי לא אמרו שכופין לגרש בלא תנאי, ומי שיכוף בדרך זה כמעט הייתי אומר שחזר ונפל במכשול הכפייה".

פסקו של המהרשד"ם הובא לדינא בגדולי הפוסקים: כנה"ג (אבה"ע סימן קנד הגה"ט, א) ובאה"ט (שם סק"א), וכן הכריעו בדבר אמת (סימן נו), בעין יצחק (אבה"ע ח"ב סימן מ, יז-יח), ובמהרש"ם (ח"ה סימן ס) – הרי הכרעה ברורה בפוסקים, שאפילו בחייבי כפייה כמוכה שחין, אם מסכים לגרש בתנאים מסויימים, אסור לכפותו לגרש בלי שיקבל את תנאיו.

וגדולה מזו מצינו בשו"ת הרשב"א (ח"ד סימן רנו, הו"ד לדינא בב"י אהע"ז סימן קמג) שמי שנפסק דינו שכופים להוציא (כמוכה שחין), אין יכול להתנות הגט בתנאי שמעגנה לגמרי, כגון שאומר לה ה"ז גיטך על מנת שלא תנשאי לכל מי שראוי לך, דכיון שהאשה לא תנשא לבעל שאינו ראוי לה, נמצא שמעגנה בתנאי זה. הרי להדיא ברשב"א כמהרשד"ם, שגם באלו שכופים להוציא יכול הבעל לעשות תנאי שבממון וכדומה, ורק תנאי שאי אפשר לקיימו לא יכול לעשות. [ומש"כ בשו"ת הרשב"ש (סימן רח) ובשו"ת חוט המשולש (טור ראשון סימן ו, ג) שבמקום שכופים את הבעל לגרש אינו יכול לעשות תנאי, מיירי התם באחד שחייב להוציא מחמת איסור (שנאסרה אשתו עליו) ולא משום תביעת האשה, דבכה"ג אם יטיל תנאי ולא תקיים האשה ולא תגרש ישארו ביחד באיסור, וע"כ בכלל התקנה לכפותו שאינו יכול לעשות תנאי דאל"כ לעולם לא יגרשנה. משא"כ בשאר חייבי כפייה כבורסקי, שנעשה משום תביעת האשה, שפיר אמרינן שאם רוצה האשה שיכפוהו בי"ד לגרשה הדבר בידה, תקיים תנאו של הבעל שהוא בידה ובאפשרותה ותתגרש].

והדברים ק"ו כמעט בכל המקרים הנידונים "בבתי הדין הרבניים" שהבעל מגיע לדון בהם בכפייה, ומעולם לא חתם שם הסכם בוררות, וכל חיובי הממון והרכוש וחלוקת הילדים וכו', קובעים "הדיינים מטעם" בעל כורחו של אב, שהרי במידה ויסרב להתייצב לדיון "ברבנות" יוציאו נגדו צו הבאה ומעצר בכלא. ונמצא שכל ענייני המזונות, הרכוש, הילדים נעשים בעל כורחו של הבעל, ובאם מתנה שנתנית הגט תהיה תמורת שהילדים ישארו אצלו, או תמורת ויתור על המזונות, ושאר תנאים שבממון, אין שום אפשרות לחייב גט, בלא שמקבל הבעל את דרישותיו ותנאיו. וק"ו במצוי היום שהאשה גוזלת מהבעל ממון שלא כדין דרך בתי המשפט - שבוודאי שהגט פסול⁴¹. וראה בספר

41 נדהמנו לראות מאמר של "הדיון מטעם" ד.מ. (בחוברת "כנס הדיינים", תשס"ט בעמ' 128, 135), שבה הוא מצטט "פסק דין, של ביה"ד "העליון" וז"ל: "כיון שנתברר שפסה"ד בענין הממון של ביה"ד האיזורי הוא הפס"ד שבתוקף, נמצא שאין הבעל יכול להתנות ולפחות מזה, גם לשיטת המהרשד"ם,

"משנה הלכות - גט מעושה בערכאות" (עמ' סד, ע) שהוכיח מהפוסקים, דכאשר

הואיל שאין הבעל יכול להתנות תנאים בממון שמגרעים זכויות ממון שמגיע לאשה עפ"י דין, עכ"ל.

הדברים מהווים רמאות במיטבה, בתיק האמור הבעל החרדי אולץ בכפייה לדון ברבנות, "והדיינים מטעם" הפכו לתלייניו, ובכל ענייני הממון (מזונות, חלוקת הרכוש) ומשמורת הילדים "פסקו" כפי חוקי המדינה נגד התורה וההלכה. לא מדובר על זכויות שמגיעים לאשה עפ"י דין, אלא בגזל גמור של הבעל (כמבואר בהרחבה בפרקים הקודמים).

בנוסף לזאת, כבודו של המהרשד"ם אינו הפקר, סילוף דבריו בכדי להתאימם לרוח "החוק" וה"משפט העברי", הוא חציפות ועזות פנים של אנשים המתהדרים "בחלוקא דרבנן" ולא ידעי מאי קאמרי רבנן.

דהנה במהרשד"ם (הנ"ל) הביא ראייה לפסקו מהבית יוסף (אבה"ע סימן קמג, א) שרק במקרים הדומים לנותן גט ע"מ שלא תלכי לבית אביך "שכמעט נמנע להתקיים, הוא דאמר שכופין לגרש בלי זה", אבל בתנאי שאפשר לקיימו כדוגמת ע"מ שלא תנשאי לפלוני, אין לכופו ואפילו לא להרחיקו, ומסיים "אין ספק שהכופה לגרש בלא תנאי, מרבה ממזרים בישראל". הרי להדיא במהרשד"ם, שכל תנאי שאינו בגדר "שכמעט נמנע להתקיים", אסור לכופ את הבעל לגרש בלי שמקיימים תנאיו. ואפילו דורש כתנאי לנתינת הגט לגרע מזכויות המגיעים לאשה עפ"י דין, אסור לכפותו גם במוכה שחין, דהרי ביד האשה לקיים את התנאי ולהתגרש. וקל וחומר בזמנינו "שדייני המדינה" גוזלים את הבעל, כל זמן שאינם מחזירים הגזילה לבעל, יכול להמנע מלתת גט. "ופריצי הדיינים" שכופים את הבעל לגרש בלא שנתקיים התנאי, ברור ופשוט שלמהרשד"ם עפ"י הב"י הם מרבים ממזרים בישראל.

על הזלזול החמור שלהם באיסורי אשת איש תמורת בצע כסף (משכורת מהמדינה הלוחצת לגמור גיטין כמה שיותר), נאמר בירושלמי (בכורים ג, ג) שדיין עם הארץ שנתמנה בכסף "טלית שעליו כמרדעת של חמור". ואם על ת"ח המזלזל במצוות בחייו האישיים פסק השו"ע (יו"ד רמג, ג) "הרי הוא כקל שבציבור". דייני "הרבנות מטעם" שמחטיאים אלפים ורבבות באיסור אשת איש, בודאי שחובה לזלזל בכבודם, ולהרחיקם ממחנה החרדים לדבר ה' ותורתו, והיה מחנינו קדוש.

והנה בעוברנו על "כנס הדיינים" תשס"ט מצאנו (בעמ' 144) פנינים מהדיין חש"ש המטיל שיקוצים ב"בתי הדין הפרטיים" שפוסקים מסברא נגד האחרונים וכו' ומבזים את "בתי הדין הרבניים" ומסיים בזה"ל: "עלינו להקפיד על כבודו ולקיים לא תגורו מפני איש. ובמיוחד שמיטב הדיינים ומיטב בעלי הנסיון נמצאים בבתי הדין הרבניים".

לאחרונה זימן הקב"ה לידנו ערעור של בעל על כשרות הגט שעשה הדיין הנכבד חש"ש שכפה עליו גט בהיותו מלווה בשוטרים והאשה גם הפירה את הסכמים (עליהם חתומה). שנעשו קודם מתן הגט, כשהסכמת הבעל לגט היתה תלויה בקיומם – דבר הפוסל את הגט למהרשד"ם והאחרונים. במקרה האמור העובדת הסוציאלית מטעם המדינה תמכה בדרישות הבעל "במשמורת הילדים" ולא התאפשר "לדיין" לומר את התירוץ "החביב" שתנאים לא מוצדקים הבעל לא יכול להתנות, כי איזה "דיין" שפוי יעיז לחלוק על "פסק הלכה" מפורש של עו"ס שתנאי הבעל מוצדקים. ולא נשאר לדיין תשובה "הלכתית" אפילו לא בגדר כסות עיניים, וע"כ נאלץ "הדיין" חש"ש לכתוב תשובה "גאונית ומנומקת" (כמיטב בעלי הנסיון) וזה לשונו: "החלטה, עיין שמואל א פרק בא, טו טז – ח...ש...ש...". ונעתיק לשון הפוסקים שהובאו בהחלטה. "ויאמר אכיש... תראו איש משתגע... חסר משוגעים אני, כי הבאתם את זה להשתגע עלי" (ראה צילום בעמ' שעג).

גם לאחר העיין המדוקדק במפרשי התנ"ך לא מובן כיצד פסוק זה מהווה תשובה לטענות הבעל שהגט פסול (מטעם אונס הגוף – מאסר, והפרת הסכמים). וכן צ"ע למי כיון "הדיין הנכבד" בפסק דין המופלא "החסר משוגעים", האם לבעל, א"כ נתוסף פסול חדש לגט בעל משוגע ושוטה, או שמא כוונתו לפוסקים שהזכרו בערעורו של הבעל (כרמב"ם מהרשד"ם ועוד רבים). הטורדים את מנוחתו וזועקים חמס על הגיטין בכפייה שעושה צבוע זה. אכן, מיטב הכופי גיטין פסולים נמצאים "בבתי הדין הרבניים", והם אכן מיטב בעלי הנסיון בהתרת אשת איש לעלמא וריבוי ממזרים בישראל....

האשה גוזלת מהבעל ממון שלא כדין, וק"ו כשהלכה לערכאות וחייבוהו לשלם ממון גם להבא, מלבד זאת שכל גט שניתן באופן זה פסול – הדין ברור, שאין הבעל הנגזל מחוייב לוותר על ממונו ולגרשה כדין ואין זה נחשב שמעגנה. ואדרבה ראוי לעגנה ולקונסה עד שתלך לבי"ד כהלכה, וכאשר תקיים פסקם, אז תוכל לקבל גט כשר. (וראה מקור נוסף לעיל עמ' קיד).

ועל כן כל הצירופים שעושים "בבתי הדין הרבניים", לבצע כפיית גט - "מאיס עלי" לדעת הרמב"ם (ראה בסימן ד שיותר ממאה פוסקים כתבו דלא כרמב"ם) ר"ח פאלאג'י זצ"ל (לפי הבנתם המוטעת ראה בהרחבה בסימן ו), או דעת יחיד שלא נפסקה להלכה, כאלימות הבעל (ראה לעיל סימן ה) או דברי רבינו ירוחם במרדו זה ע"ז (ראה להלן אות ד) למבואר במהרשד"ם נפל פיתא בבירא, שביד הבעל לעכב הגט בתנאים שבממון וכדומה.

– ה –

אסור לכפות גיטין במרדו זה על זה

וכאן המקום להתריע על "דיינים מטעם" שכשהבעל והאשה מרדו זה על זה ושניהם אינם חפצים בחיי נשואין - הם מחייבים את הבעל בגט, ומטילים עליו הגבלות חמורות (שכמבואר לעיל בסימן ב אות ג דינים ככפייה גמורה). והם מסתמכים על דבריו של רבינו ירוחם (מישרים נתיב כג ח"ח) שכתב בזה"ל: "שאשה שאמרה לא בעינא ליה יתן לי גט וכתובה. והוא אומר אנא נמי לא בעינא לך אבל אינו רוצה ליתן גט, מסתברא דאין דנין אותה כמורדת להפסידה כלום מעיקר כתובה ונדוניא. אלא מיהו משהינן לה תריסר ירחי אגיטא דילמא הדרי בהו. לאחר שנה כופין אותו לגרש".

ושוכחים דיינים אלו שרבינו ירוחם בזה הוא דעה יחידאה שלא הובאה בשאר ראשונים ובפוסקים כלל. ורבינו ירוחם למד דבריו מכתובות (סג): דמשהינן י"ב חודש ואח"כ כופים שמדובר באיש ואשה שמרדו זה על זה. אולם שאר ראשונים שכתבו פירושים אחרים בסוגיא (עיין באבה"ע סימן ע"ז בטור ושו"ע), על כרחך דפליגי ארבינו ירוחם וס"ל שבמרדו שניהם זה על זה לא נאמר כפייה בגמרא, והטעם כיון שגם האשה מורדת בודאי מחלה על עונתה. [והנה גם בבעל המודה שהוא מורד, נחלקו הפוסקים אם כופים לגרש או רק מותר לקרותו עבריין, והכרעת האחרונים דאין כופים (ראה מקורות לעיל עמ' יב ששייכים לגב"א ומורד). וגם לדעת השו"ע (אבה"ע סימן קנד, ג) דמורד כופים אותו, מיירי שהבעל לבד מורד והאשה מעוניינת, אבל כשגם האשה מורדת (כעובדא דרבינו ירוחם) בזה כו"ע מודים דאין כופים לגרש. (מלבד זאת, גם לשו"ע אינו כפייה ישירה על

הגט רק על העונה, היינו בדרך ברירה, קיים עונה או גרש - ב"ש ס"ק ז בביאור השו"ע). כשהבעל מכחיש האם האשה נאמנת לומר שהוא מורד - לדעת הש"ך (גבו"א סימן נד) באופן זה לכל הדעות אינה נאמנת, ולגר"א (אבה"ע סימן קנד, מז), גם בזה נחלקו הפוסקים אם נאמנת האשה לומר שהבעל מורד, במקרה שאין לה אמתלאות ברורות המחזקים את טענתה (ודוקא כשטוענת בעצמה ולא ע"י שליח כעו"ד ובפני בעלה ובבי"ד). אשה הטוענת שני טענות: "מאיס עלי" ו"מורד" - לכל הדעות אין כופים - דכיון שמודה שאינה מעוניינת בחיי נישואין, שוב אין מקום לכפותו משום שהוא מורד או אין לו גבורת אנשים].

בתיקים רבים העו"ד או הטוען רבני בשיטת "העתק הדבק" במחשב, בכל סיכום דיון טורחים להביא את רבינו ירוחם כיון שהניסיון הראה להם שאצל "דיינים" מסויימים זה עובד להביא "לפסק" של חיוב גט, ואוי לאותה בושה. וגדולה מזו מצינו בב"י (סו"ס קנד) על בעל המכה את אשתו שבשלש ראשונים כ' דכופים אותו, וכותב הב"י שאין לסמוך על דבריהם "כיון שלא נזכרו בדברי שום אחד מהפוסקים המפורסמים", וק"ו בנידו"ד שהוא רק דעה יחידאה שלא נזכרה בפוסקים.

ועל כן כאשר האשה מגישה תביעת גירושין שכמעט בכל המקרים היא כבר מורדת, א"צ לומר שאם הבעל רוצה שלום בית, דאין כפייה אפילו לרבינו ירוחם, אלא אפילו כאשר הבעל ג"כ אינו מעוניין בשלום, וה"ז מרדו זה ע"ז, אין בזה דין כפייה ואפילו לא חיוב להכרעת הפוסקים (דלא כרבינו ירוחם).

- 6 -

פטנט רשום - שני גיטין פסולים לאשה אחת

ידוע ומפורסם מתיקים רבים בבתי הדין הרבניים, ש"לדיינים מטעם" יש פטנט רשום: גט ראשון בכפייה, וגט שני שוב בכפייה, המכשיר "למהדרין" את הגט הראשון. כבר הזכרנו בספר זה, שדייני "בתי הדין הרבניים" מבצעים כפיית גיטין בסיטונאות, בהסתמך על גיבובי טענות וחצאי ציטוטים, והארכנו להוכיח בספר, שהם הבל ורעות רוח שקר ומרמה, ואם נדונם לכף זכות הם פשוט בורים ועמי הארץ. ומאחר שרבו האנשים הצועקים שגיטתם נעשים בכפייה ופסולים, ואולי בשביל להרגיע את מצפונם (אם הוא עוד קיים), המציאו "בתי הדין הרבניים" פטנט רשום "גט שני". ולכל השואלים מה הועילו בתקנתם, הרי לשני הגיטין יש גזירה שווה, כפייה!?! עונים "הדיינים מטעם" שהגט השני כשר עפ"י הרמ"א (אבה"ע סימן קנד, כא) וז"ל: "מי שגירש אשתו בגט כשר, ויצא קצת לעז על הגט, מותר לכופו לתת גט אחר", עכ"ל.

תשובה "כפתור ופרח", אולם חסר בה הבנת הנקרא שהרי גם בלי עיון במקורות הדין, בדברי הראשונים (שע"ז כמובן לא חשודים הדיינים מטעם לעיין בראשונים), הרי לשון הרמ"א ברורה "מי שגירש את אשתו בגט כשר", שהבעל נתן גט כשר, ויצא "קצת לעז" - היינו "קול שקרי" על הגט, הלעז לא היה בו אמת והגט אכן כשר בתכלית, ולכן מותר לכפותו לתת גט כשר שני, רק בשביל לסתום פיותיהם של השקרנים המוציאים לעז של שקר על הגט הראשון. אז מה ענין הרמ"א למעשה הבריונות המתבצעים "בבתי הדין הרבניים" - גט ראשון בכפייה וגט שני בכפייה, ומה הועילו טפשים בתקנתם.

וכדרכה של תורה, אכן נביא את דברי הראשונים שהם יסוד דינו של הרמ"א ונראה שמפורש בהם, שהגט הראשון היה כשר בתכלית, והלעז עליו היה בשקר, ורק במקרה כזה הורו לכפות את הבעל לתת גט שני, כדי לבטל את הלעז השקרי - ראה במדכי (גיטין, תס"ח) ובשו"ת הרא"ש (כלל מג, ט) שמפורש בדבריהם שהגט הראשון היה כשר לכתחילה בשעת נתינתו. אלא שיצא "קצת לעז", קול שקרי של פסלנות, בזה כופים לגט שני. אולם "בתי הדין הרבניים" שהערעור שיצא על גיטיהם הוא אמת, גט שני בכפייה לא מועיל כלום, והוא כחרס הנשבר כמו הראשון.

וטעם החילוק בין שני המקרים. בדין הרמ"א שהגט ניתן בתכלית הכשרות וברצון הבעל, אלא שהוציאו לעז שקרי על הגט המעכב את האשה להנשא מדרבנן, כמבואר בשו"ת הרמ"א (סימן צא) משאת בנימין (סימן כב), עבוה"ג (סימן פא) ועוד אחרונים. והם אמרו שלעז פוסל הגט מדרבנן, והם אמרו שפסול הלעז יורד אפילו ע"י גט בכפייה. וע"ז בנוי פסק הרמ"א שגט כשר שהוציאו עליו לעז שקרי, כופים את הבעל לתת גט שני.

אולם "בתי הדין הרבניים" שהגט הראשון שלהם נעשה בכפייה ופסול מעיקר הדין, מדאורייתא. והוא הדין במקרים שהגט הראשון נעשה בספק כפייה - לא מועיל הגט השני בכפייה להוריד את הפסול שהיה בגט הראשון, כפייה או ספק כפייה. דבוודאי לא תיקנו חכמים לבטל פסול דאורייתא ע"י פסול דאורייתא, ושניהם הם חספא בעלמא.

וכן מבואר באחרונים חילוק זה, בין דינא דהרמ"א דמיירי שהגט הראשון כשר, לבין אופנים שהגט הראשון פסול או ספק פסול, דלא מהני גט שני בכפייה להכשירו - ראה בצמח צדק החדשות (אבה"ע סימן תנה), הגהות רעק"א (שם אות ז) בשם הלחם רב, ובכנה"ג (שם הגה"ט, ס"ח), עונג יו"ט (סימן קסז), אור שמח (אישותפ"ז הכ"ג).

וברור שרבינו הרמ"א "שדיינים מטעם" בורים ועמי הארץ נושאים ומחללים את שמו לשווא בכפיות גיטין שלא כדין המרבים ממזרים בישראל, לא ימחול על כבודו ועל השימוש בשמו להכשיל רבים באיסורים חמורים - ויבער קוצים אלו מהכרם. (וראה עוד בתחילת הספר בעמ' 16 - שבי"ד המנדים את המערער בצדק על פסלות הגט - החרם דר"ת חוזר על ראשם).

דינים העולים מסימן זה

- א. כאשר הבעל נתן גט בתנאים מסויימים** (דרישות ממוניות, משמורת הילדים) - והאשה הפירה את התנאים אחרי הגירושין, הגט מוטעה ופסול - שו"ת מהר"ם מלובלין (סימן קכב), שו"ת משכנות יעקב (אבה"ע סימן לד), שו"ת חלקת יואב (אבה"ע סימן כה). **ואם נעשה קנין כהלכה או חתימה על מסמך, הוא ג"כ עושק וגזל -** ראה מנחת יצחק (ח"ו סימן קע) וקובץ תשובות (סו"ס קסט). (אות א)
- ב. "הסכמי גירושין" ברבנות מטעם, מלווים בדרך כלל באונסים ואיומים על הבעל – ואין להם תוקף הלכתי.** ולכן גם כאשר חתם הבעל בהסכם: "שנעשה ברצונו המלא" (כדי להציל חלק מהגזילה שעושים "ברבנות") **הגט פסול, ואין ללמוד מהנכתב בהסכם על כשרות הגט.** (אות ב)
- ג. גט מוטעה פסול, גם באופנים שעפ"י הדין כופים על הגט - ים של שלמה** (יבמות סימן לב), שו"ת דבר אמת (סימן נו). (אות ב)
- ד. הנוסח הקבוע ב"בתי הדין הרבניים" - שהגט כשר ללא קשר "להסכמי ממון" שנעשו בין הבעל לאשה - הם נגד ההלכה, כאמור בפוסקים הנ"ל, דהפרת הסכמים מצד האשה גם אחרי הגירושין פוסלת את הגט.**
- ה. בעל המוכן לגרש בתנאים מסויימים** (דרישה ממון וכדומה), **גם אם הוא מוכה שחין שכופין אותו לגרש, אסור לכפותו בלי שיתקיים תנאו -** שו"ת מהרשד"ם (אבה"ע סו"ס מא) והוכיח זאת מהב"י, וכ"פ בבא"ט (אבה"ע סימן קנד, א). **ועל כן כל הצירופים שנעשים "בתי הדין הרבניים" לבצע כפיית גט ("מאיס עלי", רבינו ירוחם) גם "לשיטתם" נפל פיתא בבירא למהרשד"ם, באשר כמעט בכל המקרים הבעל מעכב את הגט בגלל תנאים שבממון שמוציאים ממנו ממון שלא כדין.** (אות ד)
- ו. ההסתמכות על "רבינו ירוחם" במרדו שניהם זע"ז שכופים לגרש, בטעות יסודה, דהוא יחידאה שלא נפסק כן בשאר ראשונים.** (אות ה)
- ז. הפטנט הרשום של "הדיינים מטעם" גט ראשון בכפייה, ולאחריו גט שני בכפייה "המכשיר" את הראשון - הוא ליצנות.**
- ורק כשהגט הראשון היה כשר והוציאו עליו לעז במרמה, פסק הרמ"א** (אבה"ע סימן קנד, כא) **לכפות גט שני לבטל הלעז השקרי -** הסכמת האחרונים (אות ו).

סימן ט

דין מזונות וכסות בניו הקטנים והגדולים –
 וחיובי מדור, שכר לימוד ורפואה – עפ"י התורה

– א –

האם יש כפיית מזונות בעני שאין לו לשלם

א. בגמ' בכתובות דף סה: "דרש רבי עולא אפיתחא דבי נשיאה אע"פ שאמרו אין אדם זן את בניו ובנותיו כשהן קטנים, אבל זן קטני קטנים עד כמה עד בן שש". והנה בגמרא בכתובות (דף מט.) מובא ג' דעות בענין לזון בניו הקטנים עד שיביאו שתי שערות, ר"מ ור' יהודה ס"ל שאע"פ שאין חובה לזונם אבל מ"מ יש מצוה, ודעת ר' יוחנן בן ברוקה שאפילו מצוה אין בזה. ובהמשך (מט:) "אמר רבי אילעא אמר ריש לקיש משום רבי יהודה בר חנינא באושא התקיננו שיהא אדם זן את בניו ואת בנותיו כשהן קטנים", ופירש רש"י "עד שיביאו שערות". הגמ' מסתפקת האם הלכה כתקנת אושא שכופין לזון את בניו עד שיגדלו ומסקנת הגמרא שאין כופין ודלא כתקנת אושא - והוכיחה זאת מהנהגת האמוראים שלא כפו מזונות על בנים קטנים - שאדם שלא רצה לזון את בניו הקטנים כשהיו מביאים אותו לפני רב יהודה אמר לו "יארוד ילדה ואבני מתא שדיא" וכשבא מעשה כזה לפני רב חסדא היה אומר "כפו ליה אסיתא בצבורא וליקום ולימא עורבא בעי בניה וההוא גברא לא בעי בניה". וכשהיו באים לפני רבא, היה שואל את האב האם אתה רוצה שבניך יזונו מצדקה. מכל זה מוכח שלהלכה לא היו כופין לזון את בניו הקטנים עד שיגדלו, אלא רק מבזין אותם בדברים.

וכן נפסק ברמב"ם ושו"ע (אבה"ע סימן עא, א) וז"ל "חייב אדם לזון בניו ובנותיו עד שיהיו בני שש אפילו יש להם נכסים שנפלו להם מבית אבי אמם. ומשם ואילך זנם כתקנת חכמים עד שיגדלו, ואם לא רצה גוערים בו ומכלימים אותו ופוצרים בו, ואם לא רצה מכריזין עליו בציבור ואומרים פלוני אכזרי הוא ואינו רוצה לזון בניו והרי הוא פחות מעוף טמא שהוא זן את אפרוחיו, ואין כופין אותו לזונן. בד"א בשאינו אמיד אבל אם היה אמיד שיש לו ממון הראוי ליתן

צדקה המספקת להם, מוציאים ממנו בעל כורחו משום צדקה וזנין אותם עד שיגדלו, עכ"ל.

והנה הב"ש והט"ז (אבה"ע סימן עא, ס"ק א) מדייקים מזה שהשו"ע מחלק בין אמיד ללא אמיד אחרי גיל שש, משמע שלפני גיל שש כופין אותו אפילו אינו אמיד. וכן מבואר בראשונים: בריטב"א (כתובות סה:) ובנימוק"י (שם) וכן הוא ברי"ף (דף י"ח מדפי הרי"ף) ובשטמ"ק בשם תלמידי רבינו יונה, ובשו"ת הרשב"א (ח"ג סימן רצ"ב), ובמאירי (כתובות סה: שכתב דחיוב מזונות בקטני קטנים כחיוב מזונות אשתו) וכ"ה ברא"ש (פ"ד סימן י"ד).

נמצא לפי כל הנ"ל דחיוב מזונות של אב כלפי ילדיו נחלק לשניים, עד סוף גיל שש כופים אותו ואפילו אינו אמיד, ואחרי גיל שש (תחילת שבע) עד שיגדלו (גיל 13 לבן ו: 12 לבת) אם אינו אמיד אין כופין אותו רק מבזין אותו, אבל אם הוא אמיד כופים אותו מדין צדקה.

ועתה נבוא לעיין "בתקנת הרבנות הראשית" (בשנת תש"ד ראה בספר "תחוקה לישראל, מריא"ה ח"ג עמ' 121 - 118) ששני "הרבנים הראשיים" רב"צ עוזיאל ורי"א הרצוג, בקשו מכל רבני הישובים בארץ לאשר תקנה להאריך חיוב מזונות וז"ל: "למסור את דברינו למועצות המקומיות, למועצות הדתיות לוועדים המקומיים ולועדים הדתיים שבכל אתר ואתר, לקבל הסכמתם בחתימתם ידם אחרי הסכמתם בחתימת ידכם, ולהעביר את הכל אלינו, ואחרי כן יהיה לתקנות האלו כל כח ותוקף ועוז, כח דין גמור של דיני ישראל בכל ארץ ישראל". **ובעצם התקנה נכתב שהאריכו את חיוב הכפייה באינו אמיד שהוזכר על ילדים קטנים (עד סוף גיל שש) עד גיל חמש עשרה שנה.**

ויש לדון בדבריהם: א. האם יש בכוחה של הרבנות הראשית לתקן תקנות כאלו. ב. מה ההגדרה של אמיד ולא אמיד. ג. האם התקנה שייכת בכל מצב גם במקרה שזה פוגע בשלום בית וחינוך הילדים. ד. האם יכול האב לומר קים לי כדעת הר"ן שמזונות ילדים קטנים (עד סוף גיל שש) מדין מזונות האשה נגעו בה ובמקרה שפטור ממזונות האשה כגון במורדת, שזה ברוב רובם של המקרים כשמגיעים לבי"ד האשה מורדת בבעלה – פטור גם ממזונות הקטנים. ה. האם מותר לבי"ד לכפות תשלום מזונות ע"י מעצר הבעל בכלא עם פושעים וערבים, שידוע שהדבר כרוך בסכנת נפשות.

תקנה משום "מיגדר מלתא" – לא שייך ברבנות

בענין כוח התקנה של הרבנות הראשית עיין בספר "ישכיל עבדי" (אבה"ע חלק ד' סימן ט"ו וחלק ז' סימן י"ג) שכותב שאין לומר שכוח התקנה של הרבנות זהו מהגמ' בב"ב ח: ורש"י בני העיר להסיען על קצתן. כי ברמ"א בחו"מ סימן ב' הובאו שתי דעות "במידי דאיכא רווחא להאי ופסידא להאי", י"א שטובי העיר יכולים מעצמם לתקן תקנות ולכוף עליהם, וי"א שרק בתקנה שנתקנה מכח כל הציבור יש בכוחם לכוף אבל אין בכוחם לכוף מתקנת עצמם. ומוכיח ה"ישכיל עבדי" שההלכה כדעה שניה שטובי העיר לא יכולים לכוף על תקנה שלא נעשתה מדעת כל בני העיר, וא"כ תמה מאיזה כוח יש ביד הרבנות הראשית לתקן להאריך כפיית מזונות עד גיל חמש עשרה.

וכאן **"הישכיל עבדי"** מנסה לומר דיש תוקף לתקנת הרבנות מכמה טעמים אחרים.

טעם ראשון, כל מחלוקת שני הי"א ברמ"א, זה דווקא בדבר שאינו ל'מיגדר מילתא' אבל **בדבר שהוא למיגדר מילתא** לכו"ע יש כוח ביד טובי העיר לתקן תקנות מעצמם ולכוף על כך.

והנה ראייתו של ה"ישכיל עבדי" מהמהרי"ק (בשורש קפ, קפא) **תמוה מאד**, דהרי המהרי"ק כתב את דבריו רק לענין איסורים, ולא לענין ממונות, וכאן שמדובר לגבי ממונות ("תקנת מזונות") מאי שייטא מהרי"ק לכאן. (ומה שמסיים ה"ישכיל עבדי" דכוונתו לפי החולקים על המהרי"ק דגם בממונות איכא מיגדר מילתא, זה מטעה את הקוראים, דהרי המהרי"ק ודאי חולק על תקנת המזונות דרבנות ולשם מה הביא דבריו בנידו"ד, ומש"כ בהמשך דמזונות חשיב מיגדר מילתא דאיסורא, כי העדר מזונות מוציא לתרבות רעה, דבריו דחויים, דאדרבה תקנת "המזונות" היא זו המוציאה ילדים לתרבות רעה, ראה להלן אות ו).

קיימים שמונה טעמים שאין שום תוקף הלכתי "לתקנת" הרבנות הראשית (תש"ד) בענין חיוב מזונות עד גיל 15, וכדלהלן:

הטעם הראשון: נבחרו "הרבנות הראשית", אין להם דין של נבחרו ציבור (הקרויים בפוסקים "ז' טובי העיר"), ולכן אין להם תוקף לתקן תקנות לציבור.

בדברי גדולי הפוסקים מפורש, שבחירת נבחר צבור - ז' טובי העיר - חייבת להיות דווקא באסיפת כל התושבים, ושתהיה החלטת רוב הנאספים מי הם נבחריו⁴². וכבר נתבאר באריכות להלן (סימן יא אות ה) שרבני "הרבנות הראשית" לא נבחרו באסיפת כל הציבור או רובו, ואדרבה רוב רובו של הציבור ורבניו, התנגדו גלויות למוסד "הרבנות הראשית", ואף התענו ביום הקמתו. מוסד זה שנבחר ע"י מיעוט קטן בציבור, ברור שלא היה להם שום תוקף הלכתי "לתקנת המזונות" וכמובן שגם בהווה אין להם שום תוקף הלכתי כלל.

הטעם השני, גם לדמיונם שכביכול רוב הציבור עמד מאחורי מינוי "הרבנות הראשית", מאחר שקיימים בארץ קהילות נפרדות כ'עדה החרדית' ועוד רבים, שאינם מכירים בסמכותם, אין כח ביד הרבנות הראשית לכוף את אלו שלא נמנים עם קהילתם אפילו הם מיעוט - כמפורש בפוסקים⁴³.

הטעם השלישי: כל מוסד "הרבנות הראשית" ורבני הערים מטעמם, נבחרו לתפקיד רבני בלבד ולא לתקן תקנות, ולכן יכול גם המיעוט למחות בתקנותיהם, ולכן גם לדמיונם שהם הרוב, אין בכוחם לכוף המיעוט⁴⁴, וכל "תקנת המזונות" של הרבנות היא גזל ועושק.

הטעם הרביעי: תקנה שנעשית בכפיית הציבור ולא מרצונם, אין לה תוקף הלכתי. "תקנת המזונות" שנעשתה ע"י "הרבנים הראשיים" בהסכמת כמה רבני ערים וראשי מועצות מקומיות ודתיות ללא כל הסכמה ציבורית, לא מחייבת כלל⁴⁵.

הטעם החמישי: בתקנות המזיקות לציבור, אפילו נעשו עפ"י רוב הציבור רשאי המיעוט למחות ולבטל את התקנה⁴⁶. וכמבואר בסימן זה, שאין לך מזיק

42 הגהות מיימוניות (הל' תפילה פי"א סק"ב) בשם מהר"ם מרוטנבורג, וכ"ה בספר קנין סימן כז. וכ"פ בהגהות מרדכי (פ"ק דב"ב סי' תפ"ב), ובשו"ת מהר"י מיניץ (סימן ז), והביאו לדינא הרמ"א (חו"מ סימן קסג, א), מהרשד"ם (חו"מ סימן תכא), מהרי"ט (חו"מ סימן נח), כנה"ג (חו"מ סימן יח הגה"ט ג'), ועוד רבים מגדולי הפוסקים.

43 רד"ך (בית יא חדר א'), שו"ת משפטי שמואל סימן כ"ד כ"ו שפסק כרד"ך והביא דכ"ד הרשב"א והחינוך. וכ"כ הב"י בשו"ת אבקת רוכל (סימן קצא), כנה"ג (חו"מ סי' רלא הגה"ט ק'), מהרשד"ם (חו"מ סימן שצח) מהר"ם אלשקר (סימן מח) ועוד רבים מגדולי הפוסקים.

44 שו"ת הרשב"א (חו"מ סימן תכח), שכה"ג (יו"ד סימן רכח הגב"י רמב).

45 שו"ת תומת ישרים (סימן קסח), והו"ד לדינא בשכה"ג (יו"ד סימן רכח, הגהב"י רט).

46 שו"ת רשב"א (חו"מ סימן קעח), שו"ת הרמ"ה (סימן רפה), ריטב"א (ע"ז לו); בשם הרא"ה, שו"ת ריב"ש (סימן תעז), מהרי"ק (שורש א), מהרשד"ם (חו"מ סימן תכא), שו"ת הרמ"א (סימן עג).

גדול יותר לציבור בעשרות השנים האחרונות "מתקנת המזונות" שהרסה בתים, ואמללה משפחות וילדים.

הטעם השישי: הניסוח של "תקנת המזונות" שנשלח לרבני הערים והישובים בא"י שבו נכתב: "למסור את דברנו למועצות המקומיות, למועצות הדתיות, לוועדים המקומיים ולועדים הדתיים שבכל אתר ואתר, לקבל הסכמתם בחתימת ידם, אחרי הסמכתם בחתימת ידכם, ולהעביר את הכל אלינו, ואחרי כן יהיו לתקנות הללו כל כח ותוקף ועוז, כח דין גמור של דיני ישראל בכל ארץ ישראל", עכ"ל.

במכתב זה, מוכח ברורות שהבינו שאין להם כח של "ז' טובי העיר". ולכן ביקשו לצרף הסכמת מועצות מקומיות, מועצות דתיות וכו' שיהיה כביכול הסכמת כל הציבור.

ודבריהם סמיות עיניים ומרמה. כי עשרות או מאות ראשי המועצות המקומיות והוועדים, והמועצות דתיות, הם לא היו רוב הציבור, שבארץ ישראל בתקופה ההיא גרו קרוב לחצי מליון יהודים. ותקנת הציבור עפ"י ההלכה חייבת להעשות ע"י הסכמת כל הציבור⁴⁷ או לכה"פ רובו⁴⁸ - ובאסיפת כולם בדווקא, (והכרעת רובם מועילה מדין "אחרי רבים להטות").

ויש מ"הרבנות" שטוענים שכל ראשי הוועדות והמועצות כו', יש להם תוקף של נבחרי ציבור. וזהו ליצנות גמורה, כי רובם היו חילונים ומחללי שבתות בפרהסיה שפסולים להיות נבחרי ציבור לכל הדעות, כמפורש ברמ"א (חו"מ סימן לז סעיף כו), וכמובן העובדה שהתקנה לא נעשתה במעמד כולם, אלא במשלוח מכתבים לחתימות ג"כ מבטלת את תקנתם, דמפורש בפוסקים דתקנת נבחרי הציבור (ז' טובי העיר) חייבת להיות באסיפת כולם, דבר שלא נעשה ב"תקנת המזונות", ובלעדי תנאי זה אין כאן תקנה כלל.

ונמצא דבנידון דידן, "תקנת הרבנות" לחייב מזונות אחרי גיל שש, שלא היתה בהסכמת רובם, דהרי רוב רבני א"י התנגדו "לרבנות הראשית" בכל תוקף, וק"ו שהתנגדו לתקנה זו שאין לה שורש ומקור בפוסקים, ואם כן ודאי אין לתקנת הרבנות הזאת שום תוקף הלכתי כלל.

47 שו"ת הרשב"א (ח"ב סימן קד, ח"ג סימן ד"ש), מרדכי ב"ב סימן תפ, תפא, שו"ת מהר"ם מינץ (סימן סג), וכ"כ בשכה"ג (י"ד רכח, הגהב"י רמב), שכן נהגו בכל הקהילות, שיהיה הסכמת כולם.

48 שו"ת הרא"ש (כלל, ו, אות ה, ז), שו"ת הריב"ש (סימן רמט).

הטעם השביעי: מבואר במרדכי (ב"ב סימן תפ, ועיין חזו"א ב"ב סימן ד סקט"ו). שטובי העיר אין כוחם יפה מכוח בי"ד. ומה שבי"ד אינם יכולים לתקן ולגזור גם טובי העיר לא יכולים לתקן. שכוח בי"ד יפה רק מטעם הפקר בי"ד הפקר וכן פסק הרמ"א (חו"מ סימן ב). א"כ י"ל דרק אדם שיש לו לפחות בדוחק אפשרות לפרנס את בניו, אז בי"ד מחייבים אותו מדין הפקר בי"ד הפקר, אבל באדם שאין לו כסף לשלם מזונות דלא שייך דין של הפקר בי"ד, ברור ופשוט שז' טובי העיר אין להם יותר כוח מהבי"ד, וכשם שלעולם לא יחייבו בי"ד את האב לעסוק בגזל וחמס בשביל לפרנס בניו, ה"נ ז' טובי העיר לא יכולים לחייב האב לגזול ולחמוס.

ועל כן כאשר אין לאב אפשרות לפרנס בניו ואפילו בדוחק, אין בי"ד מבזים אותו ח"ו, אלא הציבור ("קופות הצדקה") ויחידים מסייעים ביד האב שמטה ידו, כפי המקובל בישראל מקדמת דנא⁴⁹.

טעם שמיני: הנה כתב הגר"ש ואזנר שליט"א בעל "שבט הלוי" (בקונטרס "חייב שכנים ותקנת הקהילות") שבחירת טובי העיר שנעשו משיקולים פוליטיים ולא לטובת אנשי העיר, אין לזה תוקף. וכע"ז ראה בחזו"א (ב"ב סי' ד' סקט"ו) ולפי"ז כל "הרבנים מטעם" והמועצות דתיות שנבחרו משיקולים פוליטיים ולא לטובת אנשי העיר, אין להם דין של טובי העיר, ותקנתם לא מחייבת את בני העיר.

באשה הנישאת ל"בן תורה" שקבלה על עצמה לעזור בפרנסה ע"מ שימשיך ללמוד בכולל (או ר"מ בישיבה וכדו') - הורו פוסקי דורינו שליט"א, שפרנסת הבית מוטלת בשווה על שני בני הזוג, כל זמן שהבעל עוסק בתורה כמוסכם. ובתיה"ד

49 וראה דבר פלא, מייסד תקנת תש"ד הרה"ר רי"א הרצוג כותב בספרו "תחוקה לישראל" (ח"ג עמ' 140 – 144) על החיוב לזון מתורת צדקה וז"ל: "הרי אם אין לו ממש לאב לזון את בניו, האם מוכרים אותו לעבד? ודאי שלא. אלא שאז חייב הציבור לפרנסם מהקופה של צדקה" כשאר בני עניים. והמייסד השני של "התקנה" רבצ"ע מדגיש: "בודאי שגם בבניו שהם פחותים מבני שש אם אין לו לאב, לא מוכרים אותו כנגב, ולא עוד אלא חובתנו לפרנסו מן הצדקה עד כמה שאפשר ויאכל הוא ובניו בדלות ממה שיש לו". אז תמוה מדוע בתקנת תש"ד לפרנס בניו בנותיו גם באינו אמיד עד גיל חמש עשרה שנה כותב "בחיוב משפטי גמור ובכל הכפיות האפשריות החוקיות". כולל "הוצאה לפועל" ע"י הבריטים ששלטו בזמנו בא"י (כפי שמדגיש רב"צ עוזיאל שם).
האם "הוצאה לפועל" שסופה מאסר בכלא אכזרית פחות ממכירתו לעבד? ומה האפשרויות שנותנים "מתקני התקנה ברבנות". לאב המסכן והחסר כל המפחד ממאסר – להפוך לגזלן ושודד לפרנס בניו, או לחלופין להמלט ולהתחבא להציל את נפשו? תקנות מעוותות כאלה, כבר המיטו אסון על רבבות משפחות מישראל, והם גרועים יותר מהנהוג והמקובל בחוקי הגויים (ראה בהרחבה בהערה הבאה).

הרבניים המטילים במקרים אלו את כל חיוב ה"מזונות" על הבעל (אפילו במקרים שהוא אמיד כגון שמכהן במשרה תורנית) - הוא גזל ועושק, ואם פטרוהו מחלק מהמזונות תמורת נתינת הגט - הרי זה גט בכפייה ופסול - כדלעיל בעמ' כ.

- ג -

לחייב אדם שאינו אמיד במזונות בניו הגדולים - הוא גזל ועושק

והנה ה"ישכיל עבדי" ממשיך לנמק עוד שאפילו שאין כוח ביד טובי העיר לתקן תקנות חדשות, אבל כיון שחייב האב אחרי גיל שש באינו אמיד מדין צדקה, א"כ זה לא נקרא רווחא להאי ופסידא להאי, כיון שבין כך הוא חייב לתת מדין צדקה, ותקנת הרבנות הראשית רק נתנה לזה יתר תוקף וחיוב בגדר משמרת למשמרתי, ובזה לכו"ע יש כוח ביד טובי העיר לתקן תקנות.

ודבריו תמוהים ומוזרים, דהרי אחרי גיל שש באדם שאינו אמיד לא היתה בכלל תקנת חכמים לחייבו במזונות, כמבואר בביאור הגר"א (אבה"ע סימן עא סק"ב) ודינא דחיי (מבעל הכה"ג, לאוין פ"א, עה טור ג' מדפי הספר), והאב שאינו אמיד חיובו בבניו מעל גיל שש מדין מצות צדקה ואינו חיוב ממון כלל, ומה שייך מדין משמרת למשמרתי לחייבו ממון.

וביותר לפי מה שנתבאר להלן (אות ה') שעני מרוד אין לו חיוב אפילו מדין צדקה לזון בניו גם לפני גיל שש, מה שייך משמרת למשמרתי, ובודאי "שתקנת הרבנות" מוגדרת כרווחא להאי ופסידא להאי, דהרי לא היה על האב העני שום חיוב ממוני (ואפילו לא חיוב דצדקה) לפרנס את ילדיו, ואם כן "תקנת הרבנות" מפסידה ממנו שלא כדין.

ומה שיצא ב"ישכיל עבדי" לישע תקנת הרבנות שהיו חייבים לתקן בגדר חיוב משפטי דהיינו שיוכלו להכניס אדם לבית סוהר על כך, כיון שכל הכפיות שמבזים אדם כמו שכתוב בגמ' ובשו"ע לא עובדים היום, לכן צריך רק כפייה של בית סוהר.

הנה מלבד שדבריו לא נכונים במציאות, שהרי מצוי כיום שבתי דין דיראים מוציאים מודעות ו"כתב סירוב" על אנשים וזה עובד, כי הבושה מרתיעה את האנשים, א"כ היה לרבנות להסתפק בבזיונות ולא לתקן דבר חדש. מלבד זאת

כאמור אין לרבנות שום כח לתקן תקנות כלל וק"ו לא כפייה של משטרה שהוא כמסירה לערכאות. "והנהגתם" נוגדת את פסק הראשונים, שאסור לכלוא יהודי משום שלא שילם את חובו. ו"הוצאה לפועל" המכניסה לכלא בהוראת "הרבנות" על חובות שלא שולמו - היא בכלל האיסור הנזכר בראשונים (ראה בהרחבה להלן בעמ' שנד).

והנהגת "הרבנות הראשית" לכפות אדם אביון ע"י משטרה, היא ממש כחוקי סדום ועמורה לזרוק אבן אחרי הנופל, ובמקום להודות שהרשעות הזאת נובעת מהלחץ של "בתי המשפט" וחוקי העושה והחמס של המדינה – עוטפים "ברבנות הראשית" את "תקנת" המזונות במעטפת "צדקנית" של טובת הילדים, כאשר המציאות הוכיחה שתקנת המזונות הרסה וריסקה בתים רבים בישראל, והזיקה לאב לאם וילדים כאחת, ודי בזה למבין⁵⁰.

50 חובה להעלות על סדר היום הציבורי את העובדה "שחוק המזונות" במדינת ישראל אינם מסתמכים על חוק אזרחי, אלא מסתמכים על מה שמוגדר בלשונם "המשפט העברי", קרי השו"ע והפוסקים, כפי אשר נקבע ע"י "הרבנות הראשית". נמצא שכל העוולות הנעשות גם ב"בתי המשפט", (ערכאות של עברום), נעשים בחסות הרבנות הראשית. תקנת תש"ד שהאריכה את 'תקנת המזונות' עד גיל חמש עשרה, ובהמשך האריכה עד גיל 18 (שלא ברור מקורו), גרמו בבתי המשפט "לפסוק" מזונות עד גיל 18 בסכומים עצומים ומופרזים. נוצר מצב מוזר, אדם שחי בשלום עם אשתו ובא לביטוח לאומי עם מסמכים שאין לו פרנסה מספקת (או שהוא מובטל), הוא מקבל השלמת הכנסה מהמדינה, וכאשר האשה במריבה עם בעלה ותובעת מזונות מטילים עליו חיוב מזונות מופרז שא"א לעמוד בו, לא מתחשבים בזה שנשאר בלי כלום לעצמו (או כמעט בלי כלום), לא מתחשבים בעבודת האשה שהכנסתה גדולה, אלא מטילים את כל החיוב המזונות על הבעל כפי "המשפט העברי" כביכול.

יצוין שגם "בתי המשפט" עצמם יודעים שחוק המזונות הוא מעוות, וסותר "חוקים" אחרים כגון "שכר מינמום" שמחייב לתת "השלמת הכנסה", או "דמי אבטלה" למי שאין לו עבודה בכלל. והם מתרצים את העוולה שזה לא תלוי בהם, אלא "במשפט העברי" "תקנת הרבנות תש"ד", בושנו מכל עם "שתקנת הרבנות במזונות" לא קיימת אפילו בחוקי הגויים. עו"ד מפורסמים טוענים שמבחינה חוקית ביד "הרבנים הראשיים" כיום לבטל את "תקנת המזונות" – תש"ד שהביאה לפגיעה ממונית, פיזית ונפשית באלפים ורבבות, וחובה על כל מי שבידו למחות "ברבנים הראשיים" שעוולות אלו נעשים תחת חסותם, מדין "לא תעמוד על דם רעך" (וראה בח"ח הל' רכילות כלל ט סק"א), שיבטלו את "תקנת המזונות" שהיא גזל ועושה, שהרסה בתים רבים מישראל, וקלקלה אלפי ילדים שיצאו לתרבות רעה בגלל "תקנת המזונות" ואין מי שבטוח מפני סכנת "המזונות" שלא יפגע בו או בזרעו ח"ו.

וכאשר האב עני מרוד ואין באפשרותו לשלם מזונות הילדים, תדאג לו המדינה להשלמת הכנסה כמו שדואגת לכל משפחה רגילה שלא הגיעו לתביעת מזונות ופירוק המשפחה. וכי מצבו הקשה והאומלל הוא סיבה לגרוע "מזכויותיו האזרחיות"!

לשלטון בישראל אין כח של דינא דמלכותא

יש שרצו לדון שתקנת הרבנות הראשית שנבחרו ע"י השלטון יש להם כוח מדין "דינא דמלכותא", כיון שהתקנה התקבלה כאחד מחוקי מדינת ישראל.

והדברים טעות מארבע סיבות.

א. הרבה מהראשונים סוברים שדינא דמלכותא דינא דזוקא בדבר שנהגו מקדמת דנא בכל הדורות, אבל לא תקנה חדשה של המלך. וזהו שנאמר דינא "דמלכותא" ולא כתוב דינא דמלכא (חידושי הרמב"ן ב"ב נה. מ"מ גזילה פ"ה הי"ג, בעל התרומות שער מ"ו חלק ח' סימן ה', מהרי"ק שורש ס"ו, ריטב"א נדרים פרק ג' דף כח. וכן נימוק"י שם, שו"ת מהר"ם מרוטנבורג דפוס ברלין עמ' 324, טור חו"מ סימן שס"ט בשם הרמ"ה).

ב. י"א שדינא דמלכותא נאמר רק בקרקעות, כיון שהקרקעות הם שלו ויכול להגיד שלא יהנה אדם בלי רשותו, משא"כ בשאר דברים. א"כ גם בתקנות הרבנות לא שייך לומר דינא דמלכותא דינא (ב"י סימן שס"ט בשם הרא"ש, מרדכי ב"ק פרק י, או"ז ב"ק סימן תמ"ז, מהרי"ק שורש קפ"ז, והביאם ברמ"א סימן שס"ט, ח כ"א, שו"ת מהרשד"ם חו"מ סימן רכ"ד, שו"ת מהריב"ל ח"ג סימן ק"ט).

ג. יש ראשונים שסוברים שכל דינא דמלכותא דינא רק בדבר שיש הנאה למלך עצמו כגון מיסים וארנוניות, וכן פסק הרמ"א (חו"מ סימן שסט, יא), א"כ בחיוב מזונות לאב שאין בזה שום תועלת למדינה אין בזה דינא דמלכותא. ואפילו שלכאורה יש בזה תועלת למלכות שכאשר האב לא משלם - "הביטוח לאומי" משלם, מ"מ כיון שהביטוח לאומי לא משלם לאשה רק סכום קצוב, הרבה פחות "מהנפסק" בבית הדין, א"כ כל "פסק" המזונות שמעבר לסכום זה אין בהם תועלת וריווח למדינה. (עוד העירו, שברוב המקרים שלבני הזוג דירה משותפת הנמכרת ב"מכרז" כאשר הילד הקטן במשפחה נהייה בן 18 וממנה גובים ב"ביטוח לאומי" את המזונות ששילמו לאשה בתוספת ריבית - א"כ המדינה שכידוע משתמשת בכספים העודפים ב"בביטוח לאומי"

לכיסוי גרעונות בתקציב במקום לחלקם לאזרחים, בטווח של שנים מרוויחה המדינה יותר כסף דוקא מהבעל שלא משלם מזונות).

ד. אין דינא דמלכותא דינא אלא רק בדבר שאינו נגד דעת תורתנו הקדושה אבל בדבר שנוגד את דעת תורתנו הקדושה אין בזה דינא דמלכותא, ש"ך (ח"מ סימן ע"ג ס"ק ל"ט).

וא"כ אחרי שמפורש להדיא בפוסקים שאחרי גיל שש באדם שאינו אמיד זה רק מצוה ולא חובה ואסור לכופ אותו, וכ"ש באדם עני מרוד שמבואר לקמן (באות ה) שאין אפילו חיוב מדין צדקה (אפילו בפחות מגיל שש) ומי שכופה הוא נקרא גזלן - א"כ כל החיובים של המזונות בכפייה ש"פוסקים" ברבנות הם נגד התורה, ואין בהם "דינא דמלכותא", אלא דינא דגזלותא.

מכל הנ"ל מבואר להדיא שאין שום תוקף לתקנת הרבנות הראשית במזונות לא מדין תקנת ז' טובי העיר, ולא מדין דינא דמלכותא. וא"כ הדר דינא וקם דינא שאחרי גיל שש באינו אמיד אסור לכופ את האב למזונות. וכן בפחות מגיל שש אם הוא עני שאין לו לתת מזונות גם אסור לכופו כמבואר להלן (באות ה).

ובעצם תקנת הרבנות הראשית מובא "בפסקי דין רבניים" שהרבה בתי דין של הרבנות לא קיבלו את התקנה ורבה המבוכה בכך יש אומר בכה ויש האומר בכה (ראה פסקי דין כרך יא עמוד 215, ובתחומין כרך א' עמוד 270 הערה 107).

והמציאות כיום שכמעט כל דייני הרבנות מטעם כופים על מזונות עד גיל 18 על סמך קנה רצוץ של תקנה, שאין לה שורש ויסוד, לא תואר ולא הדר לה.

ולדעת גדולי הפוסקים בדורנו הוא גזל גמור, עקירת התורה והליכה בחוקות העכו"ם. והדיינים שפוסקים כך נפסלים בזה לעדות ודיינות כמבואר לעיל (סימן א אות ה), וזאת מלבד הנזקים והרס המשפחות שגורמים "פסקים" אלו (כמו שהבאנו באריכות להלן אות ו, ובסימן יב אות א).

הגדרת אמיד ולא אמיד בחיוב מזונות

מהו "אינו אמיד" המוזכר בגמרא - ב"רבנות מטעם" למדו שהכוונה גם לאדם עני מרוד, כאשר זה טעות גמורה ונגד פסק גדולי הראשונים.

דהנה בעצם ההגדרה של אמיד ולא אמיד כתב המאירי (בכתובות במשנה דף מט.) וז"ל: "אבל קטני קטנים אע"פ שאינו אמיד הואיל ומ"מ יכול לזונם ע"י הדחק כופין אותו". מבואר להדיא שהגדרה של אינו אמיד שיכול הוא לפרנסם ע"י הדחק. וכן מבואר בנמוקי יוסף (כתובות מט.) וז"ל "ויותר מבן שש אינו חייב כל שאינו אמוד לעשיר שיוכל בריוח לפרנסם", משמע כדעת המאירי שאמיד שיכול לפרנסם בריוח ואינו אמיד שיכול לפרנסם בדוחק אבל מ"מ יכול לפרנסם, ולא בעני מרוד שגם בדוחק לא יכול לפרנסם, ומוכח מדבריו שאם לא יכול לפרנסם אפילו ע"י הדחק פטור. וכ"כ ברש"י כתובות מט: שהגדרה אמיד אדם עשיר וכ"ה בתוס' רי"ד, בר"ן וברע"ב (כתובות פ"ד מ"ו).

וכן משמעות לשון תשובות הרשב"א (ח"ג סימן רצ"ב) שהגדרה של אמיד זה אדם עשיר, ממילא אינו אמיד הכוונה שהוא לא עשיר ויכול לפרנסם ע"י הדחק אבל לא עני מרוד וז"ל: "ונראה לי דאפילו בבנו גדול אי אמיד כופין אותו לזונו מדין צדקה כי היא דרבא וכופין אותו לצדקה יותר משאר עשירים". ומזה שהרשב"א כתב לשון יותר "משאר" עשירים ולא כתב לשון יותר מהעשירים משמע שהאב הוא חלק מעשירי העיר. נמצא שהרשב"א למד שאמיד פירושו "עשיר" ממילא אינו אמיד הכוונה שאינו עשיר אבל לא עני מרוד.

וכן מבואר להדיא במחנה אפרים (בהלכות צדקה סימן א'), וכן כתב בשו"ת מהרשד"ם (י"ד סימן קס"ו), וכן כתב בספר שופרא דיעקב (סימן ס דף נה, טור א) שמדקדוק לשון השו"ע "ואם אינו אמיד שיש לו ממון לתת צדקה המספקת להם" - משמע שאינו אמיד שיש לו כסף רק אין לו לתת צדקה המספקת. "וטעמם איך יזונם אם אין לו הרי חיינו קודמים", וכ"כ בשו"ת זרע אמת (ח"ב י"ד סימן ק"ח דף ק"כ טור ד'). וכן כתב בספר חינוא וחיסדא (ח"ג דף מ"ה טור א'), וכן בספר שושנים לדוד (להר"ד צבאח ח"ב סימן כ"ב וק"ב). ומפורש בדבריהם שאין מחוייב לחזר על הפתחים בשביל לזון בניו הקטנים.

ועוד יותר מבואר בתוספות יו"ט בכתובות (פרק ד' משנה ו') שאם אדם עני מרוד אינו חייב להשכיר עצמו כפועל בשביל מזון הקטנים אפילו פחות מגיל שש - שדווקא לגבי מזונות האשה דעת רבי אליהו שצריך להשכיר עצמו כפועל ולא לגבי מזונות של קטני קטנים. ולכך אפילו אם יש באפשרותו להשכיר עצמו ולזון אין מחייבים אותו. (וראה בפרישה חו"מ סימן צג, ס"ק לא, שהתחייבות בכתובה "ואנא אפלח ואזון" הוא בעבודה שדרך האדם לעשות בביתו כחרישה וקצירה, אבל לעבוד כשכיר אצל אחרים אינו מחוייב מדינא גם בשביל מזונות אשתו).

ונראה להביא ראיה נוספת, דהנה ברמב"ם ובשו"ע מובא דינא דגמ' שבאדם שאינו אמיד שאינו רוצה לפרנס את בניו מבזים אותו בהכרזה בבית הכנסת שהוא גרוע יותר מעוף טמא. ובררנו אצל כמה זאולוגים (מומחים גדולים לענייני ציפורים) שלא קיים שום ציפור בעולם שאם יש לו אוכל בצמצום שיכול להספיק או לו או לבניו שיתן את זה לבניו. א"כ בעני מרוד שיש לו מעט אוכל בלבד, שמספיק או לעצמו או לבניו, ודאי שישאיר האוכל לעצמו כמו שהעוף נוהג במקרה כזה, כיון שאם נאמר שחייב לתת לבניו גם כשאין לו לאכול, איך אומרים לאדם במצב כזה שהוא גרוע יותר מעוף טמא, הרי במקרה כזה גם העוף הטמא דואג לעצמו קודם לילדיו.

מכל הנ"ל עולה לדינא, שהגדרת אמיד הכוונה לאדם עשיר, שיכול לפרנס בניו בריוח, ואינו אמיד הכוונה לאדם שאינו עשיר ואין יכול לפרנס בריוח אבל מ"מ יכול ע"י הדחק לזון את בניו. אבל עני מרוד שיש לו רק לפרנסת עצמו ולא לפרנסת ילדיו פטור ממזונות בניו אפילו הקטנים מגיל שש שנים.

ומעתה בואו ונצווה על תקנת הרבנות שהאריכה את גיל חיוב המזונות עד חמש עשרה, ועוד "תיקנו" לחייב האב יותר מהנזכר בפוסקים לענין קטני קטנים (עד סוף גיל שש) שאם הוא עני מרוד שאין לו אפשרות פטור מלזונם - ואילו ברבנות מחייבים במזונות עד גיל חמש עשרה (או שמונה עשרה) - גם עני מרוד שאין לו אפילו לזון עצמו, ובחוצפתם כי רבה, הם עוד מוציאים צווי מאסר לעניים מרודים על "פשעם" שלא גנבו וגזלו ושדדו לפרנסת בניהם, או להם מיום הדין.

כפיית מזונות עד גיל 18 - הוציאה ילדים רבים לתרבות רעה

ב"משפטי עוזיאל" (ח"ז מהדורה תניינא סימן ע"ד אות ד') **מנמק את טעם תקנת הרבנות** כיון שהיום ילדים פחות מגיל חמש עשרה אינם יכולים לפרנס את עצמם ולכן אם לא יחייבו את האב במזונותיהם יצאו הילדים לתרבות רעה, וכן זה יעשה בעיות בשלום בית ועל יסוד זה מצאנו מן הדין והיושר ולתקנת הציבור ושלוש בית לקבוע מעתה ועד עולם וכו' חיוב מזונות עד גיל חמש עשרה שנה.

נמצא שכל יסוד "התקנה" של "הרבנות מטעם" נעשתה לשמירת הילדים ושלוש בית. א"כ פשוט שאף "לשיטתם" בכל המקרים שתביעת המזונות נעשית במטרה ההפוכה מהתקנה, כגון שהאשה פותחת תיק של מזונות בזמן שהיא פותחת גם תיק גירושין ונראה בעליל שתיק המזונות לא נפתח לשם מזונות לשמה, אלא כדי למרר את חיי הבעל שיתן גט – אין מקום "לתקנת" המזונות כלל. ונמצא שתביעת המזונות באופן המקובל כיום שמטרתה לזרז הגט שנעשית כדי לקלקל את שלום הבית – וקלקול שלום הבית כידוע הוא הדבר הפוגע ביותר בחינוך הילדים. פשיטא שגם "לשיטתם" אין אפשרות ל"בית הדין" לחייב את האב מזונות מתקנת "הרבנות הראשית". (וגם במקרים של ספק, שהאשה טוענת שתובעת מזונות לשם מזונות, והבעל טוען שתביעת המזונות נעשית ללחוך עליו שיתן גט, מכח הספק אין הב"ד יכולים לחייב מזונות מכוח התקנה, כיון שהמוציא מחברו עליו הראיה).

והדברים זועקים: כאשר האשה מבצעת את הפס"ד של "הרבנות מטעם" ע"י ההוצאה לפועל, והם ישתמשו ע"י אמצעי כפייה כמאסר בכלא, האם זה כיבוד אב, או בכלל מקלה אביו?! האם יש בזה חינוך הבנים או גורם תרבות רעה לבנים, שרואים את אביהם העני והאביון יושב במאסר עם פושעים על "פשעו הנורא", שלא גנב וחמס וליסטם את הבריות בשביל לשלם את המזונות העצומים והמופרזים שפסקו עליו "הדיינים מטעם". מה הם ילמדו מזה, ש"כל דאלים גבר", ומי שרוצה לשרוד צריך "לעגל פינות" בגניבה ובגזילה... בודאי אין חיוב והנהגה כזאת בתורת ישראל אשר לו חוקים ומשפטים צדיקים.

ושמענו מכמה דיינים ברבנות מטעם שהודו (בשיחה אישית שלא לפרסום מפני אימת "המלכות") **"שחיוב המזונות המופרז שהם נאלצים לפסוק בהוראה מגבוה עפ"י תקנת הרבנות - הוא המהרס הגדול ביותר של השלום בית בדורנו ושל חינוך הילדים, הן בציבור החרדי והן בציבור המסורתי והחילוני"**. עדויות אלו מצטרפים לעדויות של רבני ערים שכונות וקהילות שמתריעים כבר שנים, שהליכת נשים לרבנות מטעם לתביעת מזונות וכו', מחסלת ברוב המקרים את האפשרות לקומם את הבית ולהציל את הילדים, **נמצא שתקנת המזונות של הרבנות, גרמה להרס וחורבן באלפי בתים בישראל, (ודינם כ"גונבי נפשות, ראה בהרחבה לעיל בסימן ו אות יא בשם הרמב"ן).**

- ז -

חיוב האב בשכר לימוד ילדיו

פסק בשו"ע (יו"ד סימן רמה, ד) **"חייב להשכיר מלמד לבנו ללמדו..."** וברמ"א מוסיף: **"והיו כופין ליה לשכור לבנו מלמד"**. ובסעיף ו פוסק השו"ע **דחייב האב ללמד בנו בשכר תורה שבכתב אבל לא משנה וגמרא** "והני מילי דלא אפשר דדחיקא ליה שעתא, אבל אם אפשר ליה, מצוה לאגמוריה משנה וגמרא הלכות ואגדות". (וב"דברות משה" קידושין סימן מד ענף א, כתב דכוונת השו"ע דבאפשר לאב מצוה ללמד בנו תורה שבע"פ גם בשכר, אולם הוא מצוה בעלמא ולא חובה שכופים עליה. וכע"ז מצינו בשד"ח מערכת המ' כלל קלג, דמצינו בפוסקים שכתבו לשון מצוה גם בדבר שאינה חובה רק הגון לעשותו. וכן מדויק מלשון השו"ע שפתח ב"חייב" בתורה שבכתב, ובהמשך הסעיף לענין תורה שבע"פ כתב לשון "מצוה", להורות דאינה חובה רק הגון לעשותו).

נמצא לדינא דכופין את האב לשכור מלמד לבניו ללימוד תנ"ך (ועיין ש"ך סק"ה דבלימוד ש"ס הבלול בתורה שבכתב ג"כ נחשב כתורה שבכתב לענין זה) - ואם כן המלמד בנו תורה שבכתב (כמקובל בכל הת"ת ובתיה"ס החרדים), א"א לכפותו לשלם שכר לימוד לתורה שבעל פה (משנה וגמרא).

וק"ו לימודי חול (חשבון, הסטוריה, חוגים וכדומה) **שאינ כופים את האב לשלמם, דחיוב האב נלמד מקרא ד"ולמדתם אותה את בניכם", שמדבר על לימוד תורה בלבד, וכל הלימודי חול אינם בכלל חיוב האב.** ומדין "ללמדו אומנות" (קדושין כט). א"א לחייב האב בלימוד מקצועות חול, **כיון שדין זה ד"ללמדו אומנות", לא נפסק להלכה לא ברמב"ם ולא בשו"ע.** (וראה עוד בהרחבה להלן בסי' י' אות ג בהערה 54 - בדין "ללמדו אומנות").

וכל חיובו של האב בתורה שבכתב, הוא דוקא כשיש לו לשלם (אפילו ע"י הדחק), אבל אם אין לו כסף לשלם אינו מחוייב לחזר על הפתחים, כדמוכח מהשו"ע (שם סעיף ב) דהאב ובן הצריכים ללמוד תורה "ואין ידו משגת להספיק לשניהם, אם שניהם שווים (בחכמה) הוא קודם לבנו, ומדלא הזכיר השו"ע שיחזר על הפתחים בשביל בנו, מוכח דבשביל לימוד בנו אינו מחוייב לחזר על הפתחים, (וראה כע"ז לעיל באות ה' בשם האחרונים, דהו"ה דאינו מחוייב לחזר על הפתחים אפילו בשביל מזונות בניו הקטנים ביותר).

ובענין חיוב תשלום שכר לימוד לבנות, כבר נפסק בשו"ע (יו"ד סין רמו, ו) שאין חייב האב ללמד בתו אפילו תורה שבכתב, ובתורה שבע"פ הוא כמלמדה תפלות.

והגם שכבר הונהג ע"י "החפץ חיים" וגדולי הדור הקודם, שהבנות יהיו במסגרות חינוכית, וילמדו תורה שבכתב ובע"פ במידה מסויימת לפי צורכי הדור והצלה מהחופשיים, והוא בכלל לאפרושי מאיסורא המבואר בשו"ע (או"ח סימן שמ"ג). מ"מ אף שהוא מצוה גדולה, ראה מש"כ במשנ"ב (שם ס"ק ג) דבי"ד רק מוחים ביד האב להפריש בניו מאיסורים, אבל כפייה לא מוזכר. ובנידו"ד שצריך לשלם בשביל להפרישם מאיסור ואין בידיו לשלם, נראה דבי"ד אף אינם מוחים בו, אלא הוא נהפך להיות מחובת הציבור, כמו שמצינו לענין מזונות שאין לאב לפרנס הקטנים מבני שש, שאין מוכרים האב לעבד, אלא הציבור דואגים למזונותיהם, וה"נ לחינוך הבנות כשאין לאב כסף.

וכן המקצועות חול של הבנים כשאין לאב לשלם, אע"פ שבדורנו הוא נחיצות גדולה שיהיה לכל ילד מסגרת חינוכית מלאה לכל היום, במקרה שהאב עני הוא מחובת הציבור לדאוג לזה כיון שאין יד האב משגת, וכפי שנהגו בכל הדורות בקהילות ישראל. והמקובל בבתי"ד "הרבניים" לכפות את האב לשלם שכר לימוד כשאין ידו משגת, הוא גזל ועושק גמור⁵¹.

51 וביותר כפי המקובל והמצוי שישנם מסגרות חרדיות שלהורים אין צורך לשלם כסף רב, כמו "חינוך העצמאי" לבנים, ובתי ספר ב"י לבנות, שהלימוד בהם הוא כמעט בחינם, ועשרות אלפי יהודים חרדים שאין באפשרותם וכוחם ליותר מזה, שולחים למוסדות כאלו, א"א לביה"ד "הרבני" לחייב את האב לשלם על חינוך ילדיו במוסדות חינוך פרטיים, גם אם הרמה הרוחנית בהם גבוהה יותר.

והנה כבר נפסק במשנ"ב (שמג, ס"ק ב) דלרוב הפוסקים חיוב חינוך הבנים והבנות מוטל על האב בלבד, ורק יש מהאחרונים הסוברים דהחובה מוטלת גם על האם. וא"כ פשיטא דזכות האב לקבוע באיזה מוסדות יתחנכו ילדיו. "הפוסקים" כפייה על תשלום שכר לימוד למוסדות פרטיים, הוא גזל ועושק, ואין לו שום שורש ויסוד בפוסקים. וחובה

חיוב האב ברפואת ילדיו

לענין חיוב רפואה של בעל כלפי אשתו - מצינו בשו"ע (אבה"ע סימן עט, א) שרפואה שיש לה קיצבה הבעל חייב בה מדין פרקונה (פדיונה, שכשם שחייב לפדות אשתו מהשבי הכא נמי חייב ברפואה שיש לה קיצבה). וברפואה שאין לה קיצבה חייב מדין מזונותיה (ובמורדת שאינו חייב במזונותיה, ראה להלן באות יב, שאינו חייב ברפואתה).

ומהו רפואה שיש לה קיצבה - ראה בח"מ וב"ש (שם סק"א) דהיינו כשאינה חולה תדיר, או אפילו כשחולה תדיר, אבל הרופא לוקח סכום קצוב ומתחייב לרפא אותה כל זמן שתצטרך.

ולענין רפואת ילדיו, לפום ריהטא כיון שבחז"ל מוזכר שחייב במזונותיהם ולא מוזכר שחייב בפדיונם, לכאורה האב פטור מרפואה שיש לה קיצבה הנלמד מפדיון וחייב ברפואה שאין לה קיצבה הנלמד ממזונות. ואינו נכון כלל, ראה באריכות בהערה, שבחז"ל ובפוסקים לא מוזכר שהאב חייב מדינא ברפואת ילדיו (ולענין לדאוג לרפואתם לפני משורת הדין "וקיבוץ נדבות" לרפואתם - ראה להלן) ⁵².

להתריע ש"המשמורת" שנותנים "הדיינים מטעם" לאם להחליט כרצונה על מוסדות חינוך של הבנים והבנות, הוא חלק ממשפט הערכאות שלהם, שלאב יש "זכות" אחת לשמש ככספומט לאם וילדיה, ומעבר לכך אין לו שום דיעה על חינוכם ועתידם... נגד ההלכה והפוסקים, שהחלטה על מקום חינוך הבנים והבנות מסורה לאב ולא לאם.

⁵² בשו"ע (ח"מ סימן ט, ב) פסק כדעת הגאונים ודלא כרמב"ם, שהמתחייב לחבירו מזונות לחמש שנים, אע"פ שאין קיצבה באיזה סכום מזונות יתן, כיון שקצוב לשנים, נחשב כדבר שיש לו קצבה. והוא הדין מזונות (ורפואות) ילדיו הם קצובים לשנים, עד סוף גיל שש, או באמיד עד שיגדלו. וא"כ לפסק השו"ע דקצוב לשנים חשיב דבר שיש לו קצבה, פטור האב מכל רפואת ילדיו, דכיון שבאשתו ילפינן רפואה שיש לה קיצבה מפרקונה (פדיונה), בילדיו שלא מצינו בחז"ל חובה פדיונם מהשבי, פטור האב מרפואה בכלל (וראה להלן דבפוסקים הוזכר חובת פדיון בנו מהשבי, מ"מ אינו ראייה לחיוב רפואת בניו).

ודברי השו"ע האמורים הם דלא כשו"ת מנח"י (ח"ו סימן קנ) שכותב שחיוב האב ברפואת ילדיו מדין מזונות ילדיו נגועו בה - ומשו"ע הנ"ל מוכח דכל מזונות ילדיו חשיב בקיצבה, והו"ה לרפואה, ועל כן א"א לחייב רפואה מדין מזונות.

אולם לכאורה יש להוכיח משו"ע (יו"ד סימן רנב, יב) שפסק שמוטל על האב חיוב לפדות בנו מהשבי יותר משאר הציבור, דו"ל: "האב חייב לפדות את הבן, אי אית ליה לאב ולית ליה לבן". ומקורו מהמהר"ם מרוטנבורג שלמד זאת מגמ' (בקידושין יח.) שמצוה על האב לפדות בתו שנמכרה לאמה עבריה משום פגם משפחה (עיין ב"י ובביאור הגר"א ס"ק יז). וא"כ לכאורה אם חייב האב בפדיון בנו, הו"ה שחייב ברפואה שיש לה קיצבה הנלמד מפדיון.

כשהאב עשיר ובידו לשלם על רפואת ילדיו – נראה דאע"פ שא"א לכפותו, מ"מ בי"ד מבזים אותו על שמתאכזר לילדיו, ועובר על "מבשרך לא תתעלם" ולא תעמד על דם רעך".

ונמצא הלכה למעשה, אין חיוב על האב לרפואת ילדיו, בין אם יש להם קיצבה ובין אין להם קיצבה, שחז"ל תיקנו בילדיו חיוב מזונות בלבד ולא חיוב רפואה, ואם האב מוסר נפשו לאסוף צדקה לרפואתם, אשרי חלקו, אבל חיוב אין לו. ואדרבה ברוב הפעמים המאמצים של האב (והאם) לעסוק ברופאים ורפואות לוקחים את כל כוחות הנפש, ואם נטיל עליו גם לקבץ מעות עלול להתמוטט לגמרי, ואינו משורת הדין והיושר לנהוג כן, אלא הציבור (יחידים וקופות צדקה) עוזרים בעול הכספי שלא ימוטו רגלי האב והאם ח"ו.

וכן היה נהוג בכל הדורות בקהילות ישראל שלא לזרוק אבן אחר הנופל כפי פסקי "הרבנות" לחייב אב עני בהוצאות רפואה אדירות - אלא אדרבה פרנסי הקהילות עזרו וסייעו לאב שאין ידו משגת לרפואת ילדיו, בעין יפה ובנפש חפצה וקיימו "וחי אחיך עמך"⁵³.

והאמת יורה דרכו דא"א להוכיח מחיובי רפואה שמצינו באשתו לרפואת ילדיו, דהא בודאי רפואה אינו דומה לא למזונות ולא לפדיון מהשבי. אלא שבאשתו היה תקנה מיוחדת שחייב הבעל ברפואתה, והסמיכו את התקנה למזונות ופדיונה, וכדלהלן. דהנה תיקנו חז"ל מזונות לאשה תחת מעשה ידיה (כתובות מז: וברפואה שאין לה קיצבה תיקנו שחייב ברפואתה תחת מעשי ידיה כמו במזונות. וכן תיקנו (שם) חז"ל שחייב הבעל לפדות אשתו מהשבי תחת פירות נכסי מילוג שהבעל אוכל, והו"ה ברפואה שיש לה קיצבה תיקנו חז"ל שהבעל חייב ברפואתה תחת פירות נכסי מילוג שאוכל, כמו "בפרקונה" (פדיונה מהשבי).

מסקנת הדברים: לבית שמואל היתה תקנת חכמים מיוחדת על חיוב הבעל ברפואת אשתו, אלא שלאחר מכן הכלילו חכמים רפואה שיש לה קיצבה בפרקונה ורפואה שאין לה קיצבה במזונות. אולם בספר "אבני מלואים" (סימן עט, ג) תמה על הב"ש, והוכיח מדברי הרא"ש שרפואת אשתו בין יש לה קיצבה בין אין לה קיצבה הוא מדין תנאי בי"ד שחייב בכל צורכיה, ורפואה בכלל צרכיה. ומדבריו מוכח שפי שאין ללמוד מרפואת אשתו, לרפואת ילדיו, דבהם לא מצינו כלל שהיה תנאי בי"ד שחייב בכל צורכיהם. נמצא דינא, שבילדיו שלא מצינו לא בחז"ל ולא בשו"ע ובשאר פוסקים שחייבו את האב ברפואת ילדיו כמו במזונות – האב פטור מרפואת ילדיו בין יש לה קיצבה ובין אין לה קיצבה, כי לא היתה תקנה על זה, בין לדעת הב"ש ובין לדעת האבנ"מ.

⁵³ וגם לשיטת המנח"י (ח"ו סימן קנ) שהאב חייב ברפואת ילדיו מדין מזונות, פשוט וברור, שרפואה אינה חיוב יותר ממזונות, וכבר הבאנו לעיל (אות ה) בשם גדולי הפוסקים דבעני מרוד אין מחוייב לחזור על הפתחים (לקבץ צדקה) אפילו בילדיו הקטנים מגיל שש, הו"ה ברפואת ילדיו למנח"י (וק"ז דלפי ההכרעה שכתבנו בהערה לעיל, דגם אם יש חיוב לפדות בנו מהשבי ברפואת בנו אינו חייב מדינא, בודאי שאין לחייב האב לחזור על הפתחים, וק"ו שאסור לכפותו כשאינו אמיד, ודין האב בחיוב צדקה זו כשאר ישראל, יעו"ש).

כשהאשה מורדת - האם הבעל פטור ממזונות הקטנים

כפי המצוי היום שתביעת מזונות וגרושין באים כאחת, והיינו שהאשה במצב של מורדת - א"כ אף ממזונות הקטני קטנים פטור האב לדעת הרבה פוסקים.

דהנה דעת הר"ן (כתובות כח: מדפי הרי"ף) שכל חיוב מזונות עד גיל שש אפילו שאינו אמיד מדין מזונות אשתו נגעו בה, פירוש כיון שילד עד גיל שש נסרח אחרי אמו והיא נותנת לו את האוכל, נמצא שהאמא אין לה מזונות כשלילדים חסר מזונות, ולכך מדין מזונות האשה צריכים לתת מזונות לקטנים. וכן דעת הר"י מיגאש (כתובות סה:) כדעת הר"ן שמזונות ילדיו עד גיל שש מדין מזונות

ומש"כ המנח"י לחרש, דניתן לחייב האב ברפואת ילדיו מדין מזונות האשה כדעת הר"ן, דאם לא יהיה מזונות לילדיו תקמץ משלה ותתן להם והו"ה הכא ברפואה. בנידון"ד הדברים נדחים מכמה טעמים.

(א) דבמקרה של המנח"י מיירי בזוג הנשואים בשלום שחייב הבעל במזונות אשתו, משא"כ בנידון"ד שאשה הבאה לבי"ד לגירושין ומורדת כבר בבעלה וק"ו אחרי גירושין, שהבעל פטור ממזונות האשה, הו"ה שפטור מרפואת ילדיו לטעם הר"ן.

(ב) גם בנידון של המנח"י שנשואין בשלום, איך מחייבו ברפואה עפ"י דעת הר"ן, הרי הבעל יכול לומר קים לי כחולקים על הר"ן, ובפרט שהם רוב הראשונים והלכה כמותם.

(ג) חידושו שעד גיל שש כו"ע מודים לדעת הר"ן דמזונות הילדים מדין מזונות אימם נגעו. הנה מכל הפוסקים וסתימתם נראה שנחלקו גם עד גיל שש.

(ד) וגם לדברי, אפשר לחייב ברפואת ילדים רק עד גיל שש בלבד שבהם חידש הר"ן דמדין מזונות אימו נגעו, ולא על גדולים מגיל שש, דגם לר"ן כבר אינם נגררים אחר אימם בגיל זה, (וראה עוד להלן אות ט).

ומה שסיים המנח"י שיש לחייב ברפואת ילדיו "משום אכזריות ולא תעמוד על דם רעך" - הדברים צ"ע, דמצוות "לא תעמוד על דם רעך" היא מצווה ששווה לכל אחד מישראל, בין קרוב ובין רחוק, והאב מחוייב בה ככל ישראל.

"זכרחם אב על בנים", כשהאב רוצה ומוכן למסור נפשו ולחזור על הפתחים, הוא דבר גדול וחשוב מאד, אבל לחייבו אין בידנו, ולא נזכר בהלכה חיוב זה אפילו במזונות וק"ו ברפואה. ואדרבה האב הרצוף ושובר עד עמקי נפשו ממחלת בנו, וצריך לטפל בו בגופו בטירחא מרובה, להטיל עליו גם חיוב לחזור על הפתחים ולקבץ מעות עד שיתמוטט לגמרי, אינו משורת הדין והיושר. אלא חובת הציבור באופן זה להחליף חושים להצלת הילד במעות שיאספו מהציבור, ולא יגרמו ח"ו להתמוטטות האב והמשפחה כמצוי שהעול הכספי בנוסף לעול הטיפולי - גורמים להרס המשפחה מתוך הלחץ והמצוק. ובודאי לא לזה כיון רבינו ה"מנחת יצחק", אלא רק לעודד מאמץ האב כפי האפשרות, וכאמור מוכח מהפוסקים שאינו חיוב מהדין.

וק"ו בנידון"ד, כאשר "הדיינים מטעם" מחייבים האב בהוצאות רפואיות עצומות על ילדו החולה עד שמתמוטט ח"ו, שאין כאן מידת הרחמים, אלא גזל ועושק, ולזרוק אבן אחרי הנופל, וסופו שאינו משלם חיובם המרושע, ונעצר ונכלא בבית הסוהר על שלא גנב וגזל לרפואת בנו - סדום זה כאן...

האשה נגעו בה. וכן דייק המהר"ם שי"ף (כתובות סה:) מלשון רש"י – "וכשם שהבעל זן אותה כך זן אותו עמה" – דדעתו כר"ן. וכ"ה בשו"ת מהרשד"ם (יר"ד סימן קס"ו דף שנו ריש טור א') שגם דעת רש"י כדעת הר"ן שמזונות בניו עד גיל שש מדין מזונות אשתו נגעו בה. ובשו"ת דברי מלכיאל (ח"ה סימן קס"ה) מדייק שכ"ה דעת הריטב"א והרשב"א. וכ"ד המגיה של המשנה למלך (פ"ב מאישות הי"ד) בדעת הרמב"ם, ובאבני מילואים (סימן ע"א ס"ק א') דוחה את דעת המגיה. וכ"כ הקרבן נתנאל (כתובות סוף פ"ה סק"ל) בדעת הרא"ש, דחיוב מזונות לקטן בן שש – בכלל חיוב מזונות אשתו.

ולפי"ז במקרה שהבעל פטור ממזונות אשתו כגון במורדת, שזה דבר מאד מצוי כשבעל ואשה מגיעים לבי"ד היא כבר מורדת, א"כ כשם שפטור ממזונות אשתו המורדת כך פטור ג"כ ממזונות ילדיו, ויכול לומר קים לי כהר"ן ודעימיה. וכן כתב בספר עבודת השם (סוף סימן י"ז) וכן משמע באבני אפוד (ח"א אות ב'). ומש"כ **הישכיל עבדי** (ח"ז סימן י"ג סעיף א' אות ט"ז) שאין הבעל יכול לומר קים לי כהר"ן, מאחר שהר"ן דייק כך בדברי רש"י ובדברי רש"י אין הכרע, וגם הר"ן בסו"ד מסתפק בזה לדינא מאחר שלא ראה ראשונים שכותבים כך. הנה להאמור שרבים הראשונים הסוברים כר"ן, נמצא דגם הר"ן נשאר בזה לדינא. וכמו כן **בודאי שיכול הבעל לומר קים לי עפ"י הראשונים האחרים הנ"ל שבהם מפורש דמזונות בניו הקטנים תלויים בחיוב מזונות אשתו.** (וגם בדעת רש"י עצמו הבאנו שרבים דעתם בביאור שיטתו שכוונתו כדעת הר"ן), א"כ בודאי שיכול לומר קים לי כדעת הר"ן ושאר ראשונים דעימיה.

ומלבד זאת גם באופנים שנפסק כפייה במזונות (בקטני קטנים ויש לו בדוחק לפרנסם) **נחלקו הפוסקים האם זה כפייה בדברים או בשוטים, ודעת רוב הפוסקים שזה כפייה בשוטים.** אבל מ"מ נראה שדווקא כפייה בשוטים מותר, שזה לא דבר של ספק נפשות רק צערא דגופא, אבל ב"תקנת" הרבנות להכניס אדם לכלא עם פושעים בכדי לכפותו למזונות הוא איסור גמור, וכבר הכריעו גדולי הפוסקים בדורנו שהמוסר אדם שאינו מסוכן למשטרה יש לו דין "מוסר", כיון שבתא המאסר בכלא הוא נמצא עם פושעים וערבים מסוכנים, וכידוע שמצוי שאסירים מתאבדים או משתגעים ר"ל במקומות אלו מרוב התעללות המשטרה והאסירים הפושעים - א"כ איזה היתר יש "לדיינים מטעם" להושיב אבא בכלא בגלל שלא שילם מזונות, אין לזה שום מקום בהלכה - ודינם כמוסרים לערכאות, שאין להם חלק לעוה"ב כמבואר ברמב"ם (הל' תשובה פ"ג, הי"ב).

מזונות הילדים יכול האב לשלם גם בשווה כסף

בעצם חיוב המזונות לילדים, שנקבע "ברבנות מטעם" שמועבר באמצעות האם, וכאשר האב דואג לצרכי הילדים לא דרך האם, כתשלום 'תלמוד תורה' 'בתי ספר' וכו' - אינו מוכר מבחינת "בתי הדין הרבניים" והמדינה, ונחשב כאילו לא שילם כלל. דבר זה נוגד את ההלכה, (כי גם בקטנים עד סוף גיל שש שהאב חייב במזונותיהם, לא מצינו בפוסקים שצריך להעביר את התשלום דרך האם בדווקא, אלא העיקר שלקטנים יהיה בפועל מזונות כראוי).

והנה מצוי מאד בזמננו שהאם לוקחת את הכסף של הילדים לצרכיה: לביגוד, נופש, מימון העו"ד נגד הבעל וכדומה, שבוודאי שאין על האב חובה להעביר את הכסף דרך האם אלא רק דרך גורמים שסומך עליהם, וכל הכפייה של בתי הדין מטעם המדינה להעביר מזונות הקטנים דווקא דרך האם הוא גזל גמור.

ובחוקי "ארצות הברית" הורים המעוניינים לקבל השלמת הכנסה מהממשלה - חייבים להוכיח במסמכים שההטבות שנתנו להם עבור ילדיהם מגיעים ליעדם להוצאות השוטפות של הילדים, מזון, שכר לימוד, ביטוח רפואי וכיוצא בזה. לדוגמא, השימוש ב"פד סטמפס" הוא רק בקופות ברשתות המזון, כי תמיכה זו נועדה לאפשר תזונה בריאה ונכונה לילדים ולא לשום שימוש אחר. לעומת זאת "במדינת ישראל" גם כאשר הבעל מתלונן כי האשה לוקחת את כספי "הביטוח הלאומי" שניתנים עבור הילדים לעצמה (לבילויים במסעדות ובתי קפה, ולקניית בגדים ותכשיטים לעצמה), ומרעיבה את הילדים, ממשיכה האשה לקבל את הכסף לחשבונה האישי ולא לילדים. כי במדינת ישראל המטרה היא לא טובת הילדים אלא "טובת" האשה בלבד! (וע"ז אמרו חז"ל "כל טובתם של רשעים אצל צדיקים רעה היא").

לא לחינם בא"י יותר מחמישים אחוז מהחילוניים מהמשפחות האמידות ("העשירון העליון") הם משפחות חד הוריות! וגם בשאר הציבור החילוני מדובר בעשרות אחוזים של גירושין ר"ל. כי המדינה דואגת רק לטובת האשה בצורה לא אחראית הגורמת לפירוק משפחות והרס הילדים. ואין בדעתם להטיב עם הילדים, שהרי ידוע שעל המזונות שהאב מעביר לחשבונה של האם אחר הגירושין עבור הילדים, אין שום פיקוח וביקורת אם הילדים נהנים מהכסף

אפילו מעט או הכל הולך לצורכי האשה בלבד. והעידו עו"ד רבים, שמצוי בזמנינו שנשים רבות לוקחות את כסף המזונות לעצמן ואת הילדים הן מענים ומרעיבים, ודי למבין בזה.

– יא –

חיוב האב במגורים ("מדור") וכסות ילדיו – דינם כמזונות

מפורש בשולחן ערוך (אבה"ע סמן עג, ו) וז"ל: "בניו ובנותיו עד בני שש חייב ליתן להם כסות וכלי תשיש ומדור (מגורים), ואינו נותן להם כפי עושרו, אלא כפי צורכן בלבד". וכתב בב"ש (ס"ק ד) "ואף אחר שש מפצירים, ואם הוא אמוד כופין אותה כמו גבי מזונות, ח"מ". והעתיקו לדינא בבא"ט (ס"ק ג).
וראה לעיל (באות ה) שאמיד היינו עשיר שיש בידו לפרנסם בריוח, וכל חיובי "הדיינים מטעם" בבגדים ובמדור לילדים מעל גיל שש כשהאב אינו עשיר, וק"ו כשהוא עני מרוד (שאז אפילו על קטנים משש א"א לחייבו במזונות ומדור וכסות) - הם גזל ועושק גמור.

– יב –

כפייה כשחסר מזונות לאשה וילדים – פוסלת הגט

כאן המקום להתריע על "דיינים מטעם" המאיימים בכפיית גט משום שהבעל לא משלם מזונות.
הנה כידוע, יש שני סוגי חיוב מזונות. הראשון, מזונות הילדים, שהוא חיוב האב לילדיו, ובוודאי שאין לזה שום קשר לחיוב גט, כמו שנתבאר באריכות בסימן זה.
והשני מזונות האשה - וחיוב זה כל זמן שהיא תחתיו, אבל כשמורדת אינו חייב במזונותיה - כמבואר בשו"ע אבה"ע (סימן עז, ב) וברוב המקרים כיום כאשר האשה תובעת גט "בביה"ד הרבני" היא כבר במצב של מורדת בתשה"מ, שכבר אין לבעל שום חיוב מזונות כלפיה. [ורק במקרים שהמניעה מהבעל (וחייב לגרשה ע"פ דין), שאין לו גבו"א, או מונע עונה כרמ"א אבה"ע קנד, ז – אינה נחשבת למורדת, וחייב במזונותיה עד שיגרשה – ראה כע"ז בשד"ח (אסי"ד גירושין א, יב) בשם האחרונים, והביא שם בתו"ד – דדעת ה"אוזן אהרן" דאין לחייב הבעל במזונות בכה"ג, דחשש לדעת הריטב"א והרדב"ז ייעו"ש].

גם במצבים המעטים שאינה מורדת רק דורשת מזונות בלבד, הכפייה המותרת היא על המזונות ולא על הגט עצמו, כמבואר באבה"ע (סימן קנד, ג) שהלכה כשמואל, ורק אם לא יתן יגרשנה. והנה שיעור המזונות שכופים - מבואר בשולחן ערוך (אבה"ע סימן ע, ג) "ואם היה עני ביותר ואינו יכול ליתן אפילו לחם שהיא צריכה, כופין אותו להוציא". ובבית שמואל (ס"ק ז) ובחלקת מחוקק (ס"ק ט) כתבו וז"ל: "משמע אבל אם יכול ליתן לה לחם, אף שאין יכול ליתן לה ליפתן ושמן ושאר דברים מ"מ אין כופין להוציא בשבילם", וכ"ה בבאה"ט (ס"ק ה).

ושיעור לחם לחודש לאשה הוא כמאה שקלים בלבד. וגם לדעת הכה"ג שהו"ד ברעק"א (שם) "ה"ה כל מיני מזון כל שאינו יכול לזון כעני שבישראל", מלבד שגדולי הפוסקים הנ"ל פסקו כרמב"ם ושו"ע דיש כפייה רק על מניעת לחם, מ"מ גם לדעת הכה"ג התוספת של שאר מיני מזון הוא כעני שבישראל, שהוא כמאתיים עד שלוש מאות שקל בחודש בלבד, מלבד זאת הרמ"א חולק על השו"ע, דעני ביותר שאין לו אפילו לחם לאשתו, אין כופין אותו להוציא.

אשה המתפרנסת מעבודתה (ויש לה המינימום הנ"ל), לכל הדעות אין כופים את הבעל לגרשה משום שאינה זנה - פסקי ריא"ז (כתובות פ"ה הלכה ה, אות ו), נתיבות משפט (אלגזי, עמ' קנה, א). והו"ה שאין כופים כשאחרים הסכימו לפרנסה במקום הבעל - כנה"ג (אבה"ע סימן קנד הגה"ט כא) בשם המהרי"ט (ח"א סימן קיג). ומדברי הפוסקים נלמד, שאשה המקבלת לפרנסתה כספים מקרנות צדקה (או משרות הרווחה וכדומה, באופן שאינה צריכה לחזור על הפתחים), שאין כופים את הבעל שאינו זנה לגרשה.

ודייני דפרסאי שמאיימים בכפיית גט בשביל העדר מזונות האשה וק"ו הילדים. וק"ו כאשר מבצעים כפייה בפועל בשל כך, הם מתירים אשת איש לעלמא ומרבים ממזרים בישראל.

אולם גם עבור המזונות שחייב בהם הבעל עפ"י הדין (שהאשה אינה מורדת ולא שילם הבעל מזונות כלל, גם לא בשיעור הנזכר בסעיף זה) - אסור לאשה לפנות לרשויות שיעצרו את הבעל, דהרי עפ"י ההלכה אסור לחבוש במאסר יהודי שלא שילם חובו (ואפילו אם החייב הסכים להאסר תמורת חובו), כמש"כ הרא"ש (כלל פח סעיף י), טור (ח"מ סימן צז), חזה התנופה (סימן יד), ושתי הלחם (סימן ט - דאפילו לאיים עליו במאסר אסור). וכפיית מזונות ע"י ה"הוצאה לפועל" שאפשרית רק אחרי שעבר הזמן ולא שילם, הרי זה ככפיית חוב בעלמא שאסורה בכל ענין (ראה באריכות להלן בעמ' שנד).

דינים העולים מסימן זה

א. קטנים עד סוף גיל שש כופים את האב לזונם גם אם אינו אמיד - שו"ע
(אבה"ע סימן עא), א עפ"י הב"ש והט"ז שדייקו כן בשו"ע. וכ"מ בריטב"א כתובות
סה: ובנימוק"י (שם) ועוד ראשונים. (אות א').

ב. אינו אמיד היינו שיכול לפרנס בניו ע"י הדחק - ועליו כתבו הפוסקים
שחייב לדחוק לפרנס בניו עד סוף גיל שש - מאירי נימוקי יוסף רש"י ר"ן תוס'
רי"ד (כתובות מט:), שו"ת הרשב"א (ח"ג סימן רצ"ב) הרע"ב (כתובות שם).

ג. עני מרוד אינו חייב במזונות גם בקטנים פחות מגיל שש, ואינו מחוייב
לחזור על הפתחים, והטעם מבואר בתשובות אחרונים דבאינו יכול לפרנסם ע"י
הדחק חייו קודמים. וכתב התיו"ט דעני מרוד אינו חייב במזונות גם כשיכול
להשכיר עצמו כפועל (אות ה').

ד. קטנים מתחילת גיל שבע אין כופים האב לזונם אם אינו אמיד רק
מפצירים בו ומביישים אותו - (שו"ע שם) וכל זה כשיש בידו בצמצום לתת להם
אבל אב עני ביותר אף אין מכלימים אותו כשאינו זן בניו מגיל שבע והלאה.

ה. באדם אמיד - עשיר, שיש בידו מזונות לפרנסם בריוח- בי"ד כופים אותו
ליתן לבניו עד שיגדלו - שו"ע שם וראשונים (הנ"ל אות ב').

ו. בכל המקרים אסור לכפות אדם ע"י מאסר בכלא או איומים וכדומה.
ותקנת הרבנות הראשית לבצע כפייה ומאסרים על אדם שלא משלם מזונות
לבניו הקטנים הוא גזל ועושק ומסירה לערכאות, במיוחד תקנתם לחייב
ולכפות עד גיל 15 (או 18) אין לה יסוד בהלכה, והוא גזל גמור. (אות ג').

ז. הרבנות אין לה כוח לתקן תקנות למיגדר מילתא כי הם אינם מייצגים את
רוב הציבור, ולא נבחרו על ידו, כמו שהארכנו להלן (בסימן יא אות ה). ואפילו
בתקנה שנקבעה ע"י רוב הציבור א"א לכוף המיעוט כשהם מאוגדים בקהילה
נפרדת - וראה עוד טעמים רבים נוספים בגוף הסימן. (אות ב')

ח. הטענה שכביכול תקנת הרבנות הוא "משמרת למשמרת" הרחבת מצוות צדקה שמחוייב בה כל יהודי. הוא סמיות עינא, דהא מעל גיל שש מבואר בשו"ע שבאינו אמיד אין שום תקנה של חיוב ממוני עבור המזונות של ילדיו, אלא רק מצוה בעלמא מדין צדקה ובעני מרוד שאין לו, אפילו חיוב מדין צדקה אין מוטל עליו. אולם ברבנות הכופים בלא להתייחס למצב האב, וביותר שכופים ע"י מעצרים ועיקולים דבר שלא נזכר כלל בשו"ע, אלא רק "נקבע" ע"י הרבנות בכפוף למשפטי הגויים - פשוט וברור שתקנת הרבנות אינה משמרת למשמרת, אלא הליכה בחוקות ומשפטי הגויים. (אות ג)

ט. טענת הרבנות הראשית שהם מייצגים את הציבור, כי עשו התקנה בהסכמת הרבנים בערי הארץ והמועצות דתיות, הוא ליצנות גמורה, דחברי המועצה דתית שקבעו את עמדתם עפ"י שיקולים פוליטיים ולא דוקא שיקולים של טובת הציבור, אין להם דין טובי העיר, ובפרט שיש ביניהם חילוניים ואפיקורסים גמורים, שאינם יכולים להיות "ז' טובי העיר" - ראה בפנים דברי גדולי הפוסקים.

מלבד זאת הרבנים ברבנות מוננו רק לפסוק הלכות ומעולם לא מוננו לתקן תקנות – וע"כ יכולים אפילו המיעוט למחות בתקנתם - שו"ת הרשב"א ח"ג סימן תכח (אות ב).

י. לשלטון בישראל אין כח של דינא דמלכותא לקביעת מזונות - כי דין זה נאמר רק בדברים שהם צורך המלכות כמיסים וארנוניות והנפקת מטבעות - רמ"א (חו"מ סימן שסט ח, יא) ובסמ"ע (ס"ק כא) עפ"י שו"ת הרשב"א. (אות ד)

והנהגת הרבנות לכוף על מזונות עד גיל 15 (או 18) הוא גזל גמור והליכה בחוקי הגויים.

יא. הזכרנו בסימן זה (אות ו וכן להלן סימן יא אות ד) עדויות הרבנים ועו"ד, שתקנת הרבנות במזונות גרמה להרס אלפים ורבבות משפחות מישראל, ועל כן גם "לשיטתם" כל הטעמים שהזכירו ל"תקנתם" נתבטלו מזמן, ואין בתקנה סעד וסמך לשלום בית ולחינוך הילדים, אלא להריסתם והורדתם לשאול והוצאתם לתרבות רעה ר"ל. וחובה למחות "ברבנים הראשיים" שבידם לבטל את 'תקנת המזונות'. (אות ג בהערה).

יב. כופים האב לשכור מלמד לבנו ללמדו תורה שבכתב, ולתורה שבעל פה וק"ו ללימודי חול אין כופים האב לשלמם. וכן ללימוד הבנות אין כופים האב לשלם. והגם שהונהג ע"י "החפץ חיים" ושאר גדולי הדור שעבר ללמד הבנות תורה שבכתב ושבע"פ במידת הצורך שלא תגררנה אחרי החילוניים והפשרניים - והוא בגדר "לאפרושי מאסורא" (או"ח סימן שמג). והו"ה בחינוך הבנים כולל לימודי חול הנצרכים שיש בהם בזמנינו צורך הדור ולאפרושי מאיסורא. מ"מ כשאין לאב לשלם, אסור לכפותו ואינו מחוייב לחזר על הפתחים ולקבץ נדבות בשביל זה. (אות ז)

יג. אשרי ישראל קדושים המוסרים נפשם על חינוך ילדיהם, ומוציאים כסף יותר מחיובם עפ"י דין - שהם מובטחים שלא יפסידו, כמו שאמרו חז"ל (ר"ה יז.). "דכל מזונותיו של אדם קצובים, חוץ מהוצאות שבת ויו"ט והוצאות בניו לת"ת" (ועי' במשנ"ב תקכט בביה"ל ד"ה ואל), אבל הכפייה הנעשית על האב ע"י "הדיינים מטעם" להוצאות לימודים שאינו חייב בהם - אסורה, והיא גזל ועושק.

כאשר אין יד האב משגת לשלם למסגרת חינוכית מלאה לבניו ובנותיו שבדורנו נחשב "לאפרושי מאיסורא" - מחובת הציבור לדאוג לזה. (אות ז)

יד. חובה להתריע ש"המשמורת" שנותנים "הדיינים מטעם" לאם להחליט כרצונה על מוסדות חינוך של הבנים והבנות, הוא חלק ממשפט הערכאות שלהם, שלאב יש "זכות" אחת לשמש ככספומט לאם וילדיה, ומעבר לכך אין לו שום דיעה על חינוכם ועתידם.... נגד ההלכה והפוסקים, שהחלטה על מקום חינוך הבנים והבנות מסורה לאב ולא לאם (אות ז).

טו. הלכה למעשה, אין חיוב על האב לרפואת ילדיו, בין אם יש להם קיצבה ובין אין להם קיצבה, שחז"ל תיקנו בילדיו חיוב מזונות בלבד ולא חיוב רפואה, ואם האב מוסר נפשו לאסוף צדקה לרפואתם, אשרי חלקו, אבל חיוב אין לו. ואדרבה ברוב הפעמים המאמצים של האב (והאם) לעסוק ברופאים ורפואות לוקחים את כל כוחות הנפש, ואם נטיל עליו גם לקבץ מעות עלול להתמוטט לגמרי, ואינו משורת הדין והיושר לנהוג כן, אלא הציבור (יחידים וקופות צדקה) עוזרים בעול הכספי של הוצאות הרפואה שלא ימוטו רגלי האב והאם ח"ו, כפי שהיה נהוג בכל הדורות בקהלות ישראל (אות ח).

טז. עפ"י דין תורה גם בקטנים שחייב במזונם (עד סוף גיל שש), יכול האב לשלם בשווה כסף 'קניית בגדים' 'תשלום חינוך הילדים' וכדומה. הרבנות המחייבת את האב להעביר את הכסף לאם בדוקא (על כל הילדים שנשארים אצלה עד גיל שמונה עשרה) - הוא גזל ועושק, וגם אינו תועלת לילדים כי לא תמיד הכסף מגיע ליעדו (ראה להלן סעיף יז).

יז. "חוקי" מדינת ישראל ב"ביטוח לאומי" "ומזונות" גרועים אפילו מחוקי הגויים בארה"ב, שבישראל אינם דואגים כלל לטובת הילדים ותקנתם ונותנים לאם את כסף ה"ביטוח לאומי" וה"מזונות" של הילדים ויכולה להשתמש בו כרצונה למותרות ואת הילדים להרעיב (דברים שאירעו פעמים רבות). אולם בארה"ב אין ההורים מקבלים "השלמת הכנסה" מהמדינה בלא להוכיח במסמכים שההטבות שנתנו להם עבור ילדיהם אכן הגיעו ליעדם להוצאות השוטפות של הילדים, מזון, שכר לימוד, ביטוח רפואי וכיו"ב. בושנו מכל עם.

מתברר שכל החוקים של המזונות וכדומה במדינת ישראל - נועדו לעקור את הדת מישראל ולא להיטיב עם הילדים, והכל נעשה בסיוע ובחסות של בתי הדין "הרבניים" המתפקדים כערכאות של הגרועים שבאומות.

יח. מדור (דירה) וכסות בניו, דינם כמזונות - בעשיר מחייבים אותו במדור גם בגיל שבע ומעלה, באינו אמיד מחייבים רק עד סוף גיל שש. ובעני מרוד אין מחייבים אותו כלל אפילו במדור לבניו שמתחת לגיל שש.

יט. איומים וק"ו כפייה של הבעל לגט בגלל העדר מזונות האשה, בעני ביותר שאין לו, הם אסורים, כמפורש בפוסקים (לדעת השו"ע אבה"ע סימן עז, ג - בבעל עני הכפייה לגט אסורה אם נותן לאשה לחם, ולרמ"א אסורה גם כשלא נותן כלום). וכל שכן איומי או כפיית גט בגין אי תשלום מזונות הילדים (אפילו בעשיר שיש לו) - אסורים מהדין, ומרבים ממזרים בישראל (אות ט).

סימן י

דין משמורת הילדים – אצל האב או האם והאם האב יכול לסרב לשלם מזונות כשהילדים אינם אצלו

- א -

משמורת הילדים – דברי הפוסקים

במשנה בכתובות דף קא: איתא אדם שנשא אשה שיש לה בת מאיש אחר ופסק עם האשה לזון את בתה חמש שנים והתגרשו באמצע ונישאת לאחר "לא יאמר הבעל הראשון לכשתבוא אצלי אזונה, אלא מוליך לה מזונותיה למקום שאמה" (שהאם נמצאת). מדייק רב חסדא (שם קב:) שמזה שכתוב שמוליך מזונותיה למקום שאמה ולא כתוב במשנה למקום שהבת נמצאת, מוכח שבת אצל אמה בין גדולה ובין קטנה.

והנה ברא"ש (כתובות פ"ב, ד) ובטור (אבה"ע סימן פב) הביאו מחלוקת בזה, י"א דוקא באלמנה הבת אצל האמא ולא אצל קרובי האב כיון שהאמא יותר קרובה לבת, אבל בגרושה שהאב קיים, לעולם הבת אצל האב אחרי גיל שש. והטעם מובא בט"ז (אבה"ע בסימן פ"ב ס"ק ד') בשם מהרש"ל וז"ל "כיון שאביה חי עדיף הוא מהאם ועוד שהאב חייב לזונה", לעומת זאת דעת הרמ"ה בשם הגאונים, וכך פסקו הרמב"ם, הרא"ש ושו"ע (שם סעיף ז) שגם בגרושה ואביה חי לעולם הבת אצל האם. ומבואר טעמו בשו"ת הר"י מיגאש (סימן ע"א) והלכות גדולות (הלכות כתובות, מהדורת "מכון ירושלים" עמ' שעד), ובתשובות הגאונים (שערי צדק שער ד, ח"ד סימן מו), כיון שטוב לבת שתהיה אצל האם כדי שתלמד מהאם מלאכת הטויה והפיקוח בצרכי הבית וכל כיוצא בזה. ובשו"ת הרמב"ם (סימן שסז) מבואר טעם אחר, שאין צניעות הבת שתהיה אלא אצל אמה, ואפילו נשואה.

לעומת זאת לגבי בנים נפסק בשו"ע (שם) עפ"י הרמב"ם שעד גיל שש הם נמצאים אצל האם, אם היא רוצה, כיון שקטן ניחא ליה בצוותא דאמיה, אבל אחרי גיל שש הבנים לעולם נמצאים עם האב. הטעם מובא באחרונים - המגיד משנה, (אישות פכ"א, הי"ז) הח"מ והב"ש (בסימן פב ס"ז) - כיון שמצוות חינוך ללמד תורה מוטל על האב ולא על האם, וכן חייב האב לפדותו, להשיאו אשה וללמדו אומנות, לכך הבן צריך להיות עם האב. ואפילו שגם פחות מגיל שש צריך ללמדו תורה צוה וכו', אבל לזה מספיק שיתראה אביו עימו מעט זמן וילמדו, משא"כ לאחר שש שצריך ללמדו הרבה תורה, הבן צריך לגור עם אביו, ואם הבן אינו רוצה להפרד מאמו, אין לאב חיוב מזונות מדין צדקה כל זמן שאינו שומע לקולו (ח"מוב"ש, שם).

אמנם דעת הראב"ד (פכ"א מאישות הי"ז) והרא"ש (בשו"ת כלל פ"ב סימן ב') שאפילו פחות מגיל שש מגיל ארבע חמש שצריך ללמדו תורה צוה וכו' צריך בשביל זה להיות עם האב.

וראה בפתחי תשובה (פב סק"ד) בשם הנודע ביהודה וכן בבאה"ט (סק"ה) בשם תשובת מהרשד"ם (חלק אבן העזר סימן קכ"ג) שבמקרה שהאם רוצה להעתיק את מקום מגוריה לעיר אחרת ממקום האב, גם לדעת השו"ע והרמב"ם הבנים פחות מגיל שש נמצאים עם האב, כיון שהאב לא יכול ללמד אותם פסוק תורה ציוה וכו' כאשר האם גרה בעיר אחרת.

המורם מכל הנ"ל, משמורת הבת - י"א שהובא ברא"ש ובטור שעד גיל שש ברשות האם ואחרי גיל שש ברשות האב. ברם להלכה נפסק ברמב"ם, ברא"ש ובשו"ע (ח"מ פב, ז) שהבת לעולם נמצאת אצל האם ולא אצל האב. לעומת זאת לגבי בנים אחרי גיל שש לכל הדעות הבנים נמצאים במשמורת האב ולא האם. ולפני גיל שש לדעת השו"ע והרמב"ם ברשות האם ולדעת הראב"ד והרא"ש ברשות האב מגיל ארבע חמש.

ברם כאשר האם רוצה לעקור את דירתה ממקום האב, כו"ע מודים (גם הרמב"ם והשו"ע) שמגיל ארבע-חמש משמורת הבנים אצל האב ולא אצל האם - ראה בשו"ת מהרשד"ם (סימן קכג), כנה"ג (הגה"ט ס"ק כב), פ"ת (שם סק"ד) בשם הנודע ביהודה (מהדו"ת סו"ס פט). וכ"ה באחרוני זמנינו, שו"ת מנחת יצחק (ח"ז סימן קיג), שו"ת להורות נתן (ח"ג סימן פח, ח).

גם בבת שהיא במשמורת האם, זכות האב לראות את בתו לעיתים קרובות - ולכן זכות האב להתנגד שהאם תעבור עם הבת לגור בעיר מרוחקת וק"ו במדינה אחרת - כמו שכתבו גדולי הפוסקים, המהרשד"ם (אבה"ע סימן קכג), המבי"ט (ח"א סימן קסה), רדב"ז (ח"א סימן שס), פרמט"א (ח"ב סימן קי), שופריה דיעקב (בירדוגו אבה"ע סימן ס), לב מבין (אבה"ע סימן קלח), [והמהריב"ל (ח"א סימן נח) שמתיר לאם לקחת את בתה עמה למרחקים, הוא יחדיאה נגד כל הפוסקים הנ"ל דס"ל כמהרשד"ם]. ולענין חיוב מזונות על בת שדרה עם אמה במרחקים - כתב בשופריה דיעקב (שם) דכוליה עלמא מודים דהאב פטור ממזונות בתו הגרה במרחקים (גם כשהיא פחות מגיל שש).

- ב -

בנים מגיל שבע שנשארו במשמורת האם - אביהם פטור ממזונותיהם

במשמורת הבנות - נפסק בשו"ע (ח"מ פב, ז) שאפילו אם נישאת האם לאחר, אם האב יש לו כסף, כופים אותו לזון בתו מדין צדקה.

אולם במשמורת הבנים כאמור לעיל שאחרי גיל שש הכרעת השו"ע שהם ברשות האב, ונפסק בח"מ (סק"ט) וב"ש (סק"ח) שאם אחרי גיל שש הבן מסרב בתוקף לעזוב את אמו - יכול האב לומר כל זמן שאינו שומע בקולי להיות אצלי

ללמדו תורה, אין עלי חיוב צדקה לפרנסו - **ופטור האב לפרנסו אחרי גיל שש כשאינו אצלו אפילו כשהוא עשיר**. וכבר הבאנו לעיל דברי הפ"ת **כשהאם עוברת לעיר אחרת ממקום מגורי האב** - כו"ע מודים דבכה"ג כבר מגיל ארבע - חמש משמורת הבנים אצל האב וע"כ כשהבנים אינם אצל האב **ועברו לעיר אחרת - פטור ממזונותיהם מגיל ארבע - חמש**.

מהאמור עולה לדינא, שהרבנות מטעם ש"פוסקים" שמשמורת הבנים עד גיל שמונה עשרה אצל האם, ומחייבים במזונותיהם את האב, כפי המקובל בערכאות דבית המשפט - עושים נגד ההלכה דהסכמת והכרעת כל הפוסקים דבן מעל גיל שש חייב להיות במשמורת האב, ואם לאו אין האב חייב לפרנסו מדין צדקה, אפילו הוא עשיר. (ותקנת הרבנות משנת תש"ד כבר הוכחנו בארוכה שאינה מחייבת את הציבור כלל, וגם הם תיקנו כפייה במקום שחייב לזון, אבל בנידו"ד שאינו חייב לזון כלל, גם הרבנות בתחילת התקנה בשנת תש"ד לא תקנו כפייה ראה בהרחבה לעיל בהערה 49, והוא המצאה חדשה, להוציא ממון באלימות וגזלנותא **כפי דרישות הפריצים בכנסת המינים ובית המשפט החולני**).

ולפי המבואר במאירי (ב"ק נו:.) ובספר ההשלמה (פ"ו סימן א) שאפילו גזל בגרמא שחייב רק בדיני שמים, אם לא החזיר פסול לעדות ולדין, וכל דיניו בטלים, א"כ ע"י פסקי הגזלנותא דבי"ד מטעם, **עקרו מעצמם שם בי"ד ודיניהם בטלים**.

- ג -

בן בגיל שבע במשמורת האב - גם כשלומד בתלמוד תורה

ושמענו דיינים שרצו לדחות כל הנ"ל, כי היום שהבן לומד בתלמוד תורה ישנתנה הדין, ואין חובה שיהיה מגיל שבע אצל אביו, דסגי לו בלימודיו בתלמוד תורה.

הנה דבריהם טעות מצד המציאות, דמתקנת רבי יהושע בן גמלא (ב"ב כא.) ובכל הדורות הבנים כמעט כולם למדו בתלמוד תורה, כנפסק בשו"ע (יו"ד סי' רמה, ז, ח) **או אצל מלמד פרטי - ולא האב עצמו לימדם, ואע"פ כן כתבו השו"ע והאחרונים שמשמורת הבנים מגיל שבע אצל האב משום מצוות ת"ת שמחוייב בה. והטעם פשוט, דמלבד הלימוד בת"ת חייב האב לחזור עם בנו על מה שלמד בת"ת. ומלבד זאת, כיון שהחוב לשלם למלמד בנו תורה מוטל על האב, שפיר חייב הבן להיות אצלו** [ורק בבת שצריכה ללמוד מהאם עשיית צרכי הבית או מדין צניעות לרמב"ם, אשכחנא חידוש בפוסקים שחייב לזונה אף שהיא אצל האם, אולם בבן דליכא האי טעמא פשיטא ליה לפוסקים דכיון שהאב חייב ללמד בנו תורה, חייב לדור אצל אביו]. **וחובת החינוך של**

האב מקיפה את כל תחומי החיים, מצוות עשה ול"ת, חינוך לדרך ארץ ומידות - ראה בשל"ה הקדוש (שער האותיות, ערך "דרך ארץ") ופלא יועץ (ערך חינוך). וראה עוד משנ"ב (סימן שמג סק"ב) **דחיוב חינוך מוטל על האב**, ויש מהאחרונים הסוברים דמוטל גם על האם.

ודע שאפילו כשהורים חילונים ח"ו, ואין האב מגדל בנו לתורה כלל, מ"מ משמורת הבן אצל האב מגיל שבע, דכבר מבואר בחלקת מחוקק (אבה"ע סימן פב, ט) שחוץ מחיוב ת"ת יש עוד סיבות שהבן אצל אביו, דבגמ' קידושין כט. מפורש דהאב חייב חוץ מללמדו תורה בדברים נוספים, ללמדו אומנות ולהשיאו אשה - וחיובים אלו שייכים גם באב חילוני דגם הוא דואג לבנו ללמוד מקצוע מפרנס ולעזור לו בנשואין.⁵⁴

⁵⁴ והנה ברמב"ם ובשו"ע לא הביאו לדינא חיוב האב ללמד בנו אומנות, ומ"מ נראה דאף לדעתם שאין לאב מצוה, כיון שדרך העולם שהאב דואג ללמד בנו אומנות (ולא האם) לכן טובת הבן להיות במשמורת האב גם בגלל לימוד אומנות. ברם מלשון "החלקת מחוקק" הנ"ל שכתב "ללמדו ושאר דברים", וכנראה כוונתו לגמ' בקידושין (כט.). וא"כ משמע שדעתו ד"ללמדו אומנות" הוא מצוה כמו "ללמדו תורה", ודלא כרמב"ם ושו"ע. ואפשר דהח"מ הבין בדעת הראשונים דס"ל דיש לאב מצוה ללמד בנו אומנות, ומה שלא הזכירו זאת במפורש, כי הוא כלול "במצות חינוך - לאפרושי מאיסורא" דאו"ח סימן שמג שמוטל על האב, ו"ללמדו אומנות" ג"כ בכלל הפרשה מאיסור שלא ילסטם את הבריות (דומיא דגמ' נזיר כט. שהאב מזיר את בנו מדין חינוך, שעל ידי שמפרישו מתאוות העולם ניצול מאיסורים, וה"נ בנידו"ד). ועיין.

אולם גם לדעת ה"חלקת מחוקק" אין כפייה על "ללמדו אומנות" - כיון שלדעת הרבה פוסקים הכפייה על מ"ע המוזכרת בכתובות פו. הוא רק על מ"ע דאורייתא, וחינוך בנו הוא רק דרבנן כדמוכח מיומא פב. ונזיר כט. ברם אי ס"ל לחלקת מחוקק כראשונים שכופים גם על מצוה דרבנן (עיין שדה חמד מערכת כ, כלל לט) - מ"מ מאחר ובשו"ע יו"ד רמה, ו - הזוכר לשון חובה רק על לימוד תורה שבכתב של בנו, ועל תורה שבעל פה אפילו כשיש לאב יכולת הזוכר רק מצוה - אין כפייה במצוה (ראה בהרחבה לעיל סימן ט אות ז בשם השד"ח). וכל שכן לענין "ללמדו אומנות" - י"ל דכוונת החלקת מחוקק דהגון לעשותו אבל אינו חיוב, וס"ל כדעת המאירי בנזיר כט. דרב יוחנן נחלק על ר"ל וס"ל דחינוך דקטן נאמר רק על הפרשתו כשעושה איסור ממש - ולא על דבר שמונע ממנו איסור עתידי כהפרשה דנזירות. והוא הדין "בללמדו אומנות" שהוא מניעה מאיסור עתידי בלבד שלא ילסטם את הבריות, אין חיוב חינוך בקטן ורק הגון לעשותו.

עוד נראה, דאע"פ שיסוד תקנת חז"ל שכן אצל אביו הוא משום שחייב האב ללמד בנו תורה, מ"מ לא נתנו חכמים דבריהם לשיעורין, וע"כ גם כאשר האב חילוני שלא ילמד את בנו תורה, נשארה התקנה דבן אצל אביו.

אולם במקרים שהאב חילוני והאם שומרת תורה ומצוות - בי"ד צריכים לתת לאמא גם את משמורת הבנים, כי הרי נפסק להלכה במשנ"ב (בסימן שמג, ד) בשם המג"א שלא רק להכניס מאכל איסור לפיו של הקטן אסור לכל אדם, אלא אף לתת בידי הקטן דבר מאכל של איסור כדי לשחק בו, כיון שיכול לאוכלו, הוא איסור דאורייתא שמוזהרים עליו כל ישראל, ולא רק האב. ולכן אסור לבית דין להשאיר את הבן ב"משמורת" אביו החילוני כשאמו שומרת מצוות, כיון שהאב החילוני נותן דברים אסורים בידים של הבן. (מאכלות אסורות, מינות ואפיקורסות, אביורייהו דג"ע בנתינת סרטי תועבה, ובלקחת הבן למקומות פריצות כחופים

וא"כ פשוט לדינא דגם באב חילוני משמורת הבן מגיל שבע אצל אביו. וק"ו באב עם הארץ אבל שומר תורה ומצוות משמורת הבן מגיל שבע אצלו, למרות שאינו יודע ללמוד גמרא עם בנו, מ"מ מצוות חינוך לרוב הראשונים מוטלת רק על האב ולא על האם - ראה בשו"ע או"ח סימן שמג ס"א ובמשנ"ב ס"ק א-ג שמצוות חינוך המוטלת על האב זה גם להפריש בנו מאיסורים ולא רק ללמדו תורה.

[ואין להקשות דא"כ מדין חינוך שהבת תהיה אצל האב, דראה במג"א ובמחצה"ש (או"ח סימן שמג סק"א) שאין מצוות חינוך של הבת על האב. ועוד י"ל, ע"פ דברי הראשונים שהובאו בדריהם באות א, שבת אצל האם, כי טוב לבת שתלמד "מלאכת הטויה והפיקוח בצרכי הבית" - וכיון שלימוד צרכי הבית הוא דווקא אצל אמה, דבר זה דוחה חיוב חינוך דהאב שאינו יכול לחנכה לצרכי הבית, ובכה"ג מסתפקים בחינוך האם, גם אם הוא פחות מחינוך האב].

המורם לדינא שבן מגיל שבע הוא במשמורת האב - בין אם אביו ת"ח או עם הארץ, ואפילו כשאביו חילוני וכמושנ"ת. (כשאחד ההורים חילוני והשני שומר מצוות, חובת בית הדין לתת את ה"משמורת" של הבנים והבנות להורה הדתי בדווקא - ראה בהרחבה בהערה 54).

- ד -

בתי"ד הרבניים פסולים לדון על "משמורת הילדים"

כתב בכנה"ג (אבה"ע סימן פב הגהב"י אות י) שרק בי"ד החשוב שבעיר יכול לדון במשמורת הילדים. וכע"ז כתב בשו"ת מהר"ם פאדווה (סימן נג) שצריך בי"ד רבה, וכ"מ בשו"ת מהרש"ך (ח"א סימן קפז), משפט צדק (ח"א סימן כג). וכבר ביארנו בהרחבה (בסימן א אות ה) שדיינים "בתי הדין הרבניים" הם גרועים מהדיוטות ונחשבים "כיושבי קרנות" - ברור שאינם יכולים לדון כלל על "משמורת הילדים", שנמסר אך ורק לבית הדין החשוב שבעיר ולא להדיוטות ויושבי קרנות. וכל התוצאות והנזקים הנגרמים לבעל "מפסקיהם" של בריוני הרבנות - הם גזל ועושק.

מעורבים, ושאר איסורי תורה). דודאי בכה"ג לא תיקנו חכמים שבן אצל אביו. וכן מוכח לדינא לכל המעיין בדברי הרמ"א הח"מ וב"ש באבה"ע סי' פב, ס"ק י, דמיירי באומדנא דבי"ד בלחודא, ובנידון דידן שהוא "ספי ליה איסורא בידים" ולא טובה בעלמא, לכו"ע אין לתת הבן או הבת ל"משמורת" של ההורה שאינו שומר תורה ומצוות. וכן להיפך ב"משמורת הבנות" כשהאם חילונית, בי"ד חייבים לתת את "משמורת הבנות" לאב השומר תורה ומצוות - כדי שלא תאכיל האם את הבנות באיסורים בידים (וכן מפורש בשו"ת מהריב"ל ח"א סימן נח, מהדורת ס.ל.א). גם כששני ההורים חילונים, אם יש אפשרות לבית הדין לשכנעם לשלוח את הילדים למקום שיתחנכו בו לשמירת תורה ומצוות, חובה על הבי"ד לעשות זאת.

משמיעים לבעל גט תמורת ויתור מזונות - הוא הונאה וגזל

מצוי מאד בבתי דין של הרבנות - שהבי"ד או עו"ד של האשה - מעוניינים לסיים את התיק מהר מהטעמים הידועים, ומציעים לבעל לתת גט תמורת חתימת האשה על ויתור מזונות הקטינים.

הצעה זו היא תרמית, כי גם לפי המשפט האזרחי (החילוני) ולהבדיל בין טמא לטהור - גם עפ"י ההלכה ויתור האשה על מזונות הילדים, אינו תקף כיון שהיא בגדר "אפוטרופוס" של הקטינים - ראה מפורש בשו"ע (אבה"ע סימן קיד ס"ג וסי' קיב ס"א) שמחילת האם על מזונות הבנות מועילה, כיון שהבנות ניזונות אחרי פטירת אביהם מתנאי כתובה (עד שיתבגרו או יתארסו), ע"כ כיון שאשה יכולה למחול על כתובתה, יכולה למחול גם תנאי כתובה, ומוכח שמזונות בנים קטנים שהם מעיקר הדין עד גיל שבע (ולא מדין כתובה) אין האשה יכולה למחול לבעל את חיוב מזונותיהם. וכע"ז מצינו שאדם שנשא אשה שהיה לה בת מאיש אחר ופסק לזונה חמש שנים, אין האם יכולה לפטור בעלה מלזון את בתה. ומבואר באחרונים (אבה"ע סימן קיד, בח"מ סק"ד ובב"ש סק"ו) דטעם הדבר כיון שזכים לאדם שלא בידיעתו אבל אין חבין לאדם שלא בידיעתו. והדברים ק"ו אם מזונות בתה מבעלה הראשון שכל חיוב המזונות הגיע מחמת התנאי שלה, שוב אין בכוחה לוותר ע"ז ולחוב בתה, בנידו"ד בבנים הקטנים שחיוב מזונות של האב מעיקר הדין, בודאי שאין האם יכולה לוותר לבעל על מזונותיהם בשביל לקבל גט - דאין לה זכות לחוב לקטנים שהיא אפוטרופוס שלהם.

וא"כ בי"ד ועו"ד שמציעים גט תמורת ויתור מזונות - הוא הונאה. ואם חתמו על הסכם כזה והלכה האשה אח"כ לבי"ד רבני או לבית המשפט לתבוע מזונות הקטנים - חייבים בית הדין שהונו את הבעל לשלם לבעל לכה"פ מדין גרמא לצאת ידי שמים (עיין חו"מ סימן כה) ואין זה גרמי כי אינו ודאי שהאשה תתבע המזונות אחרי שויתרה עליהם, ע"כ חשיב רק גרמא ולא גרמי (עיין רא"ש ב"ב פ' לא יחפור אות יז) - וכמו"כ עוברים בזה הבית דין על "מדבר שקר תרחק", גזל, "לפני עיוור לא תתן מכשול", "וארור משגה עיוור בדרך" (ראה ח"ח בפתיחה ארורין ובבמ"ח סק"ב). ודבר זה גם פוסל את כשרות הגט (ראה לעיל בהרחבה בסימן ח).

והדרך להסכם גיטין תמורת מזונות, יכול להתבצע רק אם תוותר האם על משמורת הילדים, ואף שצריך לזונם אצלו, הוא זול יותר מתשלום מזונות שקובעים בביהמ"ש וביה"ד מטעם, שמטילים חיוב מזונות גדול מאד, יותר מהמקובל בציבור החרדי להוציא באמת על גידול הילדים. וכן יש סיבה נוספת שהאב מעוניין לפרנס את הילדים בעצמו, משום שחושש שהאם לוקחת חלק גדול מהכסף של המזונות למותרות לעצמה ואת צרכי הילדים (מזון, לבוש, רפואה) מזניחה, וע"כ רוצה שיקבלו את המזונות אצלו ובביתו. [והגם שעפ"י השו"ע אם האשה מקבלת על עצמה בקנין את חיוב המזונות במקום האב, הוא מועיל - עיין חו"מ סימן ס סעיף ב, מ"מ בדבר שאינו קצוב הוא מחלוקת הפוסקים אי מהני קנין לחייבו ויתכן שגם מזונות הקטנים הוא דבר שאינו קצוב. וגם בעיקרא דמילתא כיון שבתי הדין הרבניים הולכים אחרי בית המשפט לענין משמורת הילדים, א"כ לא יועיל קנין האשה והתחייבותה לפרנס בעצמה את הילדים לפטור ולהציל את הבעל מרדיפת המזונות עפ"י "חוקיהם", וע"כ גם אם נעשה תנאי כזה בפועל לא יועיל. וב"בתי הדין הרבניים" שמרמים את הבעל שיתן גט כביכול תמורת ויתור האשה על חיוב מזונות, הרי זה גזל עושק ומרמה].

קיימת דרך נוספת שהאשה לא תוכל להוציא מהבעל מזונות גבוהים ממה שסוכם בחוזה ביניהם - שצד שלישי יתחייב (במסמך חוקי ומחייב בדיניהם) לשלם לילדים את הפרש בין הסיכומים בין הבעל והאשה, לבין החיוב הגבוה של ב"ד או ביהמ"ש במידה והאשה תתבע מזונות בערכאות אלו.

קיימת אפשרות שלישית שהאשה תתחייב בצורה חוקית ומשפטית לדאוג למזונות הילדים במקום האב, באותם סכומים שביה"ד "הרבני" "פסק" לאב (בצורה זו שאינה ויתור על מזונות הילדים, אלא התחייבות במקום הבעל, הדבר תקף חוקית). ושאינ לה שום תביעות נוספות על הבעל מכל סוג שהוא. ולפי חו"ד משפטית יש להוסיף בהסכם: "שדירת האשה (או קרוביה) ממושכנת לקיום הסכם זה". (כדי שבמידה והאשה תפר את ההסכם ותתבע העלאת מזונות וכדומה, וכן אם לא תקיים את חלקה בהסכם והילדים לא יקבלו ממנה מזונות - לא יוכלו "ברבנות" להעלות לבעל את סכום המזונות, וכן הרווחה לא תוכל לתבוע מזונות מהאב, כי ימכרו את הדירה הממושכנת והמשועבדת לקיום ההסכם על כל סעיפיו, וממנה ישלמו את כל התביעות השקריות).

ובכל הדרכים הנ"ל, חובת הבעל להתייעץ עם עו"ד (המתמחה בעניינים אלו) כיצד לנסח את ההסכמים באופן שיהיה להם תוקף חוקי (והדבר מותר עפ"י ההלכה כדלהלן סימן יח אות ו).

הרחקת האב מילדיו בגין אלימות ע"י רווחה ומשטרה – חומר איסורו

בסכסוכים בין בעל לאשה התרגיל הידוע והמומלץ לאשה ע"י העו"ד לתפור לבעל תיק של "אלימות נגד הילדים", ובסיוע המשטרה, הרווחה ובית המשפט מורחק האב מביתו וילדיו לכמה חודשים, ובהמשך התהליך עלול להיות מורחק גם לשנים רבות. תמימים רבים חושבים שאפשר לסמוך על החלטת הרווחה ובית המשפט שהאב אלים, ושאכן הדבר גם צודק וראוי להרחיק אב כזה מילדיו בכדי להגן על שלומם וטובתם.

והטעות והתמימות הזאת חמורה והרסנית, הן מבחינת ההלכה והן מבחינת

המציאות - מכמה טעמים:

א. בתורתנו הקדושה נאמר (דברים יט, טו) "על פי שני עדים... יקום דבר" - בירור האמת והמציאות נקבע רק על ידי קבלת עדות של שני עדים כשרים, וכשנמסרה העדות בפני בית דין בדווקא.

ועל כן בכל מקרה שהעדים פסולים א"א לפעול עפ"י עדותם בכל דרך וצורה שהיא, וברור שא"א לסמוך על עדות פסולים בעבירה, נשים, קטנים, עד מפי עד, עדות מפי כתבם. ראה לעיל (סימן ה אות ג) בהרחבה, שדעת השו"ע שפסק כרמב"ם וכרשב"א נגד תקנת ר"ת, שגם במקום שלא מצויים עדים כשרים, אין לסמוך על עדות נשים ופסולים. וגם לרמ"א (ח"מ ס"ס לה) שפוסק כתקנת ר"ת שבמקום שלא מצויים עדים כשרים יש לסמוך על נשים ופסולים, אין זה שייך לנידו"ד כיון שלענין עדות שכנים הרי הגברים מצויים כמו נשים - וע"כ אין לקבל עדות על אלימות הבעל רק מעדים כשרים בלבד. וביותר שבמקום שיש חשש שעדותם בשקר לא תיקן ר"ת לסמוך על נשים ופסולים, ובדוחו"ת הרווחה וגרוריהם ידוע ומפורסם שרוב דבריהם בשקר ועלילות שוא יסודם. וע"כ גם אם נתקבלה עדות הפסולים בפני בית דין שהאב מכה את ילדיו, א"א לסמוך על עדות זו בכלל.

וק"ו "כשעדויות" על אלימות האב נמסרים בערכאות (בית המשפט או "בית דין הבני") שאין לעדויות אלו שום משמעות. והמאמין לערכאות ומקבל את הלשון הרע על הבעל שהוא אלים, עובר על איסור קבלת לשון הרע כמבואר בח"ח

(הלכות לשה"ר כלל ז, ג) בשם הפוסקים "דאין חל שם עדות אפילו על שנים ויותר אלא בבית דין, אבל חוץ לבית דין לא", וכן הוא ברמ"א (אבה"ע סימן יז, לט) ובב"ש ופ"ת, שם (ועי' בתחילת הספר עמ' 9, מכתב גדולי הרבנים "דעת תורה" בחומר האיסור).

ב. גם כשיש שני עדים כשרים שנתקבלה עדותם בפני בית דין כשר, ונתבררה המציאות לאשורה שהאב אלים - אין שום היתר עפ"י ההלכה להרחיקו מביתו וילדיו - דבכל שו"ע חו"מ ובפוסקים לא מצינו שאדם שאלים כלפי שכניו מרחיקים אותו מביתו (והו"ה באלים לילדיו), ואין מחייבים אותו רק בתשלומים הנזכרים בשו"ע (חו"מ סימן א, ב). ונמצא שהרחקת האב מביתו וילדיו בשל היותו אלים, הוה גזל ועושק ואכזריות גם כלפי הילדים וכדלהלן.

ג. כמעט בכל המקרים המסגרת המשפחתית בריאה לנפש הילד גם בהיות האב אלים, יותר מהמצב של משפחה מפורקת, כפי שהוכחה המציאות שהנזקים לילדים בהעדר האב בבית הם גדולים יותר מבית שבו האב אלים. הפגיעה מהעדר האב היא מערכתית וכוללת נזקים ברוחניות וגשמיות כאחת. (ומקרים חריגים באלימותם יוכרעו ע"י גדולי ההוראה עפ"י דעת תורה, ולא ע"י קלי דעת ופורקי עול).

ד. מקרים למאות מוכיחים שהרווחה והסעד עובדים בשיטת "הסלאמס", כיבוש איטי וזוחל של הבית: הרחקת האב מביתו וילדיו, "טיפול" בילדים באמצעים "הידועים" והכנסתם למרכזי חירום או מוסדות רווחה שאחריתם ידועה. במקרים רבים הסיפור נגמר בהכרזה על האשה "כאינה כשירה לגידול הילדים", והוצאת "משמורת הילדים" גם מחזקת האשה. במצב זה הילדים נופלים כפרי בשל לידיהם הטמאות של עובדות הסעד והרווחה, והעברתם על דת קודשנו והריסתם בזה ובבא נשלמת במהרה ר"ל.

האשה ויועציה המכניסים סעד ורווחה לבית, מכניסים את הבית לצרות ויסורים נוראים, כי הסעד והרווחה פועלים בדרכו של היצה"ר שבתחילה מסית ומדיח את האדם ולבסוף עולה ומקטר, בתחילה הם מחלקים כסף והטבות והסוף הרס שמד ואבדון, ואינם חסים ומרחמים לא על הבעל ולא על האשה והילדים. (וכל המסייעים וק"ו המלשינים לרווחה וסעד, שגרמו להרחיק את האב או האם מילדיהם – דינם כ"מוסרים", ועונשם כ"גונבי נפשות", ראה לעיל בסימן ו אות יא).

ומכאן אזהרה חמורה לאותם אנשים ונשים חשובים בעלי השפעה, הרואים משפחה מתמוטטת מהסעד והרווחה ויש בידם לעזור ולסייע בריסון האשה ויועציה ותומכיה או בכל דרך שהיא להציל המשפחה מיסורים צער ואבדון - ומעלימים עיניהם מפני רצונם להיות "מכובדים" "ונקיים" בעיני הציבור, בכדי

להיות מקובלים גם אצל אותם הרשעים המסייעים לתומכים בהרס משפחות ומסירתם לסעד ורווחה.

ידעו נאמנה, שמלבד האיסור החמור של "לא תעמוד על דם רעך", שהוא מיסודי הדת והערבות של יהודים זה לזה. עלולים הם במידה כנגד מידה ללקות בעצמם בצער ויסורים אלו או דומיהם והם משחקים באש. ומידה טובה מרובה, וכל המסייעים ועוזרים למנוע אסונות אלו יתברכו מאדון כל בזה ובבא בכל מילי דמיטב.

דינים העולים מסימון זה

א. בנים מגיל שבע שנשארו במשמורת האם (אפילו אם נעשה עפ"י רצונם) - האב פטור ממזונותיהם אפילו הוא עשיר, דכיון שהבן אינו אצל אביו שיכול לחנכו לת"ת, לאומנות ולהשיאו אשה ולחנכו לדרך ארץ, פטור מלזונו גם מדין צדקה. - עפ"י שו"ע (אבה"ע סימן פב ס"ז) ובח"מ וב"ש (שם).

ב. גם באב חילוני משמורת הבנים מגיל שבע אצלו - עפ"י החלקת מחוקק (שם).

אולם כשאחד מבני הזוג חילוני והשני שומר תורה ומצוות – חובת בית הדין לתת את ה"משמורת" של הבנים והבנות להורה הדתי בדווקא, כדי שלא להאכיל את הילדים באיסור – ע"פ המשנ"ב (סי' שמג, ד) בשם המג"א. וכן מוכח מהרמ"א הח"מ וב"ש (אבה"ע סי' פב, י).

גם כששני ההורים חילונים, אם יש אפשרות לבית הדין לשכנעם לשלוח את הילדים למקום שיתחנכו בו לשמירת תורה ומצוות, חובה על הבי"ד לעשות זאת.

ג. גם כשהבן לומד בתלמוד תורה - המשמורת עליו מגיל שבע של האב - דחיוב ת"ת ותשלום שכר על האב, וגם איכא חיובים אחרים המוטלים על האב (אומנות, להשיאו אשה ולחנכו לדרך ארץ) - עפ"י החלקת מחוקק (שם) ומשנ"ב (או"ח סימן שמ"ג ס"ק א-ג).

ד. "בתי הדין הרבניים" שדינם כהדיוטות (ראה בסימן א אות ה) - פסולים לדון על "משמורת הילדים" - שמסורה רק לבי"ד החשוב שבעיר כנה"ג (אבה"ע סימן פב הגהב"י אות י) ועוד פוסקים.

ה. בית דין רבני או עו"ד שמציעים לבעל שיתן גט תמורת חתימת האשה על ויתור מזונות הילדים - הוא הונאה וגזל - דכיון שלפי דיניהם אין בכוחה לוותר על מזונות הילדים עד גיל 18, וימשיכו לרדוף את הבעל בעיקולים ומאסרים שישלם גם אם האשה חתמה על הויתור, ה"ז הונאה וגזל ועושק. ומדין גרמא לצאת ידי שמים, אם האשה חתמה על ויתור והלכה לתבוע מזונות אח"כ - על הבי"ד ועו"ד לשלם לבעל נזקיו - עפ"י המאירי וספר "ההשלמה". (וראה עוד בפנים אות ד). וכמו"כ גזל זה פוסל את כשרות הגט (כדלעיל סימן ח).

אולם ויתור האשה על "מזונות" העבר (שקבעו "ברבנות" ולא שולמו ע"י הבעל), מועיל ותקף גם לפי "חוקי" המדינה (כי "מזונות" העבר הם "חוב" לאשה בלבד ולא לילדים). - ויתיעץ עם עו"ד שנוסח ההסכם אכן מועיל חוקית.

ו. והדרך להסכם גיטין תמורת מזונות, יכול להתבצע רק אם תותר האם על משמורת הילדים, ואף שצריך לזונם אצלו, הוא זול יותר מתשלום מזונות שקובעים בביהמ"ש וביה"ד מטעם, שמטילים חיוב מזונות גדול מאד, יותר מהמקובל בציבור החרדי להוציא באמת על גידול הילדים.

ז. גם כשמשמורת הילדים אצל האם - חובה לדעת שכשהבעל והאשה סיכמו בחוזה ביניהם כמה גובה המזונות לילדים - יש דרך לעגן זאת עפ"י חוקיהם - שצד שלישי יתחייב לשלם לילדים את הפרש בין הסיכומים ביניהם לבין החיוב הגבוה של ביה"ד וביהמ"ש במידה ותתבע האשה מזונות בערכאות אלו.

קיימת אפשרות שלישית, שהאשה תתחייב בצורה חוקית ומשפטית לדאוג למזונות הילדים במקום האב, באותם סכומים שביה"ד "הרבני" "פסק" לאב (בצורה זו שאינה ויתור על מזונות הילדים, אלא התחייבות במקום הבעל, הדבר תקף חוקית). ושאינן לה שום תביעות נוספות על הבעל מכל סוג שהוא. ולפי חו"ד משפטית יש להוסיף בהסכם: "שדירת האשה (או קרוביה) ממושכנת לקיום הסכם זה".

חשוב לזכור להתייעץ עם עו"ד כיצד לנסח את ההסכמים הנ"ל, כדי שיהיה להם תוקף חוקי בדיניהם.

ח. כשהאשה בתביעת מזונות פנתה לערכאות (בי"ד, ביהמ"ש), מותר לבעל לקחת עו"ד לייצג אותו בערכאות להצילו מידם - (כמבואר להלן סימן יח אות ו).

סימן יא

"בתי הדין הרבניים מטעם המדינה" – דינם כערכאות

- א -

בתי הדין הרבניים כפופים לחוקי המדינה – דינם כערכאות

דינם של בתי הדין הרבני "מטעם" המדינה מפורשים ב"חזון איש" (סנהדרין סימן טו סק"ד) שפסק: שבית דין שיסכימו לחוקי העמים, או יחוקקו חוקים שלא כדין התורה, אין זה בכלל פשרה "והרי הם מחללים את התורה, וע"ז נאמר אשר תשים לפניהם ולא לפני הדיוטות וכדאיתא בסימן כ"ו", ומסיים החזו"א (שם) שההולך לערכאות של ישראל שנוהגים עפ"י חוקי הגויים דינו חמור יותר וז"ל: "משפטם גזלנותא ועושק ומרימים יד בתורת משה".

הרי להדיא פסק ה"חזון איש" שבית דין שכפוף לפסקי הגויים, גרע מבי"ד דסורא, ואפילו במקום שאין בי"ד אחר אסור לדון בו, והוא חילול התורה והרמת יד בתורת משה. וכן מורים כל פוסקי דורנו. ועל כן מותר לבעל לעגן את אשתו עד שתלך לבי"ד כהלכה. (ראה בהרחבה לעיל בעמ' קיד, קמח).

והנה בתי הדין הרבניים הפועלים "מטעם" המדינה, הם כפופים ר"ל בדברים רבים "לחוקי" המדינה הנוגדים את דיני התורה הקדושה כגון: "ירושת הבת" "פסקי מזונות עד 18" "כפיית גיטין" שלא כדין, (כפי שנתבאר באריכות בספר). אם כן בודאי שההולך לדון אצל בי"ד רבנות "מטעם" הן בדיני ממונות וק"ו בענייני גרושין וכדומה, הוא מרים יד בתורת משה. ואחד האיש ואחד האשה בכלל האיסור.

והגט שקיבלה האשה ע"י כפיית "הדיינים" מטעם המדינה, פסול לחלוטין ודינה כאשת איש, ואם נישאת בניה מהבעל השני ממזרים גמורים (ראה להלן אות ג).

נמצא לדינא, שבכל סכסוכים אישיים או משפחתיים, חובה לדון רק בבי"ד של יראים וחרדים, הדנים אך ורק עפ"י תורתנו הקדושה, ואינם כפופים לחוקי המדינה בשום דרך שהיא.

עושר שמור לבעליו לרעתו

הדברים ברורים, שהכסף שמוציאים עפ"י בי"ד של "הרבנות מטעם" הוא גזל ועושק ולא יראו בו סימן ברכה לעולם. ראה **מדרש "שוחר טוב"**, (תהילים ז') שהמארה (הקללה) היא בת זיווגו של שקר, **וכל מה שהשקר צובר והולך ברמאות, המארה מכלה ומפסידה אותו**. כסף שמגיע לאשה ע"י הערכאות בגזל ועושק, לא ישאר ממנו מאומה.

וראה **"פלא יועץ"** (ערך משא ומתן ה"ד בח"ח "שפת תמים" פ"ז) על הטוענים שבזמנינו שהפרנסה קשה נעשה כהיתר לגנוב ולגזול עונה: "כי המאמין בה' כי הוא הנותן כח לעשות חיל ושכל מזונותיו של אדם קצובין לו מראש השנה מפי עליון, לא יאמין שע"י עוברו פי ה' יצליח בכל דרכיו ... ואם יצליח **בודאי בלי שום ספק שיהיה עושר שמור לבעליו לרעתו**" ... עיי"ש.

וכתב **"החפץ חיים"** (אהבת חסד ח"ב, כד) וז"ל: **"גם צריך לידע שממון אחרים שנשאר ביד האדם בעוול, לבסוף לא יצליח וכדכתיב (ירמיה יז, יא וברד"ק שם) "עושה עושר ולא במשפט בחצי ימיו יעזבונו" ["יעזבנו, קאי על שניהם, כי פעמים יעזוב העושר את האדם, ולפעמים להיפך], ויכלה גם את יתר הפליטה שיש לו בעצמו וכדאיתא במסכת ד"א זוטא, פרק ג אם נטלת את שאינו שלך, את שלך יטלו ממך"**.

והמפרנסים ביתם בגזל ועושק לא יצליחו **בחינוך הילדים ח"ו**, ראה דברים נוראים בספר "אגרא דפרקא (קכו) שמביא בשם הרב הקדוש רמ"מ מרימינוב וז"ל: "על מה שהוא מן התימא שאנחנו רואין כמה פעמים הילדים **בקטנותם הולכים לבית רבם ומתמידים בלמוד תורתם ומתפללים בכוונה.... ומיישרים אורחותם, ואח"כ כשמתגדלים מתהפכים ח"ו במידות גרועות ומבטלים התורה והתפילה וכיוצא ומאין יתהווה דבר זה...**"

שהוא על שאבותיהם האכילו אותם ממון גזל שסיגלו ע"י משא ומתן שאינו באמונה, ונתפטמו באיסורים... ועי"ז נולדים תאוות ומידות גרועות. ויש לדברים אלו מקור מרבי חייא (ב"מ פה:) ומהזוהר (ראה הגר"ח מולאזין בראש ביאורו לתיקוני הזוהר).

גט בכפייה פסול ובניה ממזרים
סיבת השתיקה למעללי בי"ד "רבנות מטעם"

רבים שואלים: מדוע הבתי דינים האמיתיים, של החרדים לדבר ה' לא יוצאים במחאה וגילוי דעת, נוכח תעלולי הרבנות מטעם, ואינם מפרסמים שדינם כערכאות?

התשובה ברורה: מכיון שחוקי המדינה לא מכירים בגט שלא נעשה ואושר ברבנות מטעם, וכל הצריך אישור חוקי לגרושיו חייב חותמת שלהם, ולכן כל הבתי דין העצמאיים של היראים אחרי שמסדרים גט צריכים את החותמת גומי של "הרבנות מטעם" בשביל שיוכר רשמית ע"י השלטונות. וזאת הסיבה שחוששים גדולי הדיינים לפרסם דעתם בראש חוצות שבי"ד של המדינה דינו כערכאות של גויים, כדי שלא לסבך את הציבור החרדי עם הרבנות מטעם, שתערים קשיים על גיטין שנעשו בבי"ד העצמאיים (ראה מכתב איום "מהרבנות" בעמ' שפד, וביתר הרחבה להלן הערה 61).

אבל האמת נשארת במקומה, **הבתי דין של הרבנות מ'טעם המדינה' הם עוקרי הדת מרשיעי ברית, ומרבים ממזרים בישראל.**

לאחרונה "בי"ד רבני" בא"י הכניסו **למאסר בכלא** אברך יר"ש מרבים למשך קרוב לשנה אע"פ שהסכים לתת גט כדרישת הרבנות, בגלל הסיבה שסירב **לחתום על ויתור על הדירה** (כאשר הוריו קנו את רובה ככולה). ובכדי לאלץ את האברך לתת גט בתנאים של הרבנות הושיבו אותו בכלא. הוא נתן גט פעמיים ברבנות, הוא אף השליש גט בבי"ד חרדי עצמאי, וכל זה לא הועיל להוציאו מהכלא.

הגאון רבי חיים קניבסקי שליט"א שלח לדייני הבי"ד הרבני "מטעם המדינה" האחראים למעשה נבלה זה מכתב נוקב בכתב ידו (במקור מופיעים שמות "הדיינים" במפורש, ולעת עתה הוסתרו השמות). לבושתינו עשרות ומאות של מקרים של כפייה מתבצעים גם כיום "בבתי הדין הרבניים", ולכן העקרון של המכתב חשוב להביאו לתועלת הרבים, ונדפס כאן במלואו. (צילום מקורי ראה בסוף הספר בעמ' שסח).

בס"ד יום ה', י"ג באייר תשס"ט

לכבוד חברי ביה"ד הרבני...

בהיות... שיחי השליש גט בידי חברי ביה"ד של הגר"נ קרליין שליט"א, לפי ההסכם שהסכימו חברי ביה"ד שליט"א.

ולכן לדעת מו"ח שליט"א כל כפייה נגד רצונו שלא בהסכם הנ"ל, זהו בגדר גט מעושה, והבנים ממזרים רח"ל.

וגם הדירה שלקחו מומנו והעבירו לאשה, הרי זה גזל. והמעצרים שעושים לו הרי זה שלא כדין.

וחזקה שארית ישראל לא יעשו עוולה.

ובאנו על החתום

להציל עשוק מיד עושקו

חיים קניבסקי

בחודש אחרי זה (סיון תשס"ט) נשלח מבניה"ד בבני ברק מכתב נוקב שגט זה שנעשה בכפייה "הינו בטל ומבוטל, האשה אסורה לכולי עלמא, ואם חלילה תעבור על פסק זה, ותנשא שלא כדין, יהיו בניה אסורים לבוא בקהל". והצטרפו למכתבם גדולי ישראל שליט"א: הגר"מ שטרנבוך, הגר"נ קרליין, הגר"ח קניבסקי, הגר"ש אויערבך, הגר"ש בעדני. חשבנו שהדברים יסתדרו, אולם נתברר שגם בחודש אלול תשע"א המשיכה ה"רבנות הראשית" במעל, את הדירה שגזלו מהבעל לא השיבו (חינוך הילדים בתיאום עם האב לא סודר) - ואע"פ כן "הרבנות" התירו לאשה להנשא בגט הפסול שניתן בכפייה. כאשר דיני בי"ד ב"ב ביקשו לפרסם מכתבם ברבים ולמנוע את האשה מלהנשא, קיבלו איומים מהני בריוני הרבנות הראשית וראשיה, שאם יפרסמו את דעתם על הגט האמור שהוא פסול, לא יאשרו את הגיטין והגיורים של בי"ד ב"ב.

התורה חוגרת שק על מעלליהם של בריוני הרבנות הראשית שבאלימות (פורטקשן בלע"ז) כופים דעתם על אחרים. וכמה גדול צער השכינה הקדושה שהבתי דינים העצמאיים לא עומדים כנגד אותם בריוני "הרבנות" במסירות נפש לבטל טומאתם המצחינה, אשר הם מרבים אלפי ממזרים בישראל רחמנא ליצלן.

לפני שנה (תשע"ב) נמסר לפרסום מכתב דייני בית הדין בני ברק, בשני הרכבים, שכתבו שהגט שניתן לאשה פסול ובניה מהשני ממזרים, והצטרפו לפסקם גדולי ישראל שליט"א (ראה המכתב בעמ' שסז). האשה ברוב חוצפתה ועזות מצחה הלכה ונישאת לאחר ר"ל, והמסדר "קידושין" היה "הרב הראשי לישראל" ש.מ. עמר, העוזר ומסייע להרבות ממזרים בישראל, ה' ישמרנו. וב"ה שזכינו שהתגברו על האימים של בריוני "הרבנות מטעם" ופרסמו את דעת התורה הקדושה⁵⁵. וממעשה זה תלמד לשאר הגיטין שנעשים "ברבנות מטעם". והעיד

55 חציפותם של דייני בי"ד האיזורי בפ"ת עוברת כל גבול. ב"החלטה" מתאריך א' אב תשס"ט הם כותבים על דייני ביה"ד של הגר"נ קרליץ – שעל פסקם חתמו גם גדולי ישראל (הנוכחים למעלה) בזה הלשון: "מדובר באנשים ריקים מתורה ויראת שמים... מדובר באנשים שלא קראו ולא שימשו". "החלטה" זו אף נדפסה ברבים בחוברת "כנס הדיינים", תשס"ט (עמ' 154), המצוייה בידיו. "החלטת" בי"ד האיזורי קובעת שהגאון המפורסם הגר"ח קניבסקי שליט"א שחתום על פסק הבי"ד דהגר"נ קרליץ, ואף טרח בכ"י לכתוב ברורות דעתו ודעת מו"ח שליט"א שמעשיהם של בי"ד האיזורי הוא כפיית גט הפוסלת אותו והבנים ממזרים רח"ל. כל גדולי ישראל אלו לדעתם "הגדולה" של חברי בי"ד האיזורי בפ"ת הם "ריקים מתורה", "לא קראו ולא שנו", עפרא לפומייהו. ואין לחושדם שלא ידעו ממכתבי גדולי ישראל שליט"א, שהרי כבר ב"פסק דין", שלהם (יא חשון תשס"ט) מתלוננים בבי"ד האיזורי הנ"ל, על הבעל שצירף חתימות רבנים שלדעתם השפעה רבה על ציבור יראי ה', נגד פסקם. וק"ו שידעו ממכתב הגר"ח קניבסקי שליט"א שמוען אליהם ישירות. איך לא רעדה ידם של ריקים ופוחזים ונבזים אלו, לכתוב דברים כאלה, ועוד להדפיסם ברבים (בחוברת "כנס הדיינים"), ודינם נפסק כאפיקורסים גמורים (ראה סנהדרין צט: וברמב"ם הל' תשובה פ"ג הלכה יא, יד, ובכ"מ ובלח"מ שם).

מכתב הגר"ח קניבסקי שליט"א "שהבעל השליש גט בביה"ד של הגר"נ קרליץ, לפי ההסכם שהסכימו חברי ביה"ד שליט"א, ולכן לדעת מו"ח כל כפייה נגד רצונו שלא בהסכם הנ"ל, זהו בגדר גט מעושה, והבנים ממזרים רח"ל". מתבסס על פסקו של המהרשד"ם (אבה"ע סו"ס מא) שגם במוכה שחין שכופים לגרש, אם רוצה להטיל תנאי בגט (כדרישת ממון); "בודאי לא אמרו שכופין לגרש בלא תנאי, ומי שיכוף בדבר זה – נפל במכשול הכפייה".

על העובדות אין ויכוח, שהבעל השליש גט בבי"ד דהגר"נ קרליץ, שתקבל אותו האשה כאשר תקבל את תנאיו (הפסקת גזילת ממון). וכל זמן שלא מקיימים תנאיו א"א לרזון על עילות לכפיית גט, כי הכפייה אסורה בכל מקרה עד שיקיימו את תנאיו.

הנסיון של "בתי הדין מטעם" לעוות את ההלכה, ולפרש את המהרשד"ם רק כשהתנאי הוא עפ"י דין, הוא רמאות במיטבה, כמו שהוכחנו (לעיל סימן ח אות ד) מתשובת המהרשד"ם, דגם בחייבי כפייה שהתנו הגירושין בקבלת ממון שעפ"י דין שייך לאשה, אין כופין לגרש בלא שקיבל הבעל את תנאיו. וק"ו כאשר גוזלים את הבעל עפ"י "חוקי" המדינה, נגד התורה וההלכה כנהוג "בבתי הדין הרבניים", (בגזילת "מוזנות", ובגזילת הדירה שנקנתה כולה ע"י הורי הבעל) – בודאי שהכפייה אסורה ופוסלת את הגט.

מהראוי היה לעצור כאן, לא להתייחס בפרטות לדבריהם של "עצי האשירה" דבי"ד האיזורי הנ"ל, אולם כדי להוציא מליבם של צדוקים, ולפקוח עיני תמימים, המון העם המשתכנעים מפיטומי מילי של "הדיינים מטעם", שכביכול יש צדק בדבריהם, נכתוב בקצרה על הטעויות הגסות הנוספות של בורים ועמי הארץ אלו שנכתבו ב"פסק דין" (יא חשון תשס"ט הנדפס "בכנס הדיינים" עמ' 128 והלאה) כעילה לכפיית הגט – ונציין היכן נתבררו בהרחבה הלכות אלו בספר "משפטי ישראל".

1. "נימוקים" לכפייה בשל "אלימות הבעל", גם אם נתעלם מהעובדה, שהלכתית לא נתבררה האלימות, ואדרבה מפרוטוקולים ארוכים של הדיונים בבי"ד של הגר"נ קרליץ שהיו בנוכחות הבעל וב"כ והאשה וב"כ ואחיה, נראה שאלימות האשה הוכחה, האשה הודתה בפני בי"ד

בפנינו אחד "מהדיינים מטעם" המסרב לשבת בהרכבים של גיטין, משום שלדעתו "תשעים אחוז מהגיטין ברבנות הם בכפייה ופסולים לגמרי". כמו"כ ידוע על בתי דינים בחו"ל שאינם מתירים להנשא לגרושה שקיבלה גט "ברבנות מטעם" של א"י בלא בירור וחקירה, ובדרך כלל מצריכים גט חדש.

ידועים סיפורים חמורים על כפיית גיטין שלא כדין בכל הבתי דינים הרבניים מטעם, בירושלים ותל אביב בדרום ובצפון - באמצעות מאסרים, איומים במאסרים, ו"וצווי הגבלה", "מזונות מעוכבת" וכדומה, וההפקרות הזאת חייבת להפסק.

-
- שהיכתה את הבעל - הרי ברור שמבחינה הלכתית גם במקום שיש עדים כשרים על אלימות הבעל, הכפייה אסורה - ראה לעיל סימן ה אות ג, שכן פסקו השו"ע והרמ"א.
2. טענתם לכפייה עקב "כפייתיות", מלבד שזה לא הוכח עובדתית, להלכה גם במקרים ברורים של כפייתיות - כפיית הגט אסורה, וגדולה מזה מצינו בשו"ע (אבה"ע סימן קנר, ה) שאפילו שוטה המסוכן לאשתו לא כופים לגרש, וק"ו כפייתיות שאינה מסוכנת לאשה, וניתנת לטיפול, שהכפייה אסורה.
3. "שכפה את האשה לצאת לעבוד" - לפי מנהג המדינה שנשים יוצאות לעבודה בדברים מקובלים, מותר לבעל לדרוש מאשתו שתצא לעבוד ולעזור בפרנסה - ראה שו"ע (אבה"ע סימן פ סעיף א).
4. "איך רצונו ואין יכולתו של הבעל לפרנס" - ראה לעיל סימן ט אות יב ששיעור הכפייה על מזונות אשתו הוא סכום כסף קטן ביותר, שהבעל במקרה דנן שילם פי עשר ממנו.
5. "הדרת האשה ממאכלים" - מלבד שהבעל מכחיש זאת. האשה הודתה בעדותה בתשס"ז (בפרוטקול מבי"ד דהגר"נ קרליץ כנ"ל) "הוא הלך להתיר נדרו על אוכל, לבקשתי שאני רעבה". לפסוק "בתשס"ט כפיית גט על "הדרה ממאכלים שהותרה" לפני שנתיים, הוא ליצינת מהתורה הקדושה.
6. נימוק נוסף כתבו: "קללות כלפי האשה ומשפחתה", מלבד שהדבר לא הוכח עובדתית והכל בנוי על "סיפורי" האשה, מדינא גם כשמקללה בפני עדים זה לא עילה לכפיית גירושין, וגדולה מזה אפילו במכה אשתו אין כופין לגרש (כמו שהבאנו לעיל בסימן ה), וק"ו במקללה, ואף שבדאי אינו דרך התורה להכות ולקלל, מ"מ נפסק שכפייה לגרש משום כך אסורה.
- מן הראוי להזכיר, שבפני ביה"ד דהגר"נ קרליץ שליט"א התקיימו בין בני הזוג הנ"ל דיונים רבים, ארוכים וממושכים ביותר (חלקם אף יותר משש שעות רצופות), בהם ניהלו הדיינים חקירה של הצדדים, באופן דקדקני ומעמיק ביותר, כולל בעניינים המכונים "בכנס הדיינים" הנ"ל - "דברים אסורים". ומאד מעניין שהם הגיעו למסקנות הפוכות לגמרי ביחס לאותן טענות והאשמות...
- ביה"ד "מטעם" לא נמנעו אף מעריכת "תיקונים" ושינויים רבים בפרוטוקולים שלהם עצמם! ובהלבשת דברים שכביכול שמעו מהבעל, כאשר באמת לא אמר אפילו מקצתן. העובדות הנ"ל מגלות רק טפח מהתנהגותם המוזעזעת של "הדיינים מטעם" - של "מדינת ישראל".
- פסקי גדולי ישראל אמת, ותורתם אמת, ופסקי ה"דיינים מטעם" שקר וכזב, "ומקורם" של כל "הפסקים" המסולפים שלהם הוא הפסוק "השוחד יעוור עיני חכמים" (דברים טז, יט). הממוזן שהם מקבלים מהמדינה מחויב אותם להגן על חוקיה הנפשעים, ולומר לאור חושך, ולטמא טהור, ולהתיר אשת איש לעלמא בכפייה אסורה, ולהרבות ממזרים בישראל. וצא טמא תאמר להם.

**עיני העדה בדור הקודם ראו ברוח קודשם את החורבן
וההרס שתמיט הרבנות "מטעם המדינה".**

בחודש אב תר"פ הוחלט ע"י הנציב העליון של המנדט הבריטי (ה. סמואל) וההסתדרות הציונית, להקים בי"ד גבוה 'בדומה' לסנהדרין שיהיה מאושר חוקית ע"י ממשלת אנגליה. בשנת תרפ"א, רבה של העיר יפו הראי"ה, כינס כמה רבנים מרחבי הארץ והרצה בפניהם על תוכנית הבי"ד הגדול שיותאם לרוח היום.

גדולי ירושלים ובראשם הגרי"ח זוננפלד והגרי"י דיסקין זצוק"ל דנו על הענין וביררו ומצאו ראיות רבות לסכנת הרה"ר, ובין השאר היה לפנייהם הפרוטוקול של יסוד הרבנות "שתפקידה של הרבנות הראשית להביא שינויים בחוקי התורה, להתאימם לרוח הזמן" עפ"ל. וע"כ הוחלט לצאת למלחמת קודש נגד הרבנות "מטעם".

הוחלט ע"י גדולי ירושלים לגזור יום תענית ביום כינוס האסיפה של הרבנות הראשית, י"ג באדר ראשון, במודעות חוצות (ח' באדר) פרסמו רבני ירושלים שעפ"י דין תורתנו הקדושה אסור להשתתף בבחירה זאת של הקמת הרבנות הראשית... ורואים אנו בזה סכנה עצומה והריסה לתוה"ק ח"ו". ביום הצום פורסם מכתב נוסף של רבני ירושלים שיום התפילה וזעקה על דבר הבאת ח"ו "שינויים (רפורם) בחוקי וגופי משפטי התורה והדינים ולפרוץ פרצות בחומת דת ישראל".

עוד בשנים ההם כבר ראו את החורבנות הרוחניים שהביאה הרבנות הראשית "מטעם" שלטונות המנדט לעם ישראל, כאשר הרבנות הראשית נתנה יד לפושעים ופורקי העול מהקיבוצים ודרדרה את ציבור המזרחי שנגרר אחריה לפריקת עול באחוזים גבוהים.

התערובת בין בנים לבנות במוסדות החינוך של המזרחי וגרוריהם היתה מזויעה, עד שהחזו"א הגדיר את המזרחי במילים נוקבות: "מה שהם קוראים

אהבה אנחנו קוראים כרת". והסוף המצער של ההתחברות לרשעים של הרבנות "מטעם" היתה הורדת רבים מהנוער הדתי לאבדון רוחני.

מלבד זאת ניהלה הרה"ר מלחמה נגד השחיטה המהודרת של הציבור החרדי, שהיתה קיימת כבר משנים רבות, באמצעות הממשלה האנגלית ושליחיה בא"י.

רבני ירושלים ובראשם הגרי"ח זוננפלד זצ"ל על אף העניות הגדולה בירושלים ויוקר השחיטה, מסרו את נפשם על השחיטה העצמאית - ולא נכנעו לבריונות של ה"רבנות הראשית", ובמשך שש שנים לא התקיימה שחיטה - ויראי ה' שלא אכלו מהשחיטה של "הרבנות", התנזרו מבשר לגמרי כל אותם השנים!

"הרבנות הראשית" שיסודה בחטא, שיתפה מראשית ימיה פעולה עם הערכאות של גויים, מסרה את הרבנים והיהדות החרדית בידי השלטון האנגלי, ורק ברחמי שמים ובניסים מרובים לא עלה חפצם בידיים להחריב את היהדות החרדית. שיתוף פעולה מחריד זה החמיר בקום "המדינה", כאשר השלטון החילוני הכפרני שלח לשמד את העולים וילדיהם: ממרוקו ועירק, טוניס ותימן ופליטי השואה, ובכל העולם התעוררה זעקה גדולה ומרה נגד הכפייה והעברה על הדת, הרבנות מטעם והמזרחי הם אלו שדאגו להשתיק ולהרדים את כל המחאות - ודמם ודם זרעם של מאות אלפי העולים שהרבנות מטעם והמזרחי הוציאו עליהם גזר דין מוות רוחני - תלוי בצווארם של מרשיעי ברית אלו.

את המשך החורבנות בנוגע לבית היהודי, עשו בשנת תש"ד שקבעו הרה"ר בהסכמת כמה רבני ערים לעשות תקנה לכלל הציבור (בלחץ הממשל האנגלי) לחייב מזונות עד גיל 15 והוסיפו ע"ז כפייה נגד דין התורה (כמו שיתבאר להלן). כיום הבתי דינים הכפופים למדינה הוסיפו "חומרות" לכפות האב על מזונות עד גיל 18.

לפי עדות עורכי דין חילונים שטיפלו באלפי תיקים של משפחות שהתגרשו - תקנה זו של הרחבת חיוב המזונות עד גיל 15 (18) ובכפייה, הובילה לפירוק בתים רבים בציבור החילוני והמסורתי. "תקנת" המזונות נהפכה להיות כלי ניגוח ביד האשה למרר את חיי הבעל, ואין בתקנה זו תקנת הציבור והילדים, אלא להיפך, תקנת הרבנות הראשית זרעה הרס חורבן ופירוק בתים למאות ואלפים, ולבושתנו הנגע חדר גם לשולי המחנה החרדי שהולכים לרבנות מטעם, ומביאים לפירוק בתים ע"י משפטי הרשע של שופטים בלבוש דיינים, (וקיצרנו ולהלן יתבאר בהרחבה).

הרה"ר מטעם המדינה - אין בכוחה לתקן תקנות

לאותם המנסים להגן על "פסקיה" של הרבנות הראשית, שכביכול יש לה תוקף הלכתי כיון שנבחרו ע"י רוב הציבור, בכוחם לעשות תקנות חדשות והרוב כופה המיעוט.

הנה לגופם של דברים התייחסנו לעיל (סימן ט) לטענה זו מבחינה הלכתית. אולם כאן ברצוננו לעקור את הטענה מהשורש. **יאמר ברורות: שהרבנות הראשית מעולם לא נבחרה ע"י רוב הציבור החרדי ורבניו, ואין כוח למיעוט לכפות תקנות על רוב הציבור, וע"כ כל שיטתם הדמיונית שהרה"ר היא כביכול בי"ד הגדול, הוא הבל ורעות רוח, שאין לו שום אחיזה במציאות.**

מונח לפנינו מכתב ארוך (משנת תרפ"ד) החתום ע"י משלחת שבאו לא"י לתווך ולהביא שלום - אדמו"רי פולין, גור, סוקולוב, ראדזמין והרבנים המפורסמים של ורשה אוסטראה ועוד רבים, שבו מעידים הם על התהליך והנסיון שעשו להשלים בין היהדות החרדית ל"רב דיפו" וסייעתו. במכתבם מעידים האדמו"רים והרבנים שאת מוסד הרבנות הראשית לא"י "מטעם המדינה" בחרו 3000 (שלושת אלפים איש) בלבד, מתוך עשרות אלפים של היהודים שגרו בזמנו בירושלים, ועוד מספר דומה שגרו בשאר ערי וישובי א"י - רק מיעוט קטן בלבד אשר חלק ממנו היו חילוניים, בחרו ב"רב דיפו" ומוסד הרבנות מטעם.

נמצינו למדים, שהרבנות הראשית לישראל נקבעה ע"י ההסתדרות הציונית וממשלת המנדט - **על ידי מיעוט מתושבי ירושלים וא"י** (שחלקם חילוניים). **אולם רובם המוחלט של יהודי ירושלים, חברון, צפת, טבריה וכו' - שהיו יראים ושלמים וביניהם גאוני הדור וחכמי הישיבות התנגדו נחרצות "לרבנות מטעם",** ואלפים רבים מהם אף השתתפו ביום חם ולוהט תוך כדי הצום, בתפילה וזעקה בכותל המערבי, בראשות גדולי ומאורי ירושלים מכל העדות והחוגים, על הסכנה והחורבן של הקמת הרה"ר מטעם המדינה.

במשך השנים הוקמו בארץ ישראל קהילות חרדיות נפרדות ("העדה החרדית" בירושלים, הגר"מ קלירס בטבריה, "עדת ישראל" בחיפה, "לשכת רבנות עצמאית" בתל אביב), **מרן**

החזון איש זצוק"ל שראה ב"רבנות הראשית" חורבן הדת והיהדות, דאג שהרבנות העצמאית החרדית בתל אביב שנוסדה בעידודו בשנת תש"ג, תקבל הכרה חוקית משלטונות המנדט הבריטי לרשום נישואין וגירושין שנעשה אצלם (מכתבו לשלטונות על מהותו ודרכי התמנותו של רב בישראל, שהביא להכרה החוקית – נדפס באגרות החזו"א ח"ב, פח).

וכתב הגה"ק הגרי"י קניבסקי זצוק"ל (קריינא דאיגרתא רמט, ובדפ"ח ח"ג תת"ז) וז"ל: "והנה מצא שם מע"כ "פסק" בשם הרבנות הראשית... והנה אנחנו בארצה"ק שומרי התורה יודעים היטב שאין ממש בכל דבריהם, הכל הבל ורעות רוח... ועיקר הרבנות הלזו יסדו כדי לתת הכשר על אליל הציונות". ראה מש"כ בספר בנין אברהם (לגה"צ ר"א לייטנער זצ"ל, מכתבים, רכח) "שהרבנות והבג"צ דא ודא אחת הוא". והצטרפו לפסקו הרבנים המפורסמים דומ"צ "ייט"ל ובראשם הראב"ד הגרי"ח מ פרידמאן שליט"א (ראה צילום המכתב המקורי בעמ' שעד).

וכ"כ רבה של"קהילת החרדים" בחיפה, הגרש"ד מונק זצ"ל (שו"ת "פאת שדך" ח"א עמ' שטו, שי"ל בשנת תשל"ה) שדיין בבתי הדין הרבניים הרשמיים גרוע יותר מרב שנתמנה ע"י המלכות ומסיים וז"ל: "אם אין בהם כח לעמוד כנגד לחץ של המלכות, פשיטא לכוליה עלמא שאין דיניהם דין".

לפני כארבעים שנה שהיו "דיינים מטעם" ברמה רוחנית יותר גבוהה, היה מקום לספיקות אולי חלק כן עומדים בלחץ המדינה. אבל "בדיינים מטעם" כיום, כל המכירם או קורא "פסקיהם" יכול לקבוע - שכיום אין דין ברבנות שמוכן לעמוד נגד הלחץ של המדינה ולפסוק כתורה וכהלכה, כאשר הדבר נוגד את חוקי המדינה או תקנות הרה"ד בעניינים של: "חלוקת הרכוש" "בי"ד לערעורים" "ירושת הבת" "משמורת הילדים" - וא"כ פשיטא שלכל הדעות אין דיניהם דין⁵⁶

56 בפד"ר ומאמרים רבים של "הדיינים מטעם" ועוזריהם קובעים שרק "בתי הדין הרבניים הרשמיים מטעם המדינה" נחשבים לבי"ד קבוע משני "נימוקים" עיקריים: א. לביה"ד הרבני סמכות חוקית לאכוף את פסה"ד שלו באמצעות הוצאה לפועל ומשטרה". ב. "הוקמו באמצעות מוסדות ממלכתיים על דעת הרוב המכריע של האוכלוסייה היהודית בא", ובכלל זה כל הציבור הדתי המאורגן – הנחת היסוד היא שודאי דעת הציבור נוחה מבחירתם ומינתיים". העובדות הם להיפך, הרוב המכריע של הציבור היהודי התנגד להקמת "הרבנות הראשית" כמו שהארכנו להוכיח בפרק זה. מיעוט התומכים בכללם חופשיים מתורה, אינם נותנים שום תוקף ומינתי לביה"ד הרבני" – שיפוטם אינו מכח התורה ודיניה אלא מכח החוק בלבד.

כל גדולי אותו דור התנגדו לרבנות מטעם: הגר"ח זוננפלד זצוק"ל, הגר"י דיסקין זצוק"ל, הגר"ע גראדזינסקי מוילנא, ה"חפץ חיים" ועוד מאות מפורסקי וגדולי התורה והיראה בא"י ובחו"ל, שקטנם עבה ממותני כל החיים כיום, ומי יכול לחלוק עליהם להתיר השרץ בק"נ טעמים.

הדבר גובל בליצנות לטעון שרק "דיינים" שנתמנו ע"י ועדת מינויים של המדינה (שרבים מהם חילונים) ונשבעו אימונים אצל נשיא המדינה והתחייבו לשמור על חוקי המדינה – רק הם ב"ד קבוע בגדר "קבלו עלייה". מפורסמים וידועים הקשרים הפוליטיים של אותה "ועדה למינוי דיינים" (אשר "הבג"צ הידוע" התערב פעמים רבות בדרך בחירתם ומינויים של הדיינים עפ"י החוק). שמענו על הסכמים ("דילים") לבחירת דיינים מסויימים בלחצים של ראש הממשלה, ח"כ, נשיא, "רבנים ראשיים", או אנשי "רוח" ארגוני הנשים" ושאר מרעין בישין. האם עמי הארץ שבטנם קודמת לחוכמתם ויראתם המתמנים "לדיינים" בכח הקשרים והזרוע – יכולים להחשב לבית דין קבוע? נראה שהשם המתאים להם הוא "בית דין של המשטרה" (סיקריקין" בלשון חז"ל בגיטין נה:), שנתמנו בזרוע ומכים וחובלים באגרוף רשע שלא כדין וכהלכה, ובודאי שדעת הציבור מתנגדת למינויים.

כל עו"ד המקושר לאנשים המתאימים "ברבנות", כל ח"כ ושר יש להם השפעה על החלטות "בתי הדין הרבניים". בתיקים רבים נמצאים ללא בושה המלצה של ח"כ או שר "בישראל" הממליצים לטפל בעל הסודר, האם חכמתם של אלו כה רבה שחייבים להתחשב בהם בגלל ההקשר הפוליטי או הערתי שלהם לנושא...

אפשרות "הרבנות" לאכוף באמצעות "הוצאה לפועל" ומשטרה שלא כדין, רק מחמירה את המצב, והופכת את ה"דיינים מטעם" לגזלנים ושודדים לאור היום, ולא לבית דין קבוע. לולי החשש שהציבור התמים ישתכנע מתעמולת "הרבנות" המאמינה: "שחזקה על תעמולה (גם שקרית) שאינה חוזרת ריקם", לא היינו כותבים על דברים כ"כ פשוטים וברורים. |וציטוטם מאג"מ חו"מ ח"ב סימן ט' – מוזרה ושקרית, כי מדגיש "שהאשה תובעת רק ממון המחוייב לה" ואם לא יהיה לבעל לשלם "יתנו לה מכסף המדינה". מלשונו מוכח שמדבר על מציאות שלא קיימת כלל בזמנינו בביה"ד הרבני, כי הם מחייבים ממון שלא כדין כמו שהארכנו בכל פרקי הספר, והמדינה לא רק משלמת כסף לאשה כשלב על און, היא גם יכולה לשלם את הבעל העני וחסר כל בכלא על "עוונת" (העדר תשלום). "בארצות הברית" שחייב המזונות מוטל על שני בני הזוג, ובהעדר אפשרות ההורים אין הוצאה לפועל ומאסרים, אלא להיפך יש תמיכה שהולכת ישירות לאוכל וחינוך הילדים (ראה בהרחבה בסימן ט אות י), אכן הציור כמו שכתב האג"מ. אבל בא"י שביה"ד הרבני חוץ מגזל ועושק ובריונות בכפיית גיטין – אין להם דאגה ורחמים, פשוט שעל "דמויות הוד" כאלו לא נתכוין האג"מ, ובודאי שאינו חולק על גדולי ופוסקי הדורות שבתחילת הקמת ה"רבנות הראשית" בתרפ"ח כשפשעיהם היו קטנים יותר – כבר התייחסו "לרבנות" כחורבן הדת וק"ו בדורנו.

ונסיים בעדות של רש"פ, אב"ד "ברבנות" (כפי שפורסמה בספר פס"ד מבי"ד לדיני ממונות ובירור יוחסין, יא תרע"ה) שכותב על פסיקת חבריו "מהאיזורי והגדול" שניתן לכוף במאסר גבר אלים המסרב לגרש את אשתו, שהוא שלא כדין, ומאשימם בנגיעות של נקמה ונטירה. וז"ל רש"פ בכתב ידו: "שדייני בית הדין הגדול הנ"ל במעשים כאלו מסכנים כל הישוב ר"ל, והם רשעים גמורים, הפסולים לא רק לדיינות אלא גם לעדות, והם חייבים נידוי ושמתא". (יצויין שאחד "הדיינים" בהרכב זה פרסם מאמר הרסני הקורא לכל הדיינים" להקל ראש בכפייה על הגט, כדי לרצות את ארגוני הנשים הרפורמיות").

"הדיינים מטעם" מספרים על עצמם ומוכיחים עד כמה הם פסולים לדון ולהורות....

העובדות ההיסטוריות קובעות: שמבין מיעוט מרבני ירושלים שהצטרפו לרה"ר "מטעם" מחמת סכנת הרעב וכו', במשך השנים רבים חזרו בהם ושובו ל"עדה החרדית". ומאידך רוב רבני ירושלים וגאוניה, וכן רוב פשוטי העם התנגדו לרבנות מטעם כבר ביום היווסדה. וכשם שברוסיה ופולין הרבנים "מטעם" שמונו על ידי המדינה לרישום לידות ופטירות וכדומה, היה ברור ופשוט לכל בר דעת שרבנים אלו אין בכוחם לתקן תקנות לציבור ובודאי לא לכפותו. הוא הדין שהרבנות הראשית לישראל שנבחרה ע"י מיעוט קטן של הציבור, אין לה כוח לתקן תקנות ב"מזונות" "ירושת הבת" וכו' - ומשפטם גזלנותא ועושק ומרימים יד בתורת משה. (עיין לעיל סימן ט בהרחבה).

- 1 -

המלחמה ברבנות מטעם ("היכל שלמה") בדור הקודם

מרן הגרי"ז מבריסק זצ"ל ועוד רבים מגדולי הדור בא"י ובחו"ל, נלחמו במשך שנים מלחמת קודש 'ברבנות הראשית לישראל' שמוסדותיה הראשיים ממוקמים ב"היכל שלמה". הרב מבריסק ודעימיה לא נשאו פנים לאיש, כי ראו במוסד זה עקירת יסודות הדת וההלכה, אשר בגלל החזות החרדית והרבנית הם מסוכנים מהחילוניים והרפורמים, שרבים נגררים אחריהם. ולא הסכימו לטענות שיש בזה תיקון והצלה לענייני גיטין וקידושין.

גם מרן ה"חזון איש" שיש המוסרים בשמו שהתיר למעט דיינים חרדים להתמנות "בבתי הדין מטעם" בשביל למנוע ממזרים ופסולי חיתון להכנס לכרם ישראל - הם מודים שהחזו"א התנה זאת בתנאי כפול שלא יפסקו נגד ההלכה בשום מקרה, ואם ינסו לאלץ אותם לפסוק שלא כהלכה יתפטרו. וכן שמענו לפני כשלושים שנה מהדיין המפורסם בעל ה"משפטי שמואל" (תלמיד הגרא"ז מלצר זצ"ל) שה"חזון איש" לא אסר עליו להכנס לדיינות רק בתנאי שלא יעבור על שום דין והלכה, ואם יאלצו אותו 'לפסוק' נגד התורה חייב לפרוש מיד מהרבנות ופרנסה תבוא משמים", עכ"ד.

ברם העיד הרה"ג דוד פרנקל זצ"ל, נאמן ביתם של החזו"א והרב מבריסק - שהחזו"א לא התיר לאיש להכנס לדיינות "ברבנות מטעם", ורק למי שנכנס מעצמו ובא לבקש את ברכתו ועצתו של החזו"א לאחר מעשה, היה מורה שאם

יאלצו את הדיין לעבור על דין והלכה מחוייב להתפטר מיד. אולם מרן הרב מבריסק זצוק"ל הקפיד גם לאחר מעשה על דיינים חשובים שנכנסו "לבתי דינים מטעם", וראה בהם כמסייעים לעוקרי הדת וההלכה, עכ"ד.

וכן התנגד נחרצות לכניסת דיינים ל"בתי הדין הרבניים", הגה"ק הגרי"י קניבסקי זצוק"ל (גיסו של מרן החזו"א) וכתב במענה לשאלה אם להבחן לדיינות "ברבנות" בזה הלשון: "ודאי שאין להבחן אצל שכמותם ח"ו, והוא פירצה גדולה ח"ו, ולא הותר לחלל שם שמים בשביל פרנסה" (קריינא דאיגרתא בדפ"ח ח"ג תתי"ז).

וזה כבר עשרות שנים ששבתי הדין הרבניים ירדו מדחי לדחי, ובמיוחד בשנים האחרונות שהתקבלו חוקי רשעי ישראל ממפלגת מר"צ, חוקים אלו גרמו שהשתכללו מאד אמצעי הכפייה ברבנות מטעם, עד שבכל גט היוצא מתחת ידם, יש לחוש שנעשה בכפייה, וגט פסול ובניה ממזרים.

ובמצב כזה כו"ע מודים, שהרבנות מטעם היא קלקול והרס, וברור שכיום גם מרן ה"חזון איש" היה נלחם בכל תוקף ועוז בכל דיין חרדי הנכנס לרבנות.

בשיחה עם בעל "המשפטי שמואל" (הנ"ל) לפני כעשרים וחמש שנים (תשמ"ז) העיד בפנינו על רשימה של מאות פסולי חיתון (ממזרים וכ"ו) שנמחקה בזדון ברבנות הראשית, בהוראה מגבוה.

בדבריו סיפר, שפנה לגדולי ישראל שלדעתו צריך לפתוח ספרי יחוס, כי בעוד דור אלפי פסולי חיתון יתערבו גם בצבור החרדי (מאחר שחלק מפסולי החיתון חוזרים בתשובה במשך הזמן ונכנסים לתוך הציבור החרדי). ואמר שלצערו לא אסתייע מילתא להקים מאגר כזה.

לאור המצב דעתו שחובת כל אחד שעושה שידוך לבדוק אם המשפחה המוצעת כשרה וראויה לבוא בקהל, כי גם אם מחוייבים בכבודו של ת"ח ממזר (יותר מכה"ג עם הארץ, כמבואר בהוריות יג), מ"מ הוא אסור לבוא בקהל והילדים שיוולדו מזיווג זה ג"כ יהיו ממזרים רח"ל, עכ"ד.

ומאז ירדנו עשר דרגות, ובעקבות רבבות הכפיית גיטין שבוצעו "ברבנות מטעם", עלולים רבבות ממזרים להתערב ח"ו בקהל ה'. ועל כן הגיע הזמן לפתוח "ספרי יוחסין" שינוהלו בבתי הדין דיראים ושלמים, בכדי לשמור על טהרת ויחוס עם ישראל.

וכבר פרסמו הביד"צ דעיה"ק ירושלים (ב' חשון תשס"ו, ראה מכתבם בתחילת הספר עמ' 7) ובראשם הגאב"ד הגר"ט ויס שליט"א אזהרה חמורה על הכפיית גיטין והתרת אשת איש שנעשים בבתי הדין הדנים שלא בפני הבעל, ומשתמשים באלימות ותומכים בנשים ההולכות לערכאות – וע"כ חובה לבדוק אחרי גיטיהם.

- ז -

מזוזה בפתח או כנסייה נוצרית

בפרשת גיוס נשים לצבא ושירות לאומי, גם הרה"ר דאז אסר זאת בתוקף, והיו רבנים שניסו לשכנע את מרן הגרי"ז מבריסק שיפגש עם הרה"ר ויראה שאינו פשרן. הרב מבריסק לא רצה להתייחס ישירות לכשרותו של הרה"ר, וענה "לשיטתם" של המכשירים בזה הלשון:

"מקובלני, כי מזוזה התלוייה בפיתחה של כנסייה, לא מנשקים אותה. כיון שהוא מכהן כרב ראשי של המוסדות החילוניים, איני יכול לפגוש בו."

ההגדרה הנוקבת של הרב מבריסק לתפקידו של הרה"ר בזמנו, אשר היה אישיות תורנית שהוכשרה בעיני רבים - "מזוזה בפתח כנסייה", ברורה ומובנת, כי אכן זה התואר המתאים למשרתם ועושה דברים של החילונים ועוקרי הדת בארץ הקודש.

לא קשה לתאר מה היתה הגדרתם של כל גדולי ישראל על הרה"ר "ובתי הדין הרבניים" בדורנו, שכבר עשרות שנים ירדו מדחי לדחי באופן אישי, וגם מבחינה ציבורית הידרדרו עד לתהום, והגיעו בהרס הדת שהם גורמים לדרגת כנסייה.

- ח -

בתי הדין הרבניים מובילים לאסון

בגמ' במסכת שבת (דף קלט.) "תניא רבי יוסי בן אלישע אומר את ראית דור שצרות רבות באות עליו, צא ובדוק בדייני ישראל, שכל פורענות שבאה לעולם לא באה אלא בשביל דייני ישראל ... המתעבים משפט ואת כל הישרה עקשו (המעוותים את הדין)". וכן אמרו באבות (ה, ח) "חרב באה לעולם על עינוי הדין, ועל עוות הדין", וברע"ב (שם) "לזכות את החייב ולחייב את הזכאי".

ביום י"ג אדר תרפ"א התכנסה הרבנות הראשית להקמת 'בית דין' המתאים לרוח הזמן. וכבר בחודש ניסן תרפ"א נשפך דם יהודי על אדמת א"י, בפרעות איומות ואכזריות ביותר שפגעו בעיקר במושבות נהרגו עשרות יהודים ומאות

נפצעו. המחיר של דייני הרבנות מטעם, שעיוותו את הדין, ועשו שינויים "ורפורמה במשפטי התורה והדינים" גררו תוך חודש מהומות דמים ע"י ערבים שהשאירו הרוגים ופצועים רבים.

ונתקיים בנו מש"כ בספר עקידת יצחק (לחד מקדמאי מלפני יותר מחמש מאות שנה, בפרשת וארא שער עשרים עמ' קסב) וז"ל: "החטא הקטן כשיסכימו עליו דעת רבים והדת נתנה בבתי דיניהם שלא למחות בו, הנה הוא זימה ועוון פלילי וחטאת הקהל כולו, ולא ניתן למחילה אם לא בפורענות הקהל ... ומוטב שיכרתו, או ישרפו או יסקלו החטאים ההם בנפשותם, משתעקר אות אחת מהתורה בהסכמת רבים". עכ"ל.

והדברים ק"ו, אם כ"כ חמור עונש של חטא קטן שבית הדין רק החליטו לשתוק ולא למחות, כמה חמור העונש של חטא גדול כערכאות של עכו"ם שנחשב כהרמת יד בתורת משה **שעוד נעשה ע"י הבית דין בעצמם** - עד כמה גדולים ומסוכנים מעשיהם שגורמים לפורענות הקהל, רח"ל.

הרבנות מטעם שחוקי הגויים וערכאות המדינה הם נר לרגלם, ממיטים חורבן רוחני וגשמי על יושבי א"י, ומוטב לסלק אותם מקרבנו במהירות, שלא לכבדם ולא לדון לפניהם, שלא נקבל ח"ו עונש על גופי התורה שהם עוקרים.

- ט -

משפטי פעולה מסוכנים - חלק מ"רבני הרווחה"

גורמי הרווחה והסעד המעוניינים בשקט תעשיתי, ובשיתוף פעולה מלא של הציבור החרדי, מצאו דרך להשיג את מטרתם על ידי הקמת "ועד רבני רווחה", שהם המתאמים פעולה בין הציבור החרדי רבני ומנהיגיו לבין עובדות הרווחה והסעד. אכן יש מרבני הרווחה שמשתדלים לעשות מלאכתם באמונה, ודואגים כפי יכולתם המוגבלת לציבור החרדי בהתמודדות הקשה עם הרווחה והסעד.

אולם **חלק מרבני הרווחה הם משפטי פעולה עם הרשויות במדינה,** הדואגים בראש ובראשונה לחפות על הרשויות ואינם עוזרים לציבור החרדי בהתמודדות. "רבנים" אלו המסייעים לרווחה, לסעד ולבית המשפט להמשיך במדיניות שלהם **שהאשה תמיד צודקת,** גם כשהמציאות הפוכה - **הם הגורמים הישירים לריבוי הגיטין בציבור החרדי, ופירוק משפחות והרס הילדים.**

הובאו לפנינו מסמכים רבים (ועדויות מרבנים חשובים) שחלק מרבני הרווחה, או רבנים בקהילה הקשורים לרווחה, מעבירים לרשויות דיווחים מסוכנים, שקריים ולא אמינים, וגורמים להרס משפחות, להרחקת הבעלים, להסתבכויות עם המשטרה, ולפעמים להוצאת הילדים מהבית למשפחות לא חרדיות ולמוסדות רווחה מדורדרים המוציאים את הילדים לתרבות רעה.

על כן מוטלת על ההורים חובת זהירות גדולה מהחשפות לגורמי הרווחה וק"ו לגורמי הסעד גם כאשר הם כביכול מלווים ע"י "רבני הרווחה" מטעם הקהילות החרדיות, כי חלקם הם כאמור משתפי פעולה עם המדינה, וגם הטובים שבהם מוגבלים מאד ביכולתם לעזור לציבור החרדי.

מוכרחים לזכור, שלפנייה לרווחה וסעד יכולים להיות השלכות חמורות על שלימות הבית ועתידם הרוחני של הילדים. הרווחים המדומים שישנם מפתחת תיק ברווחה, וק"ו מעזרה מהסעד - יכולים במשך השנים להביא להשלכות הרות אסון העולות על כל דמיון.

ההתערבות של הרווחה והסעד בחיי המשפחה, ההסתה שלהם לנשים לפעול נגד הבעלים בנושא המזונות ו"תכנון המשפחה" - הם מתכון בטוח להרס כל חיי הנשואין, ולהפיכת הילדים ליתומים בחיי האב, ובהרבה מקרים אף בחיי אמם, ואף להוצאתם לתרבות רעה, ה' ישמרנו.

גדולי ישראל, גדולי הרבנים דבכל אתר ואתר, קבעו עפ"י הנסיון של מאות אנשים שבאו להתייעץ עמהם, שמסירת נתונים ופרטים על משפחה לרווחה וסעד, בלא אישור של גדול בישראל, מהווים איסור מסירה לגויים, ולא רק מסירה של הגוף, אלא גם מסירת נפשות ישראל להרס ותרבות רעה, שעל זה קבעו חז"ל (ספרי דברים כג, ח) "גדול המחטיאו יותר מההורגו, שהמחטיא את האדם קשה לו מן ההורגו ... והמחטיאו מוציאו מן העולם הזה ומן העולם הבא". וכבר פורסמה בזה הוראת גדולי הרבנים שליט"א במכתב "דעת תורה" - איסור הליכה לערכאות ולגורמי השלטון (והר"ד להלן בתחילת הספר בעמ' 9).

עסקנים חרדים ושומרי תורה הקשורים לסעד ורווחה מעידים: על ההתקלות בעובדות אלו שרבות מהן גרושות או רווקות, שאינן מבינות בחינוך, בילדים ובחיי משפחה, וזה לשון עדותם שפורסמה ברבים: "במקרים רבים אנו נאלצים להתמודד עם עובדת סוציאלית או פקידת סעד הרוצה לקבור את עתידו הרוחני של המטופל בהתאם להשקפת עולמה שלה ומבלי להתחשב בהשקפת עולם של ההורים. ופעמים רבות הן

עושות זאת תוך כפייה ממש, פעמים רבות נתקלים בהפניה של ילד מבית חרדי למוסד חילוני או ממלכתי דתי מעורב, שבו לומדים בנים ובנות ביחד. אפשר לקבוע כמעט בוודאות, כי במקרים שרק אחד מבני הזוג חזר בתשובה או לחלופין אחד מבני הזוג התדרדר, אין סיכוי לתת לילד את החינוך בו בוחר בן הזוג החרדי ועובדת הרווחה תעמוד כמעט תמיד לצידו של בן הזוג החילוני. לא אחת פקידת סעד המופיעה בדיון בבית המשפט בנושא הפעלת חוק הנוער, ממליצה על סידור ילד ממשפחה חרדית במסגרת חילונית, למרות שקיימים כיום במגזר החרדי מוסדות חינוך הנותנים מענה טוב יותר למכלול הבעיות החינוכיות".

הדברים החמורים האלו שנמסרו ע"י יהודים שומרי תורה שראו בעצמם את החורבנות, מחדדים את האיסור למסור משפחות לרווחה וסעד, שכאמור הוא נחשב כמסירה לגויים של נפשות מישראל להרס ותרבות רעה, ה' ישמרנו.

– 9 –

זהירות מיועצי נישואין הרסניים

במצב הקשה שהשלום בית נקלע לקשיים, מרגישים רבים כטובע הנאחז בקש, ופונים לכל גורם שמפרסם שבידיו המפתח לשלום בית, לחיי נישואין מוצלחים, ושאר הבטחות ללא כיסוי. המציאות הקשה כיום, שיועצי נישואין רבים לא רק שאינם מועילים לשלום בית, אלא הם מזיקים בידים והורסים כל אפשרות לשלום בין בני הזוג, מאחר שהם פועלים בשיטות חילוניות ובכפיפות לחוקי המדינה "והרבנות הראשית לישראל".

ארגון ינ"ר המתיימר לעסוק בשלום בית הוא מסוכן ביותר, העומדים בראשו הם חילונים ודתיים (או כאלה הנקראים 'חרדים'), כאשר ד"ר ע. שקד, ששנה ופירש ונחשב אף בציבור החילוני כמתירני המדריך לפריצות, הוא "ממורי" הדרך, האם מכאלה יכול זוג חרדי להיוושע. וכבר יצאו הגר"נ קרליץ והגרמ"ש קליין בשליחות הגר"ש ואזנר במכתב חריף נגד ארגון ינ"ר. לאחרונה קבלו על עצמם ארגון ינ"ר ככסות עינים פיקוח 'מרבנים' המכנים עצמם 'משפטי חיים', וחובה לדעת שהעומד בראש "משפטי חיים" הוזהר ע"י רבנים ומשמרת הצניעות בירושלים שיפסיק להתעסק בשלום בית מאחר שיש עליו טענות בענייני קדושה. ועל הארגון ינ"ר ומפקחיו אמרו חז"ל (ב"ק צב; חולין סה.) "לא לחינם הלך זרזיר אצל העורב, אלא מפני שהוא מינו"

גם יועצי נישואין פרטיים שאינם שייכים לינ"ר וביניהם בעלי חזות חרדית ואף רבנית, נתפסו כמדריכים נשים בשקרים כיצד לקבל מבי"ד של הרבנות גט בכפייה ע"י

טענת מאיס עלי, או "בסיפורים" על אלימות וכן ע"י איומי מאסר. וכל הדרכים הפסולות כשרות אצל יועצים אלו בהדרכת הנשים כיצד לקבל גט בכפייה, ובמקום שהם יעזרו בשלום בית, נהפכו הם לרועץ וגם מקרים שבנקל אפשרי היה לעלותם על דרך המלך, נהרסו עד היסוד, ומשפחות וילדיהם ירדו לטמיון. [ההדרכה של "יועצי אחיתופל" בכל תחילת סכסוך משפחתי, שהאשה תמנע מחיי משפחה, נוגדת את התורה ומביאה על האשה רוח טומאה, וגורמת כמה רעות בעולם, כמו שכתב בזוהר הקדוש (פרשת משפטים) והו"ד בב"י (יו"ד סימן קצז). רוח טומאה זו גוררת את האשה להרס הבעל והילדים, ואף להרס עצמי! ולכן עפ"י רוב גם נשים שהיו מסורות לבית, בהגיען "להליכי גירושין" מפקירות את טובת ילדיהם בצורה לא הגיונית. וכתבו גדולי הפוסקים (המהרש"ל בסימן נט, השל"ה בשער האותיות אות ק – קדושת הזיווג ס"ק פז, בדפ"ח) שגם אם הבעל אינו מספק צורכי הבית כראוי, או שאינו קונה לה תכשיטים ובגדים כרצונה, עוון חמור מאד לעכב הטהרה, וראה עוד ברמב"ם (אישות טו, כ) וברמ"א (אבה"ע סימן סט, ז ומקורם בתדב"א) על מעלת וחשיבות האשה העושה רצון בעלה].

נשים אלו שזכחות שכל הדרכים האלימות להשיג ברבנות גט בכפייה לא פותרות להם שום בעיה, כמו שהארכנו בסימנים קודמים, דלגט כזה אין שום ערך ומשמעות והרי הוא כנייד ריק, והיא נשארת אשת איש, ואם נשאת לאחר, בניה מהשני ממזרים ר"ל, וכל כסף שתרויח מיועצי אחיתופל אלו הוא גזל ועושק שאין בו ברכה, אלא קללה המכלה גם את הכסף הכשר. החסות הרבנית כביכול שמקבלות הנשים האלימות מ"בתי הדין הרבניים" לא משנים את ההלכה והמציאות.

יצויין שקיימים יועצים פרטיים שגדולי ישראל סומכים עליהם, וחובה לברר זאת היטב לפני שהולכים ליעוץ, שיצא מזה תועלת ולא הרס וחורבן, כי גירושין הוא לא פתרון קל לבעיות, לא לאשה ולא לילדים, והם מהווים רק מוצא אחרון כשאין ברירה... (ראה בהרחבה לעיל ב"קיצור הלכות" עמ' 62)

דינים העולים מסימן זה

- א. "בתי הדין הרבניים", מאחר שכפופים לחוקי המדינה דינם כערכאות של גויים - עפ"י החזו"א (סנהדרין סימן טו סק"ד) (אות א)**
- ב. כסף מזונות וכדומה שמוציאה האשה מבעלה בכפייה ע"י הבי"ד של הרבנות - הוא גזל ועושק ואין רואים בו סימן ברכה, ומזיק לחינוך הילדים ("פלא יועץ" "אגרא דפרקא" ו"חפץ חיים" (אות א)**

- ג. גט הנעשה ברבנות בכפייה, הוא פסול והאשה נשארת אשת איש - ואם נשאת לאחר בניה מהשני ממזרים, כמו שנתבאר באריכות בכל הספר. (אות ב).
- ד. "בתי הדין הרבניים" מטעם המדינה הוקמו במטרה לשנות את חוקי התורה ולהתאימם לרוח הזמן ר"ל. גדולי ישראל בזמנו (בשנת תרפ"א) קבעו יום צום בהקמת הרבנות מטעם וכתבו עליהם שהוא "שינוי (רפורמה) בחוקי וגופי משפטי התורה והדינים". (אות ד)
- ה. תקנות הרבנות הובילו למאות ואלפי גיטין ומשפחות שנהרסו גם בציבור החילוני (עדות עו"ד חילוניים) - ואינם תקנה לציבור אלא הרס וחורבן משפחות, מלבד שהם עקירת יסודי התורה והדת (אות ד).
- ו. הרבנות הראשית מטעם נבחרה ע"י מיעוט מהציבור (ובכלל המיעוט היו מינים ואפיקורסים). אבל רובו ככולו של הציבור החרד לדבר ה' התנגד בכל תוקף להקמת הרבנות מטעם, ובודאי שלא קיבל את פסקיהם - הרבנות מטעם אין לה שום סמכות ציבורית לתקן תקנות בענין מזונות וכדומה, ומשפטם גזל ועושק והרמת יד בתורת משה, כמבואר לעיל בהרחבה (סימן ט).
- ז. חובת כל העושה שידוך לבדוק אם המשפחה המוצעת כשרה וראויה לבוא בקהל, מאחר שנתרבו ממזרים מגיטין בכפייה כמו שהתבאר לעיל (סימן א), וכן עקב מחיקת רשימות של ממזרים ופסולי חיתון מהרשימות "ברבנות מטעם" - עדות בעל ה"משפטי שמואל" (אות ו).
- ח. "בתי הדין הרבניים", הם חטאת הקהל - וחובה למחות בהולכים לדון אצלם, כדי להציל מחרון אף ועונש שמים (אות ח).
- ט. המוסר פרטים על משפחות לרווחה ולסעד בלא אישור מגדול בישראל - דינו כמוסר לגויים. כי הוא מסכן את הבית ועתיד הילדים והרי זה מוסר נפשות לגויים.
- וכאן המקום להזהיר שחלק מ"רבני הרווחה" הם בעצמם משתפי פעולה עם הרשויות, ואסור לסמוך עליהם. (אות ט).
- י. חיבים להיזהר מיועצי נישואין הרסניים, שבמקום לתקן מקלקלים: בהדרכת הנשים כיצד לקבל מבי"ד גט בכפייה וכן בהדרכתם למעשים והנהגות בבית שהם היפך התורה והקדושה (כארגון ינ"ר שנאסר ע"י הגר"ש ואזנר והגר"נ קרליץ), וחובה ללכת רק ליועצים העומדים תחת הדרכת גדולי ישראל ומרותם (אות י).

סימן יב

עיון הבעלים בבתי הדין הרבניים

- א -

עיון הבעל אחרי הגירושין –
ע"י המזונות המופרזים

כבר הארכנו (סימן ו אות ז) שפסקי הבתי דין הרבניים מטעם המדינה גורמים לעיון הבעלים, גם אחרי הגרושין. פסקי המזונות המופרזים הניתנים לאברכים שתורתם אומנתם, או לאנשי עמל שמקבלים משכורת של כמה אלפי שקלים בחודש ואת כולה ויותר "פוסקים" להם לתת לאשה למזונות, כאשר היא נשאת בדירה, והבעל מצידם שיגור ברחוב, ויחפש אוכל ובגדים באשפה. כי מיום שניתן לו פסק הגזל והרשע למזונות מופרזים, אין לו זכות קיום מינימלית בעולם, רק לאשה יש זכויות יתר כ"חד הורית" עם גימלה מוגדלת ושאר הטבות.

ואם ח"ו אין לרש מהיכן לשלם את כספי המזונות ש"פסקו" עליו, דינו: רדיפות, עיקולים ומאסר בכלא. האשה חייה בכבודו של עולם, והאב, העבד הנרצע של בית הדין חייב לספק כסף ככל אשר יושת עליו, גם אם בעבר לא הרויח סכומים כאלה מעולם, ולא נשאת האשה עמו על מנת לדור בכבודו של עולם. אולם כאשר זכתה ב"אושר" של גרושין ו"פסק" מזונות מכובד המוטל על הבעל לשעבר, הגיעו הימים היפים שלה.

וכבר שמענו על כמה בעלי עסקים חרדיים ודת"ל, שמעולם לא זכו להרויח מהעסק יותר מעשרת אלפים שקל בחודש, אולם ביה"ד או ביהמש"פ אמדו אותם ביותר, והם נאלצו כדי לא לשבת בכלא לתת את כל רווחיהם לאשה, ועוד להשלים מהלוואות, ולעצמם לא נשאר כלום. זהו היושר הסדומי, שאת כל הרשע והפשע הכניסו ב"ספר החוקים" שלהם. שונאי ישראל לדורותיהם גם כן פעלו בצורה מסודרת ו"חוקית", כל מעשה הנבלה שלהם, ההרג והרצח, כולם היו מגובים בחוקי המדינה. גם כיום חוקי הפשע והרשע של מזונות,

הרחקה ומאסר - הדואגים כביכול לאשה ולילדים הם מסווה "לחוקי סדום ועמורה", שבהם חיסלו אנשים מכח "החוק והמשפט".

בשיחה עם כמה "דיינים מטעם" על העוולה בפסקי המזונות המופרזים וההרסניים, הגיבו כולם בסגנון דומה: "האדם הביא ילדים לעולם, צריך לדאוג להם, גירושין זה לא סיבה להתפטר מחובותיו". כשהשיבו להם: "מדוע רמת הדאגה של האב עד הגירושין לא מספיקה לאחריו, מדוע עשר שנים התפרנסו מארבעת אלפים שקל פלוס קצבאות, וביום שמתגרשים, חייב להביא שמונת אלפים שקל, האם ידוע לכם שעשרות אחוזים מתושבי המדינה מרוויחים פחות מחמש אלף שקל בחודש"?! תשובתם המגומגמת של הדיינים: "מה אתם חושבים שאם אנחנו נקבע מזונות הגיוניים זה יעבור את ביהמש"פ והבג"צ, האינכם יודעים שבית המשפט החילוני יכולים להוסיף עוד כמה אלפי שקלים יותר מאיתנו לחיוב מזונות". תשובה זו מגלה את האמת: "הדיינים" מהווים שלוחים וידא אריכתא של בית המשפט החילוני מרשיעי ברית ועוקרי התורה. וכאמור לעיל (סימן ט אות ג בהערה 50) בית המשפט החילוני "בפסקי" מזונות מסתמך על תקנת "הרבנות הראשית" - תש"ד, וביד הרבנים הראשיים לבטלם, והם אחראים לכל העוול שנעשה.

בחודשים האחרונים הגישה ועדה ממשלתית לאחר שש שנות עבודה - מסקנות לשינוי עקרוני "בדיני מזונות הילדים". עיקרי השינויים, ש"דיני המזונות" לא יהיו כפופים לדין הדתי. ובנוסף הועדה בנתה מודל חדש לחישוב דמי מזונות, לפיה הסכום המוצא על כלכלת הילדים הוא נגזרת של הכנסת ההורים, וכן שחישוב המזונות יחולק בין ההורים עפ"י הכנסתם.

הועדה מדגישה שבנוסף לכך, חובה לאפשר להורה לפרנס את עצמו וגם את ילדיו ממשפחה חדשה שהקים, אם יש כאלו.

פורסם בעיתונות - שבין חברי הועדה נמנה "הדיין" א.ה. שהתנגד להוציא את המזונות מסמכות "בית הדין הרבני".

מתברר "שבית הדין הרבני" מונע מהחילונים תיקון עיוותים בתשלומי מזונות הילדים. בעוד שהחילונים מבינים, שקביעת מזונות שלא מאפשרים לאב לחיות בעצמו וק"ו לא להקים ולהחזיק משפחה חדשה, נוגדים את היושר והצדק האנושי. בזמן שהחילונים מבינים שרמת ההכנסות של האב בעבר

קובעים את רמת המזונות בהווה, ושאי אפשר להתעלם מהכנסות האם להקטנת מזונות האב עבור ילדיו. מגיע הנציג של "בתי הדין הרבניים" בוועדה ומתנגד, ורוצה שההסדר ימשיך, השוד הגזל והעושק של האב ימשיך גם אם המחיר חוסר אפשרות לפרנס את עצמו וק"ו לא לאפשר לו הקמת משפחה חדשה, "הדיינים" נהפכו "לאור לגויים", אוי לאותה בושה!

רק לאחרונה נתפרסם שמליון וחצי עובדים שכירים בא"י (מחצית מהשכירים במשק) מקבלים משכורת חדשית פחות מ-5,000 ש"ח. [עוד פורסם שרבע מהמשפחות בא"י הכנסתם פחות מ-5,000 ש"ח כולל הכנסות האשה] גם אם נצא מתוך הנחה שהאב אחרי הגירושין אינו זכאי לשום זכויות בחיים, אינו זקוק לאוכל ומקום מגורים, לביטוח רפואי וביגוד - עדיין המשכורת של מליון וחצי עובדים אין בה כדי לכסות תשלום מזונות "שנפסק" ברבנות למשפחה ממוצעת עם מספר ילדים. היש לך גזל ועושק ומשפט רשע יותר מזה?! והכל תחת מעטה צבוע של צדק ויושר וחלוקה דרבנן. ועליהן הזהירו חז"ל (סוטה כב): היזהרו מן הצבועים שמסוכנים לעולם יותר מהרשעים.

וכבר שמענו על מקרה שאשתו של איש עסקים שנתגרשה עם חמשה ילדים "זכתה" בערכאות של "בית המשפט" בסכום גדול של מזונות כפי עושרו כביכול של הבעל. ועוד באותה שנה התחתנה עם אדם אחר, מובטל ללא שום עבודה, והבעל השני עם האשה חיים כמו בני מלכים על חשבון הבעל הראשון, כשאינם נוקפים אצבע ומאמץ בפרנסה, והבעל הראשון כורע תחת הנטל בסכומים שמעבר לכוחו, כי כך "פסק" השופט. הכספים שנועדו לפרנסת הילדים כביכול, מפרנסים ברווח את האשה ובעלה השני ללא שיצטרכו לעבוד לפרנסתם.

במדינת ישראל בית המשפט, ובתי הדין הרבניים לא נותנים אפשרות לבעל להתחתן פעם שניה, אבל כן נותנים לאשה להתחתן פעם שניה ולחיות עם בעלה השני, על חשבון הבעל הראשון, ועל "חוקים ומשפטים" מעוותים כאלה אבדה הארץ. (עיין גיטין נח. במעשה "דשוליא דנגרא" - ולהלן סימן כג בהרחבה).

לא לחינם טוענים אפילו עו"ד חילונים, שחוקי המזונות, הרחקות וכו' "שנשתכללו" בעשר השנים האחרונות, ע"י מרשיעי ברית ממר"צ - המאפשרים לאשה להרחיק את הבעל בקלות מהבית בעלילות דברים - הגדילו את הגרושין בעשרות אחוזים בציבור החילוני. עד שרוב המשפחות החילוניות האמידות

"העשירון העליון" בישראל הם חד הוריות, וגם בשאר הציבור החילוני מדובר בעשרות אחוזי גרושין, ה' ישמרנו.

מלבד זאת, חוקים אלו גרמו שהנשים בכוחם לעגן את הבעל מלהנשא שנית, ע"י שרודפים אותו במאסרים כשלא עומד במזונות המופרזים, ואיזה אשה תרצה להנשא לאדם שכל הכנסותיו הולכות לביתו הקודם, והוא נשאר ללא מקום מגורים, וכאשר אינו עומד בתשלומים המופרזים עוד סופו לעמוד כל הזמן באיומי מאסר.

נוצר מצב שאחרי שנים של העדר חיי נשואין עוד קודם הגירושין, אחרי צרות של האשה בצווי הרחקה, עלילות על איומים כלפיה ומאסרים, כשנגמר כבר הענין ונתן גט פסול (בעל כורחו, ובתנאים לא תנאים) עדיין הוא נשאר מעוגן ע"י חוקי הרשע והפשע, ומה יעשה הבן ולא יחטא. וקולר העוון תלוי "בדיינים מטעם" והאשה "הנכבדת", שבודאי לא ינקו בזה ובבא. האשה שוכחת שפגיעה בקדושת האב, פוגעת בחינוך והצלחת הילדים כידוע מהספה"ק, ומי הוביל לכל זה, האשה שברוח הטומאה ששורה עליה פנתה לערכאות ובתי הדין הרבניים, בשביל להרוויח עוד כסף באיומים של הוצאה לפועל ושאר מרעין בישין, וסופה לשלם על כל זה בעולם הזה בגוף ובנפש, כפי שהמציאות מוכיחה, ה' ישמרנו.

- ב -

עיגון הבעל קודם הגרושין

הדברים ידועים, שבת הדין הרבניים "מטעם המדינה" הכפופים לחוקי הרשע, והמפחדים מכל עלה נידף, מכל ארגון לזכויות נשים, שאולי יגישו נגדם תביעה בביהמ"ש"פ או בבג"צ (או יפריע להם לקידום להבחר לבי"ד "הגדול") - הם נוטים באופן מוצהר ובלט לכיוון הנשים ...

כמו"כ כידוע ממאות סיפורים העובדות הסוציאליות נוטות בקביעת לטובת האשה, העובדות לא מבלבלות אותם, גם בעיות נפשיות מוכחות של האשה לא הופכות אותה ללא כשירה לגידול ילדים. אולם לאב העובדות הסוציאליות מחלקות תואר "לא כשיר לגידול הילדים", ללא חקירות ודרישות רבות, ופעמים רבות ללא שדיברו עם האב בכלל. מספיק שהאשה מספרת ברגש ועם

דמעות בעיניים (כפי שלימד אותה העו"ד או שנעזרת בטיפות להורדת דמעות) על אלימות כלפיה או הילדים, בשביל לשלוח את הבעל לדראון עולם, הרחקה, חקירות ולפעמים גם מאסר בפועל.

והנה כאשר "הרבנים מטעם" בבתי הדין הרבניים מקבלים דו"חות של עו"ס וסעד, הם מקבלים את דעתם, (למרות שעדותם פסולה מהדין, ראה בהרחבה בסימן ה אות ג), ומצטרפים לרדיפת הבעל בכל הדרכים האסורות עפ"י התורה, ועוזרים בצווי הרחקה ופקודות מאסר. לא פלא שברוח דברים אלו, העיגון של הבעל במשך שנים לא מעניין איש. ובנוסף לזה הנטייה הטבעית של "הדיינים" לרחם על אשה יותר מהאיש (עיין תוס' ע"ז כה: ד"ה איכא) מוסיפה לרדיפת ועיגון הבעל עשרת מונים.

המציאות היא שעל האשה לא מופעל שום לחץ, אין לה שום קושי המאלץ אותה להתפשר ולתת לבעל לגרשה ולפתוח חיים חדשים. כי אם נוכחות הבעל מציקה לה, די בטלפון נסער למשטרה שהבעל כביכול הכה אותה או הפעיל אלימות מילולית (בהקיץ או בחלום), כדי להכניסו לכלא, ולאחריו להוציא צו הרחקה דחוף לשלשה חודשים, ודואגים להאריכו אח"כ כרצון האשה, כידוע. כמו"כ המציאות שהדירה נשארת לאשה כשיש ילדים קטנים "במשמורת האם" והבעל זרוק בלא דיור כשהיא מסודרת בחיים [וכל זה "בזכות" צווי ההרחקה שהם חוקים חדשים שלא היו לפני עשרים שנה בצורה כזאת] - גורמת לעיגון אלפי אנשים ע"י הרבנות מטעם, חילוניים דתיים וגם חרדיים, הנתונים כחומר ביד היוצר ביד הנשים, ארגוני הנשים, והרבנים מטעם המסייעים בידם.

ומאידך הנשים כאשר הן רוצות גירושין, ברוב המקרים של המקרים הם ישיגו זאת בקלות אחרי שימאיסו לבעל את החיים בהרחקות מהבית ומאסר, (גם בנוכחות הילדים), עיכוב יציאה מהארץ ושאר דרכים אלימות, רוב הבעלים יתנו גט כי נמאס להם ממסכת האיומים וההשפלות [על פסלות הגט שנעשה באיומים ראה בסימן א באריכות]. אולם לבעלים כאמור אין שום אמצעי לחץ על האשה שתסכים לקבל גט וכאשר האשה לא רוצה, עיגונם יתמשך על פני שנים רבות.

מבדיקה בפרסומים רשמיים של "כנסת המינים" (ראה "כנסת" – מרכז המחקר והמידע, ז' אדר ב' תשע"א), מתברר שבסקר שנעשה ע"י הנהלת בתיה"ד "הרבניים" עולה, שבשנת תשס"ז היו 190 "סרבניות גט" ורק 180 "סרבני גט". והפלא

הגדול, שמעולם לא שלחו "סרבנית גט" לכלא על שמעגנת את בעלה (כפי ששלחו אלפי "סרבני גט" לכלא) – חוסר השוויון כלפי הגברים זועק לשמים!

וכתב רבי חיים פאלאג'י (הו"ד בסימן ו אות ב) דאם הבעל רוצה לגרש את אשתו והיא אינה רוצה, ובי"ד בדקו זמן רב שאין אפשרות להשלים ביניהם - אולם קרובי האשה מייעצים לאשה לעגן את הבעל כדי לסחוט ממנו דברים, יש לבי"ד לנדותם ולהחרימם. הרי פסק הלכה מפורש: שדייני בתיה"ד "הרבניים" המעגנים בעלים שלא כדין חייבים נידוי וחרם! ועונשם מחלות ויסורים, עניות ושאר עונשים בעוה"ז ובעוה"ב.

- ג -

סיפור מחריד

בחור ת"ח השתדך עם משפחה חשובה במרכז הארץ, (מפני כבודם לא פורש שמם בספר). מיד אחרי החתונה הבחין בהתנהגות מוזרה של אשתו, חשב שאולי זה נובע מהתרגשות מהמצב החדש ושתק. בשנים הראשונות סבל מאד, אבל בדוחק ניתן היה להשלים עם המציאות. נולדו כמה ילדים, ומצב האשה החריף מאד. ביום בהיר נודע לבעל ממסמכים שנפלו לידו שאשתו מטופלת כבר לפני הנשואין במרפאה פסיכיאטרית בתרופות לא קלות. ואז הוא הבין הכל.

כעבור עשר שנים מהנישואין, החיים בבית נהפכו ללא נסבלים, לחיי משפחה כמובן סירבה. להתרחץ לא הסכימה במשך חודשים רבים, בילדים לא היתה מסוגלת לטפל, לאוכל ונקיון כמובן דאג הבעל וכל הבית היה מצחין מהאם שלא הסכימה להתרחץ בשום אופן.

אחרי שכלו כל הקיצים, פנה לבי"ד חרדי לגרושין, האשה לא הגיעה. בני משפחתה ידעו שבי"ד חרדי הדן עפ"י השו"ע יוציא פסק נחרץ לגרושין, כי אשה כזאת ניתן לגרשה בעל כורחה, לכן לא הגיעה האשה לבי"ד החרדי, כדי לאלץ את הבעל ללכת לרבנות, וכך היה, הבעל בחוסר ברירה פנה לרבנות. אולם המשפחה החשובה של האשה כמובן לא היו מעוניינים בגירושין, שהבת "המיוחדת" תיפול עליהם, לא בא בחשבון, הם ניצלו קשרים ברבנות הראשית

לישראל ודאגו שהבעל לא יוכל לתת גט, כדי שיעשה "שלום בית", עם אשה שעפ"י השו"ע ניתן לגרשה בעל כורחה, עיוות הדין ללא בושא ...

בית הדין ברבנות הוציא את האב ואת הילדים מהדירה (הילדים כמובן נשאר אצלו, אמם לא יכולה לטפל בהם לכל הדעות, והוריה ג"כ לא היו מסוגלים בגילם המבוגר לטפל בילדים הקטנים) - כדי למכור אותה ולהתחלק עם האשה ולאפשר לה מדור בפני עצמה. ב"ד הרבני "פסק" שהגט מותנה במכירת הדירה, דבר שנוגד את ההלכה. כמו"כ העו"ד של האשה קיבל מבי"ד את הזכות למכור את הדירה, והוא כמייצג האשה כמובן דאג לגרור את מכירת הדירה במשך שנים, כדי לגרור את הגט, אשר הותנה בבי"ד הרבני במכירת הדירה.

במשך עשר שנים הבעל לא יכל לתת גט, כי הדירה לא נמכרה עדיין, הוא וילדיו נזרקו מהדירה, ועברו לגור בשכירות בשכונה אחרת, על חשבון האב כמובן. והמעניין ביותר שברבנות גם חייבו את הבעל לשלם \$400 מדור לאשה, כיון שהוריה לא היו מסוגלים לדור במחיצתה עקב שגעונה ושכרו לה דירה נפרדת. הבעל הנושא על עצמו את גידול הילדים ושכירת דירה למענם, "כמובן" חייב לשלם גם מדור לאשה אחרי עשר שנים של הפרדות ...

אחרי עשר שנים נמכרה הדירה, אולם מסכת היסורים של הבעל עדיין לא תמה, לא מאפשרים לו לגרש את האשה, עדיין מעגנים אותו בטענות שוא. "זכויות האשה" דוחים הגיון וצדק מינמאלי, העיקר שהפריצים החולניים יהיו מרוצים מתפקידם של מלחכי הפינכה, המקבלים משכורות עתק בכדי לקדם את "שויון הזכויות" בסגנון החילוני (האשה בשלטון והבעל לכלא). זהו הסיבה שאין גבול להתעללות בבעלים "בערכאות של בתי הדין הרבניים".

כמה רבנים שעברו על כל המסמכים והדיונים בבי"ד הרבני מטעם, וניסו למצוא לימוד זכות על ההתנהלות המרושעת הזאת לא הצליחו בכך בשום אופן. לפי כל כללי השו"ע היו חייבים לאפשר לבעל לגרש את אשתו לפני יותר מעשר שנים, וכן לאפשר לו להמשיך לגור בביתו, כיון שהילדים אצלו ומפרנסם, אבל כל זה לא נעשה.

נכון זה סיפור חריג, אבל סיפורים קרובים לזה אירעו לרוב, והגיע הזמן להפסיק את מדיניות הרשע הזאת. כאשר הציבור החרדי יתייחס לנשים ההולכות ל"בתי הדין הרבניים" כהולכות לערכאות, אז יפסיק הפשע והרשע של בתי דינים אלו לשלוט במחנינו, והיה מחנינו קדוש.

דינים העולים מסימן זה

א. קביעת מזונות מופרזים ע"י ביה"ד הרבניים שברוב המקרים הם הרבה יותר מההכנסות של הבעל בעבר ובהווה - מעמידים את הבעלים גם אחרי הגרושין תחת איומי מאסר והוצאה לפועל - ובכך מעגנים את הבעלים ומונעים מהם להתחתן שנית, כי אשה נורמלית לא תסכים להנשא לאדם מחוסר כל הכנסה שעוד מאוים במאסרים בכלא (אות א).

ב. בתי הדין הרבניים בפחדם מארגוני הנשים ומביהמש"פ החילוני, מעגנים פעמים רבות בעלים ומונעים מהם מלתת גט לאשה בתאונות שווא, וגודל עונש הדיינים והאשה כבר מבואר בהגר"ח פאלאג'י זצ"ל (שהובא בסימן ו) מחלות ויסורים, עניות ושאר עונשים בזה ובבא (אות ב).

ג. נשים הפועלות באמצעי אלימות להשיג גט, כגון: צווי הרחקה, מאסר, הוצאה לפועל, איסור יציאה מהארץ וכדומה - הגט פסול, כמו שבארנו באריכות בתחילת הספר. ואם נשאת בגט זה, ילדיה מהבעל השני ממזרים ר"ל, ואסורים לבוא בקהל.

ד. חובת הציבור החרדי להוקיע נשים שהולכות ל"בתי דין רבניים" שדינם כערכאות, וע"י כך יצילו בתים רבים מפירוק, ובעלים רבים מהתעללות ללא גבולות וימנע חרון אף מהמכשולות החמורים של גיטין פסולים וממזרות (אות ג).

סימן יג

עיגון או הרם המשפחה

תשובת הגאון הגדול הגר"מ קליין זצוק"ל⁵⁷

- א -

תשובה לטענות הנשים שבעליהם מענגנים אותן

מה שטען מע"כ השופט שהנשים סובלות מהעיגון שבעליהם גורמים להם במה שאין נותנין להם גט פיטורין ע"פ התורה, הנה אפי' נניח שהאמת אתו אבל לדבר כזה יש דין בישראל ותלך או ילכו שניהם לב"ד של ישראל שקבלו עליהם בשעת קידושין להיותם חיים כדת משה וישראל, וכיון שזה ענין של דת אין לדיני ומשפטי עכו"ם להתערב במה שנוגע לעניני דת והצער המדומה שצועקים מחמת שהוא או היא שומר הדת או מחמת שאינו שומר הדת, כל זמן שאינו עושה מעשה שהוא מנגד חוקי המדינה שהסברנו בראש התשובה אין להבית משפט להתערב.

ועתה נניח שתבא האשה אל השופט ותתלונן על בעלה, שהוא שומר שבת ואינו רוצה ליקח אותה בשבת על חוף הים והיא מצטערת מזה מאד וסובלת הרבה מזה עם הילדים, בפרט בימי הקיץ שהחום בלתי נסבל וזה הבעל האכזר אינו רוצה להוציאה עם הילדים על חוף הים שהוא שומר הדת ואומר שאסור לעשות כן, ומונע אותה מלכת אל חוף הים ולהסיר הצער ממשפחתו, וזה ממש בכל שבת ויו"ט ולא יכולה לסבול את הצער הזה. או שתתלונן לפני השופט על בעלה שמכריחה לשמור טהרת המשפחה ואחרת לא ידור עמה או שאר עניני הדת, וכי יבא השופט ויכוף באונס את הבעל שלא לצער את אשתו הענוגה ולהביאה בשבת על חוף הים עם המכוננית שלו כדי שלא תצטער, ודאי שלא! אלא מה יאמר השופט אם נשאת לדתי תהיה כמוהו ואם לא תרצי תלכי לך

57 כפי אשר נדפס בספרו "גט מעושה בערכאות" – משנה הלכות.

לראשי הדת היהודי או למקום שתרצה ולא תסבול כי אין בידי להתערב מה שנוגע בעניני הדת.

והכ"נ בנידון דידן אם תבא האשה בקובלנא על בעלה שאינו רוצה לגרשה בגט כשר כדין תורה וזה מפריע לה מאד ומצטערת, מה לו להשופט להגיד כי בידו יש ליתן לה דיווארס מבית המשפט ע"פ חוקי המדינה וע"פ חוקי המדינה מותרת להינשא לאחר זה מה שנוגע לבתי משפט וערכאות המדינה. ואם את לא תרצי להנשא בגט זה שאת דתיה וחוששת לדת ישראל ותרצה שאכריח את בעלך ליתן לך גט כשר בישראל זה אין בידי ואין ברשותי, אלא לכו לראשי הדת שלך והם יסדרו לך כרצונם וכרצונך, וזה אני כותב שאפילו היה הגט כשר ע"י ערכאות ג"כ היה זה נגד חוקי המדינה שיש כאן סעפערשאן אוו סעעיט ענד רעליגיאן, וכ"ש שע"פ חוקי התורה גט כזה הוא פסול ואין לו שום שויות ע"פ התורה.

- ב -

גט מעושה אין לו שום שויות להתיר

ומה שכתבתי שגט כזה אין לו שויות הנה הדבר מפורש בתורתנו הקדושה והנני כותב בזה בתור מורה הוראה בישראל וב"ה זכיתי להיות כחמישים שנה מורה הוראות וכתבתי כבר יותר מחמשת אלפים שאלות ותשובות אשר נתקבלו בכל העולם כהלכה פסוקה, (ואגב גם באחד מבתי משפט של מדינת אמעריקא קארט אף אפילם השתמש בהלכה שלנו שמצאו בשו"ת משנה הלכות והוציאו פסק דין לפי הפסק שלנו).

ואם יבואו אחרים שיאמרו למע"כ אחרת שכן יועיל גט כזה. אומר אני אחד משני דברים: א. או שהם לא יודעים ההלכה ב. או במכוון רוצין לסלף הדברים שהולכים אחר הזמן ומכזבים לשופטים שאינן בקיאים בהלכות התורה ויכולים להשלותם, אבל תורתנו הקדושה הוא תורת משה וזאת התורה לא תהא מוחלפת לעולם ולא תהא תורה אחרת מאת הבורא ית"ש. וכל זה כתבתי אפילו היה אמת הכל מה שהנשים באים בטענת עיגון וכיוצא בזה על בעליהם, אשר עד הנה היו אהובים וילדו עמהם בנים ובנות ולפעמים עד לעשר או חמש עשרה ילדים ועכשיו נתהפך מרחמן לאכזר.

האשמות ההדדיות הם ע"פ רוב שקר

אבל תדעו כי לא לעולם הדבר כך, ואכתוב בקיצור נמרץ בהני אשמות שמאשימים ע"פ רוב את הבעלים.

לפעמים מאשימים שרוצים לסחוט מהאשה כסף, ולפעמים מאשימים שרוצים ליקח מהאשה הילדים, ולפעמים סתם מחמת אכזריות ולנקום באשתו מקיימים בעצמם תמות נפשי עם פלשתים, ולא איכפת להו במה שגורמים צער להאשה והרבה פעמים להילדים שסובלים ג"כ מזה.

בטענת סחיטת כסף:

הנה בענין סחיטת כסף מהאשה ודאי יש לפעמים אדם אכזר בעולם אבל אין זה ע"פ רוב ורובא דרובא כלל, ויש גם אשה אכזרית.

ואם הוא רוצה להיות אכזר אז לא יועיל לה החוק הזה שאם ירצה יתעלם מעיניה וילך לו למדינה אחרת ותשאר האשה אלמנה חיה עם הבנים בלי אב ובלי כסף, והחוק לכוף את בעלה לא יועיל ואדרבה יזיק במקום זה כאשר עינינו ראו כבר.

ומצד שני ע"פ רוב הוא, שהאשה לאחר שעזבה את בעלה או שגירשה אותו מביתו הולכת לערכאות ומסחטת מהבעל כסף ע"י השופטים, שנותנים לה כל מיני אלאמאני מה שלא מגיע לה ע"פ דין תורתנו הקדושה.

והוא גזל גמור מבעלה, שלוקחת ממנו ממון שאין מגיע לה ע"פ תורה ולא ע"פ יושר ושכל האנושי.

והיא מוספת פשע על פשעה ואוכלת מן הגזל כל ימי חייו או ימי חייה. ולמה לא הולכת לב"ד של רבנים כמו שהלכה בשעת נישואין.

חילוק הבנים קודם או לאחר הגט

וגם בענין הבנים כידוע שהבית משפט והשופטים ע"פ רוב וכמעט לעולם מוסרים הילדים להאשה כאילו הבעל אין לו חלק במשפחה זו, וע"פ רוב הגם שנותנים לו איזה זכות ביקור לזמן מה אחר הרבה טענות ומערכות עושין לו טובה לראות את הילדים. גם זה לאחר כמה שבועות האשה מביאה איזה פתק מרופא פסיכיאטר שזה לא טוב לילדים שיראו את אביהם, והולכת עם זה להבית משפט ולוקחים ממנו גם את זה.

והבעל חייב לשלם עבור האשה והילדים כל מה שיש לו בכדי להחזיקם ולפרנסם, ואם אינו עומד בכל אז הולכים למקום שהוא עובד ולוקחים השכירות שלו בצוו הקארט, והיא יושבת ומשחקת עם אנשים אחרים, והבעל החמור עובד ומביא כסף עבור הנשמה הטהורה.

הנהגת הנשים הקוראות עצמן "עגונות"

ולאחר שקבלה את הכל מה שרצתה ויכלה לקבל ע"י הערכאות שלא ע"פ תורה ונעשתה מרשעת ע"פ התורה, שוב נתעורר אצלה החלק הקדושה והרי רוצה להנשא לאחר או החלק התאווה אבל הרי היא דתיה ואין לה גט מהאכזר הזה, והולכת ומורדת דמעות על עיגונה שא"א להנשא עם אהובה השני.

אז מה היא עושה במקום שתאמר לבעלה אני אלך אתך לב"ד ואם לא ירצה תזמינהו לבד"צ, היא שולחת נשים שחצניות (ארגון של שחצניות ואיה כל כבודה בת מלך פנימה) במלבושי שחץ ובוז להרס את בעלה לפני ביתו, לעשות תעמולה נגד הבעל האכזר ולבזותו בעיני השכנים וכיוצא בזה, ואח"כ מביאים לפעמים למצב של תמות נפשי עם פלשתים ולנקמה.

נשים הבוגדות בבעליהן ומהרסות המשפחה

אבל נראה שהאשה הצנועה והכשרה זו שעזבה את בעלה ובגדה בו לא חשבה שגם הבעל הוא בן אדם ויש לו צער, וגם הבעל יש לו ילדים וכרחם אב על בנים עליו נאמר, ולא חשבה שהילדים צריכים לאב והיא מצערת אותם ולוקחת מהם חמדת לבם "אביהם הרחמן" הדבר הכי יקר בעולם שא"א לקנותו ולהגיע אליו בשום ממון בעולם, והוא "האב" שאין לבנים דבר חשוב יותר בעולם ודבר חיוני ונצרך בעולם כמו אב ואם, ולא חשבה ולא העלתה על דעתה שעושה את הילדים ליתומים חיים כל ימי חייהם בשביל טובתה (שע"פ רוב זה טובתה המדומה), תצער את הילדים כמה פעמים הזהירה התורה על היתומים שלא לענות אותם שאין להם אב.

על צערה חסה ועל צער הילדים - על חלק שחושבת שהבעל עושה היא צועקת ומקפדת - ועל חלק הצער והיתמות שהיא גורמת ועושה אינה חסה ולא רוצה לראות ולשמוע. ואדרבה הרבה פעמים עושה הכל ליקח מהם האב, ומסיתה ומדיחה מעליו ומלמדת אותם שנאה על האב, ומלשנת עליו כדי שימאסו בו באביהם הזה שהוליד אותם וגדל אותם עד עכשיו, וגם להבא חייב להחזיקם ע"פ פקודת השופט, אבל לא לראותם לזה אין לו זכות וכ"ש לחנכם ולגדלם שזה מחיובי האב. רק יש לו זכות וחוב לשלם בעבורם, ולשלוח בכל שבוע המחאה טשעק חשוב לפרנסם ולהלבישם עם אמם שבגדה באביהם.

אבל אולי היה לה לחשוב ולדעת, שהרי גם הבעל יש לו משפחה, אב, ואם, ואחים, ואחיות, ואשה זו מצערת לכולם אולי תחשוב שאין זה הדרך ויש לחשוב על כל זה, על צערה היא חושבת שעשתה לעצמה, ועל צער אחרים לא איכפת לה.

ואם באמת יש בעיה אז תלך לב"ד שומרי התורה ולא לערכאות שהרי כשנשאה לא רצתה להנשא אצל השופט אלא הלכה לרב דתי ולמה עכשיו שנתה דעתה והולכת להבית משפט העממי ולא להרב שסידר לה את הקידושין.

**רוב שופטי הערכאות הם תחת השפעת
העתונים של "חופש האשה"**

ופה עלי להדגיש ולהגיד מה שעל לבי, מה שאני הגבר ראו עיני, כי הנסיון וימים ידברו זה לי יובל שנים בעזה"י שהנני מוטרד ועוסק בענינים כאלו וראיתי ונתברר לי שגם הרבה או רובם מהשופטים הרגילו עצמן לראות הדמעות של קראקאדיל (תנין) על פני הנשים ומרחמין עליהם, ובפרט מתקנאים על העולה הגדולה שרואים ח"ו בתורתנו הקדושה שקפחה את האשה מלגרש את בעלה בע"כ, והם כולם חיים באלף השישי בשעה שהנשים שוים וקצת יותר מהשויון שלהם מהאנשים.

והנשים המתקדמות אחרי הזמן מביאים עו"ד שהם בקיאים במסירות ובהירוס המשפחות, ומהרסים אנשים בלתי אשמים כלל כדי להשפיע ולכוף את הבעל, כידוע לי מכמה פעמים שהעו"ד שלח הזמנות מבית משפט (סאפינאס בלע"ז) להב"ד ולרבנים אחרים שאין להם שייכות עם הנדונים רק שהם ידידים לו וכיוצא בו, לצער אנשים אחרים ולמוסרם לבתי משפט שלהם ואי. אר. עם. ולרוב פעמים מאיימים על הרבה אנשים על לא דבר רק כדי להרוס את הבעל והידידים שלו ולעשות לו שם רע והכל על הרחמנות בכדי לרחם על הענוגה העגונה הזאת.

מה נאמר על הטרור והדרכים של "העגונות הצדקניות" שמחללות את השם ואת התורה ומבקשים צדק ויושר להם, והשופטים כיון שלא יודעים מצב הענינים בפרט בין שומרי התורה פוסקים הענינים לפי הדמעות ולא לפי האמת.

שופטי הערכאות - אסור להם להתערב בענייני הדת

והאמת ניתן להאמר כי לאו כל הניגונים הם ניגון אחד, ולא כל הנשים הם ח"ו שחצניות, ולא כל האנשים הם אכזרים. ואדרבה רובא דרובא מעם בני

ישראל זרע קודש הם ובניהם ונשותיהם וכל אשר להם קדושים וחיים חיי נחת באהבה ואחוה שלום ורעות.

ואם יש איזה יוצא דופן, הגם שעלינו לדאוג על כל בן אדם, אבל מצד השני ח"ו למדינת ארה"ב ושופטיה להתערב בעניני הדת ועליהם לעמוד מחוץ בעיניני הדת, כמו שאין הרבנים מתערבים בעניניהם.

– ט –

אהבה ונאמנות במשפחות שומרי תורה

ולמען האמת הנני מציע לעשות סקר ולהביא סטאטיסטיקא בכל העולם ולראות כמה אחוז מבני ישראל שומרי התורה הקדושה מתגרשים בכלל, וכמה משאר האומות וגם מאחינו בני ישראל שבעונ"ה אינם שומרים התורה, כמה מהם מתגרשים, וכמה מהאנשים שאינם שומרי התורה עוזבים את נשותיהם לחלוטין עם בניהם על הפקר ולפעמים גם ח"ו ממיתים אותם וכיוצא בו (ועליהם אין דואגים) וכמה מזה נתרשש אצל יהודים שומרי התורה ויהיה להם הפתעה גדולה שאין אפילו אחוז אחד מהמתגרשים נגד אותם שהולכים אחר הרוח החדש.

וכן יעשו סקר כמה מהמשפחות בין שומרי התורה חיים כל ימי חייהם עם אשתו הראשונה כמ"ש שלמה המלך ע"ה ראה חיים עם אשה אשר אהבת, הנאהבים והנעימים בחייהם ובמותם לא נפרדו, וכמה מהאנשים ההולכים אחר רוח הזמן ואינם שומרי התורה חיים כל ימי חייהם עם אשתו הראשונה.

וכמה מהבנים יוצאים ח"ו לתרבות רעה משומרי התורה וכמה יוצאים מהחלונים שמחללים את התורה, ויראו למי החותמת ולמי הפסולים, ושחיי התורה הם הרחמים האמתיים על חיי המשפחה והבנים בדרך כלל, וחיי החילוני הוא האכזריות נגד האשה והבנים ונגד המשפחה כולה.

**אשה שנתגרשה בכפייה מערכאות
אסורה לינשא בו ואם נישאת הולד ממזר**

והיות כי הביאו לידיעתך, שהאנשים שמחזיקים בחוק הזה אחר ששמעו שהדבר חמור כל כך וגם ראו פסק דין של גאוני ארץ ישראל נגד החוק, יצאו בפשרה להגן על החוק ואמרו שאין זה ענין חסרון בחוק אלא בהבנת העו"ד וכיוצא בו בדברים של הבל ופתוי ושקר לבלבל את מוחות בנ"א קטני הדעת.

ולכן הנני חוזר פה להדגיש לפניכם שופטי הערכאות בבית משפט העליון ולכל שופטי המדינה שמטפלים בענייני אישות, ובאותו שעה גם להזהיר נשי ישראל הכשרות "שכל החוק הוא נגד תורתנו הקדושה". והארכתי בזה בתשובה אחרת לברר פרטים ופרטי פרטים, מלבד שהחוק הוא נגד הקאנסטיטוציא של אמעריקא (הבדלת הדת מהמדינה) שהוא עומדת לפירוד ולהבדיל בין הסטעיט והרעליגאן (החוקה האזרחית).

וכל אשה שנתגרשה כבר או שתתגרש מהיום והלאה ע"י כפיה מהבית משפט של ערכאות ע"י החוק הזה או כיוצא בזה, או בכל אופן של כפיה ע"י ערכאות המדינה ושופטיה, שלא ע"פ ב"ד חשוב ותורתנו הקדושה, ותלך האשה ותנשא לאיש אחר ותילד ממנו הרי הולד ממזר, ואם נדע מי הוא נכריז עליו ברבים שהוא ממזר ושאסור לבא בקהל ישראל עד עולם (כמפורש ברמ"א סימן ב', ה). והאשה היא זונה ואסורה לבעלה הראשון, וגם לשני שהרי נשאת לו בלי גט כשר, ותצא מזה ומזה. ואם חזרה לבעלה הראשון הולד ממזר מדרבנן ומבעלה השני ממזר דאורייתא כמבואר כל זה בגמ' יבמות בהאשה שהלך בעלה ובטוש"ע אבה"ע (סימן ד, טז). ונודיע את זה גם לרבני ארץ ישראל, והב"ד או רב שיסדר גט כזה או סידור קידושין עם גט כזה, נטיל עליו גודא ושמתא וארוור ובעזה"י בחייהם ובחינו ובכל בית ישראל לא תהיה התורה הפקר, ונעמוד בפרץ כל פרצה שהוא, זה אשר רציתי להעיר עכשיו.

ולמודעי אני צריך בכדי להזהיר על איסור מסירה וגזל. צריך לדעת דלהטיל קנס על הבעל בדיני ממונות ולהוציא ממנו ע"י השופטים מטעם שמסרב ליתן גט וכיוצא בו כפי שהחוק שואל, כסף זה הוא גזל גמור אצל האשה שהרי ע"פ

התורה אין מגיע לה הכסף והשופט אין בכחו להטיל קנסות על איש ישראל בשום אופן. ואפילו אם חוק עכו"ם אומר בפירוש כמה כסף, כיון דע"פ התורה פטור הו"ל המעות שנותן הבעל גזל גמור ביד האשה, והרי האשה יש לה דין מוסר שמסרה בעלה ואת ממונו אל יד השופט ולקחה ממנו. ואם תעשה תשובה חייבת להחזיר כל הממון וצריכה תשובה על עון מסירה ר"ל שהוא עבירה שנהרגין עליה אפי' בזמה"ז כמבואר בשו"ע חו"מ. ואם יש ביד הבעל להציל עצמו ולא ליתן, יציל עצמו וממונו. וראה עד היכן הדברים מגיעים.

ונתארכו קצת הדברים, כיון שהוא דבר שנוגע ממש לחיי כלל ישראל ע"פ התורה הקדושה וכשרותם ויחוסם, והנני שנית בבקשה סליחתכם על האריכות ואם יש את נפשכם עוד איזה שאלות אי"ה הנני מוכן לענות לכם בכל עת.

– יא –

נגד החוק לכופ לגרש ע"י ערכאות

באתי לעורר ולבקש מאת אחינו בני ישראל היראים והחרדים לה' ותורתו, הקבצו ושמעו בני יעקב ושמעו אל אביכם שבשמים, במה שקרא לנו באחרית הימים, היות כי מרחפת סכנה גדולה ח"ו על עם ישראל ועל תורת ישראל במדינה שאנחנו גרים בה "בהתערב חוקי ומשפטי עכו"ם וערכאות בבבת עין של אחינו בני ישראל ובקדושתה", ובתורה (ויקרא כ' כ"ו) כתיב, ואבדיל אתכם מכל העמים להיות לי, ופרש"י אם אתם מובדלים מהם הרי אתם שלי ואם לאו הרי אתם של נבוכדנצר וחבריו, ועוד נאמר בתורתינו הקדושה, (במדבר כ"ג ט') הן עם לבדד ישכון ובגוים לא יתחשב.

ועתה קמו אנשים אפשר בשוגג שלא ידעו חומר הענין וההלכה וכוונתם היתה רצויה ולטובה, או אפשר תחלתם בשוגג וסופם במזיד, או שנפלו בפח יוקשים ומוקשים ביד מסיתים ומדיחים קלי הדעת אשר עושים התורה קרדום לחפור בה כרצונם ולכן לכתחילה היה זה דרכם כסל למו במזיד לאיזה מסיתים ומדיחים שכואב להם שבעזה"י כח התורה הולך ומתגבר ובפרט בהדור הצעיר והחדש שמוסרים נפשם על כל קוצו של יו"ד, וסרים למשמעתם של גדולי ישראל רבנים גאונים, אדמורי"ם, ראשי ישיבות ולעומת זה השפעתם של הרודפים אחרי האומות ולמצא חן וליפות בעיניהם ירדה פלאים.

הנסיון "לשוויון זכויות" בגירושין בחסות בית המשפט

ובידעתם שלעולם לא יסכימו ח"ו עם ישראל הקדושים למסור תורת ה' ביד אומות העולם, לכן עשו בערמה ובמרמה, ובערמימותם התרועעו והתעוררו כביכול ברחמנות על העולות ואכזריות שנעשו ח"ו לנשי ישראל באמצעות התורה הקדושה וחוקיה אשר נתנה הכח להבעל לגרש את אשתו ולא לאשה לגרש את הבעל והוא היפך דיני המדינה שהשוה החוק אשה לאיש בכל מיני שויון.

ולא זאת אלא שביד האשה לגרש את בעלה כרצונה בכל עת שהאשה קוראת המשטרה ואומרת אמתלא טובה ובלי עדים ובלי התראה מגרשת הבעל מביתה תיכף ומיד שתרצה.

ולא כן הרבנים היושבים על מדין שפוסקים ע"פ התורה, שלא יקבלו דברי ריבות בשעריך בלי לשמוע משני הצדדים ולאחר הבירור, ולכן לא אהני לן רבנן כלל. גם כי מה כח ב"ד יפה בלי כח הערכאות ומעולם לא שרו לן עורבא ולא אסרו לן יונה, כי לא ירצו לשרי לן (עורבנא) אשת איש לעלמא בכפיית הבעל כהלכות דינין דמלכותא, ולשנות התורה לפי רוח הזמן.

ולכן התחכמו בעזרת העתונים והתעמולה בחצי אמת וכולו שקר, ועלתה להם לפתות גם מאנשי שלומינו והסיתו אותם באמרם כי לטובה כוננתם והחזיקו בהם ועלתה בידם לקבל חוק מדיני פה במדינת נוא יארק, שיהיה "חוב משפטי על שופטי המדינה (ערכאות של עכו"ם) "אשר איש או אשה מבני ישראל הקדושים אשר יסרב ליתן גט כשר ע"פ התורה לגרש את אשתו מאיזה סיבה שהוא, או לאשה לקבל גט בע"כ, מחייב החוק לכופ הבעל או האשה ע"י כפית השופט, כפי ראות עיניו לגרש בע"כ, או לאשה לקבל גט בע"כ ח"ו.

מפילים חומת התורה – וסוף בניהם באוניברסיטה

ושתי רעות עשו חדא להכניס דיני תורה ובני ובנות ישראל בערכאות ומשפטי עמים ולהיותם ח"ו כמוהם, והקב"ה בתורתנו הקדושה צונו שלא ללכת לערכאות, וכתוב אלה המשפטים אשר תשים לפניהם ולא לפני עו"כ, ומגיד דבריו ליעקב חקיו ומשפטיו לישראל שהוא איסור חמור מאד וכאילו עובד ע"ז, שהוא עון פלילי בפני עצמו.

וכבר כתב הרשב"א ז"ל (בתש' ח"ו סי' רנ"ד) **במעשה שהיה בפירפנייאן שרצו שם לסמוך אדינא דמלכותא בירושה ועל הערכאות, וכתב דעושה אלה מפיל חומת התורה ועוקר שורש וענף והתורה מידו תבקש וכו' ואם נאמר כן עוקר כל דיני התורה השלמה ומה לנו לספרי הקודש המקודשים שחברו לנו רבי ואחריו רבינא ורב אשי, ילמדו את בניהם דיני הגוים ויבנו להם במות טלואות בבית מדרסי הגויים חלילה לא תהיה כזאת בישראל ח"ו שמא תחגור התורה עליה שק, עיי"ש דברים אמתיים כגחלי אש.**

ודבריו הקדושים האמתיים נוגעים יותר לזמנינו כנבואת אבי חוזה, **דהתם היו חוקי המדינה לכל הגוים אלא שהיו רוצים לכוף את ישראל לדון בדיניהם, אבל הכא התחכמו וחקקו חוק ומשפט בשביל אחינו בני ישראל, ואם נסכים לזה ויתנו עדיהם ואידיהם וידונו בתורת ה' ע"פ הערכאות שלהם גרע הרבה, שיתנו באמת כח לשופטי המדינה ולמושליהם לחוק חקים כרצונם בתורתנו הקדושה באמצעות איזה אינשי דלא מעלי ר"ל, ותהי' ח"ו התורה הפקר.**

וכל שכן שיאמרו אינשי, דמה להם ללמוד את בניהם תורה ילכו לקאלידזשעס (אוניברסיטה) וילמדו להיות שופטים בגוים בערכאותיהם ח"ו, ויאמרו כביכול שהכל ע"פ התורה ושזה רצון הבורא ח"ו ויאמרו כבר התירו הפרושים. ובכל דבר יאמרו דינא דמלכותא וכיוצא בו והדיינים ממילא אין להם כח ועוד טענות ואמתלאות, קצתם מהם חצי אמת ע"ד שאמרו חכז"ל (במד"ד שלח, רש"י) כל דבר שקר שאין אומרים בו קצת אמת בתחילתו אין מתקיים

בסופו, והשאר כולו שקר. וילכו לערכאות במקום ללכת לדיני ישראל ולהמיר ולהחליף רע בטוב ועל מה שנאמר "אשר פיהם דבר שוא וימינם ימין שקר" הם טוענים כי שופטי עכו"ם ועו"ד הם כולו אמת ר"ל. כאשר בעונ"ה כמעט הותרה הרצועה. וודאי עושה אלה מפיל חומת התורה ועוקר שורש וענף והתורה מידו תבקש.

- יד -

גיטין בכפייה - יחייבו קהילות נפרדות בנשואין

והשנית לעצם המעשה הרע לכוף את הבעל לגרש בע"כ, וגט מעושה ע"י עכו"ם פסולה מה"ת והנושא אשה כזו וילדה אחר גט כזה, בין נשאה לאחר ובין לא נשאה לאחר בניה ממזרים.

ואם ח"ו ימשיכו בזה ויוציאו מכחו לפועל אז יצטרכו בני ישראל להבדיל עצמם ובניהם מנשים גרושות כאלו ומזרעם אחריהם כבנים פסולים אשר עליהם נכתב "לא יבא ממזר בקהל ה".

ואם כבר קבלו איזה נשים גיטין כאלו הגט פסול וצריכה לקבל גט כשר, ועיין שו"ת משאת בנימין בעד שנמצא פסול בחשש גזל שרצה לפסול כל הגיטין שנחתמו על ידו במשך כעשרים שנים ולהכריז על כל הנולדים מגיטין ממזרים ע"ש והכ"נ כן.

ועל הרבנים אשר יסדרו גיטין כאלו נחייב לפסול את כל הגיטין שלהם עכ"פ מהיום והלאה להכריז עליהם חרם ולהחריםם כדין מכשיל את הרבים.

והם גרועים מהרפורמים שעל גיטין של הרפורמים אין סומכין ואין משגיחין כלל כלל, אבל על אלו יהיו מי שיסמוך עליהם עכ"פ אותם שלא ידעו, ואין לך מכשיל את הרבים גדול מזה שמתיר אשת איש לעלמא ומרבה ממזרים בישראל. וגם נכתוב לרבני ארץ ישראל ובכל העולם היראים והחרדים לדבר ה' שלא יתחשבו ויתרחקו מהם ומהגיטין שנתנו על ידם.

תשובת הגאון הגדול הגר"מ קליין זצ"ל

א. זוג שומר תורה ומצוות - שהקידושין היו כדת משה וישראל - גם הגירושין צריכים להתבצע בבי"ד כהלכה.

התערבות בית המשפט, ארגוני הנשים וגורמי רווחה לתת גט בכפייה - דומה לאשה חרדית (דתית) שתתבע את בעלה בבית המשפט שמתאכזר עליה ועל הילדים ואינו מוכן להסיעם ברכבו בשבת לים - שדינה להדחות על הסף, כי נשאת לדתי וא"א לביהמ"ש להתערב, המוסמכים להכריע הם רק בית דין הנוהג כתורה וכהלכה ללא התערבות גורמים חילוניים. (אות א')

ב. גט בכפייה לא שווה כלום - והאומרים ההיפך או שאינם יודעים ההלכה, או שמסלפים בכוונה את ההלכה להחניף לגויים וחילונים. (אות ב')

ג. בתי המשפט כמעט תמיד מוסרים את הילדים לאשה, כאילו לבעל אין חלק בהם, ובהמשך אף מונעים ממנו להפגש עימם בדרכי מרמה ועלילות. (אות ד')

וכאשר הבעל מקופח מילדיו ובתוספת גזילת מומן שעשו לו בערכאות שלא עפ"י דין תורה - עוד רוצה האשה לקבל גט כשר, לא יתכן כדבר הזה! (אות ה')

ד. נשים בהליכי גירושין חושבות רק על עצמן, לא על צער הבעל ומשפחתו, ולא חסות על הילדים שיגדלו כיתומים בלי אהבת אב. הם משוכנעות שהאב קיים רק "כמסחטת כספים", ואין לו שום זכויות - וזה נגד התורה והיושר האנושי. (אות ו')

ה. רוב שופטי הערכאות הם תחת השפעת העיתונים של "חופש האשה" - ולכן הם מתפעלים מדמעות התנין שעל פני הנשים, והם "פוסקים" כפי הדמעות ולא כפי האמת [גם בבתיה"ד "הרבניים" המצב דומה כמו שהארכנו בספר "משפטי ישראל"']. (אות ז')

ו. סקר יוכיח שרובם ככולם של משפחות שומרי תורה ומצוות חיים כל ימיהם עם האשה הראשונה באהבה ואחווה, אולם בקרב הגויים ועוזבי התורה אחוזים גבוהים מאד עוזבים את נשותיהם וילדיהם.

הדברים מוכיחים: שחיי התורה הם הרחמים האמיתיים על חיי המשפחה והילדים, וחיי החילוניות הם התאכזרות כנגד האשה והבנים. (אות ט)

ז. אשה שמקבלת גט בכפייה של "חוקי המדינה" - הגט פסול, ואם תינשא לאיש אחר, בניה מהשני ממזרים ואסורים לבוא בקהל ישראל עד עולם. (אות י)

ח. בי"ד או רב שיסדר קידושין לאשה שקיבלה גט בכפייה - יוטל עליו נידוי ושמתא וארור. (אות י)

ט. האשה שמסרה בעלה או ממונו לערכאות - דינה כמוסר - וחייבת להחזיר כל הממון ולעשות תשובה על עוון המסירה ר"ל, שהוא עוון שנהרגין עליו אפילו בזמן הזה כמבואר בשו"ע חו"מ. (אות י)

י. ניסיון הערכאות לכופ גיטין ע"י בית המשפט - הוא עקירת התורה - והמשתפים פעולה עם הערכאות סוף בניהם לצאת לתרבות רעה. (אות יג)

יא. גיטין בכפייה יחייבו קהילות נפרדות - ומי שיסדרו קידושין לנשים שהתגרשו בכפייה הם גרועים מהרפורמים, שבגלל חזותם "הרבנית" יהיה מי שיסמוך עליהם, ואין לך מכשיל את הרבים גדול מזה שמתיר אשת איש לעלמא ומרבה ממזרים בישראל. (אות יד)

סימן יד

**משפטי התורה אמת וצדק
והכופים גיטיין "מרחמנות" – מינים ואפיקורסים**

– א –

רחמנות מזוייפת במהלך ההסטוריה

לפני כמאתיים שנה פרצה ההשכלה הארורה למחנה ישראל, המשכילים הראשונים עדיין לא העיזו לפגוע ביסודי היהדות וקיצצו "רק" במנהגים. תלמידיהם כבר פרקו עול והחלו להתערב בגויים.

כאשר תרבות הגויים ונימוסיה הראו פנים אנושיות ומתחשבות בצורכי הפרט וזכויותיו, לא פיגרו אחריהם גם המשכילים היהודיים. הם ניסו לקעקע את יסודות הדת וההלכה בשביל להתאימם לרוח הזמן הנאורה ולהשקפת הגויים "המתקדמת".

מלחמה אדירה התנהלה בין מחנה שומרי התורה ומצוותיה לבין המשכילים ויורשיהם הציוניים. כלי הנשק הארסיים של המשכילים והציונים היו ליצנות מחוקי התורה ובמיוחד מנושאי דרכה, עמודי ההוראה וגדולי הדור זיע"א.

ספרות ההשכלה מלאה בסיפורים לעגניים על הרבנים שאינם מתחשבים ומרחמים על הציבור. "סיפורים" על העגונה שנעלם בעלה לפני עשר שנים הבאה לפני הרבנים להתירה להנשא, והם "באכזריותם" לא מצאו פתח הלכתי להתירה, והשאירו אותה אלמנה חיה, מלאים בספרי ועיתוני התקופה. הם כביכול מתחשבים מרחמים מתאימים לעידן החדש, אבל הרבנים נשארו מאחור עם פסקי השו"ע, עפ"ל.

- ב -

"מתירי" העגונות – אכזריות לדורות

והאמת היא שגדולי ישראל בכל הדורות שקדו על תקנת העגונות בכל כוח ועוז, והשקיעו מאמצים ושליחים וברורים מייגעים, וכאשר הדבר היה אפשרי מבחינת ההלכה, התירו את העגונה.

אולם "הרבנים המשכילים" המתקדמים שחלקו "היתר עגונה" לכל דכפין, לפי קטנות שכלם ודעתם, לא הביאו ישועה לנשים העגונות. במקרים רבים הבעל חזר או התגלה אחרי שנים רבות כחי וקיים, והאשה שהלכה שולל ע"י הראבי המתקדם והתחנתה עם אחר, המיטה אסון על עצמה, וחורבן לילדיה מהשני, שנהפכו למזרזרים ללא תקנה. זהו רחמנות, או אכזריות לשמה, טרגדיה שנמשכת לדורות עולם, ר"ל.

אמנם גם במקרים שלא התגלה הבעל לעולם, ולפי דיני התורה אי אפשר להתיר את האשה מעגינותה, מאמינים אנו בקב"ה נותן התורה, שרחמיו על כל מעשיו, שכך גלגל שהאשה תשאר בעגינותה, בשל חשבונות שמים שעמקו מאתנו, חשבון מגלגול קודם, או אף מגלגול זה. וכל הדורשים להשתמש ברחמנות להתיר עגונות נגד התורה וההלכה - הם מינים ואפיקורסים.

- ג -

"בתי הדין הרבניים" – בתי הרושת לעיגון

בדורנו ממשיכי דרכם של המשכילים הם "הרבנות הראשית", וכן רובם ככולם של "הדיינים מטעם", שתחת מעטה של חלוקא דרבנן, רבים מהם מתהדרים בתואר "מתירי עגונות" וזוכים לשבחים אף מהעיתונות החילונית, בבחינת 'אמור לי מי חבירך ואומר לך מי אתה'.

כאשר בני זוג באים "לבתי הדין הרבניים" ברוב המקרים האשה היא זו הדורשת גט והבעל שלום בית, אולם "הדיינים מטעם" כמעט בכל המקרים נוטים לכיון הגירושין ופירוק המשפחה, הן מטעמי נוחות של סגירת תיקים

מהירה, והן משום הפחד והלחץ הפסיכולוגי המופעל עליהם ע"י מערכת "בתי הדין", "ארגוני הנשים", עורכי הדין ושאר מרעין ביטין למיניהם. "בתי הדין הרבניים" מתפקדים כיום כבתי חרושת לעיגון נשים.

האמצעים והדרכים שהם מפעילים להשיג את מטרתם הם כפייה האסורה עפ"י ההלכה כפי שנתבאר בהרחבה בספר "משפטי ישראל" - והתוצאות של גיטין בכפייה: "אשת איש הנשאת לאחר ובניה ממזרים" - זהו רחמנות או אכזריות לדורות!?

כמובן שגם אחרי הכפייה נגד התורה, האשה נשאת עגונה ואסורה להנשא, כי הגט הפסול הוא נייר שלא פועל כלום.

"בתי הדין הרבניים" ו"ארגוני הנשים", אינם "מתירים עגונות", אלא מעגנים את הנשים ומאמללים את הילדים מהנישואין השניים, שדינם ממזרים האסורים לבוא בקהל ה'. ומה הועילו לאשה האומללה "בתי הדין של מדינת ישראל", הרי רק להרס וחורבן הם הובילו אותה, כי היא נשאת בעגונותה גם אחרי הגט הפסול. להתחתן שנית באיסור אשת איש, היא יכולה ר"ל גם בלי עזרת "הרבנים מטעם"...

- 6 -

עגונה או מעגנת!?

רבים בציבור שומרי התורה נתפסים לשטחיות, ומתפתים לטענות הדיינים מטעם: "האשה לא רוצה את המשך חיי הנישואין אז מה הבעל מתעקש על שלום בית, למה 'מעגן' הוא את האשה".

טענות אלו הנשמעות ע"י אנשים בעלי אוריין מתמיהות. כי עיגון כאמור נקבע עפ"י דיני וחוקי התורה, ולבעל יש זכות לדרוש שלום בית, לא פחות מזכות האשה לדרוש גירושין.

כשהזוג התחתנו כדת משה וישראל, נתחייבה האשה לבעל בחיובים שונים, וכן הבעל התחייב לאשה בחיובים שונים. הפקעת האשה מחיוביה

לבעל כאשר לא נתברר עפ"י התורה שהיא צודקת, מהווה גזל ועושק. "הבירורים" שנעשים "בבתי הדין מטעם" אינם עפ"י התורה, "ופסקיהם" הם לפי חוקי מדינת ישראל, ולא לפי חוקי התורה, ועל כן הפקעתם של זכות הבעל באשתו, היא גזל ועושק. ונמצא שלא הבעל מעגן את אשתו, אלא האשה מעגנת את בעלה.

עיגון המוזכר בפוסקים הוא כשהבעל נעלם בלא להשאיר עקבות, או כשהבעל עוזב את אשתו ואינו מוכן לדור עימה ולא לתת גט.

אבל כשהבעל רוצה בשלום והאשה רוצה בפירוד, האשה אינה עגונה רק מורדת (עיין שו"ע אבה"ע סימן עז, ב). האשה עפ"י ההלכה במקרה זה אינה נרדפת אלא רודפת (מעגנת) את בעלה.

אשה שטבע בעלה במים שאל"ס ולא ראו העדים ששהה במים כדי שתצא נפשו, אסורה להנשא (אבה"ע יז, לד) - ומי שמרחם עליה וחושב שכאלו התורה לא ריחמה עליה, הרי הוא מין וכופר בתורה הקדושה. וכן בענייני הכל נקבע עפ"י התורה וההלכה ולא לפי "ההרגשים" האנושיים - ובוודאי שבורא עולם "רחמיו על כל מעשיו" יותר מכל האנשים בעולם ומי שאינו מאמין בזה, הוא אפיקורס גמור ר"ל. (וראה עוד לעיל סימן ד' אות ח, תשובות נוספות ל"דיינים מטעם" הגוערים בבעל "המעגן" את האשה).

- ה -

עונשם של מהרסי בתים בישראל

וכידוע שברוב רובם של המקרים ללא התערבות קרובים או מכרים, היו מסתיימים הויכוחים בין בני הזוג בשלום, כמו שהעיד הגר"ח פאלאגי זצוק"ל (הו"ד לעיל סימן ו). וכן ראה בספר יכין ובוועז (ח"א סימן קל) שהביא סיפור שבא לפניו באשה שעמדה במרדה ימים רבים ולא שמענו לדבריה לכוף בעלה לגרשה, ונשארה גלמודה ימים רבים, ובסוף "עשתה שלום עם בעלה, והיה שלום ביניהם וילדו בנים ובנות".

הקרובים וההורים במקום לשכנע את האשה לנסות מחדש, להתפייס ולמחול (אפילו אם לדעתה רק היא צודקת, מה שלא נכון ברוב המקרים, שיש שני צדדים אשמים)

- מעודדים אותה להתעקש לפרק לנתץ ולהרוס את הבית, "ולחלום" שבזיווג שני תצליח יותר.

וכמה מזעזעים ומפחידים דברי רבינו תם (בספר הישר סו"ס עז) על החומרה של המיקל להוציא אשה מבעלה שלא כדין וז"ל: "ואתה הר"ר יוסף, מדוע אתה מקל להוציא אשה מבעלה, הלא ידעת עונש ועשקו גבר וביתו איש וגו', "וע"י שוליא דנגרי נחתם גזר הדין (גיטין נח.)... ואם אתם גורמים גירושין בהערמות הללו, קשה הוא כהערמת שוליא ויותר, שהוא השיאה לו, וזה לאחרים, וצור ישראל ירים מכשול להתהלך במישרים ושלום", עכ"ל.

חז"ל הקדושים קבעו שחורבן בית שני נחתם בשל הוצאת אשה מבעלה במרמה, אע"פ שגירשה בעלה הראשון ולא היה איסור אשת איש. וגם ללשון השני בגמ' שהעונש היה כי היא נשארה אשת איש (יעו"ש במהרש"א), מדגיש ר"ת, ש"בשוליא דנגרי" האדם חטא לתיאבון, אבל מי שמתיר אשת איש לאחרים בכפיית גיטין שלא כדין, הוא חמור יותר, דהוא בגדר "חוטא ולא לו". (וראה עוד בהרחבה בסימן כג).

- 1 -

להרביץ לרופאים

חולה אנוש הגיע לבית החולים, כל מערכות הגוף קרסו, הרופאים נלחמו על חייו בכל האמצעים שבידם, עשו הכל ונכשלו... האם מגיע להם מכות נאמנות על פטירת החולה, או תודה והערכה על המסירות והמאמצים שעשו בנסיון להצילו?

גדולי ישראל, פוסקי ההלכה, בודאי מצווים להציל מעגינותה אשה שבעלה נעלם, בכל הדרכים והאפשרויות הנכונות עפ"י התורה. (ראה לדוגמא בשו"ת חוט המשולש סימן ח לגר"ח מוואלוז'ין, שיצא מגדרו להתיר עגונה עפ"י ההלכה וכ"ה במאות תשובות של פוסקי הדורות).

אולם אם הפוסקים לא הצליחו לא מצאו פתח להתירה מעיגונה והאשה אסורה עפ"י ההלכה, האם מגיע להם בזיונות ורדיפות על שאינם "מתאימים" את התורה "לרוח הזמן", או שמגיע להם תודה וברכה שהתייגעו בבירור וליבון

הסוגיא, שהתייגעו בשליחים ושאר אמצעים לברר היכן הבעל, עשו הכל ונכשלו כפי רצון הקב"ה נותן התורה!

התקנון של "בתי הדין הרבניים" להתאים את התורה לרוח הזמן "ולהתיר עגונות" - נשים שדורשות גט והבעלים מסרבים, הם צחוק וליצנות ממזשפטי התורה, ולהם לא מגיע שבח ותהילה על עזותם וקלות דעתם, אלא בזיונות ורדיפות כמאמללי נשים וילדים.

- ז -

תורת הגלגולים - חשבונות שמים

על הפסוק "ואלה המשפטים" כותב הזוהר הקדוש שזה תורת הגלגולים. כאשר נתקלים באדם שהצליח לרמות ולגנוב את חבירו בדין תורה - יש לזה חשבון משמים של החזר גזילה מגלגול קודם. המפסיד בדין תורה כיום, היה הגזלן בגלגול קודם, והקב"ה מסדר את העניינים לטובתם הנצחית של שני הצדדים. בורא עולם, מלא חסד ורחמים, המקיים בטובו את עולמו, לא צריך את הסכמתנו, הוא מנהל הכל בחסד וברחמים.

כאשר אין אפשרות עפ"י ההלכה לכפות את הבעל לגרש, גם במקרים שהבעל באמת גרוע כפי תיאורי האשה, זה רצון הקב"ה שנמסר בתורה הקדושה (ראה לעיל סימן ד אות ג באריכות, בדוגמאות של בעלים לא קלים שהזכירו עשרות פוסקים בכל הדורות, שאע"פ כן לא כופים בטענת "מאיס עלי", ותבין שזה רצון התורה, וק"ו במקרים רגילים, שהבעיות של הבעל קטנות לעין ערוך מהנזכר בפוסקים הנ"ל).

הרבנים והדיינים משדלים את הבעל לגרש - אם נראה להם שאין תקנה (ראה בסימן ו) וברוב המקרים "לשון רכה תשבר גרם" (משלי כה, טו) ומתרצה לגרשה. אבל באיומים אסורים להשתמש, שכן הם פוסלים את הגט. ולכן גם במקרים שברור שאכן הבעל לא נותן גט לאשתו מתוך אכזריות ורצון לנקום בה - שבודאי יענש ע"ז משמים, מ"מ בית דין אסורים לכפות גט שלא כהלכה מתוך רחמנות. וכבר כתב בשו"ת דבר אמת (אבה"ע סימן נו), שלא יסמוך אדם על דעתו להתיר אשת איש בכדי, בלי ראיות ברורות וישרות וסברות זכות - רק

מצד הרחמנות, שסופה אכזריות, שמן הדין יחוייב שיהיו בניה ממזרים, והפוגע בה הוא באיסור חנק"

ההליכה נגד התורה בפנייה "לבתי הדין הרבניים" מטעם המדינה, "שמטיבים" כביכול עם הנשים בכפיית גיטין "והתרתם" מעגינותם, היא קריאת תגר נגד הקב"ה והשגחתו על העולם, היא כפירה ביסודי הדת והאמונה, ושורשה ממינות ואפקורסות ר"ל.

וכמפורש בספר החינוך (מצוה שפז) שהובא במשנ"ב (בביה"ל בסימן א) "ובכלל אפקורסות הוא כל מחשבות זרות שהם היפך דעת התורה". וכן הוא בספרי (הר"ד ברש"י דברים ו, ה) "שלא יהיה ליבך חלוק על המקום".

- ח -

פנייה רק לבתי דין הפוסקים כתורה ומהלכה

ומכאן תצא קריאה ואזהרה, לאנשים ונשים כאחת, שבמקרה של סכסוך בין בני הזוג שלא לפנות אל רהבי כזב, בתי הדין "מטעם המדינה". אלא ללכת אך ורק לבתי הדין החרדיים הפועלים לפי התורה וההלכה.

וכמו ביסורים של חולי ח"ו, תפקיד האדם לפשפש במעשיו, ולקבל דין שמים באהבה, כן ביסורי עגונות של הבעל או האשה, אם עפ"י התורה אין להם פתרון, זהו רצון ה', ואסור לעשות השתדלות נגד ההלכה.

וראה דבריו הנפלאים של "החפץ חיים" (דבר בעתו פרק י) וז"ל: "שכתב הרמב"ן, ששעה אחת בגיהנם קשה מיסורי איוב כל ימיו, והקב"ה חושב היסורים לטובתו, כדי שבמה שקבלם באיזה זמן בעולם הזה, ינקה מעונותיו ולא יצטרך לסבול עוד עונש החמור של גיהנם, ועל ידי זה יפתח לו שער רחב לעולם הבא... ואם הצדיק עליו מידת הדין באמת, ולא הרהר אחרי מידותיו של הקב"ה, סוף שאין היסורים מתעכבים עליו, ועוברין הם ממנו..."

והשם יתברך יזכנו להבין ולהשכיל את דרכו, כי הוא עושה חסד ומשפט וצדקה בארץ, עכ"ל.

וּנְסִיִּים בַּהֲדַרְכָּתוֹ הַיְסוּדִית שֶׁל "הַחֲזוֹן אִישׁ" (בְּסִפְרוֹ "אֲמוּנָה וּבִטְחוֹן פֶּרֶק ג', י) -
שֶׁמִּבְּאֵר, מִדּוּעַ הַטּוֹר פֶּתַח אֶת "הַחֲוֹשֶׁן מִשְׁפָּט" בְּדַבְרֵי חַז"ל עַל הַרְשָׁעִים
הַגּוֹזְלִים וְחוֹמְסִים שֶׁמַּחְרִיבִים בְּמַעֲשֵׂיהֶם אֶת הָעוֹלָם, וְלִכֵּן בּוֹרָא עוֹלָם שְׂרוּצָה
בְּקִיּוֹם הָעוֹלָם הַדְרִיךְ אֶת בְּנָיו, וּמִשָּׁה רַבֵּינוּ הָעֵמִיד שׁוֹפְטִים לְיִשְׂרָאֵל לְצוּתָם
עַל דְּבַר הַמִּשְׁפָּט.

וּמִבְּאֵר "הַחֲזוֹן אִישׁ" וּז"ל: "וְהִנֵּה הָעֵמִיד רַבְּנוּ ז"ל בְּתַחֲלִיל חוֹשֶׁן הַמִּשְׁפָּט,
לְלַמֵּד דַּעַת, שְׂגִדְרֵי הַגִּזְלָה וְהַחֲמָס אֵינָן נִפְתָּרִין (נִקְבָּעִים) ע"פ דַּעַת בְּנֵי אָדָם, רַק
עַל פִּי חוֹקֵי הַתּוֹרָה, וְכֹל שֶׁהוּא נֹגֵד הַדִּין הוּא גִזְלָה, אִף שֶׁאֵין בְּנֵי אָדָם מְסַכְּכִים
עֲלֵיהֶם בְּבַחֲיִנַת הַרְגֵשׁ.

וְכֹל מַעֲשֵׂה שֶׁהוּא בְּדִין הוּא קִיּוֹם מִשְׁפָּט, אִף שֶׁזֶה נֹגֵד דַּעַת הָאֲנוּשִׁיּוֹת,
וְכַמֶּשֶׁ"כ הַגְּאוֹן רַבֵּי יִשְׂרָאֵל מְסַלֵּט ז"ל בְּאַגְרָתוֹ, שֶׁכֹּל מֵה שֶׁאֵינוּ שְׁלוֹ בְּדִין,
הוּא גִזְלָה הָאֲמוּר בְּתוֹרָה".

וּמִסִּיִּים "הַחֲזוֹן אִישׁ" (ש"ס, פֶּרֶק ג', טו) שֶׁאֵם אָדָם נִיזוֹק מִחֲבִירוֹ וְעַפ"י הַהֲלָכָה
מוֹתֵר לְתוֹבְעוֹ לְדִין תּוֹרָה, מוֹתֵר הַדְּבַר וְהִרִי זֶה חוֹבַת הַהֲשַׁתְּדָלוֹת שְׁלוֹ. אוֹלָם
אִם חֲבִירוֹ צוֹדֵק עַל פִּי מִשְׁפָּטֵי הַתּוֹרָה וְהוּא תוֹלָה אֶת הָעֵדֵר הַצְּלַחְתּוֹ בַּחֲבֵרוֹ -
"הוּא נֹלְכֵד בַּעֲוֹן קִטְנוֹת הָאֲמוּנָה בַּהֲשַׁגְּחָתוֹ יִתְבַּרַךְ, שֶׁמַּעֲיָקְרֵי הִירָאָה לְהֵאֱמִין
שֶׁאֵין בְּרִיָּה בַּעֲוֹלָם שֶׁבְּכּוּחָהּ לְהַרְעֵ לּוֹ אוֹ לְהִיטִיב לּוֹ זוֹלַת גְּזִירַתּוֹ יִתְבַּרַךְ.

וְאִמְנָם אִם רַעְהוּ עוֹשֵׂה רָשָׁע שְׁלֵא בְּמִשְׁפָּט, יִתְכֵּן שְׁעֲלִיו נֹאמֵר מִגְּלַגְלִין חוֹב
ע"י חַיִּיב, וְנַעֲשֵׂה שְׁלִיחַ לְהַטּוֹת הָעוֹנֵשׁ שֶׁנִּגְזַר עַל רַעְהוּ עַל יָדוֹ. אִכֵּן בַּעַת
שְׁעוֹשֵׂה עַל פִּי הַתּוֹרָה, אֵין זֶה בְּכֹלֵל שְׁלִיחוֹת רַע כֹּלֵל, וְאֵינוּ נוֹגֵעַ בְּמֵה שֶׁמוֹכֵן
לְחַבְרוֹ כֹּלֵל, וְלֹא יַחֲסֵר לְחַבְרוֹ עַל יָדוֹ כְּלוֹם", עַכ"ל.

וְכַאֲשֶׁר יִלְכוּ בְּנֵי הַזּוֹג עַפ"י הַתּוֹרָה וְהַהֲלָכָה, גַּם בְּמַקְרִים שֶׁל סַכְסוֹךְ בֵּינֵיהֶם,
בּוֹדָאֵי שְׁלֵא יִפְסִידוּ מְאוּמָה, וְאִיךְ שֶׁיֵּצֵא דִינָם, יִהְיֶה לְטוֹבָה וְלְבִרְכָה, בְּזֶה וּבְבֹא,
כְּרַצּוֹנוֹ יִתְבַּרַךְ וְיִתְעַלֶּה.

דינים העולים מסימן זה

א. כלי הנשק הארסיים של המשכילים והציונים היו ליצנות מחוקי התורה ומנושאי דרכה גדולי ההוראה והדור זיע"א

ספרות ההשכלה מלאה בתיאורים לעגניים על הרבנים שאינם מתחשבים ומרחמים על הציבור "וסיפורים" על עגונות שהרבנים "באכזריותם" לא מצאו להם פתח הלכתי להתירם. (אות א)

ב. מאמינים אנו בתורה, שאם לפי דיניה האשה אסורה - זו הרחמנות האמתית. קלי הדעת בדורנו המבקשים מהרבנים להקל בעיגון וכפיית גיטין הם האכזריים הגדולים המביאים לטרגדיות שנמשכים לדורות עולם - בנים ממזרים האסורים לבוא בקהל ישראל עד עולם. (אות ב)

ג. "בתי הדין הרבניים" אינם "מתירי עגונות", אלא מעגני נשים ומאמללי ילדים מהנישואין השניים שדינם כממזרים.

אשה הפונה "לרבנות" לכפיית גיטין שלא כדין, חבל על הטירחה שלה, כי להתחתן באיסור אשת איש, היא יכולה ר"ל גם בלי עזרת "הרבנים מטעם". (אות ג)

ד. עיגון המוזכר בפוסקים הוא כשהבעל נעלם בלא להשאיר עקבות, או כשעוזב את אשתו ואינו מוכן לדור איתה וגם לא לתת גט. אבל כשהבעל רוצה בשלום והאשה בגירושין האשה עפ"י ההלכה אינה עגונה אלא מורדת (עיין שו"ע אבה"ע סימן עז). (אות ד)

ה. הקרובים וההורים במקום לנסות לשכנע את האשה לנסות מחדש, נהפכו כיום למסיתים ומדיחים לגירושין, ושוכחים את אזהרת הפוסקים הקדמונים על העונש של הגורמים לפירוד בין בני הזוג. כי ברוב הפעמים בלא התערבות קרובים ומכרים היו מסתיימים הויכוחים בין הבני זוג בשלום (הר"ד לעיל בסימן ו בהרחבה ולהלן בסימן כג).

ו. כשנראה שאין תקווה לשלום בית, וגם הבעל מסרב לשלום במשך שנים, בי"ד משדלים אותו לתת גט (כמובן ללא קיפוח זכויותיו בילדים ובממון), וברוב המקרים "לשון רכה תשבר גרם" (משלי כה, טו) ומתרצה לגרשה.

כאשר הבעל מתעקש לנקום ולהתאכזר, אין בי"ד יכולים לאיים עליו, כי זה מהווה כפייה הפוסלת את הגט (ולא הותר כפייה רק במוכה שחין ודומיו הנזכרים בשו"ע, ראה סימן א אות א). בודאי שמשמים יענש על אכזריותו שמעגנה כשאינו חפץ בה, אבל הכפייה אסורה. (אות ז)

ז. הפנייה "לבתי הדין הרבניים" הכופים גיטין שלא כדין, היא קריאת תגר נגד הקב"ה והשגחתו בעולם, כפירה ביסודי הדת, ששורשה מינות ואפיקורסות, ראה בחינוך (מצוה שפז, הו"ד במשנ"ב בביה"ל בסימן א).

ח. חובה ללכת רק לבתי דינים הפועלים ופוסקים עפ"י התורה וההלכה - ולהאמין שאם עפ"י ההלכה נגרמו יסורי עגינות, הם לטובתו, ראה בחפץ חיים (דבר בעיתו פ"י): "שע"י זה יפתח לו שער רחב לעולם הבא... ואם הצדיק עליו מידת הדין באמת, ולא הרהר אחרי מידותיו של הקב"ה, סוף שאין היסורים מתעכבים עליו, ועוברין הם ממנו", וכתב ה"חזון איש" (אמונה ובטחון פרק ג, ז): "שגדרי גזל וחמס אינם נפתרין (נקבעים) ע"פ דעת בני אדם, רק על פי חוקי התורה, וכל שהוא נגד הדין הוא גזל, אף שאין בני אדם מסכימים עליהם בבחינת הרגש", עכ"ל. (אות ח)

ט. כאשר ילכו בני הזוג עפ"י התורה וההלכה, גם במקרים של סכסוך ביניהם, בודאי לא יפסידו מאומה, ואיך שיצא דינם, יהיה לטובה ולברכה בזה ובבא, כרצון הבורא יתברך ויתעלה. (אות ח)

סימן טו

"הפוסקים" דבנות יורשות עם הבנים – עוקרי התורה

- א -

בתי דין של "הרבנות מטעם" משווים בדין ירושה את הבת עם הבן וחולקים בירושה שוה בשוה והדבר אסור לגמרי על פי דעת תורתנו הקדושה עיין בב"י (חו"מ סוף סימן כו) שמביא את תשובת הרשב"א (חו"מ סימן רנד, וכן הביאו להלכה הרמ"א חו"מ סי' שסט, יא) וז"ל: "שנשאל על אחד שמתה בתו ותבע את חתנו בערכאות של גויים בטענה שאף על פי שבדיני ישראל הבעל יורש את אשתו, כיון שהכל יודעים שהם הולכים בדיני גויים, הרי כל הנושא אשה שם כאילו התנה כן וכמו שאמרו בכתובות סז. גמלי דערביא אשר גובה פורנא מהם לפי שסומכת עליהם".

והשיב הרשב"א: "זה ברור שכל דבר שבממון תנאו קיים ובאמת אמרו בירושלמי שמתנים מפני זה. אבל לנהוג כן מפני שהוא משפט הגויים באמת נראה לי דאסור לפי שהוא מחקה (מלשון חוקה, כלומר הוא מחזק את חוקם) את הגויים. וזהו שהזהירה התורה לפניהם ולא לפני גויים, ואע"פ ששניהם רוצים בכך והוא דבר שבממון, שלא הניחה תורה את העם שהוא לנחלה לו על רצונם שיחקו חוקת הגויים ודיניהם. ולא עוד אלא אפילו לעמוד לפניהם לדין, אפילו בדבר שדיניהם כדיני ישראל.

והמביא ראיה לזה מגמלי דערביא, טועה, דכתובה מן הדין היה לגבות ממטלטלי דמיניה ואפילו מגלימא דאכתפיה, אלא ששמו רבנן שאין סמיכת האשה עליהם משום שגבייתה לזמן מרובה, ובערביא שכל עסקיהם בגמלים סמיכתה עליהם.

אבל ללמוד מזה ללכת בדרכי הגוים ומשפטיהם ח"ו לעם קדוש לנהוג ככה. וכ"ש אם עתה יוסיפו לחטוא לעקור נחלה, הסומך על משענת קנה רצוץ הזה ועושה אלה מפיל חומות התורה ועוקר שורש וענף, והתורה מידו תבקש. ואומר אני שכל הסומך בזה לומר שמותר מדינא דמלכותא טועה וגזלן הוא,

ואפילו ישיב גזלה רשע מקרי כדאיתא בהכונס, ובכלל עוקר כל דיני התורה השלימה. ומה לנו לספרי הקודש המקודשים שחברו לנו רבי ואחריו רבינא ור' אשי - ילמדו את בניהם דיני הגוים ויבנו להם במות טלואות בבית מדרסי הגויים. חלילה לא תהא כזאת בישראל חס ושלום שמא תחגור התורה שק עליהם "עכ"ל הרשב"א.

ומדברי הרשב"א למדנו שני יסודות:

א. בירושת הבת לא אומרים שמנהג מבטל הלכה בתנאי שבממון - דכיון ששורש "המנהג" להשוות הבת לבן בירושה מקורו בחיקוי משפטי הגויים - הדבר אסור, דחשיב מנהג לעקור את התורה. (דלא התירה התורה לחקות הגויים ודיניהם אפילו בדברים שבממון, וע"כ הסומך על הגויים לעקור נחלה מהבן, ה"ז מפיל חומות התורה). **וכ"כ הרמ"א** (ח"מ סימן רפא, ד) **והגר"א** (שם ס"ק טז) לענין "בכור נוטל פי שניים" (והו"ד להלן אות ד).

ב. למדנו מהרשב"א שבירושת הבת לא שייך לומר "דינא דמלכותא", וטעם הדבר כבר ביארנו (בסימן ט אות ד), שדינא דמלכותא נאמר רק בדבר שהוא לתועלת המלך, כגון מיסים וארנוניות, או שהוא לתקנת בני המדינה, כמובא ברמ"א סימן שס"ט סי"א, ולא בדבר פרטי שבין אדם לחברו (שו"ע הרב הלכות גזילה סעיף יט עפ"י המהרי"ק סי' קפז), וראה עוד להלן אות ב.

- ב -

אין דינא דמלכותא בדבר שהוא נגד דין תורה מפורש

אפילו לסוברים שדינא דמלכותא דינא נאמר גם במה שאינו לתועלת המלך מ"מ אין אומרים דינא דמלכותא בדבר שהוא נגד דין תורה להדיא (רשב"א, ועיין ש"ך חו"מ סימן ע"ג ס"ק ל"ט שהאריך ביסוד זה). וכ"כ בתשובות רעק"א (מהדו"ת סימן פ"ג) שדינא דמלכותא דינא נאמר רק בדיני ממונות ולא בדיני איסור והיתר, ומאחר שנאמר בדיני ירושה "לחוקת משפט" הרי זה כדיני איסור והיתר שלא שייך בזה דינא דמלכותא דינא.

וראה עוד בשו"ת 'טוב עין' (להחיד"א סימן י"ז אות ד') ושו"ת 'חוקת החיים' (לרבי חיים פאלאגי סימן ע"ג) ושו"ת 'רב פעלים' (חו"מ ח"ב סימן ט"ו) שכתבו לדינא שאין

אומרים דינא דמלכותא דינא רק בדבר שהמלכות מקפדת בזה - וא"כ בירושה שאין המלכות מקפדת אם הבת תקבל ירושה או לא בוודאי לא אמרינן דינא דמלכותא דינא.

המורם מהאמור שבי"ד שנוהגים לתת ירושה לבת שוה עם הבן - הרי הם גזלנים ורשע מקרי כמו שכתב ברשב"א ודעימיה ונפסק לדינא באחרונים. וכן כתב במהרי"ק (שורש ה') שאין לשנות משפט הירושה עיי"ש.

- ג -

דעת הרמ"א - אין דינא דמלכותא לעקור ירושת תורה

והנה חזות קשות ראינו מחו"מ (סימן רמח ס"א) שכתב השו"ע - שכיב מרע שאמר נכסי לפלוני ואחריו לפלוני אין לשני אלא מה ששייר ראשון, ואם היה הראשון ראוי ליורשו כגון שהיה בן מכלל הבנים אין לשני כלום, שכל לשון מתנה ליורש הרי הוא כלשון ירושה, וירושה אין לה הפסק, ואע"פ שיאמר ואחריו לפלוני. וברמ"א (שם) הביא בשם תשובת הריב"ש (סימן נ"ב) שאם הצוואה נעשתה במקום שנהגו לדון בערכאות של עכו"ם ובאו אח"כ לדון בדיני ישראל לא אמרינן דירושה אין לה הפסק. לכאורה משמע מהריב"ש והרמ"א שיש כוח בדינא דמלכותא גם לעקור דין ירושה לגמרי, וכן בנידו"ד נימא שהבת יורשת שוה עם הבן.

איברא שדברי הרמ"א סותרים זא"ז, דבסימן רמח הכריע כהריב"ש שדינא דמלכותא עוקר ירושת התורה ואילו בסימן שס"ט סי"א פסק כדעת הרשב"א שבדיני ירושות לא אמרינן דינא דמלכותא עוקר דין ירושת התורה.

אולם כבר עמדו בזה האחרונים ובפ"ת (חו"מ רמח סק"ב) כתב בשם החתם סופר ליישב, שהטעם דבשכיב מרע אפילו בלשון מתנה יש לזה דין ירושה שא"א לבטלה, ולכן אין לשני כלום, כיון שבלשון התורה בשכ"מ לשון מתנה זה לשון ירושה ולכן אומדים את דעת הנותן שאמר בלשון מתנה שהתכוון ללשון ירושה. אבל אדם שנמצא במקום שנהגו לעשות צוואה בערכאות של העכו"ם, ודאי דעתו כוונתו לעשות כלשון עכו"ם, ובלשונם גם בשכיב מרע לשון מתנה הוא מתנה ולא לשון ירושה, ומתנה מחיים לבתו מותרת גם כשיש בן. וקרוב לזה ישב הסמ"ע (בסימן שס"ט ס"ק כ') וכן בנתיבות (בסימן רמ"ח ס"ק ג').

המורם לדינא, אין דינא דמלכותא יכול להפקיע דין ירושה של תורה, ורק בשכיב מרע שנתן מתנה נסתפק הרמ"א בשם הריב"ש אם התכוון למתנה או לירושה, דאם נתכוון לירושה כמו שחז"ל קבעו אז אין לשני כלום. ואם נתכוון ללשון מתנה כגויים שבערכאות שלהם נעשה הדבר, יש לשני מה ששייר ראשון. אבל במקום שזה לא תלוי בדעתו, ואנו באים להפקיע ירושה מהתורה, בזה אין דינא דמלכותא דינא גם לדעת הרמ"א בשם הריב"ש (בסימן נב). והפוסק ירושת הבת במקום שיש בן, ה"ז גזלן ורשע ופסול לעדות ודיינות (אם עושה כך בדיעה).

ואפילו אם נלמד כטעותם שהריב"ש אכן חולק על הרשב"א וסובר שדינא דמלכותא יכול לעקור ירושה דתורה. הנה גם לשיטתם שהריב"ש חולק על הרשב"א, עיין סימן רמ"ח בקצוה"ח ס"ק ג' והגהות רעק"א בשם המהרי"ט (ה"ב חו"מ סימן ו') שהתשב"ץ (ח"א סימן ס"א) חולק על דין הריב"ש, וסובר שאפילו בצוואה שנעשתה בערכאות של עכו"ם דנים שכל לשון מתנה בשכיב מרע כלשון ירושה ולא כלשון מתנה. ומעתה שהתשב"ץ ג"כ ס"ל כרשב"א לדינא אין לסמוך על דעת הריב"ש. וכ"כ בכנסת הגדולה (סימן כ"ו חו"מ הגהב"י אות כ') שמדייק מהב"י שלא הביא את שו"ת הריב"ש לא בסימן כ"ו ולא בסימן רמ"ח שאינו פוסק כמותו. אלא כדעת הרשב"א והתשב"ץ.

נמצא לדינא שבין לדעת השו"ע (כמו שדייק הכנה"ג) ובין לדעת הרמ"א שהביא (בסימן רמ"ח ס"א) את תשובת הריב"ש, מאחר שגדולי האחרונים כתבו שהריב"ש לא חולק ע"ד הרשב"א שדינא דמלכותא לא עוקר דין ירושת התורה - א"כ אסור לשום בי"ד לתת זכות ירושה לבת במקום שיש בן. וכל בי"ד שעושה זאת מתוך ידיעה שהפוסקים אוסרים ירושת הבת, ה"ז גזלן ואין דיניהם דין כמו שכתב בתשובת הרשב"א והתשב"ץ. וכן כתבו גדולי הפוסקים, שאין תוקף לדין המלכות בירושה - כנה"ג (שם) שו"ת בעי חיי (חו"מ ח"א סימן קנ"ח) שו"ת הרמ"ע מפאנו (סוף סימן פט) שו"ת כתב סופר (אבה"ע סימן מ"ג) שו"ת מהר"י אסאד (חו"מ סימן קי"ד), שו"ת תורה לשמה (סי' שעא, שחובת בית-הדין לעשות הכל כדי שהירושה תינתן לבנים כדי התורה, גם במקום שמנהג המדינה שהבת יורשת. ומסיים: "והוא עדיפא להקים דגל התורה, ואין לך שלום גדול מזה"). וכ"כ בשו"ת יחו"ד (ח"ד סימן ס"ה, ומש"כ בספר גה"ח פ"א, ח הוא נגד גדולי הראשונים והפוסקים שהכריעו דאפילו לדין המלכות אין תוקף בירושה, וה"ה שאין תוקף למנהג המדינה בזה, כמש"כ במפורש ברשב"א הו"ד לעיל אות א).

אסור לתקן שבת תירש במקום בן - ושבכור לא מקבל פי שניים

וכידוע הרה"ר הרצוג רצה לתקן ירושת הבת בזמנו ולא עלתה בידו, וגם אם ירצו לתקן כיום אין בידם, ראה בשו"ת ישכיל עבדי (ח"ו חו"מ סימן כב) שהביא את דברי הרה"ר הרצוג שרצה לתקן דין ירושת הבת מכח שני טעמים: א. מדין הפקר בי"ד הפקר. ב. מדינא דמלכותא. והנה מצד דינא דמלכותא כבר ביארנו בהרחבה דלא שייך מדין ירושה להפקיע את חצי ירושת הבן ולתת לבת. וכן מדין "הפקר בי"ד" לתקן ירושת הבת כתב הישכיל עבדי (שם) שלא שייך, דהרי כתב רש"י (גיטין דף לו:): שדין הפקר בי"ד הפקר אמרינן רק במקום של סייג וגדר כמו בפרוזבול כדי שלא ימנעו מלהלוות, משא"כ בנידו"ד שהוא ההיפך מגדר וסייג דאדרבה אם תתקן שהבת תירש עם הבן הדבר יגרום לפרצות גדולות שירצו לקבל עדות נשים כאנשים ולצרפם לכל דבר שבקדושה, שבדאי שבכה"ג אין הפקר בי"ד הפקר (ועיי"ש שהאריך בזה), הרי לנו עדות מרבנים שכיהנו בדיינות מטעם המדינה שמתנגדים בכל תוקף לירושת הבת במקום שיש בן, וזה מלבד מה שהארכנו בסימן ט' שאין לרבנות שום כוח לתקן תקנות יעו"ש.

והוא הדין מה שמתעלמים ב"בי"ד מטעם" מדין בכור שירש פי שניים מפשוט, אין לו שום שורש ומקום בהלכה, שהוא עושק וגזל גמור. וכן מפורש בשו"ע חו"מ (סימן רפא ס"ד) ברמ"א בשם מהרי"ק "ואפילו במקום שנהגו שאין בכור נוטל פי שניים, אין לילך אחר המנהג הואיל והוא נגד דין תורה" ובביאור הגר"א (שם ס"ק ט"ז) כתב וז"ל: "וזה שאמרו מנהג מבטל הלכה, מנהג ותיקין, אבל מנהג שאין לו ראייה מהתורה אינו אלא כטועה בשיקול הדעת, וכ"ש מנהג גרוע כזה לעקור דין תורה". [אמנם אם מחל הבכור על חלקו (אפילו בדברים בעלמא, ראה חו"מ סימן רע"ח נתיב"מ ס"ק ט' ובערוה"ש ס"ק יז) - מהני ככל דבר שבממון, אבל לאלץ את הבכור לוותר על חלק הבכורה, זהו עקירת התורה וכמו שנתבאר].

וראה מש"כ הגאון רבי ישראל זאב מינצברג זצ"ל בספר "זאת חוקת התורה" (שיצא בשנת תר"פ, בעמ' ל') על האיסור לבחור נשים למנהיגות קהילה וכדומה. וז"ל: "והנה כל דרכם של המחדשים בחוקים האלה שחקקו להם להדמות לעכו"ם ולהעלות הנשים למדריגת האיש. ובקרויב יוציאו חוק שהבת תירש עם הבן

כחוק העכו"ם הכל תלוי זה בזה". בשנת תר"פ היו אלה דברי נביאות. בשנת תשע"ג זו מציאות חיים עגומה המושרשת כבר שנים רבות, עד שרבים טועים שירות הבת ביחד עם הבן, היא כתורה וכהלכה, ואינם יודעים שדבר זה הוא חוקי העכו"ם ועקירת התורה. המלחמה היא לשמור על השיטה המסורה ודרך ישראל סבא, ולהלחם ברפורמים בעל הצביון המחודש.

והנה "הרבנים מטעם" שרוצים להראות כביכול שאינם כופים על ירושת הבת, משתמשים בשיטה חדשה - לא מקבלים צו ירושה עד שהבנים חותמים ויתור לבנות. ומאחר שבכל הנכסים הרשמיים של הנפטר כדירה, חשבונות בנק וכדומה - בלא צו ירושה א"א לקבלם, באופן זה מכריחים ברבנות את הבנים לחתום על ויתור לבנות, כי אם לא, יפסידו את הכל.

גם שיטה זו היא גזל ועושק והרמת יד בתורת משה, ואסור לדיינים להתעסק בזה אפילו אם הבנות בגלל זה ילכו לערכאות, וכמו שכתבנו באריכות להלן אות ה. ואדרבה חובת בית הדין לדרוש מהבנות לחתום על ויתור לבנים ולקיים מצוות התורה דבן יורש, ראה באריכות בשו"ת "תורה לשמה" (לבא"ח בסימן שעא).

וכבר עמד בזה "החזון איש" (באגרותיו ח"א מכתב צו) וז"ל: "אבל ראוי היה לכל מאמין לשוב לאמונתו בשמעו דרישה לכפירה מוחלטת שיאמר תירש הבת עם הבן, אשר כבר לחמו בזה החכמים עם הצדוקים... ויבקשו תחבולות להשתחוות לכפירה ולהשאיר את המשפט בחושן המשפט, אבל למעשה להתנהג ככל הגויים דברתא כברא תירות... ואם ידרוש איש מאמין לדון אותו דין תורה, יאמרו לו הב"ד כן הוא הדין כי כבר באו החכמים ותקנו.

ומי לא שמע מרבותיו כי אנחנו דור יתום ואין אנו ראויים כלל לתקן תקנות.... ואיך נעיז פנינו ונקשה עורפינו לומר חכמים אנחנו ויש כח בידינו להפקיר ממון ולקבוע תקנות לדורות. כתבתי דעתי וזו גם דעת הגאון מבריסק שליט"א, עכ"ל.

וכ"ה בילקוט מכתבים ממרן הגרי"ז מבריסק (מכתב פ"ה) "שהרבנות בא"י הצליחה להזיק יותר מהרפורמים, בתקנות של הפקעות ממון - שעושים בתורה ככל העולה על רוחם יעו"ש.

"החזון איש" בלשון הזהב שלו כלל את שני השיטות של "הרבנות מטעם" לעקוף את השולחן ערוך. השיטה הישירה - קבעו "תקנה" לדורות להפקיר

ממון הבנים כדי להתאים את "פסקי הרבנות" "לחוקי המדינה", שבן ובת יורשים בשווה. שיטת העורמה - מרומזת בלשונו "ויבקשו תחבולות" - "הדיינים" לא חותמים על צו ירושה עד שהבנים יחתמו "מרצונם" על ויתור לבנות - ואת שני השיטות מכתיר ה"חזון איש" בתואר כפירה, כי גם ההערמה היא כפירה.

וכ"כ בשו"ת "מנחת יצחק" (ח"ב סימן צה) דגם כיום ש"דינא דמלכותא" (חוקי המדינה) קובעים שבת יורשת עם הבנים, זה נגד דין תורה.

וכאמור פסק זה מוסכם גם על הגרי"ז מבריסק זיע"א. וראה עוד בהרחבה לעיל (סימן יא אות ה) שכ"ד גדולי הדור שעבר זצ"ל ש"פסקי" הרבנות "הבל ורעות רוח ואין בהם ממש", "שהרבנות והבג"צ דא ודא אחת הוא", ודיין בבתי"ד "הרבניים" גרוע מרב "מטעם" המלכות.

והייבת הבת לחתום לבנים על סילוק מהירושה חנם אין כסף - כהכרעת האחרונים, המהרי"ט (חו"מ סימן כט), שו"ת בית שלמה (חו"מ סימן קח, קט), חת"ס (חו"מ סימן קכד), ערך שי (חו"מ סימן ס, ט), ומנחת יצחק (שם), שכופים את הבנות לחתום פטור (ויתור על חלקם בירושה)..

- ה -

אין היתר לפסוק נגד התורה - בגלל איומי הבע"ד שילכו לערכאות

ישנם הרוצים ללמד זכות על הבתי דינים ברבנות, שכיון שכל אדם יכול ללכת לבית משפט אזרחי ולדון כחוקות הגוים, ואם הבי"ד יפסקו כתורה וכהלכה, ילכו האנשים לבית משפט, א"כ אין הבי"ד גוזלים ומזיקים במה שפוסקים בירושה כערכאות.

והדברים טעות מג' טעמים:

א. אפילו שומרי תורה ומצוות ברובם אינם יודעים שהבי"ד "דרבנות מטעם" מוכרח לפסוק בדיני ירושה נגד התורה וההלכה, כפי דרישות חוקי המדינה. נמצא דהחזות החרדית של דייני הבי"ד ברבנות מכשילה רבים בנטילת ירושה שלא כדין, כי אם היו יודעים שזה נוגד את ההלכה רבות מהבנות לא היו עושות זאת. ואפילו לאותן מזידות היודעות שדייני הרבנות "פוסקים" נגד

ההלכה, ברור שלולי הרבנות היו מתביישות ללכת לבית המשפט לגבות ירושת הבת. נמצא שבמקרים אלו הגורמים הישירים להכשיל את הרבים בגזל ואיסור ערכאות הם הבית דין דרבנות בלבד.

ב. גם בחילוניים שבודאי ילכו לבית המשפט, אין זה פוטר את דייני הרבנות מאיסור גזל, משל למה הדבר דומה לרואה ליסטים מזויין מתנפל על חברו ושולח יד לקחת את כספו, האם יזדרז הוא להקדים ולשלוח יד בכסף, כי אם לא הוא יגזול ממילא זה יגזל ע"י הליסטים!?

ג. איסור חמור לבית דין לפסוק כערכאות בדיני ירושה - שו"ת הרשב"א (הר"ד בב"י סו"ס כו) - דלא גרע מיחיד שאסור ללכת לערכאות ונלמד מקרא "ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם" ולא לפני עכו"ם. וברש"י (שמות כא, א) כתב שהדן לפני ערכאות מחלל את שם ה' ומייקר שם האלילים, ומפרש הסמ"ע (חור"מ סי' כו, סק"ד) שההולך לפני דייני עכו"ם מראה כאילו תורת משה רבינו ע"ה ומשפטיו אינם אמת אלא רק חוקי העכו"ם ר"ל.

ומעתה ברור מדברי הראשונים, שדיינים "הפוסקים" בדיני ירושה כערכאות מלבד איסור גזל דרביע עליהו, יש במעשיהם חילול ה' ועקירת התורה חמור מאד, דכיון שבתור דיינים הם מייצגים בציבור את התורה, העדפתם את חוקי העכו"ם על חוקי התורה - מראה לציבור שכביכול, בעולם המתקדם "והנאור" גם הדיינים מודים שחוקי העכו"ם עדיפים וחשובים מחוקי משה רבינו, "והדיינים מטעם" סופם להנזק מקפידת התורה עליהם שנהפכו למבזיה ועוקריה כמשכילים ורפורמים. וכמו שמסיים הרשב"א (שם) את תשובתו: "חלילה לא תהא כזאת בישראל חס ושלום, שמא תחגור התורה שק עליהם".

- 7 -

נתינת מתנה לבתו בחייו - לא בתורת ירושה

מותר לאדם לתת ממונו בחייו לכל מי שירצה, אפילו בת בין הבנים ואפילו לאיש זר, ובתנאי שיאמר בלשון מתנה, ולא בלשון ירושה, דאם אמר בלשון ירושה לא אמר כלום דאינו יכול לעקור הירושה מהיורש - חו"מ סימן רפא (סעיפים א, ז) ומש"כ ברמ"א (אבה"ע סימן צ, ס"א, וסימן קח, ס"ג, ובחו"מ סי' רפא ס"ז) שהיה

מנהג בזמנו "שכותב האב לבתו ליטול חלק בירושתו כחלק חצי זכר" – הנה כבר מבואר בפוסקים שהיה הקנאה של מהיום ולאחר מיתה, ואינו ירושה אלא מתנה בעלמא, שכאמור בחייו יכול לתת ממונו לכל מי שירצה. [וראה ב"כסף קודשים" (חו"מ סי' רפב) מדוע בכתיבת שטר חצי זכר לבתו אין משום עבורי אחסנתא, שמבואר בב"ב קלג: שאין רוח חכמים נוחה מזה שמעביר הירושה מבן לבת, עיי"ש שהאריך בזה. וכבר דנו בזה האחרונים, אם מתנה מחיים מותר לאדם לתת לכל מי שיחפוץ, גם לבת נשואה כשיש בנים, או רק לבת פנויה לצורך נישואיה, או שהותר רק כשמניח לבנים היורשים כדי סיפוקם - עיין חו"מ סימן רפב ופ"ת שם, וראה בספר "אמרי יעקב" על שו"ע הרב סימן א', ח' ובביאורים בד"ה "ואפילו מעט" שהאריך בזה].

ומהאמור נלמד, שכמו שאב לא יכול לתת לבתו בתורת ירושה, כי הוא עקירת דין תורה, הו"ה בית דין לא יכולים לחייב הבנים לתת לבנות חלק בירושה, ואינם יכולים להנהיג ירושת הבת - דהוא מנהג לעקור דין תורה (וכמושנ"ת במפורש ברשב"א, וכן ברמ"א ובביהגר"א לענין בכור הו"ד לעיל).

בנים שהסכימו מרצונם (אפילו בעל פה) **לוותר מחלקם ולתת לבנות חלק שווה בירושה - מותר לכל הדעות לחלק בצורה שווה, ככל תנאי שבממון** (ראה לעיל באות ד שכ"כ הפוסקים לענין בכור).

- ז -

פורענות לדור באה בגלל דיינים שאינם הגונים

ונסיים בדברי הגמ' במסכת שבת (דף קלט.) "תניא רבי יוסי בן אלישע אומר אם ראית דור שצרות רבות באות עליו צא ובדוק בדייני ישראל, שכל פורענות שבאה לעולם לא באה אלא בשביל דייני ישראל, שנאמר שמעו נא זאת ראשי בית יעקב וקציני ישראל המתעבים משפט ואת כל הישרה יעקשו בונה ציון בדמים וירושלים בעוולה".

ומי יודע אם כל הסבל שעם ישראל עובר היום - רוחני, גשמי, בטחוני, כלכלי - הוא לא בגלל הבתי דינים של הרבנות מטעם המעוותים את הדינים.

וחז"ל בשבת (שם) קובעים: "ואין הקב"ה משרה שכינתו על ישראל עד שיכלו שופטים ושוטרים רעים מישראל ... אמר רב פפא אי בטלי דייני בטלי גזירפטי ... אמר ר' אלעזר בן מלאי משום ריש לקיש מאי דכתיב כי כפיכם נגואלו בדם ואצבעותיכם בעוון, שפתותיכם דברו שקר לשונכם עוולה תהגה.

כי כפיכם נגואלו בדם אלו הדיינים", עיין ברש"י "שכפיהם פשוטין לקבל שוחד ומטין את הדין ונוטלין ממון מן הבעלים שלא כדין ונותנו לכשנגדו והרי הוא כנוטל נשמתו". ושוחד זה קיים כיום "בבתי הדין הרבניים", דמחמת המשכורת שמקבלים "הדיינים" מהמדינה, הם מעוותים את הדינים. והרי הם כאותו "מין" הנזכר בגמרא (שבת קטז:): "שפסק" בדין ירושת הבת לפי השוחד שקיבל. כך גם "פסקי" "הדיינים מטעם" מושפעים משוחד המשכורת שמקבלים מהמדינה, הגורם להם לעקור גופי תורה, ר"ל.

"ואצבעותיכם בעוון, אלו סופרי הדיינים. שפתותיכם דברו שקר אלו עורכי הדיינים" - עורכי הדין שמלמדים את בעלי הדין לשקר לבית הדין. וגם היום הדיינים יודעים שכל עו"ד וטוען רבני וק"ו עובדות סוציאליות פיהם דיבר שוא וימינם ימין שקר, ובכל אופן לא רק שנותנים להם להכנס לבי"ד אלא מתחשבים בדעתם מאד, כפי שחוקי המדינה מחייבים אותם - וכל זה בגלל בצע כסף, המשכורת ושאר ההטבות חנם שמקבלים הדיינים מהמדינה. אוי להם לאוזניים שכך שומעות ולעינים שכך רואות, ויקוים בנו במהרה דידן ואשיבה שופטיך כבראשונה, וציון במשפט תפדה אכיל"ר. (וראה עוד בהרחבה להלן סימן יז, על נזקי העו"ד "הדיינים מטעם").

- ח -

בושנו מכל עם

במדינת מרוקו מזה כשישים שנה יהודים צריכים עפ"י חוק המלך להשפט על פי דת משה. מאז בכל ענייני ירושות, נחלות, גיטין וקדושין, דיינים חרדיים שופטים עפ"י הלכה היהודית, יש להם מחלקה מיוחדת בבית המשפט המרוקאי "אגף מיוחד למשפט העברי". פסק ההלכה עפ"י השו"ע מקבל תוקף של חוק המדינה, אם עפ"י השו"ע הירושה שייכת לפלוני אז גם אם לפי החוק הכללי היתה ההכרעה צריכה להיות שונה, ביהודים ההלכה היהודית היא הקובעת, למשל בענין "ירושת הבת" - שבת אינה יורשת במקום שיש בן. כעדות דיינים ממרוקו כל ההכרעות נקבעות עפ"י ההלכה, בכל הכרעה מצויין שהכל נפסק לפי ההלכה היהודית, בציון פרטי המקורות והנימוקים. מזכיר בית המשפט הגוי המרוקאי התבטא: "המרוקאים מבינים שיש ליהודים מערכת

חוקים נפרדת, לכן חוק המדינה הנוגע ליהודים הוא חוק תורת משה". נשיא בית המשפט העליון במרוקו האחראי על 185 שופטים אמר: "אנחנו מתפארים בזה שיש לנו חמשה דיינים שדנים לפי התורה, אנו גאים בזה לעיני כל".

בושנו מכל עם שהמצב במרוקו ביחס לחוקי התורה הרבה יותר טוב ממדינת ישראל. אולם החמור מכל, שגם בתי הדין הרבניים נותנים יד לערכאות בישראל, ודורשים מהבנים לחתום על ויתור לבנות בירושה, בשביל "שיזכו" לקבל צו ירושה. לצערנו מה שמבינים הגויים במרוקו, לא מבינים בתי הדין הרבניים בישראל ...

וכאן המקום להזכיר מש"כ בספר "דרך פקודיך" (מבעל ה"בני יששכר, מל"ת מו, מחשבה אר"ד) וז"ל: "אותם שלא רצו לקבל התורה משום שכתוב בה לא תנאף, הם דנים בדיניהם דברא וברתא כחדא ירתון (שבן ובת יורשים ביחד)... כי זה תלוי בזה".
ודבריו המזעזעים "שירושת הבת" ועריות תלויים זה בזה, מבהירים את השורש של כל הפשעים והעוולות שנעשים ב"בתי הדין הרבניים" נגד הבעלים. (וראה עוד בפרק כב אות ג, ש"הדיינים מטעם" צופים בתועבה בפועל).

דינים העולים מסימן זה

א. הכרעת הפוסקים שאסור לבי"ד לתקן שבת תירש במקום בן, ובי"ד של הרבנות מטעם המדינה, "שפוסקים" שבת יורשת במקום בן, הוא גזל ועושק ועקירת התורה כמבואר בהרחבה בכל הסימן, וכן פסקו "החזון איש" והגרי"ז מבריסק.

ב. "ביה"ד הרבני" שאינו מוציא צו ירושה, בלי שהבנים חותמים ויתור לבנות - הוא ג"כ עוקר מצוות התורה, ומחזק ידי הערכאות. ואדרבה חובת ביה"ד לשכנע הבנות שיחתמו ויתור לבנים - כדי לקיים מצוות התורה דבן יורש. וכן הכריע בשו"ת "מנחת יצחק" (ח"ב סימן צה) כפוסקים שכופין את הבנות לחתום על סילוק מהירושה. (אות ד)

ג. בכור יורש פי שניים משאר אחיו, וברבנות הכפופים לחוקי המדינה נותנים לבכור כמו לשאר אחיו והוא גזל ועושק ועקירת התורה. (אות ד)

סימן טז

"בית דין לערעורים" – משפט הגויים

- א -

בי"ד לערעורים – דינם כערכאות של גויים

כבר ביסוד "הרבנות הראשית מטעם" (בשעת תר"פ-תרפ"א) הוחלט ע"י מארגני המוסד שומרי התורה והחילוניים - על הקמת בי"ד לערעורים.

הרעיון היה "לשכלל" את משפטי התורה ולהתאימם לדרישות ורוח הזמן, אמנם הם עטפו זאת במעטפת הלכתית רבנית, אבל מקריאת הפרוטוקול של אסיפת היסוד של "הרבנות הראשית", עולים דברים ברורים "התאמת" התורה לעידן המודרני.

אחד ממייסדי הרבנות שלאחר שנים שימש בעצמו כרשל"צ כתב בשנת תר"פ בספרו (שו"ת 'משפטי עוזיאל' ח"ד סימן א) - וז"ל: "מהאמור אתה למד בהקונסטיטוציה המשפטית של עם ישראל לא היה בי"ד מיוחד לערעורים, אלא בי"ד הגדול או בית הועד, ואין זה מפני שקדמונינו התנגדו לבי"ד של ערעורים, אלא מפני ששקדו על תקנת בית הדין שבישראל להרימם במדרגה משפטית גבוהה מאד, שכל הנכנס לדין יכנס בלב שלם ובטוח ובאמונה גמורה לשופטיו, ולכן בחרו לתת לבעלי הדין זכות הבחירה בדיינים והטילו עליהם לברור להם בי"ד יפה. ובכל זאת נתנו גם זכות הביקורת לכל רב אשר ימצא טעות בדין ובהוראה וחיבוהו לחוות דעתו ולגלות את הטעות בדין.

אולם אם העם דורש או שהשעה צריכה לכך היום, להכניס יפיותו של יפת באהל שם, ולייסד בי"ד לערעורים, אין אנו רשאים לאטום אוזנינו מדרישתם, וחייבים ומשועבדים אנו להם למלא את בקשתם זו, וכדברי חז"ל ה'

אלוקיכם הרבה אתם על גבי דיינכם (ספרי דברים א, י) **וחובה עלינו לתת סיפוק נפשי לדרישת העם, ולקרבת ע"י כך למשפטי התורה, עכ"ל.**

התשובה מדברת בעד עצמה, הודאת בעל דין, **שבכל הדורות לא היה כזה מוצר שנקרא "בי"ד לערעורים"**, וכל מה שתיקנה הרבנות מטעם בי"ד לערעורים היה מפני **דרישות העם והשעה הצריכה לכך** (קרי שלטונות המנדט הבריטי שהתנאי שלהם להקמת מוסד "הרבנות הראשית מטעם" היה שיתפקד בדומה לחוקה החילונית הדמוקרטית שאפשר לערער על ערכאה נמוכה בערכאה עליונה. אגב, מעיון בפס"ד רבניים נוכחננו, ש"באיזורי" לא מתחשבים במקרים רבים בפסקי הבי"ד לערעורים ("העליון"), וכל הטעמים והנימוקים לצורך בי"ד לערעורים, הם כסות עיניים בלבד).

מלבד זאת, בתחילת דבריו (בעמ' ו) כותב "המשפטי עוזיאל" על בתי הדין בדורות הקודמים שהיו בהם את המעלות ותכונות הנפש שדרשה התורה, ירא אלוקים, ענוה, וחשיבת ממון חבירו כשלו, ומסיים וז"ל: **"אחרי כל זה יבין כל אדם כי אין עוד מקום לבקורת וערעור, וזו היא הסיבה שלא נמצא בהלכותינו הלכה קבועה ומפורשת על יסוד בית דין לערעורים... וכל שלשה שיושבים לדין בכונה ברורה טהורה וצרופה מכל סיגים מקבלת שוחד ממון ושוחד דברים, שכינה שרויה ביניהם, ואלקים אשר חותמו אמת ולפניו נגלו תעלומות לב נצב בעדת אל בקרב אלוקים ישפוט (אבות פ"ג מ"ד), והיה ה' עם השופט להורות להם האמת והצדק"**.

דבריו הנשגבים במעלת דייני ישראל האמיתיים, רק מעידים כאלף עדים שהסיבה להקמת בית דין לערעורים - משום שהדיינים מה"זן החדש", שהיו מרוצים על החילונים והכופרים, היו רחוקים מאהבת אמת וכוונה טהורה, ולכן היה דרישה של העם לעשות צדק כמו בציבור הגויי, ולאפשר לערער על הפסקים של אותם אנשים מפוקפקים שנבחרו "לדיינים מטעם" - **עדות נחתום על עיסתו. ועליהם אמרו חז"ל (סנהדרין ז:): "כל המעמיד דין שאינו הגון, כאילו נוטע אשירה בישראל"**.

ובושה תכסה פנינו, הידוע והמפורסם ש"דיינים מטעם" לעיתים קרובות מסתכלים בסרטי תועבה, "לבירור הדין" כביכול, עקב אילוצים של חוקרים מטעם הבעל או האשה לראותם, ר"ל. ראיית הסרטים אין לה שום תוקף הלכתי לפסוק על פיה, וגם "אין אומרים לאדם חטא בשביל שיזכה חבירך" (כנפסק בשו"ע

או"ח סימן רנד, ו), במיוחד באיסור אביזרייהו דג"ע. ותשובת הרה"ר לשעבר בספרו "בנין אב" מוכיחה, שאכן "ברבנות" דיינים רואים סרטים, ר"ל - ואוי לדור שכך עלתה לו, ואכמ"ל. (ועיין להלן בסימן כב אות ג שהארכנו בגודל האיסור עפ"י ההלכה, ושאין תוקף הלכתי לסרטים).

העובדות האמורות בפני עצמם הם סיבה מספקת לאסור הקמת בי"ד לערעורים, שיסודו ושורשו בהשוואת חוקי ודיני התורה "למשפטי" הגויים - שנאסר משום 'אלה המשפטים אשר תשים לפניהם', לפניהם ולא לפני גויים, ומבואר במדרש תנחומא (פרשת משפטים, ג) ובמכילתא (שם) ובגמ' גיטין (פח:): **שערכאות אסורים אפילו אם הם דנים כפי שדנים דייני ישראל** (ולא יגרם שום נזק ממוני לאחד מהצדדים מחמת ההליכה לערכאות).

אולם מאחר שנזכרו "היתרים" לבי"ד לערעורים ב"משפטי עוזיאל" ובעוד "רבנים מטעם", נאריך להלן בטעמים וראיות נוספות לחומר האיסור של הקמת "בי"ד הגדול לערעורים".

- ב -

האם אפשר לערער על בי"ד כשטענו בפסק

ב"משפטי עוזיאל" (עמ' יד) מוסיף הרגש על נחיצות בי"ד לערעורים וז"ל: **"חובה זו גדולה יותר בזמן הזה שכל בתי דין של ערכאות מנמקים את פסקם... וזה מוקיר את דיניהם בעיני כל העם, ולמה לא נעשה גם אנו לחבב המשפט לגדל כבודו ולהוכיח צדקתו".**

נקודת מבט זאת למצוא חן בעיני העם, שלא נגרע מערכאות של גויים, היא השורש לעיוות הדין, שאינם מאפשרים לערער באותו בי"ד, והיא הסיבה שבי"ד לערעורים יכולים לדחות בקשות גם בלא נימוקי ענייני, כי הרי הם "בדרגה" של הבג"צ החילוני, שאי אפשר לערער אחרי "פסקיו" המשובשים.

הדברים ברורים, שבתי הדין הרבניים פועלים נגד שני פסקי השו"ע בקביעות - האחד שאינם מאפשרים לערער לעולם באותו בי"ד, גם כשיש ראיות חדשות, והשני שאע"פ שפועלים בכפייה ולא בבוררות אינם מנמקים פעמים רבות את פסק דינם מ"היכן דנתו".

א. דהנה מבואר בחו"מ (סימן כ סעיף א) שאם יש לבעל דין ראיות, עדויות או טענות חדשות יכול לערער לעולם, גם אחרי שנים רבות, באותו בית דין וא"צ בי"ד הגדול. אולם ברבנות מטעם, "בבי"ד האיזורי" מי שלא ערער על "פסקם" בתוך שלושים יום, דוחים את ערעורו, גם אם יש לו עדויות וראיות חדשות, וזה נגד פסק השו"ע הנ"ל.

ב. נפסק בשו"ע (חו"מ סימן יד, א ובסמ"ע ס"ק ב) שבית דין הפועל בכפייה (לאפוקי עם חתמו שטר בודרות) לכל הדעות חייבים בי"ד לנמק את פסקם - אם הבעל דין דורש לדעת "מהיכן דנתוני". נמצא ש"בי"ד דרבנות מטעם" שכל מעשיהם בכפיית הבעל דין, גם נגד הסכמתו המפורשת (ומכח חוקי העכו"ם דמדינת ישראל הם יכולים אף לאסור בכלא מי שלא מופיע לאור קריאת "קודשם") - הרי לפי הדין הנפסק בשו"ע הם מחוייבים לנמק פסקם. אולם המציאות היא שפעמים רבות (וי"א רוב הפעמים) הם דוחים את בקשת הבעל דין לערער על "פסקם" בלא לנמק שום טעם (או שדוחים את המערער בנימוקים לא הלכתיים כלל) - שברור שבאופן זה כל דיניהם ומשפטיהם שנעשים בכפייה ובלא נימוק הטעם, הם גזל ועושק⁵⁸.

58 כאן המקום להתריע על הפרוטוקולים המזוייפים והמסולפים "בבתי הדין הרבניים", הן באיזורי והן בעליון (בי"ד לערעורים). אחרי דרישה וחקירה של עשרות עו"ד טו"ר ויועצים המסקנה ברורה, אין אמינות בפרוטוקולים. ואם כל מטרת הפרוטוקולים הוא כדי לאפשר לערער ולדון שנית על ההחלטות, הדבר אינו מבוצע כהלכה. במקרים רבים שנעשו בנוכחות עו"ד, הבעל טען "אהבתי את אשתי" ובפרוטוקולים התעלמו מזה או שכתבו דברים הפוכים. וכן מצוי מאד, שכופים את הבעל לגרש בסיוע שוטרים ואזיקים, ובפרוטוקול כותבים להיפך שהכל נעשה בהסכמתו המלאה, וכן בעוד דברים עקרוניים המשנים את "הפסק", 'הדיינים מטעם' כותבים ומשמיטים כרצונם ותועלתם, ואין מי שימחה בידם.

לעובדה זו יש השלכות נוספות. ישנם תמימים החושבים שע"י בדיקת הפרוטוקולים יוכלו לדעת האם הופעל על הבעל כפייה ואלומות במתן הגט. והם משחקים באש, כי אין שום אמינות לתכנים המופעים בפרוטוקול. וזאת ועוד, במרבית המקרים האשה מראה למוצע בנשואין שניים את הפרוטוקול שבידה ולא את המקורי בבי"ד, (ובלא אישורה א"א לראותו) - ורבים המקרים שהאשה או ב"כ זייפו מסמכים רק כדי להסתיר כפייה או עוולה אחרת שנעשתה במהלך הגירושין.

ולשאל את הדיינים בעצמם לא מועיל, דכאמור עפ"י רוב הם פסולים, ואינם נאמנים כלל. וגם המציאות מוכיחה שברוב המקרים אינם זוכרים את פרטי המקרים גם בשעת הליכי הגירושין, וק"ו ששוכחים הכל לאחר גמר ההליך ומתן הגט. הפרוטוקול "התמים" יכול להסתיר ולכסות על איומים וכפייה שעבר הבעל הפוסלים את הגט, ואיש לא ידע על כך.

האם אפשר להגיש ערעור על פסק ב"ד - בבית דין אחר

הנה רבותינו הב"י (חו"מ סימן יב), הדרכי משה (הארוך סו"ס כ) הסמ"ע (סימן יט סק"ב) הביאו את תשובת "חזה התנופה" וז"ל "ראובן ושמעון שבאו לדין ויצא אחד מהם זכאי, ושוב חזר בעל דינו ותבעו בפני ב"ד אחר, אין זקוק לו לירד עמו לדין ולא להשיב על טענתו, וגם אין ב"ד רשאים לשמוע דבריו כלל אחר שכבר יצא זכאי מב"ד הראשון" עכ"ל.

ברם בשו"ע חו"מ (סימן יד, סעיף א, ד ובסמ"ע ס"ק ב) נפסק שאם בעל דין שיצא חייב מבקש לדעת מפני איזה טעם דנתוני, חייבים הבי"ד לכתוב [ולדעת השו"ע יכול לבקש 'מהיכן דנתוני' אפילו בב"ד שדנו שלא בכפייה, ולדעת הרמ"א דדוקא כשדנו בכפייה יכול לבקש טעם, ונמצא שבנידו"ד "שהרבנות מטעם" פועלת בכפייה, כו"ע מודים שיכול לבקש שיכתבו הטעם].

והטעם שיכול לבקש את נימוקי הפסק כתבו האחרונים (ב"י חו"מ סימן יד, בשם הראשונים, וכ"ה בסמ"ע ס"ק כז ובבאה"ג בסעיף א) כדי שיוכל לערער לבי"ד הגדול. ונמצא דפסקי השו"ע אם יכול החייב בדינו לערער בב"ד סתרי אהדדי.

והביאור בשו"ע פשוט, דכשאדם בא לערער על פסק ב"ד סתם בלא נימוק, אין ב"ד אחר מזדקק לו. אולם אם טען שבי"ד הראשון טעה בפסק, צריכים ב"ד השני להתייחס ולדון בערעורו.

שו"ר "במשפטי עוזיאל" (ח"ד סימן א) שהוכיח מכאן ש"בי"ד הגדול לערעורים" הוא דבר נכון עפ"י ההלכה. ובאמת דבריו טעות, דכיון שהבי"ד "הגדול" לערעורים מקבל ערעור על בי"ד האזורי רק בתוך 45 יום ואח"כ אין אפשרות לערער דבר שהוא נגד פסק הרמ"א (בסימן יד סעיף ד) דאפשר לדרוש גם אחרי זמן רב את נימוקי הפסק, ובמיוחד כשיש לו טענות וראיות חדשות שיכול לערער לעולם כמבואר בחו"מ סימן כ - נמצא שכל הגבלת הזמן לערער בב"ד "הגדול" לערעורים תוך 45 יום, נוגד את השו"ע והוא גזל ועושק.

על איזה בית דין אי אפשר לערער

בפוסקים מצינו שעל בי"ד הגדול א"א לערער על פסקם. ומהו בי"ד הגדול. בזמן שביהמ"ק היה קיים היו הסנהדרין הבית דין הגדול. ובזמננו כתב הבית יוסף (סימן יד ס"א) שזה החכמים הכי גדולים באותה מדינה וברמ"א כתב בי"ד החשוב באותו הדור. ומבואר בשו"ת נודע ביהודה (תניינא חו"מ סימן א) שכל השלשה דיינים חייבים להיות הכי גדולים באותה מדינה (ולא סגי באחד מהם גדול).

והנה בב"י (חו"מ סימן יד סק"ד) מוכיח מהרמב"ם דדוקא בי"ד קטן כותבים טעמם ונימוקם לפסקם, דחיישינן שמא טעו, אבל אם דנו אותם בבי"ד הגדול אין כותבים להם טעמם "דלא חיישינן לטעותא, דאם באנו לחוש לכך אין לדבר סוף" עכ"ל.

ולהאמור נמצא ד"בית דין הגדול לערעורים" שהדיינים היושבים שם אינם הגדולים שבמדינה, ולא בי"ד החשוב שבדור, וכידוע שאפילו בבי"ד "האזורי" ברבנות יש דיינים גדולים יותר מדייני הבי"ד לערעורים, וודאי שלעולם אין שלשה דיינים בביה"ד לערעורים שעונים לדרישות השו"ע והרמ"א והנודע ביהודה, כי נבחרים "לכהונה" זו לפי תככים, פוליטיקה ולא דווקא לפי ידיעת התורה - פשוט וברור שלפי ההלכה אפשר לערער אחריהם ללא שום ספק, וכיון שלפי "חוקי" המדינה לא מאפשרים לערער אחרי "ביה"ד הגדול" לערעורים, פשוט שכל המוסד של הערעורים דינו כערכאות.

מלבד זאת, כאשר הבית דין טועים "בדבר משנה" חייבים לדון ולתקן טעותם, כנפסק בשו"ע (חו"מ סימן כב, א) וכן נפסק בשו"ע (חו"מ סימן ט, א) שאפילו תלמיד היושב לפני רבו שלא הגיע להוראה, שרואה שרבו טעה בדבר משנה חייב לגלות זאת לרבו, ומכ"ש שדיין ובי"ד אחר מחוייבים בזה. ומאחר שלפי חוקי המדינה גם כאשר הבי"ד "הגדול" לערעורים טועים "בדבר משנה" א"א לערער אחריהם בשום בי"ד אחר, הרי זה סיבה נוספת שמוסד "הרבנות" דינו כערכאות גמורים.

כיום שחלק מהדיינים בבי"ד "הגדול" לערעורים אינם ת"ח ויודעי תורה, ורק נבחרו בזכות קשרים פוליטיים ומפלגתיים, משעשע לקרוא את סיום תשובת 'המשפטי עוזיאל' (שם עמ' יט): "וליסד בית דין גדול בירושלים, שממנו תצא הוראה לכל ישראל ממנו תצא התמנות הדיינים והרבנים בארץ, ואליהם יגישו כל ישראל את שאלותיהם", עכ"ל, וכל מילה נוספת מיותרת.

דינים העולים מסימון זה

א. "בי"ד הגדול לערעורים" הוא נגד ההלכה והשו"ע ביסוד תקנתו שבא במוצהר להתאים את התורה לעידן החדש וליפיפיותו של יפת (כהגדרת מייסדיו), וכ"כ גדולי הדור בשנת תרפ"א שהוא רפורמה בדיני התורה.

ב. "בי"ד הגדול לערעורים" אין לו תוקף וסמכות של בי"ד הגדול, כי אינו החשוב שבדורו ואף לא החכמים הגדולים שבאותה מדינה, כי נבחרים שם לפי תככים פוליטיים והסכמים חשאיים ולא לפי ידיעת התורה, ובוודאי שלא לפי היראת שמים, ועל כן אפשר לערער על פסקיו. וכיון ש"חוקי המדינה" שא"א לערער אחר הבי"ד הגדול לערעורים, כל מהות מוסד זה הוא גזל ועושק וערכאות גמורים.

ג. כל הדן בפני "בי"ד הגדול לערעורים" מרצונו, הוא מרים יד בתורת משה. אולם כשנתבע לרבנות בעל כורחו, מותר לו להגן על עצמו בעליון (גם עם עו"ד) כמו שמותר לכל אדם שנתבע לערכאות ויכול לטעון שם טענות שיהיו מקובלות עליהם לפי "דיניהם" הכוזבים, להציל עצמו מן הארי (ראה להלן סימון יח, ו).

סימן יז

עורכי דין וטוענים רבניים – וכפיית גיטין במציאות זמננו

- א -

עו"ד וטוען רבני – בראי המציאות

לפתחם של עורכי הדין והטוענים הרבניים הבאים לייצג אחרים, רובצים איסורי תורה חמורים: תביעה בערכאות (ביהמ"ש, ובתיה"ד הרבני שכמבואר בספר שדינם כערכאות) - המהווה "הרמת יד בתורת משה" ו"מסירה", איסורי גזל בהוצאת ממון שלא כדין, הרס המשפחה והילדים ביצוג בהליכי גירושין, "אל תעש עצמך כעורכי הדיינים", הקיים ברוב המקרים גם בטענות אמת (ראה בסימן הבא בהרחבה).

ישנם תמימים החושבים "שטוענים רבניים" הוא מקצוע כשר הלכתית, וטעות בידם.

השם "רבניים" אינו תעודת הכשר "לטוענים", והעבירות המוטלות לפתחם, הם בדיוק כמו איסורי התורה הקיימים אצל עורכי דין, בכל תוקף ועוז.

"שיטות העובדה" של העו"ד והטו"ר הפעלת אמצעי לחץ ואיומים, הם גזל ועושה. "מנהגם" לשלוח "מכתבי אזהרה" לנתבע, שינקטו נגדו הליכים משפטיים בערכאות – הם בכלל איסור מסירה, גם כשלא בוצעה תביעה בפועל. (דאיום במסירה כשיודע שיש בידו, וק"ו כשהוחזק למסור – הוא בכלל מסירה, ראה בתשב"ץ ח"ב סימן רטו, ובשו"ע חו"מ סימן שפח, ח – והעו"ד והטו"ר בזמננו המוסרים בכל עת, בודאי שהם בכלל "המוסרים" שאין להם חלק לעוה"ב כפסק הרמב"ם בהלכות תשובה ג, יב).

ידם הקלה על ההדק של "הדיינים מטעם" בזירוז גירושין וכפייתם בסיוע עורכי דין – גרמו בציבור החרדי לאחוזי גירושין מחרידים שלא היו בעבר...

המצב כיום גרוע שבעתיים מהעבר. קהילת עורכי הדין והטוענים הרבניים כיום, רובם ככולם פרקו מעליהם כל עול ורסן, ורק מגמת הכסף והנצחון נגד פניהם, דבר שיש לו השלכות רבות על התיקי גירושין שבו הם מטפלים, וכדלהלן.

- ב -

המדריך לפשעי עו"ד וטוענים רבניים

הפשע הראשון:

בתי הדין צריכים להתמודד עם טענות שקריות של האשה, "הבעל אליים", "מאיס עלי", "אין שום אפשרות לשלום בית". ומי עומד מאחורי כל השקרים, העו"ד והטו"ר, המלמדים את האשה לטעון כל דבר שקר ומרמה, כל דבר תועבה ומיאוס.

חיסול מהיר של הבעל, וסגירת התיק במינימום זמן ובמקסימום רווחים כספיים, היא המטרה העומדת בראש השיקולים של מייצגי האשה. וזאת הסיבה שכל שקר ותועבה שמקדמים: גירושין, מזונות מופרזים, גזילת הדירה המשותפת, הרחקה מהילדים, מתקבלים בברכה אצל עורכי הדין והטו"ר.

עלילות מזוועות שהאשה לא היתה מעלה על דעתה לטעון אותם, מושמעות ע"י בא כוחה בבי"ד. דברים אלו גורמים לבעל ברוב המקרים, לשנוא את האשה המשמיצה אותו ע"י בא כוחה, ובכך נמנע אפשרות של גישור ופישור בין בני הזוג.

הפשע השני:

אשה שמגיעה לבי"ד בלי ייצוג של שקרנים מדופלמים המכונים עו"ד וטו"ר, יש סיכוי שבאמצע התהליך תחשוב על העתיד בצורה מפוכחת, ותחליט לנסות הליכי "שלום בית", לטובתה ולטובת הילדים.

אולם כאשר יד העו"ד באמצע, הוא ידרבן את האשה וקרוביה לסגור גט מהר. בנסיונו העשיר ובחלקת לשונו, הוא ישתמש בטענות מקצועיות, למה חיבים גט, ואת כוונותיו האמיתיות (ריבוי דולרים ושקלים) הוא יסתיר כמובן.

שיקולים "קטנוניים" של עיגון האשה, צער הילדים והרס משפחה בישראל, לא מדברים לעו"ד שחולם רק על "כספנו ירבה כחול". ולכן הסיכויים לשלום בית בתיק המיוצג ע"י עו"ד וטו"ר שואפים כמעט לאפס כידוע.

הפשע השלישי:

אשה הבאה בעצמה, (ואפילו עם ליווי של בני משפחה), לא מעיזה לשקר בפני בעלה, ולספר דברי נבלה ורשעות שלא היו ולא נבראו, ועל כן הדיונים בביה"ד לא יעצימו את הקיטוב והשנאה בינה לבין הבעל יותר מהמציאות עד עתה. נתון זה מגדיל את האפשרות "לשלום בית" לאין ערוך. [וכן מבואר בפוסקים לענין גבורת אנשים (עיין ב"י אבה"ע סימן קנד) שצריכה האשה לטעון בעצמה בבי"ד ובפני בעלה, ולא ע"י שליח (כעו"ד וטו"ר), דרק באופן זה, אינה מעיזה לשקר].

אולם כאשר מיוצגת ע"י עו"ד וטו"ר, שבשמחה "מספר" כל שקר ותועבה על הבעל, הוא מגדיל את השנאה ביניהם, ומביא לתוצאות "הרצויות" מבחינתו, גירושין ופירוק המשפחה.

הפשע הרביעי:

"בתי הדין הרבניים" שרוב הדיינים בהם לא התברכו ביראת שמים, ויראתם היא רק מנותני לחמם ומימהם, מדינת ישראל ושלוחיה. הפחד שלהם מהיועץ המשפטי לממשלה, בג"ץ, "ארגוני הנשים" ושאר מרעין בישין, גדול יותר מפחדם מבורא עולם "אשר בידו נפש כל חי".

פחדים אלו של "הדיינים מטעם" הורסים מידי שנה אלפי בתים בישראל, ש"הדיינים" לא טרחו לעשות שלום ביניהם, רק עמלו בכל כוחם לכפות את הבעלים לגירושין שלא כדון, בגיטין פסולים שגורמים לאיסורי אשת איש ולרבבות ממזרים בישראל. הפחד וההליכה של "הדיינים מטעם" אחרי רצון

הנשים בכפיית גיטין, נובעת בעיקר מהייצוג שהן מביאות, עו"ד וטו"ר, המכירים את דרכי הפעולה, המלחמה וההשפעה על הרבנים מטעם.

השילוב הקטלני בין "בתי הדין הרבניים" הכפופים למדינה שריה ויועציה, לבין העורכי דין והטוענים רבניים של האשה - הם מהגורמים העקריים לריבוי הגירושין בציבור החרדי.

הפשע החמישי

פעמים רבות קיים "קשר בוגדים" - תיאום בין העו"ד של האשה לעו"ד של הבעל - לחיסול זריז וממוקד של הבעל מכספו וילדיו. הבעל ששילם כסף רב עבור "פתיחת התיק" לעו"ד שייצגו, מגלה לפתע שעורך דינו פועל כנגדו בתיאום עם צד האשה ובסיועם "האדיב" של רשעי "הרבנות". ובכך "מרויח" העו"ד של הבעל את כספו של הבעל ("בפתיחת התיק") בלא מאמצים ודיונים "מיותרים"...

- ג -

מי פוגע בשידוכים של הילדים?!

רבנים ויועצי נשואין מעידים: "בעיות שלפני עשרים שנה נפתרו ע"י יעוץ לשביעות רצונם של בני הזוג, שהמשיכו את חייהם אח"כ באושר ושמחה, והצילו את ילדיהם לשעה ולדורות. כיום בדורנו באותם רמת בעיות הזוג מגיעים לגירושין ופירוק מסגרת המשפחה".

בנוסף לכך, בעבר הגירושין המועטים נגמרו בדרך כלל בצורה מכובדת, בלי הוצאת כביסה מלוכלכת לרשות הרבים, בלי השמצות ועלילות שווא. והיום נפרצו כל המחסומים בסיוע "האדיב" של העו"ד והטוענים רבניים, המובילים את תיקי הגירושין לרמת ביבי שופכין. טרור והשמצות הבעל, הם הליך מקובל ולגיטימי אצל השקרנים המדופלמים (עו"ד טו"ר).

והתוצאות: פגיעה בבעל ובאשה גם אחרי הגירושין, פגיעה בשמם הטוב ועתידם של הילדים בשידוכים. פגיעה אנושה ברוחניות של הילדים המושפלים בחברה, עקב "הסיפורים" והוצאת שם רע על האב, שדלפו מהאשה ובאי כוחה לרשות הרבים.

ולקהילת עורכי הדין, הטוענים הרבניים ודייני "בתי הדין הרבניים", אנו פונים בקריאה ואזהרה, סורו מעל אהלי הרשע, הפסיקו לחבל במשפחות ישראל. תתפרנסו בהיתר ולא באיסור, אל תתפרנסו מדמם של ישראל שנשפך כמים "בביה"ד הרבניים".

אל תייצגו נשים המנסות להשיג כפיית גיטין וגזילת ממון, כי את נפשכם ונפש ילדכם אתם קובעים: מחלות, יסורים, עיכובי שידוכין, מעוכבי בנים, גירושין, עניות, כל אלו הם שליחים של בורא עולם, להעניש את השותים את דמם של יהודים תמורת בצע כסף.

וכבר הובטח לנו ע"י חז"ל ("שוחר טוב", תהלים ז) שהמארה (הקללה) היא בת זיווגו של השקר, וכל מה שהשקר צובר ברמאות, המארה מכלה ומפסידה אותו.

וראה מש"כ לעיל (סימן יא, אות ב) בשם "הפלא יועץ" וה"חפץ חיים" כי המאמין בה', לא יאמין כי ע"י עוברו פי ה' יצליח בכל דרכיו... ואם יצליח בודאי בלי שום ספק שיהיה עושר שמור לבעליו לרעתו".

ואם כתבו את דבריהם על גזל ממון בלבד, ק"ו שהוא שייך בעו"ד וטו"ר, ששותים מדמם של ישראל תמורת בצע כסף, שהעושר שמור להם לרעתם, גם בעולם הזה.

וראה (שם) באריכות מהרב הקדוש רמ"מ מרימינוב, שהמפטמים ילדיהם ממשא ומתן של גזל, גורמים להם בגדלותם למאוס בתורה, ולפתח מידות רעות, ה' ישמרנו "מנחת יהודית" כזאת.

ולהלן בסימן הבא יבואר מנקודת מבט הלכתית, שגם טו"ד ועורכי דין הפועלים בדרכי אמת (דבר שאינו מצוי כמעט) - נכשלים ברוב המקרים באיסורים, כאשר הם מייצגים אחרים.

דינים העולים מסימן זה

א. בעיות שלפני עשרים שנה היו מגיעים לפתרון לשביעות רצונם של שני בני הזוג. בדורנו באותם רמת בעיות הזוג מגיעים לגירושין ופירוק המשפחה - מהסיבות העיקריות לכך התערבותם של עו"ד וטו"ד וארגוני הנשים. (אות ב)

ב. העורכי דין והטוענים רבנים מובילים את תיקי הגירושין לרמת ביבי שופכין. והתוצאות: פגיעה בבעל ובאשה גם אחרי הגירושין, פגיעה בשמם הטוב ועתידם של הילדים בשידוכים. (אות ג)

ג. פונים אנו בזאת באזהרה לקהילת עו"ד והטוענים רבניים, אל תתפרנסו מדמם של ישראל שנשפך על ידכם כמים "בבתי הדין הרבניים". יש דין ויש דיין, והעזרה לנשים להשיג כפיית גט וגזילת ממון סופה לפגוע בכם ובילדכם, במחלות, ביסורים, במעוכבי שידוכים, וגם בגירושין אצל בניכם ובנותכם או בביתכם. "ולמזהיר ולנזהר שלומים תן כמי נהר". (אות ג)

סימן יה

יצוג ע"י מורשה – טוען רבני ועו"ד עפ"י ההלכה

דין מורשה - עו"ד, טוען רבני - מתחלק לארבע נושאים:

- א. **טענות אמת** - שהבעל דין מוסר למייצגו העו"ד והטו"ר.
 - ב. **טענות אמת** - שהבעל דין לא יודע - ורק העו"ד גילה אותם.
 - ג. **טענות שקר** - שמובילות לגילוי האמת, ע"י הבעל דין או מייצגו.
 - ד. **טענות שקר** - במטרה לעוות את האמת, ע"י הבעל דין או מייצגו.
- ועל כן גם המייצגים אחרים בבתי הדין של החרדים לדבר ה', חייבים לדעת, שקיימים מגבלות ותנאים רבים כדי שהדבר יהיה מותר עפ"י גדרי ההלכה המוזכרים בפוסקים.

– א –

מורשה (עו"ד וטו"ר) המוסר בבית דין רק טענות אמת שהבעל דין שם בפיו, ולא מוסיף טענות חדשות כלל. מבואר בשו"ע (ח"מ סימן קכד, א) שיכול לייצג רק את התובע ולא את הנתבע, משום שרק תובע יכול למנות מורשה ולא הנתבע.

בסמ"ע (ח"מ סימן קכד, סק"א סק"ג) מוזכרים כמה טעמים מדוע הנתבע לא יכול למנות מורשה לייצג אותו.

א. טעם הטור, שלא תהא הסנהדרין שומעת מפי המתורגמן בגלל חשש משקר, ומבאר הסמ"ע כוונתו, דאצל הנתבע הטוען בעצמו, יש חזקה דאין מעיז לטעון שקר בפני מי שהוא חייב לו, אבל כשהנתבע טוען ע"י שליח מעיז לשקר. ולכן הנתבע צריך לטעון בעצמו ולא ע"י שליח, כדי שלא יעיז לשקר ויתברר האמת לבין הדין.

ב. עפ"י הנפסק בשו"ע (חו"מ סימן קכב, ד) שכאשר הנתבע לא הקנה למורשה את המטלטלים או הקרקע (שעליהם ה"דין תורה"), יכול התובע לומר למורשה "זיל לאו בעל דברים דידי את". משא"כ התובע שיכול להקנות כוחו ורשותו למורשה, אין הנתבע יכול לומר למורשה "זיל לאו בעל דברים דידי את", דאחרי ההקנאה הרי זה כממונו של המורשה והוא עומד במקומו של התובע, ובכוחו לדון עם הנתבע, גם בלא הסמכתו.

ג. אצל התובע הוצרכו לתקנה מיוחדת של מינוי מורשה, שיכול לפעול לטובת התובע גם במדינה אחרת, מכוח שליחות שקיבל מהתובע, כדי שלא יהיה כל אחד הולך עם ממונו חבירו למדינת הים. אבל אצל הנתבע שאין חשש זה, לא תיקנו מורשה.

ומעתה יש לברר לפי כל אחד מהטעמים שכתב הסמ"ע, מה הדין באשה שתובעת גט מבעלה, האם יכולה למנות מורשה - עורך דין, טוען רבני, כיון שהיא התובעת, או דלפי הטעמים של הסמ"ע אינה יכולה למנות מורשה.

הדברים ברורים, שלפי הטעם הראשון בסמ"ע, אשה התובעת גט מבעלה לא יכולה למנות עו"ד וטוען רבני לייצגה - דרך כשטוענת בעצמה בפני בעלה אינה מעיזה לשקר, אבל כשטוענת ע"י שליח (מורשה, עו"ד) ודאי שמעיזה לשקר. ועל כן אע"פ שלפי הנרשם בתיק האשה נקראת תובעת - בפועל לפי טעם זה דסמ"ע הרי היא כנתבע, שהאמת מתבררת יותר כשטוענת בעצמה בפני בעלה, יותר מע"י שליח.

וכע"ז פסק בב"י (אבה"ע סימן קנד) בשם התשב"ץ באשה הטוענת שאין לבעלה גבורת אנשים שחייבת לטעון בפניו, דרך בכה"ג אינה מעיזה לשקר, כיון שהבעל מכיר בשקר. ומדבריו למדו המהר"י די בוטון בספרו "עדות ביעקב" (סימן לו) "והישועות יעקב" (אבה"ע סימן עז, ג) דאפילו לדעת הרמב"ם שהאשה נאמנת בטענת מאיס עלי, הוא רק כשטוענת בעצמה בב"ד ובפני בעלה, ולא ע"י שליח (למעשה לא פסקו הנ"ל כרמב"ם, אלא כתבו התנאים לנאמנות לשיטתו דהרמב"ם, ראה בהרחבה לעיל סימן ד).

לטעם השני דסמ"ע, דהנתבע כיון שאינו יכול להקנות למורשה קרקע או מטלטלים, יכול התובע לסלק את המורשה בטענה "לאו בעל דברים דידי את". הדין פשוט, דהוא הדין בתביעת גט או "משמורת הילדים" ע"י האשה, אע"פ

שהיא התובעת, אין לה מה להקנות למורשה. דגט "ומשמורת הילדים" הם קנין דברים בעלמא, שמבואר בחו"מ (סימן קכג, ב וסימן ר"ב, א-ב) דלא מהני, ויכול הבעל לומר לעו"ד או טו"ר המייצג את האשה "זיל, לאו בעל דברים דידי את".

והנה כיום שלא נהגו לעשות קנין למורשה (עו"ד טו"ר) ולכתוב לו "זיל דון ואפיק לנפשך" (לך דון ותקבל את הקרקע או המטלטלים לעצמך אם תזכה בדין, שע"י זה נחשב המורשה כבעל דין בעצמו) - אם כן התובע והנתבע דיניהם שווים - שיכולים לעכב את המורשה של הצד השני, כי בלא קנין המורשה אינו בעל דברים בענין, בין אם הוא מייצג את הנתבע ובין אם מייצג את התובע.

לטעם השלישי בסמ"ע, שהוא תקנה מיוחדת לתובע, שיוכל להיות מיוצג ע"י מורשה כדי שלא יהיה כל אחד נוטל מעות חבירו והולך למדינת הים, פשוט וברור שהאשה התובעת גט אין סיבה לתקנה, דכיון דהאיש מגרש רק לרצונו והאשה מתגרשת בעל כורחה (יבמות קיב:), וכאשר הבעל אינו רוצה לגרש אינו צריך לברוח למדינת הים, דגם כשנשאר כאן א"א לכפותו עפ"י ההלכה לגרש כמעט בכל המקרים (כמבואר בהרחבה בספר "משפטי ישראל"), ולכן גם לטעם זה, אין האשה יכולה למנות עו"ד או טו"ר שייצג אותה בתביעת גירושין, שאין כאן סיבה לתקנה מיוחדת, מאחר שעפ"י ההלכה לא מצוי שהבעל יאלץ לברוח לחו"ל להימנע ממתן גט, והאשה יכולה להתמודד עימו בבי"ד גם בארץ, לא תיקנו מורשה לאשה בתביעת גירושין כמו שתיקנו בתביעת ממון דעלמא.

והנה הסמ"ע (שם סק"א) פוסק כדרכי משה (וב"ח) שמה שכתב השו"ע שהתובע יכול למנות מורשה, זה אך ורק כשיושב בביתו, ולא הגיע ביחד עם המורשה לבי"ד, אבל כשהתובע מגיע ביחד עם המורשה לבי"ד צריך לטעון בעצמו ואסור לטעון ע"י מורשה, כמבואר בשו"ע (חו"מ סימן יז, ו). והדברים צ"ע, דהא בטעמו הראשון של הסמ"ע שלא תהא הסנהדרין שומעת מפי המתורגמן, כתב שדין זה שייך רק בנתבע שיש חשש שישקר אבל לא בתובע, ומשמע דבכל ענין הדין כן, גם כשהתובע מופיע בבי"ד ביחד עם המורשה, יכול המורשה לדבר במקום התובע.

והנראה ליישב, שבדין לא תהיה הסנהדרין שומעת מפי המתורגמן יש שני חששות בזה: א. חשש גדול, שע"י המתורגמן הבעל דין יעיז לשקר, וטעם זה קיים רק אצל הנתבע ולא אצל התובע, וכמבואר. ב. חשש קטן, שע"י

המתורגמן הדיין יכול פחות לחקור ולהגיע לאמת, כפי שיכול לחקור ולהעמיד את הדין על האמת כשמגיע הבעל דין בעצמו. וחשש זה קיים בין בתובע ובין בנתבע, כמבואר בסמ"ע (ח"מ סימן יז, סקי"ד).

מסקנת הדברים: החשש הגדול דע"י מורשה ומתורגמן הבעל דין ישקר, קיים בנתבע ולא בתובע, ולטעם זה אכן יכול התובע להופיע ביחד עם המורשה, ולתת למורשה לטעון בשבילו. אולם משום החשש הנוסף הקטן, שקשה להגיע לחקר האמת בשמיעת המורשה כמו בשמיעת הבעל דין, אם הגיע התובע עם המורשה, עליו להשמיע טענותיו בעצמו. דלא הקלו בחשש זה, רק כאשר התובע לא מגיע בעצמו לבי"ד, ושולח מורשה במקומו.

והקלו לתובע להיות מיוצג ע"י מורשה מהטעם (השלישי הנזכר בסמ"ע) - שלא יהיה כל אחד הולך במעות חבירו למדינת הים. ולכן גם כאשר הנתבע כאן ולא במדינת הים, כל שהתובע אינו מגיע לבי"ד בעצמו אלא שולח מורשה במקומו, הוא בכלל תקנת חכמים הנ"ל. ברם כשמופיע התובע ביחד עם המורשה, שוב אין טעם ויסוד התקנה, ולכן באופן זה עליו לטעון בעצמו ולא ע"י המורשה.

ונמצא לדינא, בתביעת גירושין, מזונות, משמורת הילדים, חלוקת רכוש, כאשר האשה היא התובעת (כמצוי עפ"י רוב) ומגיעה עם מורשה (עו"ד, טוען רבני) - הדבר אסור עפ"י ההלכה. משום שני סיבות. א. כיון שהאשה לא עשתה קנין למורשה ולא הקנתה לו את הרכוש עליו דנים בנוסח של "זיל דון ואפיק לנפשך", אין היתר גם לענין הרכוש למנות מורשה. ולענין גירושין, מזונות ומשמורת הילדים, שהם דברים בעלמא, אפילו עשתה קנין זה לא יועיל, כמש"כ בארוכה לעיל. ב. כיון שהאשה מגיעה ביחד עם העו"ד, צריכה לטעון בעצמה כנפסק בד"מ ב"ח וסמ"ע. ואפילו אם בי"ד ישמעו את שניהם, את העו"ד בנפרד ואת האשה בנפרד, אינם יכולים להגיע לחיקור האמת, והאיסור במקומו עומד. כי הרי פשוט שלא שוכרים עורך דין או טוען רבני כדי שיחזור כמו תוכי על טענות האשה, אלא כמפורסם, העורך דין מוסיף טענות ונימוקים שהאשה לא דיברה עליהם כלל, ובהם הבי"ד לא יכול להגיע לחיקור האמת כמו בשמיעת הבעל דין עצמו, וחזר הדין כשהתובע מגיע עם המורשה ביחד, אין בי"ד שומעים את המורשה, אלא רק את התובע בעצמו.

והדברים מדויקים גם בדברי הש"ך (חו"מ סימן קכד, א) שדן בדברי הסמ"ע בשם הד"מ שאם התובע טוען ביחד עם המורשה, אסור לטעון דרך מורשה וז"ל הש"ך: "דהתובע טוען בצירוף אחר בב"ד" וכן בהמשך דבריו ז"ל: "שאפילו הנתבע מעכב, הבי"ד מרשים לתובע לטעון עם המורשה", הלשון "בצירוף", משמע שהם טוענים ביחד וכן הלשון "עם המורשה" ולא כתב ע"י או דרך, ג"כ משמע שהבעל דין והמורשה טוענים ביחד. ואם מחפש הש"ך טעם להיתר בכה"ג שהמורשה והתובע טוענים ביחד (ומסקנתו דמותר רק כשיודע שנתן לו כח ורשות וכדלהלן) - **מוכח דגם הש"ך הבין בד"מ ובסמ"ע, שאפילו כאשר הבעל דין והמורשה טוענים בב"ד ביחד הדבר אסור**, ולא הותר רק כשהבעל דין יושב בביתו או כשנותן כוח ורשות למורשה, שאז נחשב כאילו הוא הבעל דין בעצמו.

והנה בש"ך מתקשה בדברי הד"מ והסמ"ע ז"ל: **"ולפי זה מה שנוהגין עכשיו דהתובע טוען בצירוף אחר בבית דין נגד הנתבע"**. וכוונתו דהמנהג כיום שהתובע מגיע ביחד עם המורשה לבי"ד סותר את הד"מ והסמ"ע.

ומתחילה כתב הש"ך ליישב: "ונראה דהיינו כמש"כ הסמ"ע בסימן יז ס"ק י"ד ז"ל: ומה שבזמן הזה נוהגים לדון לועזים ע"י מורשה שלהם, הוא מפני שכל שבאו לדין לפני דיינים קבועים, הו"ל כקבלו עליהו לדון כן, ואין אחר קבלה כלום, עכ"ל. וא"כ ה"ה הכא".

ודוחה הש"ך: "אלא דלפי"ז קשה, דאם כן אם הנתבע מעכב יהא אסור, ועוד גם לנתבע יהא מותר כשאין תובע מעכב, והרי נהגו עכשיו, שאפילו הנתבע מעכב הב"ד מרשים להתובע לטעון עם מורשה, ולהנתבע אין מרשים כלל".

ותירוצו האחרון דש"ך: "אלא נראה משום דס"ל כמש"כ הסמ"ע שם מתחילה די שחילוק בין נותן הבעל דין כח ורשות למתורגמן דמחשב הוא בעל דין ומותר, ובין לא נתן לו כח ורשות דאוסר, ע"כ. ואם כן מסתמא התובע נותן לזה שעומד עמו כח ורשות, ולגבי נתבע לא שייך נתינת כח ורשות דאינו יכול לעשות מורשה אפילו אינו עומד בפני ב"ד. ולפי מש"כ הד"מ והסמ"ע וב"ח כאן, דכשעומד בבית דין, אפילו לתובע אסור למנות מורשה, היינו כשידוע שאין נותן לו כח ורשות", עכ"ל הש"ך.

מדברי הש"ך עולה לדינא, "שלנתבע אין מרשים כלל" למנות מורשה אפילו באו לבית דין קבוע והוא כקיבלו עליהו. והדברים צריכים ביאור, מדוע לגבי

לועזים שבי"ד אינם מבינים את שפתם ושומעים אותם ע"י מתורגמן - מסכים הש"ך לפסק הסמ"ע דמותר דכיון שבאו לבי"ד קבוע הוה כקיבלו עליהו, ומדוע לא מועיל טעם זה לאפשר לנתבע לבוא עם מורשה לבי"ד קבוע. כשאין תובע מעכב.

והתירוץ בזה פשוט, דהנה כתב התומים (חו"מ קכד, א) "דקיבלו עלייהו" מועיל משום מחילה. ועל כן בלועזים שאינם מבינים את שפת הבי"ד, ובי"ד לא מבינים את שפתם, ואין להם שום דרך לדון בבי"ד רק ע"י מתורגמן, אנו סהדי שהם מוחלים זה לזה, על כל הטעויות שיכולים לצאת מהתרגום של המתורגמן.

משא"כ בדין מורשה שהדין יכול להתנהל בלי מורשה (וליתר דיוק בדרך כלל האמת מתבררת יותר טוב בלי מורשה), אין לקבל מורשה של נתבע אפילו אם התובע שותק (וכלשון הש"ך "כשאין התובע מעכב"), דליכא אנו סהדי שמסכים למורשה, וגם השתיקה לא מהוה הודאה על המחילה, וכדלהלן.

הטעמים דשתיקת התובע למורשה דנתבע אינה מוכיחה על הסכמתו.

א. יתכן ששותק כי יודע שהבית דין לא ישמעו לו כי הם נוהגים לקבל מורשה, וכמצוי "בבתי הדין מטעם" שהם מאפשרים למורשה דנתבע לייצג (אם יש לו "תעודת" עו"ד או טו"ר), גם בעל כורחו של תובע, וע"כ בודאי שתיקתו אינה ראייה להסכמה אלא לחוסר אונים.

ב. רוב האנשים לא יודעים את הדין שהנתבע לא יכול לבוא עם מורשה, עו"ד וטו"ר, וכיון שהם רואים "דיינים מכובדים" שמקבלים בכבוד את העו"ד של הנתבע, הם טועים לחשוב שכך הדין, ואם היו יודעים שבתיה"ד הרבניים טועים היה מוחים בידם. ע"כ מחילתם נחשבת מחילה בטעות - שאינה מחילה, כמו שפסקו האחרונים בחו"מ סימן יז, ראה סמ"ע (ס"ק כו) וש"ך (ס"ק טו). וכ"כ בחזו"א (חו"מ סימן ד סק"ח לענין לדון לועזים ע"י מורשה - מתורגמן) שחובת בי"ד לגלות לנתבע שיכול להתנגד למורשה (עו"ד) של התובע, ורק אז הסכמתו נחשבת למחילה. אבל הסכמה בטעות משום שלא ידע שיכול להתנגד - לא מהני כלל.

ג. גם לדעת הקצוה"ח (שם סק"ג) ועוד אחרונים, דמחילה בטעות הוה מחילה, זה רק בדיעבד, אבל לכתחילה בודאי בי"ד מצווים לומר לתובע שזכותו להתנגד

למורשה של הנתבע. וכן הנתבע יכול להתנגד למורשה של התובע כאשר הוא מגיע עימו, או כשלא עשה קנין כדין וכהלכה וכמוש"נ לעיל. ורק אם שניהם יסכימו במפורש למורשה יהיה מותר, אבל בסתמא נאסר מורשה.

מכל הטעמים הנ"ל מבואר היטב מדוע לא מועיל הטעם של "קיבלו עלייהו" להתיר לבי"ד לקבל מורשה של נתבע, כמו שמועיל לגבי לועזים, דבהם איכא אנן סהדי "דקבלו עלייהו" דא"א להם בענין אחר משא"כ במורשה, וכמוש"נ⁵⁹.

המורם לדינא בין לסמ"ע (בשלוש טעמיו) **ובין למסקנת הש"ך, אשה התובעת גירושין ומזונות לא יכולה למנות מורשה, ואפילו אינה מגיעה לבי"ד והעו"ד מופיע במקומה - משום שאין הקנאה כדין מהאשה לעו"ד, "דתביעת גט" הוא דברים בעלמא.**

גם בתביעות רכוש, שאינם דברים בעלמא, אין האשה יכולה לשלוח עו"ד מטעמה, כיון שהמינוי שקיבל ("יפוי כח") אינו תקף עפ"י ההלכה להתיר קבלת המורשה במקומה (שצריך כח ורשות של העברת הזכות הממוניות למורשה כ"זיל דון ואפיק לנפשך", או לשון דומה).

ולהכרעת הסמ"ע בטעמו הראשון, **גם אם תטען האשה בבי"ד ביחד עם העורך דין שלה, היצוג ע"י העו"ד אסור, כיון שכידוע ומפורסם שהכסף שגובים העו"ד הוא לא בשביל לחזור על טענות האשה, אלא מוסיפים טענות חדשות, ושוב חזר הדין דעל הטענות החדשות אין בי"ד שומעים את המורשה כלל, רק את הבעל דין בעצמו, וכמו שנתבאר לעיל.**

59 ומסקנת הש"ך בביאור הד"מ והסמ"ע דתובע העומד בבי"ד לא יכול למנות מורשה הוא רק כשלא נתן לו כח ורשות – והדברים צריכים ביאור, עפ"י מש"כ הש"ך גופיה דדרך העולם "מסתמא התובע נותן לזה שעומד עמו כח ורשות", וא"כ כשכתבו הד"מ והסמ"ע דבריהם בסתמא דתובע העומד בבי"ד לא יכול למנות מורשה, כוונתם באופן הרגיל ומקובל בעולם שנותן כח ורשות למורשה. ואם היה ברצונם וכוונתם כמש"כ הש"ך בדעתם, משתיקתם יוצא טעות ללומדים שיבינו דגם באופן שנתן כח ורשות אין יכול לבוא עם מורשה ביחד לבי"ד, והו"ל לפרש להדיא את החילוק שכתב הש"ך בדבריהם. ועוד אם לא נתן התובע כח ורשות למורשה, אפילו אם אינו מגיע עימו לבי"ד לא יועיל כלום, דהרי יכול הנתבע לומר "זיל לאו בל דברים דידי את", וה' יאיר עינינו.

טענות אמת שהבעל דין אינו יודע - ורק העו"ד גילה אותם

הטור (חו"מ סימן יז) הביא מחלוקת הראשונים לענין דיין הרואה זכות לבעל דין, שהבעל דין בעצמו אינו יודע אותה, אם מותר לדיין לטעון בשבילו. דעת הרמב"ם לאסור, והוא בכלל "אל תעש עצמך כעורכי הדיינים". ודעת הרא"ש להתיר משום "פתח פיך לאלם". ובשו"ע (שם, סעיף ט) פסק כדעת הרמב"ם והרמ"א סתם כוותיה, דמותו רק בטענות שהבעל דין יודעם, ורק קשה לו להתבטא בצורה מסודרת (מבחינת כשרונותיו או שע"י הכעס נסתם שכלו להסביר עצמו כראוי) - שבזה נאמר "פתח פיך לאלם". אבל בטענות שהבעל דין אינו יודעם מעצמו, אפילו שהם טענות אמת, אסור לדיין לגלותם לבעל דין, משום "דהוה כעורכי הדיינים".

ומצינו בגמרא בכתובות (פה:): במעשה של קרובת רב נחמן שייעץ לה איך לזכות בכתובה, שאסור משום "עורכי הדיינים", ורק בקרוב (כשאינו אדם חשוב) מותר משום "מבשרך אל תתעלם". ומפורש בגמרא שלייעץ לבעל דין לעשות פעולה חדשה שעל ידה יזכה מכאן ולהבא, נאסר משום "כעורכי הדיינים".

ברם, את דברי הרמב"ם והשו"ע א"א לפרש דמיירי רק באופן זה של "פעולה חדשה", דמלשונם מוכח להדיא שגם "בטענה קיימת" שהבעל דין אינו יודעה, אסור לטעון בשבילו. דז"ל הרמב"ם (הלכות סנהדרין כא, יא) "ראה הדיין זכות לאחד מהן ובעל דין מבקש לאומרה, ואינו יודע לחבר דברים... הרי זה מותר לסעדו מעט ולהבינו תחילת הדבר" - מוכח מהרמב"ם להדיא שהתיר רק לעזור לבעל דין לטעון מה שיודע ביתר הרחבה ופירוט, אבל לא התיר לטעון עבור הבעל דין טענות חדשות שלא ידועות לו מעצמו, אפילו שהם קיימות והם אמת. וכן מוכח בשו"ע שהעתיק את לשון הרמב"ם דרק לסעדו במה שיודע הותר, אבל טענות חדשות אסור לטעון בשבילו כדי שלא יהיה כעורכי הדיינים.

ולענין שאר בני אדם - אם מותרים ליעץ לבעל דין בטענות חדשות שאינו יודעם - כתבו הרבה מגדולי הפוסקים שהו"ד בפ"ת (שם ס"ק טו) שהדין "אל תעש עצמך כעורכי הדיינים", לא נאמר רק על הדיינים אלא על כל אדם בעולם, שאסור לטעון בשביל הבעל דין טענות חדשות אפילו שהם אמיתיות. ורק לקרוב מותר לטעון טענות אמת שקרובו הבע"ד לא חשב עליהם, ובאדם חשוב

אסור גם בקרוב, כדמוכח מהא דכתובות בקרובת ר"נ הנ"ל. [וצ"ב עד איזה דרגת קירבה, נחשב קרוב לענין זה].

והלכה למעשה, לפסק השו"ע והרמ"א כרמב"ם, אסור לעורך דין וטוען רבני המייצגים בתיקי גירושין ומזונות לטעון בבית הדין טענות חדשות שהאשה לא חשבה עליהם. (ואפילו באופנים שעשה הבעל דין עם העו"ד והטו"ר הקנאה כדן, כמפורט לעיל באות א, מ"מ יש עליהם איסור לייצג בטענות חדשות משום "עורכי הדינים").

וכן הדין בכל תובע ונתבע דעלמא, יצוג העו"ד מוגבל לייפות את טענות הבעל דין, אבל נאסר עליו להזכיר בבית הדין טענות חדשות שהבעל דין לא חשב עליהם.

ובמציאות של עורכי דין וטוענים רבנים בזמנינו, אנן סהדי שמשלמים להם כסף רב בשביל לטעון טענות חדשות שהבע"ד לא יודע עליהם, ולא רק בשביל לייפות טענות האשה בתיקי גירושין וכדומה, על כן אפילו שהם טענות אמת, אסור משום "עורכי הדינים". ועל בית הדין נאסר לקבל עורך דין וטוען רבני הפועלים שלא כדן⁶⁰.

60 והנה בטענות אמת שהבעל דין לא חשב עליהם, פסק הרא"ש שמוותר לדיין או לאיש אחר, לגלות אותם לבעל דין. ונראה דטעמו של הרא"ש, דמוותר מדין "השבת אבידה" או מטעם "לא תעמוד על דם רעך" (ראה ח"ח רכילות כלל ט בבמ"ח סק"א, שנאמר לא רק בנפשות אלא גם בהצלת ממון חברו).

ובדעת הרמב"ם שאוסר לגלות טענות אמת שהבעל דין אינו יודעם, הנה לענין האיסור לבית דין, יש שני דרכים להבין דבריו. הראשון: שלא לסתום את טענותיו של השני, וכעין דפסק בשו"ע (חו"מ סימן יז, א) שלא יהיה רך לזה וקשה לשני כדי שלא יסתתמו טענותיו, ונלמד מקרא ד"בצדק תשפוט עמיתך". הדרך השנייה, שבית דין אינם מזדקקים רק כשיש תביעה, וע"כ כל זמן שהתובע לא חשב על טענה זו מעצמו, אין בי"ד יכולים לדון מכוח טענה זו שלא הוזכרה כלל ע"י התובע.

ברם לפי מש"כ בשם האחרונים, דלדעת הרמב"ם גם אדם אחר אסור לו ללמד טענות חדשות שלא חשב עליהם הבעל דין, צ"ב מדוע נאסר לו ללמד את חברו, הא מחוייב בזה משום "השבת אבידה", "ולא תעמוד על דם רעך". ובמיוחד לפי המבואר ברמב"ם (הלכות סנהדרין כא, י-יא, וכן בפ"י המשניות לרמב"ם אבות א, ח) שעורכי הדינים אינו מילי דחסידותא בעלמא, אלא הוא אסור מעיקר הדין, תגדל התמיהה אמאי נאסר לאדם אחר להשיב אבידה ולגלות לבע"ד טענות חדשות שלא חשב עליהם.

ונראה בביאור שיטת הרמב"ם, עפ"י המבואר בשו"ת אג"מ (ח"א חו"מ סימן כד, א) שאדם בשביל לזכות ע"י טענה צריך לטעון אותה, וקודם שטען אותה בעצמו, אין לו שייכות לממון שעליו דנים מכוח הטענה הזאת. ומעתה שפיר י"ל שלדעת הרמב"ם כל זמן שהבעל דין לא טען טענה זו, הרי לא זכה בכלום, ואין כאן "השבת אבידה" "ולא תעמוד על דם רעך". אלא אדרבה אמרינן לאדם האחר "מאי חזית דדמא דהאי סומק טפיי", אין לך להעדיף בע"ד זה על חברו, ושב ואל תעשה עדיף.

טענות שקר, שמובילות לגילוי האמת - ע"י הבעל דין או מייצגו

הסמ"ע (חו"מ סימן קכג, ס"ק כב) והש"ך (ס"ק לב) פוסקים דהנתבע והמייצגו (מורשה, "אנטלר") אסורים לטעון שקר אפילו בשביל לגלות ע"י זה את האמת - והביא כן הש"ך מדברי המרדכי בשם תשובת מהר"ם וז"ל: "וששאלתם אם האנטלר יכול לטעון כל מה שיכול לטעון להערים, אפילו בדבר שיודע שאינו. לא כי חלילה מעשות כן להיות חוטא ולא לו, ואפילו לעצמו אינו רשאי לשקר וכו', והוא פשוט".

והטעם לאיסור זה, דכתיב "מדבר שקר תרחק", וכמו שהאריך בש"ך (חו"מ סימן עה ס"ק א) וז"ל: "אסור לטעון שקר כדי לעוות הדין או כדי לעכבו, ואע"פ שהוא זכאי. כגון מי שהיה נושה בחבירו מנה, לא יטעננו מאתיים כדי שיודה במנה ויתחייב שבועה... היה נושה מנה וטענו מאתיים לא יאמר אכפור הכל בבית דין, ואודה לו במנה בינו לביני כדי שלא אתחייב לו שבועת התורה... כל זה מתבאר מהש"ס פרק שבועת העדות (דף לא ע"א) והתוספות דשבועות פ' ה' ורמב"ם סוף הלכות טוען ונטען וסמ"ג עשין ק"ז. עכ"ל הש"ך.

ובזמנינו ידוע ומפורסם, שאפילו העו"ד והטו"ר "הכשרים" מתמחים בהמצאת טענות שקריות כדי לזכות את בעל דינם, ולכן אפילו אם הם משוכנעים במאה אחוז שהבעל דין שאותו הם מייצגים צודק, אסור להם להגיע לחקר האמת ע"י טענות שקר.

ובפרט עו"ד וטוענים רבניים המייצגים כיום נשים בתביעות גירושין, מזונות, משמורת הילדים, חלוקת רכוש, כמעט "אנן סהדי" שהם משתמשים בטענות שקריות (שבמקרה הטוב מטרתם לגלות את האמת) - שבודאי נאסר הדבר עפ"י ההלכה, ובי"ד מטעם שנוכחים בתופעה זו ומקבלים את דבריהם של הנך שקרני, עו"ד וטו"ר, הם "חבר לאיש משחית".

וכאמור בש"ך עפ"י הגמ' בשבועות שנפסק כוותיה בפוסקים - גם הבעל דין עצמו (הן התובע והן הנתבע, אחד האיש ואחד האשה) אסור להשתמש בטענות שקריות להגיע לחקר האמת, אע"פ שהוא זכאי. ואם נותן התורה קבע מציאות זאת, הוא האמת ואין בלתי, וחשבונות שמים מגלגול זה ומגלגול קודם נשגבו מאתנו (וראה באריכות בסימן יד, דברים נפלאים בזה).

טענות שקר במטרה לעוות את האמת - ע"י הבע"ד או מייצגו

דין זה פשוט "כביעא בכותחא", ששקר במטרה לעוות את האמת ולעוות את הדין, לחייב הפטור, ולפטור החייב - הוא איסור גמור ויש עליו הרבה אזהרות בתורה ובנביאים, בש"ס ובפוסקים ואין צריך להאריך במקורותיו.

אולם חובה להדגיש את המציאות הכאובה, שעליה מעידים מאות תיקים ורבנים רבים העוסקים עם הציבור - שרובם ככולם של העו"ד וטו"ר "פיהם דיבר שווא וימינם ימין שקר", ומשקרים ומרמים במצח נחושה, בבחינת "יודעים רבונם ומתכוונים למרוד בו", ועליהם המליצו "אלהי כסף וזהב לא תעשה לך", שלא תהפוך את הכסף וזהב לאלהיך, והעו"ד וטו"ר כמעט כולם רק לכסף מגמת פניהם, ממנו הם יראים ואותו הם עובדים בדבקות, עד "שכל העקוב נהפך אצלם למישור", ואיסורי תורה חמורים של גזל ועושק, והוצאת שם רע, נעשים להם כהיתר וכמצווה, ר"ל.

"ובתי הדין מטעם" שרואים ויודעים את כל אשר נעשה, ותופסים את העו"ד והטו"ר בשקרים מיניה וביה בדיון אחד ומתעלמים, הם פושעים. התופעה המצויה בבי"ד מטעם, שאם העו"ד רואה שבשקר שטען אין די בשביל לעוות הדין, הוא יוצא להפסקה "להתייעצות" עם הבעל דין, "ומגבש" טיעון שקרי חדש שאותו לא טען עד היום. השקר זועק לשמים, אולם הדיינים מטעם מתייחסים לשקר החדש כתורה מסיני, לדון ולהורות על פיו.

מעשה שהיה, בתחילת הדיון טענו שהבעל אלים ולא מסתדר בשום מקום, וכשראו שכלתה אליהם הרעה ועלולים להפסיד מגובה המזונות כי הבעל לא כשיר לעבודה עם אנשים, מיד החליפו כזיקית את הטענות, שהוא לא אלים אלא מוצלח מאד, ויכול להכניס הרבה כסף רק אם ירצה. "והדיינים מטעם" שמחו על "המוצא של כבוד" שאיפשר להם "לפסוק" מזונות גבוהים לבעל "המוצלח מאד", "בעל היכולת האדירה להרויח כספים", לשמחת לב "ארגוני הנשים" ושאר הטמאים, מורי דרכם ומכווני "ההשקפה" של "בתי הדין הרבניים". וזה רק דוגמא אחת מיני אלף....

וראה מש"כ (בסימן יז) שאם לא היה התערבות של מורשים (עו"ד וטו"ד) היו מנעים הרבה הרס של משפחות בעם ישראל, והיו מתמעטים הגיטין בכפייה המרבים ממזרים בישראל. והיה צריך לתקן, שבמיוחד בתביעות גירושין לא לאפשר לאשה לבוא עם מורשה, טו"ד עו"ד, שכמעט לא ימלט להכשל באיסורים חמורים ע"י הייצוג של אלו.

ובית דין שמקבלים יצוג של עו"ד וטוען רבני באופן האסור, יש להם דין בי"ד הדיוטות, ועל כן אפילו במקום שהכפייה כדין ("מוכה שחין"), אם הכפייה בוצעה ע"י הדיוטות אלו, הגט פסול, כמבואר בחזו"א (אבה"ע סימן צט, א).

ועל דיינים אלו שמקבלים מורשים (עו"ד וטו"ד) באופנים האסורים עפ"י ההלכה אמרו באבות (ה, ה) "חרב באה לעולם על עינוי הדין ועיוות הדין", ובגמרא שבת (דף קלט). כתבו דברים מזעזעים על הנעשה כיום בבתי הדין מטעם וז"ל: "כי כפיכם נגאולו בדם, אלו הדיינים - ופירש רש"י "שכפיהן פשוטים לקבל שוחד ומטין את הדין, ונוטלים ממון מן הבעלים שלא כדין ונותנו לשכנגדו, והרי הוא כנוטל את נשמתו". ואצבעותיהם בעוון, אלו סופרי הדיינים", ופירש רש"י: "שכותבין שטרות של רמיה". שפתותיכם דיברו שקר, אלו עורכי הדיינים", ופירש רש"י: "מלמדין את בעלי דינין לטעון".

וכל הדברים האלו נתקיימו בדורנו. "הדיינים מטעם" מקבלים מהמדינה שוחד – משכורת עתק כמו שופטים, שמונתת בפסיקה לפי חוקי המדינה המרושעים, בגזל ועושק וחמס. אין להם בחירה לפסוק עפ"י התורה, השוחד החודשי הגבוה מהווה מחסום מפני חשיבה תורנית והלכתית. וע"י כך נחשבים הדיינים כשופכי דמים וכלשון רש"י "והרי הוא כנוטל את נשמתו".

המכונים "ספרא דדיינא", הם כותבי שטרות של רמייה, וידיהם מלאים בעוון. כמה פרוטוקולים הם משנים "ומתקנים" כדי להתאים אותם לצפיות ה"דיינים מטעם", שיוכלו לעוות האמת "ולפסוק" כפי הכדאיות והאינטרסים הנוחים להם ולשולחיהם "שריה ויועציה" הפושעים של "מדינת ישראל".

והרמאים המקצועיים, העורכי דין והטוענים רבניים המלמדים את הבעלי דין לטעון שקרים, וגוזלים וחומסים ונוטלים את נשמותיהם של העשוקים

ביחד עם שותפיהם "הדיינים מטעם", הזרזיר והעורב, שחברו יחד להרוס ולהשחית ולחבל בכרם בית ישראל לתפארת מדינת הרשע והפשע.

"אלה ברכב" ("דיינים מטעם") "ואלה בסוסים" (משטרה וכלא), "ואנחנו" (יראי ה') "בשם ה' נזכיר", בדרך התורה נלך נתרחק מערכאות "בתי הדין הרבנים", ונקדש שם שמים ברבים.

- ה -

מתעבר על ריב לא לו

בשולחן ערוך (ח"מ סימן קכג, טו) פוסק: "ואשר לא טוב עשה בעמיו זה הבא בהרשאה. בד"א כשהנתבע והתובע בעיר אחת אבל את הנתבע בעיר אחרת, הרי זה עושה מצוה" ולדעת הרמ"א, אין חילוק אם היה עימו בעיר או לא, ורק במקום אלימות הותר מורשה, ועיין ש"ך (שם ס"ק לב).

ובבאר היטב (בס"ק כד) הביא את דברי הכה"ג בשם הגידולי תרומה שאם המורשה מקבל שכר על טרחתו, מותר בכל ענין להיות מורשה, וז"ל "הגידולי תרומה" (שער נ ח"ד ס"ח): "ואולי אין כאן משום לא טוב עשה, כי להנאת עצמו הוא דורש ולא מקרי ריב לא לו". ומדברים אלו "התירו" לעצמם עו"ד וטו"ר המקבלים שכר תמורת יצוגם לטעון טענות אמת שהבע"ד אינו יודעם.

והדברים טעות, דקבלת שכר אינה מתירה את האיסור ד"עורכי הדיינים" שנפסק בשו"ע שנאסר אף בטענת אמת שהבע"ד אינו יודעם, וחלוקים דין "עורכי הדיינים" "ומתעבר על ריב לא לו" ביסוד דינם, וכדלהלן.

דהנה מפורש בראשונים, דכל הדין "דמתעבר על ריב לא לו" אינו איסור, רק מגונה בלבד, (דהיינו בטענות אמת שהבעל דין מסר למייצגו ראה בתחילת הסימן) - וכמו שהביא הב"י (ח"מ סו"ס קכג) את דברי רש"י והגהות אשר"י (פ"ד, יד) בשם רשב"ם - דהטעם "דמתעבר על ריב" מגונה, משום ששמא הראשון (הבעל דין) נח לו כי יכול להגיע עימו לפשרה, והשני (המורשה, המתערב) קשה לו, שאינו יכול להגיע לפשרה כי זה אינו הממון שלו. ולמגונה זה שאינו איסור, סגי בקבלת שכר שלא יחשב "כמתעבר על ריב לא לו".

אבל "עורכי הדינים" שהוא איסור, דמיירי אפילו בטענות אמת שהבע"ד אינו יודעם שנפסק בשו"ע שאסור למורשה לטעון בשבילו - לענין איסור גמור זה, לא מצאנו בפוסקים שקבלת שכר מורידה איסור זה.

ומלבד זאת, "למתעבר על ריב לא לו", יש סברא שהתשלום שמקבל מועיל להוריד ריעותא וגנאי זה, כיון שמקבל כסף שפיר נחשב כשייך לו הענין, ואין זה מגונה כ"כ שמתעבר בזה, דע"י הטובת הנאה שלו (התשלום שמקבל) נחשב "כריב שלו". אבל לענין עורכי הדינים מלבד שכאמור הוא איסור ולא רק גנאי, ולא אשכחנא בפוסקים שקבלת ממון מתיר האיסור, גם אין שום סברא שהתשלום יועיל, דהרי ע"י התשלום שמקבל עבור הייצוג אינו נהפך לבעל דין, וא"כ שפיר הוה "כעורכי הדינים", כמו מי שאינו מקבל תשלום. (והא קחזינן ברמ"א חו"מ סימן קכב, ו, שגם במורשה שנעשה הקנאה גמורה "זיל דון ואפיק לנפשך", אינו יכול לקחת את הכסף שזכה בו, כי אינו הבעל דין, וההקנאה מועילה רק להחשיבו כבע"ד לענין שלא יוכל הצד השני לדחותו "לאו בעל דברים דידי את". וה"נ בנידו"ד קבלת מעות של המורשה, העו"ד וטו"ר, אינה הופכת אותו לבעל דין עצמו לענין "עורכי הדינים", וע"כ אסור לו להזכיר בב"ד טענות חדשות שהבע"ד לא חשב עליהם).

ואדרבה, סתימת הפוסקים שדיברו על מורשה ("אנטלר" - מתוך), כאשר ידוע ומפורסם גם בזמנם שאינו עובד בהתנדבות רק תמורת תשלום שכר, וזה היה פרנסה מקובלת בזמנם - ולא טרחו הפוסקים להזכיר דיש חילוק בין מורשה המקבל שכר לאינו מקבל שכר, הרי זה מוכיח ברורות דגם מורשה המקבל שכר, הוא בכלל איסור "עורכי הדינים".

ואין לתמוה מכאן על חידושו של "הגידולי תרומה" דלענין "מתעבר על ריב לא לו" מהני קבלת שכר, דלכאורה מסתימת הפוסקים "בעורכי הדינים" מוכח דלא כדבריו. ברם למבואר דחלוקים ביסוד דינם לק"מ, "דעורכי הדינים" הוא איסור, וגם אין שום סברא שקבלת המעות תתיר איסור זה, משא"כ "מתעבר על ריב לא לו", דהוא רק מגונה, וגם יש סברא שבקבלת שכר על יצוגו של הבע"ד אין המורשה מגונה כ"כ, שפיר אמרינן "דמתעבר" ליכא כשמקבל שכר. וע"כ היכא שמצד "עורכי הדינים" ליכא איסורא (היינו טענות אמת שהבעל דין מסר למייצגו), יכול עו"ד וטו"ר לייצג את הבעל דין כאשר מקבל שכר, דלא חשיב "מתעבר על ריב לא לו".

האופנים שמותר לעו"ד לייצג בערכאות

א. תביעות נזיקין מחברות ביטוח או מגופים ממשלתיים, המוחזקים לסרבני דין, שודאי אינם מצייתים לדעת תורה. וכשמדובר בחברה של יהודים, יש לקבל אישור מבי"ד מוסמך קודם הפנייה לערכאות. ובחברה של גויים (שאינה מוכנה לד"ת) יכול לפנות לערכאות גם בלא היתר מבי"ד (ראה להלן סימן יט אות י').

ב. בחוזים של העברת בעלות, קרקע, דירה ("טאבור"), רכב, שכדי לקיים את המכירה והבעלות חייבים הכרה בדיניהם, מותר לעו"ד לעשות חוזה או שטר התקפים בדיניהם. וכן תצהירים הנדרשים בפני עו"ד. ע"י העירייה והמדינה, בשביל לקבל פטור או הנחות במיסים וכדומה, מותר לעו"ד לבצעם לכתחילה.

ג. תצהירים הנדרשים בפני עו"ד ע"י העירייה, משרדי הממשלה והצבא, בשביל לקבל פטור או הנחות במיסים וכדומה, מותר לעו"ד לבצעם לכתחילה.

ד. "בחקירת יכולת" בהוצאה לפועל, במקרים של "פשיטת רגל" "חיובי מזונות" וכדומה - מותר לכתחילה לפנות לעו"ד לייצגו בתיקים אלו, וכמובן שמותר להסתייע גם בעו"ד של "הסנגוריה הציבורית" (הניתן בחינם לחסרי יכולת).

ה. כאשר נכתבה צוואה עפ"י דין תורה, ויש חשש שיערערו עליה בבית המשפט אנשים שלא כפופים לדין תורה - מותר לעו"ד לערוך שטר צוואה ולנסחו עפ"י חוקי בית המשפט, כדי למנוע ביטול הצוואה שנעשית עפ"י דין תורה - ראה ביש"ש (גיטין פ"א, אות כא). אולם באופנים שלא נערכה צוואה עפ"י התורה, אסור לעו"ד לערוך צוואה עפ"י חוקי העכו"ם, אפילו כשאינה נוגדת במפורש לדין התורה, (יש"ש, שם) וק"ו כשנוגדת במפורש לדיני התורה בירושת הבת ובכור (ראה באריכות לעיל בפרק טו). העו"ד המפקיע מהיורשים את הירושה המגיעה להם עפ"י התורה, עובר על גזל ומרים יד בתורת משה.

ו. אדם שנתבע בעל כורחו לערכאות, והתובע הינו אדם אלים שלא מציית לדין תורה, במקרה זה רשאי הנתבע לכתחילה להתדיין עמו שם, ומותר לעו"ד ולכל אדם אחר לסייע לו באופן היעיל ביותר, ולטעון טענות שיהיו מקובלות עליהם לפי חוקיהם.

דינים העולם מסימן זה

- א. תובע יכול למנות עו"ד, ע"י הקנאה כדין, ונתבע לא יכול למנות עו"ד לייצגו (אות א).**
- ב. טענות אמת שהבעל דין לא חשב עליהם, אסור לעו"ד לטעון בשבילו (אם אינו קרובו (אות ב)).**
- ג. טענות אמת שהבעל דין חשב מעצמו, מותר לעו"ד לייפות ולסדר טענתו בפני הבי"ד (אות ב).**
- ד. קרובו של הבעל דין, יכול ללמדו כל טענות אמת, אפילו לא חשב עליהם מעצמו. ואם הוא אדם חשוב אסור (אות ב).**
- ה. במציאות זמנינו שהעו"ד מקבל "יפוי כח" בלבד ולא הקנאה כדין ("זיל דון ואפיק לנפשך"), גם התובע לא יכול למנות עורך דין (אות א).**
- ו. יצוג האשה ע"י עו"ד "בתביעת גירושין" ו"משמורת הילדים" כיון שהוא לאו בר הקנאה (ומעידה לשקר ע"י שליח) - אסור עפ"י ההלכה ואינה יכולה למנות עו"ד לייצגה (אות א).**
- ז. ולתביעת ממון כמזונות וחלוקת רכוש, אם מגיעה ביחד עם העו"ד נראה עפ"י הפוסקים, דהעו"ד אינו יכול לייצגה (אות א). ובזמנינו שנותנים לעו"ד רק "יפוי כח" ולא מקנים לו את הרכוש, אין האשה התובעת גירושין או חלוקת רכוש יכולה למנות עורך דין (כדלעיל סעיף ה).**
- ח. טענות שקר שמובילות לגילוי האמת, אסורות הן לבעל דין והן לעו"ד המייצגו, משום "מדבר שקר תרחק" - ש"ך, הסכמת הפוסקים (אות ג).**
- ט. טענות שקר במטרה לעוות האמת, הנאמרת ע"י הבע"ד או עו"ד, חומר איסורם פשוט וברור.**

"ובתי הדין הרבניים" היודעים ומכירים את נפש "בהמתם" העו"ד והטוענים הרבניים, שפיהם דיבר שוא וימינם ימין שקר, ומתייחסים לשקריהם כתורה מסיני, הם "חברים לאיש משחית", ודינם כהדיוטות. ונקראים בחז"ל (שבת קלט.) שופכי דמים (אות ד).

ט. איסור "עורכי הדינים" קיים גם כשעו"ד מקבל שכר. ורק במקרים שמצד הדין מותר לעו"ד לייצג את התובע (כדלעיל דין א, ג), אם מקבל שכר אין זה מגונה, ולא נחשב כ"מתעבר על ריב" – סתימת הפוסקים שדיברו על מתווך שמקבל שכר והתירו זאת רק ל"תובע" עם "הקנאה" ובטענות אמת שחשב עליהם הבעל-דין עצמו (אות ה).

י. האופנים שמותר לעו"ד לייצג בערכאות: 1. המוחזקים לסרבני דין כחברות ביטוח וגופים ממשלתיים, שמותר לעו"ד לייצג לקוח שמגיש נגדם תביעת נזיקין. ב. חוזים של העברת בעלות, קרקע, דירה ("טאבור") ורכב, שחייבים הכרה בדיניהם, ותצהירים הנעשים בפני עו"ד הנדרשים ע"י העירייה והמדינה לקבל פטור והנחה, מותר לעו"ד לבצעם לכתחילה. 3. קיום צוואה שנכתבה כדין תורה גם בדיניהם, כדי שלא יערערו עליה אנשים שלא כפופים לדין תורה - מותר לכתחילה. 4. הנתבע בעל כורחו לערכאות ע"י מי שאינו מציית לדין תורה, מותר לעו"ד לייצגו וכן לכל אדם אחר, ולטעון שם טענות שיהיו מקובלות לפי חוקיהם. (אף שטענות אלו אינם תקפים לפי ד"ת). (אות ו)

סימן יט

הליכה לערכאות – חומרתו, ומקומות ואנשים הכלולים באיסור

- א -

איסור הליכה לערכאות – גם כששניהם הסכימו לדון שם

נאמר בתורה שמות (כא, א) בתחילת פרשת משפטים: "אלה המשפטים אשר תשים לפניהם", ודרשו חז"ל (במדרש תנחומא פרשת משפטים אות ו' במכילתא שם, ובגמ' בגיטין פח: והובא בפ' רש"י שמות כא, א). לפניהם ולא לפני גויים, ומבואר שם, שאיסור זה קיים אפילו דנים בערכאות כפי שדנים דייני ישראל, כלומר, שלא יגרם נזק ממוני לצדדים מחמת הדין בערכאות.

טעם האיסור הוא, משום שנאמר: "אשר תשים לפניהם", לפני ישראל ולא לפני אומות העולם (ולהלן באות ו' יבואו איסורים נוספים).

לפיכך כתבו בשו"ת הרא"ש (כלל סח, יג) והרמב"ן (על התורה שמות כא, א) ובשו"ת הר"ן (סי' עג), שאפילו אם שני בעלי הדין היהודיים מסכימים מרצונם לדון בפני הערכאות אסור להם לדון בפניהם, משום שלמרות שאדם יכול למחול על ממונו, אינו רשאי לעבור על איסור שבין אדם למקום, וכן נפסק להלכה ברמב"ם (בהל' סנהדרין פ' כו, הל' ז). ובטושו"ע (חו"מ סי' כו, א').

לאור האמור, כתבו בשו"ת הרא"ש (כלל יח, סי' ד-ה, כלל סח, סי' יג) ובשו"ת הרשב"א (ח"ו סי' רנד), שאפילו אם שני בעלי הדין הסכימו מראש וקיבלו

* סימן זה פורסם ברבים ע"י מח"ס "משפטי התורה" וכעת מתפרסם עם הוספות רבות

עליהם בקנין שבכל תביעות ממוניות שיהיו ביניהם, הם ידונו על כך בפני הערכאות, ואפילו אם התחייבות זו נכתבה בפירוש בשטר או בחוזה המכר שנעשה ביניהם, וגם כאשר נוצר הויכוח ביניהם, הם עדיין מעוניינים לדון בערכאות, אסור להם לדון בשום אופן בפני הערכאות אלא רק בפני דיני ישראל, ואין כל תוקף מחייב לקנין או לחתימתם על החוזה שיאפשר להם לדון בפני הערכאות.

הטעם לכך הוא, א. מאחר והקנין לא חל, משום שנחשב כקנין דברים, ואין לו על מה לחול. ב. מאחר וקנין נעשה כדי לעבור על איסור שנאמר בתורה, לפיכך אין כל תוקף לקנין הנ"ל. וכשם שאם שני אנשים או יותר יקבלו על עצמם בקנין לא להניח תפילין או לחלל שבת במלאכות דאורייתא אין כל תוקף לקבלתם, הוא הדין בנידון דנן. מאחר וההליכה לדון בפני הערכאות יש בכך איסור תורה בעבירות שבין אדם למקום, וכך גם נפסק להלכה בשו"ע (ח"מ סי' כו סעיפים ג-ד).

לאור האמור, אין לכתוב בחוזים שבכל ויכוח בין הצדדים, הצדדים מקבלים עליהם לדון בפני בתי המשפט המקומיים וכו' (ובפרט, שגם ע"פ חוקי הערכאות אין צורך אפילו לכתחילה בניסוח זה, ומצידם רשאים הצדדים לקבל עליהם לדון בפני דין תורה או בפני בורר המוסכם עליהם). לכך אם העורך דין כתב סעיף כזה בחוזה צריכים להקפיד לפני החתימה על החוזה לבטל את הסעיף הזה, ולכתוב במקומו נוסח שמקבלים לדון בבי"ד או בורר מוסכם.

אולם אם למרות האמור חתמו הצדדים על חוזה שיש בו סעיף המחייבם לדון בפני הערכאות, אסור להם לדון בפני הערכאות, וחתימתם על החוזה אינה תקפה ואינה מחייבת אותם על האמור בסעיף זה של החוזה, למרות שהיא עדיין מחייבת אותם לקיים את כל האמור בשאר סעיפי החוזה, אם אין בהם בעיה הלכתית.

- ב -

תביעות שבין יהודי לגוי

נאמר במדרש תנחומא (דברים, פ' שופטים סי' א) וז"ל: "לא נתן הקב"ה את התורה ואת המשפטים אלא לישראל בלבד. ומנין אתה למד שישראל ונכרי שיש להם עסק זה עם זה, שאסור לישראל לומר לנכרי, לך עמי לערכאות שלכם, ושהוא עובר בלאו שנאמר "לא עשה כן לכל גוי ומשפטים בל ידעום הללויה" ע"כ.

דברי מדרש אלו נכתבו גם בשאלתות לרב אחאי בפרשת משפטים (שאלתא נח), והובאו להלכה בשו"ת חוט המשולש (נכד התשב"ץ, טור שלישי, סי' ו').

כלומר, ישנו חיוב ליהודי שיש לו תביעה עם גוי, להציע לו תחילה לדון בפני דייני ישראל. וכל שכן שאסור לו לדון בפני הערכאות כאשר הגוי הציע לו מיוזמתו לדון בפני דייני ישראל. לפיכך אם היהודי הוא זה שמסרב לדון עם הגוי בדין תורה יעבור על לאו מהתורה.

אולם אם ידוע ליהודי שהגוי או החברה שבבעלות הגוי מעוניינים לדון בפני הערכאות, במקרים אלו והדומים לכך, דין הגוי הינו כאדם שלא מוכן לציית לדין תורה, ולכן מותר במקרים אלו לתובעו לכתחילה לערכאות גם ללא קבלת אישור מבית הדין (ובזה שונה הדין אם הנתבע הינו גוי או יהודי, וכפי שיתבאר להלן אות י').

- ג -

דין בתי המשפט - כשהשופטים יהודים

כתב החזון איש (סנהדרין סי' טו ס"ק ד) וז"ל: - ואין נפקותא בין אם בא לדון לפני אינם ישראל, ובין ישראל ששופט ע"פ חוקים בדויים, ועוד הדבר מגונה יותר, שהמירו את משפטי התורה על משפטי ההבל. ולכן אם יסכימו בני העיר על זה אין בהסכמתם ממש, ואם יכופו על זה משפטם גזלנותא ועושק, ומרימים יד בתורה משה. ע"כ.

דברים דומים כתב גם הגרצ"פ פראנק זצ"ל שהובאו בשמו בשו"ת ציץ אליעזר (חי"ב סי' פב) וז"ל: וכל הדברים הללו (פי' האיסור לדון לפני הערכאות) נאמרים גם אם יהודי שופט ליהודיים ואפילו בארץ ישראל בדיני הגויים ושלא ע"פ תורתנו הקדושה, ובודאי השופט הזה בכלל הזה שהוא רשע ומרים יד בתורת משה וזה גרוע מגוי, משום שהגוי אינו מצווה לדון דווקא בדיני ישראל, אבל יהודי זה, אע"פ שחטא ישראל הוא, ומצווה על כל דיני התורה. כי בישראל אפילו המלך עצמו מוזהר לשמור ולקיים את כל דברי התורה. ואין דבר בעולם שיצא חלילה ממסגרת התורה הכתובה והמסורה לנו מסיני, ולכן ברור ופשוט שהשופטים הללו הינם ערכאות לכל דבר. וכל ההולך אצלם מרים יד בתורת משה וכו' ע"כ.

למדנו מדבריהם, שאפילו אם השופטים בערכאות הינם יהודיים וגרים בארץ ישראל, ואפילו אם הם חובשי כיפה ומניחים תפילין מדי יום, ושומרים שבת - אין באורחות חייהם היהודיים למזער במאומה את חומרת מעשיהם והרמת ידם בתורת משה, ונקרא שמם בישראל "שופטי הערכאות" עם כל הכרוך בכך. על כן אסור מהתורה לדון בפניהם ביושבם כשופטים בבתי המשפט מטעם השלטונות, ואפילו באותם המקרים שבהם הם מוכנים לדון כפי דיני ישראל המבוארים בשולחן ערוך.

- 7 -

איזה מקומות משפט כלולים באיסור ערכאות

כל בתי המשפט הן בארץ ישראל והן בחו"ל הדנים מחמת סמכות השלטונות, ושמכוחם יש להם את האפשרות לכופ את הנידונים בפניהם מרצונם, ובין אם הם כפו אותם או שכפו את הנתבע שידון בפניהם, הצד השווה שבהם, שכולם נקראים "ערכאות".

ונבהיר יותר את הדברים, במסגרת הרצון של הערכאות לייעל את עבודתן, החליטו, שבמקום שאותם שופטים יצטרכו לדון בכל הנושאים והתביעות שקיימות בין האנשים, הם יחלקו את בתי המשפט לנושאים שונים, לפיכך לנושאים הקשורים ליחסי עובד ומעביד והמסתעף מכך, הקימו בתי משפט אזוריים הנקראים "בתי הדין לעבודה", ולצורך נושאים הקשורים בנושאי

אישות והמשפחה וכו', הקימו בתי משפט שנקראים "בתי משפט לעניני משפחה" ולנושאים הקשורים לשכנים הגרים בדיור המשותף, מינו שופט מטעם שקראו לו "הממונה על בתים משותפים" וכיוצא בזה.

אולם למעשה כל אותם בתי משפט ושופטים מטעם דינם, מהותם, סמכותם, וכפייתם לקיים את החלטתם באמצעות המשטרה, הוצאה לפועל, ובתי המאסר השונים, הינו אך ורק מחמת חוקי השלטונות וסמכותם, לפיכך מאחר והבסיס המשפטי שלהם נובע מסמכויות השלטונות, ולכן מי שרוצה לערער על החלטתם יצטרך לעשות זאת אך ורק בפניה לבתי המשפט הכלליים המכונים אצלם: "מחוזי" או "העליון" כדין כל הרוצה לערער על החלטת בית המשפט שהתקבלה בערכאה הראשונה שנקראת אצלם "בית משפט השלום".

הוא הדין שאסור ליהודים בחו"ל לדון בפני בתי המשפט הקיימים שם, ובכלל זה בפני בתי משפט המורכבים מחבר מושבעים, כפי שקיים בארצות הברית, משום שגם מקום שיפוט זה הינו סמכותי וכפייתי מחמת השלטונות וחוקיו, שמעוניינים שכך יראה חלק מבתי המשפט שלהם, לפיכך אע"פ שהשופטים שם הינם אזרחים חסרי השכלה משפטית ומחליטים לפי הבנתם, למרות זאת נקרא הדבר "ערכאות" עם כל האיסור הכרוך בכך.

לאור האמור, גם פניה למשטרה, לעיריה או למועצה המקומית נגד יהודי אחר, כאשר הנתבע מוכן להתדיין בפני דייני ישראל ולקיים את החלטתם יש בכך איסור חמור. מאחר ואותן הרשויות דנות בכפוף לחוקי הערכאות ומסמכותן הן שואבות את הכח לכוף את הצדדים על החלטתן, לפיכך אפילו אם התובע לא פנה ישירות לערכאות אלא פונה לרשויות הנ"ל שהן יתבעו את הנתבע בערכאות או שיכופו אותו לקיים את החלטתן הנובעת מחוקי הערכאות וכו' יש בפניה אליהן איסור חמור. כמו כן בנוסף לאמור, אם מחמת תביעה זו יגרם לנתבע נזק ממוני בניגוד לדין תורה חייב התובע לשלם לנתבע את הנזק הממוני שגרם לו כמבואר בשו"ע (חו"מ סי' שפח).

נדגיש, שלמרות האמור, ישנם מקרים בודדים שבהם מותר לפנות לכתחילה למשטרה או לעיריה, אולם אין כאן מקום לפרטם, לכן בנושאים אלו צריך התובע להתייעץ תחילה עם ביה"ד מוסמך (קבוע וחשוב) כיצד ינהג במקרה שלו, וינהג רק בכפוף להוראה שיקבל מהם. (וראה במכתב "דעת תורה" הו"ד בתחילת הספר בעמ' 9 סעיף א, ובמכתב "גדולי הרבנים" בעמ' 10 סעי' ה).

הוראות גדולי הפוסקים בדורנו במכתבם -
 " בגדרי חומר איסור הליכה לערכאות "

בס"ד, חשון תש"ע

באנו לחזק בדק הבית לחזור ולהזהיר ולהודיע דברים פשוטים וידועים, כי פניה לערכאות היא מהאיסורים החמורים בתורה, והעובר על איסור זה הרי הוא כמרים יד בתורת משה.

ובכלל זה:

א. אסור לתבוע בערכאות אלא אם ניתן לכך היתר **בכתב מבית דין קבוע וחשוב**.

ב. **בכלל ערכאות הוא גם ערכאות עבודה וכיו"ב**, וכן ממונים שיש להם סמכות שיפוט לפי דיניהם (כגון המפקח על בתים משותפים).

ג. בכלל האיסור כל המסייעים למי שמרים יד בתורת משה, בסתר ובגלוי, והעובר על האיסור הרי הוא בכלל אשר לא יקים את דברי התורה הזאת.

ד. **פניה לבית משפט, בעניינים עירוניים** כגון תביעות משפטיות בענייני בניה, הקצאת שטחים וכדו', גם כאשר התביעה היא כנגד עירייה שאיננה מוכנה לדון בדין תורה, **באם התביעה עשויה לגרום נזק לאדם אחר ואותו אדם מבקש לדון בדין תורה, יש לברר עמו בבית דין קבוע, ובית הדין יחליט בכל מקרה לגופו אם מותר לפנות לערכאות**.

ובאנו על החתום

שמרואל הלוי ואזנר

נסים קרליין

הנני מצטרף להנ"ל

יוסף שלום אלישיב

מהם האיסורים הכלולים בהליכה לערכאות

לאור האמור במדרש תנחומא (משפטים סי' ג', שופטים סי' א'), בשו"ת הרשב"א (ח"ו סי' רנד) שהובא להלכה בב"י (ח"מ סי' כו), ובשו"ע (ח"מ סי' כ"ו, א'), איסורי תורה שעוברים בהן ההולכים מרצונם לדון בערכאות הינם:

- א. כפירה בקב"ה
- ב. כפירה בתורה וביזויה ברבים.
- ג. חילול השם
- ד. גזל
- ה. מחזיק ידי עוברי העבירה
- ו. לאווים שונים כמו: "לא עשה כן לכל גוי ומשפטים בל ידעום" ו"אלה המשפטים אשר תשים לפניהם".

וכתב ברבינו בחיי (שמות, משפטים פכ"א, א) "הנה זו עבירה אחת שהיא חומר לכמה עבירות, כי משורשם יפרו וירבו ענפי חטאים גדולים. גם בכנפיה נמצאו נזקים ומכשולות הרבה עד לאין קץ.... אע"פ שעוון הרציחה חמור, עוון הגזל וחילול ה' חמור ממנו... ושתי עבירות אלו החמורות יותר מן הרציחה, והן הגזל וחילול השם - שתיהם נכללות בעוון ערכאות של כותים".

אמנם בעוד שביחס לאיסור גזל, אם שני הצדדים מסכימים מרצונם לדון בפני הערכאות או במקרים שבערכאות מוכנים לדון כפי דיני ישראל, לא יעבור על איסור גזל, אולם ביחס לשאר האיסורים, שמהותם מהעבירות החמורות שבין אדם למקום, יעברו בהם כל הבאים מרצונם לדון בפני הערכאות.

לאור האמור מובן היטב, שאף על פי שאין אדם רשאי לעשות מעשים המנוגדים לשלטון ולחוקיו, כל עוד שהשלטון אינו כופהו באמצעות חוקיו לעבור על אחת ממצוות התורה או חלילה לכפור בבורא ית"ש, אולם מי שהולך מרצונו לדון בפני הערכאות ושופטיו, נחשב שקיבל על עצמו את חוקיהם ושהם אלו שיחייבו אותו ולא חוקי התורה הקדושה, ובמעשה זה הכניס את עצמו בעבודתו של שלטון אחר, פרק מעליו את עבודת הקב"ה ושמירת תורתו.

לפיכך מובן למה אמרו חז"ל שאפילו אם ידונו בערכאות בחוקים התואמים לדיני ישראל (דבר שאינו מציאותי כלל בזמן הזה), גם אז אסור לדון בפניהם, כי כאמור, כפייתם לצדדים הנידונים שינהגו כפי חוקים אלו, הוא רק משום שזה רצון הערכאות ושופטיהן, ולא כדי לקיים את רצון הקב"ה שאמר לנהוג כך. כמו כן בנוסף לכך, יש בכל מקרה לבאים לדון שם בפניהם, איסור של חילול השם וביזוי שם שמים ברבים לפני שופטי הערכאות וכן הנוכחים בבית המשפט, שכן המתדיינים מראים קבל עם ועדה, שאינם מאמינים חלילה ש"משה אמת ותורתו אמת" ולעומת זאת הם קובעים ששופטי הערכאות וחוקיהם הם האמת והיושר, ח"ו.

– ז –

למה אין את ההיתר של "דינא דמלכותא דינא" בהליכה לערכאות

כתב בשו"ת הרשב"א (ח"ו סי' רנד), וז"ל: "ואומר אני, שכל הסומך בזה לומר שמותר ללכת לערכאות משום דינא דמלכותא טועה וגזלן הוא. ואפילו גזילה ישיב רשע מקרי, כדאיתא בב"ק (ס:) ובכלל עוקר כל דיני התורה השלמה, ומה לנו לספרי הקודש המקודשים שחיברו לנו רבי (המשניות) ואחריו רבינא ורב אשי (הגמרות) ילמדו את בניהם דיני הגויים, ויבנו להם במות בבית מדרשי הגויים.

חלילה לא תהא כזאת בישראל, ואפילו אם המלך רוצה שידונו בארצו חכמי הגויים ע"פ הספרים שחברו להם לא אמרינן דינא דמלכותא דינא, כי אין זה דינא דמלכותא אלא דינא דמלכא", עכ"ל.

ובשו"ת הרשב"א (ח"ג סי' קט) כתב ביחס לטענה זו וז"ל: "לענין דינא דמלכותא דינא, דע, שלא אמרו אלא במאי דאיכא הורמנא דמלכא ובדברים שהם מדיני המלכות. אבל דינים שדנים בערכאות אין אלו ממשפטי המלוכה, אלא הערכאות דנים לעצמם כמו שימצאו בספרי דיניהם, ושאם אתה אומר כן בטלת חס ושלום דיני ישראל" עכ"ל.

לאור דברי הרשב"א, כתבו הרמ"א (בחו"מ סי' שסט סעי' יא) ובסמ"ע (שם ס"ק כא) דלא אמרינן דינא דמלכותא דינא אלא בצורך המלכות כמו: מיסים, קרקעות,

המטבע של המלכות וכיו"ב, אבל לא שידונו בדיני עכו"ם ובערכאותיהם, דאחרת, בטלת את כל דיני ישראל ותורת משה.

- ח -

טעם החילוק בין מנהג בדיני ממונות לחוקי הערכאות

מבואר במשנה בב"מ (פג.) ובשו"ע חו"מ (סי' שלא) שהולכים אחר מנהג המדינה ומחייבים ממון אפילו במקרים שבהם התורה אינה מחייבת ממון, ומבואר בירושלמי (ב"מ תחילת פ' שביעי), א"ר הושעיא, זאת אומרת מנהג מבטל הלכה ע"כ. והנה למרות האמור, אין מכאן כל ראייה להתיר ללכת לערכאות, כי חלוקים שני הדברים במהותם, ונבארם בס"ד.

הדין של "הכל כמנהג המדינה" נאמר **בהסכם מרצון** שנעשה בין שני אנשים כגון: שותפים, עובד ומעביד, מוכר וקונה וכדו', שביחס לכך אנו אומרים, שכל אחד שמחייב את עצמו לחבירו באופן סתמי, כוונתו להתחייב כפי המקובל והנהוג לעשות באותו מקום ביחס לעיסקא ולהסכם שנעשה ביניהם. ולכן אפילו אם לא סוכם על כך בפירוש, נחשב הדבר כאילו סוכם הדבר בפירוש, כי דרך בני אדם להסכים להתחייב כפי מנהג המקום.

ולכן אין הבדל לענין זה, אם המנהג נוצר ע"י הסכמה מקרית של בני אדם, או שאנשים הסכימו מרצונם לנהוג בדבר מסוים כפי שנאמר בחוק מסוים של הערכאות, מכיון שמנהג מחייב רק מחמת שנחשב כהסכמה מרצון של המתחייב לנהוג כך, **לפיכך מי שאינו רוצה להתחייב למתעסק עמו כפי המנהג, הוא רשאי לכתחילה להתנות מראש עם הצד השני, שההתחייבות ביניהם תהיה אך ורק בכפוף לתנאים מסוימים ולמרות שהינם מנוגדים למנהג, ובמקרה זה המנהג לא יחייבם.**

מה שאין כן חוקי הערכאות והשופטים שלהם, הם מחייבים את התושבים לנהוג כך ואינם זקוקים כלל להסכמת התושבים, אלא **חייבים לשמוע להם מחמת כפייתם** בשלטון המחייב את תושביו לנהוג כפי רצונו, מאחר והם השליטים עליו. לפיכך מי שכופה את חברו לנהוג בכפוף לחוקי הערכאות, או אפילו אם שניהם הולכים מרצונם לדון בפני הערכאות וחוקיהם שיחייבו

אותם, בכך הם מקבלים את סמכותם עליהם, וע"ז נאמר "לפניהם ולא לפני עכו"ם".

ונביא דוגמא מעשית להמחשת הדבר. נהוג בארץ ישראל שאם המעביד מפטר פועל לאחר שעבד אצלו לפחות שנה חייב המעביד לשלם לו פיצויי פיטורים, והנה אם המעביד יסכם עם העובד לפני תחילת עבודתו, שאם יפטר לאחר שנת עבודה לא יצטרך לשלם לו פיצויי פיטורים הוא פטור מלשלם לו פיצויי פיטורים, משום שעל פי דין תורה רשאי כל אדם להתנות מראש עם המתעסק עמו כל תנאי שבממון, ולכן במקרה זה מנהג לא יחייבם.

לעומת זאת ע"פ חוקי הערכאות אין שום סמכות לאנשים להתנות כך כי רצון השליטים הינו שיתחייבו פיצויי פיטורים, ולא ניתן להמרות את רצונם, ולהתחייב בניגוד לרצונם, ולכן אפילו אם הפועל מודה שהסכים על תנאי זה מרצונו הגמור לפני תחילת העבודה ואף חתם על כך בחוזה שנעשה ביניהם, למרות זאת יוכל הפועל תמיד לתבוע את המעביד בערכאות שישלם לו פיצויי פיטורים, כי כאמור, רצון השלטון הינו אחר, ובאמצעות חוקיו ושופטיו שבערכאות הם כופים את דעתם על תושביהם כאדון הכופה את עבדו לקיים את רצונו, ונחשב תנאי זה אצלם (להבדיל בין קודש לחול) "כמתנה על מה שכתוב...", וזאת למרות שאין כל שייכות לתנאי אלו והדומים לו לעניינים הקשורים ישירות לשלטון כלומר, שאינו קשור: להטלת מיסים, הנפקת מטבעות, בטחון המדינה וכיו"ב. **וראה מכתב גדולי הפוסקים לעיל (אות ה) דערכאות עבודה הוא בכלל איסור ערכאות.**

והעירו פוסקים רבים, דהיום ובמיוחד בא"י אינו מלכותא, אלא כמוכס הגובה בגזלנותא, וע"כ אינו שייך לדינא דמלכותא אף בענייני מיסים וכדומה, דאין להם סמכות ושלטון כלל אף לגבי עניינים השייכים לשלטון, ואכמ"ל מכיון שלמעשה איכא נמי ענין ושיקול דחילול ה' אם יתפס בהעלמת מיסים וכו' - אולם מ"מ ביסודי הדברים כן הוא האמת, שהשלטונות בא"י שמקור "סמכותם" הם "הבחירות", כאשר הם נוהגים בשרירות לב ובחוסר שויון נגד הסמכות שניתנה להם הם גזלנים ולא מלכות.

מפורסם וידוע, שעשירים המקורבים לשלטון "זוכים" להטבות ומענקים במליוני דולרים בהקמת מפעלים ובמרכזי נדל"ן, ואחרים לא זוכים להטבות אלו. כמו"כ חלוקת כספי המיסים אינה שוויונית כלל, הציבור החילוני מקבל חינוך חינם ושרותי "תרבות" (אנשים חטאים) בסכומי ענק - במאות אחוזים יותר מהניתן לציבור החרדי והדתי, על כן בודאי שגם ענייני הכספים במדינת "ישראל" המנוהלים בגזל ובמרמה ועושק, אין בהם דינא דמלכותא, אלא דינא דגזלנותא.

– ט –

ההבדל בין בתי דין פנימיים של סוחרים לבין הערכאות

כתב בחידושי הגאון רבי עקיבא איגר זצ"ל על השו"ע חו"מ (סי' ג, א) בשם שו"ת מהרש"ק שכשיש מחלוקת בין שני סוחרים בענף מסוים, ואחד מהם רוצה לדון בדין תורה, ושכנגדו רוצה להתדיין בפני בית הדין של הסוחרים, כפי הנהוג אצל כל הסוחרים בענף זה להתדיין שם, ידו של הרוצה להתדיין בפני בית הדין של הסוחרים הינה על העליונה, ולא ידונו בפני דייני ישראל, משום שמנהג מבטל הלכה, ודומה דבר זה לקנין סיטומתא שמבואר בשו"ע (חו"מ סי' רא) שדינו מחייב, למרות שהאחרים הסכימו ביניהם שייחשב כקנין ולא חז"ל, ולפי"ז צריך להבין, במה שונה מקום משפט זה מערכאות?

אולם חלוקים שני הנידונים במהותם, משום שכשם שזכותם של אנשים להסכים מרצונם על מנהג מסוים בדיני ממונות שינהגו לפיו, ומי שאינו חפץ לנהוג כך רשאי להתנות מראש תנאים אחרים, הוא הדין בשותפות של סוחרים בענף מסוים, שנהוג שם שבכל ויכוח ביניהם, יש להם בורר מוסכם שמחליט בכפוף למנהגי הסוחרים ולפי שקול דעתו, ועל דעת כן נעשות שם העסקאות. אולם תמיד שמורה הזכות לכל מי שאינו מעוניין בכך, לצאת מתי שיחפץ משותפות זו או להתנות מראש עם שותפו לעיסקא, שבכל ויכוח שיווצר ביניהם, הם יתדיינו רק בפני דייני ישראל ולא בפני אותו הבורר, ובמקרה זה גם לדעת המהרש"ק, התנאי שעשו ביניהם מראש יחייבם.

מה שאין כן ביחס לערכאות, כבר התבאר לעיל, שכשאדם פונה להתדיין בפניהם, נחשב הדבר שמקבל על עצמו את חוקיהם ושופטיהם ושיכולו לכופ אותו, בכפוף לחוקים שקבעו מעצמם, שמהותם מבחינתם הינו תחליף כביכול לחוקי התורה שנצטווונו לשומרה, לפיכך הפניה להתדיין שם, נחשבת כהרמת יד בקב"ה ובתורת משה.

– י –

מקרים שבהם מותר להתדיין בערכאות

למרות האמור לעיל מבואר בפוסקים וכפי שכתב השו"ע חו"מ (סי' כו, ב) שאם הנתבע הינו אדם אלים שאינו מוכן לבוא להתדיין בפני ביה"ד כגון: שביה"ד שלח לו הזמנה לבוא ולהתדיין בפניהם (בזמן הזה נהוג לשלוח שלוש הזמנות) והנתבע סירב להתדיין בפניהם או בפני ביה"ד אחר, או אפילו אם הסכים להתדיין בפני ביה"ד אולם לבסוף סירב לבצע מה שביה"ד חייבוהו.

וכמו כן אם הנתבע הינו גוף ממשלתי או עירוני (בעיר שאינה מנוהלת ע"י החרדים לדבר ד') וכיוצא בכך, שידוע מראש ממקרים אחרים שהם כפופים אך ורק למה שיחייבו אותם בערכאות. ולכן אפילו אם נציג מטעמים יבוא לביה"ד ויתחייב שם, למרות זאת היועץ המשפטי שלהם יכול למנוע אותם מלבצע את החלטת ביה"ד, משום שאינו מכיר בסמכותם וכיו"ב, במקרים אלו והדומים לכך התירו חז"ל להציל עשוק מיד עשוקו, ולכן רשאי התובע לתובעם בערכאות כדי להציל את ממונו, וזאת בכפוף לפרטי ההלכה האמורים בשו"ע שם ובמפרשיו, ומכיון שהנתבע יהודי, צריך לקבל אישור מבי"ד מוסמך לפנות לערכאות. (כמבואר בשו"ע חו"מ סי' כו, ב)

כמו כן, אם אדם נתבע בעל כורחו לערכאות, והתובע הינו אדם אלים שלא מצייט לדיני ישראל, במקרה זה - רשאי הנתבע לכתחילה להתדיין עמו שם, ולטעון שם טענות באופן שיהיו מקובלות עליהם לפי חוקיהם.

כאשר הנתבע הוא גוי או חברה בבעלות גוי – והם רוצים לדון רק בערכאות – מותר לכתחילה לתובעם בערכאות, ואין צריך אישור מבי"ד על זה.

האיסור לייצג או לסייע לתובע בערכאות

לאור האמור לעיל, כל המקרים שבהם אסור לאדם לתבוע את חברו לערכאות, למרות שגם הנתבע הסכים להתדיין שם - אסור לעו"ד או טוען רבני או לכל אדם אחר לסייע לתובע בכל מה שקשור לתביעתו בערכאות. לפיכך מי שמסייע לו, עובר על איסור של "לפני עיוור לא תתן מכשול", ועל איסור "שמחזיק ומסייע לעוברי עבירה". איסורים אלו חלים על המסייע גם במקרים שבהם יכל התובע למצוא עו"ד יהודי אחר שייצג אותו שם. ועו"ד שגרים נזק בערכאות, חייב לשלם ממון, דחשיב כגרמי כמבואר בחו"מ (סימן שפח). וראה לעיל (סימן יח אות ב) שבמקרים רבים יש איסור לעו"ד לייצג גם בבי"ד כשר מדין "אל תהיו כעורכי הדיינים".

אולם במקרים שבהם נדרש העו"ד לייצג מי שנתבע בערכאות, או באותם המקרים שבהם היה רשאי התובע לפנות לערכאות כפי שפורט לעיל והדומים להם - רשאים גם עורך הדין או כל אדם אחר לסייע לו באופן היעיל ביותר (וראה עוד בהרחבה לעיל סימן יח אות ו).

דינים העולים מסימן זה

א. איסור הליכה לערכאות הוא גם אם שני הבעלי דינים היהודים הסכימו מרצונם לדון בפני הערכאות - שו"ת הרא"ש (כלל סח, יג), ורמב"ן (עה"ת שמות כא, א) ונפסק לדינא בשו"ע (חו"מ סימן כו, א).

ועל כן אסור לכתוב בחוזה מכירת דירה וכדומה, שבכל ויכוח בין הצדדים מקבלים עליהם לדון בפני בתי המשפט המקומיים, ואם העו"ד הכניס סעיף כזה בחוזה, חובה להקפיד לפני החתימה לבטל סעיף זה, ואף אם חתמו על סעיף כזה, חתימתם אינה מחייבת כיון שהוא נגד התורה, אולם את שאר הסעיפים בחוזה חייבים לקיים.

וחובה לכתוב במקום זה נוסח שמקבלים לדון בבי"ד או בורר מוסכם. (אות א)

ב. בתביעות שבין יהודי לגוי - יש להציע לו תחילה לדון בפני דיני ישראל.
אולם אם ידוע לו שהגוי (או החברה שבבעלותו) מעוניין לדון דוקא בפני ערכאות,
דינו כאדם שאינו מוכן לציית לדין תורה, ומותר לכתחילה לתבוע את הגוי
בערכאות גם ללא קבלת רשות מבי"ד - תנחומא (דברים פ' שופטים, א) ושאלתות
(שם) שו"ת תשב"ץ (ח"ד). (אות ב)

ג. בית משפט ששופטיו יהודים גרועים מערכאות של גויים - חזו"א (סנהדרין
סימן טו ס"ק ד', והגרצ"פ פרנק הו"ד בשו"ת ציץ אליעזר חי"ב סימן פב, וראה מכתב הגר"י סרנא זצ"ל
להלן סימן כ אות ד). (אות ד)

ד. כל בתי המשפט לכל סוגיהם ושמותיהם, 'מחוזי', 'עליון', 'לענייני
משפחה', 'לענייני עבודה', 'לענייני שכנים ודיור משותף' ודומיהם - הם בכלל
ערכאות - מכתב גדולי הפוסקים שליט"א, (הגר"ש ואזנר, הגר"נ קרליץ).

גם בחו"ל אסורים כל סוגי בתי המשפט כגון אלו המורכבים מחבר
מושבעים (אזרחים ללא השכלה משפטית) כפי שקיים בארה"ב. (אות ד)

ה. כמו כן פניה למשטרה, לעירייה או למועצה מקומית נגד יהודי אחר
כשהוא מוכן להתדיין בבי"ד, הוא איסור חמור - מכתב גדולי הפוסקים בדורנו.

ישנם מקרים בודדים שבהם מותר לפנות למשטרה או לעירייה, אולם רק ע"י
התייעצות עם בי"ד מוסמך, קבוע וחשוב (אות ה).

ו. ההולך לערכאות שלא כדין וגרם נזק ממוני לחברו, חייב לשלם את הנזק
שגרם כמבואר בשו"ע (חור"מ סימן שפ"ח).

ז. איסורי תורה רבים עוברים בהליכה לערכאות, וגם אם השופטים מוכנים
לדון כפי דיני ישראל ע"פ השולחן ערוך - דינם כערכאות - שו"ע (חור"מ סימן כו,
א). (אות ו)

ח. הסומך לומר שמותר ללכת לערכאות משום "דינא דמלכותא דינא", הוא
טועה וגזלן - שו"ת הרשב"א (ח"ו סימן רנד ובח"ג סימן קט) ונפסק להלכה ברמ"א
(חור"מ סימן שס"ט, ח, יא ובסמ"ע ס"ק כא) דלא אמרינן דינא דמלכותא רק בדברים שהם

צורך המלכות כגון: מיסים, קרקעות, המטבע של המלכות וכיו"ב, אבל לא שידונו ח"ו בדיני העכו"ם ובערכאותיהם, דאחרת בטלת את כל דיני ישראל ותורת משה. (אות ז)

ט. מנהג המדינה בממון - מחייב משום שהוא הסכם שנעשה ברצון וע"כ אינו אסור כערכאות שהוא בכפייה נגד רצון האנשים.

אמנם כיון שכל כוחו של מנהג המדינה הוא מכוח ההסכמה, יכול מי שאינו רוצה להתחייב למנהג המדינה להתנות מראש עם הצד השני תנאים אחרים מהמקובל - ואז מנהג המדינה לא מחייבו - שו"ע (ח"מ סימן שלא). (אות ח)

י. במקום שיש מנהג בין הסוחרים לדון בפני בית דין של סוחרים ולא בפני בי"ד, מנהגם מותר ודומה לקנין סיטומתא - רעק"א (על שו"ע ח"מ סימן ג, א) והטעם שאינו נחשב כערכאות משום שבדיני ממונות זכותם של אנשים להסכים מרצונם על מנהג מסויים. אמנם כל מי שאינו חפץ לנהוג כן לדון בפני בי"ד דסוחרים יכול להתנות מראש תנאים אחרים, ואז א"א לכופו לדון בפני בי"ד דסוחרים. (אות ט).

יא. כשהנתבע אלים ואינו מוכן לדון בבי"ד כגון שקיבל שלש הזמנות לבי"ד וסירב לבוא, או הסכים לבוא לבי"ד וחייבוהו וסירב לקיים פסקם, או כאשר נתבע ע"י עירייה חילונית שידוע ממקרים אחרים שהם כפופים רק לערכאות - התירו חז"ל בשביל להציל עשוק מידי עושקו לדון בערכאות, בכפוף לתנאי ההלכה. ברם מאחר שהנתבע יהודי, צריך לבקש היתר מבי"ד מוסמך ללכת לערכאות - שו"ע (ח"מ סימן כו, ב).

יב. כאשר הנתבע הוא גוי, הרוצה לדון בערכאות, יכול היהודי ללכת לערכאות גם בלא היתר מבי"ד - (אות ב)

יג. כשאדם נתבע בעל כורחו לערכאות - והתובע אלים שלא ציית דינא - רשאי הנתבע לכתחילה להדיין עמו בערכאות, ולטעון טענות באופן שיהיו מקובלות עליהם לפי חוקיהם. (אות י)

יד. אסור לטוען רבני, עו"ד וכל אדם - לסייע לתובע מכל מה שנוגע לתביעתו בערכאות - משום "לפני עיור" ומסייע לעוברי עבירה". (וראה לעיל סימן יח אות ב דפעמים רבות יש איסור לעו"ד לייצג גם בבי"ד כשר).

ברם, **כאשר נתבע ע"י חילוני וכדו' לערכאות** (או באופנים שמותר לתובע לפנות לערכאות) - **רשאי עו"ד או כל אדם אחר לסייע לו ולייצג אותו בערכאות באופן היעיל ביותר.** (אות יא)

טו. להאמור לעיל (בסימן יא) ש"בתי הדין הרבניים" (הפועלים מטעם המדינה) דינם כערכאות, **כל האמור בסימן זה, אמור גם על ההולכים לדון "בבתי הדין הרבניים" בענין מזונות, צווי הרחקה, עיקולים וכדומה - שהוא גזל ועושק והרמת יד בתורת משה** - (וראה עוד להלן סימנים כא, כב).

סימן כ

מוסר לערכאות החיוב לעונשו ורדין שחיטתו וס"ת שכתב – ומסירה במקום סכנה

- א -

דין מוסר לערכאות של חילוניים

א. נפסק בשו"ע (חור"מ סימן שפ"ח סעיף ט"ז) דהשולח את חברו למסור [והוחזק לעשות שליחות] נחשב המשלח כמוסר - כן פסק הרמ"א, וביארו האחרונים דהרי זה כמוסר ישראל לגוי כדי שהגוי ימסור את ישראל לערכאות. - חתם סופר (שם, ובתשובותיו) ובפתחי תשובה (שם ס"ק ז').

ומזה נלמד שהמוסר לרווחה וסעד והם מוסרים ל"בית המשפט" – דינו כמוסר גמור, ורבים נכשלים בזה (וראה מכתב "דעת תורה" על איסור הליכה לערכאות ולגורמי השלטון – בתחילת הספר בעמ' 9).

וכבר מבואר באריכות בחו"מ (סימן שפה, סט"ו) דינו של מוסר וז"ל: "במי שמוחק שלש פעמים מסר ישראל או ממונם... מבקשים עצה ותחבולה לבערו מן העולם".

ודעת גדולי הפוסקים שמוסר לערכאות של חילוניים בא"י דינו כמוסר לערכאות של גויים בלא שום חילוק. [והנסיון הורה, שהנפלים בערכאות של חילונים מסוכנים בגוף ובנפש ר"ל כנופלים בערכאות של גויים].

והנה דין מוסר הוא אפילו אם מלשין רק על דברים נכונים ואמיתיים, וק"ו כשמוסר ומלשין על דברים שלא היו ולא נבראו. (וכן היה ב"מוסר" בירושלים שמסר שקרים וכזבים ועלילות דם על בחורים ואברכים אשר הם ומשפחתם סבלו נוראות ממסירותיו, והסגיר לכלא, ופגע בגוף ובנפש, רח"ל. במסירות אלו גרם נזקים כספיים אדירים והוצאות משפט, וכמה משפחות כבר ברחו לחו"ל מאימת המסירות שלו).

ועיין בחזו"א (במסכת סנהדרין סימן טו סק"ד) דגרוע יותר ערכאות של ישראל מערכאות של גויים וגם "אם יסכימו בני העיר לזה אין בהסכמתם ממש, ואם יכופו על זה משפטם גזלנותא ועושק ומרימים יד בתורת משה".

וכ"כ הגרצ"פ פרנק זצ"ל (הו"ד בשו"ת ציץ אליעזר חי"ב סימן פ"ב) ובשו"ת משנה הלכות (ה"ט סימן שנד), וראה לאחד מתקיפי קדמאי הרדב"ז בתשובותיו (ה"ד סימן א', קצ) שכתב שהמדיין בערכאות תשובתו קשה יותר מגזלן וחמסן מאחר שאינו מכיר בגודל עוונו, ובנידו"ד בערכאות של ישראל דאיכא מורי היתרא טפי, בודאי שתשובתו קשה יותר, והחובה להעניש המוסר גדולה יותר.

- ב -

מוסר' מקבלים עדות שלא בפניו

כתב בשו"ע (חו"מ סימן שפ"ח סעיף י"ד) וז"ל: "מוסר מקבלים עדות שלא בפניו", וברמ"א מוסיף: "ואין צריכים לכוון העדות כל כך".

וראה בסמ"ע ובש"ך (ס"ק ס"ד) בשם תשובות הרא"ש בביאור טעם דין זה וז"ל: ואילו רצו לקבל העדות לפניו לדרוש ולחקור בדינו, לעולם לא יעשה בו דין, כי יציל עצמו ע"י עכו"ם וכו' ויסכן כל ישראל וכו', עכ"ל.

ולגבי המוסר דמתא (דעיה"ק ירושלים הנ"ל) ששיתף פעולה עם המשטרה שנים רבות, וחוקרי המשטרה היו מכורים לו בעיניים עצומות - שייך טעם הרא"ש (שהובא באחרונים) הלכה למעשה.

והנה קודם שנפסק שדינו כמוסר, ובית הדין דרשו להעיד רק בפניו, ואכן רבים העידו בפניו על מעלליו ומסירותיו, וסוף דבר איימו המוסר ושליחיו על אותם העדים ברצה, וחלקם אף הוכו מכות שיש בהם כדי להמית. ומשום כך כל העדים על מסירותו ופשעיו היו מוכנים להעיד רק שלא בפניו, כדי לא להסתכן הם ומשפחתם ממוסר דמתא. ועל כן, כל מעשה הבית דין בירושלים ובחו"ל שקיבלו עדות שלא בפניו, ופסקו איסור לקיים עם המוסר קשרי מסחר וכו' הם כדת וכהלכה, כמבואר בשו"ע וברמ"א ובסמ"ע ובש"ך שעליהם כל בית ישראל נשען.

עוכר ישראל זה פרסם באינטרנט הטמא מכתב לחברי הבד"צ (בתאריך יום שישי י' כסליו תשס"ז. הגיע לדינו ע"י מסל"ת) מכתב מחוצף שנכתב בכל לשון של בזיון והשמצות וכולו שקר מתחילתו ועד סופו, במכתב הוא מאיים על חברי הבד"צ בהשמצות, ומטיח ברבנים טענות שכביכול עוותו את הדין בזה שפסקו את דינו שלא בפניו, ומתעלם כדרכם של המשכילים הקדמונים משו"ע מפורש המתיר לקבל עדות ולדון מוסר שלא בפניו. (על מכתב מחוצף זה בפני עצמו מחוייב המוסר דמתא נידוי למקום. ומכתבו זה העושה ליצנות מדייני ישראל מוכיח כמה עדים שצבוע זה רחוק מאד מהתשובה והחריטה, ויפה פסקו ש"דינו כדין מסרב לדין תורה ואסור להשתמש בשום שירות הניתן על ידו").

לפני תקופה קם המוסר דמתא, בעיר התורה בני ברק - ומסר רבני ישראל לערכאות ועוד ידו נטויה [וזאת מלבד הגזילות של דירות וקרקעות של עשרות אנשים]. גם המוסר של בני ברק כדרכם של המשכילים השמיץ את הרבנים בעיתונים וכו' של קלי הדעת וליצנים - וטען שדנו אותו שלא בפניו. והתעלם מפסק השו"ע המתיר במפורש לקבל עדות ולדון מוסר שלא בפניו, וכבר פסקו גדולי ישראל (במכתבם ראה צילום בעמ' שעז) שדינו כמוסר כמבואר בשו"ע (חו"מ סימן שפ"ח, ובסמ"ע ס"ק לד בשם תשובת הרא"ש).

ואע"פ שבסייעתא דשמיא אחרי מכתבי הרבנים נגד מוסרים אלו תשש כוחם ונמנע מהם להזיק לציבור, פרסמנו הדברים ברבים בשנת תשע"ג ללמד לדורות - שמוסר מקבלים עדות שלא בפניו - ויש כח ביד הרבנים להציל הציבור ממוסרים ע"י פרסום מכתבים נגדם.

- ג -

'מוסר' חייב לשלם על כל הנזקים שגרם

לפי ההלכה, 'מוסר' שגרם במסירתו נזק לאחרים, אפילו אם בסוף נצלו מעלילותיו, חייב לשלם את כל הנזקים וההוצאות הכספיות שגרם, כגון: הוצאות משפט, עורכי דין, הפסד ימי עבודה, טיפולים רפואיים ונזקי חרדה לנאשם ולמשפחות, וכדומה - שו"ע חו"מ (סי' שפח, ס"ה).

א"כ פשוט שלכו"ע חייב המוסר דירושלים (הנ"ל באות א) לשלם את כל הנזקים שעשה, כי כוונתו להזיק. ואפילו מוסר שאין כוונתו להזיק רק להוציא ממון שלו מאחרים, ג"כ הכרעת האחרונים שדינו כ'מוסר' וחייב לשלם על הנזקים שגרם (עיי"ש בש"ד ס"ק כו).

ואם אין ידנו תקיפה לבער המוסרים מהעולם, או שנמצא צדדים להקל בדינו, מ"מ בודאי שאסור לסייע בידו ולהחזיקו ע"י שנותנים לו עבודה ופרנסה, כדפסק הרמ"א (שם סעיף יג) דאף ליטול ממנו של מוסר מותר, ולא רק להזיק את גופו, וכ"כ בחתם סופר (שם) וכן הכרעת הפ"ת (שם סק"ד). ולהאמור בודאי שאסור לסייע לפרנסתו של המוסר. (והנותנים למוסר הנ"ל מודעות להדבקה וכדו', הם נעשים שותפים למרים יד באלוקי ישראל בהליכה לערכאות).

והמסייעים ביד המוסר בהפצת כתבי פלסתר נגד רבנים ואנשים, גדול עוונם מנשוא, דינם כאפיקורסים כמבואר בסנהדרין צט: ובשו"ע יו"ד (סימן רמג, ו), ושום שיקול של נקמה, רווח כספי וכדומה אינו מתיר סיוע למוסר, והמסייעים עתידים ליתן את הדין בזה ובבא.

וראה מש"כ בספר "משנה הלכות (גט מעושה בערכאות, עמ' כ): וז"ל: "עוון מסירה ר"ל, הוא עבירה שנהרגין עליה אף בזמן הזה, כמבואר בשו"ע חושן משפט... וראה עד היכן הדברים מגיעים" (וראה עוד בדבריו שם עמ' לא). וכ"כ גדולי הרבנים והאדמו"ר באמריקה (במכתבם הובא בתחילת הספר עמוד 10 אות ד).

– ד –

ערכאות של ישראל אם חמורים משל עכו"ם

להאמור דערכאות דישראל חמירי טפי מערכאות של גויים - יש לדון על הא דנפסק בשו"ע (חו"מ סימן כו ס"ב) כי המסרב ללכת להשפט בפני דיני ישראל, רשאים הדיינים להוציא עליו כתב סירוב, ויכול הבעל דין ללכת לערכאות. דאפשר שלערכאות של ישראל אסור לשולחו – דלא התירו רק ערכאות דעכו"ם שהם כשרים כלפי גויים, אבל ערכאות דישראל שכל עצם מהותם הוא הרמת יד בתורת משה, מנ"ל דהתירו.

ועתה ראינו שדן בזה הגאון רבי יחזקאל סרנא זצוק"ל, ראש ישיבת חברון וז"ל: "אגב, נראה כי הדין נפסק בשו"ע חו"מ סי' כ"ו ס"ב, כי זה שמסרב ללכת להשפט לפני דיני ישראל, רשאים הדיינים להוציא עליו סירוב והבע"ד רשאי ללכת לפני ערכאות, אין הדברים אמורים אלא בערכאות של עכו"ם, שעצם הערכאות כלפי הגויים הם כשרים, והם מקיימים בזה מצות הדינים שנצטוו בני נח, לדעת כמה ראשונים, אלא שלישאל אסור להלוך ולהשפט בדיניהם, והתירו חכמים לעשות כן כדי להציל עשוק מיד עושקו, להציל את ממונו גם ע"י עכו"ם.

משא"כ ערכאות של ישראל, שעצם הערכאות הוא הרמת יד בתורת משה רבינו, ומי שהולך לדון בפניה, נעשה שותף להרמת יד בתורה משה רבינו, מסתברא דבזה לא חל ההיתר הנ"ל, ואף במקום פסידא אין רשות לבע"ד ללכת לערכאותיהם ויש רק עצה ללכת לערכאות של עכו"ם, כמו לפני ה"קאדי" וכיוצא בזה. אבל גם זה חילול ד' כלפי הגויים שאינם מבחינים בין משפט למשפט, והם רואים שעוזבים את משפטי ישראל והולכים לפניהם, והדבר צ"ע לדינא.

וקשה מאד למצוא פתרון לזה, כי אין זכר לשאלה זו בשום מקום, אפילו כהלכתא למשיחא, כי למי עלה על הדעת שיהיה במציאות ענין כזה, שלא היה ולא נברא מעולם, ולא היתה יכולה להבראות אלא במדינה של "עצמאות", עכ"ל.

וכפי שנוכחנו לראות כל השנים של המדינה החילונית, ובמשפטים האחרונים בירושלים ובשאר ערי ארץ ישראל, שבתי המשפט של היהודים- החילוניים, הם בתי רשע ועיוות הדין! וכולם חבר מרעים ורודפי שלמונים. הם מעקמים את האמת ומסלפים את הישר אפילו בדברים הגיוניים שהשכל מחייב. וק"ו בעניינים הקשורים לחיזוק הדת והיהדות שזה פגיעה בכל מציאותם וקיומם ונחשב לצנינים בעיניהם, הם נוקמים עוד יותר... ונתקיים בנו כשישראל יורדים, יורדים עד עפר, שאינם מחפשים את האמת כלל ומצדיקים הרשע ומחייבים את הצדיק. ובזה הגויים עדיפים על החילוניים שלפחות דנים ע"פ שכל ישר ואנושי.

והמציאות כיום מחזקת את טענתו של הגר"י סרנא שמסירה לערכאות של ישראל שכולו עיוות הצדק והשכל האנושי, גרוע וחמור מערכאות של עכו"ם.

– ה –

מסירה במקרה של פיקוח נפש

במקום פיקוח נפש מותר ללכת גם לערכאות של ישראל - כן מורים גדולי הפוסקים בדורנו. וע"כ כאשר נעשו ניסיונות רצח ע"י המוסר דמתא ושלוחי (בהקאת בחורים ואברכים עד כדי איבוד הכרה רח"ל) ציוו רבני ירושלים להגיש עליהם תלונה במשטרה - ע"פ הרא"ש (הנזכר לעיל אות ב). וכן כתבו גדולי הרבנים במכתביהם (ראה בתחילת הספר בעמ' 9 סעיף א, ובעמ' 10 סעיף ה).

כמו"כ המסכן את אחרים בנהיגה מסוכנת או החוסם את המדרכה ברכבו ומאלץ את הולכי הרגל ללכת על הכביש במקום שגורם להם סכנה - מותר למוסרו למשטרה - אולם קודם שימסרנו לערכאות צריך התראת בי"ד - תשובת בעל ה"מנחת יצחק" (הובא בספר "משא הדרך" ולחשיבות הענין נביא כל תשובתו במלואה).

תשובה מהגאון בעל "מנחת יצחק" בענין מניעת סכנה בדרכים

העתק לשון השאלה והתשובה:

קקש"ת מרן יצחק יעקב וייס (שליט"א) זצ"ל

גאב"ד פעיה"ק ת"ו

יהי שלום בחילו ושלוה בארמנותיו

אחרי הקידה מול הדר"ג (שליט"א) זצ"ל אשאלה ממנו מענה לשון להשמיע חוות דעתו דעת תורה בדבר שהגוף והנשמה תלויים בה, והוא דבזמננו שנוסעים בכלי רכב המופעלים ע"י מנוע אשר מסוגלים לנסוע במהירות גדולה ומשום כך גם עלולים להביא בני אדם לידי סכנה אם לא ינהגו בה במשנה זהירות בכל הדרכים, ובמיוחד בתוך הישוב המאוכלס תושבים רבים ובדרכיה

הולכי רגל נעים, אנשים נשים וטף צעירים וזקנים, אשר אך ורק ע"י זהירות רבה מאד של הנוהגים בכלי הרכב, וע"י זהירות מצד הולכי הרגל יוכלו בס"ד למנוע אסונות ח"ו. וישנם לצערנו כאלו הנוהגים בכלי רכב באופן המסכן את כל מי שנמצא לידם בדרכים או בכלי רכב הסמוכים להם, וזה ע"י כמה וכמה אופנים שונים, ואפרט חלקם:

נוסע במהירות מופרזת אשר לא יכול לעצור את הרכב ברגע שיצטרך לעצור מבלי לגרום אסון, או שאינו עוצר הרכב בשעה שמסומן עבורו לעצור ולתת להולכי רגל לעבור הכביש (רמזור אדום, מעבר חצייה) או לרכב הבא מכוון אחר לנסוע (מתן זכות קדימה), או שעוקף רכב אחר בצורה המסכנת את שניהם אותו ואת הנוהג ברכב הסמוך לו, או שנוהג ברכב מבלי שיקבל רשיון על כך, היינו שטרם עבר את הבחינות שאכן יודע הוא לנהוג ברכב ולשלוט עליו בעת הצורך, או שמעמיד את רכבו בצורה המסכנת את הולכי הרגל או על המדרכה שמאלץ את הולכי הרגל לרדת על פני הכביש שזה מקום מיועד עבור נסיעת כלי רכב ומסוכן עבור הולכי רגל, וישנם עוד אופנים אשר נוהגים בכלי רכב מסכנים את הציבור בצורת נהיגתם.

האם מותר להלשין על אנשים כאלו ולמסרם לשלטונות שבכל מדינה ומדינה, אשר בדרך כלל מענישים אותם בקנסות כספיים או שלילת הרשיון נהיגה לתקופה מסויימת או במאסרים, כדי שלא ישנו בזה, ולמען ישמעו וייראו וימנעו מדברים המסכנים את הציבור.

תשובה: "הנני בזה ע"ד שאלתו היות שיש כמה הנוהגים בכלי רכב באופן המסכן את כל מי שנמצא לידם בדרכים, או בכלי רכב הסמוכים להם, ע"י כמה וכמה אופנים שחשבם במכתבו. האם מותר למסרם לשלטונות, אשר בדרך כלל מענישים אותם בקנסות כספיים, או בשלילת הרשיון נהיגה לתקופה מסויימת או במאסרים, למען ישמעו וייראו וימנעו מדברים המסכנים את הציבור. ואף דעפ"י הלכה אסור למסור גופו או ממונו של ישראל לערכאות, אבל מי שמסכן הציבור אינו בכלל זה, וכמבואר ברמב"ם (פ"ח מה' חובל ומזיק) ושו"ע (חור"מ סי' שפ"ח סעי' י"ב) "שכל המיצר הציבור ומצערן מותר למסרו ביד עכו"ם להכותו ולאסרו ולקנסו" וכו', ודבר ברור שכל אלו שנוהגים באי זהירות ובצורה מופקרת מכניסים לסכנת נפשות את כל מי שנמצא בסמוך להם, והלא נצטוינו להתרחק

מהסכנה, וכל דבר המביאים לידי סכנה, ואולי ע"י נקיטת אמצעים ופעולות נגדם נרחיק את הסכנה ויתמעטו האסונות עכת"ד.

הנה ברמב"ם (ה"ט) איתא אסור למסור האדם ביד עכו"ם בין בגופו בין בממונו ואפילו היה רשע ובעל עבירות, ואפילו היה מיצר ומצער וכו', ואח"כ (בה"א) כתב, וכן כל המיצר לציבור ומצערן מותר למסרו ביד עכו"ם להכותו ולאסרו ולקנסו וכו' כנ"ל.

והנה חפשתי בנושאי כלים להרמב"ם להראות המראה מקום להחילוק בין יחיד לציבור ולא מצאתי, כי הראו מקום למש"כ (בה"ט) גבי יחיד כנ"ל, לדברי הש"ס (גיטין ד"ז) דשלח לי' מר עוקבא לר"א בני אדם העומדים עלי' ובידי למסרם למלכות מהו, שרטט וכתב לי' אמרתי אשמרה דרכי מחטוא בלשוני אשמרה לפי מחסום בעוד רשע לנגדי (תהלים ל"ט) וכו', שלח לי' קא מצערי לי טובא וכו', שלח לי' דום לד' וגו' וכו' השכם עליהם לביהמ"ד והם כלים מאליהם וכו' עכ"ל. והרי"ף בהלכות (פרק הגוזל) סיים ע"ז וז"ל שמעינן מיני' דאפילו במקום צער אסור למסור בר ישראל בין בגופו בין בממונו עכ"ל, וכמ"ש בהה"מ על הרמב"ם שם, ואלו למש"כ הרמב"ם (בה"א) גבי ציבור לא כתבו שום מקור, וכן בכ"מ שם לא כתבו שום מקור, ואף הב"י (חור"מ סי' שפ"ח) על מה שהביא הטור שם דברי הרמב"ם הנ"ל, כתב רק מקום לדינא דיחיד הנ"ל, אבל לא על מש"כ בציבור, וכן בש"ע שם (סעי' ד') דהביא דינא דיחיד הנ"ל, ציין הגר"א מקורו לש"ס (גיטין) הנ"ל, ואלו שם (סעי' י"ב) שכתב בש"ע שם דינא דציבור, וז"ל כל המיצר (כן הגיהו הש"ד והגר"א שם) הציבור ומצערן מותר למסרו ביד עכו"ם וכו', לא הראה שום מקור לזה.

אמנם ראיתי שם (סעי' י"ב) בבאר הגולה, וז"ל: שם (ר"ל ברמב"ם) נלענ"ד שגם זה למד מברייתא הנזכר עכ"ל, ור"ל הנזכר באות הקודם, שציין המקור (לסעיף י"א), ברייתא האפיקורסים והמוסרים מורדין ולא מעלין פ"ב דע"ז דכו" ע"ב עכ"ל, ונראה ברור שהיה לו הגירסא בש"ע כל המוסר וכו' כמו שהיא לפנינו בלא הגה הנ"ל, דשפיר י"ל המקור בברייתא הנ"ל וצ"ל שכן היה לו ג"כ הגירסא ברמב"ם, אבל לפי הגירסא כל המיצר וכו', אין שייכות לברייתא הנ"ל.

ובנותי בספרים ומצאתי את שאהבה נפשי, באב ובנו שראו את החידוש, ה"ה הגאוני עולם החת"ס והכת"ס ז"ל (בספריהם על מס' גיטין) שהעירו שם (גיטין

ד"ז) על הרמב"ם דבמצער לציבור, דנושאי כליו לא הראו מקום לדין זה כנ"ל, וכתב החת"ס משום דמשמע מסוגיין (גיטין) שם, דאי לאו דהוה לי' הצלה ע"י השכם והערב היה מותר למסור, וזה שייך ביחיד לעצמו, אבל בציבור קדירא דבי שותפי מי יערוב וישכם בעד כולם, ע"כ מותר למוסרו עיי"ש, ואחריו בא בנו הגאון הכת"ס בספרו (גיטין) שם, ומילא את דברי אביו הגאון ז"ל, וכתב ז"ל ואאמ"ז צ"ל בחידושיו נתקשה מנ"ל להרמב"ם הא (דמצער לציבור מותר למוסרו) ונדחק, והנ"ל כשנדקדק בלשון קרא בעוד רשע לנגדי, תיבת בעוד קשה וכו', ונ"ל דהורה לנו בזה דלא שם לפי מחסום רק כ"ז שלא הרשיע רק נגדו, אבל כשציער לרבים, וכך דרכם של רשעים וכו' מרעה אל רעה יצאו להרע ולצער רבים לא החשתי עוד וכו' עכ"ד והרי שנים נתכוונו לדבר אחד שמצאו מקור לדברי הרמב"ם הנ"ל בדברי הש"ס (גיטין), הנ"ל, ובזה יהיה ראייה לדברי הריב"ש כדלהלן.

והנה ראיתי בתשו' הריב"ש (סי' רל"ט) שכתב באמצע התשובה, ז"ל: "גם מה שאמר נגד המוקדמין אין ראוי להקרא מסירה וכו' אבל מכל מקום בהמשך מן הדברים ההם נזק להקהל והוצאות ולבא במשפט עם זקני עמו ושריו, לא ימלט שמעון מהיות מיצר ומצער הצבור באמרו הדברים ההם, וראוי להענש על זה כפי מה שיראה בעיני הב"ד כמ"ש הרמב"ם (פ"ח מה' חובל ומזיק), וכן כל המיצר לצבור ומצער אותם מותר למוסרו ביד "השופטים" להכותו ולאסרו ולקנסו אבל מפני צער יחיד אסור למסרו ע"כ. וכן אם יראה בעיני הב"ד שהדור פרוץ וכו' ולפי צורך ירצו להעניש יותר מן הדין משום מגדר מילתא וכו' הרשות בידם וכו' עכ"ל. הנה שנה לשון הרמב"ם שכתב "ביד העובדי כוכבים", והריב"ש העתיק ביד "השופטים", ואולי משום דבנידונו דנו רק על העונש, בדבר למוסרו ליד העכו"ם, והנה דינו של הריב"ש הנ"ל, הביא ג"כ הרמ"א (סי' שפ"ח סעי' ט"ו), ובמוסגר ציין המראה מקום להריב"ש הנ"ל ולתשובת הרמב"ן (סי' ר"מ), והנה בת' הרמב"ן שם בנידונו דן רק משום מגדר מילתא ולא הזכיר מדברי הרמב"ם הנ"ל עיי"ש.

ודאתאן מן דברי הריב"ש דאף בדברים בעלמא של חירוף וגידוף שייך הא דהרמב"ם הנ"ל, דכל המצער לציבור וכו', והרי כל זה אתי שפיר מאד לפ"ד החת"ס וכת"ס דמקור מקומו טהור של דברי הרמב"ם הנ"ל, בדברי הש"ס (דגיטין) הנ"ל, דפירש"י העומדים עלי לחרף ולגדף, דש"מ תרתי, א' דביחיד משום

צער של דברים אסור למוסרו, ב' דמשום צער הציבור מותר למוסרו אף לעכו"ם אף רק משום חירוף וגידוף כנ"ל, וא"כ מש"כ לעונשו ע"י ישראל כדברי הריב"ש.

וכ"ז אף לרווחא דמילתא דיש לראות מכ"ז עד כמה שקדו רבנן על צער הציבור, ומכש"כ בנד"ד. דהנה בסמ"ע שם (ס"ק ל') כתב על דצער יחיד, וז"ל והיינו דוקא מפני צער דעלמא, אבל מסרו בממון, וכש"כ אם יסרו במכות ועונש הגוף מותר כמ"ש בס"ט בהגה ועד"מ ס"ט ועי' בטור סי' תכ"ה ס"ב עכ"ל, והנה כ"ז ש"מ ג"כ מהא דגיטין שם, כמ"ש בחת"ס שם, דאע"ג דממה שפירש"י שם העומדים עלי לחרף ולגדף, י"ל משום שהאמת כך היה בגניבא, אבל מהא שפירש"י שם, אקרא בעוד רשע לנגדי, מריבני ומקניטני, מוכח דפשיטא לרש"י דאם היה מצערנו בממון וזיוף מותר למוסרו, ואינו צריך להשכים ולהעריב, כי הבא להורגך השכם להרגו, וכ"פ הרמב"ם (פ"ח מחובל ומזיק הי"א) וכו', אבל מפני צער יחיד אסור למוסרו וכו', משמע מצער בעלמא, אבל מפסידו מותר למוסרו שלא יפסידנו כמ"ש הרמ"א (סי' שפ"ח סעי' ט') וש"ך שם (ס"ק נ"ט וס') עכ"ל הכת"ס.

והנה ז"ל הש"ך שם (ס"ק ס'), דוקא צער יחיד (ועי' ס"ק מ"ג) דמי שרגיל להכות מותר למוסרו להציל שלא יכה עוד) אבל במוסר ליחיד דינו כמוסר לציבור, מיהו אפשר דלהרמב"ם דס"ל דאם כבר מסר אין מוסרין אותו אא"כ הוחזק במוסר, ס"ל דבמוסר לציבור אפילו לא הוחזק מותר למוסרו ביד עכו"ם עכ"ל, ולשיטתו שם (ס"ק נ"ט) דהגיה בלשון המחבר דבמקום "כל המוסר" הציבור, צ"ל "כל המיצר" כנ"ל, דבמוסר אף ביחיד הדין כן, ונראה דלזה נתכוון החת"ס שם דהראה מקום גם (לס"ק נ"ט) כנ"ל.

והנה הטעם דהמוסר הוא משום שיש לו דין רודף כמ"ש ברמ"א שם (סעי' י"ב) ובסמ"ע שם (ס"ק כ"ט) עיי"ש, ודין רודף מבואר שם בש"ע (סי' תכ"ה ס"א), דכל ישראל מצווין להצילו, כפי סדר ההצלה המבואר שם, וכתב שם הרמ"א דמי שמסכן רבים כגון שעוסק בזיופים דינו כרודף ומותר למוסרו למלכות, וכ"כ שם (סי' שפ"ח ס"ב), דמי שעוסק בזיופים ויש לחוש שיזיק לרבים מתרין בו שלא יעשה ואם אינו משגיח יכולין למוסרו וכו', ובהגור"א שם (סי' תכ"ה) כתב אע"פ שאין כוונתו לסכן כמו בעובדא בסוף ב"ק עכ"ל, ורצ"ל מה דאיתא שם (דקי"ז ע"ב), ההוא גברא דאקדים ואסיק חמרא למברא וכו' בעי לאטבועי אתא ההוא ברא מלח לי' לחמרא (דחפו לחמור) דההוא גברא ושדיי' לנהרא וטבע אתא לקמי' (דקי"ז ע"ב), ההוא גברא דאקדים ואסיק חמרא למברא וכו' בעי לאטבועי אתא ההוא ברא מלח לי' לחמרא (דחפו לחמור) דההוא גברא ושדיי' לנהרא וטבע אתא לקמי' (דקי"ז ע"ב).

דרבה פטרי' וכו', א"ל האי מעיקרא רודף הוי וכו' עכ"ל, וכ"פ ברמב"ם (פ"ח מה' חובל הט"ו) עיי"ש, ובש"ע (סי' ש"פ סעי' ד' ובהגה) עיי"ש, והרי שם לא כוון לסכן ומ"מ הו"ל דין רודף כנ"ל.

ונבוא לנד"ד, דפשיטא דבנוסע במהירות מופרזת אשר לא יוכל לעצור את הרכב ברגע שיצטרך לעצור מבלי לגרום אסון, שהזכיר כ"ת במכתבו, דינו כרודף, דהרי אף בהרבה פחות מזה, כתב בתשו' הרא"ש, הובא בטור (חו"מ סי' שע"ח), וז"ל מה שטען שהוא פטור כיון שהוא ברה"ר והי' לניזק לשמור עצמו, לאו טענה היא, "שאינן לו לרוץ ברה"ר, ואפילו ברגליו, שיכול לעמוד כשירצה, כ"ש הרוכב סוס שאינן לו לרוץ במקום שבנ"א רוכבין, שמא לא יוכל לעמוד כשירצה, ונמצא שפושע בו ומזיק בגופו הוא, כיון שרוכב על גוף הבהמה ומזיק בגוף הבהמה או באוכף" שעליו לחייב ולשלם כל מה שישומו בית דין וכו' עכ"ל, וכ"פ בש"ע סימן שע"ח (סעי' ח' ט') ועי' בסמ"ע שם, וא"כ ק"ו בן בנו של ק"ו כמו בנד"ד בנסיעה ברכב במהירות מופרזת דיש לו דין מזיק ממש, ואם הוא נוסע באופן היוצא מכלל השיעור הניתן יש לו בזה דין רודף. ואם אחרי ההתראה והאזהרה הוא ממשיך כרצונו, מותר למוסרו לשלטונות.

וכמו כן פשיטא במה שנזכר עוד במכתבו, כגון באינו עוצר הרכב בשעה שמסומן עבורו (רמזור אדום) שיוכלו הולכי רגל לעבור הכביש, וכן ברכב הבא מכוון אחר לנסוע, או שעוקף רכב אחר בצורה המסכנת - שנוהג רכב מבלי שעבר את הבחינה שיודע לנהוג ברכב ולשלוט עליו בעת הצורך - דכל אלו בכלל רודף המסכן עצמו ואחרים, ואף אם אין כוונתו לסכן הוי בכלל רודף כנ"ל.

וגם בכלל, אם מעמיד את רכבו בצורה המסכנת את הולכי רגל, או על המדרכה שמאלץ את הולכי הרגל לרדת על פני הכביש שזה מקום מיועד עבור נסיעת כלי רכב ומסוכן עבור הולכי רגל וכיב"ז שהזכיר במכתבו, כל אלה יש להם דין כמו חופר ברה"ר, וכמבואר בש"ע (חו"מ סי' ת"י), דאפילו שפך מים ברה"ר והוחלק בהם אחר חייב עיי"ש, ועוד יש בזה, אף אם יהיה ברשותו דבר שיש בו סכנה, משום לא תשים דמים בביתך, וכמבואר ברמב"ם (פ"א מה' רוצח ושמירת נפש) ובש"ע (חו"מ סי' תכ"ז), ועי' שם (סעי' ח') דכל מכשול שיש בו סכנת נפשות מצות עשה להסירו ולהשמר ממנו ולהזהר בדבר יפה שנאמר השמר לך ושמור נפשך, ואם לא הסיר והניח המכשולות המביאים לידי סכנה ביטל מצות

עשה ועובר בלא תשים דמים עכ"ל, וכמבואר עוד הרבה בזה בכמ"ק בש"ס וש"ע ופוסקים.

אמנם כמבואר בש"ע בכל אלו הדינים בין ברודף (בסי' תכ"ה) בין במוסר (סי' שפ"ח סעי' י') ובין בעוסק בזיופים שם (סעי' י"ב) ובשאר מקומות, **דקודם שימסור אותו לערכאות צריכים התראה, כן בנד"ד אין לעשות מעשה בלא התראת בית דין, וכן יש להעסקנים במצוה זו של הצלת נפשות לבוא לפני ב"ד ולהציע הצעתם לפניהם.** ויה"ר שחפץ ד' בידם יצליח וכאשר יצא דבר הב"ד יסכימו ג"כ מן השמים לטובת ותקנת הרבים.

והנני בזה דושה"ט חותם בחותמי ברכות.

יצחק יעקב ווייס רב ואב"ד פעה"ק ת"ו

א. מוסר שהוחזק **שלוש פעמים** למסור ממונם וגופם של ישראל ביד עכו"ם - **מחויבים לעונשו** משום מגדר מילתא, להרתיע אחרים שלא ירבו מוסרים בישראל, וגם להציל כל ישראל הנרדפים מתחת ידו - שו"ת הרא"ש (סי' י"ז, א') והובא לדינא בשו"ע (חומ"מ סי' שפ"ח, סט"ו).

ומקבלים עדות ודנים את המוסר שלא בפניו - שו"ע חומ"מ (שם סעיף י"ד) ובסמ"ע ובש"ך (שם ס"ק ס"ד).

שחיטת מוסר - נחלקו הפוסקים אם שחיטתו נבלה - שו"ע יו"ד (סימן ב, סעיף ט).

ספר תורה שכתבו מוסר הרי זה פסול - שו"ע יו"ד (סימן רפ"א סעיף ג', ועיי"ש פ"ת ס"ק ד' בפרטי הדינים. וכתב המשנ"ב בסימן לט סק"ז דאפילו מוסר לתיאבון פסול לכתוב תפילין. ואם מסר רק פעם אחת בלבד, הביא בבית"ל שם סוד"ה או, מחלוקת אחרונים בזה).

שליח ציבור מוסר - חובה לפטרו - רמ"א (או"ח סימן נג, כה, וראה משנ"ב שם ס"ק פב, דאפילו אינו מוסר רק הולך לדון עם חבירו בערכאות פסול להיות ש"ץ בר"ה ויו"כ אם לא עשה תשובה כראוי ע"ז).

וכל אותם המלשינים ומוסרים את יראי ה' למוסר - והוא מוסרם למשטרה - דינם כמוסרים, (עפ"י דברי הרמ"א בחו"מ שפ"ח, ט"ו) וכמבואר בפנים דמוסר למשטרה הוה כמוסר לאנס, וכ"כ ב"פתחי חושן" (הלכות נזיקין פ"ב ס"ק מא, מט ופ"א ס"ק, יא, יח). וספר תורה (ותפילין ומזוזות) שכותבים המוסרים למשטרה - הם פסולים.

ב. אסור לסייע למוסר שמזיק הרבים ברוחניות וגשמיות, וכל המוסר לו עבודות או מסייע בידו בכל דרך שהיא מסייע לעוברי עבירה. ובוודאי שמוסר שפשע נגד הציבור והחציף לרבנים, שאסור עולמית לתת לו להיות השופר של היהדות החרדית ולא לתת לו שום עסק ופרסום בציבור החרדים לדבר ה'.

ג. מותר למסור את המוסר לערכאות של עכו"ם על העלמת מיסים וכדומה, כדי שיענישוהו בדיניהם, מאחר והוא ממשיך במסירותיו, ובחציפותו לרבנים, וכל הדרכים לעוצרו נכשלו - שו"ע (חו"מ שפ"ח, ס"ט) וראה בשו"ת הרא"ש (סי' י"ז, ב) בשם המהר"ם מרוטנבורג. (ועיין באות ד' שהסתפקנו אם גם לערכאות של ישראל מותר למוסרו שלא במקום פיקוח נפש).

ד. במקום פיקוח נפש מותר ללכת גם לערכאות של ישראל - כן מורים גדולי הפוסקים בדורנו. וע"כ כאשר נעשו בירושלים ניסיונות רצח ע"י המוסר דמתא ושלוחיו (בהכאת בחורים ואברכים עד כדי איבוד הכרה רח"ל) ציוו רבני ירושלים להגיש עליהם תלונה במשטרה - ע"פ הרא"ש (הנזכר לעיל אות ג'). וכן כתבו גדולי הרבנים במכתביהם (ראה בתחילת הספר עמ' 9, 10).

וכן המוסר דעיר התורה בני ברק (בשנת תש"ע) אשר הוא ושלוחיו משתמשים בבריונים להכות באגרוף רשע כל העומד בדרכו, ומסכן נפשות ישראל ואין מעצור לפניו - מותר למסור אותו ושליחיו המסוכנים אף לערכאות ישראל כדי לשבר זרוע רשעים מסוכנים.

ה. הנוהג ברכב בצורה מסוכנת (במהירות מופרזת, נסיעה באור אדום וכדו') - מותר למוסרו למשטרה כיון שמסכן את הרבים - אולם קודם שימסרנו לערכאות צריך התראת בית דין - תשובת בעל ה"מנחת יצחק" (מספר "משא הדרך") הו"ד בפנים במלואם.

סימן כא

מהריבי היהדות -
 "הרבנות הראשית" ומוסדותיה

- א -

פני הדור כפני הכלב

חז"ל הקדושים (סוטה מט:): בנבואתם על אחרית הימים, עיקבתא דמשיחא, כתבו "שפני הדור (המנהיגים) כפני הכלב". רבי אלחנן וסרמן זצ"ל מבאר מדוע דימו חז"ל את מנהיגי הכזב דוקא לכלב? משום שהכלב הולך תמיד לפני אדוניו ונראה שהוא המוביל, אולם האמת שכל הזמן הכלב מסתכל אחורה לראות להיכן פונה אדוניו, ולפי זה הוא "מוביל". כך גם מנהיגי השקר והכזב פונים אחורה לראות מה רצון הציבור, ולפי זה הם מחליטים "ומובלים".

"בתי הדין הרבניים - והרבנות הראשית לישראל" מדמיינים לעצמם שהם מנהיגי הציבור, והאמת היא שהם כמו הכלב, מונהגים ולא מנהיגים, בכל החלטה הם מסתכלים לאחור "מה רצון הציבור", מה דעת "נותני לחמם ומימיהם" ("מדינת ישראל"), ואיך החלטתם מתקבלת בעיני הציבור החילוני, היועצים המשפטיים, ארגוני הנשים, ובתי המשפט החילוניים - ולפי זה הם פועלים "ופוסקים" הלכה.

רק לאחרונה הוצע להאריך את כהונתם של הרבנים הראשיים יותר מעשר שנים הקבועים בחוק, ומי יחליט על הארכה זו, "חברי כנסת המינים" בהצבעתם יקבעו אם לאפשר זאת. כמובן בשביל למצוא חן בעיניהם חייבים "לספק את הסחורה" - זירוז הליכי גירושין ע"י כפיית הבעלים במאסרים, והקפדה מיוחדת "שקביעת מזונות" "ומשמורת הילדים" יעשו "בהידור" שימצא חן בעיני "ארגוני הנשים". כמובן גם "הדיינים מטעם" החפצים בקידום לבי"ד "הגדול" לערעורים, המוסיף "כבוד" וכסף בתלוש המשכורת, חייבים

ליישר קו עם "חוקי המדינה - שריה ויועציה", ולא פלא שרבים מהם מתהדרים בתואר "מתירי עגונות", מבצעים כפייה אסורה על בעלים, ומתירים אשת איש ומרבים ממזרים בישראל.

- ב -

כסף מטהר ממוזרים

הבאנו בספר (בסימן יא אותו) את עדותו של "המשפטי שמואל", על מחיקת פסולי חיתון כממזרים, מרשימות "הרבנות הראשית" לפני שנים רבות. הכסף שהם מקבלים מהמדינה על "הדיינות", הפך את רובם ככולם של "הדיינים מטעם" לפקידי המלך (וכבר נתפרסם ברבים, שרבים מ"הדיינים" גם נבחרו ע"י תשלום שוחד "במקומות הנכונים", כדוגמת הכה"ג הרשעים שנבחרו בשלהי בית שני תמורת בצע כסף - עיין יומא ח: - הם אינם חוששים מהאיסור החמור והנורא של אשת איש, והם "פוסקים" נגד משפטי התורה הנצחיים שנמסרו לנו מפי הבורא יתברך ב"ענייני גיטין", "במזונות" "צווי הגבלה", "פירוק שותפות", "משמורת הילדים", "ירושת הבת" "בי"ד לערעורים" (כמבואר בהרחבה בכל פרקי הספר). - והורסים את יסודות היהדות בא".

בטבריא לפני כמאה שנה, רצו ראשי הציונים לשלם לרב העיר הגר"מ קלירס זצ"ל, את כל החזקת מוסדות התורה והחינוך בעיר, והתחייבו שלא יתערבו כלל בתכנים. הגר"מ קלירס שהיה חכימא דיהודאי, סירב נחרצות, וכך השיב להם: "כעת אתם רצים אחרי, אולם אחרי שאקח ממכם כסף למוסדות, אני ארוץ אחריכם שתגידו לי מה לעשות".

- ג -

גזיים עליך ישראל

שערוריית גיורי הכזב "ברבנות הראשית לישראל", ידועה ומפורסמת, גיורים ללא קבלת עול תורה ומצוות, מתקבלים בברכה. ואם יש כמה דיינים או רבני ערים "ששכחו" את תפקידם ומערימים קשיים על הגרים המזוייפים, יש "לרבנים הראשיים" פתרון בזק, הקמת "בתי דין מיוחדים לגיורים". רק לאחרונה פרסם רב דתי לאומי "שבתי דין" אלו "גיירו בשנים אחרונות חמישים

אלף גויים", עברנו על החומר שניתן לגרים במכונים רבים לגיור המאושרים ע"י "הרבנות הראשית", ומצאנו דברי כפירה, כגון: הסבר ל"קריעת ים סוף" כתופעה טבעית עפ"ל, ועוד כהנה דברי מינות בהגדרת חגי ישראל.

קשה לדלג על שערוריית אלפי "הגיורים" בצבא, שקבלת המצוות היחידה שהכירו הוא השירות בצה"ל, המהווה לדעתם כרטיס כניסה מהיר ליהדות. "הרבנות הראשית" אישרה את גיורי הכזב, ונגד גדולי ישראל שיצאו למלחמה בגיורי הכזב, הפעילו "ברבנות מטעם" אלימות ואיומים בריוניים בכדי לבטל את "מעמד קינה ואבל" על חילול התורה בגיורי כזב, שהתפרסם כבר בחוצות ירושלים (ראה בעמ' שפג).

בשנת תרפ"ב ניהלה הרה"ר מלחמת חורמה נגד השחיטה המהודרת של הציבור החרדי. רבני ירושלים ובראשם הגרי"ח זוננפלד זצ"ל על אף העניות הגדולה בירושלים ויוקר השחיטה, מסרו את נפשם על השחיטה העצמאית - ולא נכנעו לבריונות של ה"רבנות הראשית", ובמשך שש שנים לא התקיימה שחיטה - ויראי ה' שלא אכלו מהשחיטה של "הרבנות", התנזרו לגמרי מבשר כל אותם השנים!

אולם בדורנו, גם "העדה החרדית" נכנעו לאיומיהם שיפסיקו לאשר את "רישום הנישואין" שלהם (ראה בעמ' שפד) וכן שימנעו מ"ועד הכשרות" ליבא מחו"ל חומרי גלם למפעלים שתחת השגחתם⁶¹ - וההפגנה נגד "חילול התורה וקריעתה לגזרים" בגיורי הכזב של "הרבנות" בוטלה. התורה הקדושה חוגרת שק, וחילול ה' גדול עד מאד. (אפשר לכתוב ספר שלם על גיורי הכזב, אולם במסגרת זו עלינו לקצר).

⁶¹ בתחילת חודש אדר א' תשע"א - פורסמה קריאת הבר"ץ העה"ח להשתתף במעמד קינה על קריעת התורה שתתקיים ביום י"ט אדר א'. כבר ביום י"ג אדר נתקבל ב"עדה החרדית" מכתב איום ראשון מ"הרבנות" על הפסקת ההסדר של "רישום הנישואין" הנעשה בבד"צ העה"ח. למחרת ביום י"ד אדר הושמע האיום השני בפומבי (בערוץ "דתי"), ע"י בכיר ב"רבנות" י. סג, שמסר "שנתגלו" תקלות חמורות בכשרות העה"ח: "אם הנושא לא יוסדר מיידית, הרבנות הראשית תוציא הנחייה לכל הרבנויות בארץ לאסור שימוש במוצרים של העדה החרדית".

בנוסף הרה"ר ש. מ. עמר פירסם מכתב הבהרה שיקרי שכביכול אינו מכשיר את כל גיורי צה"ל - עקב האיומים וההבהרה השקרית פירסמו הבר"צ העה"ח בי"ז אדר שההפגנה נדחתה אחרי שקיבלו הבהרות בכתב.

אחרי הצלחת בריוני הרבנות להשתיק את המחאה, נעלמו במטה קסם כל הבעיות בכשרות ובאישור נישואין של העדה החרדית, וכמו כן נשארו "בכשרותם" כל "גיורי" צה"ל, לשמחת לבם של השועלים המחבלים בכרמים, רשעי "הרבנות הראשית לישראל"....

לאחרונה התפרסם בתקשורת, שהרה"ר מצגר מתהדר בעובדה ש"הרבנות הראשית" היא לא חרדית אלא ציונית, ומצאה "פתרונות הלכתיים" לגיורים בצה"ל ולחפירת הקברים בב"ח ברזילי באשקלון (על פרשה כאובה זו ראה להלן אות ד). אלו הם פניה האמיתיים של "הרבנות הראשית" - גאווה בעקירת יסודי התורה....

- 6 -

"רבנים ראשיים" - חופרי קברים

בכל הדורות התואר השפל ביותר אצל יהודים היה "מחטטי שכבי" - חופר קברים, שאפילו עוברי עבירות חמורות התביישו בזה וניסו להעלים את הפשטת המתים ופגיעה בכבוד המתים שהם עושים למטרת כסף (ראה ברכות נו:).

בימינו נפל דבר בישראל, בניסן תשע"א נתגלו קברים באשקלון במקום המיועד לבניית חדר מיון מוגן. גדולי פוסקי דורנו שליט"א, שלחו מומחים מטעמם והם קבעו שמדובר בקברי יהודים ואסור לפנותם. אולם פקידי המדינה "הרבנים הראשיים לישראל", "קבעו" שזה קברי גויים, ומכיון שמדובר בבית חולים ופיקוח נפש "התירו" לפנות את הקברים. המציאות היא שכבר קרוב לשנתיים שעדיין לא החלו לבנות שם חדר מיון.

עץ עתיק שעמד במרכז השטח, עיכב את התוכנית יותר מחצי שנה, עד שהרשות הממונה לפנות עצים ביצעה את הפינוי בזהירות מירבית "לכבודו של העץ". איש לא זעק "פיקוח נפש" נגד רשות העצים, רק את המתים פינו מקברם מידית במבצע בזק, כנראה הערך שלהם במדינה הוא פחות מעץ עתיק....

מתברר מעבר לכל ספק, שלא מדובר "בפיקוח נפש" אלא רק "ברבנים ראשיים" בלי דעת, ש"בפסקם" הוציאו את המתים ממנוחתם אחרי אלפיים שנות קבורה, "וזכו" לתואר השפל "מחטטי שכבי", בשביל לעמוד בדרישת השלטונות הכפרניים, נותני מימיהם ולחמם.

הגרי"י טויבאס שליט"א מחשובי הרבנים בארץ הקודש, הפועל להצלת קברי ישראל ברומניה מחילול, סיפר ברבים מעשה מזעזע שאירע לאחרונה.

לפני שנה נתגלה קבר אחים ברומניה שבו נקברו כמאה יהודים שנרצחו בשנת תש"ד ע"י הגרמנים ימ"ש. האיזור היה מיועד לבנייה והשלטונות הרומניים חשבו לפנות את קבר האחים ממקומו. הגר"י טוביאס דיבר מידית עם שגריר רומניה בישראל והעמידו על חומרת המעשה. אולם לתדהמתו השגריר השיב: "מה שלא הצלחתם באשקלון, אתם דורשים מאתנו ברומניה". הגר"י טוביאס השיב לו מידית: "פשע אחד לא הופך לצודק את הפשע השני". ובסייעתא דשמיא קברי הקדושים ניצלו ונשארו במקומם.

גדולי ישראל בדור הקודם ובראשם מרן הגר"ז מבריסק זיע"א - מסרו את נפשם להצלת קברי ישראל מהחילונים, ובדורנו צריכים גדולי ישראל למסור נפשם להצלת קברי ישראל מידיהם של "הרבנים הראשיים" עוקרי דת קודש...

"הרבנות הראשית" נהפכה "לאור לגויים" בזלזול "בחיטוטי שכבי". בושנו מכל עם, שמה שהבינו הגויים ברומניה, לא מבינים "הרבנים מטעם" בישראל...

חשוב לציין, שעפ"י "חוקי המדינה" (2/א) כשיר להיבחר רב ראשי לישראל, דיין, רב עיר או שיש לו כשירות לכהן כדיין, רב עיר "או שהמועצה (מועצת הרה"ר) קבעה שהוא גדול בתורה". עם הארץ רשמי, שמעולם לא החזיק במשרת רב עיר או דיין, יכול להתמנות ל"רב ראשי" כאשר יקבל מהפוליטיקאים השולטים במועצת הרה"ר, "תעודת גדול בתורה". וכאשר יעלו על הפרק שאלות קשות בענייני גיטין וקדושין, ממונות ונפשות, קבורת מתים וחיים - העם הארץ שנתמנה ע"י הפוליטיקאים יהיה הפוסק והמכריע, זהו דמותה של הרה"ר....

אשקלון כמשל, הוא דוגמא לאטימות לב, להעדר יראת שמים מינימאלית של "הרבנים הראשיים", מועצת הרבנות הראשית, ושאר "כלי הקודש", המכהנים במערכת המושחתת הזאת. ומלבד כל האמור בספר "משפטי ישראל", עובדות אלו לבדם מוכיחות כמאה עדים, שההולך לדון בפני "הרבנות מטעם" בממונות וגיטין, הרי זה כהולך לערכאות של גויים, ומרשעים יצא רשע.

קבורת חמור – בחסות "הרבנים הראשיים"

בכל ימות עולם נקברו מתי ישראל בקרקע עולם, על פני השדה, או במערות שבתוכם חפרו כוכים, והמתים נקברו בקרקע עולם בדוקא, כמבואר בש"ס ופוסקים.

במדינת הרשע המכונה "ישראל", במסווה של מצוקת קבורה, החלו "בקבורה רוויה".

קיימים שני "שיטות" "לקבורה רוויה". הראשון, יציקות בטון שמשאירים בהם חללים להכנסת המתים, שבמרמה הם מכנים אותם כוכים, כביכול כבזמן הגמרא, כאשר המציאות הפוכה, המתים נקברים בתוך יציקת בטון, ואין להם שום קשר לקרקע עולם. גדולי הפוסקים בדורנו התריעו ופסקו שכוכי הבטון, דינם כקבורה בבית, ואין להם דין קבורה כלל.

הצורה השניה "בקבורה רוויה", בניינים עם קומות. והנה בתחילת הדרך התחייבו ב"רבנות הראשית" שכל קבר יהיה לו חיבור כל שהוא לקרקע עולם, דרך חללים בצידי הקבר שיהיו ממולאים בעפר עד קרקע עולם. וגם על זה כתבו גדולי הפוסקים דאינו נחשב לקבורה כדין, וחובה לקבור בקרקע עולם ממש, שרק כך מגיע המת למנוחתו הראויה.

כיום התברר, שגם הבטחתם לחיבור הקומות לקרקע עולם לא קוימה, והמתים נקברים בבניינים עם קומות שאינם קשורים לקרקע עולם, שדינם ברור כקבורה בבית, ר"ל. כל מעשי הח"ק הקוברים בכוכי בטון או בקומות בניינים נעשים עפ"י "פסק" הלכה של "הרבנים הראשיים לישראל".

המעוניין כיום להיקבר כדין בקרקע עולם ע"פ השדה, צריך לשלם 13 אלף שקל. בשנה האחרונה אירע לא פעם שמשפחות שילמו 13 אלף שקל לקבורה כדין ע"פ השדה, ונתגלה להם שהח"ק קברה אותם בכוכי בטון או בקומות בניינים. גדולי הפוסקים שליט"א, הגר"ש ואזנר הגר"נ קרליץ ועוד רבים הורו

למשפחות אלו להוציא את הנפטרים "מקברם" המדומה, ולהעבירם לקבורה כדין כמקדמת דנא. בזיון החיים והמתים זועקים עד לשמים.

כידוע יהודים זקנים בכל העולם בוחרים לגור בא"י באחרית חייהם, כדי לזכות ולהיקבר באדמת הקודש, ובמצב היום רבים הסיכויים שלהם להיקבר בקבורת חמור בכוכי בטון או בנייני קומות, ואם היו נשארים בחו"ל היו נקברים כדין.

מתברר ש"הרבנים הראשיים" מתנכלים לא רק למתים בדורות הקודמים ("אשקלון"), אלא גם למתים בני דורנו ("קבורה רוויה"). הם מתנכלים ומתאכזרים ע"י "הפסקים" שהם מנפיקים כרצון "הפריץ" ממשלת הרשע הישראלית, הם מתעללים במתים שבעל כורחם נקברים בארץ ישראל בכוכי בטון ובנייני קומות, ואין מנוחה לנשמת הנפטרים כאשר לא נקברו כדין כידוע מהספרים הקדושים.

באטימות ליבם, "הרבנים הראשיים" לא מרשים ליהודי בישראל להיקבר על פי אמונתו.

בורא עולם ברחמיו מכריז (שמות א, יב): "וכאשר יענו אותו, כן ירבה וכן יפרוץ". ולא ישלטו בני עוולה ומרשעי ברית בנחלת ה', וזרחה ליראי ה' וחושבי שמו "שמש צדקה ומרפא בכנפיה", "וכל הרשעה כעשן תכלה, כי תעביר ממשלת זדון מן הארץ".

- 1 -

הבדלו מתוך העדה

אם בעבר ישנם שחשבו ש"הרבנות הראשית" ומוסדותיה הם הרע במיעוטו לציבור החילוני, מתברר ש"הרבנות הראשית" היא לא "הרע במיעוטו" לציבור החילוני, אלא "הרע במיטבו" - בהכנסת גויים וממזרים בכרם בית ישראל.

הגיע הזמן לסדר "ספר יוחסין" וקהילות נפרדות - לציבור החרדי ולציבור שומר תורה ומצוות, חובת השעה להבדל מתוך עדת החטאים המדרדרים את עם ישראל למדרון - ויפה שעה אחת קודם.

דינים העולים מסימן זה

א. "הרבנות הראשית" ומוסדותיה נהפכו בדורנו למחריבי היהדות, הדבר מתבטא לא רק בכפיית גיטין שלא כהלכה וגזל ועושק הבעלים, אלא גם בשערוריית גיורי הכזב ע"י הקמת "בתי דין מיוחדים לגיורים", ורק לאחרונה פורסם ע"י רב דת"ל שעמד בראש מערכת זו, שהם "גיירו בשנים האחרונות חמישים אלף גויים". וכמו"כ בצה"ל גיירו אלפי חיילים שקבלת עול מצוות היחידה שהכירו הוא השירות בצה"ל... (אות ג)

ב. התואר השפל בכל הדורות היה "חיטוטי שכבי", ברנש החופר קברים ופוגע בכבוד המתים. באשקלון נתגלו קברים, ובהוראת גדולי דורנו נפסק שהם קברי ישראל והפגיעה בהם אסורה. אולם ב"רבנות הראשית" "קבעו" שזה קברי גויים "והתירו" לפנותם מפני פיקוח נפש. (הקברים היו במקום המתוכנן לחדר מיון ממוגן, הצעה מעשית לבנות את "המיון" בשטח קרוב ללא קברים נדחתה בעקשנות ע"י הרה"ר).

המציאות הכאובה היא, שעברו שנתיים ועדיין לא התחילו לבנות באשקלון חדר מיון, אבל את הקברים כבר עקרו מזמן לתפארת הרה"ר בישראל חופרי הקברים... (אות ד)

ג. גם במתים של דורנו פוגעים "הרבנות הראשית", הם התירו קבורה רוויה בבנייני קומות, או יציקת כוכים, נגד פסק הלכה של פוסקי דורנו שאין לזה דין קבורה כלל.

המעוניינים להקבר כדין בקרקע עולם ע"פ השדה, צריכים היום לשלם 13 אלף שקל.

בספרים הקדושים מוזכר שאין מנוחה לנשמת הנפטרים כאשר לא נקברו כדין, "וקבורת החמור" של יהודים בארץ ישראל הנעשית בחסות "הרבנות הראשית", זועקת עד לשמים. (אות ה)

ד. מתברר "שהרבנות הראשית" היא לא "הרע במיעוטו" לציבור החילוני, אלא "הרע במיטבו" - בהכנסת גויים וממזרים בכרם בית ישראל. פתיחת ספרי יוחסין לציבור החרדי והדתי הוא חובת השעה.

סימן כב

**קווים לדמותם ההרסנית
של "בתי הדין הרבניים" בדורנו**

- א -

גזלנים ומוסרים נפשיות לשמור

לפני תשעים שנה ביסוד הרבנות מטעם ע"י השלטון הבריטי והחילונים, "הדיינים מטעם" לא היו אמורים רשמית לשמש כמוסרים לערכאות ומשטרה. ואע"פ כן גדולי ישראל יצאו נגדם במלחמת חורמה, וגזרו תענית על יסוד הרבנות מטעם, "ובתי דיניה" (ראה בהרחבה לעיל סימן יא).

מיום יסוד המדינה על ידי פורקי העול בתש"ח, וביתר שאת בדורנו, "הדיינים מטעם" מחוייבים מטעם השלטונות למסור את ממונם גופם ונפשם של יהודים לערכאות ולמשטרה.

ברוסיה לפני כמאתיים שנה, הצאר האיום אלכסנדר הראשון קבע בחוק למנות "רב מטעם", שהיה אחראי על הקידושין והגירושין, מילה והלויית המת, וכמובן על רישום הנולדים והנפטרים. באופן לא רשמי היו "הרבנים מטעם" משמשים כמוסרים ומלשינים. בשנים מאוחרות יותר אף נקבע בחוק שחובת ה'רב מטעם' להלשין על המלמדים שפועלים בעירו בלי רשיון.

לבושתינו "הדיינים מטעם" בדורנו, גרועים עשרת מונים "מהרבנים מטעם" של הצאר הרוסי האיום. כי הרבנים מטעם ברוסיה היה להם אפשרות מוגבלת להזיק, ובדרך כלל צימצמו את "רבנותם" ברישום לידות ופטירות ועוד כמה טקסים יצוגיים. אבל "הדיינים מטעם" בדורנו שולטים בפועל על הגיטין וקידושין, ועל ידי כך הם נהפכו לתעשיית מוות של מסירת יהודים לערכאות ומשטרה.

נזקי הממון "בבתי הדין הרבניים" הוזכרו בהרחבה בפרקי הספר "משפטי ישראל", וכוללים: "פסקי" מזונות, חלוקת רכוש, ירושה - שנעשים היפך התורה וההלכה, כפי דרישות מנהלי המדינה.

נזקי גוף - צווי הבאה למי שלא מתייצב לקריאת "קודשם" במזיד או בשוגג, שנעצר ע"י שוטרים. **צווי מאסר** במטרה לכפות גיטין, או כדי לאלצו לשלם את "פסק המזונות" המופרז שקבעו בריוני הרבנות.

מאסר בכלא - שיש בו נזקי הגוף והנפש, שרבים מהנאסרים נכנסים לדיכאון, לא מעטים מתאבדים, ורבים אחרים נפגעים קשות בגוף ובנפש ע"י "חבריהם" האסירים הפליליים או ע"י הסוהרים. התייחסות הרבנים מטעם לבית הכלא כבית מלון, הם שקר ועיוורון שמקורו "שוחד יעוור". (וראה באריכות סימן א אות ג בהערה 1), הרי מסירת גוף ונפש לערכאות.

הרחקת הבעל "ומשמורת הילדים" תוך כדי הסתמכות פושעת על גורמי רווחה וסעד, כאשר נשים הרחוקות מתורה כותבות המלצה לבי"ד, והם סומכים עליהן כתורה מסיני. ההרס הרוחני שנגרם למשפחה ובמיוחד לילדים שרבים מהם יוצאים לתרבות רעה בעקבות פירוק המשפחה הזדוני. כאשר לא מעטים המקרים שבי"ד קובע את גורלם של הילדים למוות רוחני, בנתינת יד לגורמי הסעד למוסרם למשפחות או "מרכזי חרום" שסופם חטא ועוון. אלפי נשמות נמסרו לשמד ע"י "בתי הדין הרבניים", עוקרי דת קודש. בהמשך הדרך ילדים אלו הורסים גם חברים ממשפחות שלא התפקדו, והכל "בזכות" רשעי בתי"ד הרבניים.

דינם של "הדיינים מטעם" ומועצת הרבנות הראשית, נקבע לדורות כמוסרים ומלשינים. מעדויות וברורים עולה, שכמעט כל "הדיינים מטעם" הם מוסרים שפלים, של ממונם גופם ונשמתם של יהודים, "וצא טמא תאמר לו".

לגלח את זקנם של "עצי אשירה"

במסכת סנהדרין (ז:) קובעים חז"ל: "כל המעמיד דיין שאינו הגון, כאילו נוטע אשירה בישראל" וביאר רבי חיים מבריסק זיע"א, מדוע מדמים דיין שאינו הגון לאשירה בדוקא? משום שכל עבודה זרה ניכרת היא לכל בצורתה המיוחדת, אבל אשירה הוא עץ ככל העצים, שמצורתו החיצונית לא מכירים שהוא עבודה זרה. בדומה לזה הוא דיין שאינו הגון הלבוש בחיצוניות באיצטלא דרבנן, ובפנים הוא נגוע. ומכאן סכנתו המרובה, שעלול הוא להטעות את הרבים הרואים לעיניים ולא ללב. (וראה בסוף פרק כד על גודל העוון של המסייעים במינוי דיינים שאינם הגונים).

"הדיינים מטעם" סכנתם מרובה, בשל "הבגדי עבודה" שהם לובשים - "פראק וזקן". הסכנה מהם תקטן רק כאשר יגלחו את זקנם ויקצרו את בגדיהם וידאו את פרצופם האמיתי. רק כאשר יקרעו מעליהם את המסכה, ויתגלו בקלונם כגזלנים, חמסנים, משמדי ילדים, הרחוקים מקדושה בחייהם האישיים (ראה בהרחבה להלן), רק אז יונח לציבור החרדי, הדתי והמסורתי בארץ הקודש, "מהדיינים הבריונים" המכהנים "בבתי הדין הרבניים".

אין מנוס מלקבוע ברורות, ש"בתי הדין הרבניים" משמשים כגייס חמישי בציבור החרדי, והם משתפי הפעולה המשליטים את החילונים על תחומי החיים הרגישים ביותר, גיטין וקדושין, שלמות הבית היהודי וחינוך הילדים. תמורת פרנסה וכבוד מדומה, הם מכלים כל חלקה טובה.

איש לא יכול להיות בטוח מנחת זרועם של "בריוני הרבנות", העלולים לפגוע בו בקרוביו ובידידיו. יוקעו הבוגדים, ויפה שעה אחת קודם. חובה עלינו להעמיד נבלים אלו במקומם לפני שיפשטו ידיהם לטרף.

"דיינים מטעם" – הצופים בתועבה

לא באנו בדברינו להתייחס לאחוזים גבוהים מקרב "הדיינים מטעם" הקוראים רשמית עיתונות חילונית מתועבת, שעוונם גלוי וידוע ומפורסם בקרב ישראל, ונקוה שציבור היראים מספיק מחוסן שלא ללמוד קולא בזה ממעשי אותם "רשעים מטעם" הקוראים בזדון ובמצח נחושה עיתונות חילונית, ר"ל.

אולם גם הדיינים שמוחזקים בציבור לכשרים, ועיתוני תועבה לא יכנסו לביתם, מכח תפקידם לעיתים קרובות הם צופים בתועבה, כשמקבלים חומרים מצולמים מחוקרים על עבירות שיש בהם חיוב מיתה של האשה, כדי שיוכל בעלה לגרשה עפ"י החוק בעל כורחה.

מי התיר להם דבר ערוה שכזה, "וכי אומרים לו לאדם חטא כדי שיזכה חברך" (שבת ד.), וכן נפסק להלכה בשו"ע (או"ח סימן רנד, ו) שאין אומרים לאדם חטא באיסור קל כדי שינצל חברך מאיסור חמור, וק"ו בנידו"ד שראיית תועבה הוא איסור חמור של "ולא תתורו" שנאסר אף בראיית תמונות, כפי שהאריכו האחרונים ואכמ"ל. [וכידוע ברוב המקרים אינם מתייחסים כלל לתמונות למעשה, מפני פחדם "מארגוני הנשים" והסתכלותם הוא להנאת עריות בעלמא. מלבד זאת, אפילו כשיש שני עדים כשרים שחטאה, גם כן הכפייה אסורה – ראה לעיל בפרק ו, ה בהערה 35]

מלבד זאת אין שום ערך הלכתי לתמונות לקביעת ההלכה, והסתאבות "הדיינים מטעם" בראיית תועבה, מקורה ביצר הרע בלבד, ברצון פנימי טמא.

הנימוקים לקביעה שאין לפסוק הלכה עפ"י תמונות הם שניים:

1. האפשרות לערוך תמונות.
 2. תמונות אינם עדים, אלא "ידיעת" המעשה בלבד, ואין להם שום תוקף הלכתי לאסור את האשה, וכדלהלן.
- הנימוק הראשון: מבחינה מציאותית, ניתן כיום בקלות לערוך תמונות, ולשנות את כל התוכן שלהם, ומראה העיניים בתמונות המובאות לפנינו, אינה משקפת תמיד את המציאות העובדתית. ולכן אין בתמונות שום תוקף לאסור

אשה על בעלה. [ואפילו נקח שני חוקרים שיעידו שלא ערכו את התמונות וכו', הרי רובם פסולים לעדות משום שהם מחללי שבת, גזלנים או שאר עבירות. ועוד כיון שיש להם מעדות זו טובת הנאה, הם פסולים לעדות, ראה שו"ע (ח"מ סימן לז, א) ובסמ"ע ובש"ך (שם). וכל חוקר המקבל ממון יש לו אינטרס לתת ללקוח את מבוקשו, ובודאי פסול משום נוגע].

וחובה לציין, שבבדיקת פוליגרף יש טעויות בשלושים אחוז לפחות, ותלוי בשיקול הדעת של מעבד הנתונים, ואין לזה שום תוקף הלכתי, ואפילו "בדיניהם" אין מחייבים כיום להיבדק בפוליגרף, מאחר שאינו מהווה בירור גמור, ורק ה"דיינים מטעם" ראינו שמסתמכים על בדיקה זו וכופים להיבדק בה, וגרועים משופטי הערכאות.

הנימוק השני: תמונות אינם עדים, אלא ידיעת המעשה בלבד - דלדין עדים צריכים: שני אנשים כשרים, ושיעידו בעצמם, "מפיהם ולא מפי כתבם" (שו"ע חו"מ סימן כח, יא) ושיהיה עדות שאתה יכול להזימה (גם בממונות, עיין חו"מ ש"ך לג, טז). וכל התנאים האלו לא קיימים בתמונות.

בדיני ממונות מצאנו (שבועות מד: ושו"ע חו"מ סימן צ, טז) שמועיל עדות ידיעה, הגם שלא ראה את כל המעשה, כגון: ראו עדים שנכנס לבית חבירו שלם ויצא חבול, במקום שאין יכול לחבול בעצמו, שחייב השני בתשלומים עפ"י עדות זו.

וכתב ביד רמ"ה (סנהדרין לז: ד"ה ומתמהינן) שמקור דין זה דבממונות מהני "עדות ידיעה", הוא רבי יוסי הגלילי. (בשבועות לג:). **אולם בדיני נפשות צריך עדות ראייה בדווקא, יעו"ש.**

ותמונות אינם ראיית המעשה, כיון שהמעשה המצולם בתמונות היה בעבר ואינו קיים בהווה כלל, המסתכל בתמונות אינו רואה מעשה, אלא רק גילוי וידיעה של המעשה בעבר, מאחר שהחומרים הכימיים שבתמונה משקפים רק את המציאות האמיתית שהיתה בעבר, בשעה שהם צולמו. וע"כ גם תמונות שלא עברו עריכה ועיבוד, הגדרתם ההלכתית "עדות ידיעה" (ולא עדות ראייה).

ומעתה, אם נחשיב את "לאסור אשה על בעלה" כממונות, לכאורה אפשר לסמוך על תמונות כ"ידיעת המעשה".

והדברים טעות, "דבעדות ידיעה" הנזכרת בגמ' ובשו"ע הידיעה מבוססת על ראיית חלק מהמעשה (ראוהו נכנס שלם ויצא חבול), ובאופן זה לומדים מריה"ג דמהני העדים לחייבו ממון "בעדות ידיעה". אבל בתמונות שאין אפילו ראייה חלקית של המעשה עצמו, אין לזה דין "עדות ידיעה" הנלמד מר"י הגלילי - ואינו מועיל מבחינה הלכתית כלל. וחילוק זה מוכח להדיא מדברי הברכי יוסף (חו"מ סימן לה, ס"ק יא), ראה בהרחבה בהערה⁶².

והאמת שדעת הרבה ראשונים ופוסקים "שלאסור אשה על בעלה" הוה כדיני נפשות ולא כממונות, ובעדות נפשות לכוליה עלמא צריכים ראייה של כל המעשה בדווקא (ולא מועיל ידיעה המגיעה ע"י ראיית חלק מהמעשה).

דהנה בטעם הדין "דלאסור אשה על בעלה" צריכים בי"ד לחקור העדים בדרישה וחקירה, הביא בבית יוסף (אבה"ע סימן יא) שני טעמים. הטעם הראשון, המבואר ברשב"א (ח"ג סימן קיא) וברא"ש (כלל מו, א), בתוספות (מכות ו.), באגודה ובר"ן - דלאסור אשה על בעלה הוה כדיני נפשות. [ואף שאין היום סנהדרין, כיון דבעיקרא דמילתא הוא עבירה שיש בה מיתה צריך דרישה וחקירה, כן מבואר בפ"ת אבה"ע סימן יא סקט"ז]. וטעם שני, הביא הב"י בשם המרדכי ותוס' בסנהדרין (ת.), דחשיב כממונות, ומ"מ צריך דרישה וחקירה, דכל הטעם שפטרו בממונות מדרישה וחקירה כדי שלא תנעל דלת בפני לוויים, אבל "לאסור אשה על בעלה" שאין בזה הטעם דנעילת דלת, אף דחשיב ממון צריך דרישה וחקירה.

62 הברכי יוסף (שם) דן על שני עדים שראו אותם דרך מראה שעוברים עבירה, האם אפשר לפוסלם לעדות כעובדי עבירה עפ"י הראייה במראה. והביא שהכרעת האחרונים שאין ראייה דרך מראה פוסלת לעדות. ונסתפק בדבריהם, האם דינם נאמר דווקא באופן שלא ראו ברור דומיית דראיית דמות הלבנה דרך עששית (דר"ה כד). אבל כשרואים בבירור מודים שסומכים על ראייה זו, או דבכל גוונא לא מהני. וספיקו דהברכ"י הוא האם סגי שיראו המעשה דרך כלי עזר כמראה, או שצריך לראות את המעשה ישירות, בלי אמצעי עזר.

וספיקו של הברכי יוסף צ"ב, שהרי ראייה ברורה ע"י כלי עזר גם אם אין לה דין ראייה שיועיל עכ"פ מדין "ידיעת המעשה". ואין ליישב הברכ"י דפסול עדות בעבירה הוא דווקא בעבירה שיש בה מלקות (כמבואר בחו"מ סימן לד, ב), ומלקות הוא כדיני נפשות ובהם לא מהני "עדות ידיעה" וכנ"ל מ"היד רמ"ה". וזה אינו, דהא פסול בעבירה נאמר גם "בגזול" שאין בו דין מלקות ואע"פ כן פסול מהתורה לעדות. וכן בשאר עבירות שאין בהם מלקות פסולים לעדות עכ"פ מדרבנן כמבואר ברמ"א (חו"מ סימן לד, ב), והברכ"י דיבר בסתמא גם על פסול בעבירה מדרבנן.

ומוכח מהברכי יוסף כמש"כ, שידיעה שאינה מבוססת על ידי ראיית חלק מהמעשה אין לה שום תוקף הלכתי. ולכן לפי ההכרעה שראייה דרך כלי עזר אין לה דין ראייה, אין לדון שיועיל מדין ידיעה, כי בלא ראיית חלק מהמעשה, אין לידיעה תוקף הלכתי.

והבית יוסף נראה דנקט לדינא כדעת הרא"ש והרשב"א וסייעתם, ד"לאסור אשה לבעלה" הוה כדיני נפשות. דהביא דרוב הראשונים ס"ל כרא"ש ורשב"א, דראה בב"י (ח"מ סימן ל, ז) הביא כן בשם הר"ן, וכן בב"י באבה"ע (ס"ס קנד) הביא כן בשם האגודה, וכן דעת הנימו"י בשם הרמב"ן (ראה בהערה). וא"כ בוודאי דלפי כללי הפסיקה בב"י דעתו לדינא כרא"ש ורוב הראשונים, דהוה כדיני נפשות⁶³.

וכן מבאר הב"ש (באבה"ע סימן יז, ס"ק סג) את פסק השו"ע (שם סימן יא, ד) שלאסור אשה על בעלה צריך דרישה וחקירה של עדים - דס"ל לשו"ע כרשב"א

63 מרן הבית יוסף יסד לנו בהקדמה לספרו את כללי פסיקתו, דסומך על שלשה עמודי הוראה - הרי"ף הרמב"ם והרא"ש. וכשאף אחד מעמודי ההוראה לא גילה דעתו, פוסק לפי רוב הראשונים, ומזכירם בשמותם: רמב"ן רשב"א ר"ן מרדכי וסמ"ג. ונמצא שבנידוד בד"ק "לאסור אשה על בעלה" שמצאנו לאחד מעמודי ההוראה הרא"ש, שפוסק דהוה כדיני נפשות, וכן דעת רוב הראשונים שהם הרשב"א, הר"ן, תוספות (במכות), נימו"י בשם הרמב"ן (ראה בהרחבה להלן ביאור דעת הרמב"ן) והאגודה - א"כ ברור ופשוט שלפי כללי הפסיקה הכרעת הב"י "שלאסור אשה לבעלה" הוה כדיני נפשות. וכן מוכח מהב"י (ח"מ סימן ל, ז) שבסוף דבריו כותב "דכל שאינו דיני נפשות ממש, אע"ג דנפק"מ לדיני נפשות מצטרפים, הכי נקטינן", והוא ממש כשיטת הרשב"א שהעתיקו הב"י (אבה"ע סימן יא) דבעדי טומאה שדנים על נפשות ממש, העדות צריכה להיות כדיני נפשות ובגיטין וקדושין שרק יכול להגיע לנפשות, ואינו נפשות ממש, הוה כדיני ממונות. והנה מש"כ שכן דעת הנימו"י בשם הרמב"ן "דלאסור אשה לבעלה" הוה כדיני נפשות, הוא עפ"י האחרונים - הב"ש (אבה"ע סימן יז ס"ק סג), המהרי"ט (ח"ב אבה"ע סימן לח), שו"ת בית יוסף (דיני קדושין סימן ד), שמבארים את דברי הרמב"ן, דבאשה שמת בעלה במדינת הים הגביית עדות היא בשביל להגבותה כתובה ולכן הוה כדיני ממונות, ואף שלאחר מכן אנו מתירים לה להנשא ע"י עדות זו, לא חשיב דיני נפשות, מתרי טעמי: כיון שעכשיו אנו דנים רק על הממונות (כתובה), ועוד שבפועל כיום שאין סנהדרין אשה שנאסרת לבעלה אין בה חיוב מיתה, ע"כ חשיב כממונות. אבל כשהעדות היא בשביל "לאסור אשה לבעלה" בלבד, כיון שלממונות אין נפק"מ בעדות זו (דאם נאסרת אין לה כתובה, ואם לא נאסרת והיא אשתו, ג"כ אין גובה כתובה בעודה תחתיו), וכל הנפק"מ בעדות הוא רק לענין נפשות בלבד, ולכן אף שהוא נפק"מ רק לאחר מכן וגם לא נוהג היום מיתה בפועל, מ"מ כיון שהוא עבירה שיש בה מיתה דיינינן לה כנפשות. ולהאמור נחא סדר הדברים בב"י (אבה"ע סימן יא), שבין דברי הרא"ש והרשב"א דס"ל דהוה כדיני נפשות, הביא את הנימו"י בשם הרמב"ן, וכוונתו כמבואר, דרק לענין עדות אשה שמת בעלה הוה כממונות, ומינה דייקנן "דלאסור אשה לבעלה" הוה כנפשות וכמש"נ בשם האחרונים. והסמ"ג וההג"מ שהעתיקו את דברי ר"ת "שלאסור אשה על בעלה בעינן דרישה וחקירה" - לא נכנסו בטעם הדין אם ר"ת הוא כממונות או כנפשות, וע"כ אין ללמוד מה דעתם בזה. ונמצא שרק המרדכי והתוספות (בסנהדרין) הם היחידים מהראשונים הסוברים "דלאסור אשה על בעלה" הוה כדיני ממונות. ורוב מנין ובנין של הראשונים שהביאם הב"י ס"ל דהוה כדיני נפשות, ונקט לדינא כוותיה. והרמ"א שסתם כב"י ולא הביא בספרו ד"מ דעות נוספות דס"ל כמרדכי ותוס' (סנהדרין). נראה שפסק ג"כ לדינא כב"י "שלאסור אשה על בעלה", הוה כדיני נפשות.

ודעימיה דהוה כדיני נפשות⁶⁴. וכן פסקו כרשב"א בשו"ת תורת אמת (למהר"א בן ששון, סימן יז), ובשו"ת רב פעלים (אבה"ע ח"א סו"ס ג') - דלאסור אשה על בעלה הוה כנפשות.

ולהאמור עולה, דגם אם לא ננקוט כחילוק שהוכחנו לעיל בברכ"י, להכרעת הראשונים והפוסקים דהוה כדיני נפשות, תמונות לא מועילות לבירור המציאות לאסור אשה על בעלה, כיון שבדיני נפשות לא מועיל "עדות ידיעה", רק "עדות ראייה" של כל המעשה, כמש"כ לעיל מהיד רמ"ה.

למותר לציין, "שדיינים מטעם" שעוברים בשאט נפש על איסור "ולא תתורו" בראיית סרטי תועבה (כנ"ל, וראה עוד בסימן טז, אות א), אע"פ שאיסור תורה זה אין בו מלקות, דהוה לאו שאין בו מעשה, מ"מ הם מחוייבים "מכת מרדות" כמבואר ברמב"ם (איסור"ב, כא, ב).

ופשוט שכל גיטיהם הנעשים בכפייה פסולים, כיון שהדיינים מטעם דינם כגזלנים (כמבואר בסימן א אות ה) ועל כן אפילו כפו גט על "מוכה שחין" וכדומה שמותר מדינא לכפותו, כיון שדין כפייה נאמר רק בבי"ד בדוקא, ולהנך בריוני ורשעי אין דין בי"ד כלל, א"כ בכל גוונא גיטהם בכפייה פסולים, כמבואר באה"ע סימן קלד, ה.

ואשרי בני ובנות ישראל השומעים לקול מורים, שאם נזקקים ח"ו לדון בגירושין, יפנו רק לבית דין כשר של החרדים לדבר ה', הפוסקים עפ"י התורה המסורה לנו מסיני. ומשה אמת ותורתו אמת, "ובתי הדין הרבניים" בדאיים ורמאים עוקרי התורה וההלכה ודת קודש.

64 והנה בח"מ (אבה"ע סימן יא סק"ז) חולק ע"ד הב"ש, ומדמה לפסק הרמ"א שעדי כיעור הוה כדיני ממונות ומהני עדות מיוחדת, דהו"ה עדי טומאה כדיני ממונות. אמנם בנוב"י (מהדו"ק סימן עב) דוחה דימויו לרמ"א, דעדי כיעור הוה כממונות כיון שאין בו מיתה ומלקות משא"כ עדי טומאה הוה כדיני נפשות.

דינים העולים מסימן זה

א. "בתי הדין הרבניים" נהפכו היום לגזלנים ומוסרי נפשות לשמד, הם "פוסקים" נגד התורה "בפסקי מזונות" "חלוקת רכוש", "ירושה". הם פוגעים בגוף "בצווי הבאה" "וצווי מאסר" למטרת כפיית גיטין, הם פוגעים בחינוך הילדים, ע"י הסתמכותם ע"י גורמי סעד ורווחה, שהוציאו ילדים רבים ממשפחות שהתפרקו בגירושין "למרכזי חירום", "משפחות אומנה" או מוסדות הרחוקים מחינוך הבית. מדובר באלפי נשמות של הילדים שיצאו לתרבות רעה מפירוק הבית הזידוני שנעשה ע"י "הרבנות".

ב. "בתי הדין הרבניים" משמשים כגייס חמישי בציבור החרדי והם משתפי הפעולה המשליטים את החילונים על תחומי החיים הרגישים ביותר, גיטין וקידושין, שלמות הבית היהודי וחינוך הילדים. תמורת פרנסה וכבוד מדומה הם מהרסים כל חלקה טובה.

ג. "דיינים ברבנות" מכח תפקידם צופים לעיתים קרובות בתועבה, על אף שאין שום ערך הלכתי לתמונות לקביעת ההלכה (ראה מקורות בפנים הסימן אות ג). ופשוט "שהדיינים" שעוברים בשאט נפש על איסור "ולא תתורו" חייבים "מכת מרדות", ולא ראויים לדון "ולהורות". [וזאת מלבד שדינם כגזלנים כמבואר לעיל בסימן א אות ה ואין להם דין בי"ד כלל].

סימן כג

עונש המונע פרסום מעללי "בתייה" הרבניים

- א -

על מה נחתם גזר דינם, וחרב בית המקדש

חכמנו זכרונם לברכה (במסכת גיטין נח.) בהביאם סיפור על הפסוק (מיכה ב) "ועשקו גבר וביתו ואיש ונחלתו", מגלים לנו על מה נחתם גזר הדין וחרב בית המקדש.

"מעשה באדם אחד שנתן עיניו באשת רבו ושוליא דנגרי הוה (רש"י, "לא היה רבו לתורה, אלא רבו לאומנות של נגרים"). פעם אחת הוצרך (רבו) ללות, אמר לו שגר אשתך אצלי ואלונה... אמר לו אשתי ששיגרתי לך היכן היא, אמר לו אני פטרתיה לאלתר ושמעתי שהתינוקות נתעללו בה בדרך. אמר לו מה אעשה. אמר לו, אם אתה שומע לעצתי גרשה. אמר לו כתובתה מרובה. אמר לו אני אלוך ותן לה כתובתה. עמד זה וגרשה, הלך הוא ונשאה. כיון שהגיע זמנו ולא היה לו לפרעו, אמר לו בא ועשה עימי בחובך. והיו הם יושבים ואוכלים ושותין, והוא היה עומד ומשקה עליהן, והיו דמעות נושרות מעיניו ונפלות בכוסיהן. ועל אותה שעה נחתם גזר דין. ואמרי לה על שתי פתילות בנר אחד (רש"י "אשת איש")."

חז"ל האריכו בתיאור המעשה לפרטי פרטים וסיימו אותו בקביעה חד משמעית - "ועל אותה שעה נחתם גזר דין". וכידוע כל הנכתב ומסופר וק"ו קביעה כזו נחרצת, הוא לימוד לדורות. מהו הלימוד שעלינו ללמוד ממעשה נורא זה!?

ורבינו המהרש"א מפרש על אתר דללישנא קמא לא עבר השוליא דנגרא עבירה עימה והיתה מותרת לו אחרי שנתגרשה, "אלא שעל אותה שעה שעסקו להסיתו לגרשה ולשעבד בו ע"י כתובתה נחתם גזר דין". וללישנא בתרא, עבר השוליא דנגרא עבירה קודם גירושיה, "שע"י זה אסורה לו גם אחר שנתגרשה,

נחתם גזר הדין. ונראה גם שעבירת יחיד היה, כיון שהיה בידם למחות ולא מיחו, נחתם גזר דין לכולם".

ודברי המהרש"א שברוח הקודש נאמרו נוקבים ותובעים. "בתי הדין הרבניים" נציגי הממסד החולני, במה הם עסוקים כל היום: "בכפיית גיטין" שלא כדין, "בהתרת" אשת איש להנשא לאחרים, ו"בשוד עניים" קבורת הבעלים במזונות מופרזים וגזילת רכוש. הרי לנגד עניינו התקיימו דברי חז"ל בשני הלשונות, עבירת אשת איש, והסתה לגירושין ושיעבוד הבעל.

וכאן זועקת השאלה "האיש אחד יחטא ועל כל העדה תקצוף" (במדבר טז, כב). והתשובה במהרש"א ברורה ומזעזעת: "ונראה גם שעבירת יחיד היה, כיון שהיה בידם למחות ולא מיחו, נחתם גזר דין לכולם".

וק"ו ב"דייני הערכאות" בדורנו שמאמללים בידיים אלפים ורבבות מישראל, שהשתיקה על מעשיהם מסכנת את כלל ישראל.

- ב -

חמור מכל העבירות – רשעות בפרהסיא

כשנעמיק בדברי גדולי הדורות בפירוש גמרא זו, נמצא מסרים נוספים. ביעב"ץ (בהגהותיו על אתר) כתב וז"ל: "נכתב בצידו, מכאן נראה ברור שיש עון שאינו מפורש ומבואר בשום מקום, והוא חמור מאד, ושנוי בעיני המקום יותר מעבירות חמורות, להעניש הרבים בעבורו בשביל שאין חוששים לו כלל, עם היותו מתנגד לשכל, והוא מפני שהיה דבר מתמיד בפרסום, בכלל דסני לך לחברך לא תעביד", עכ"ל.

היעב"ץ קובע: מה שנוי בעיני ה' יותר מעבירות חמורות, רשעות שנעשית בפרסום ובאופן מתמיד. וזה ההגדרה המדוייקת למעלילה הנפשעים והמרושעים של "בתי הדין הרבניים", וע"ז ח"ו אבדה הארץ, אם לא ניצור שינוי ציבורי.

בפירוש "העיון יעקב" מצאנו זוית נוספת לגמרא זו. וז"ל: "והיו דמעות נושרות מעיניו ונופלות בכוסיהם, ועל אותה שעה נחתם גזר דין. פירוש כי **שערי דמעה לא ננעלו**. וללישנא בתרא... פירוש ע"י שנשרו דמעות מעיניו מוכח שהתחרט על עיקר הגירושין שהיה בטעות, ויש אומדנא דמוכח טובא שאילו ידע שלא זינתה, ושיהא מוכרח להיות עבד עבדים בשביל כתובתה לא היה מגרשה. וא"כ נמצא שהגט פסול ונשארה אשת איש, וזה שתי פתילות בנר אחד".

לכמה שערי דמעה של בעלים ונשים, בנים ובנות, גרמו "בתי הדין הרבניים" בדיניהם הזידוניים. ועוד חמור מזה, לכמה הונאות והטעויות של בעלים - הפוסלים את הגט, אחראים ה"דיינים מטעם", לא יספר מרוב, ר"ל!

- ג -

טומנים ראשם בקרקע כבת יענה

מנסיון של שנים רבות, רבים טומנים ראשם בקרקע כבנות יענה, כביכול לא ראינו לא שמענו, ואין אנו מחוייבים לעזור. האמנם!?

כיהודים מאמינים בבורא שמים וארץ, בשכר ועונש. ובאמיתות התורה אשר נמסרה בכתב ובעל הפה לחכמי הדורות - יודעים אנו בלי שום ספק שהכרעת המהרש"א, היעב"ץ, וה"עיון יעקב", קובעת בשמים ובארץ, וככל היוצא מפיהם יעשה. כאשר גדולי הדורות פוסקים: שגם בעבירת יחיד כיון שהיה בידם למחות ולא מחו נחתם גזר דינם (מהרש"א), שרשעות בפרהסיה ובפרסום חמורה מכל עבירות (יעב"ץ), ו"שלשערי דמעות" ולהונאה בגיטין יש מחיר של חורבן ("עיון יעקב"). בלא שום ספק כך יתנהג בורא עולם עם בריותיו.

האם להתחמקות מעזרה לאותם בעלים הטובעים בים של צרות "בבתי הדין הרבניים", האם להתעלמות מדמעותיהם של הילדים שהוכנסו בעל כורחם לבוץ של הרס התא המשפחתי, בעקבות פושעי "בתי הדין הרבניים" - לא יהיה מחיר כבד ח"ו, מחיר של חורבן, ליחיד ולרבים, לשעה ולדורות...

וכל זה מלבד העבירות הנוראות הנעשות "בבתי הדין הרבניים" בצורה ישירה, הפוגעות בטהרה ויחוס עם ישראל לדורות.

במקום חורבן והריסת הדת - הפרסום חובה

וילנא שנת תרפ"ח-תר"צ הרוחות סוערות על נסיון הפגיעה בכבודו של רבי חיים עוזר גראדזענסקי זצוק"ל, גאון הדור ראש גולת אריאל.

משנת תקנ"א היתה מסורת בוילנא שלא למנות אב"ד או רב לוילנא, בגיל עשרים וארבע נתמנה רבי חיים עוזר למו"צ בוילנא, וכזה נשאר תוארו אף לעת זקנה.

בשנת תר"ע עפ"י דרישת הממשלה למנות "רב מטעם", שתפקידו היה רישומי נישואין, לידות ופטירות, ועקב ניסיון החילונים לבחור רב מטעמם, הסכים בדיעבד רבי חיים עוזר לבחור בהרב יצחק רובינשטיין מחניכי ישיבת סלבודקא, שהיתה לו תעודת בגרות, כ"רב מטעם" החרדים, וזאת לאחר שהרב רובינשטיין התחייב להצטמצם בתפקידו הרשמיים בלא להתערב בענייני הרבנות והקהילה.

שנים מספר שמר הרב רובינשטיין על הבטחתו, אך כאשר פרצה מלחמת העולם הראשונה ורבי חיים עוזר יצא לגלות, השתלט הרב רובינשטיין על מרבית המוסדות היהודיים בוילנא והשתלב ב"ועד הרבנים".

מוילנא פרצה סערת רוחות בגין כבודו ויקרו של רבי חיים עוזר ומשם התפשטה לכל תפוצות ישראל.

הפתיחה למאבק היתה ע"י ה"חפץ חיים", רבן של כל בני הגולה בן צ"א, שפרסם בעיתונות מחאה חריפה בשם "עלבונה של תורה" וקרא לכל החרדים בפולין שלא להבליג על הפגיעה בכבודו של רבי חיים עוזר.

ברם פרנסי וילנא היו אטומים, וביום א' כ"ב מר-חשון תרפ"ט בחרו רוב פרנסי הקהילה - שהיו נגועים בהשכלה - את הרב רובינשטיין כרב ראשי לוילנא. עיתוני הציונים והמזרחי לא הססו להטיח בחפץ חיים את האשמה כי נכשל ח"ו באיסור לשה"ר מחלוקת והלבנת פנים.

אבל החפץ חיים הגיב בחריפות על האשמות הללו ופרסם מודעה פומבית בעיתונות בה קבל על עצמו אחריות שעשה הכל כדין וכהלכה "שבמקום הריסת וחורבן הדת נעשה כל זה כהלכה".

לכל אותם יפי הנפש הסותמים אוזניהם באומרם: "לשון הרע לא רוצה לשמוע". "אל תדבר על בית דין" ועוד פנינים למיניהם. אנו מזכירים את פסקו של ה"חפץ חיים" זצוק"ל, הכהן הגדול מאחיו, ממוסרי התורה לדורות, שיש חובה של "לא תעמוד על דם רעך" ומצוות עשה של "ואהבת לרעך כמוך" אפילו בהצלה מנזק ממון וק"ו בנזק הגוף (ראה הלכות רכילות כלל ט בבמ"ח סק"ט, ובעשין או"ב, וכן בלשה"ר כלל י סק"א שיכול לספר לעזור לנפגע ולגנות המעשים הרעים בעיני הבריות. וראה עוד לשה"ר כלל ז' בבמ"ח ס"ק ח' לענין "סאני שומעניה"), וצורך ההצלה מתיר לכתחילה את שמיעת הדברים ופרסומם (ראה ח"ח לשה"ר כלל ו ס"ב).

ובפרסום מעללי ופשעי "בתי הדין הרבניים" שמדובר בהצלה ממכשילי הרבים באיסורי עריות החמורים, בודאי יש חובה עשרת מונים לפרסם הדברים, ולעזור לנפגעים.

ולכל החושבים שלום יהיה לי, כי בשרירות ליבי אלך. פטור אני מלעזור לנפגעים, פטור אני ממחאה ממרשעי ברית "הדיינים מטעם". ולא עוד, שהם מוסיפים חטא על פשע, והם ממשיכים לכבד ולגדל ולרומם את אותם "עצי אשירה" עוקרי היהדות. אוי להם ולנפשם בזה ובבא. אזהרת רבותינו המהרש"א והיעב"ץ והעיון יעקב, פסקו והכרעתו של ה"חפץ חיים" לא יחזרו ריקם, ואם לא ישובו בתשובה, יום הפרעון קרב, ח"ו. סופם להיפגע בעצמם או זרעם מה"דיינים מטעם" בהרס בתים וילדים, ובשאר מרעין בישין, ה' ישמרנו.

פסולי הממזרות לא יפסחו על איש. הגירושין קיימים גם במשפחות מעולות, וכשרובם פסולים מדין כפייה, הרי בדור הבא איש לא יוכל להמלט מחששות ממזרות. הבה נתעורר לפני שיהיה מאוחר ח"ו...

אין שלום לרשעים

יוקעו הבוגדים ממחננו, לא ניתן דריסת רגל בבתי הכנסת ובתי המדרש של הבני תורה "לדיינים מטעם" העוקרים תורה מישראל. לא יובאו בקהל חסידים, יגורשו מכל עדות ישראל, אשכנזים וספרדים כאחת.

לא יוזמנו לכנסים והרצאות, לא יצוטטו דבריהם בספרים, כי מרשעים יצא רשע. וכאשר הם יהיו מבוזים ומושפלים בכל המקומות שיראי ה' נמצאים, אולי ישובו חלקם בתשובה ויפרשו ממינות ד"בתי הדין הרבניים".

ובודאי שנצליח ע"י זה להציל רבים ממלתעות הרשע, ויראי ה' וחושבי שמו ואפילו אנשים דתיים לא ילכו "בערכאות הרבנות". "אז יבקע כשחר אורך", ובא לציון גואל במהרה בימנו אמן.

דינים העולים מסימן זה

א. במסכת גיטין (נח.) קובעים חז"ל שנחתם דינם של ישראל וחרב בית המקדש בעוון גזילת אשה מבעלה. וכתב המהרש"א "ונראה גם שעבירת יחיד היה, כיון שהיה בידם למחות ולא מיחו, נחתם גזר דין לכולם".

והדברים ק"ו, "דייני הרבנות" שמאמללים בידם אלפים ורבבות מישראל, בודאי שהשתיקה על מעשיהם מסכנת את כלל ישראל.

ב. פסק "החפץ חיים" (הלכות רכילות כלל ט ובבמ"ח ס"ק ט, בעשין או"ב, ובלשה"ר כלל י, יא) דאפילו בהצלה מנזקי ממון וק"ו מנזקי הגוף, יש חובה של "לא תעמוד על דם רעך", ומ"ע של "ואהבת לרעך כמוך".

ובפרסום מעללי ופשעי "בתי הדין הרבניים" שמדובר בהצלה ממכשילי הרבים באיסורי עריות חמורים, בודאי יש חובה עשרת מונים לפרסם הדברים ולעזור לנפגעים.

סימן כד

דייני אמת בגיטין – בראי הדרורות⁶⁵

– א –

דעת חז"ל על דיינים שאינם הגונים

בגמרא (קידושין ו, א): אמר רב יהודה אמר שמואל: כל שאינו יודע בטיב (בהלכותיהן, רש"י) גיטין וקידושין, לא יהא לו עסק עמהם (להיות דין בדבר, שמא יתיר איסור ערוה, וזהו עיוות שאינו יכול לתקן, רש"י), ע"כ.

עוד (שם, יג, א): אמר ר' אסי אמר רבי יוחנן, וקשין לעולם (דיינים המורים הוראה בעריות, ואינם בקיאים, רש"י), יותר מדור המבול, שנאמר, וגם דגי הים יאספו וגו', ואילו בדור המבול לא נגזרה גזירה על דגים שבים... ואילו הכא אפילו דגים שבים, ע"כ. [והובא בסמ"ג (עשין סי' מ"ח), וברא"ש (שם, פ"א סי' ד'), וביש"ש (שם פ"א, סי' ה')].

– ב –

מסדרי הגיטין חייבים להיות בקיאים בכל ההלכות עם טעמיהם

א) ברבינו ירוחם (תא"ו, נתיב כ"ב, ח"ב), ז"ל: דאפילו שאינו חסר לו אלא [ידיעת] דבר אחד שנחלקו בו התנאים, והאמוראים פסקו כאחד מהם, ולא שמע דברי [האמורא שפסק כאחד מן התנאים], לא יהא לו עסק עמהן... עכ"ל. ובספר המכריע (סימן טז, ד"ה גרסינן) הוסיף בזה"ל: ואין לומר, הנה אין לו לדיין אלא מה שענינו רואות [כלומר שמותר לו להורות לפי ידיעתו, בין רב למעט], שהרי אין לו עינים לראות ולעמוד על בוריו של דבר, ואיזה דין רשאי לדון בדבר שאינו בקי, הילכך לגבי דין ספיקא הוי, וספיקא דאורייתא, ואית לן למיזל לחומרא, ולא למיסמך אנפשין במילתא דלא קים לן, עכ"ל.

⁶⁵ רוב הפרק מתוך הקונטרס "תוקף הסכם" של הגראש"י גשטעטנער שליט"א ממונסי – עם הוספות מרובות.

ב) וכן נפסק להלכה בטושו"ע (אבה"ע סי' מ"ט, ס"ג), ז"ל: כל מי שאינו יודע בטיב קדושין לא יהיה לו עסק עמהן, להורות בהן, שבקל יכול לטעות ויתיר הערוה, וגורם להרבות ממזרים בישראל, עכ"ל. ובב"י (שם) הוסיף בזה"ל: וזהו עיוות שאינו יכול לתקן, עכ"ל. ובלבוש (אבה"ע סי' ק"כ, סי"א) כתב בזה"ל: ולפי שמאוד מאוד צריכין לדקדק בגיטין, הסכימו קדמונינו וגזרו שלא יתעסקו בנתינתו אלא הבקיאין בהן מאד, שלא ירבו חס ושלום ממזרים בישראל, שאם ישנה דבר אחד "מצווי הבעל" או מלשון הגט, הרי הגט בטל מעיקרו ואינו גט, והיא תנשא לאחר על פיו, והרי בניה מן השני ממזרים מאשת איש, עכ"ל.

ג) במבי"ט (ח"ב, סי' קע"ז), ז"ל: ובדיני גיטין וקידושין אמרו כל שאינו בקי בטיב גיטין וקידושין, לא אמרו כל שאינו בקי בגיטין וקידושין אלא "בטיב", שהם "דקדוקי הדעת" שלא יבוא להתיר אשת איש החמורה, והחכם שנמצא בסידור נתינת גט זה, היה לו לדקדק ולהסתכל במה שסידר שלא יארע בו שום "ספק", עכ"ל.

ד) במהר"ם גלאנטי (סי' ע"ב), ז"ל: כמו שאז"ל כל שאינו יודע בטיב גיטין וקדושין לא יהא לו עסק עמהם, צא ולמד לשון "בטיב" גיטין וקדושין, לא שיהיה מצות אנשים מלומדה, כי אם "בטיב", ב"דקדוקי גיטין וקדושין", שנקל ח"ו לטעות, עכ"ל.

ה) בדרכי נועם (אבה"ע, סי' ג'), ז"ל: ויש לדקדק מאומרם כל שאינו יודע "בטיב" גיטין וקדושין, לא אמרו כל שאינו יודע "דיני" גיטין וקדושין לא יהא לו עסק עמהם. כונתם בזה לומר, שאעפ"י שיודע דיני גיטין וקדושין, כגון ששמש וראה נתינת הגט, ויודע סדר הגט וכתבתו, וגם למד פסקי דינים של גיטין וקדושין. אמנם לא נתברר לו "טעמי הדינין", אלא הם שגורים בפיו מצות אנשים מלומדה, אין ראוי להיות לו עסק בגיטין וקדושין, כי מאחר שאינו יודע "טעמי הדברים" ו"שורש הדינין", בנקל יבא לטעות בכמה מלתי דאתרמי בסדר נתינתו וכתבתו, שרבו בהם הדקדוקים, ולא בא הכל בספרי הפוסקים.

לכן מי שיודע בטיב גיטין וקדושין "בטעמים", כל מה דאתרמי ליה יוכל ללמוד דבר מדבר, כפי טעמי הדינין שיודע. דאם לא נתברר לו טעמי הדינין, היאך יוכל ללמוד דבר מדבר, לא להקל ולא להחמיר, ואפשר שיטעה בדבר ולא ירגיש בו מחסרון ידיעתו טעמי הדברים. לכן אמרו כל מי שאינו יודע "בטיב"

גיטין וקדושין לא יהא לו עסק עמהם, כמו שכתב הריב"ש ז"ל, [ד]לא כל המצויין אצל גיטין בקיאיין ומומחין... עכ"ל.

א"ה: דבריו הללו הובאו בשו"ת ויקרא אברהם (בהקדמת קוני' שדה מגרש), ובשערי תורה (שו"ת סי' י', ד"ה ומה) קמסיים עלה: ודפח"ח.

ו) בהמקנה (קידושין שם, ד"ה תוס' ד"ה לא), ז"ל: אך ראיתי ספר שמות האנשים בשם גאון אחד, דאפילו אם אינו יודע בטיב "אחד" מהם [מן הדינים], לא יהא לו עסק אפילו במה דידיע, דגזרינן בהא דידיע, אטו הא דלא ידע, עי"ש.

וכעני"ז כתב בט"ז (אבה"ע סימן מט סק"א, והו"ד בב"ש שם סק"ד) שבגיטין חייב שידע את כל ההלכות על בוריין - ואם לא אסור לו לסדר גיטין.

ז) בטיב גיטין (להגר"ז מרגליות, שמות אנשים, ש' אות ד' שכנא), ז"ל: ובפרט בעניני גיטין, שצריך... להיות שופט ומדקדק בכל ענין הדק היטב, למען יצא הדבר מתוקן, ובספרי שו"ת בית אפרים הבאתי מ"ש הגאון מ' יושע ז"ל [א"ה בשיב יצחק (אבה"ע סי' מ"ט) כתב דמסתמא הכוונה על הגאון בעל מגיני שלמה], שלכן אמרו כל מי שאינו יודע "בטיב" גיטין וכו', ולא אמרו "הלכות" גיטין, אלא שזה אפילו בהלכות שחיטה, כל טבח שאינו יודע הלכות שחיטה כו', אך בגיטין אשכחן אתקין שמואל בגיטא וכו', ופירש"י... בגיטין בעינן למיעבד למיפק אליבא דכו"ע, משום חומר איסור א"א, וזה ענין "טיב גיטין", שידע לתקן אליבא דכו"ע, עכ"ל.

ח) בשו"ת החת"ס (אבה"ע ח"ב סי' ל"ד), ז"ל: מלשונם של בי"ד ניכר שאינם ת"ח, ויש לחוש לכמה פסולים שאינם ניכרים בגט, כי הלכות אלו הררים תלויין בשערה. ואותן המסדרים גיטין עפ"י סדר הגיטין הנדפס לפניהם, כמו שמסדרים סדר ההגדה בליל פסח, מרבים ממזרים בישראל, כי הסדר הזה הוא טוב ויפה ותיקון גדול, למי שלמד ש"ס פוסקים ראשונים ואחרונים, ושימש רבותיו, ושוב טוב לו הסדר הזה להזכירו, אבל לסדר עפ"י אותו הסדר, הם קשים לעולם יותר מדור המבול, עכ"ל.

ט) באדמת קודש (ח"א, אבה"ע סי' מ"ט), ז"ל: צריך יישוב גדול בשבע חקירות בדקדוק גדול הדק היטב, מקור השמות ללשונותם בארצותם, ודבר זה נכלל במ"ש רז"ל במתק לשונם כל שאינו יודע ב"טיב" גיטין וקדושין וכו', בטיב דייקא, שר"ל בטיב לשון מדינה ומדינה ככתבה ועם ועם כלשונו, ומקור השמות

אשר ממנו חוצב, וכתבתי זה להזהיר שצריכים לדקדק בכל לשון בכתבת השמות כי כל לשון יש לו דקדוק במילות, עכ"ל.

– ג –

שלושת מסדרי הגט צריכים להיות בקיאים "בטיב גיטין"

(א) והביא בפ"ת משו"ת חיים שאל (סימן טל, י) דלפיכך נהגו ברוב תפוצות ישראל לסדר הגט בבית דין של שלשה, משום שרבו ההלכות ודקדוקיהן בגיטין. ובשו"ת חת"ס (או"ח סימן נא) פסק, שמאחרי כתיבת הגט, הדרישות והחקירות שטרם הנתינה שעושים לסופר ולעדים (ולבעל, המופעים "בסדר הגט" מסעיף סו והלאה) - זה קבלת עדות שצריך שלשה מן התורה. ולהאמור עולה, דלדעת כל הפוסקים הנ"ל שלושת מסדרי הגט צריכים להיות בקיאים בטיב גיטין.

(ב) בדברי יציב (אבה"ע, סי' צ"ד), ז"ל: בחובת הזהירות למסדרי גיטין... אבל בפחות מזה, מיקרי אינו יודע בטיב גיטין, ומהלשון לא יהא לו עסק עמהם משמע, שום עסק ושום השתדלות, וכלשון המחבר והרמ"א הנ"ל, ובכלל זה אפי' [שלא] להיות "טפל" [כלומר, להצטרף עם המסדר] עכ"ל.

– ד –

הפחד ממכשול שצריך להיות למסדרי גיטין

(א) בסה"ק הקנה (לרבינו אביגדור בן יצחק, מצות פו"ר וגיטין), ז"ל: ודע בני, אראלים צעקו חוצה ומלאכי שלום מר יבכיון, על שקוצצים הנטיעות, וקצצו המסעות והבנין נפרד והכסא נחלק, הם המקילים במצות ומורים הוראות בסברא, וסוברים ששיגו חיים, והם אינם יודעים כי למות תוצאות... בגירושין..., ואינם משימין על לב לדעת סודו ולהורות עניינו אלא כ"א מורה כפי שכלו כסומא בארובה, שאין הגירושין גירושין אלא מדעתו ומרצונו, אבל שלא לרצונו אינה מגורשת.

לכן בני אשביעך בכסא הכבוד שלא תמצא בגיטין... ואם תמצא, תדקדק היטב דקדוק אחר דקדוק... כי ידעתי עונשו גדול. ואומר לך בני, כאשר יבא אליך שום אדם, לרוממך ולגדלך ולהחליק לך לשונו, ולומר לך אדוני שמעני,

שמעך הולך בכל מדינות ואתה גדול הדור, ותצא זאת המצוה מתחת ידך...דחהו מעליך ותברח ממנו... כי בעונות סופרי הגיטין שבגלות, לא גמירי לכתוב, הדורות נחלשים, ושררת התורה נתמעט ודנים כסומא בארובה, כי כל עסקם להבל וריק...

ואוי להם לדיינים היושבים שם, והגט פסול ולא אדעתם מחסרון ידיעתם ורוב גאותם... וי לכם עמי הארצות תועבת השם, הפוסקים בגיטין וקידושין ואינכם יודעים טיב גירושין וקידושין, וטיב ממש הוא השורש שלהם, וחשבון תתנו לפני ה'... שבגלות, הארורים בקלי קלות כותבין גיטין.

אוי לנפשם שהחריבו את ישראל לגמרי, בבא להם נפשות עזות וקשות מצד הגיטין, ושוכנים אלו באלו ומתגלגלים... ודע בני שאם מסר מודעא, אע"פ שביטל, אינו מועיל הביטול ההוא, שהרי במודעא נתבטל הגט..., עכלה"ק. (הובא בד"ח (אבה"ע ח"ב, סי' ק', ק"א, וקכ"א), עי"ש).

ב) בספר הישר (לר"ת, סוף סי' ע"ז), ז"ל: שכך אני מורה ובא, שאין לגזור לגרש על [אותן] שאין כופין... ואם בי"ד ציוו עליו להזקיק לגרש, טעו בדבר משנה, ויחזרו, ואם היה נשאל לי, הייתי מורה שלא יזקיק לגרש... ואתה הרב ר' יוסף, מדוע אתה מיקל להוציא אשה מבעלה, הלא ידעת עונש ועשקו גבר וביתו איש וגו', וע"י שוליא דנגרי נתחתם גזר דין... ואם אתם גורמין גירושין בהערמות הללו, קשה הוא כהערמת שוליא ויותר, שהוא השיאה לו, וזה לאחרים, עכ"ל.

א"ה: דברים נוראים כתב כאן ר"ת: שהגוזר על בעל שיגרש, כלומר שלוחץ עליו ע"י פסק דין שיגרש, אם אינו מן השש שכופין אותן, [וה"ה כשמתיר לשוק גרושה ע"י "גט מוטעה"], הוא גרוע מן הבא על אשת איש, דהוא עושה לתאותו, וזה עושה בשאט נפש.

ג) הרא"ש (כתובות פ"ה, סי' ל"ה), וז"ל: אבל לא שיכפוהו לגרשה, דאף במונע ממנה תשה"מ ומזונות, אין כופין אותו להוציא..., כש"כ כשהיא מונעת לעצמה [בטענת מאיס עלי], שלא תקנו להרבות ממזרין בישראל, מוטב שבנות ישראל הרעות יוסיפו רעה על רעתן, ואל ירבו ממזרים בישראל, עכ"ל.

א"ה: דברים נוראים כתב ופסק כאן רבן של ישראל: דהקלוקל היוצא מספק גט פסול, הוא גרוע וחמור הרבה מן הקלוקל דיציאת האשה לתרבות רעה ח"ו,

וזוהו לימוד גדול שאין לנו מושג כלל עד היכן שההירוס מגט פסול מגיע... איום ונורא...!

ד) במהר"י וויל (סי' פ"ה), [באחד שהיה קל הדעת, ומסדר גיטין], וז"ל: **הוא גברא דשמיה אברם, אשר מתנשא ליתן גיטין וחליצות, נראה דאפילו בדיעבד אינו גט, וכל גיטין שנתן פסולים, דגרע טפי מהלכות שחיטה... דיש בהן הרבה דקדוקים והרבה חילוקים, ובקל יכשל אדם בו שיפסל הגט, "וכמה פעמים שמענו שגדולי ישראל נכשלו בו, שאפילו היו רגילים וזהירים ויראי השם..."**, ובסוף גיטין כתב **האשירי וז"ל**, ומאד יש ליזהר לכל אדם שלא ישתדל בענין גיטין, אם לא שיהא בקי בהלכות גיטין, **כי רבו בה הדקדוקים ובקל יכול אדם לטעות בהן, והטעות בהן פסול ממזרות..."**.

ה) בכנה"ג (אבה"ע סי' ק"כ, הגב"י אות מ"ה) [לאחר שהביא דברי תמת ישרים שנוהגים להתענות ביום שמסדרים גט, כתב] וז"ל: **וכן אני נוהג, ויראה לי הטעם, משום דדיני גיטין רבו למעלה הדקדוקין והספיקות, ובקל יכול אדם לטעות, ולכן היו מתענין שלא יכשלו בשום דבר, שלא יהיו מרביין ממזרים בישראל, עכ"ל**.

ו) בבאר משה (ירושלמסקי, שער ח', סי' ל"א), וז"ל: **וכן אני נוהג לסלק עצמי בכל האפשרות מלסדר גט... לגרום עי"ז ריבוי הגיטין, והכריתות בין איש לאשתו, בודאי אני מונע עצמי, ותשובתי, כי מצוה כזו אפשר לעשותה ע"י אחרים... ולא נודע לי אם כבודו ראוי לזה, ואין לו ג"כ למי לפנות, בעת שיבא לפניו איזה ספק בענין חמור כזה להתיר אשת איש לעלמא, ע"כ חלילה לו להכניס ראשו בזה, שהוא חומר הנושא, והלכות מרובות כהררים התלויים בשערה**.

וידועים דברי הגאון הקדוש צי"ע כקש"ת מוהר"ר משה צבי זצ"ל מסאווראן, כי לדעתו **עיכוב הגאולה היא, מפני שמסדרין גיטין כמה רבנים שאינם בקיאים בהלכותיהם... ע"כ חלילה לו שיכניס ראשו בסדר גיטין, עכ"ל**. [א"ה: דברי הרה"ק הללו מובא גם בהקדמת ספר שמן למאור על ה' גיטין, עי"ש].

ז) בדברי יציב (אבה"ע, סי' צ"ד), וז"ל: **"ואוי לי אם אומר, אוי לי אם לא אומר, ומעיד אני עלי, שדיברתי עם רבנים מסדרי גיטין מפורסמים, וראיתי שאין להם ידיעה כלל בזה, ורק אומרים מסברות כרסיות, וידוע... מגדולי הדור אשר**

לפנינו, שפחדו מאד מיראת השם... ומ"מ מובן מאד המונע עצמו בזמה"ז מלסדר גט כזה".

– ה –

בגיטין צריך להחמיר לצאת כל הדעות

(א) בהרא"ם (סי' כ"ד), ז"ל: **ובפרט בענין האישות, שצריך להמשך אחרי המחמירים, ואין כל אדם רשאי להכניס עצמו בדיני גיטין וקדושין אע"פ שיהיה חכם... והרבה מנעתי את עצמי מלהכנס בהוראה הזאת, כי רבו הדקדוקין ובקל אדם יכול לטעות בהן, והוא פסול ממזרות, עכ"ל.**

(ב) כתב בשו"ת חתם סופר (אבה"ע ח"א סימן קטז) **כיון שיש מחלוקת הפוסקים "ואין אתנו יודע להכריע, ממילא אם עבר וגירש ע"י עישוי, הוי אשת איש דאורייתא, בודאי ולא מספק. וטעמא אני אומר, שהרי גט מעושה אפילו כדין ואומר רוצה אני, מ"מ אינו כשר אלא מטעם דאמחז"ל (ב"ב מח.) דמסתמא ניחא ליה לקיים דברי חכמים שאמרו לכופו להוציא, ועל דרך שהסביר הרמב"ם יפה (ספ"ב מגירושין). והיינו כשברור גם להמגרש שהעישוי כדין אליבא דכו"ע, א"כ מצוה לשמוע דברי חכמים. אבל הכא יאמר נא המגרש, מאן לימא לו שמצוה לשמוע דברי הרא"ש, דלמא מצוה לשמוע דברי המרדכי. ואם (כן) גם מה שאומר רוצה אני, היה בהכרח ולא ענה מליבו, ע"כ אין נראה שום הוא אמינא לכיף לגרש", עכ"ל.**

והו"ד החת"ס לדינא בפ"ת (אבה"ע סימן ע"ז סק"ח, וקנ"ד סקי"א). וכן העלו לדינא, בנו הכת"ס (אבה"ע סימן ק), דבר יהושע (ח"ג אבה"ע סו"ס ל), נחלת צבי (ח"ב דף עא).

(ג) בטיב גיטין (הו"ד במלואם בתחילת הסימן (באות ג) כתב בזה"ל: **"בגיטין בעינן למיפק אליבא דכו"ע, משום חומר איסור אשת איש, וזה ענין "טיב גיטין", שידע לתקן אליבא דכוליה עלמא", עכ"ל.**

(ד) בשו"ת "רב פעלים" (אבה"ע ח"ד, יב) בשם **רבי חיים פאלאג'י** (חיים ושלום סימן כב) וז"ל: **"לא מלאני ליבי להתיר בספק קידושין, ואפילו בספק ספיקא, ואפילו בתלתא ספיקי, כיון דלא יבצר (נצל) מסברת הפוסקים המחמירים גם בזה".**

והביא גם משו"ת המבי"ט (ה"ב סימן מא) כמה יש להחמיר בכפיית גט במקום שיש מחלוקת הפוסקים. ומסיים: **דבאיסור ערוה נוהגים לתפוס את החומרות של כל הפוסקים. ומוסיף "הרב פעלים"** (בח"ג סימן יא) שבערות אשת איש החמורה חוששים לסברת המחמיר אפילו נגד השו"ע שקבלנו הוראותיו.

(ה) **"החזון איש"** (באגרותיו ח"ג, נ) בתשובה לרב שרצה להקל בשאלת כשרות הגט כותב וז"ל: **"הדבר נוגע לאיסור אשת איש החמורה שבחמורות... על המתיר להביא ראייה ולבסס ההיתר על מקור נאמן מן הגמרא ומן הפוסקים, אבל האוסר די לו להראות שאין ההיתר מבואר... ואם באנו לעולם לפסוק כהמקיל, הו"ל מקולי ב"ש וקולי ב"ה [דמבואר בחולין מג: דהעושה כן הוה ליה רשע], עכ"ל. וראה בספר "דבר אמת"** (אבה"ע סימן נו) שלא יסמוך על דעתו להתיר אשת איש בלא ראיות ברורות וישרות, והמתיר מצד רחמנות סופה אכזריות, שבניה ממזרים והפוגע בה באיסור חנק.

- 1 -

סידור גיטין בחפזון – חומר איסורו ועונשו

(א) **בטיב גיטין** (לגר"ז מרגליות ליקוטי שמות, אות ר'), ז"ל: **ובזמנינו זה בעו"ה, בהגיע תור נתינת הגט, זמנו בהול, ואין משים על לב במתון מתון, שיצא מתוקן בהכשר ויתרון לכתחלה, ולשום עין בספרים להוציא הדין לאורו, רק עושין חטיפה אחת משיקול דעתם, ומסדרים הגט כמו שמסדרים סדר הגדה של פסח... ופושטים כל הספיקות בחסרון ידיעה. ואשרי משכיל אל חומר הענין, יקח מועד מישרים לשפוט כדת מה לעשות, שיהיה מתוקן ומקובל לכתחלה, ומאריך ומעיין בה כל מה דאפשר לתקוני, ולספיקא נפשיה לא מעייל, וע"ז אמרו חז"ל כל השם אורחותיו זוכה ומקבל פני השכינה, עכ"ל.**

(ב) **בדברי חיים** (אבה"ע ח"ב, סי' קל"ז), וז"ל: **ומעתה יראה להיות מתון בסידור הגט ובהמתקת סוד עם לומדי העיר, כי גדול [ה]עונש בזה... דאפילו אם בדיעבד כשר העונש גדול רח"ל, עכ"ל.**

והעידו בפנינו שני ת"ח חשובים שהמתינו "בביה"ד הרבני" ואחד "הדיינים" בהרכב איחר בשעה, והתנצל בפני הממתנינים בהאי לישנא: "אל יחשדוני שהגעתי ב-10, התעכבתי מ-9 עד 10 בסידור שש גיטין"! בית חרושת לגיטין - גט בעשר דקות.

רק קלי דעת ופוחזים שמכרו את נפשם לשטן מסוגלים לסדר שש גיטין בשעה. כאשר כפיית גיטין הוא לחם חוקם של "הדיינים מטעם", "ורצון הבעל" לא מעכב כלל "רח"ל, אפשר "לסדר גיטין" במהירות שלא מביישת שום רב פורמי, אלה "דיינך" ישראל... ושמענו "מדיין" ברבנות שהעיד על עצמו שנזהר לסדר גיטין במתינות רק 3-4 גיטין בשעה - ממש "מצדיקי סדום"!

- ז -

זהירות הדיינים מנגיעת ממון

א) בשו"ת דברי חיים (אבה"ע ח"ב סי' ק"א), ז"ל: וכבר הזהיר בספר הקנה מאד, להרחיק עצמו מסידור הגט, ולכן אם ירא השם הוא, ירחיק מתת גט בעירו, ויעזוב כבוד המדומה המקוה לו בדמיונו, וגם מעט הכסף שכר כתיבת גט לא יתשוב, וד' הטוב ישלימו בכסף תועפות וכבוד... עכ"ל.

א"ה: בכאן רמז, שמחמת להיטת ממון חשודים להקל בכשרות הגט, חזון נפרץ בימינו, ה"י.

ב. הגה"צ מקאשוי בטל השמים (הקדמה ג', אות י"ד) ז"ל: בהגיע תור קידושין במדינה זו צריך לחקור מי המדוברת האם אינה גרושה או אמה, ומי הבי"ד שסידר הגט, שבעוה"ר אפשר לקבל גט במדינה זו עבור כסף... אפילו אם הבעל אינו רוצה, ובניהם של אלו ממזרים ל"ע, עכ"ל.

באמריקה הוא חזון נפרץ "שבת דיינים מתקדמים" גובים סכומים גדולים של כסף עבור "סידור גיטין" - דבר שגור הרבה כפיות גיטין בעבור בצע כסף.

אולם בארץ ישראל מצב הכפיית גיטין הוא מגיפה ולא רק פירצה. מאחר שעיקרו ויסודו של מוסד "בתי הדין הרבנים" בא"י הוקם לטפל בגירושין - ומשכורתם של "הדיינים מטעם" (וקידוםם לבי"ד "הגדול" לערעורים) תלויים בכמות

הגיטין ובשחרור "עגונות" מדומות כפי רצון השלטונות החילוניים. כל משכורתם הגדולה של "הדיינים" היא נטילת שכר מרשעים ופורקי עול, שכל מטרתם "שהדיינים" יסדרו כמה שיותר גיטין, ומה יעשה הבן ולא יחטא. וזה השורש פורה ראש ולענה לכפיית גיטין ופסולי ממזרות שנתרבו בדורנו.

– ח –

מדוע דייני גיטין שאינם הגונים – גרועים מדור המבול

א) במהרש"א (ח"א, קידושין י"ג א, ד"ה וקשין לעולם יותר מדור המבול) מסביר: למה קשין יותר מדור המבול, דלכאורה אם אינו בקי מתעסק בזה הוי רק ספק א"א וקצת שוגג, ובדור המבול הרי היו נכשלין בודאי א"א דבני נח נצטוו על א"א.

ומתרץ, דמ"מ זה קשה יותר, דבבני נח אין בהם פסול "ממזרות", אבל בישראל שיש בהן פסול ממזרות מאשת איש, והעולם יטעו שהגיטין וקדושין גמורים היו והבנים כשרים, משום הכי גרע מדור המבול, עכת"ד. [וכ"כ בפנ"י (שם), ובחי' הגרי"ע (שם), עי"ש].

ב) בגור אריה (בראשית ו, ב') מתרץ: דבדור המבול היה זנות "בצנעה ודרך עראי", ולא היה ודאי שיוולדו "ממזרים", [דבדרך כלל החוטאים עושים פעולות למנוע ההריון וגם מדין רוב תלינן בבעל], משא"כ כשהדיינים מתירין עריות מחמת חוסר בקיאותן בהדיינים, הרי על ידי זה דר הנואף בגלוי עם אשת חבירו, כיון שסובר שזהו אשתו, ובודאי יולידו ממזרים, והיינו טעמא דקשין יותר מדור המבול, עי"ש. [וכן כתב גם בשו"ת אבני שיש (ח"א, סי' פ"ג)].

ג) במשכיל לדוד (שם) קמתרץ: דבדור המבול אף שכולם חטאו, אבל הדגים עמדו בצדקתן ולא פרצו בעריות, משא"כ המתעסקים בטיב גיטין ואינם בקיאים בדיניהם, ומתירים את האסור. הרי הם מכשילים אפילו את הרוצה להזהר על נפשו לבלתי יחטא, דהואיל והתיר המורה אשה זו, סבור דדינא הכי דשריא ואינו נזהר ממנה, והקולר תלוי על צואר המורה, שהוא גורם שאפילו מי שאין דעתו לחטוא, שיחטא ויאשם, דסבר התירא הוא שהרי הותרה ע"פ המורה, ולא ידעו שהמורה טעה לפי שאינו בקי ואשמו בראשו, עכת"ד.

ד) בשובע שמחות (קידושין יג. ד"ה רש"י ד"ה פרצו) כתב: דכיון שהקב"ה מעניש מדה כנגד מדה, ע"כ בדור המבול שהיו עושים עבירות נגלים, היה העונש גם כן בדברים הנגלים ונראים, ולא על דגים שבים שהם מכוסים מן העין, ועל כן לא שלטה בהם מדת הדין. **משא"כ** כשהדיינים שנקראים גודרי גדר, הם מקילין ומזלזלין בדינים הללו ח"ו, אז הם נקראים "פורצים", דהיינו שפרצו באיסור ערוה, **שע"י הוראתם מולידין האנשים בנין ממזרים מנשי חבריהון**, כי האנשים סוברים שהורו יפה וסומכין על הוראתם, ע"כ גם **העונש הוא אפילו בדברים המכוסים מעין בני אדם**, מדה כנגד מדה, ומשום הכי קשים יותר מדור המבול, עכת"ד.

ה) בדברי תורה (מונקאטש, מהדור"ז, אות צ"ב) מסביר: דדור המבול יש להם לימוד זכות עכ"פ, שמפני תגבורת כח התאוה שהיה מרובה באויר דורם, עד שפעל שגם החיות ועופות דבקו א"ע מין בשא"מ, ע"כ דומה קצת כשווג קרוב לאונס, שנכשלו מפני שגעון תאות יצרם. **משא"כ** המתעסק בגיטין ואינו בקי, שע"ז גורם אח"כ הקידושין ונישואין עם אשת איש, וקימ"ל (אבות פ"ד, מ"ג) **שגגת תלמוד עולה זדון, וממילא הם בכלל "מזידים"**, ע"י שמכשילים העולם, ואומרים בערמותם כי המה בקיאים בטיב גיטין וקידושין, ומכשילים רבים בעריות רח"ל, על כן גדול עונם בזה יותר מדור המבול, עכת"ד.

ו) בדברי יואל (עה"ת, פרשת נח, דף קצ"א, בד"ה באופן) מבאר הענין: על פי דברי בעל העקידה (פרשת וירא, שער כ') הידועים, דעבירה קטנה שנעשה בדרך דת ודין, כלומר שהמנהיגים מאשרים אותה בדרך דת ונימוס, קשה הרבה יותר מעבירה גדולה, מה שהיחיד עובר עליה בדרך פירצה ותאוה, כי הוא יש לו תקוה שיטיב את דרכו על ידי מוכיח בשער, מה שאין כן העוברים בדרך חוק, אין להם שום תקוה שישיבו ויתקנו את דרכם הרעה. **ועל כן, קשין הדיינים המכשילים את העם באיסור אשת איש על ידי גיטין פסולים**, יותר מדור המבול, כיון שהם מכשילים אותם בעריות וממזרות "בהסכמת בית דין וחומת הדת", וקרובה התקלה שכולם ייתפסו ויכשלו בה ואף הצדיקים, דאם לא בפועל ממש, על כל פנים לצד שאינם מוחים, הרי הם מחזיקים בידי עוברי עבירה ובמשפט המעוקל, עכת"ד.

**מחאת גדולי הדורות "במסדרי גיטין" שאינם ראויים
- אע"פ שהוחזקו כתלמידי חכמים**

לפני מאות שנים הרד"ך (בית ז) כתב על אחד שהיה מוחזק בעירו ת"ח גדול וצדיק ועשה גט שלא כדין תורה, ועוד העיז לקדש אשה זו לבעל שני - דברים חמורים ביותר.

הרד"ך אף פירסם את שמו של "הרב" פורץ הגדר ר' שמואל פוייזו לדורות, ללמדנו ההדרכה לדורנו שבו מתבצעים פשעים כאלה לאלפים בחסות "בתי הדין הרבניים", שבמקרים לא מעטים אף מעיזים לסדר קידושין לאשה "שסידרו" לה גט בכפייה, ר"ל, שמצוה לפרסם פושעים אלו לדורות.

וז"ל הרד"ך הנצרך לענייננו:

"עלי משכבי בלילות אזור מאמרות פיהו סכלות רעות ודלות, ולא אדום ואתחולל, וחשבתי אפרסם טיבו של זה האיש, כי היכי דלא לימדו האי גברא דחיל חטאין הוא, כי שמועתו גדולה, וכל תלמיד חכם שלא תהה בקנקנו..., יחשבנו לחכם וצדיק, לפי הוראתו הראשונה וחניפותיו וגניבת דעת הבריות שבו, ולא יאמינו דברי בתורף המעשה באדם כשר סתם, אלא בודע ומכיר טיבו, וחשתי שמא תדינוהו לכף זכות, וח"ו תתרשלו מלכתוב, ודנתי ביני לבין עצמי, אם אומר ואם לא אומר, והסכמתי לאומרה מפני חילול השם, דהשתא כל בר דדחיל חטאין, ימהר ויחיש לכתוב על המעשה הרע הזה... וכשמעי כן, שלחתי לאמר לרב הנזכר.... שהגט שסידר אינו גט.

והרב הנזכר בזדונו הקשה, השתדל וקדש האשה ההיא שנתגרשה בגט זה, עם בחור אחד מאנשי מקומו, ואמר לו אני רב מוסמך, סמוך עלי, גם חלק מהקהל אומרים, הואיל וגם הוא "רב" יש לנו לסמוך עליו, כי לא לחנם סמך המסמך את ידו עליו.

וכל זה עשה ממעוט היראה שבו, והוא א"ח א"ח רא"ש מתחלתו ועד סופו, ורוצה הוא בקב ותפלות מט' קבין ופרישות, רוצה הוא שיתגדל בהמון, ואף שמעשיו תפלי"ן, שתחלתו שוגג וסופו מזיד, ויצרף איסור להתיר, ממה שיפריש א"ע מן

האסור, ולא יראה אצל ההמון שהוא גדול, [כלומר, שאף שבתחילתו היה "שוגג", אבל אח"כ נעשה "מזיד", בהיותו חותר להחזיק הוראתו המוטעת, מחמת כיסופא שלא יתגלה קלונו], אמרתי לא אסתר... שגט כזה בטל הוא...".

בדור הקודם טרחו שלשה מגדולי הדור הגר"ע ("האחיעזר") "החפץ חיים", "והאמרי אמת" מגור להביע את דעתם על רב חרדי שהתיר איסורי אשת איש ע"י שיבוש המציאות וגיבובי הלכות - והכין בית חרושת להתיר "עגונות". תיאורם מתאים לנעשה "בבתי הדין הרבניים" בדורנו, שמתעלמים מהמציאות ומגבבים שיטות - ואת כל עוולותיהם מסתירים בכסות תורנית כביכול.

המכתב נדפס באגרות הגר"ע (סימן שפט) וז"ל:

הנה הגיעני מהבד"צ בלאנדאן מחברת... חתום עליו יוסף שאפאטשניק... ובקראי בו נבהלתי והשתוממתי, הקורא לאסורים דרור ומתיר איסורים חמורים... בלי שום יסוד ושורש בהלכה, רק גיבובי דברים שאין להם טעם, ושיבושים, הן בעצם העובדות שאינן מתאימות עם המציאות, והן במקורי הדינים, בוחר קטעי דברים מתשובות... שנאמרו בדרך הו"א לסניף בעלמא ולפלפולא, וכ"ז להטעות את הקוראים מקופיא.

וכל יודע ומבין לעמוד על שרשי הדברים ועקרי ההלכות מכיר ומבין את ה"שיבושים" ו"דברי בורות" ו"שגעון" שנאמרו שם, ושזהו נגד התלמוד ודברי רבותינו הראשונים והאחרונים, ואין כלל לפלפל בד"ת בדברים המובנים לכל המעמיק בתלמוד ופסקי הלכות. ולא אאמין כלל בעדותו בשם רבנים אחרים.... ש"שקר" הדבר ולא התיר למעשה, ואוי לדורינו שעלתה בימינו כך שהמתכנה בשם "רב" ו"מורה", טועה ומטעה בדבר הלכה בעניני איסורי תורה וערוה החמורים.

לא הייתי מתפלא, אם היה המתיר "רעפארמער", שאינם מאמינים בקדושת התורה ומכחישים בתורה שבכתב ובשע"פ, ויורו ככל העולה על רוחם, שזה דרכם כסל למו, וגם העם המאמינים בני מאמינים הנאמנים עם המוסרה לא ישמעו להם. אבל מה נורא הדבר, אם בא המתכנה ל"רב" ו"מורה" לעשות אחיזת עינים [כאילו] שעושה כן ע"פ יסודות התורה, ותולה את עצמו בגדולי המורים, ובאמת עושה כוונים להפוך ולסרס דבריהם ולעקור איסור מה"ת, הלא ראוי לקרוע על שמועות רעות מהוראות כהנה.

והנה מגיס לבו בהוראה.... כי הכין "בית חרושת" להתיר עגונות... "בואו הנה ואתיר אתכם מכבלי העיגון"... אשר על זה כבר אמרו במשנתנו "הגס לבו בהוראה הר"ז שוטה רשע וגס רוח", אלא שאין זה "הוראה" אלא "טעות" ו"בורות" ו"קלות ראש" בעניני ערוה החמורים, ועל גדולי ישראל בתפוצות הגולה לגעור בנזיפה ולמחות על זה, ושאין לסמוך על הוראותיו כלל. צר לי מאוד לפגוע כבוד איש, אבל למען הסיר מכשול, הנני מוצא את עצמי מחוייב בדבר לפרסם גילוי דעת זה..., ומי יתן ויתבונן לשוב בדרך האמת ולא יוסיף להטעות ויודיע גלוי: ברם דברים שאמרתי טעות הן בידי, עכ"ל.

והחפץ חיים (שם, הוסיף לאחר דברי הגר"ע הנ"ל) **בזה"ל: יש לי צער גדול מאד שכן עלתה בימינו, שימצאו אנשים שרוצים לעלות בראש ההר, ולהכניס עצמם בפירסום בעניני עריות החמורות, ולהתיר בקל איסורי לאווין וחיוב כריתות...., גליתי צערי, ובודאי ישיבו ויכתבו כדת מה לעשות...., וה' הטוב ירא בעניניו ויגדור פרצת עמו, עכ"ל. וחתם ע"ז גם ה"אמרי אמת מגור"ז צ"ל.**

בעיתונות החרדית פורסם לאחרונה (כח אייר תשע"ג) **סיכום של הנהלת "בתי הדין הרבניים" על יעילותם: "בשנה האחרונה 9,401 גיטין ניתנו תוך חודש ממועד ההחלטה". "ברבנות" בכל הארץ ישנם רק עשרות הרכבים, נמצא שכל "הרכב דיינים ברבנות" סידר בשנה האחרונה יותר מ-300 גיטין - בית חרושת לכפיית גיטין, מפעל ענק לאיסורי אשת איש וממזרות... [בפרוטקול המפורט (כ"ז אייר תשע"ג), ועדת החוקה של 'כנסת המינים'] קראו חברי הוועדה החילונים והדת"ל לפטר דיינים שלא כופים גיטין בזריזות, וכן להשתמש בראשי ארגוני הפשע שיכפו בעלים לתת גט. כמו"כ הדיין ש.ד. התחייב לדון על "הפקעת קידושין" במקרים "מוצדקים", ועל פשעים אלו אבדה הארץ!].**

וראה את דברי הזוהר הקדוש (פרשת כי תצא, רעט, א), **שמביא תיאורים מזעזעים איך ייראה הדור בגלות האחרונה, וז"ל: "דור דרשעים, מלא נחשים ועקרבים, רמאים כנחשים ועקרבים, דעקרין מיליי דרבנן, ודיינין לשקרא (עוקרים דברי חכמים ודנים בשקר), עלייהו איתמר (עליהם נאמר באיכה א): "היו צריה לראש". ואכן רשעי "הרבנות" בדורנו הרמאים כנחשים ועקרבים, הדנים בשקר ועוקרים את כל התורה – מקיימים "בהידור" את דברי הזוה"ק, ונהפכו צוררים אלו לראש – לשלוט באלימות ורמאות נחשית בכל היהודים שנופלים לידיהם מכח חוקי הערכאות....**

וכבר קבעו חז"ל בסנהדרין (ז): כל המעמיד דיין שאינו הגון כאילו נוטע אשירה בישראל, ופסק בשו"ע (ח"מ סימן ח, א) וז"ל: "כל המעמיד דיין שאינו הגון ואינו חכם בחכמת התורה ואינו ראוי להיות דיין, אע"פ שהוא כולו מחמדים ויש בו טובות אחרות הרי זה שהעמידו עובר בלא תעשה" - "לא תכירו פנים במשפט", (סמ"ע ס"ק ב).

ומכאן אזהרה חמורה לכל התומכים במינוי "דיינים" בבתיה"ד הרבניים, שכאמור בספר (בפרק א אות ה ובסימן כד) אינם ראויים לדון כלל, שאינם בקיאים "בטיב גיטין וקדושין" וכופים גיטין שלא כדין - שעוברים בלא תעשה זה, והם קשים מדור המבול (כמבואר בקידושין דף יג), וכל החורבנות של הרס משפחות וילדים ואיסורי אשת איש וממזרות כרוכים בצווארם.

א. חז"ל (קידושין ו.) הזהירו שדיינים שאינם בקיאים בטיב גיטין וקדושין לא יהא להם עסק עמהם, שלא יבואו להתיר איסורי עריות. (אות א)

ב. מסדרי הגיטין חייבים להיות בקיאים בכל ההלכות הנזכרות בשו"ע ובפוסקים, אם חסרה להם ידיעה קטנה בהלכות אלו אסורים להורות בגיטין - טור ושו"ע (אבה"ע סימן מט, ג), לבוש (שם), ט"ז (אבה"ע סימן מט, ג) ועוד אחרונים. (אות ב)

ג. הדיינים חייבים ללמוד את הלכות גיטין בעיון והבנת טעמי ההלכה ושורשי הדינים, שידעו לדמות מילתא למילתא, ולא יערבו ח"ו בין הדינים - מבי"ט (ח"ב סימן קעז), מהר"ם גאלנטי (סימן עב), דרכי נועם (אבה"ע סימן ג). (אות ב)

ד. "סדר הגיטין הנדפס הוא טוב ויפה ותיקון גדול למי שלמד ש"ס ופוסקים ראשונים ואחרונים ושימש רבותיו... אבל אותם המסדרים גיטין עפ"י סדר הגיטין הנדפס לפניהם כמו שמסדרים סדר ההגדה בליל פסח מרבים ממזרים בישראל" - לשון החת"ס (אבה"ע ח"ב סימן לד). וכידוע "שהדיינים מטעם" הם

בכלל מסדרי גיטין "כסדר ההגדה", הן מבחינת עניותם בתורה, והן מבחינת החפזון והמהירות. (אות ב)

ה. שלשת הדיינים המסדרים את הגט צריכים להיות בקיאים "בטיב גיטין" - שבות יעקב (ח"ג סימן קכא), דברי יציב (אבה"ע סימן צד).

ו. דיינים הגונים ויראי שמים - צריכים לפחד מהמכשולים המצויים בסידור גיטין, ולא לקפוץ לסדר גיטין כשיש גדולים וראויים מהם - ספר הקנה (מצות פו"ר וגיטין), מהר"י וויל בשם רבו הרא"ש (סימן פה). ומזה נובע המנהג להתענות ביום שמסדרים גט - כנה"ג (אבה"ע סימן קכ הגהב"י, מה) בשם האחרונים. (אות ד)

ז. הרה"ק משה צבי מסאווראן אמר שלדעתו עיכוב הגאולה היא מפני שמסדרין גיטין כמה רבנים שאינם בקיאים בהלכותיהם, "עכ"ד. ובודאי ש"בתי הדין הרבניים" שאינם בקיאים בהלכות ומסדרים גיטין לאלפים בכפייה, שהם מעמיקים את צרות הגלות.

ומידה טובה מרובה, ובודאי שכל הדייני אמת החרדים לדבר ה' העוסקים בגיטין כתורה וכהלכה, שבידם לקרב הגאולה במהרה. (אות ד)

ח. בגיטין צריך להחמיר לצאת את כל הדעות והשיטות - משום שאיסורי אשת איש ופסולי ממזרות תלויים בזה - הרא"ם (סימן כד) חת"ס (ח"א סי' קטז), טיב גיטין (שמות אנשים, שער אות ד שכנא), "רב פעלים" (לבא"ח, אבה"ע ח"ד, יב) בשם המבי"ט ורבי חיים פאלאג'י דבאיסור ערוה נוהגים לתפוס את החומרות של כל הפוסקים, חזו"א (באגרותיו ח"ג, נ). (אות ה)

ט. חייבים לסדר הגט במתינות וישוב הדעת ולא בחפזון, ולא להכנס לספיקות באיסורי ערוה - טיב גיטין (ליקוטי שמות אות ו), דברי חיים (אבה"ע ח"ב סימן קלז).

"בתי הדין הרבניים" שנהפכו "לבית חרושת לגיטין", ומסדרים גיטין במהירות מדהימה, עתידים ליתן את הדין שמכרו את נשמתם בעד בצע כסף. (אות ו)

י. הדיינים המסדרים גיטין צריכים להזהר במיוחד מנגיעת ממון העלולה לגרור לכפיית גיטין שלא כדין - שו"ת דברי חיים (אבה"ע ח"ב, קא), טל שמים (מקשאווי בהקדמה ג' אות יד).

הפירצה מצוייה גם באמריקה "שבת"ד מתקדמים" גובים סכומים גבוהים בשביל הגט. אולם בא"י המצב חמור יותר כי כל המערכת הרשמית של הגירושין - "בתי הדין הרבניים" משוחזרת במשכורות גבוהות המשולמים "לדיינים מטעם" ע"י חילונים ופורקי עול הלוחצים ודורשים להרבות גיטין בישראל להתיר "עגונות" כביכול, עד שנתרבו מאד בארץ ישראל הכפיית גיטין ואיסורי אשת איש וממזרות, ר"ל. (אות ז)

יא. דיינים שאינם הגונים בגיטין, גרועים מדור המבול - כי הם מרבים ממזרים יותר מדור המבול (מהרש"א), וגורמים אנשים בעל כורחם לחטוא בעריות (משכיל לדוד), וראה עוד טעמים בפנים. (אות ח)

יב. גדולי הדורות מחו בפורצי הגדר בעשיית גיטין פסולים, גם אם הוחזקו לתלמידי חכמים וצדיקים - כי אין עצה ואין תבונה נגד ה', ובפרט במכשולים חמורים הנגרמים מגיטין פסולים - הרד"ך (סימן ז) הגרח"ע (בעל "האחיעזר" באגרותיו, שפט) והצטרפו למכתבו "החפץ חיים" וה"אמרי אמת" מגור.

ספר "משפטי ישראל" הולך בדרכם של גדולי הדורות ומפרסם את בתיה"ד "הרבניים" החוטאים ומכשילים את ישראל קדושים באלפים ורבבות של גיטין פסולים וממזרות. (אות ט)

יג. כל העוזרים ומסייעים במינוי של "דיינים" בבתי הדין הרבניים, עוברים "בלא תעשה", והם כנוטעים אשירה בישראל, וקשים מדור המבול, והם אחראים להרס רבבות משפחות ואיסורי א"א וממזרות הנעשים ע"י "הדיינים מטעם" שמונו בעזרתם.

מי שחושש שיכפו עליו "גט" - הבאנו דוגמא לנוסח "מסירת מודעה לביטול הגט" (הכולל גם ביטול של הביטול מודעה).
 א. "המסירת מודעה" צריכה להעשות קודם כפיית הגט. ב. כמו"כ עליו להודיע לאשה קודם לכן או בתחילת הדיון בביה"ד הרבני, שמוכן לדון בבי"ד חרדי של היראים לדבר ה' ותורתו. (הסיבה לצורך "במסירת מודעה" והתקוף ההלכתי של המודעה - ראה להלן בעמ' שנא).
 ניתן לצלם מהספר את ה"מסירת מודעה" - ולגזור למעלה ולמטה את ההוראות המסומנות ברשת.

מסירת מודעה

1 הן בא לפנינו הרב _____ בדבר אשתו המורדת אשר למרות שהודיע לה כבר בחודש _____ שנת _____ על הסכמתו לבוא ולברר את הענין בבי"ד, האשה סירבה ללכת לבית דין כשר - והלכה "לרבנות" המכונה: "בית הדין הרבני האזורי". אנחנו החתומים מטה עדים שאמר לנו כדלהלן: הו עדי עדים כשרים ונאמנים, איך שאני מוסר מודעה בפניכם, דהיות שמחמת סיבות שונות, רוצה אשתי לכוף אותי באמצעים שונים, לגרשה נגד רצוני, על כן הריני מוסר מודעה בפניכם, שכל גט שאתן לה, אף אם יאמרו שנסתלק או שתש כח האונס מעלי טרם הגט, או שהסכמתי ליתן הגט, ע"י ששכנעו אותי בדיבור, או בנתינת ממון וכדומה, תדעו שלא אתן לה הגט מרצוני, רק מחמת אונס הידוע לכם, ואני מבטל הגט מעכשיו שלא יהיה לו שום תוקף כלל. ואף אם אבטל כל מסירות מודעות, בביטול מודעי ומודעי דמודעי דנפקי מגו מודעה, עד סוף כל מודעה, ובפיסול כל עידי מודעות ואונס, ואפילו אם אודה, או אעיד על עצמי, בין בכתב ובין בע"פ, או אשבע על דעת רבים, שלא מסרתי מודעה, או שלא הייתי אונס, ואפילו אם אומר, שכל הדברים שמשרתי, שגורמין כשיתקיימו אותן הדברים לבטל הגט, הרי הן בטליו, וכל כן מה שהפה יכול לדבר, הכל יהיה נחשב כחרס הנשבר, וכדבר שאין בו ממש, כי הנני מוכרח לכל זה בעל כרחי, מחמת האונס הידוע לכם, על כן כל הביטולים על מודעה זו, כולם יהיו בטלים ומבוטלים, לא שרירין ולא קיימין, ורק מודעה זו יהיה קיים לעולם ועד, ולא יהיה לה ביטול עולמית, זולת כשאבטל מודעא זו בפניכם, טרם הליכתי אל הגט, או כשאוציאנה [ה"ארגינאל"] בקרע בית דין. והגט ינתן רק על דעת הסוברין [ו"קים לי" כוותייהו] שמסירת מודעא זו מועיל לפסול את הגט. כל זה מסר לנו הרב _____ הנ"ל, וראינו בצרת נפשו והכרנו באונסו שאונס גדול הוא, על כן קבלנו ממנו ובאנו על החתום

4 יום _____ חודש _____ שנה _____ פה עיר _____ תובב"א
 5 נאם _____ עד _____ נאם _____ עד _____

הוראות למילוי השטר:

1 שם פרטי ומשפחה (שם אביו של הבעל לא לעיכובא) - ראה שו"ע (אבה"ע סימן קכט, ט), וגם לחולקים על השו"ע: גט פשוט (שם) כנה"ג (שם, הגה"ט, כח), נוב"י (מהדו"ת סי' קיג), כת"ס (אבה"ע סי' עו) - כשכתב שם משפחה שבזמנינו מזהה את האדם יותר משם אביו, כשר לכתחילה לכו"ע, (וראה כע"ז בשו"ת שבה"ל ח"ט סימן רפא, ג).
 2 אם לא זוכר התאריך שהודיע לאשתו יכול לכתוב: "בעברי" או "לפני מספר חודשים" וכדומה.
 3 שם פרטי ומשפחה (שם אביה של האשה, לא לעיכובא).
 4 בשורה זו יש למלאות תאריך: יום בחודש, חודש, שנה, והעיר שבה נמסרה המודעה לדוגמא: אור לט' טבת תשע"ב ובאיזה עיר נעשה בשורות אלו חותמים העדים בשמם ושם אביהם לדוגמא: ראובן בן יעקב, יצחק בן אברהם [אין הכרח לכתוב שם משפחה] (בעידי גיטין פסק הרמ"א, אבה"ע סימן קל, יא שלא יחתום שם עצמו או אביו בשם רב או חכם, ונראה שיש מקום להחמיר בזה לכתחילה אף בעידי מסירת מודעה).

“מסירת מודעה” לביטול הגט - הסיבה לעשייתה והתוקף ההלכתי של המודעה

- א -

רבים שואלים, הרי מסירת מודעה לביטול הגט וכל המודעות עושים רק כשכופים את הבעל שלא כדין, ואם כן הגט פסול גם בלא המסירת מודעה, מטעם הכפייה (כמו שנתבאר באריכות בספר “משפטי ישראל”), וכנפסק בשו”ע אבה”ע סימן קלד, ז. ואם לא היתה כפייה גם “המסירת מודעה” לא תועיל לבטלו.

והתשובה ברורה, נפסק ברמ”א (אבה”ע סימן קמא, ס) שאין הבעל נאמן לומר שביטל השליחות, ומשמע שהו”ה שאינו נאמן בגט גם בשאר דברים הפוסלים את הגט [וראה בהערה שאין זה מוכרח⁶⁶]. והנסיון ידוע ש”בתיה”ד הרבניים” מנסים להעלים כל ראיה שהבעל נתן גט בכפייה, ולכן יש תועלת גדולה “במסירת מודעה”, להוציא מליבם של צדוקים “הדיינים מטעם”, שכביכול הגט נעשה ברצון והאשה מותרת להינשא. “מסירת המודעה” בפני שני עדים כשרים לפני מתן הגט בכפייה, מבהירה ללא שום פקפוק לכל “מלמדי הזכות”, שהגט נעשה בכפייה תחת אונס מאסר או איומי מאסר וכדומה, והוא פסול לכל הדעות.

כאשר הבעל הוא כהן, יש נחיצות גדולה יותר לעשות “מסירת מודעה”, כדי שאם יכופו אותו לגרש שלא כדין, ע”י “המודעה” הגט יהיה בטל לגמרי, ולא תהיה אסורה עליו אפילו משום “ריח הגט”⁶⁷.

⁶⁶ לדינא דברי הרמ”א שאין הבעל נאמן בביטול השליחות אינם ראיה לשאר פסולים. והחילוק ברור, דאת השליחות עשה מרצונו וע”כ הסברא נותנת שאין אדם מתחרט מדבר שעשה מרצונו הגמור. משא”כ בנידון דידן שיש רגליים לדבר שלא עשה מרצונו הטוב כגון: שדורש שלום בית או ברח והתחבא מבי”ד שרצו לכפותו לתת גט – גם הרמ”א מודה שהבעל נאמן לפסול את הגט – כן מוכח מדברי הפוסקים: ראה בשו”ת הר”ן (סימן מג) דבשליחות אין הבעל נאמן לומר שבטל הגט בינו לבין עצמו, ומ”מ אם יש רגליים לדבר אז הוא נאמן וחיישינן לדבריו עד שיוכחש בפניו (ע”י עדים בבי”ד), וכ”כ בשו”ת משאת בנימין (סימן כב), שו”ת הרא”ם (סימן לה), וכ”כ בעונג יו”ט (סימן קסז בד”ה והנה בני”ד) שמוכיח כן מגיטין ג, א, ושו”ת שם אריה (סימן צג, צד) וכ”מ בשער המשפט (חור”מ סימן מו ס”ק טז) דלערעור הבעל חיישינן טפי כיון שטוען ברי. ובשו”ת מהרש”ך (ח”ב סי’ ל) שכתב דלערעור הבעל צריך לחשוש אפילו שהתברר ששיקר במקצת מהדברים (אף שבאחר שנתפס בשקר במקצת לא חיישינן לדבריו)

⁶⁷ דהנה מפורש בדברי הרמב”ם (גירושין פ”ב ה”ז, ופ”י, א, ב) שכל מקום שכתב גט בטל, הגט פסול מהתורה, ולשון גט פסול, הגט פסול מדרבנן בלבד. ובשולחן ערוך (אבה”ע סימן קנ, ג) פסק “כל גט שהוא בטל מן התורה אם בעלה היה כהן לא נאסרה עליו משום גרושה”.

התוקף ההלכתי למסירת מודעה בנוסח שכתבנו ("כי הנני מוכרח לכל זה בעל כרחי, מחמת האונס הידוע לכם, על כן כל הביטולים על מודעה זו, כולם יהיו בטלים ומבוטלים"), מוסכם לכל הפוסקים - ראה באריכות במכתב מאליהו (שער ז סימן יא) שהוכיח כן מהראשונים: רב האי גאון, רי"ף, רמב"ם, הרמ"ה, טור, מגיד משנה, ריטב"א, נימוקי יוסף ור"י (אבה"ע סימן קלד ובשו"ע שם סעי' ז) - שכל תקנת הרמב"ם שבי"ד אומרים למגרש לבטל את הביטול, ולרשב"א שפוסל את עדי המודעה, מועילה רק כשעדי המודעה אינם יודעים באונסו - אבל כשיודעים באונסו שמוסר מודעה בפני שני עדים שמה שיבטל את המודעה או שיפסול עידי המודעה זה רק מחמת אונס בית דין - המודעה שרירא וקיימת, גם אחרי שאנסוהו בי"ד לומר שמבטל את המודעות. וכן הסכימו לדינא המהר"ם אלשיך (סימן לה), המבי"ט (ח"א סימן קלו), מהר"י בירב (סימן מ)⁶⁸.

ומש"כ באבה"ע סימן קלד, ו שמי שמוסר מודעה על גט מכים או משמתים אותו, זה דוקא בגט שנעשה כדין, אבל כשנעשה בכפייה שלא כדין, אין עונש כלל, כמפורש להדיא בב"ש (אבה"ע סי' קלד, יא). ואדרבה, מצווה למסור מודעה ולגלות שהגט פסול ולמנוע ממזרים בישראל. וכע"ז ראה לעיל (בתחילת הספר בעמ' 15). לענין חרם דר"ת על מי שמפקפק על הגט, שכתבו הפוסקים דהמערער בצדק, מי שמנדה אותו, הוא עצמו יהיה בנדוי.

ולענין גט שמוסר עליו הבעל מודעה, פסק בשו"ע (אבה"ע סימן קלד, א) "שהגט בטל" - הרי להדיא שדעת השו"ע דהגט שנמסר עליו מודעה בטל מהתורה, ואף אשת כהן לא נאסרת לבעלה משום "ריח הגט".

ומה שמצינו שבגט מעושה שלא כדין אשת כהן נאסרת עליו מדין "ריח הגט", כמבואר בשו"ע (אבה"ע סימן קלד, ז) אע"פ שבכפייה זו הגט פסול מדאורייתא לדעת כל הראשונים וכן פסק בשו"ע (כמפורש בב"ש שם ס"ק י, יג שהשו"ע פסק כהכרעת הראשונים ודלא כרמב"ם).

הביאור פשוט, בכפייה שלא כדין מצינו גזירת חכמים מיוחדת, שגזרו "ריח הגט" אטו כפייה כדין, כמו שנזכר בגמ' גיטין (פח:). אבל "במסירת מודעה" שהגט פסול מדאורייתא בכל ענין, (גם בכפייה כדין כמפורש בשו"ע אבה"ע סימן קלד סעיף ו ובב"ש ס"ק יא) - לא גזרו חכמים, ולכן כאשר כהן "מוסר מודעה" שהגט נעשה בכפייה, אשתו מותרת לו, דאין כאן אפילו איסור דרבנן (משום "ריח הגט").

68 וכן מפורש בפוסקים, דאם בי"ד אנסו את הבעל (שאינו מחייבי כפייה) לבטל את המודעה שמוסר על הגט - המודעה לא מתבטלת, והגט פסול - שו"ת צמח צדק (אבה"ע סימן רצ), המהר"ח"ש בספרו תורת חיים (ח"ב קונטרס מודעה ואונס), ובשו"ת עין יצחק (ח"ב אבה"ע סימן לו אות כו) מדגיש, דגם אם אנסוהו בי"ד לומר שמבטל כל התנאים, אינו כלום כיון "שהיה בטעות ובאונס ליבו", והגט פסול.

- ב -

"התירוצים" המקובלים אצל "הדיינים מטעם" כשבעל לא מגיע לדיונים, ונאסר עקב "צו הבאה", שהם לא כופים על הגט אלא רק עצרוהו כדי להביאו - הם שקר עובדתי. "בתייה" הרבניים לא משחררים בעל שנעצר בצו הבאה, גם אחרי שהתקיים דיון במעמד שני הצדדים, וכאשר יש עליו "פסק" "ישתדל" "ראוי" וק"ו "חיוב גט" - הוא יחזר לכלא עד שיתן גט - והדבר מגובה "בתקנות הרבנות הראשית" הנקראים "חוק בתי דין הרבניים (קיום פסקי דין של גירושין) - התשנ"ה 1995 סעיף ב/1 וכל "הסיפורים" שמניעת שחרורו הוא מעין הרחקות דר"ת" - מניעת טובה בלבד, שלא נטרח לשחרר מה"צו הבאה", הם שקר עובדתי כנ"ל.

וגם מבחינה הלכתית הוא טעות מכמה טעמים:

א. כנ"ל בפרק ג' רוב הראשונים חולקים על ר"ת וס"ל דמניעת טובה הוה כפייה. ב. גם בדעת ר"ת הוכחנו לעיל מגדולי הפוסקים, שדוקא מניעת טובה שיכול ללכת לקבלה במקום אחר לא הוה כפייה, אבל מאסר בכלא, גם לר"ת הוה כפייה הפוסלת את הגט. ג. דעת פוסקים רבים (הו"ד לעיל) שאם מזכירים לבעל שמניעת הטובה היא עבור הגט, גם לר"ת, הגט פסול.

ד. "צו הבאה" ע"י המשטרה שעוצרת אדם ומכניסה אותו לכלא, משום שלא התייצב בבי"ד הרבני, הוא דבר הנוגד את ההלכה. דבחו"מ (סימן יא, א, ד) מצינו דמי שלא מתייצב בבי"ד לפי הזמנתם יכולים לנדותו, אבל מיד כשמגיע לבי"ד מתירים את נידוי, אולם מאסר בכלא אסור לעשות לו. וא"כ מאסרו של הבעל שהוא נגד ההלכה אינו מניעת טובה אלא עשיית עוולה ישירה עבור אי נתינת הגט, ובאופן זה גם ר"ת פוסל את הגט, וק"ו שמיד כשהובא ל"רבנות" מהכלא חייבים לשחררו, גם אם יסרב לתת גט כרצונם, והמשך מאסרו הוה כפייה ישירה על הגט האסורה לכל הדעות.

בנוסף מפני דרכי המרמה "בבתייה" הרבניים, חשוב לשמור מסמכים אוטנטיים ולא רק צילומים למניעת העלמת ראיות על הכפיית מאסר וכו' שעשו "הדיינים מטעם".

גם בעל המוכן לתת גט ברצון בבי"ד חרדי ולא "בבתייה" הרבניים - ואילצה אותו האשה בעל כורחו לגרש בבי"ד רבני - הגט פסול אפילו בדיעבד כמבואר בספר (בסימן א' אות יב). ורצוי שימסור מודעה קודם נתינת הגט בפני

שנים: "שמסרב לגרש ברבנות ורק מוכן לגרש בבי"ד כשר", כדי שיהיה ברור בלי פקפוק שהגט שניתן בערכאות של "הרבנות" פסול, משום שלא נתקיים תנאו לגרש אך ורק בבי"ד כשר. (וראה בעמוד הבא נוסח "מסירת מודעה מיוחדת" – המיועד למקרים שכופים את הבעל לתת גט ברבנות "מטעם").

- ג -

בשנים אחרונות בתי הדין "הרבניים" מרבים לעשות כפיית גט "בדרך ברירה" - שמחייבים את הבעל שלא כדין "במזונות" ומדור עצומים עבור האשה עד שיאלץ לגרש. וכאמור לעיל (סימן א אות ט, י) דגט שניתן באופן זה הוא פסול לדעת כל הפוסקים - דהרי כל מטרתם בגזילה זו הוא להכריח את הבעל לתת גט (והדבר אף מוזכר בגלוי "בפסקיהם"), וראה "באזני יהושע" (סימן טו, מגדולי רבני אמריקה בדור הקודם) שהאריך "דברירה" הנ"ל פוסלת את הגט לכו"ע. וק"ו "במזונות מעוכבת" שברור שאין לבעל לשלם סכומים עצומים כאלה, שנחשב כפייה ישירה עבור הגט.

אולם גם עבור המזונות שחייב בהם הבעל עפ"י הדין (שהאשה אינה מורדת ולא שילם הבעל מזונות כלל, גם לא בשיעור הנזכר לעיל בסימן ט, אות יב) - **אסור לאשה לפנות לרשויות שיעצרו את הבעל, דהרי עפ"י ההלכה אסור לחבוש במאסר יהודי שלא שילם חובו** (ואפילו אם החייב הסכים להאסר תמורת חובו), כמש"כ הרא"ש (כלל סח סעיף י), טור (חו"מ סימן צז), חזה התנופה (סימן יד), ושתי הלחם (סימן ט - דאפילו לאיים עליו במאסר אסור).

והדבר ברור, שכל מה שמצינו בש"ס ובשו"ע שכופים על מזונות האשה - הוא רק על תשלום המזונות של ההווה, (שאומרים לו תן מזונות או גרש), אבל על מזונות העבר שלא שולמו אין כפייה, (דהרי הם כשאר חוב דעלמא, שכתבו הראשונים הנ"ל שאסור להכניס למאסר יהודי שלא שילם את חובו), ומאחר שהפנייה להוצאה לפועל (ומאסר) אפשרית רק אחרי שעבר הזמן ולא שילם, נמצא שכל הכפייה שנעשית כיום היא רק על מזונות העבר בלבד, והרי זה כפייה על חוב (ולא על מזונות) שאסורה בהחלט.

ועל כן מאסר הבעל באופן זה נחשב כפייה שלא כדין והגט פסול לכל הדעות, כמש"כ המבי"ט (ח"א סימן כב) וראנ"ח (סימן סג, שהגט פסול אפילו עשו לבעל רק "אונס ממון" ללא מאסר).

מסירת מודעה מיוחדת כשאונסים אותו לתת גמ במקום שאינו רוצה, או בהעדר נוכחות עדים שרוצה בהם

כל מי שאשתו תובעת ממנו גמ - והוא מסכים לנרשה, אלא שרוצה לנרשה במקום מסוים - שנוח לו, ובפני עדים המרוצים לו, מתרחש כמה פעמים: [א], שלוחצים עליו ליתן גמ - דוקא אצל "מסדר גמ" כזה - מי שרדף אותו עד הרמה, [א] אצל מי שמפורסם - בביצוע "נישן מעושי" ע"י אינשי אלמו, וחושש שלא ירשה לו לומר ה"נוסח" שב"פנקס ב"ד" (מסק 1040. דס [5] מדיס). ואפילו אם יאמר כן יכריח זאת, ולא יוכל להזיח צדקת דבריו, כי לא ירשה לו להביא שם עדים שיעידו על כך, ואח"כ תלך בערכות ללחום נגד זכותו שע"פ ה"הסכם". [ב], או שלוחצים עליו שיתן גמ דוקא ב"בית המשפט", כדי שתוכל לאשר בזה השקר - כמה שהאשימה אותו, כאילו שרוצה ל"ענגה" - ולברוח מבלי לנרשה, מה שתוכל לנצל אח"כ כרוכחה להשופט - שהיתה "אנוסה" לחתום על "הסכם הגירושין", ולכבל ע"י מה שהובטח לו - בענין שייכות עם ילדיו - או בענין רכוש. ומלבד זה, הוא דבר - ה"מבוה" אותו, ומעניק לו התואר של "מעגן" - מה שישאר עליו כל ימי חייו. אם החליט שאינו רוצה לנרשה בשום אופן - אצל אותו מסדר גיטין - או ב"בית המשפט", [פרצה נורא שהונתה לאחורנה - ע"י קלים ורקים, מה שהיה ראוי להרעיש ע"י עולם ומלואו], או בהעדר עדים משלו. ומאיימים עליו לרדפו עד הרמה - אם לא יתן גמ דוקא במקום המרוצה לה - ובהעדר עדים המרוצים לו, ומרגיש בעצמו שאינו יכול למבול עוד הרדיפות. או ראוי שיקי - "טרם" בצעת הגמ, לפני שגו עדים כשרים - שרוצה שהם יהיו נוכחים בשעת הגמ, ויסכידי להם הישב את איכותו ומחיתו של האונסים כנ"ל], ואח"כ יאמר בפניהם נוסח "מסירת מודעה" - ולמטה (מ דס יסו - מ דס ילו) - והם יחתמו עליה ויתנה בידו. דמלבד מה שאינו עושה עוולה - כמה שרוצה להגן על זכותו וכמבואר במדרש"ם (י"ד. פי ריש). גם מצוה וחובא רמיא עליו לעשות כן - כשיודע שהוא אנוס, כדי שלא להבשיל אותה - ואת מי שרוצה לישאנה - בהאמור החמור "אשת איש", ולהציל הדור ממנועת "ממורים" רח"ל. והבעל מחויב להראות ה"מסירת מודעה" לכי"ד (שבכחורחן) - או לפרסמה זמן קצר לאחר הגמ, כדי שתיווד מלדינשא ח"ו באיסור "אשת איש" - מרם שיתן לה גמ כשר, במקום ובפני עדים המרוצים לו.

"מסירת מודעה" על "אונס" ליתן גמ במקום שאין רוצה, או בהעדר נוכחות עדים שרוצה בהם

לפנינו עדים החתומים מטה בא מוה"ר _____ נ"י, ואמר לנו: הווי עלי עדים כשרים ונאמנים, איך שאני "מוסר מודעה" בפניכם, שהגני מיכן ליתן גמ לאשתי מרת _____ תחי' - במקום ובפני עדים שנוח לי, אמנם היא רוצית לכופ אותי - לנרשה ב"בית המשפט" - או דוקא על ידי המסדר הר' _____ - או בהעדר עדים המרוצים לי, ועל ידי זה תוכל ללחום אחר כך בערכאות - לקפחני מזכותי לפיגושים קבועים עם ילדיי או מרכושי - מכפי הכתוב ב"הסכם גירושין" שבינינו. על כן הריני "מוסר מודעה" בפניכם, שכל גמ שאתן בפני הנ"ל - או במקום שאינו מרוצה לי - או שלא בפניכם, אף אם יאמרו שנסתלק או שתש - כח האונס מעלי טרם נתינת הגמ, או שהסכמתי לבסוף - ע"י שכנוע בדיבור או ע"י קבלת ממון - לומר שאני מוותר על רצוני הנ"ל, תדעו נאמנה שלא אתן לה הגמ מרצוני - רק מחמת "אונס" הידוע לכם, ואני "מבטלה" מעכשיו שלא יהיה לה שום תוקף כלל. ואף אם אכבול כל מסירות מודעות - בביטול מודעי ומודעי הנפקי מגו מודעה - עד סוף כל מודעה, ובפיסול כל עידי מודעות ואונס, ואף אם אודה - או אעיד על עצמי - או אשבע על דעת רבים: שלא מסרתי מודעה - או שלא הייתי אונס, ואף אם אומר: שכל הדברים שמסרתי - שגורמין כשיתקיימו אותן הדברים לבטל הגמ - הרי הן בטליון - וכן כל מה שהפה יכול לדבר. הכל יהיה נחשב כחרס הנשבר - וכדבר שאין בו ממש, כי הנני מוכרח לכל זה בעל כרחי - מחמת האונס הידוע לכם, ואחר כך אנלה "מסירת מודעה" זו - כדי לבטל אותה הגמ, ואתן לה גמ אחר בפניכם - ובמקום המרוצה לי - בלי שום עיכוב כלל, על כן - כל הביטולים על מודעה זו יהיו בטלים ומבטלים לא שרירין ולא קיימין - ורק מודעה זו יהיה קיים לעולם, ולא יהיה לה ביטול עולמית - וזלת כשאכבול מודעה זה בפניכם - מרם הליכתי אל הגמ, או כשאוציאנה [ה"ארגינאל"] - בקרע בית דין, והגמ ינתן דוקא ורק על דעת הסוכרין - [ו"קים לי" כוותיהו]: שמסירת מודעה זו מועיל לפסול כל גמ - הניתן במקום או בהעדר עדים - שבניגוד לרצוני. כל זה מסר לנו בעל הנ"ל - וראינו בצרת נפשו והכרנו באונסו שאונס גדול הוא, על כן קבלנוה ממנו וכתבנו וחתמנו יום _____ לחודש _____ שנת _____ לפ"ק.

מסירת מודעה מיוחדת

שחלות הגט בתנאי שלא תפר האשה או בא כוחה את 'הסכם הגירושי' בכל דרך שהוא

בעל שיש 'הסכם גירושין' בינו ולאשתו, ששם הוכמתו לו וזכותו - בין בנוגע ל'דרכושו' ובין בנוגע ל'החזקת' או 'לפנישת ילדיו', ומתירא שאח"כ תעבור על ההסכם, ונמצא רלא רק שישאר מקופח מזכותו, אלא דלדעת הרבה פוסקים הרי עצם חזרתה מקום ההסכם משל 'פסול' גמור על הגט למפרע אף מבלי שדגישי כן הבעל בשעת הגט. [עי' שו"ת קנה בשם (הג"ח סי' קצ"ד), ורא"ה 'פנקס בי"ד' (מסמס 1048, 5021). תשובות הגאונים בעל מנח"א וקנה בשם אות]. אמנם, היות שנמצאים כרוזים מסדרי גישין קלים ורקים שצוחקים מפסול זה, ואף מעוררים את האשה לבגוד בה'הסכם' בכח ה'ערכאות', דבר הגורם לו עגמו"ג ממשך וכובו דהן רב. ובמה מרמזים את הבעל כאילו שחלק מן ה'נכסח' מה שעלו לו מרם נתינת הגט - הוא: שהגט יחול אף אם תעבור על ההסכם, ולאחרונה התחילו לכתוב בתוך ההסכם, שכשרות הגט אינה תלויה בקיומה, וכאילו שזדה מצוה ברבר לעבור לתוך גשי מרשעות שיוכלו להתעלל בבעליהן. על כן, נתיין מאוד לשי שאינו רוצה להיות 'צועק על לשעבר' ליתר בכפילא: [א], שלא יציית בש"א למסדר הגט כשמצוה עליו לומר כנ"ל, [רק יאמר כנוסח המקובל, עי' מדר"ם לובלין (סי' קצ"ד סודס וסג שמעתי). דאם מצווים לו לומר ויתר מנוסח המקובל אות הוא שרוצים להמעיטו, עיי"ש]. [ב], אורכה, אחר כל הנסחאות של הביטולים ואחר גמר אמרת כל נוסח 'הרי זה גיטך', ברנע מרם נתינת הגט לידה [או ליד השליח] יאמר בפת מלא בזה"ל: 'אך נעב דעם גט - נאי' 'אדעתא דהבי' - או די (לשליח 'זי') וועסט (ועטם) גישט מותן קיין שום שריט בערבאות - צו צוברעקן דעם הסכם', [וזה מותר לכל הדעות אף לכתחילה, וברעקבר כשאין נותן ברם אימון - אף מותר לו להטיל 'תנאי' גמור ברנע - בכדי לנגן על זכותו]. ברם, היות שמפילים על הבעל לחצים שונים ומשונים שלא יאמר כן, וכמה מסדרי גישין אינם מניחים לו לומר כן, וגם מונעים בקדו מלבא אל הגט עם תביו, כדי שיוכלו להבדוש אח"כ שלא אמר כן מעולם. אשר על כן, העצה היעוצה לזה היא: שגמים שהולך לסידור הגט - ילך לפני שני בני"א בידו, [באמת רמכמה מעמים הלכתיים שאכ"מ לבארם, מוטב לעשותה בפני ג' אם אפשר, אבל לכ"ע מעיל גם בפני שנים], ויטבר להם איכותו ומתותו של ה'אונס' [כנ"ל (ריס גס)]. ואח"כ יאמר בפניהם נוסח 'מסירת מודעה' דלמטה (מן דס' סור - עג דס' כ"ז) - והם יחתמו עליה ויתנו בידו. ופשוט שאינו עושה עוולה כמה שמגן על זכותו עם מס"מ וכמש"כ מדרש"ם (ורד, סי' רס"ג). אודרבה חיוב מוטל עליו לעשות כן כדי שלא להבטלה ואת מי שישאנה - באיסור 'אשת איש', ולהציל הדור מטמעות 'ממורים' רח"ל, [עי' משכנ"ג (ס"ג ס' ג'ד)]. והבעל חייב לתדעיה לאחד הגט: שעשה 'מודעה' זו - כדי שתודר מלעבור כנ"ל, מה שיפסול ח"ו את הגט - ותקלקל לעצמה ולבעלה [השגן ולילדיהם, ה"י].

מסירת מודעה בפני שנים: שחלות הגט הוא בתנאי שלא תקפחנו בעש"ג מזכותו שע"פ הסכם גירושין
 לפנינו עדים החתומים מטה בא מוה"ר.....נ"י, ואמר לנו: 'הווי עלי עדים כשרים וגאמנים אך שאני 'מוסר מודעה' בפניכם, דהיות שהגנני מתירא שלאחר שאתן גט לאשתי.....תח', תלך בערבאות לקפחניו מהמגיע לי על פי שטר 'הסכם גירושין' שביני ולבינה, שבו מבוארים התנאים שעל פיהן הסכמתי ליתן לה גט, ויתכן שמסדר הגט לא יניתני לומר: שאני נותן הגט רק 'אדעתא דהבי' שלא תעשה כן, ואף אם אימר כן אולי יבחישי זאת. על כן ליהוי ידוע לכם, שלא אתן לה הגט מרצוני רק ב'תנאי' גמור ע"פ משפטי התנאים המועילים ביותר על פי תוה"ק: שלא תנקוט לא היא ולא באי כוחה, שום צעד בערבאות לאחר הגט ועד משך כ"ה שנה, מה שיגרום לקפחני מרכושי או מפיגושים עם ילדיי בפחות ממה שכתוב בהסכם, [אף אם אני אלך לשם לכופה על קיום ההסכם], ואם אבן תעשה כן, אז יתבטל הגט למפרע ולא יהיה לה שום תוקף כלל, [ותנאים אלו יחילו עכשיו וגם לאחר כתיבת הגט ואמירת כל הביטולים - מרם שאמסרנה לידה או ליד השליח]. ואף אם כתוב בההסכם שהיא מותרת לערער עליה בערבאות או שכשרות הגט אינו תלוי בקיומה, ואף אם יאמרו שתש או שנסתלק כח האונס מעלי על ידי שדברו על לבי או שנתנו לי ממון והסכמתי שהגט יחול אף אם תעבור עליה, ואף אם אוטר בשעת הגט או לאחריה: שתחול אף אם תעבור עליה, ואף אם אבטל כל המודעות בביטול מודעי ומודעי דמודעי דנפקי מגו מודעי עד סוף כל מודעי ובפיסול כל עירי מודעות ואונס, ואף אם אודה או אעיד על עצמי או אשבע על דעת רבים: שלא מסרתי מודעה או שלא הייתי אונס, ואף אם אומר שכל הדברים שמסרתי שגורמין כשיתקיימו אותן הדברים לבטל הגט - הרי הן בטליו, וכן כל מה שהפה יכול לדבר. הכל יהיה בטל כחרם הנשבר וכדבר שאין בו ממש, כי הגני מוכרח לכל זה בעל כרחי מחמת האונס הידוע לכם, על כן כל הביטולים שבעתיד על מודעה זו יהיו בטלים ומבוטלים לא שרירין ולא קיימין, ולא אתן לה הגט ברצון רק על דעת הפוסקים הסוברין [ו'קיים ל'] כוותיהו: שאם תעבור כנ"ל או תועיל מודעה זו לפסול הגט, ומודעה זו יהיה קיים לעולם ועד ולא יהיה לה ביטול עולמית, וזאת כשאודיע לכם מרם הליכתי אל הגט שוותרתי על תנאים הנ"ל, או כשאוציא לפניכם שטר זה [ה'ארגינאל'] בקרע בי"ד". כ"ו מסר לנו בעל הג"ל והכרנו באונס הגדול על כן קבלנוה וכתבנו וחתמנו יום..... לחודש..... שנת..... לפ"ק.

**מכתבים וסיפורים מגדולי ישראל
על איסור הליכה לערכאות וכפיית גיטין**

**מכתבי הרבנים
המוזכרים בספר "משפטי ישראל"**

"הגט מקליווא" ושלום בית

בשנת תקכ"ו בעיר הגרמנית מנהיים, בחור בן ששה עשרה בשם יצחק נייברג התחתן עב"ג. בליל שבת התקיימו "שבעה ברכות" מפוארים והחתן היה במיטבו. בשבת בבוקר נגשו המחותנים לחדרם של החתן והכלה והמתינו לחתן ללוותו לביהכ"נ. כשדפקו ולא נענו פתחו את הדלת וגילו שהחדר ריק, החתן והכלה נעלמו.

החיפושים בעיר אחרי החתן העלו חרס, ביום ראשון הגיעו החיפושים לכפר סמוך לעיר מנהיים, ושם **נמצא החתן שוכב במיטה בדכאון** וכולו בושה שהתגלה שברח בשבת מחוץ לתחום ואף את כסף הנדוניה טלטול עימו בשבת.

החתן סירב בתוקף לגלות למשפחתו אם סיבת בריחתו רק אמר **שתקף אותו פחד פתאומי**. אחרי שכנועים הסכים לחזור. כדי להחליף אוריה עבר עם אשתו והוריה לעיר בון ונראה שהחלים משגעונו. אולם במוצאי השבת השניה הלך לרב בעיר בון ואמר לו שאשתו לא מוצאת חן בעיניו וגם סכנה נשקפת לחייו, הוא חייב לברוח ומוכן לתת גט לאשתו כדי לא לעגנה.

שכנועי המשפחה לא הצליחו, ונסעו **לעיר קליווא** שבה כיהן הגר"י ליפשיץ בעל שו"ת "אור ישראל", הנסיון לשכנעו שלא לברוח נכשלו. הר"י ליפשיץ סידר את הגט. והחתן נסע מגרמניה. **לאחר זמן נתעורר ספק אצל רבה של מנהיים על כשרות הגט**, כיון שמסדר הגט הגר"י ליפשיץ לא ידע על שגעונו של יצחק נייברג שבוע קודם לכן, ומסתבר שבזמן כ"כ קצר לא החלים משגעונו, וא"כ הגט פסול.

רבה של פרנקפורט הגאון המפורסם רבי אברהם אביש בעל "ברכת אברהם" ובית דינו - **פסקו שהגט פסול** ופרסמו כרוז: "כי מה שאמר האברך כי סכנה נשקפת לחייו ועליו להרחיק נדוד, הוא מעשה שטות שלו מחמת פחד ומרה שחורה, ולא יתכן להבריא אחרי שבועיים ולהגיע לדיעה צלולה, אלא בכלל שוטה יחשב, והגט פסול". מאידך **גאוני אותו דור** כשאג"א נוב"י היעב"ץ ועוד

רבים הכשירו את הגט, כיון שדיבר בדעת ובחכמה בזמן נתינת הגט, אין להחשיבו כשוטה.

האשה הצעירה עמדה להינשא שנית, אולם משמים לא יצא הדבר לפועל ולא נכשלה האשה באיסור אשת איש לדעת רבה של פרנקפורט ובי"ד.

לאחר זמן עלה בידי אנשים חכמים ונבונים לאתר את מקום מגורי הבעל יצחק נייברג בלונדון. והצליחו להחזיר את השלום בית בין בני הזוג, והיא נישאה שנית לבעלה הראשון - כהוראת גאוני הדור שהכשירו את הגט, ובכדי לחשוש לדעת רבה של פרנקפורט שפסל הגט, אמר החתן בנוסח הקידושין "הרי את עוד מקודשת לי".

בסיפור זה יש מסר עוצמתי לדורות.

"הגט מקליווא" ניתן ביוזמת ורצון שני הצדדים, הבעל והאשה. היו סיבות מוצדקות לפירוק הבית, התקף השגעון שלקה בו הבעל מיד אחרי החתונה. ואכן אחרי שנתן הבעל גט בהסכמה מליאה ועבר לגור בארץ מרחקים מעבר לים, היה ברור לכולם שהפירוד ביניהם מוצדק ומוחלט.

אולם כאשר נמצאים אנשים חכמים ונבונים עם רצון חזק, בכוחם להחזיר את הדבר לקדמותו ולקומם את הבית מחדש, בידעם שהזיווג משמים הוא הטוב ביותר לבעל ולאשה, ויש להחזירו כאשר הבעל החלים משגעונו והתאפשרו חיים תקינים.

וכמה יש להצטער על "בתי הדין הרבניים" הדוחפים לגיטין מהירים, שמלבד איסורי אשת איש וממזרות, הם פוגעים גם באושר האמיתי של האשה, כי אין תחליף לזיווג האמיתי שנקבע משמים, שהויתור עליו ללא הכרח גמור, מוביל להרס וחורבן של האשה, וק"ו של הילדים הגדלים כיתומים בחיי אביהם, ר"ל.

מכתב מהרה"ק רמ"מ מרימנוב זי"ע גזל נגד התורה בערכאות – סופו אבדון

ב"ה, יום ד' (- פר') לך, תר"ד לפ"ק. רימנאב.

להאשה הנגידה מרת...

היות, גיסה הרב ר' בנימין בא לפני בקובלנא רבה, באשר שיש לו טענות ותביעות עליך, מעסק עזבון אחיו המנוח, מו"ה ליב, ורצונו להעמיד אותך לדין תורה. ואת(ה) במרדך ובערפך הקשה ואינך רוצה לעמוד עמו, וביד חזקה את(ה) רוצה לגזול כל העזבון שלא כתורה ולא ביושר.

על כן הנני באתי להזהיר ואתך על נפשך(!) השמר[י] לך והוי זהירה בדברי אלה (!) שתיכ(ו)ף ומיד תעמוד[י] עמו לדין תוה"ק, ביום הוועד שיהא בימים הבע"ל. ותקיים[י] כאשר יורו המורים על פי התורה והיושר.

ואם שמוע תשמע[י] בקולי, הרי טוב, וייטב לך, שיצליח המעות אשר ישאר בידך. ואם לא תאב(ה)[י] ולא תשמע[י] לי ותאמר נואש, דע[י] לך, שכל המעות ילך[ו] לטמיון ולא ישאר בידך על ככר לחם אחת, וח"ו יגיע לנפשות(!!!).

ומסתמא ידוע לך, שהשומע לי ישכן בטח, והמקשה לבו יפול ברעה".

"ודברי אזהרתי זאת, יהא בידך במקום שלוש(ה) התראות ואזהרות בית דין צדק(!!!).

וזההר[י] בדברי אלה, שלא לעבור עליהם, כי כל איש אשר יהא לו נגיעה בממון העזבון הזה שלא ביושר, כולם יכשלו ויאבדו את המעות הזה עם כל אשר להם".

"על כן, למען שאני מעולם דורש טוב על כל ישראל, מוכרח אני להזהיר אותך ואת בתך, שלא תגעו בדבר שאין לכם חלק על-פי היושר והדין-תורה. ומסתמא לא תשנו את תפקידי (-פקודתי), למען ייטב לכם כל הימים.

דברי אוהב ישראל ודורש טובתם לנצח

"הק' צבי כהן מרימנאב".

מתוך ספר "כהן גדול משרת" (עמ' קצג) - מתפרסם ברשות המחבר

צילום כתי"ק של הרה"ק רמ"מ מרימנוב זי"ע

במכתבו אל הנגידה המסרבת לעמוד לדין תורה

גם ימי בוא תפארתה

אחרי שהתעוררתי נחמתי

רבות גיסה הרה"ק גענון אלו אבט סקולע רבה באשר שיש זו חזקת וסבוכה
 עלק נעמן קומק אחיו היתה נשאלת עו ורעמו אלקיני אותך אין תורה ואת
 מדרק ולקרב הקס ואינך חולק אצור עיו ואיך תעב את רוב אגו לך
 הצדק שא סערה שא בוצר עכ באט אלוט אפיה אמתק על נעמן הסיר
 ובכי אומרה בקרה אט שמשל וני תאניס עיו און תלפן ביום פוועק
 טיהא ברוק הקלס אסקייפ לטור יורו תואם על סר הטהו אומר ואם שני
 תפון בקול היו טע אונטק לך טיפא פועת אפר שאר טעם אפס או תאכבו
 תפון או תאשר מאס נל אק אפ הועת בלם אטנין ואל שאר מדרק על סכין
 אחרי וחו יגין אקטות ונסתא ונל אק אטנין ואל שאר מדרק על סכין
 מרצה ודכה אונטה דאת ואל מדרק ברוק שאלה תחבאת אפיה אפיה אפיה
 ומה מדרק אק שא אקנה אונט כ ס אים אטריה או איה מונקל
 יזה סוז בוצר כולס יטאל ויארא את בוצר בוג עכ סאצור און עכ און אט
 ופול חש טע על ס יטאל מרמ אט אומר אותך ואם מדרק שא תעו אפיה
 אפ חלף על ס מדרק וסמ אונטה און אפיה און אפיה און אפיה און אפיה
 נמיו אעב יטאל וחס טעם אפיה און אפיה און אפיה און אפיה און אפיה

מכתב מרן ה"חפץ חיים"

ערב ש"ק פרשת וישלח תרע"ד

אל כבוד הרב הגאון ירא ה' באמת מו"ה נחמן אב"ד וישי. הנה אף שאין דרכי להתווכח עם שום אדם, אכן כיון שאני יודעו שהוא ירא אלוקים באמת ולא יקפיד עלי אם אומר לו האמת, אמרתי לשאול אותו, ששמעתי על אנשי עירו שמלפנים היתה מהעיירות החשובות בישראל, וכעת הורגלו ללכת ולהלשין אחד על חברו בערכאות של גויים.

ונתפרסם הדבר מאד בעיירות הסמוכות שעל כל דבר נקלה עושים כן, והוא בזיון גדול לישראל.

למה אין כבוד תורתו מוכיחם על חילול ה' הנורא שנעשה על ידי זה ששם ישראל נעשה לשמצה ולכלימה בין האומות... מה טוב, בוודאי יש בעירכם "חברת עין יעקב" או "חיי אדם", שכמה פעמים בשבוע ילמדו עמהם חומר העוון של לשון הרע. וכ"ש שיש סכנה בדבר. שקונסים הערכאות לשבת במאסר כמה שבועות, ונוגע לחיים ממש...

ולא עוד, כל אלו המעשיות מתפרסמים בין השרים הגבוהים, ומי יודע כמה כבוד ישראל מושפל על ידי זה וכמה גזירות ח"ו נסבב על ידי זה, ומקויים עלינו מה שאמר הכתוב "מהרסיך ומחריביך ממך יצאו", ועונשו נורא מאד...

אכן אני דן אותם לכף זכות, שאינם יודעים את חומר האיסור וגודל עונשו, שאילו היו יודעים לא היו באים לעוון נורא כזה, ובוודאי כשיבואו לדין לעתיד לבוא ישיבו שלא היינו יודעים חומר איסורו ובעלי התורה שבעיר הם חייבים שלא הגידו לנו...

על כן ידיד נפשי, על כבוד תורתו מוטל להרים כשופר קולו, ולהודיע להם גודל החטא...

כן דברי ידידו, הכותב לטובתו וטובת אנשי עירו,

ישראל מאיר הכהן מראדין"

(נדפס ב"יחי ראובן" ע"י בנו של מקבל המכתב הר"י קוליץ ז"ל).

אינו מתכפר אלא במיתה

סיפר מרן הגרי"ח זוננפלד זצוק"ל: מלוה אחד תבע בערכאות את חובו מהלוה. בא הלוה וסיפר לי על כך.

הזמנתי את המלוה ושאלתיו היתכן ללכת לערכאות כשיש דין ויש דיין בישראל?

השיב המלוה: "הלא המדובר בתביעה של חמש מאות לירות שטרלינג (סכום גדול מאד באותו זמן), ועל סכום כה גדול אינני יכול להסתכן בדיני ישראל, שאין להם הכח להוציא לפועל, גם אם יתחייב הלוה בדין".

הוצאתי ספר שמות והראתי לו את הפסוק "ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם", ופירש רש"י: "לפניהם, ולא לפני עכו"ם, ואפילו ידעת בדין אחד שהם דנים אותו כדיני ישראל, אל תביאהו בערכאות שלהם שהמביא דיני ישראל לפני עכו"ם מחלל את השם ומייקר את שם האלילים להשיבם", וידוע שעון חילול השם אינו מתכפר לא בתשובה ולא ביום הכפורים, ולא ביסורים, רק במיתה.

והתובע בעקבות שיחה זו ביטל את תביעתו בערכאות והזמינו לדיני ישראל.

וסיים הגרי"ח"ז: "גם היום ישנם כאלה המקיימים "בכל מאודך" כפשוטו, ואני מאמין באמונה שלמה ובטוחני שלא הפסידו כלום".

מלחמה במוסר מטעם ממשלת פולין

בעיירה דומטשובה הסמוכה לבריסק, כיהן ברבנות תלמיד חכם מופלג, רבי יעקב לויסון שמו. מרן הגרי"ז הכירו, העריך מאד את אישיותו ונהג בו כבוד רב כל אימת שנזדמנו שניהם למחיצה אחת.

ויהי היום, קפץ על אותו רב רוגזו של אחד מאנשי עיירתו, ובזדון לב הלך להלשין עליו בפני השלטונות כי אינו בקי בשפת המדינה, בתור שכזה אינו יכול על פי החוק הפולני לכהן בתפקיד הרבנות. משנבדקה הידיעה ונמצאה נכונה, פוטר הרב ממשרתו בפקודת השלטון.

כאשר נודע למרן הגרי"ז על כך, הסבה לו הידיעה צער רב על ת"ח נכבד כזה, הסובל מנחת זרועו של רשע, והוא שלח לקרוא אליו את ראשי הקהל של דומטשובה, לדבר על ליבם כי יאותו להותיר את רבם על כסאו. אולם הללו השיבו בצער כי אמנם ליבם עם הרב, ועד כמה שהדבר נוגע להם, עז היה חפצם כי ימשיך לכהן פאר ברבנות קהילתם, אפס, משהגיע תלונתו של אותו אדם בליעל לאזני השלטונות ובפקודתם פוטר מתפקידו, אינם מסוגלים להתעלם מכך ולעבור על מצוותם. עם זאת אמרו, כי נכונים הם למנות את חתניו של רבי יעקב לויסון לשוחטים בעירם, בכדי שפרנסתם תהא מצויה. ואכן, כך עשו.

תקופת מה לאחר מכן, התפרסמה בציבור זהותו של אותו מלשין חסר לב אשר אכל קורצא אצל השלטון, ובשלו הודח רבה של עיירתו מתפקידו.

לא תגורו מפני איש

לימים, בא בנו של הלה בקשרי שידוכין עם בת העיר בריסק, ובכתב ה"תנאי" סוכם על דעת הצדדים על פי בקשת הורי המשודכת, כי מסדר הקידושין בחתונה יהא רבה של בריסק. בבוא זוג המאורסים ללשכת "ועד הקהילה" בבריסק על מנת להרשם לנישואין, נשאלו מיהו הרב שאמור לסדר את חופתם, וכאשר השיבו כמוסכם בכתב ה"תנאים": רב העיר, עורר הדבר תמיהה אצל הפקיד הממונה.

הרשם, ר' אהרן פוחצ'בסקי שמו, בידועו את "יחוסו" של החתן כבנו של אותו מוסר, ובהכירו את עוז רוחו האיתנה של הרב, פקפק באפשרות שמרן הגרי"ז יאות לסדר חופה אצל בנו של אותו רשע, ואמר לבני משפחת הכלה כי

טוב יעשו אם יבררו מבעוד מועד האם אכן יאות הרב לסדר את הקידושין. חששו אכן לא היה לשוא, ובבואם לפני מרן בבקשה שיערוך את הקידושין, סירב בתוקף, באומרו: "לא יעלה על הדעת שאני אסדר את הקידושין של בנו של אותו מוסר"!

נקמת המוסר

כאשר הגיעו הדברים לאזניו של המחותן רע הלבב תושב דומטשובה, בערה בו חמתו עד להשחית, והוא החל לשגר איומים גלויים כי אם לא יחזור בו הרב מהחלטתו, הרי שהוא ילך להלשין אף עליו שאין הוא בקי בשפת המדינה. מרן הגרי"ז לא נרתע אף מאיומיו ועמד על דעתו בתוקף: הוא לא יסדר קידושין לבנו של אותו רשע, ויהי מה.

בראותו כי כך, מימש הלה את איומיו הנלוזים, והלך להלשין בפני השלטונות על כי רבה של בריסק אינו שולט בשפת המדינה, ולפיכך אינו יכול לכהן בתפקידו על פי חוקת המדינה.

הצלה משמים

משנודע לו על כך קרא מרן הגרי"ז תיכף להרה"ח ר' זלמן רוזנפלד ז"ל, יהודי חסידי שהיה מקורב אליו מאד, וביקש ממנו כי יחיש פעמיו ויסע אל רבי מאיר שדרוביצקי, בן העיר בריסק בעבר שניהל עדה של חסידים בביאליסטוק, שבינו לבין "הרב מטעם" של ביאליסטוק שררו יחסי ידידות קרובים, וביקש ממנו כי יפעיל את השפעתו בענין. אותו רב מטעם ידוע היה בקשריו ההדוקים עם שר החינוך של פולין, כך שהיה מקום להניח בודאות שאם הוא יאות להפעיל את קשריו עמו, יצוה שר החינוך לגורמים המתאימים להעלים עין מרבה של העיר, וחוסר ידיעתו את השפה.

ר' זלמן אכן לא איחר לעשות ומיד נסע אל הרבי דביאליסטוק. כששמע רבי מאיר את בקשת הרב מבריסק, הזדרז בשעת לילה מאוחרת בקור עז, ללכת לבית "הרב מטעם" לפעול בענין זה. בסייעתא דשמיא הניבה השתדלנות פרי. "הרב מטעם" דביאליסטוק אכן הצליח לשכנע את ידידו שר החינוך של פולין להעביר הוראה מתאימה ולהעלים עין מן החוקה, וזממו של אותו בן בליעל על מרן זצ"ל לא עלה בידו.

פסק גדולי ישראל

נגד הגט שנעשה בביה"ד 'הרבני' פ"ת – כפיית מאסר וביטול הסכמים פוסלים את הגט

בית דין צדק בני-ברק

בראשות מו"ח הגאון רבי ש.י. נסים קרליץ שליט"א
 הוצג ודיג טן 46 בני עק ת.ד. 493 טל: 6188264 פקס: 5782221

בס"ד

פסק דין

בדו"ד שבין ה"ה: ובין הגב' לאחר שמיעת טענות הצדדים במשך שעות רבות, ודיונים ממושכים. ובבירור מעמיק וממצה של העובדות. החליט ביה"ד כדלהלן:

- א. אין בכל הטענות שהושמעו בכדי לחייב את הבעל לגרש את אשתו.
- ב. לאור סירובה של משפחת האשה וסירובה שלה להמשיך במסגרת הנשואין, קובע ביה"ד כי ראוי להם להפרד זמ"ז בג"פ כד"ת.
- ג. ביה"ד קבע את הסדרי הממון, חיובי המזונות והסדרי הראיה. עם כל המסתעף.
- ד. ר' הביע נכונות לגרש את אשתו עפ"י הפס"ד הנ"ל. בהמשך אף השליש ג"פ בידי ביה"ד על מנת למוסרו לאשה עפ"י שיקול דעת ביה"ד, וללא תנאי. ביה"ד ימסור את הגט לאחר הסדרת עניני הממון כפי שנקבע בפסה"ד.
- ה. הגב' מסרבת לקבל את הגט בתנאים שנקבעו בפסה"ד, ומענגת את עצמה על מנת להשיג רווחים כלכליים מעבר למגיע לה עפ"י דין.

- 1. הובא בפנינו פס"ד ביה"ד האזורי בפ"ת, הקובע שיש לכפות על הר' לגרש את אשתו. ואף הורה ובצע מאסר בכלא כדי לאלצו לגרשה.
- 2. ביה"ד קובע בזאת שגט שניתן או ינתן באופן זה. הינו בטל ומבוטל. האשה אסורה לכולי עלמא. ואם חלילה תעבור על פסק זה, ותנשא שלא כדין. יהיו בניה אסורים לברא בקהל.

ע"ז באנו עה"ח ביום ג' י' סיון תשס"ט.

הרב מאיר היצטרך.
אורי היצטרך

הרב חזקי' אברהם ברוידא.

הרב שלמה זלמן גרוסמן.
אורי היצטרך

*אחותי...
כבוד...
בני ברק...*

ג"א מצטרף לכל האמור בפס"ד זה.

ש.י. נסים
חיים קרליץ

*אני...
אורי היצטרך...
בני ברק...*

הרבנים הגאונים שליט"א החתומים למעלה:
 ניסים קרליץ, חיים קניבסקי, שמואל אויערברך,
 מושה שטרנבוך, שמעון בערני
 לאחר שבוצע על הבעל כפיית גט נוספת בביה"ד 'הגדול' בירושלים –
 כתבו גדולי ישראל מכתב נוסף – ראה בעמוד הבא.

פסק גדולי ישראל שכפיית הגט השני מביה"ד "הגדול" ע"י הרה"ר ש. מ. עמר – הוא שלא כדין והגט פסול

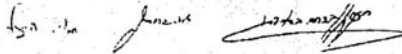
הבהרה

מאחר ונאמר לנו כי ישנם שמיעור שונות בענין.

הננו מודיעים בזה כי פסק הדין שלנו מיוסד על סיון תשס"ט שא"א לכפות את ר' [שם] לתת גט לאשתו הגב' [שם] וכל גט שיינתן בכפיה הינו בטל ומבוטל, והאשה אסורה לכ"ע. פסק זה תקף גם היום, וכל גט שניתן בכפיה או מתוך כפיית מאטר אפילו אמר רוצה אני אינו תקף.

ובהתאם לפסה"ד הנ"ל יאם חליטה העבור על כך ותנשא שלא כדין יהיו בניה אסורים לבוא בקהל.

באנו עה"ח

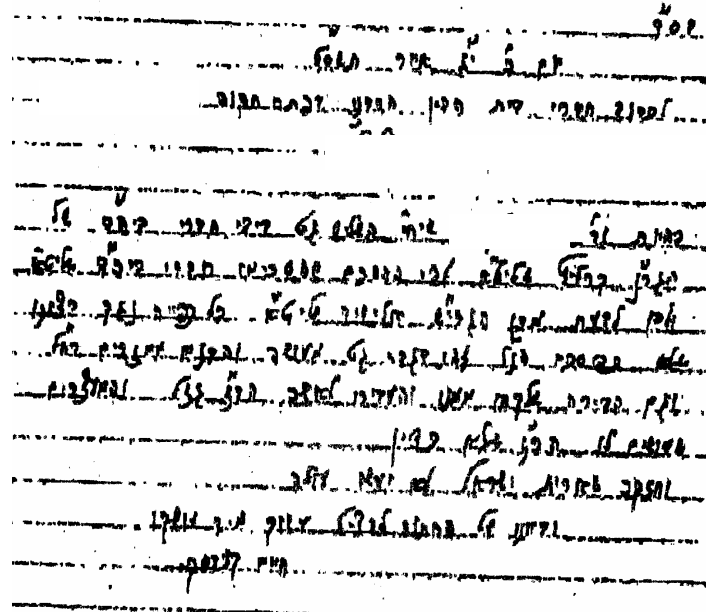
מאחר שנתברר לנו ע"י גביית עדות בדרישה וחקירה וכן ע"י מסמכים שונים שהיו לפנינו כי הגט שניתן ע"י [שם] הנ"ל לאשתו [שם] בביה"ד הרבני הגדול בירושלים בתאריך [שם] ניתן מתוך כפייה, הרי גט זה בטל מדאורייתא, וכבר הורו גדולי פוסקי הדור וצירפו את חתימתם לפסקי ביה"ד מיוסד כ"א אייר תשס"ח ומיום י' סיון תשס"ט שהכפייה בנדו"ד היא שלא כדין, והרי האשה היא אשת איש גמורה, ואם ח"ו תינשא בגט זה בניה שיוולדו יהיו נמוזרים.

וע"י באנו על החתום

- נאום מנשי אולטרא יחסי נאום אלו נאום
 אם נאום נאום אלו אלו
 נאום נאום אלו אלו

פ"ד-ק
 נאום נאום אלו אלו
 נאום נאום אלו אלו

מכתב הגאון רבי חיים קניבסקי שליט"א כפיית מאסר והפרת הסכמים פוסלים את הגט

בס"ד

יום ה' י"ג אייר תשס"ט

לכבוד חברי בית הדין הרבני בפתח תקוה ...

בהיות ור' שיח' השליש גם בידי חברי בית הדין של הגר"נ קרליץ שליט"א, לפי ההסכם שהסכימו חברי בית הדין שליט"א.

ולכן לדעת מו"ח שליט"א, כל כפייה נגד רצונו שלא בהסכם הנ"ל, זהו בגדר גט מעושה והבנים ממזרים רח"ל.

וגם הדירה שלקחו ממנו והעבירו לאשה, הר"ז גזל והמעצרים שעושים לו הר"ז שלא כדין. וחזקה שארית ישראל לא יעשו עוולה.

ובאנו על החתום להציל עשוק מיד עושקו.
חיים קניבסקי

מכתב אזהרה מאדמו"ר מסאטמאר זצוק"ל שלא לסמוך על גיטין שנעשו בבי"ד לאנדעסמאר הכופים גיטין ע"י בריונים אלימים

MOISHE TEITELBAUM

GRAND RABBI OF SATMAR
550 BEDFORD AVENUE
BROOKLYN, N.Y. 11211
(212) 384-0070

משה טייטלבוים

אברק"ק סאטמאר
ברוקלין, נ.י. יצ"ו

ב"ה

לכבוד חברי קהלתינו חק' די בכל אתר ואתר חי"ו

זה שתי שנים נבלה נעשתה בישראל אשר כל השומע תצילנה שתי אנזיו, דהיינו שחיים מאלינאוריסט
זליבוס לאנדעסמאר המכנים א"ע בשם "בי"ד" כולל הרבנים במאנסי, סידרו גם מעושה ע"י עכו"ם, שעפ"י
דין הו"ה"ק הגט בסל ואינו גט כלל, ולאחר שהבעל ערער על הגט לפני ביד"ע של התאחדות הרבנים ונבו
עדות על זה, פנו אל מסדרי הגט, במכתב מיום כ"א לח' סבת תשמ"ח, שמוכנים לשמוע למה עשו ככה, וכן
בע"פ שלא יתירו את האשה לעלמא, מסום שיש פקטוקים על הגט, והם לא רצו לחשב מאומה, רק עשו מה
שלבם חפץ. לאור זה יצא הוראה מחביד"צ ביום ו' שבט תשמ"ח, כדלהלן: "אנחנו חתומי מסה מגלים בזה
דעתנו דעת תורה אודות הגט שניתן ביום א' מקץ בערב אור ליום כ"ב כסלו דהאי שחא ביד האשה ...
אשר נסדר ע"י סופר שליח וב' עדים בלי ביד בכפי' ע"י עכו"ם, אחר מו"מ של הלכה לאור הברירות
שבדינו הי' גט מעושה שלא כדיר, ע"כ אסורה האשה ... להנשא לטום אדם עד שתקבל גט כשר מבעלה כות
משה וישראל, ולא את האשה חתמנו שמינו יום ב' בשלח ו' לחודש שבט תשמ"ח לפ"כ". ועל זה חתמו ז'
רבנים מובהקים מומחים לעניני גיטין וקידושין, וידידינו הרב הגאון מוה"ר מנחם זכר' זילבער
שליט"א כתב חסובה להגה"צ ממונקאטש שליט"א אשר בו בירר שכל מעשה הגט פסולה, וכל דבריו כנים
זאמיתיים.

גם בא' לפני אבי האשה וסיפר לי כל הענין, ואמרתי לו שכפי אשר סיפר לי הגט מסול ונעשה
י"בירה גדולה וצריכים לעשות גם חדש עפ"ד חו"ה"ק, אבל האב חשש שהבעל יבקש סכום גדול תמורת גט
אחר, וחשש עוד שלא יבוא הדבר לפני ערכאות המדינה, שהוא עון פלילי לעשות כזאת לחטוף איש במרתף.
וסיפר לי שקודם מעשה של הגט עסקו שני רבנים חשובים מאוד אחד מצד הבעל והשני מצד האשה, לגמור
הסכסוכים ולהביא לגט עפ"י ד"ת, והבטחתי לו שאעשה כל מה שבכחי שהרבנים הללו יגמרו הדבר שהבעל
יתן גט פטורין מחדש, ובעזרה"ת ביום שלישי ששה ימים לחודש תמוז שנת תשמ"ח גירש הבעל האשה הנ"ל
כדמו"י, ושמתתי מאוד שעלה בדינו להסיר מכסול גדול ונורא, ולא חשבתי שאצטרך להודק עוד למעשה
גבלה זו.

כעת-בא לפני אברך אחד יו"ש תלמיד ישיבתינו ממספחה נכבדה של חסידים ואנשי מעשה ושאל חו"ד
היחוד שמדברים לו נכבדות עם אשה אחת שנתגרשה במאנסי אצל הנ"ל, ועמתי מרעיד לשמוע שאנשים הנ"ל
עדיין מסדירין גיטין אחר שנתגלה קלונום שהם רצו לחתיר אשה איש בעד בצע כסף. וגם נודעתי שהם
מקילים בשאר עניני אישות, כל מה שמותר בדיעבד במקום עיגון גדול הם עושים לכתחילה, כמו שעשו
בגט הנ"ל שהמסדר הגט הי' עדות על הגט ונעשה בלילה בבית האשה ע"י שליח בעת שהאשה הייתה שם,
ומעשיהם מוכיח שהמה קלי הדעת והמה גרוועים ממי שאינו בקי בטיב גיטין שכ' מחזיקו בתשובה (סי'
פ"ח זסי' קכ"ח) הובא דבריו בהקדמתו לטשר קב נקי, דגרע ספי מחל' שחיסה דאמרינן בפ"ק דחולין
דאינו יודע חל' שחיסה אסור לאכול משחיסתו, ומבואר בגמרא גיטין (דף פ"ח ע"ב) בר חדיא בעי לאתויי
גיטא אתא לקמי' דרבי אחי דחוח ממנחם אגסי, וברש"י וחזו"ממנחם גברא דבא לאורוויי הלכות גיטין.
ואם לענין שוחס נטק שצריך לחיות ירא שמים מרבים, כ"ש בדבר חמור של גיטין, לחתיר אשה איש
לעלמא.

לכן הנני להורות הוראה ברורה לכל בני קהלתינו אנ"ש והסרים למשמעתינו, שאין לסמוך עליהם
בשום הוראה, ואין להתדיין לפנייהם בשום דיני ממונה, וכ"ש שאין לסמוך עליהם בשום דבר בעניני
אישות, סידור גיטין וחליצה, וכן שלא לישא אשה שתתגרש מהיום בפניהם, כי אין להם שום נאמנות
שנעשה כות והלכה. רק לעשות דברים הנ"ל עפ"י רבנים מובהקים תלמידי חכמים ויראי השם העושים
מלאכת השם באמונה ושמשו אצל רבנים גדולי תורה מדור הקודם בדרך הסלולה לנו מאבותינו ורבנותינו
הקדושים, ולמחזיר ולנזהר שלומים תן כמי נהר. והשי"ת יאיר עינינו באור תורתו וינחנו במעגלי צדק
למען שמו בלי' שום מכסול ותקלה ח"ו עדי נזכה לביאת משיח צדקינו בב"א.

חתמתי שמי היום כ"א כסלו חש"ן לפ"ק, ברוקלין יצ"ו

מכתב בד"צ "שער המשפט" - מונסי
 על פסול גט בכפייה שנעשה בבית ד' "הרבני" בירושלים

בס"ד מטעם בית דין צדק שער המשפט מאנסי, ניו יארק ארצות הברית

הכרזת והתראת בי"ד
 להסיר מכשול ד"אשת איש"

הן באה אליו זמקת מו"ה בירושלים בבוקרו של יום אתמול ח' מכת השעיב - ע"פ ציוויו של המוקד "הרב" אברהם שינפלד - והיה ב"בית האסורים" במשך כל היום והלילה, ולא הרשו להכניס לו מאכל כשר, ולמחרתו (היום) הובל משם על ידי שוטרים נשדדיו ורגליו כבולים באזיקים - לה"רבנות" הציונית שבירושלים. ובכח בעורו כבול, ובנוסף שמירת שני שוטרים, כיצע עליו פוקד הנ"ל "גט מעושה שלא כדין" לאמתו - תוך כדי לאיים עליו שאם לא יציית לומר כפי שמצוה עליו - או יחזירוהו לכלא.

וליתר שאת עשה מכבר "מסירת מודא" לכסל את הגט ופגור הפגם בכלא בחתימת שני אסורים, וגם לא עשה קוין על הגט, וגם במלה כ"פ באמצע כתיבתה וגם בעת המסירה לידה. (והיות שהגבתי דינים רשמי יראים לפצות פיהם מאימת הממשלה שלא יבטלו את סמכותם בעיני אישות וגידות ובשורות, ע"כ הוכרז לפנות אלינו).

ויש לדעת, דאף הנקרא אצלם "בית דין הרבני הגדול" ג"כ פסקו שאסור לכוף בעל זה על מתן גט, כשהבעל פנה אליהם בבית ברירה לנעדר על פסק דינם של הנקרא "בית הדין האיורוי ירושלים" שהתירו לכופו, (אחר שהוכרז להתירין אצלם על כרחו שהובל שם ע"י המשטרה ע"פ התקנות החובת. לסיבות שהורשט שרצונו להתירין אצל הבר"א של העדה החרדית בירושלים), ודחו את פסק דינם ואישרו את ערעורו, וכחבו: שאסור לכופו על מתן גט. ובמקרה הן "ש"נכ"ד" (משפטי של המורין נרד המפורסם "גורן" שהיה נטורים בישראל) ביחד עם חברו הדומה לו אליהו אברז'ל עשו בזה לעג וקלס מסמכותה של "בית דין הגדול" שלהם בצפצופם עליהם...

(והגם שאין אנו מתחשבים עם פסקי דינים שלהם ככל, ע"י ילקוט מכתבים מסדן הגר"י נ"ס סיח), וש"ת דברי יואל (סי' ק"ח), עכ"ו אנו מנישים זאת בדרך "לשימור" להכלים עד היכן שהפירצה - בהתרת אשת איש לשוק - וכריכו מסורים - מניע, ה"י).

אוי לנו לאן שהגענו, שאנשים הבועטים וכופרים בגזירת תוה"ק: שכשרות הגט חלו ב"רצון הבעל", ובלתי זאת הוא חסבא בעלמא, באו ה"פוקרים" הללו - ורוצים לשנות תורת מרע"ה - כדרכן של הכופרים בכל הדורות רח"ל. והיות שהדבר פשוט כביעתא בכוחתא:

שגמ זה הוא פסול ובעל

(כמבואר רצ"פ ב"מקורות ו"נימוקים").
 אשר על כן הרינו מכריזים בשער בת רבים, וגם מזהירים בזה את האשה

ב"התראת בית דין" חמור:
 שנע"פ הלכה הברורה ע"פ דתוה"ק - עדיין היא "אשת איש" גמורה - אשתו של בעלה מו"ה

ואסורה להנשא לשום איש
 טרם שתקבל גט כשר מבעלה הנ"ל.

ואם תעבור ח"י - ותנשא על סמך הגט בטל ובסול" הנ"ל - ע"פ הוראת פוקרים (פנכי לדמות דבריו ולכנס בגלוי את ידוסי היתר שבהמאס ליכלי הוראה), הרי שניהם - היא והבעל, עוברים על האיסור החמור והנורא - ד"אשת איש" רח"ל - ותצא מזה ומזה, וע"כ פסק הרמ"א (י"ד סי' רס"ג, ס"ד, ואה"ש סי' ב', סיח), נהיה מוכרחים להכריז על הולדות - אשר יולדו להם על סמך גט הנ"ל:

שהם "מוזרים" גמורים לכל דבר
 עד סוף כל הדורות רח"ל,

ולמהיר ולנוהר - שלומים תן כמי נהר.
 וע"ז באעה"ח - בשם שאר חברי הבי"ד דסיף "שמרו משפט"

יום רביעי - לסדר "וימרתו וגו' וישטמהו בעלי חיצים" (ויח), תשעה ימים לחודש סבת, שנת ח' אלפים תשע"ב

לשכת בית הדין: 17 MOSIER COURT MONSEY, N. Y. 10952 טעל: (800)7138956

מכתב בי"ד בני ברק תיקי מאסר פתוחים – פוסלים את הגט

בית דין צדק בני-ברק

בראשות

מרו הגאב"ד רבי ש.י. נסים קרליץ שליט"א

רחוב הרב שך 46 בני ברק ת.ד. 493 טל': 6188264 פקס: 5782221

דף 2

ג' סיון תשע"ד

נשלחו לנו כמה סידורי גט נתיב ובפניו המכ"כ
 נתיבאנו היות וזוהי נגדן אונס נל בפי
 י"א מאסר אך הויקום אכיזגוז ארטיט המבטש לעומת כל האסר למזון
 התיקים הפתוחים נגדו באופן שיקשה לנתיב גרעיה חניפה, או עזי כסזירת
 התיק באופן שמטאיה פתח למזון ארטיטות ה"ל קרקל.

דבר
 אנכי דהארתיך כמב דמטט בן האנס הקרב מספיק דאין לנו לעמוד עלנו שאנו ואלנס
 אונס המדני ובי כמב הרים שאין לנו לעול המדעט בטל חטט עזי הוי דברים פולג -
 ואלב דברים כוונים בלא כל דרש המתילב לאל ארטיט פתח לאנס, וכן האסי עומד כעז
 להטאר אפשרות עז לא נחש דברים טלכ, ולאל גרעה אונס שהאנס דעז הוא דמפריח דעס -
 והנני מקצר במקום שיש להאריך, אמנם ברור שלמדעט אנו סיפור דעס יש לעמוד בל
 האפשר לעול בן האנס לוי להטאר פתח לאנס עז בני-טת המגרש -

ולב בע"ה

נאום שריאל רוזנברג
 נאום נחום מנשה גוטנטיג
 נאום יהושע יהודה יחזקאל פלס

בס"ד

ב' סיון תשע"ב

נשלחו בדבר סידור גט כדת וכדין מהר"ד
 שליט"א, היות ועומד נגדו אונס של כפייה ע"י מאסר, אם חייבים להיענות לדרישת
 המגרש לעשות כל האפשר לסגור התיקים הפתוחים נגדו באופן שיקשה לפתוח תביעה חדשה,
 או סגי בסגירת התיק באופן שמשאירה פתח לחזור לתביעות הנ"ל בניקל.

ונראה דאף דהמהר"ק כתב דבתשש כח האנס במקצת מספיק דאין לנו לבדות מלבנו שיחזור
 ויאנס אותו מחדש, הרי כתב הטעם שאין לנו לבטל המעשה בשביל חשש זה דהוי דברים
 שבלב, וא"כ הדברים ברורים דאם הוא דורש מתחילה לא להשאיר פתח לאנס, וצד האשה
 עומד בזה להשאיר אפשרות זו לא נחשב דברים שבלב, אלא אדרבה מוכח שהאונס הזה הוא
 המכריח הגט, והנני מקצר במקום שיש להאריך, אמנם ברור שלמעשה לפני סידור הגט יש
 לעשות ככל האפשר לבטל כח האנס בלי להשאיר פתח לאונס חדש כדרישת המגרש.

וע"ז בעה"ח

נאום שריאל רוזנברג נאום נחום מנשה גוטנטיג נאום יהושע יהודה יחזקאל פלס

**צילום מקורי "מפסק" אב"ד בת"א
הדוחה בקשה לפסילת גט
"בנימוק" – ה"חסר משוגעים אני" ***

מדינת ישראל	
בית הדין הרבני האזורי תל אביב יפו	
תיק מספר : 210891/22	ב"ה
תאריך : ח' בתשרי התשע"ב (06/10/2011)	בפני כבוד הדיינים: הרב ח ש ש - אב"ד
צד א' :	
ת.ז. : 032173387	
צד ב' :	
ת.ז. : 032865768	
הנדון : שונות מבקש/משיב	
החלטה	
	עיין שמואל א כא טו , טז
	ניתן ביום ח' בתשרי התשע"ב (06/10/2011)
	הרב ח ש ש - אב"ד
	העתק מתאים למקור
	רפאל כהן המוכיר הראשי
	נחתם דיגיטלית ע"י הרב ח ש ש בתאריך 06/10/2011 10:59

ונעתיק לשון הפסוקים שהובאו בהחלטה. "ויאמר אכיש... תראו איש משתגע...
חסר משוגעים אני, כי הבאתם את זה להשתגע עלי" (שמואל א, פכ"א, טו-טז).

* ראה בהרחבה בסימן ח', הערה 41

מכתב פוסקים מפורסמים באמריקה בי"ד 'הרבני' ובג"ץ החילוני – דין אחד להם

סניף לנדס לייטננר
לפני ד"ר
ד"ר ווייסברג ז"ל רמ"מ ומנהל
בדוקלן דה יורק

אב"ד רבני וכו' המור"מ וכו'
 מ"ד ~~הרבני~~ וכו'
 אודות שאלתכם, דבר פשוט שמי שקראו אותו להנקרא בי"ד רבני של
 הציונים, מותר אם אין לו ברירה אחרת לבטל פסקם ע"י הנקרא בג"צ, כי דא
 ודא אחת היא.
 ויה"ר שנראה בקרוב בביטול מלכות המינוח וכל גירוריהם ברחמים
 וחסדים.
 וע"ז באהע"ח חדש אלול תשס"ד לפ"ק.
 הק' חנינה אברהם לייטננר

ישראל חיים מנשה פריעדמאן הק' יואל מארגענשטערן
 הק' געציל בערקאוויטש
 גם אני באתי להצטרף בצירופא דרבנן לכל דבריהם הנ"ל.
 הק' אלימלך יחזקאל שרגא גאלד

פסק הלכה מגדולי ישראל בגדרי והמקומות הכלולים באיסור הליכה לערכאות

בס"ד, חשון תש"ע

בגדרי חומר איסור הליכה לערכאות

באנו לחזק בדק הבית ולחזור ולהזהיר ולהודיע דברים פשוטים וידועים, כי פניה לערכאות היא מהאיסורים החמורים בתורה, והעובר על איסור זה הרי הוא כמרים יד בתורת משה.

ובכלל זה:

א. אסור לתבוע בערכאות אלא אם ניתן לכך היתר בכתב מבית דין קבוע וחשוב.

ב. בכלל ערכאות הוא גם ערכאות עבודה וכיו"ב, וכן ממונים שיש להם סמכות שיפוט לפי דיניהם (כגון המפקח על בתים משותפים).

ג. בכלל האיסור כל המסייעים למי שמרים יד בתורת משה, בסתר ובגלוי, והעובר על האיסור הרי הוא בכלל אשר לא יקים את דברי התורה הזאת.

ד. פניה לבית משפט בענינים עירוניים כגון תביעות משפטיות בעניני בניה, הקצאת שטחים וכדו', גם כאשר התביעה היא כנגד עירייה שאיננה מוכנה לדון בדין תורה, באם התביעה עשויה לגרום נזק לאדם אחר ואותו אדם מבקש לדון בדין תורה, יש לברר עמו בבית דין קבוע, ובית הדין יחליט בכל מקרה לגופו אם מותר לפנות לערכאות.

ובאנו על החתום

ישראל קיני

גב' רבקה קיני

Chaim/101111

מכתב בד"ץ העדה החרדית נגד המוסר בירושלים

מטעם רבותינו הראב"ד והגאון"צ הביד"צ שליט"א^{כ"ה}

החלטת הביד"צ

היות ובעל "דפוס ישר" פועליו ועובדי הדפוס
עשו מעשים אשר לא יעשו והגדילו עשות לרדוף את יראי ה'
ולהצר צעדיהם של העסקנים העומדים על משמר חומת הדת.

והגיעו עד כדי חסירות והלשנות שקר

אשר בעמ"ם עומדים כמה וכמה אנרכים ובחורים תחת עיני חקירות ומעצרים,
וכל זאת אחרי שהביד"צ הזהירו אותו חזור והזהר שימשוך
את כל תביעותיו מהערכאות והמשטרה ויפנה לד"ת או בזבל"א,
ולא צ"ת דינא.

וביום שני תולדות כ"ט מרחשון תשס"ז העעל"ט פנינו אליו שוב
באזהרה אחרונה וחמורה לבטל את כל התביעות ועדיין עומד
הוא ופועליו במרדם, ועושה חוכא ואיטלולא מפסק דין תורה.

אשר על כן מודיעים אנו בזה את דעתינו דע"ת
שאסור לקיים עמו ועם מפעלו שום קשרי
מסחר ושום ש"יכות, כדין מסרב לפסק ד"ת,
ואסור להשתמש בשום שירות הניתן על ידו

והצורם סוכת שלום יפרוס סוכת שלום עלינו ועל כל עמו ישראל ועל ירושלים כביאת גוא"צ וילמדו תנאים כינה כביא.

הכר"ח הביד"צ הפעיה"ק ת"צ יום ד' לחודש כסליו תשס"ז לפ"ק

נאם אברהם יצחק אולמאן	נאם נפתלי ה' כרנקל
נאם יהושע ראזנבערגער	נאם יעקב מענדל יאראוויטש
הריני מצטרף לפסק דין זו	
נאם משה שטרנבוך ראב"ד	

מכתב גדולי הדור

נגד המוסרים בבני ברק – שמסרו לערכאות דיינים בבתי הדין החרדים לדבר ה'

כסלו תש"ע

בס"ד

**הננו מביעים בזה צערינו הגדול ומוחים בכל תוקף
על הפגיעה בכבוד הרבנות ובתי הדינים בישראל ע"י**

**שהרימו יד בה' ובתורתו
ועושים נגד הדינים המפורשים בשו"ע חו"מ
ומעשים חמורים אלו יכולים להביא ח"ו
להריסת הדת ויסוד קיום בתי הדינים בישראל.
הכותבים וחותרים בצער רב על חילול ה' הגדול.**

אנחנו, הרבנים הגדולים והמפורסמים, נשבעים כי אנחנו
שמואל הלוי טאננברג, אהרן (יהודה) ליב שטיינמן, מיכל יהודה ליסקוביץ, ש. נסים קרליץ, חיים קניבסקי
לעם ישראל, אנו מצהירים אתנו בפומבי וביד נמרצת ובה
יוסף שלום אלישיב

בנוסף, נשבעים ונדרים כי אנחנו מצהירים ונדרים כי אנחנו מצהירים ונדרים כי אנחנו מצהירים ונדרים
לעם ישראל, אנו מצהירים אתנו בפומבי וביד נמרצת ובה

המבשרים לנו על מעשיהם האלו, ונדרים כי אנחנו מצהירים ונדרים כי אנחנו מצהירים ונדרים
לעם ישראל, אנו מצהירים אתנו בפומבי וביד נמרצת ובה

משה שטרנבוך

יוחנן סיסור

**פסק גדולי ישראל זצוק"ל
גירור ללא קבלת קיום תורה ומצוות –
אינו גירור כלל אפילו בדיעבד**

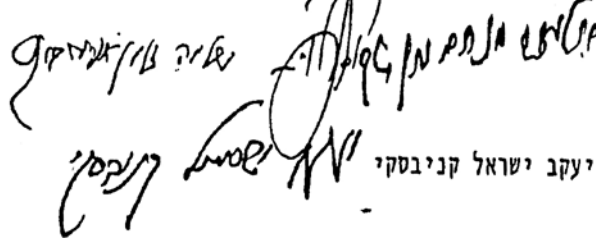
אל רבני ודייני ישראל

בע"ה עש"ק פ' שלח לך, ט"ו סיון תשד"ט

היות ולצערנו הגדול נחרבו לאחרונה מקרים של קבלת גרים ומחברר שאחוז גדול מהם לא חשב לקבל על עצמו שמירה תורה ומצוות בעת מעשה הגירות, הננו מזהירים בזה שהוא איסור חמור מאד לקבל גרים מבלי להיות משוכנעים שאכן דעתם באמת לקבל עליהם עול תורה ומצוות. הדבר פשוט וברור שגירור ללא קבלת קיום תורה ומצוות, אינו גירור כלל אפילו בדיעבד.

גם הננו מזהירים את כל רושמי הנישואין, שההלכה מחייבת אותם לבדוק את כל המציג תעודת גירור, הן מהארץ הן מחוץ לארץ, האם באמת היחה הגירות כהלכה, כאמור לעיל. רק לאחר מכן אפשר לרשום לנישואין.

אלעזר מנחם מן שר יוסף שלום אלישיב שלמה זלמן אויערבך

יעקב ישראל קניבסקי

אזהרת גדולי ישראל שלא לרשום כיהודים גיורים ללא קבלת עול מצוות

דעת תורה ומחאה

כס"ה, מוצש"ק פ' נח התשע"א

רוח עזים שבה וחזרה ל"אשר" גוים כיהודים והננו פונים לכל מי שבידו למחות ולמנוע פריצת כרם בית ישראל ולסכל "אישור" לגיור שאינו כהלכה בלא קבלת עול מצוות.

ולרבנים רושמי נישואין יאמר, עליכם לבחון ולבדוק כל המציג תעודת גיור אם אכן נעשה הגיור כהלכה.

והשי"ת רוח טהרה יערה ממרומים להעמיד הדת על תילה.

יוסף שלו	אהרן יהודה	מיכל יהודה	חיים פנחס	ש.ג. נסים
אלישיב	ליב שטינמן	ליפקוביץ	שיינברג	קרליץ
חיים	שמואל	יצחק	גרשון	מאיר צבי
קניבסקי	אויערבאך	שיינר	אדלשטיין	ברגמן
נסים טולדנו	יהודה עדס	נתן צבי פינקל		

מחאת גדולי ישראל – נגד הגיורים המתבצעים
 ב"רבנות הראשית" ללא קבלת עולת תורה ומצוות –
 שהרי הם גויים גמורים

בס"ד, מוצש"ק פ' יתרו התשע"א

מחאה גדולה

הנה עצור במילין לא נוכל כבלע הקודש להביע מחאתנו
 וכאבנו על פירצת גדרות כרם בית ישראל ל"הכשיר"
 גיורים שאינם כהלכה, ולהכניס גויים לכרם בית ישראל.

ונידון דידן, הכל יודעים שלא הי' בכוונת הגויים הללו
 לקבל על עצמם שום עיקר מעיקרי הדת לא שבת ולא
 כשרות ולא טהרת המשפחה, וכל אחד ידע וכמעט
 יכול לומר בנקיטת חפץ שגויים אלו אין כוונתם לקבל
 יהדות, וכבר כתב האחיעזר (ח"ג סי' כו אות ד) "היכא
 שברור הדבר שבודאי יעבור אחרי כן על איסורי תורה,
 חילול שבת ואכילת טריפות ואנו יודעים בבירור כוונתו
 שאינו מתגיד רק לפנים ולבנו בל עמו, הרי אומדנא
 דמוכח שמה שאומדן שמקבל עליו המצוות לאו כלום
 הוא".

ואנו פונים לכל מי שבידו למנוע חילול ד' הנורא הזה,
 ולגדוד מהיצת הכרם שנפרצה, והשי"ת יתן בלב תועים
 בינה.

שמואל הלוי ואזנר

יוסף שלו' אלישיב

א. ל. שטינמן	מיכל יהודה ליפקוביץ	יוחנן סופר	חיים פנחס שיינברג	נסים קרליץ
חיים קניבסקי	שמואל אויערבך	גרשון אידשלטיץ	מאיר צבי ברגמן	יצחק שיינר
נסים טולדנו	נתן צבי פינקל	יהודה עדם	יעקב הלל	יעקב בן-נאים

דעת גדולי הדור על הגיורים המזוייפים ב"רבנות" ובמיוחד בצה"ל

דעת מרגנן ורבנן גדולי הדור שליטי"א על גיורים מזוייפים ללא קבלת תורה ומצוות

על דבר הנידון אם שייך גיור אשר בדעת המתגייר לקיים מצות באופן חלקי או כמסורתנו: הננו להבהיר בזה כי אין שום צד בהלכה שיועיל גיור כזה, והינו גוי גמור לכל דבריו ואין שום נפקא מינא בין אם אביו ואמו גוים לבין אם אמו בלבד גויה. והמכתב או אומר שכביכול יש בזה מקום לדון הינו מגלה פנים בתורה שלא כהלכה ואינו כר הוראה כלל.

גם אני מצטרף דעתי למה שכתוב למעלה בפסק גמור, ואלו שאינם מקבלים את הפסק דין שהגיור אין הוא גיור, היא מורד בתורתנו הקדושה ויקבל את ענשו.

בנידון להתיר גר או גיורת בישראל אף שאין עומדים לקיים מצוות, ומקבלים בפה לבד, הדבר הבל הבלים אין בהם ממש. והמתירים מטמאין עם ה' ומרחיקים השכינה מאיתנו. ומצווה רבה לפעול ולעשות לבטל מזימתם, ולשומע ופועל לבטל גיורים כאלו תע"ב

דבר ברור שאם אין מקבל עליו לשמור כל המצוה, אפ"ל אומר בפיו שמקבל, ואני יודעים ברור שאין בדעתו, אין בגרותו כלום. כמש"כ באהיעזר ח"ג סי' כו סק"ד - שאם יודע קודם שיהלל שבת ויאכל טריפות אין בגרותו כלום, ובחזו"א יו"ד סי' קיט סק"ב, וכ"כ שאר אחרונים אפ"י דבר א' אין מקבל לשמור.

והרי הוא גוי גמור לכל דבר. וכל שאין מודה בזה הוא אפיקורוס גמור.

אוי לנו שכך עלתה בימינו שצריך למחות על דברי הבל ורעות רוח
אוי לנו מעלבונה של תורה
החיותמים בכאב

עב"י הוראת גדולי ישראל שליטי"א, כל מי שיתן יד להכשרת הגיורים המזוייפים ב"רבנות", ובמרט הנערכים בצה"ל, לאחר הקודם הכפירני 'גתיב' כשיתוף התנועה הרפורמית, יישא באחריות אישית על ההתבוללות הנוראה, ומחריים עצמו לנצח מהיהדות החרדית!!!
בימים הקרובים יורחבו צעדי המחאה למען הצלת העם היהודי מנשואי תערוכת החמורים אפילו אצל אחינו הרבוקים ביותר, יאיי לדור שהוצרכנו למחות כ"רב' שלא יכשיר גויים לבוא בכרם ישראל.

הועדה למאבק בהתבוללות
בראשות מ"י ורבנן גדולי הדור שליטי"א

מחאת גדולי ישראל

המתגיירים בצבא נשארים גויים גמורים

זאת התורה לא תהא מוחלפת

אודות הפסק שמתיר הלכה למעשה כל גיורי הצבא שפסלו כל גדולי ישראל, שדינם כגויים גמורים לכל דבר, אנו חוזרים ומאשרים שהגיורים אין בהם ממש, וחייבים כל בני ישראל למחות על חילול השם והריסת התורה.

^{ב"ה} מטעם רבותינו כ"ק מרנן שרי התורה הגאב"ד והגאון הגדול שליט"א והגאון האדיר כ"ק בעל שבט הלוי שליט"א אב"ד ור"מ זכרון מאיד בני בדק

וחאה נמרצה ואזהרה

בחררה שמענו שפורסם ברבים שלאחרונה התירו איזה רבנים לקבל גירות של הרבנות הצבאית בלי קבלת מצוות כדת של תורה, כי על פי דין תורה הקדושה אין גירות בלי קבלת עול תורה ומצוות. **ובלא זה נשארים גויים גמורים מיד ולדורות** ואנו מוחים על זה במחאה נמרצה, כי בזה מביאים התבוללות של גויים בכלל ישראל, והוא עקירת התורה המקובלת מסיני, ואם חס ושלום תתקיים הפירצה הנ"ל אז בקרוב העתיד לא ידעו מיהו יהודי ומיהו גוי גמור

ובחדא מחתא אנו פונים אל כל מסדרי קידושין לברר ביורר גמור אם שני בני הזוג הם יהודים על פי דת תורה הקדושה

וזאת התורה לא תהא מוחלפת ולא תהא אחרת מאת הבורא יתברך שמו.

ומן השמים ירחמו על כלל ישראל שישאר בקדושתו ובטהרתו כמאז ומקדם, עד ביאת גואל צדק בב"א.

כ"ח תשרי תשע"א הביד"צ העדה החרדית פניה"ק ירושלים ת"ו

נאם **יצחק טוביה ווייס** רב ואב"ד פעיה"ק ת"ו

נאם **משה שטרנבוך** ראב"ד נאם **אברהם יצחק אולמן**

נאם **נפתלי ה' פרנקל** נאם **יהושע ראזענבערגער** נאם **יעקב מענדל יאראוויטש**

^{ב"ה} הדברים הנ"ל ברויים מאד, כי גירות בלי קבלת מצוות היא עקירת הלכה, ואסור לגייר בלי ידיעה שהמקבל גירות ישמור יסודי התורה, ואוי לנו שפוגעים ביחוס של עמינו הקדוש, והיי רצון שיעלה ביד כל בתי דינים להעמיד בזה הדת על תלה כנזכר למעלה. ע"ז באעה"ח מצפה לישועת ה'. **שמואל הלוי וואזנר**

05276-23355
05276-23355
05276-23355

ההפגנה שבוטלה
באיומי הרבנות הראשית

אוי לנו מחילול ה'

בת ציון הורידו כנחל דמעה על חילול ה' שנגרם בהכשרת גיורים פסולים, להכשיר לבא בקהל ה' גוים מעמי הארץ, ובמקום קבלת עול תורה ומצוות כמצווה בתוה"ק, לומר כי באי צה"ל כשרים לבא בקהל ה' היל"ת תמורת קבלת מצוות, והכל כדי למצוא חן וחסד בעיני אדוניהם, נותני לחם ומים פשחם וצמרם

אוי לנו מחילול התורה וקריעתה לגזרים

שאלי שרופה באש היש תורה חדשה בנן נגזרו גויליך למחצה לשליש ולרביע

חובה מוטלת על כל איש יהודי אשר דגלי אבותיו עמדו על הר סיני לקונן על שריפת התורה, ולהרים קול מחאה אדירה שתזטע ותניע את אמות הסיפים, לאמר זאת התורה לא תהא מוחלפת, ותורה זו שקבלנו מהר סיני ועליה עלו על מוקדה מאות אלפים מבני ישראל עדיין מתקיימת היא בידינו כנתינתה

היו נכונים למעמד קינה ואבל על קריעת התורה בראשות מרגז ורבנן גדולי ישראל שליט"א

יזכות התורה ושמירתה עם בני ישראל בסדרתם יעמוד לנו לקדש שיש

פרטים מלאים יתפרסמו בימים הקרובים

החותמים בצער רב
העדה החרדית
פניה"ק ירושת"ו

יום ב' לסדר ואתם תהיו לי מוכלת
כהנים וגוי קדוש, י"ב שבט תשע"א

052-233556

מכתב איום מ"הרבנות" לבד"צ העה"ח להפסיק את ההכרה "ברישום נשואין" שלהם

המשדד לשירותי דת מחלקת רבנות

יום חמישי י"ג אדר א תשע"א
17 פברואר 2011

כסייד

לכבוד

בד"ץ העדה החרדית

מחלקת הנישואין

ירושלים

השלום וברכה,

הודון: גדיקת ישום נתלים

בעקבות פניה ממבקר המדינה בנושא "מערך רישום הנישואין בישראל" הולונות שהתקבלו עליכם על אי ישום הנהלים הנכס נדרשים לתאם איתנו מועד לביקור עימי לבדוק את ההלונות ואת ישום הנהלים הביקור יערך אצלכם ואתם תתבקשו לפתח תיקים כדי לבדקם, נא לתאם ביקור תוך חדש מהיום באם לא יתואם פגישת נאלץ להפסיק לשלח לכם תעודות נישואין ובכך תיפסק איתכם ההסדר של רישום נישואין

בכבוד רב,

חזקיהו סאמין

מנהל מחלקת רבנות ונישואין

המכתב נשלח "במקרה" שבוע לפני הפגנת העדה החרדית
נגד "גירוי" צה"ל שאושרו ע"י "הרבנות".
אולם אחרי שהבד"צ ביטלו את ההפגנה, כל "הבעיות" נפתרו כלא היו
- ראה בהרחבה בעמ' שיב

גירוי ממלכתיים באישור הבג"ץ –
מכתב "הרבנות הראשית"
המאשרים גיורים ממלכתיים ללא בדיקה נוספת

המשרד לשירותי דת
המחלקה לרבנות ונישואין

בס"ד, יום חמישי כ"ב אייר תשע"ג
02 מאי 2013

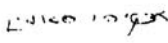
לכבוד
הרבנים רושמי הנישואין שליט"א
ומנהלי מחלקות הנישואין
מיעוצות הדתיות/ דתיות אזוריות/אזוריות
בכל הארץ

שלום רב,

הנדון: רישום לנישואין גרים במועצות הדתיות

1. רצ"ב לידיעתכם פסק דינו של בית המשפט העליון בבג"ץ 2532/10 שעניינו רישום גרים לנישואין במועצות הדתיות.
2. אבקש להפנות את תשומת ליבכם לסעיף 2 להחלטת בית המשפט העליון לפיה: "רשמנו לפנינו כי המדינה מכירה בחובתם של רבנים רושמי נישואין להכיר בגיורים שנעשו במסגרת ממלכתית, וזאת ללא כל צורך בבדיקה נוספת של יהדותם של הבאים להירשם לנישואין".
3. במקרים מיוחדים בהם יתעורר קושי נקודתי ברישום גרים שעברו גיור ממלכתי, תפנה מחלקת הנישואין במועצות הדתיות לח"מ לקבל את ההנחיות ואת הדרך בה עליהם לפעול על פי המתווה שסוכם בעתירה וגובש לכדי נוהל מיוחד בנושא.
4. אבקשכם להבהיר בפני עובדי מחלקת הנישואין את האמור במכתב זה על מנת לאפשר לגרים שעברו גיור ממלכתי לממש את זכותם להירשם לנישואין כיהודים מן השורה בהתאם לפסק הדין ובהתאם לנוהל.
5. לעניין זה אבקש לציין כי המפר את הנחיות פסק הדין והנוהל צפוי לכך שתוגש נגדו בקשה לביזיון בית המשפט.

בכבוד רב,

הרב חזקיהו שאמין
מנהל תחום רבנות ונישואין

צילום מקורי מפסק "דיין" בירושלים
שהוציא החלטה על בעל שישב בכלא בשביל לכפותו לגרש
"יש למנוע מהבעל כל צורכי דת" –
ואכן מנעו ממנו: תפילין, ציצית, אוכל כשר ושאר מצוות.

מדינת ישראל

בית הדין הרבני תאזורי ירושלים

תיק מס' 309930097-21-1
 תאריך הפקח כ"ב כסלו תשנ"ז
 (01/12/96)

בפני כבוד הדיינים:
 הרב ש"פ - דיין

חתיבת - 309930097
 חתבוע - 000917014
 חנדון - גירושין

ה ח ל ט ה

עפ"י החלטת ביח"ד מטאריך י"א אייר תשנ"ו יש למנוע מהבעל כל צרכי דת.

ניתן ביום כ"ב כסלו תשנ"ז
 (01/12/96)

פ (-) ש
 דיין

העתק מתאים למקור
 הרב יצחק אהרין בן יושן
 חסזכיר הראשי

8777
 150

ע.ה.א.ה.נ

העתק מתאים למקור
 בית הדין הרבני תאזורי ירושלים
 הרב צ.א. חורזא
 חסזכיר

רוח כורש פ. ת.ד. 1265 ירושלים 91012 * טל. 02-2324700 * פקס. 02-6282396 * טלנוט שולח: בימים א-ה' מ-13.30-08.30
 TOTAL P. 02

מונח בפנינו מכתב מרבנים חשובים בירושלים המעידים: שהבעל הנ"ל היה מוכן לתת גמ, זרק דרש שיתנו לו להפגש עם בנו היחיד. וכאשר האשה התנגדה לכך סירב לגרש, ועל זה ישב בכלא! בהמשך "הורו ברבנות" למנוע מהבעל "כל צורכי דת" עד שהשיגו ממנו גמ פפול בכפייה, (דמאסר בכלא "במדינת ישראל ג"כ פוסל את הגמ, ראה בעמ' יג ובהערה שם).

נראה "שדייני הרבנות" בטוחים שגם מניעת צורכי דת אינם כפייה, אלא תנאי בית מלון משודרג, שהרי הבעל מקבל לשיטתם תנאים גשמיים "טובים", וגם נהנה "ברוהניות" שבזכות "פסקם" הוא פטור מהמצוות – אכן יש מסורת להנהגה מרושעת זו, העיר סדום! (ראה סנהדרין קמ:).

מכתב עוז לספר "משפטי ישראל"
מהגרמני זורגער שליט"א
דומ"צ בעיה"ק ירושלים, בעל שו"ת זיישב משה'

ב"ה. אלול תשע"ג לפ"ק

הביאו לפני כמה רבנים את ספר "משפטי ישראל", ובו זעקת כאב נורא על כל מה שנעשה בארץ ע"י כמה דיינים דלא מעלי, ולא האמנתי עד שהראוני כמה עובדות כהויותם, ובפרט הראוני קונטרס מנכס הדיינים תשס"ט, והוא לקיים מה שכתוב (מיכה ב') ועשקו גבר וביתו כפשוטו, אבל דא עקא שהם הם גברי אלמי המטילים חתימתם על ארץ החיים שיש להם משטרה ובית המשפט, וביסוד ב"ד אלו עשו להם חוקים ומשפטים בל ידעום בכפיות גיטין ושכר מערכות גיטין ועוד ועוד.

ויצר פתה אותם שהם ב"ד הגדול מתקני תקנות כרגמ"ה וחכמי צרפת וטלולא, כיון שהכופרים ומלחכי פינכא בחרו בהם (כיון שהרבנים החרדים האמיתיים לא רצו לוותר על עקירת התורה בירושת הבת והאשה ובי"ד לערעורים ועוד סילופים רבים) וחרב פיפיות בידם להושיב במאסר וצינוק לבעל הנאבק על זכויותיו ללכת לבי"ד כשר, ולגזול כל נכסיו לעיני השמש, ונעוד לפני יותר מלי שנה כתבתי נגד צו מבי"ד הרבני בתי"א דאז שהחציפו נגד הבדי"צ דבי"ב בדברי הבל שהם יש להם דין בי"ד הגדול כיון שיש בידם כח הכפייה ועוד דברי הבל כיו"ב, ועי' היכל יצחק סי' ה' מהרב הראשי משנת תשי"י, שצירף גם בי"ד של מעלה לחרמו, על חוקי החדשים, ועי' בת' הר"ן סי' ס"ב בבעל רשע ממש שאין כופים אותו על מאיס עלי הגם שכן היה התקנה שם, כיון שיוכל להוציאה למקום אחר שאין התקנה חל שם, וק"ו ב"ב של ק"ו בנידו"ד).

ועליהם אחז"ל (סנהדרין צח א) כי בטלי יהירי וכי אי בטלי דייני בטלי גוריפטי דכתיב הסיר ה' משפטך פנה אויבך ואז יתקיים ואשיבה שופטך כראשונה.

אמנם לא די בישנות, רק בשנים האחרונות הוקמו מהכופרים למחצה ועדי נשים ללחום על זכות הנשים כביכול שהרבנות מגרע זכויותיהן, וכעת בחודש אדר תשע"ב יצא פקודה מכנסת המינים שבת דין הרבנים יחויבו להטיל הגבלות על סרבני גט ולהגביר הלחץ וכי' והחק שאושר מצמצם שיקול דעתם של הדיינים בכל הנוגע להטלת עיצומים ונקבע מועד לסידור גט תוך 45 ימים מיום מתן פס"ד וכי'.

ו'ארגוני הנשים' אינם מרוצים גם מזה, ובתוך דבריהם צווחים: היתכן שבשנה זו וזו ביקשו כעשרת אלפים נשים גיטין, והרבנות סידרו רק קרוב לשבעת אלפים. (וכעת אייר תשע"ג נתפרסם שאחרי החוק החדש, תוך 30 יום מפסק הדין סדרו 9401 גיטין, ועד סוף השנה סדרו קרוב ל: 12,000 גיטין!!!) והרי בידם להתאים התוה"ק בחוקים

פנימיים כלשונם החצוף, ו"החוק לזכויות נשים" קובע שאין ההומניזם ושיוון זכיות סתירה להלכה היהודית.

ומתאמרא משמיה דזמן הגר"ז מבריסק זצ"ל שבסוף יבטלו את זכות הרבנות לסידור גיטין וקידושין ורק ההיתרים שבדו לעצמם (כל זמן שהכח בידם, כדי שלא יטלו הכח מידם) - ישאר בכייה לדורות, ר"ל.

ובעת כזאת יאמר נא ישראל מה ערך להגט שיוצא מרבניהם שהם תחת כפיה מכופרים שהוא כערכאות גויים ממש - שגם אם הוא נעשה ע"פ דין תורה, עדיין הגט פסול, ואם גם נעשה שלא כדין, אפילו ריח הגט אין בו כמ"ש באה"ע סי' קל"ד.

ורוב הציבור החרדי שלא יכניסו לפיהם שום דבר 'בהכשר רבנות' רק בהכשר המהודר ביותר, בעניינים חמורים אלו אינם יודעים מאומה - והולכים לרבנות!!

וכשנושאים גרושות אין יודעים שיתכן שהיא אשת איש ממש, בלי יודעים וגם בלי ידיעתה, ואין חוקרים כלל על זה, וחלקם ספק אשת איש שהוא חמור הרבה יותר מבשר חזיר והוא בחיוב חנק או כרת על כל ביאה וביאה, רחמנא לישזבן.

והרי גם ע"פ השכל, הנשים האלו לא נתקשרו לבעליהן אצל בית המשפט, וחלקן הגדול גם לא אצל 'רע-בנים' כאלו, והשתעבדו לדיני התורה שקיבלנו ממרע"ה בלי שינוי לצורך הזמן, ואם היה הבעל נאבד חלילה, האם גם אז פנתה ליועדי הנשים או לה'רע-בנים' הבאים מכוחם להתיר לה להינשא.

ובמציאות! 'הדיינים' האלו שאין יראת ה' נגד פניהם ופניהם נגד אדוניהם לראות מה נותני לחמם רוצים מהם, נוהגים בכל יום בכפיות גיטין, כפיית מאסר או כפיית ממון או חוקי המזונות לפי חוקיהם שבדו לעצמם.

וכיון שע"פ דין תורה אין שום זכות על כך, (ומה שאומרים שכופים שלא יברח הוא חוכא ואטלולא, וגם להטועים הרי גם להתי"ג סי' קל"ד הוא דוקא אם לא הזכירו בכל הזמן גט כלל מה שאינו במציאות כמעט, ובפרט שרבו החולקים), הרי חלקם הגדול גט פסול או בטל ממש, למי שלמד באה"ע סי' קל"ד וסי' קנ"ד כראוי.

ועליהם נאמר (קידושין י"ג א') וקשין לעולם יותר מדור המבול, שנאמר אלה וכחש ורצוח וגנוב ונאוף פרצו ודמים בדמים נגעו. מאי

משמע? כדמתרגם רב יוסף: מולדין בנין מנשי חבריהון חובין על חובין מוסיפין.

וכדי שלא אבוא ריקם אעתיק מה שהעלה רבינו השי"ך בסוף ספר גבורת אנשים, שכל מקום שאמרנו שיוציא ויתן כתובה אין כופים בשוטים, ואין מנדים אלא במקום שאמרו בפירוש כופים, אפילו נקטעו ב' ידיו ורגליו אין כופים כלל שלא יהא גט מעושה ובניו ממזרים, רק מבקשים ואומרים לו חכמים חייבך להוציא וכו', שבה אין כפיה עליו שאם ירצה ימצא לו מקום והוא לא ילקה בגופו מתוך זה שאנחנו נתפרד מעליו, ויש מי שאומר **דהאידינא שהרחקות חשובות כנידוי אין לעשות שום הרחקה**, וטוב להחמיר ע"כ. ונתבאר שכל שלא ימצא לו מקום שלא ילקה בגופו הוא גט מעושה ובניו ממזרים.

ולשון רדב"ז (ח"ד סימן ק"ח) הוא שאין לחלק בין מאסר לשוטים כיון שהכל הוא סיגוף לגוף ופשוט הוא וכ"ש לאסור ביד גויים שאכזרים הם לא ירחמו ע"כ, **והרי שכל מאסר גם בב"ד של ישראל בספרד או בועד ד' ארצות הוא סיגוף לגוף**, ובפרט כשכובלים בשלשלאות של ברזל ואך למותר לדבר ע"ז.

ואין המטרה להוכיח לדיינים האנוסים ע"פ הדיבור, ויצרם מסיתם שאם לא הם, אז יגזלו בתי-המשפט יותר, ובטענות כאלו כבר הועבר בעו"ה רוב כלל ישראל לכפירה ר"ל, ועליהם נאמר ויצאו וראו וכו' ויהיו דראון לכל בשר.

רק הפלא על הנשים החרדיות האידך כמה מהן אין מפחדות ללכת שם לעשוק ולכפות את הבעל בגזל וכחש, שהרי כל הכסף שאין יכולים להוציא ע"י ב"ד כשר הוא שוד וגזל כפשוטו, וכל גט שהוצא ע"יז הוא גט פסול **ומאכילות ילדיהן ואת הבעל השני בגזל ועריות**, ובפרט כעת שהם בעצמם כפויים מחוקי הכופרים וארגוני הנשים הכפרניות למחצה.

ויש מהיראים בעלי בתים **שבלי שאלם פי ת"ח מובהקים ומבינים בהלכות אלו דוקא**, (כי אחרת מה ענין דיניי בב"ח ונדה לדיניי גיטין החמורים) **מתפתים לתת עזרה לתבוע את הבעלים בבית המשפט או ברבנות מחמת רחמנות טפשית** (בחשבם שהוא תקנת עגונות, ולפעמים הוא על דמעות תנין שקרניות אחר שעשקו את בעליהן הן בכסף הן בריחוק הילדים מאביהם באופן נורא).

וכל רחמנות שהוא נגד התוה"ק הוא אכזריות, ומחטיאים אותן באיסור א"א שחייבים בכל פעם מיתת חנק או חטאת ותיקון א"א גם בשוגג להאריז"ל הוא שכ"ה תעניות על פעם אחת, ומרבים ממזרים או ספק ממזרים בישראל ר"ל.

אי לזאת ברור שחלילה וחלילה שאשה ממחנות החרדים יפנו אליהם, ומה תרויח בכסף הנתעב כשמביאה על עצמה זרעה שואה ושאוה, והרי במציאות יש להן לפחד שמא גדולי ישראל שליט"א האמיתיים יתגברו על איומיהם, ויגברו חיילים עד שיוציאום מקרב המחנה כדין תורה, כמו שעשו בתחילת בית שני שהוציאו הנשים הפסולות וזרען מתוך המחנה.

לכן ברור שכל מי שנושא גרושה יחקור היכן נתגרשה, ובאיזה אופן נתגרשה ויחוש שלא יביא זרעו לידי פסול, ולא יהיה כל ימיו שקוע בחטא א"א גם מספק, ויהיה ספיקות על זרעו, וחלילה כשיגיע הזמן שנאמר וברותי מהם הפושעים וכו', אליהו הנביא ירחק אותם שנתקרבו בזרוע כמ"ש בקידושין ע"א.

וידענו שחרב פיפיות בידם לנקום בכל שיעמוד בדרכם באיומים שונים על כל הבתי דינים האמיתיים ועמודי ההוראה שליט"א, שיבטלו את כח גיטין וקידושין שלהם אם יפרסמו את האמת (ואמר אבא שאול פסחים נ"ו אוי לי וכו' שהם כהנים גדולים וכו' ועבדיהם חובטים את העם במקלות).

הגם שלענ"ד - אם הדבר אמת - היה כבר כדאי לחשוב, אולי יזרקו את רישום הנשואין שלהם בפניהם, כמו שאומרים לדבורה לא מדובשך ולא מעוקצך, וכמדומני שכבר קדמה רפואה למכה בחק המתועב "אשה ידועה בציבור", שלהם, שכל זוג אפילו לא ינשאו לפי חוקיהם יש להן וזרען כל הזכויות כמו נשואות.

ואם המון החרדים יעשו כן לא יהיה בזה שום בושה, וינהגו בהם כמו שנהגו תלמידי הח"ס באינגרין בשטאטסקוא ונאלאגין או כרבנים מטעם שברוסיא ופולין, וע"י למרן הד"ח אה"ע ח"ב סו"ס ט"ז, ובכל גאליציע ופולין לא היה הנישואין מוכר מטעם הממשלה ומי שרצה נרשם בממשלה כמו שעושים גם היום בכל מדינות חו"ל.

וכיון שכפי הנראה לפי תאוות הממשלה הכפרנית להעביר על הדת בכל חוקיהם בשנים האחרונות, הרי רוב גיטיהם יהיה בהמשך הזמן - גם בלי רצון הרבנות גיטין פסולים, והרי גם החילוניים חיים חיי אישות גם בלי הרבנות שלהם ולמה נגרע.

ומה גדולה המצוה לפרסם כל זאת לת"ח ולבע"ב, ונקוה שהמון החרדים לדבר ה' יראו ויפחדו לעשות דבר שכזה שסופו לא יוכל להיות טוב ר"ל. וה' יתברך יבטל בתי-הדין הכפופים לערכאות, ויגדור פרצות עמו ברחמים, אכ"ר.

באעה"ח הק' משה זאב זארגער מח"ס "וישב משה"

קונטרס אחרון

"הפקעת קידושין - ותנאי בנישואין" -
אסורים עפ"י ההלכה, ונשאת אשת איש

קונטרס אחרון

**"הפקעת קידושין* – ותנאי בנישואין" –
אסורים עפ"י ההלכה, ונשאת אשת איש**

– א –

מצרפת תפתח הרעה – גירושין בערכאות

בשנת תרמ"ד יצאו חוקים חדשים בארץ צרפת להנהיג גירושין בין איש לאשתו, אפילו שלא ברצון הבעל, רק על פי שופטי המדינה.

שנתיים לאחר מכן, "רעבנים" מסויימים בצרפת ניסו להתאים את דעת תורת משה הנצחית לדעת המחוקק הצרפתי העשויה להשתנות בכל דור ודור. "נימוקם" לצורך להתגמש, מובא בספר "אין תנאי בנישואין" (שנדפס בשנת תר"צ) שכתוצאה מהחוק "יהיו לפעמים עניינים קשים, כי אם יגורש הבעל ויתפרד מאשתו שלא ברצונו, ינקום ממנה ולא יתן לה ספר כריתות כדת משה ויושבת עגונה... והרבה פרוצות תנשאינה רק על פי פסק שופטי הממשלה לאנשים שאינם חוששים לדת ישראל".

"רבני" צרפת הביאו ראיות מוזרות להכשיר גט שיכתב בבית המשפט הצרפתי. אולם עשרות מגדולי ישראל ובראשם הנצי"ב דחו את דברי "רבני" צרפת, והוכיחו מש"ס ופוסקים שגט הניתן ע"י בית המשפט אינו גט כלל והרי הוא כחספא בעלמא (הו"ד בהרחבה בספר "אין תנאי בנישואין").

* בעקבות הנסיונות ליזום "הפקעת קידושין", הבאנו בקצרה במהדורה שניה, את דעת גדולי הפוסקים בכל הדורות שהתנגדו לזה נחרצות.

- ב -

רעיון "הפקעת קידושין" - נדחה נחרצות ע"י כל גדולי ישראל

"המתקנים" בצרפת בראותם את ההתנגדות לכתיבת גט בבית המשפט. החליטו להוסיף להצעתם שכפיית גט ע"י הערכאות (ביהמ"ש) תהיה כשרה מדין "אפקעינהו רבנן לקידושין מיניה" (גיטין לג.), שיש כח ביד חכמים להפקיע את הקידושין, ובכדי למנוע מכשולים בצרפת שהחוק קובע שבית המשפט בלבד מפריד בין בני זוג, יעשו בצרפת "אפקעינהו".

ברם כל גדולי ישראל, הרבנים היושבים על מדין מכל הארצות, הוכיחו באריכות שלכל הדעות א"א לעשות הפקעת קידושין בשביל לפתור את הבעיה עם החוק הצרפתי (נימוקיהם יבואו בהרחבה להלן מאות ה והלאה).

מאות רבנים הצטרפו למכתב מחאה נגד "רבני" צרפת: מליטא, פולין, א"י אמריקה, אנגליה, גרמניה, הולנד, הונגריה, גליציה. בין החותמים גדולי הפוסקים אשר כל בית ישראל נשען עליהם, ונציין כמה מהם: הנצי"ב (ונדפס בספרו "משיב דבר" ח"ד סימן מט), "העין יצחק", "האור שמח", המהרש"ם, "האחיעזר", "הדברי מלכאל", (ונדפס בספרו ח"ה סימן קכא), "הערוך השולחן". פסקם של הרבנים היה נחרץ "שאינן תנאי בנישואין", ושא"א עפ"י ההלכה להפקיע קידושין. "ורבני" צרפת נאלצו לסגת מהצעתם הנלוזה.

- ג -

רעיון שלישי - "תנאי בנישואין" נדחה ע"י גדולי ישראל

"רבני, צרפת ניסו להגיע למטרתם להתאים את התורה לחוקי צרפת בדרך שלישית. ובשנת תרס"ו התאספו "רבני" צרפת והחליטו לתקן "קידושין על תנאי". שיאמר הבעל לפני הקידושין: "הרי את מקודשת לי באופן שלא תשארי עגונה ממני, ואם ירצו שופטי הממשלה גירושין, לא יחולו הקידושין". וראה בספר "אין תנאי בנישואין", שגדולי הפוסקים בדור ההוא, דחו את הצעה זו מטעמים רבים:

א. "אין תנאי בנישואין" וקיי"ל (כתובות עב: ונפסק בשו"ע אבה"ע סימן לח, לה) דמקדש (אירוסין) על תנאי וכנס (נישואין) סתם, צריכה גט. ואפילו בבעל

או כנס על תנאי לדעת פוסקים רבים צריכה גט, שאין אדם עושה בעילתו בעילת זנות, וודאי ביטל את תנאו.

ב. "מתנה על מה שכתוב בתורה תנאו בטל", כמש"כ בבית מאיר (אבה"ע סימן לח, א) דכיון דלהלכה אין האיש מוציא אלא לרצונו, כאשר הבעל מתנה שיחול הגט בעל כורחו, נחשב כמתנה על מה שכתבו בתורה ותנאו בטל.

ג. הקושי להתנות כדין, כי הרי צריך להתנות כן בפני עדים בשעת הביאה, וזה דבר שאי אפשר לעשות בשום אופן (ובפרט במדינת צרפת "ארץ הנימוס"). וכמו"כ יש דקדוקים רבים כדי שיהיה התנאי כהלכה "ונצטרך רב גדול שהוא בקי היטב בכל הדינים השייכים לזה ושהוא זהיר בתכלית הזהירות לתקן הכל כדין וכדת" ובזמנינו שסידור קידושין מסור לכל רב צעיר לימים קרוב לודאי שהקידושין על תנאי לא יסודרו כהלכה "וע"פ הדין התנאי יהיה בטל ומעשה הקידושין קיימים, והאשה הנשאת לאחר על סמך תנאי זה, בניה ממזרים גמורים" (שם עמ' ט).

ד. יגרום שכל אשה תפקיע עצמה מתחת בעלה, ולכן אסור לבי"ד למסור ענין האישות בידים של הערכאות של שופטי הממשלה, כמו שאמרו חכמים (גיטין פח: וב"ב מח.). שלא תהיה כל אחת תולה בנכרי.

ה. ביטול קדושת האישות - כיון שכל הקידושין יהיו תלוין, אם ח"ו האשה תזנה תחת בעלה תחשוב שאינה עושה איסור חמור, שהרי במהרה תתפרד החבילה ע"י הערכאות ויעקרו הקידושין מלמפרע, ונמצא שהיא פנויה, ויקויים בנו ח"ו ומלאה הארץ זימה.

"רבני" צרפת ירדו מההצעה של "תנאי בנישואין" אולם במקומם קמו בשנת תרצ"ה עוקרי הדת הקונסרטיבים ואימצו הצעת "רב" משלהם, שבכל סידור קידושין "נחייב את הבעל למנות את אשתו שליח לגירושין ע"י שטר מינוי שיסודר בתוך הכתובה".

נגד הצעה זו יצאו גדולי הרבנים החרדים באמריקה, והתכנסו בעיר ניו-יורק שלש מאות רבנים למחות נגד התקנה, והחרימו בחרם חמור, שמי שינהג בתקנה זו יהיה מופרש מכלל ישראל. (דבריהם הודפסו בספר "לדור אחרון"). גם גדולי הדור שלחו מכתבים מנומקים שכל "התקנה" הזאת היא ליצנות שאין לה שום שורש בהלכה, וא"א לתקן תקנה כללית להתיר אשת איש לעלמא בלא גט.

"הפקעת קידושין" - יוזמי ההצעה פושעי ישראל ואפיקורסים

בדורנו ישנם פושעים וליצנים הרוצים לפתור את "עיגון" הנשים ע"י "הפקעת קידושין". "לפתרון" זה התאגדו כל מרשיעי הברית: ארגוני הנשים, חברי כנסת המינים, ועוד "רבנים" המזוהים עם הרפורמים. כולם פועלים נמרצות שחוקי המדינה יחייבו את "הדיינים" בבתי הדין הרבניים "להפקיע קידושין" בכל מקרה שהבעל יסרב לתת גט לאשתו. לדעתם המשובשת, קביעת הדבר "בחוק הכנסת" ע"י פושעי ישראל, נחשב כתקנה ע"י ז' טובי העיר, או "כדינא דמלכותא", המחייב את "הדיינים" להפקיע קידושין. וראה להלן שעפ"י ההלכה - אפילו יתאגדו כל רבני דורנו בכל העולם לתקן זאת, אין בידם ובכוחם לתקן "הפקעת קידושין" אפילו לדורם וק"ו לא לדורות הבאים, וק"ו "שתקנות" של פושעי ישראל הם הבל ורעות רוח.

מראשי היוזמים בדורנו "להפקיע קידושין" הוא "רב" ד"ר המזוהה עם הרפורמים (ובתקשורת אף פורסם "שבחו" שהוא מזוהה גם עם הנוצרים והסוטים, ה' ישמרנו). השימוש של ראביי עבריין זה בציטוטים מחז"ל ופוסקים, הם כסות עיניים לדעתו האפיקורסית שהשמיע אותה ברבים, שחוק "שיוון זכויות האשה" גובר על השו"ע, עפ"ל. אולם כיון שרבים התמימים המתפתים ומשתכנעים מהציטוטים שליצנים אלו מביאים בצורה מסולפת ושטחית (בשיטת "העתק והדבק" ובסיוע תוכנות חיפוש מתקדמות במחשב), הארכנו מעט במקורות מש"ס ופוסקים בענין "הפקעת קידושין", אשר רובם כבר הוזכרו ע"י גדולי ישראל, בספר "אין תנאי בנישואין" - שדחו את תקנת הפקעת קידושין בכל תוקף ועוז.

"אין חדש תחת השמש", כבר בשנת תרצ"ה עמדו על כך גדולי ישראל שיסוד "התקנות" לסוגיהם ומיניהם שורשם במינות ואפיקורסות של מציעי התקנה, הבזים בליבם לתורה ולהלכה, ולכן קל בעיניהם לעשות "תקנות" הנוגדות את התורה והמסורה – ומחטיאים את הרבים באיסורים חמורים של אשת איש, ר"ל (ראה מכתביהם בספר "לדור אחרון").

הפקעת קידושין המוזכרת בגמרא – ושיטות הראשונים

מצאנו בש"ס בכמה מקומות מקרים שחכמינו זכרונם לברכה הפקיעו את הקידושין משום סיבות מיוחדות¹.

והנה בגמרא (יבמות צ: כתובות ג. גיטין לג.) הקשו היתכן שמדאורייתא הגט בטל, וחכמים התירו לה להנשא. ותירצו: "אין, כל דמקדש אדעתא דרבנן מקדש, ואפקעינהו רבנן לקידושין מיניה", ומקשה הגמ' "תינח דקדיש בכספא (ופירש רש"י (בד"ה תינח) שחכמים הפקירו את הכסף קידושין וממילא מתבטלים הקידושין), קדיש ביאה מאי איכא למימר, שויה רבנן לבעילתו בעילת זנות".

המורם מהגמרא, שהקידושין פוקעין משום שני טעמים: א. "הפקר בית דין". ב. "כל דמקדש אדעתא דרבנן מקדש" - שהבעל האומר "הרי את מקודשת לי כדת משה וישראל" - תלה עצמו בקידושין בדעת חכמים ובהסכמתם, ובכל המקרים הנ"ל שחכמים לא מסכימים הם מבטלים את הקידושין מכח התנאי שעשה הבעל שתלה את הקידושין בדעתם, וכבר עמדו בזה הראשונים (ראה בשיטמ"ק כתובות ג. שהביאם) ובאחרונים (המהריב"ל ח"א סימן קכו, הפלא"ה כתובות ג.; שו"ת חת"ס אבה"ע סימן קח) מדוע צריך את שני הטעמים, ולא סגי בחדא מינייהו להפקיע קידושין.

ואכן בראשונים מצאנו שיטות רבות מאיזה טעם פוקעים הקידושין.

(א) דעת הרמב"ן, הרא"ה (בפ' הראשון), וידאל קרשקש (בתירוץ השני), הו"ד בשיטמ"ק (כתובות ג.) - שעיקר הסיבה שהקידושין נפקעים אינה משום שחכמים הפקירו ממון הקידושין בעל כורחו, אלא מהטעם "שכל אדם רוצה לעשות דבריו ברצון חכמים" (מקדש בתנאי שחכמים ירצו בקידושין), וכיון שעל דעת חכמים מקדש, על כן באופנים שהם מתנגדים לקידושין בטלים הקידושין, ואם קידש

¹ ביבמות (צ: וגיטין לג.) הפקיעו קידושין במי שעבר על תקנת חכמים וביטל את שליחות הגט באופן שהאשה לא יודעת ועלולה להכשל ולהנשא לאחר ובניה ממזרים. בכתובות (ג:) בבעל שעשה תנאי בגט שאם לא יבוא בחזרה לעיר עד שלושים יום הגט יחול, ולא הגיע לעיר בזמן מחמת אונס, שחז"ל הפקיעו קידושין שלא לגרום עיגון לצנועות ומכשול לאינם צנועות, והתירו לאשה להנשא אע"פ שלא התקיים התנאי. בגמ' בבא בתרא (מח:): באדם שהכריח אשה לקבל קידושין (כדוגמת "תליהו זובין") שעשה שלא כהוגן ומחמת זה הפקיעו קידושין אלו. וכן ביבמות (ק.). בקטנה שהיתה מקודשת וכשגדלה ועמד בעלה לכונסה בביאה, בא אחר וחטפה וקידשה לעצמו, שחכמים הפקיעו קידושין, ולא הצריכו אותה לקבל גט מהשני, כיון שעשה "שלא כהוגן".

בביאה "שויוה רבנן לבעילתו בעילת זנות". ומבאר הרמב"ן מדוע חכמים היו צריכים להגיע לדין הפקר בי"ד, כיון שיש מעט אנשים שאינם רוצים לקדש על דעת חכמים, ולכן חז"ל איימו על המקדש אשה, שאם יקדש נגד דעתם יפקירו ממונו וממילא יתבטלו הקידושין בודאות, ולכן אמריןן שודאי שכל אדם רוצה לעשות את קידושיו בצורה שיסכימו חכמים ואינו מעוניין שיפקיעו את קידושיו ויהפכו את בעילותיו לזנות, ונמצא שכל אדם מתנה את קידושיו ברצון חכמים, ומטעם זה הם נפקעים, במקרים המיוחדים הנ"ל.

ומ"מ קשה, כיון שחכמים הוצרכו להגיע להפקר בי"ד - מדוע לא הספיק לחכמים להפקיע הקידושין ע"י הפקר בי"ד בלחודא, והוצרכו לטעם "דמקדש אדעתא דרבנן". ונראה לומר שדעת הרמב"ן ודעימיה כהפלא"ה (כתובות ג.) שהפקר בי"ד אומרים רק מכאן ולהבא ולא למפרע, ולכן הוצרכו לטעם שכבר בתחילה עשה את קידושיו בתנאי שיסכימו חכמים, כדי להפקיע את הקידושין למפרע, כבר מזמן הקידושין.

עוד אפשר לומר, כמו שביארנו להלן (בהסבר השני) בדעת תוס' רשב"א וריב"ש שהפקר בי"ד הפקר נאמר רק כאשר ההפקר נוגע לממון בלבד, א"כ בנידון דידן שע"י ההפקר רוצים להפקיע מהבעל לא רק ממון קידושין, אלא גם את האשה, זה לא ניתן לחכמים כח בהפקר בי"ד, שהוא נלמד בגיטין (לו:): מפסוקים המדברים על הפקעת ממון גרידא שאין לה השלכות על דברים אחרים. על כן א"א להסתמך על ההפקר בי"ד וחייבים את הטעם שהקידושין נעשו על תנאי ודעת חכמים, בכדי להפקיעם בכל האופנים הנ"ל.

(ב) תוס' רבינו פרץ (גיטין לג.) ותוס' (יבמות צ. ד"ה אזיל כהן ומקדש אשה), הו"ד בשיטמ"ק (שם) שעיקר הפקעת הקידושין נעשה מטעם הפקר בי"ד הפקר, שהפקירו מעות הקידושין וה"ז כמקדש בממון שאינו שלו, ומ"מ צריך את הטעם "דמקדש אדעתא דרבנן", כיון שבי"ד אינם יכולים להפקיר ממון בלא טעם וסברא, "וכל דמקדש" שמשמעותו שהבעל מהתחלה הסכים להפקעת חכמים, זה מה שנותן לחכמים את הזכות להפקיר את ממון הקידושין.

וצריך עיון, דא"כ שיפקיעו את הקידושין בלא הפקר בי"ד, רק מטעם התנאי שקידש על דעת חכמים. ויש ליישב עפ"י משה"ק המהרי"ץ חיות (גיטין לג.) איך מועיל התנאי שעושה על דעת חכמים, הרי חסר כאן את משפטי התנאים (אין

תנאי כפול וכו'). ונראה שמשום כך הוכרח רבינו פרץ ודעימיה לומר דההפקעה נעשית מטעם הפקר בי"ד, והתנאי "דמקדש אדעתא דרבנן" הוא רק סיבה וטעם מדוע חכמים זכאים להפקיר את הממון קידושין שלו

ודעת הרמב"ן ודעימיה, אפ"ל דס"ל כתירוץ המהרי"ץ חיות (שם) המבאר הטעם שבנידו"ד מהני התנאי גם בלא "משפטי התנאים", יעוי"ש.

ג) דעת הריטב"א (כתובות ג. הו"ד בשיטמ"ק שם) **שכל ביטול הקידושין נעשה אך ורק מכח התנאי שקידש ע"ד חכמים.** ומאי דפריך בגמ' תינת קידש בכספא קידש בביאה מאי, מבאר הריטב"א דכוונת הגמ' בשאלה בשלמא בקידושי כסף דליכא בעילת זנות, ניחא לחכמים להפקיע הקידושין, אבל במקדש בביאה שע"י ההפקעה יהיו בעילותיו זנות, האם נח לחכמים להפקיע את הקידושין ולהפוך כל ביאותיו לזנות. ומתרצת הגמ' שאין בכך ריעותא, דכיון שרבנן הוא דשויה לבעילתו בעילת זנות, והוא לא פשע בזה, אין בקביעת חכמים שבעילתו זנות שום גנאי לבעל.

- 6 -

הפקעת הקידושין - כשעשה הקידושין שלא כהוגן

בשני מקומות בש"ס מצינו דין "אפקעינהו רבנן לקידושין מיניה" בלא שמפורש בהם להדיא הענין של "כל דמקדש אדעתא דרבנן מקדש" -

בגמרא ביבמות (ק.) ובגמ' ב"ב (מח:). והנה בתוס' ביבמות (בד"ה לפיכך) "מספקא לר"י אי טעמא דאפקעינהו משום כל דמקדש או משום דיש כח ביד חכמים לעקור דבר מהתורה", היינו הפקר בי"ד הפקר, ברם בתוס' ב"ב (מח:): מסיק שכאן האפקעינהו פועל רק מצד הפקר בי"ד הפקר, דדוקא בגמ' גיטין שהיו קידושין גמורים א"א להפקיעם בלא הטעם "דכל דמקדש אדעתא דרבנן מקדש", אבל בסוגיין שלא היו הקידושין כהוגן כבר מתחילה, מספיק הפקר בי"ד להפקיעם. וביאור דעתם, או כהפלא"ה (הנ"ל באות ה) דהפקר בי"ד מועיל רק מכאן ולהבא ולא למפרע, ולכן כדי לפסול הקידושין שנעשו שלא כהוגן (ביבמות וב"ב) כיון שזה מכאן ולהבא אפשר לומר בזה דין הפקר בי"ד וסגי בטעם דהפקר בי"ד (וא"צ לטעם דמקדש אדעתא דרבנן). אבל בסוגיא דמסכת גיטין, שבזמן עשיית

הקידושין הכל נעשה כהוגן ורוצים לפוסלם רק עכשיו ומלמפרע, לזה לא מועיל הפקר בי"ד וצריך לטעם "דמקדש אדעתא דרבנן".

עוד י"ל לתוספות ס"ל - דדין הפקר בי"ד הנלמד מפסוקים בגיטין (לז:): הוא רק כשמפקיעים ממון בלבד, אבל כאשר בהפקעת ממון נגרם גם הפקעה נוספת של הקידושין בזה לא מצינו שמועיל הפקר בי"ד, ולכן בסוגיא דיבמות וב"ב שמתחילה הקידושין היו שלא כהוגן, וע"י הפקר בי"ד מפקיעים ממנו הממון בלבד ולא נחשב שמוציאים את האשה מתחת ידו, משום שעד עתה לא הייתה מקודשת, וכל קידושיה כעת היו שלא כהוגן, יש כח ביד חכמים להפקיר ממנו ולבטל קידושי השני, ולהתירה להנשא לראשון בלא גט מהשני. (משא"כ בגמ' בגיטין, וכתובות ויבמות הנ"ל, שכבר היה קידושי כהוגן, נמצא שאם יפקיעו את הקידושין מלמפרע, יפקיעו גם את אשתו, א"א להשתמש בהפקר בי"ד וצריך להגיע לטעם "דמקדש אדעתא דרבנן").

ברם ברש"י (יבמות קי.) וברשב"ם (ב"ב מח:), נראה שדעתם שגם במקדש שלא כהוגן צריך את שני הטעמים בשביל להפקיע הקידושין. (וכ"כ בשו"ת התשב"ץ ח"א סימן קלג ברם דבריו סתרי אהודי, דבחלק ב' סימן ה הנ"ל כתב דבכה"ג סגי בהפקר בי"ד בלחודא, ועיין)².

² והנה מדברי רש"י ורשב"ם נראה שעיקר הביטול משום "דמקדש אדעתא דרבנן", וצריך להגיע להפקר בי"ד כנראה כסברת הרמב"ן (הנ"ל באות ה) שחכמים איימו ע"י הפקר בי"ד שישמע לדעתם, ואם לאו יפקיעו קידושי, וע"כ אמרינן דבדאי ברצונו לעשות כרצון חכמים כדי שלא יפסלו קידושי. אלא דצ"ע, דבשלמא הרמב"ן דמייירי על הגמ' בגיטין לג. שהיו קידושין גמורים מתחילה ולכן הוצרך "למקדש אדעתא דרבנן", ולא יכל להסתפק בהפקר בי"ד (וכשני הביאורים שכתבנו לעיל בדעת הרמב"ן, חדא דלא אומרים הפקר בי"ד למפרע, ואיך דליכא הפקר בי"ד כשמפקיעים חוץ מהממון גם את האשה). אבל במקרה של רש"י והרשב"ם שהקידושין מתחילה נעשו שלא כהוגן מדוע לא הסתפקו בטעם דהפקר בי"ד. ואפשר ליישב, דדעת רש"י ורשב"ם דיסוד התקנה היא קדומה מזמן המשנה בתקופת רשב"ג ורבי (גיטין לג.) שתקנו אפקעינהו, מדין מקדש אדעתא דרבנן והפקר בי"ד הפקר, ותקנת התנאים היתה לכל הדורות שכל מקום שחכמים ירצו לבטל הקידושין יחול ה"אפקעינהו" מתרי טעמיה: "כל דמקדש אדעתא דרבנן מקדש", ו"הפקר בי"ד", והאמוראים כשאמרו שהם אינם מעוניינים בקידושין, האפקעינהו חל ממילא, ולא נקבעו גדריו ע"י האמוראים, וע"כ נשאר האפקעינהו כבזמן רשב"ג ורבי, ולמרות שבפועל א"צ לטעם "דמקדש אדעתא דרבנן" במקרים הנזכרים בגמרא, מזכירים רש"י ורשב"ם טעם זה שהוא היסוד והשורש לתקנות מזמן התנאים, (כיון שדין אפקעינהו לא תקנו בכלל האמוראים).

**אם יש תוקף לתקנת הקהילות -
לבטל קידושין שלא נעשו בפני עשרה**

דעה ראשונה:

בשו"ת הרשב"א (אלף ר), **ור"ש** (סימן שצט) ו**תשב"ץ** (ח"ב סימן ה) **מבואר** שתוקף תקנת הקהילות יועיל ע"י שיפקירו מעתה ועד עולם כל ממון של קידושין שנעשו נגד תקנתם, וזה מועיל מדין הפקר בי"ד הפקר. וצריך ביאור, מדוע הראשונים לא הזכירו את הטעם השני "דכל דמקדש אדעתא דרבנן מקדש".

והנראה בזה, שבתקנת הקהילות שכבר בתחילת מעשה הקידושין עבר על תקנתם כשקידש שלא בפני עשרה וה"ז דומה לסוגיא דב"ב (מח: ויבמות קי). שייסדו לנו התוס' שבכה"ג שנהג שלא כהוגן האפקעינהו פועל מצד הפקר בי"ד בלחודא, וא"צ לטעמא דמקדש אדעתא דרבנן, וה"נ דעת הראשונים בתקנת הקהילות שג"כ מתחילה נהג שלא כהוגן, דסגי לן בהפקר בי"ד.

דעה שניה:

בשו"ת הרא"ש (כלל לה, א) לענין תקנת הקהילות, נראה שדעתו שבקידושי כסף ההפקעה מועילה משום אחד משני הטעמים, הפקר בי"ד, ומקדש אדעתא דרבנן. ובקידושי ביאה ההפקעה מועילה רק מטעם התנאי דמקדש אדעתא דרבנן (והביאור דבקדושי כסף איכא תרתין, דכיון שחכמים הפקירו את כסף הקידושין משום שאינם מרוצים מקידושיו, ממילא הקידושין בטלים גם מטעם "כל דמקדש אדעתא דרבנן מקדש"). והנה בשו"ת הרא"ש (כלל מג, ח) לגבי תקנת הגאונים ("דינא דמתיבתא") כתב כדעת הרמב"ן דעיקר הפקעת הקידושין הוא בגלל שמקדש אדעתא דרבנן, ולעיל הבאנו דלרמב"ן רק משום האיום דהפקר בי"ד אמרינן דודאי שרוצה לקדש אדעתא דרבנן, כדי שלא יפקיעו חכמים את קידושיו.

ודברי הרא"ש צ"ב, במש"כ בתקנת הקהילות (כלל לה, א) דמהני משני טעמים הפקר בי"ד ומקדש אדעתא דרבנן, דלכאוף כיון שבתקנת הקהילות הפקירו כבר ממנו ושוב אינו מאוים ע"י חכמים, א"כ ליכא כלל טעמא דמקדש אדעתא

דרבנן שכאמור ברא"ש בדינא דמתיבתא (כלל מג, ח) מיתלא תלי באיום דהפקר בי"ד. ואשר יראה בזה, שרוב האנשים מקדשים על דעת חכמים מרצונם, ורק מיעוטם אינם מקדשים מרצונם ע"פ חכמים, ונצרכים לאיום דהפקר בי"ד לרצות לקדש עפ"י חכמים. ומכיון שדרך חכמים כאשר הם מתקנים תקנה, לעשות אותה באופן שתועיל התקנה לכולם, על כן ברמב"ן (דגיטין לג.) וברא"ש "בדינא דמתיבתא" שעשו חכמים תקנה שתועיל לכולם מדין "כל דמקדש אדעתא דרבנן מקדש", הוצרכו חכמים להגיע לאיום דהפקר בי"ד כדי שיועיל לכולם. כמו"כ ברא"ש בתקנת הקהילות - שורש התקנה הוא מצד הפקר בי"ד שזה מועיל לכולם, ורק כותב הרא"ש שכיון שרובא דעלמא מקדשים על דעת חכמים מרצונם (גם בלא איום) - ממילא אחרי הפקר בי"ד, בטלים הקדושין (אצל רוב האנשים) גם מטעם דמקדש ע"ד חכמים.

דעה שלישית:

רב האי גאון שכתב בשם סבו רבי יהודאי גאון (אוצר הגאונים כתובות דף ז: ס"ק ס) שתקנת הקהילות מועיל מדין "כל דמקדש אדעתא דרבנן מקדש", ומדלא הזכיר כלל דין הפקר בי"ד, נראה שדעתו כריטב"א (הנ"ל אות ה) שביטול הקידושין נעשה אך ורק מכח התנאי שקידש על דעת חכמים.

והלכה למעשה בתקנת הקהילות מצאנו בכמה ראשונים (רב האי גאון הנ"ל), ושו"ת הרא"ש (כלל לה, א) שתקנת הקהילות מועילה להפקיע הקידושין. ברם רוב הראשונים מחמירים בזה שתקנת הקהילות לא מועילה להפקיע קידושין - ראה רשב"א (בשו"ת ח"א סימן אלף רו שמסיים "ועדיין צריך להתיישב בדבר", ריב"ש (סימן שצט), תשב"ץ (ח"ב סימן ה), והרשב"ש (סמן ריא) כתבו שלא שמענו במקומו שנהגו להפקיע קידושין בתקנות הקהל.

וכן מצאנו להרבה מגדולי הפוסקים שמחמירים בזה - רמ"א (אבה"ע סימן כח, כא), לבוש (אבה"ע סימן כח, כג), שו"ת המבי"ט (ח"א סימן רו), מהרי"ט (ח"ב סימן מ), יכין ובוועז (ח"א סימן קכ), חכם צבי (סימן קכד), שמש צדקה (ח"ב סימן ו), אדמת קודש (סימן לט), זקן אהרן (סימן ג), משפטי שמואל (סימן פג). ודעת השו"ע נראה שדעתו שכיום אין שום תוקף הלכתי לתקנת הקהילות, ולכן השמיט כל דין

תקנת הקהילות מהשו"ע, כי דינה כאשה בעלמא שאינה יוצאת מבעלה רק בגט (וראה בהרחבה בהערה למטה)³.

- ח -

תקנות "הרבנות" גרועים מתקנת הקהילות - ולכל הדעות אין בהם ממש

וממוצא דברי הראשונים והפוסקים הנ"ל - הנשמע "ברבנות" ועוד ריקים ופוחזים, שרוצים לתקן באשה שנשאת בנישואין גמורים כהוגן וכהלכה, שמאסה בבעלה והוא אינו רוצה לגרשה, שיעשו "הפקעת קידושין" - אין לו שורש ואחיזה בהלכה כלל, ואינו דומה לתקנת הקהילות (שהתירו כמה ראשונים, ונאסרו ע"י רוב הראשונים והפוסקים) - ופשיטא דבכה"ג אסור לכל הדעות והשיטות ולא מהני כלל "הפקעת קידושין" של ליצנים ורשעים אלו וכדלהלן.

³ הנה בב"י (באבה"ע סו"ס כח) הביא את תשובות הראשונים שצריך להחמיר בתקנת הקהילות, והיינו שהאשה ספק מקודשת ואסורה להנשא בלא גט, גם כשנתקדשה שלא בפני עשרה ועברו הבעל והאשה על תקנת הקהילות.

ומפסק זה יש כמה נפק"מ לדינא: 1. אם קיבלה קידושיה מאחר שתפסי בה קידושין מספק וצריכה גט גם מהשני. 2. כיון שיש ספק אם מקודשת, אפשר לצרפו להקל כשיש עוד ספיקות. ומעתה צ"ע מדוע בשו"ע השמיט לגמרי את דין תקנת הקהילות שהביאו בספרו הב"י בשם כמה ראשונים, וידועים דברי הברכי יוסף (או"ח סימן שב סעיף ד) שאם בשו"ע משמיט דברים שהביא בספרו הב"י זה ראייה שחזר בו ממש"כ בב"י. (דהשו"ע משמיט דברים שמביא בב"י רק אם הם פשוטים, או נלמדים מהנכתב במפורש בשו"ע, ובנידו"ד שאינו דין פשוט ולא נלמד מהנכתב, על כרחך דחזר בו). ונמצא לפי"ז שדעת השו"ע לדינא דאשה זה מקודשת לגמרי ולא רק מספק, וצ"ב מדוע אינו ספק קידושין.

והנראה בזה, דס"ל לבית יוסף, דכיון דהרשב"א, הריב"ש, התשב"ץ והרשב"ש מעידים שנהגו להחמיר שצריכה גט כל אשה שקידשה נגד תקנת הקהילות, ממילא כל תקנה שירצו לתקן מכאן ולהבא לא יהיה בזה שום תועלת, כיון שמספק היא אסורה גם אחרי התקנה, ואין מיגדר מילתא בתקנה זו, וכן אין בזה תיקון העולם, וע"כ אין ביד הקהל כח לתקן תקנה כזאת, כמו שיתבאר להלן (אות ח) בשם הפוסקים שתקנת הקהילות צריך שהיו באופן שיהיה מיגדר מילתא או איזה תיקון העולם.

ביאור שני בבית יוסף, כיון שנהגו הדורות להחמיר בזה אחרי פסיקת הראשונים הנ"ל, לא גרע מכל דבר היתר שנהגו בו איסור, שחייבים לנהוג בו איסור, כמבואר בשו"ע (יו"ד סימן ריד, א), וק"ו בנידו"ד שגם אבותינו נהגו בו איסור שמדין "אל תיטוש תורת אמוך" (שם סעיף ב) חייב לנהוג בו איסור - ולכן אסור לקהילות לתקן הפקעת קידושין בקידשה שלא בפני עשרה, נגד מה שנהגנו אנחנו ואבותינו, כי זו תקנה גרועה הנוגדת את ההלכה, ולכן אין לסמוך על הפקעת הקידושין דתקנות הקהילות, בבעל שעבר על התקנה (וקידש שלא בפני עשרה) - ואין להתיר את האשה להנשא לאחר בלא גט.

דחלוקים ביסוד דינם, דבתקנת הקהילות הנזכר בראשונים שתיקנו שהמקדש אשה שלא בפני עשרה שאינה מקודשת, העובר על זה כבר בזמן הקידושין עבר על התקנה ועשה שלא כהוגן, ולכן ס"ל למקצת ראשונים שהתקנה מועילה מדין הפקר בי"ד, דבכה"ג א"צ להגיע לטעם דמקדש אדעתא דרבנן (וכמוש"נ בהרחבה לעיל אות ו). אבל בנידו"ד בהפקעה "ברבנות" שהאשה התקדשה כהוגן, אלא שלאחר זמן התעורר בה החלק הרע ומואסת באלוף נעוריה ונותנת עיניה באחר, במקרה זה א"א להפקיע את הקידושין ע"י הפקר בי"ד בלבד, וחייבים להגיע גם לטעם "דכל דמקדש אדעתא דרבנן מקדש", (כמו בגמ' יבמות כתובות וגיטין הנ"ל) וזה לא מצאנו בתקנת הקהילות (גם למיעוט הראשונים) שהבעל מקדש אדעת הראשונים, אלא רק שהפקירו ממון קידושיו בלבד, וזה לא יועיל בנידו"ד שהתקדשה כהוגן. (מהטעמים שיבוארו להלן אות ד, ה שלא שייך בזה כל דמקדש וכו', וכן לא שייך דין הפקר בי"ד הפקר, ראה להלן אות ו-ח).

ונזכיר עוד טעמים נוספים "שהפקעת קידושין" בזמנינו, היא הבל ורעות רוח, ואין בה ממש לכל הדעות.

א. לדעת רוב הפוסקים הדנים את המתקדשת נגד תקנת הקהילות כספק מקודשת (הו"ד בהרחבה לעיל אות ז) **אסורה להנשא בלא גט דספיקא דאורייתא לחומרא, ובפרט באיסור אשת איש החמורה - וכמו שכתב בשו"ת מהריב"ל (ח"ד סימן מט מהדורת ס.ל.א. - ובדפו"י ח"א סימן קכו). [ואע"פ שבמקום שכתבו הפוסקים יש להחמיר, יסדו לנו האחרונים (הש"ך יו"ד סימן לט, ה, והט"ז יו"ד סימן נג, ח ועוד רבים) שאינו אסור מעיקרא דדינא ורק לחומרא נהגו כן. אין זה שייך לנידו"ד, דברשב"א שעפ"י פסק המהריב"ל כתב: "ויש להתיישב בדבר", וגם בריב"ש לשונו: "אבל למעשה הייתי חוכך להחמיר ולא הייתי סומך על דעתיו..." מוכח דמחמיר מעיקרא דדינא, וכן בתשב"ץ הוא מעיקרא דדינא דלשונו: "וכן שמענו שלא נעשה מעשה לעולם בדבר".]**

וביותר לדעת הפוסקים שגם בספיקא דדינא אזלינן בתר חזקה, דמעיקרא [שו"ת רעק"א סימן לז בשם הר"ן בקדושין ה: והתוס' ב"ב לב: - שו"ת מהרי"ט (אבה"ע סימן יח), שו"ת פני משה (ח"ב סימן קח), מחנה אפרים (הלכות נדרים סימן יב), פר"ח (כללי ספק ספיקא ס"ק א)]. א"כ כאן בודאי שאשה זו שנשאת כדין יש לה חזקת אשת איש, ורק בתקנת הקהילות שהספק מתחילת הקידושין לא מעמידים אותה בחזקת אשת איש.

ב. לדעת השו"ע כיון שהיום נהגו להחמיר מספק, שוב אין כח לקהילות לתקן תקנות בעניני קידושין באופן ודאי, דאין בזה "מיגדר מילתא" וגם לא תיקון העולם (ראה באריכות לעיל אות ז ובהערה שם). וגם לאשכנזים הנוהגים כרמ"א, כבר הבאנו (לעיל באות ז) שדעתו כרוב הפוסקים להחמיר מספק.

ג. דעת ה"חתם סופר" (אבה"ע ח"א סימן קח, קט) שכל תקנת הקהילות על ביטול הקידושין היה רק קודם שבעל, אבל אחרי הבעילה לכו"ע אין כוח לתקנת הקהילות. וכדעתו פסקו בספר שערי רחמים (סימן יז), ובתשובת רבני ירושלים הנדפסת "בשמחה לאיש" (סימן ב) - וא"כ כל הנידון של "הפקעת קידושין" כיום שהוא אחרי בעילה, אין לו שום היתר לכל הדעות.

הטעמים שלא שייך "בתקנת" הרבנות "כל דמקדש אדעתא דרבנן מקדש":

ד. הנימוקי יוסף (כתובות סג:) פוסק דמה שאמרו "כל המקדש אדעתא דרבנן מקדש" הוא רק רבנן של המשנה והגמרא, ולא על דעת הגאונים, ולפי"ד ק"ו שחולק על תקנת הקהילות, וכ"נ דעת הרשב"א הריב"ש והתשב"ץ (שהו"ד באריכות לעיל אות ז) שאדם מקדש ע"ד חכמי המשנה והגמרא אבל לא על דעת תקנת הקהילות. דאם הוה ס"ל שאדם מקדש ע"ד תקנות הקהילות מדוע כתבו רק הטעם דהפקר בי"ד, הרי בפועל יוצא שיש כאן הפקעה גם מצד "דמקדש אדעתא דרבנן" כמו שביארנו לעיל (באות ז) בדעת הרא"ש, ועל כרחך דס"ל שאדם לא מקדש ע"ד תקנת הקהילות, ורק מדין הפקר בי"ד יכולים לתקן.

ה. תקנות הקהילות הוא דוקא כשראויים להיות ראשי הקהילות (אז שייך לומר שמקדש אדעתם) - אבל "דייני" ביה"ד הרבני שכמבואר בספר (בסימן א אות ה) הם פסולים מדין גזלנים והדיוטות, וכידוע שרובם צופים בתועבה (ראה סימן כב אות ג), פשוט ששום אדם לא תולה קידושיו בהני דיינים שפלים, שאפילו דין בי"ד כשר אין להם (וראה כע"ז בשם הלחם משנה, דהגט פסול לכו"ע כאשר הבעל לא מכיר בסמכות בי"ד, הו"ד לעיל בסימן ד אות ב).

הטעמים שלא שייך "בתקנת הרבנות" - דין "הפקר ביד הפקר":

ו. כיון שתקנת הקהילות מבואר לעיל (לדעת הראשונים דמהני) שהוא פועל מדין הפקר בי"ד הפקר. והנה כבר מפורש בפוסקים שרק הבי"ד החשוב ביותר מכולם יכול לעשות הפקר בי"ד בממון - ראה ב"י (חו"מ סימן סז) בשם שו"ת הרא"ש (כלל עז, ו), וכ"ה ברא"ש (גיטין פ"ד, יג) בשם הרי"ף, וכ"ד הרמב"ם (פ"ט

משמיטה הי"ז), והרמב"ן (גיטין לו: ד"ה והא). א"כ פשוט דהני רשעי "הרבנות" לא יכולים לעשות הפקר בי"ד, ולא לתקן תקנות מכל סוג שהוא. וק"ו שבתיה"ד "הרבניים" - אין להם שם בי"ד כלל, דכמבואר הם פסולים מדין גזלנים והדיוטות, שבודאי שאינם יכולים לעשות הפקר בי"ד, דהא לענין גיטין מצינו בגמ' (גיטין פח:): שבכל מקום שצריך בי"ד צריכים שיהיו מומחים ולא הדיוטות.

ז. כאמור הפקר בי"ד אפשר לעשות רק כשה "למיגדר מילתא", כמבואר בראשונים - רש"י (גיטין לו. בד"ה "מוסרני לכם"), שו"ת הרא"ש (כלל לה, א), מהרי"ק (שורש א) בשם המרדכי בשם ר"ת. ומעתה מאחר שייסדו לנו הראשונים, הרשב"א (בשו"ת כ"י סימן קעה), המהר"ם מרוטנבורג והרא"ש (כלל מג, ח, והו"ד הראשונים בהרחבה לעיל סימן ד אות ו). שאדרבה אם יפקיעו אשה מיד בעלה כשאומרת "מאיס עלי" א"כ לא הנחת בת לאברהם אבינו שיושבת תחת בעלה, כיון שהיום הדור פרוץ, וכל אשה תתן עיניה באחר ותפקיע עצמה מיד בעלה, נמצא שתקנת הפקעת קידושין בזמנינו אינו "מיגדר מילתא" אלא פירצה ביסוד הדת והיהדות ושבירת כל מסגרת הנשואין.

ואפילו לדעת הראשונים שהפקר בי"ד יכולים בי"ד לעשות לתיקון בעלמא וא"צ דוקא למיגדר מילתא מעבירה - ראה רבינו גרשום הו"ד במרדכי (ב"מ פ"ב, סימן רנז) ורשב"ם (ב"ב מ. ד"ה אמר רבא), בנידון דידן שמבואר בראשונים שהוצאת אשה מבעלה בדור פרוץ כהיום בשביל שאינה מרוצה ממנו, הוא קלקול והרס, פשיטא דלכו"ע לא שייך "לתקן" הפקעת קידושין והפקר בי"ד, כיון דהוה קלקול ולא תיקון העולם.

ח. במצב כיום שאין תקנה קבועה "ברבנות" (ואפילו לא "חוק" הכנסת) לעשות הפקעת קידושין - תמוה מאד כיצד "דיינים ברבנות" יוזמים ועושים הפקעת קידושין במחתרת, הרי גם לשיטתם אין בידם לעשות כן, דתקנה לצורך שעה יכולים לעשות או גדול הדור, או ז' טובי העיר שהמחום להיות בי"ד עליהם, (ראה בשו"ע חו"מ סימן ב, א), אולם בשביל לעשות הפקעת קידושין באופן קבוע - חייבים שיהיה תקנה קבועה עוד לפני שמפקירים את הממון, וכיום שאין תקנה קבועה, וגם "לשיטתם" אינם גדול הדור, ואינם ז"ט העיר שקיבלום כל בני

העיר, אלא ההיפך רוב האנשים מגיעים אליהם בכפייה, "הפקעת קידושין" שהם עושים במחתרת, הוא ליצנות גמורה.⁴

ט. גם אם "בכנסת המינים" יעשו חוק "הפקעת קידושין" (תכנית זאת כבר נמצאת בהליכי חקיקה מתקדמים), אין בכך כלום. לפושעי ועוקרי הדת בכנסת לעולם לא יהיה דין ז' טובי העיר. וכמו"כ למדינה אין דין "דינא דמלכותא" כמו שהארכנו (לעיל סימן ט אות ב). וגם במקום שאומרים "דינא דמלכותא" (במלכות אמיתית כבימים עברו) המלכות יכלו רק להוציא ממון מכאן ולהבא, אבל להפקיר כסף הקידושין מלמפרע, גם המלכות אינה יכולה.

⁴ בין הציטוטים שמביאים "כראיה" להפקעת קידושין הם דברי הרמ"א (אבה"ע סימן ז, יא) שזה לשונו: "שבשעת הגזירה שהמירו דתן מחמת אונס וחזרו בהן לאחר שעבר האונס, יש להקל ולהתירן אפילו לבעלן כהנים" ובדרכי משה (סקי"ג) כתב "שאפשר הגדולים שהתירו לאו מדינא אלא משום צורך השעה שראו שיש ח"ו לחוש לעתיד לנשים שאם ידעו שלא יחזרו לבעל נעוריהן שלא יקלקלו ולכן הקלו. וא"ת מנ"ל לומר כן דיש להקל בחשש איסור דאורייתא, ונראה דסמכו אהא דאמרינן כל המקדש אדעתא דרבנן מקדש, ויש לבי"ד לאפקועי קידושין מינייהו והוי כפנויות ואף אם זינתה מותרת לבעליהן".

א) כבר נתבאר למעלה באריכות שודאי שאין בעל היום התולה את קידושיו "ברבנות", וגם אין להם שם בי"ד כלל, ופסולים מדין גזלנים והדיוטות – ועל כן פשוט וברור שלכל הדעות "הרבנות" לא יכולים "להפקיע קידושין" (לא מצד "הפקר בי"ד", ולא מצד "כל דמקדש אדעתא דרבנן מקדש"). ונמצא שכל המציאות כיום לא שייכת כלל לחידושו של הדרכי משה – ששם כל גדולי הדור של אוסטרייך שבני המדינה סומכים עליהם רצו להתיר את הנשים לבעליהן בשעת השמד משום "אפקעינהו".

ב) כבר הדרכי משה בעצמו הביא דבתרומת הדשן (סימן רמא) חולק על חידושו, וכתב שהטעם שהתירו נשים אלו הוא משום "שנתנו אמתלאות לדבריהם".

ג) גם המעין בד"מ יראה שכתב דבריו בלשון "אפשר", וא"א להקל למעשה כאשר פוסק כותב לשון אפשר, ראה כע"ז בב"י (או"ח סו"ס תנו) שז"ל: "דכיון שכתב הרא"ש בלשון אפשר א"א לסמוך להתיר", וה"נ בנידו"ד בדרכי משה, שא"א להקל למעשה עפ"י לשון אפשר שהזכיר.

ד) ועוד שההיתר הנזכר שם בדרכי משה נעשה ע"י גדולי הדור ולצורך השעה בלבד, וכמבואר בשו"ע (חו"מ סימן ב, א) שלתקנה לצורך השעה צריך גדול הדור או ז' טובי העיר שהמחום לבי"ד עליהם. וזה לא שייך כלל "במתקני" הפקעת נישואין בדורנו שהם גזלנים והדיוטות וכו', ועושים זאת באופן קבוע ולא רק לצורך השעה וכנ"ל לעיל.

ה) שכל ההקשר בין ה"דרכי משה" ל"אפקעינהו" ד"הרבנות", הוא טעות גמורה. דהרי כל דברי הרמ"א רק "בחשש איסור דאורייתא" (כלשונו שם) וכונתו ברורה, דכיון דכל איסור שבויה מדרבנן בלבד (שחכמים חששו שמא נבעלה באיסור, ואע"פ שמדאורייתא היא מותרת כל זמן שאין עדים, אסורה חכמים), משא"כ בנידו"ד שהיא אשת איש גמורה, שהיא אסורה מדאורייתא – לא נמצא רמז לזה בדרכי משה לעשות "הפקעת קידושין" (וק"ו לא בתרומת הדשן דפליג עליה).

דינים העולים מסימן זה

א. אפילו יתאספו כל רבני וקהילות דורנו, אין בכוחם לתקן "הפקעת קידושין" - כפי שהכריעו הראשונים והפוסקים (ה"ד באות ז), וק"ו "שחוקי" הכנסת או תקנות "הרבנות הראשית" להפקיע קידושין, הם ליצנות, הבל ורעות רוח. והאשה נשארת אשת איש גמורה, ואם תנשא לאחר ללא גט כשר, בניה מהשני הם ממזרים גמורים האסורים לבוא בקהל ה' עד עולם.

ב. הפולמוס על "הפקעת קידושין" "ותנאי בנישואין" לפני מאה שנה, נדפס באריכות בספר "אין תנאי בנשואין", (תר"צ), ובו כבר הובאו מכתביהם של כל גדולי ישראל, מכל ארצות תבל, שפסקו נחרצות "שאין תנאי בנישואין" ואין שום היתר "להפקעת קידושין", והשורש של הבאים "לתקן" את התורה, הוא מינות ואפיקורסות, כפירה בתורה שבע"פ, ובפסקי הראשונים והאחרונים שיסודם ושורשם בסיני, עד שאיסורי אשת איש החמורה הופקר בעיניהם, ר"ל.

ג. התקנה של "הפקעת קידושין" - אינה "מיגדר מילתא" (הרחקה מהעבירה) וגם לא תיקון העולם, אלא להיפך, על ידה יגרם הרס ופריצות וחורבן כל קדושת הבית היהודי - כדמוכח מפסק הראשונים (ה"ד באות ח).

מפתח ערכים
מפורט

תוכן מקוצר למפתח**א**

אונסים ואיומים הפוסלים את הגט תיא
 אלימות הבעל תיא
 ארגוני הנשים הורסים משפחות וילדים תיא
 אשת איש החמורה תיב

ב

בזיונות הפוסלים את הגט תיב
 ביטול אונסים והסכמים תיב
 ביטול מודעה תיג
 בכור בירושה תיג
 בתי דין חרדיים - הפוסקים כתורה וכהלכה תיג
 "בתי הדין הרבניים" - דינם תיג
 בתי הדין הרבניים ו"הרבנות הראשית" – עוקרי התורה בדורנו תיג

ג

גזל רכוש הבעל ע"י האשה בערכאות תיד
 "גט מוטעה" - הפוסל את הגט תיד
 גט תמורת ויתור האשה על מזונות הילדים תיד
 גט תמורת מזונות - האופנים שהסכם תקף ע"פ "חוקי המדינה" תטו

ד

דינא דמלכותא תטו
 דירה משותפת - דינה במקרה של גירושין תטו
 דירה משותפת - דינה במקרה של פירוד (ללא גט) תטו
 "דמעות העשוקים" מקטרגים על "הדיינים מטעם" תטז

ה

הדרת גברים במדינת ישראל תטז
 הורים הנהגתם בסכסוך בין בני הזוג, והתוצאות תטז
 הליכי גירושין תטז
 הסכמי גירושין תיז
 הסתת ילדים נגד האב תיז
 "הפקעת קידושין" – גלוי פנים בתורה תיז
 הרחקות דרבינו תם: תיז
 הרחקת האב מילדיו בגין אלימות תיח
 השלמת הכנסה ב"ביטוח לאומי" ותשלום מזונות, בחו"ל ובא"י תיח

ז

זכויות הבעל תיח
 זכויות האשה תיח
 זכויות הילדים תיח

ח

חובות שלא שולמו.....תיט
 חיי משפחה - מניעתם בעקבות מריבות.....תיט
 חילונים כפיית גט.....תיט
 חינוך הילדים.....תיט
 חרם על המערער על הגט.....תכ

ט

טוענים רבנים נזקם ודינם.....תכח

י

יועצי נישואין.....תכ
 ילדים בהליכי גירושין.....תכ
 ילדים יתומים בחיי האב.....תכ
 ירושת הבת.....תכא

כ

כבוד האשה ואושרה ביהדות.....תכא
 "כושר לדיינות" ושוחד.....תכא
 כלא (בית סוהר) במדינת ישראל.....תכא
 כסף שמקבלת האשה מהבעל שלא כדין.....תכא
 כפיית גט – המקרים שהכפייה מותרת.....תכב
 המקרים שהכפייה אסורה.....תכב
 כפיית גט בהסתמך על הפוסקים דלהלן: רבינו ירוחם, "אגרות משה",
 "עבודת הגרשוני", רבי חיים פאלאג'י.....תכב
 כפיית גט שלא כדין - דינו.....תכג
 כפיית גט באשה שחטאה.....תכג

ל

ליצנות ו"התאמת התורה" – דרכם של המשכילים "והרבנות".....תכג

מ

"מאיס עלי".....תכג
 מאסר בכלא.....תכד
 מבזבז ומאבד ממונו.....תכד
 מוסר דינו, והחיוב לעונשו.....תכד
 מורד באשתו, דינו.....תכד
 מזונות הילדים.....תכד
 מזונות הילדים "תקנת הרבנות" - דינם ונזקם.....תכה
 מזונות האשה.....תכה
 ממזרים דינם, והמציאות בזמנינו.....תכה
 מנהג המדינה בהסכמי ממון (משכורת, קניית רכוש).....תכו
 "מסירת מודעה" לביטול הגט.....תכו
 משטרה.....תכו
 "משמורת הילדים".....תכו

נ

נישואין באיסור אחרי כפיית גט שלא כדין.....תכז
 נשים בהליכי גירושין.....תכז

ס

סידור הגט.....תכז
 סיפורים מגדולי ישראל.....תכז
 ספרי יוחסין.....תכח
 "סרבנות גט" - בהלכה "ובמנהגי" סדום.....תכח

ע

עורך דין וטוען רבני- האם מותרים ע"פ ההלכה.....תכח
 מקרים שמותר לעו"ד לייצג בערכאות.....תכח
 עורכי דינים וטוענים רבניים - נזקיהם.....תכט
 "עגונות" בהליכי גירושין, ההלכה והמציאות.....תכט
 עיגון הבעלים בבתי הדין "הרבניים".....תכט
 ערכאות חומרתם ודינם.....תכט
 ערעור על פסק בי"ד - בבית דין אחר.....תל

פ

פרו ורבו - וצורך האשה בילדים.....תל
 פרנסה באיסור - "דיינים ברבנות".....תל
 פרנסת הבית עפ"י התורה.....תלא
 פרסום הספר מטרותיו.....תלא

צ

"צווי הגבלה" - ו"צווי הרחקה" - דינם.....תלא

ק

"קהילות נפרדות בנישואין" - חובת השעה.....תלא
 קרובי משפחה המתערבים במחלוקת בני הזוג.....תלב

ר

רווחה וסעד.....תלב
 "רישום בטאבו".....תלב
 רפואת אשתו וילדיו.....תלב

ש

"שוויון זכויות", האמנם?!.....תלג
 שוחד "בבתי הדין הרבניים".....תלג
 שכר לימוד וחינוך בניו ובנותיו.....תלג
 שלום בית - ההלכה והמציאות.....תלג

ת

תנאים של הבעל לנתינת גט.....תלד
 "תקנות הרבנות הראשית" הנוגדות את ההלכה ותוצאותיהם.....תלד
 תשובות ברורות "לדיינים ברבנות" הלוחצים לגרש.....תלד

מפתח ערכים מפורט *

- א -

אונסים ואיומים הפוסלים את הגט

אונס הגוף הכאה בשוט, אלה, שוקר חשמלי וידיים..... יג, יט (בהערה)
אונס ממון מזונות מופרזים (הכרעת הפוסקים) ואיום באונס ממון (רוב הפוסקים)..... יט, כ, כח
אונס ממון המסתיים במאסר, ואיומים באונס זה (לכל הפוסקים)..... כט
"אין דמים לאשה" - ולכן כפיית גט תמורת ממון אסורה..... קל
בזיון גדול ברבים או איום בבזיון כזה (כפרסום מודעות רחוב)..... יד
הרחקת הבעל ע"י "עדות" על אלימות כלפי האשה או הילדים..... כז
מאסר בכלא - ואיום במאסר (גם במדינת "ישראל")..... יג, יז, כט, קצב
מאסר בכלא למתחצף "לדיינים"..... כו
"מזונות מעוכבת" - כפייה במסווה מזונות..... לח
סחיטת כסף מהבעל ע"י האשה תמורת הסכמתה לקבל גט..... מב
"פירוק שותפות" לפני הגט, בדירה שכולה של הבעל עפ"י ההלכה..... מא, מב
"תביעת מזונות" שלא כדין שנועדה לזרז הגט (פוסל להכרעת הפוסקים)..... כ, לז

אלימות הבעל

"אינו מדרך בני ישראל להכות נשותיהן - ומעשה עכו"ם הוא - רמ"א..... צט
בזמנינו רוב טענות האשה ומייצגיה על אלימות הם שקריות..... קב
הכרעת הפוסקים דכפיית גט אסורה (אפילו נתבררה האלימות בעדים ובבי"ד)..... ק-קו
נשאת לבעל אלים, לכל הדעות אין כפיית גט..... קה

ארגוני הנשים הורסים משפחות וילדים

יסודם בכפירה בתורה שקבעה: שהגט ניתן רק מתוך רצון והסכמה של הבעל..... קכז
מנוהלים ע"י קלי עולם ופורקי עול..... קכז
מעגנים נשים "בסייעם" לכפיית גיטין שלא כדין..... רלב
מנצלים את חולשת האשה במצבי דכאון לעודדה לגירושין..... קכב
מעודדים גירושין - כי הרס "התא המשפחתי" נחשב אצלם "לנאורות"..... קכו

* לתשומת לב! הספר מחולק לשני מיספורים: קיצור הלכות - בתחילת הספר מעמ' 3 עד 64 .
והמשך "משפטי ישראל" בהרחבה - מסומן באותיות ג-תלד.

מפרסמים עצמם "במדריך חרדי" להטעות הציבור ("בת מלך", "יד לאשה")..... קכז
 משתמשים באשה ובילדים "כבשר תותחים" - במלחמתם ביסודי היהדות קכז
 "שוויון זכויות" - הוא מסווה להרס חיי משפחה בריאים קכז
 תעמולה שקרית וארסית נגד הבעלים, שכביכול מעגנים..... קכז

אשת איש החמורה

באיסור ערוה נוהגים לתפוס את חומרות כל הפוסקים ("רב פעלים" לבא"ח)..... 16 (בהערה)
 בספק קידושין, אפילו בתלתא ספיקא, אין להתיר
 וחוששים לפוסקים המחמירים (הגר"ח פאלאג'י)..... 16 (בהערה)
 "האוסר די לו להראות שאין ההיתר מבואר" (חזו"א)..... 16 (בהערה)
 חוששים לדעת המחמיר אפילו נגד השו"ע שקבלנו הוראתיו ("רב פעלים")..... 16 (בהערה)

- ב -

בגדים (כסות) לילדיו – דינם כמזונות ואין לחייב בהם אב עני..... קעב

בזיונות הפוסלים את הגט

בזיון גדול ברבים או איום בבזיון כזה (כפרסום מודעות רחוב או בעיתונות או באינטרנט)..... יד, יט
 הפגנות מול ביתו של הבעל 12, יז
 נידוי הבעל כדי לאלצו לגרש..... יד, קיב
 פרסומים לפטר הבעל ממקום עבודתו פוסלים את הגט גם משום אונס ממון 12, יז
 פרסום "מכתב רבנים" – לפטר את הבעל (המסרב לגרש) ממקום עבודתו..... 12, יז
 פיטורים של קרובי הבעל מעבודתם כדי לאלצו לתת גט, פוסלים הגט לדעת פוסקים רבים 12, כ
 רדיפת התומכים בבעל – על ידי בזיונות ואיומי פיטורים, חומרתו..... יז, רכא
 רבנים שאינם בקיאים "בטיב גיטין", המתירים בזיונות ואונס ממון, עונשם יז, שלג, שמב

ביטול אונסים והסכמים

ביטול אונסי הגוף וממון שנעשו נגד הבעל בהליכי גירושין (ע"י בי"ד או האשה) –
 מועיל רק באופן שברור שהאיום מסתלק לגמרי..... יח
 ביטול הסכמים הפוסלים את הגט - ראה ערך "גט מוטעה"
 בית דין הכופה גט שלא כדין - הגט פסול (גם אם חתם הבעל על "שטר בוררות")..... יב
 בת אינה יורשת במקום שיש בנים - ראה ערך "ירושת הבת"

ביטול מודעה

בעל שאינו מחייבי כפייה שאנסוהו בי"ד לבטל את המודעה שמסר על הגט- המודעה לא מתבטלת, והגט פסול..... שנב
אנסו בי"ד את הבעל לבטל התנאים שעשה (ממון, משמורת הילדים) - אינו כלום, והפרת התנאים פוסלת הגט שנב

בכור בירושה

בכור יורש פי שנים, "ומנהג הרבנות" להתעלם מזה הוא גזל ועושק..... רמד
בכור שמחל על חלקו מרצונו (אפילו בהסכמה בעל פה), מחילתו מועילה..... רמד

בתי דין חרדיים - הפוסקים כתורה וכהלכה

לפנות רק אליהם בכל סכסוך בין בני הזוג..... רלו
להאמין שגדרי הגזל נקבעים עפ"י דין תורה (ולא עפ"י דעת בני אדם)..... רלז

"בתי הדין הרבניים" - דינם

גיטיהם בחזקת פסולים..... 17, קצד
דינם כערכאות..... 14, נו, קפט
דיניהם פסולים מדין גזלנים והדיוטות (שאינם יודעים בטיב גיטין וקידושין)..... כג, כד
דיניהם צבועים - ולכן נמשלו "לעצי אשירה"..... שכ
כיצד להתגונן מפגיעתם הרעה ("מסירת מודעה")..... מד, שג, שנה, שנו
"בית דין הגדול לערעורים" כפופים לבג"ץ,
שבסמכותו לבטל חוקית את "פסקיהם" (דבר הגורם לפסול את הגיטין)..... 14, רנא
"בתי דין של סוחרים" - מותר (דומה לסיטומתא)..... רצא
בתי המשפט לכל סוגיהם - דינם כערכאות..... רפד

בתיה"ד הרבניים ו"הרבנות הראשית" – עוקרי התורה בדורנו

גדולי הדור הקודם התנגדו להקמתה..... קצה-ר
גזלנים מוסרי נפשות לשמד..... שיח
גיורי כזב - רבבות גויים בכרם ישראל..... שיא
גרועים מרפורמים - כי על "פסקי הרבנות" סומכים יהודים תמימים..... רכז
חופרים קברי אבותינו..... שיג
מובילים לאסון ופורענות ציבורית..... רב
מחריבי היהדות בארץ ישראל..... שיא
מרבים ממזרים בישראל..... כה, מד, נז, נח, קכד

עונש המונע פרסום מעללי בתיה"ד "הרבניים"..... שכז
 פורענות באה לעולם בגללם..... רמח
 פירוק משפחות וגירושין - כשיטת חיים..... רלא
 פקידי המדינה - שאינם חוששים מאיסור אשת איש..... שיא
 צופים בתועבה "לצורך עבודתם"..... שכא
 קבורת חמור - בקומות וכוכי בטון..... שטו
 רבי חיים פאלאג'י זצוק"ל - היה מנדה את בתי הדין "הרבניים"..... קכב
 "תשעים אחוז מהגיטין ברבנות הם בכפייה ופסולים לגמרי" (עדות)..... קצד

- ג -

גבאי צדקה המסייעים לנשים ההולכות לערכאות (ביהמ"ש ורבנות) - גודל עונשם..... קכד
 גבורת אנשים - ראה ערך "כפיית גט".
 גזילת אשה מבעלה (ע"י הסתה לגירושין) - חומרתו ועונשו..... קט, רלג, שכז

גזל רכוש הבעל ע"י האשה בערכאות

הבעל לא מחוייב לגרשה, ומותר לעגנה עד שתלך לבי"ד כהלכה..... קיד, קמז, קפט
 הורס חינוך הילדים..... קצ
 מביא קללה ונזקים..... קצ
 "מה שאינו שלו בדין הוא גזל האמור בתורה" (הגר"י מסלנט)..... רלז

גט בהסכמה תמורת חצי דירה שכולה נקנתה ע"י הורי האשה - כשר..... מב
 גט כשר בלא פקפוק - רק כאשר האשה לא פותחת תיק "ברבנות"..... יט

"גט מוטעה" - הפוסל את הגט

ביטול הסכמי ממון וכדומה..... קמב
 ביטול הסדרי ראייה עם הילדים..... קמב
 "ביטול התנאים" שעושים "ברבנות" קודם מתן הגט לא מכשיר "גט מוטעה"..... קמג
 חייבי כפייה (מוכה שחין וכדומה) - ג"כ פסול "גט מוטעה"..... קמה

גט תמורת ויתור האשה על מזונות הילדים

הבטחה זו היא הונאה ומרמה כי "בחוקיהם" האשה לא יכולה לותר על מזונות הילדים..... קפג
 הונאה זו פוסלת את הגט (וב"ד חייבים לשלם נזקיו - בדין שמים)..... קפג

גט תמורת מזונות - האופנים שהסכם תקף ע"פ "חוקי המדינה"

כשהאשה מוותרת על "משמורת הילדים" (והם במשמורת הבעל)..... קפד
שצד שלישי מתחייב (במסמך חוקי) לשלם המזונות במקום הבעל..... קפד

גירושין חלוקת רכוש - ראה ערך דירה ורכוש
גירושין מצויים אצל חילונים יותר משומרי תורה..... רכב
גיטין בכפייה - ראה ערך "כפיית גט"
גיטין בזמנינו "ברבנות מטעם" - רבים מאד נעשים בכפייה..... 13

- ד -

דוחו"ת של עובדות "סעד ורווחה", אין להם תוקף הלכתי. והם מוטים לטובת האשה..... קא, רד
דיין המעגן אשה עפ"י ההלכה, אינו שליח רע (חזו"א)..... רלז

"דינא דמלכותא"

לא נאמר על השלטון בא"י, מטעמים רבים..... קס, רצ, רצא
לא שומעים למלכות בדבר שנגד התורה..... קסא, רמא
נאמר רק בצורך המלכות כתשלום מיסים, אבל לא מתיר לדון בערכותיהם..... קס, רפט
דירה ורכוש מתחלקים בגירושין, לפי מה שהכניס כל אחד בנישואין..... מ
דירה, זכות מגורים לבעל עד הגירושין (גם אם הורי האשה שילמו את כולה)..... מ
דמותם של מפרקי הבתים - "דייני בתיה"ד הרבניים"..... צג
דיון בבי"ד שלא בנוכחות הבעל דין - הפסק בטל..... נט

דירה משותפת - דינה במקרה של גירושין

הדירה מתחלקת לפי האחוזים שהשקיעו כל אחד מהצדדים

בקניית הדירה (הבעל והאשה או הוריהם) ולא לפי הרישום ב"טאבו"..... מ
דירה שנקנתה כולה ע"י הורי האשה - אחרי הגירושין חוזרת כולה לאשה..... מ
חוייב הבעל במזונות שלא כדין ("ברבנות", ביהמ"ש) מותר לו להחזיק בחצי מהדירה (הרשומה ע"ש בטאבו) גם
כשנקנתה כולה ע"י האשה..... מא
"פירוק שותפות" אחרי הגירושין - כששני בני הזוג
לא השקיעו בשווה, הוא גזל ועושק..... מ

דירה משותפת - דינה במקרה של פירוד (ללא גט)

זכות הבעל לגור בדירה עד הגירושין גם כשהזוג פרודים (ואפילו את כולה

נקנתה ע"י הורי האשה, מדין "פירות נכסי מילוג")..... מ

"פירוק שותפות" קודם הגירושין הוא גזל ועושק..... מ, מב

קנו הבעל או הוריו את כל הדירה מכספם (קודם הנישואין או לאחריהם),

והאשה מורדת - זכות הבעל לקבל את הדירה מידית - (והאשה חייבת עפ"י ההלכה

לצאת מהדירה מיידית, וכן להעביר "בטאבו" את החלק הרשום על שמה לבעל)..... מ, מא

דיין "ברבנות" שלא נותן גט לאשתו 14 שנה (ולא הוכנס לכלא)..... צג

דכאון המצוי בנשים כשאינו מטופל - מהגורמים להרס הבית..... קכג

"דמעות העשוקים" מקטרגים על "הדיינים מטעם"

דמעות הבעל והילדים..... כה

דמעות האשה ובעלה השני שנכשלו באיסור אשת איש..... כו

"דמעות תנין" - של נשים ב"בתי הדין הרבניים" וביהמ"ש"פ..... רכא**"דע מה שתשיב" - תשובות "לדיינים מטעם" המשכנעים להתגרש**..... צג

- ה -

הדרת גברים במדינת ישראל

מזכות קיום מינמלית (מצידים שיחפש אוכל ובגדים באשפה)..... רח

מזכות מגורים בבית (ולא ברחוב)..... רח

מחיים נורמליים ללא פחד ממאסר (בשל מזונות שאין בידו לשלם)..... קיח, רט

מחיי נישואין - ללא הצדקה..... צה, קיח, רט-ריד

הורים הנהגתם בסכסוך בין בני הזוג, והתוצאות

התערבותם גורמת לגירושין ברוב המקרים, ועונשם החמור..... קט

להרגיע ולהשקיט הרוחות ולעודד למידת הסבלנות..... קיח (בהערה)

פשרה בין בני הזוג - כשנמנעים מלספר להורים..... קיח (בהערה)

הליכי גירושין**"הוצאה לפועל" - הבעל הנתבע מותר לו לפנות "לחקירת יכולת"**

בסיוע עו"ד של "הסנגוריה הציבורית"..... רעח

"הוצאה לפועל" - פניית האשה לגביית "מזונות" דרכם - פוסלת הגט..... כט

האשמות ההדדיות הם עפ"י רוב שקר..... ריח

הליכה "לערכאות הרבנות" לגירושין, דומה לאשה הפונה לביהמ"ש

שיכוף את הבעל לקחת אותה במכונית לים בשבת..... רטז

"הסדר ממון", הדרך למניעת שוד רכוש בציבור החילוני..... מ

הסכמי גירושין

הסכמי גירושין שהופרו ע"י האשה, פוסלים את הגט (גם אם הופרו אחרי מתן הגט)..... קמב
הסכמי גירושין שחתם עליהם הבעל בעל כורחו (בהיותם מקפחים ב"משמורת הילדים", ברכוש, במזונות מופרזים) הגט פסול גם אם נאלץ לחתום "שנעשה מרצונו"..... לז, קמד
ויתור האשה על "מזונות הילדים" תמורת מתן גט - הוא הונאה וגזל הבעל,
כי אין לויתור זה תוקף חוקי..... קפד, קפז
חובת הבעל להתייעץ "בהסכמי גירושין" עם עו"ד המתמחה בנושאים אלו,
כדי שההסכמים ינוסחו באופן שיהיה להם תוקף חוקי..... קפד

הסתת ילדים נגד האב

כפיות טובה שמביאה לכפור בטובת הקב"ה..... קכה
מקבלים גיהנום גם בעולם הזה (מעשה "מהחפץ חיים")..... קכו
קטנים נענשים בדין שמים אם לא עשו תשובה בגדלותם..... קכו
תשובת המשקל לזלזול בכבוד האב..... קכו
"הרבנות הראשית" ונזקיה - ראה ערך "בתי הדין הרבניים"
הפסד ממון לא מתיר "לדיינים מטעם" לסדר גיטין בכפייה..... נ

"הפקעת קידושין" - גילוי פנים בתורה

בדורנו "המפקיעים קידושין" - מרבים ממזרים בישראל..... 7, תח
הפקעת קידושין - יוזמי הצעה בדורנו פושעי ישראל ואפיקורסים..... 7, שצד
הפקעת קידושין, הכרעת הראשונים והפוסקים - דרך חכמי המשנה והגמרא
יכולים להפקיעם במקרים מיוחדים..... פב (בהערה), שצט
רעיון "הפקעת קידושין" נדחה ע"י כל גדולי ישראל לפני מאה שנה..... שצב
"תקנות הקהילות" להפקעת קידושין (במקרים מיוחדים) -
אסורים להכרעת הראשונים והפוסקים..... שצט
תקנות "הרבנות" - לכל הדעות אין בהם ממש..... 7, תא

הרחקות דרבינו תם:

נאמרו רק בתנאים מסויימים שלא מצויים "בביה"ד הרבניים"..... נא-נד
לרוב הראשונים הרחקות דר"ת הם כפייה אסורה..... סא
"צווי הגבלה" - תשנ"ה שעושים "ברבנות" - הם כפייה גם לר"ת..... נד

הרחקת האב מילדיו בגין אלימות

במטרה לזרז גט - אכזריות הפוסלת את הגט..... כז
 בעקבות טענות על אלימות נגד האשה - אסורה בלא הוראה מרב מובהק
 ששמע את הבעל, ובריר את הענין היטב 9, מה
 הרחקה במטרה לקבל "קיצבת מזונות" - פוסלת הגט מה
 עובדות רווחה לא נאמנות להעיד שהאב אלים (לילדיו או לאשתו)..... קא
 עורכי דין - המשיגים הרחקות של הבעל (מהבית או הילדים) במרמה -
 הם אכזריים ופוסלים הגט..... ק
 רווחה ומשטרה – המאמינים לכל "סיפורי" האשה על אלימות הבעל..... כז

השלמת הכנסה ב"ביטוח לאומי" "ותשלום מזונות", בחו"ל ובא"י

בארצות הברית המדינה מודאת שהכסף מגיע לילדים (שכר לימוד, ביטוח רפואי, מזון)..... קעא
 בארץ ישראל אין שום אחריות פיקוח ובקרה מטעם המדינה,
 שהכסף מגיע לילדים (ולא לבילוי ונופש של האשה)..... קעא

- 2 -

זכויות הבעל

דירה שנקנתה כולה ע"י הבעל (או הוריו) - לקבל את כולה כשהאשה מורדת..... מא
 לגור בדירה עד הגירושין (גם אם כולה נקנתה ע"י הורי האשה)..... מ
 לנישואין שניים ללא עיגון של שנים, לפני הגירושין ולאחריהם..... צה, קיח, רי-ריד
 "לשלום בית" לא פחות מזכות האשה לגירושין..... רלב
 לקבל בחזרה בגירושין את כל המתנות שנתן לאשה..... מא

זכויות האשה

בדירה שנקנתה כולה ע"י הוריה, לקבל את כולה אחרי הגירושין..... מ
 לקבל גט כהלכה ולא גט פסול "בבתי הדין הרבניים", שנשארת אסורה..... כה
 לכבוד ואהבה מהבעל - אלימות אסורה עפ"י התורה..... צט

זכויות הילדים

בנים זכותם לגדול מגיל שבע אצל האב כשההורים נפרדו..... קעט
 בנות לגדול במשמורת האם..... קעט
 "יתומים בחיי האב" – באשמת האם הבוגדת..... רכ
 למשפחה חמה ומאוחדת, עם דמות אב ואם..... רכ

חובות שלא שולמו

אסור לשלוח לכלא יהודי שלא משלם חובותיו (גם אם הסכים להאסר תמורת חובו).....שנד

מזונות האשה והילדים שלא שולמו - אסור לפנות "להוצאה לפועל".....שנד

פניית האשה "להוצאה לפועל" תמורת מזונות כדין, שגרמה למאסר הבעל -

פוסלת את הגט שינתן מכאן ולהבא לכל הדעות.....יח, שנד

פניית האשה "להוצאה לפועל" תמורת מזונות שנפסקו "ברבנות" שלא כדין,

פוסלת את הגט גם אם לא נאסר הבעל.....כט

חוזים של העברת בעלות, קרקע, דירה ("טאבו") רכב - מותר להסתייע בעורך דין.....רעח

חוק "בתי הדין הרבניים" (קיום פסקי דין של גירושין) – תשנ"ה - הוא כפיית גיטין.....נ

חיוב מזונות האשה והילדים - ראה ערך "מזונות האשה והילדים"

חיובי מזונות יכול הבעל לפנות "לחקירת יכולת" בהוצאה לפועל, למנוע מאסרים ועיקולים.....רעח

"חזיר הפושט טלפיו" – זה המהות של "ארגוני הנשים".....קכז

חיי משפחה - מניעתם בעקבות מריבות

גורמת לנשים להפקיר את ילדיהם בצורה לא הגיונית.....ר

מניעתם שלא כדין, עוון גדול, וגורמת כמה רעות בעולם.....ר

מניעתם לצורך השגת דברים (בגדים, תכשיטים צורכי הבית) עוון חמור מאד.....ר

מעלת וחשיבות האשה העושה רצון בעלה.....ר

חילונים כפיית גט:

משום שמכשילתו באיסורים (כשהבעל חזר בתשובה) - לפי מציאות זמנינו הכפייה אסורה.....מ

כששני בני הזוג חילונים - בודאי הכפייה אסורה.....מ

חינוך הילדים

האב קובע באיזה מוסדות חינוך ילמדו הבנים והבנות.....קסו (בהערה)

החינוך נפגע "ממזונות" שמקבלת האשה שלא כדין.....קצ

חלוקת כספי המיסים בישראל אינה שיוונית, הציבור הדתי והחרדי מופלא לרעה,

וזה סיבה נוספת שאין בא"י "דינא דמלכותא".....רצא

חלוקת רכוש לפני הגירושין ולאחריהן – ראה ערך "דירה"

"חמור עובד ומביא כסף" – הבעל שאשתו הלכה לערכאות "למזונות".....ריט

"חקירת יכולת" בהוצאה לפועל - מותר להסתייע בעו"ד (גם של "הסנגוריה הציבורית").....רעח

חרם על המערער על הגט

- דוקא כשנעשה הגט כדין, והמערער לא מפרש מאיזה טעם פסול..... קנ
- היודע על פסלות בגט - חייב לפרסמה, ואם לא פרסם הוא בחרם 16
- המנדה את המערער על הגט בצדק - החרם חוזר על ראשו..... 16
- ערעור על הגט – מותר אפילו כאשר יש רק ספק פסול..... קנ
- חשבונות שמים בעיגון הבעל או האשה..... רלה-רלז

- ט -

טוענים רבניים - הנזקים שגורמים, ודינם עפ"י ההלכה - ראה ערך "עורכי דינים"

- טלית שעל "הדיינים מטעם" - כמרדעת שע"ג חמור..... קמז (בהערה)
- טענות שקר שמובילות לגילוי האמת - אסורות..... רעה
- טענות שקר במטרה לעוות האמת - חומרתם..... רעו

- י -

יועצי נישואין

- זהירות מיועצים הרסניים במסווה חרדי..... רה
- ינ"ר - ארגון "לשלוש בית" שנאסר ע"י גדולי הרבנים..... רה
- פנייה רק ליועצים שהוסמכו ע"י גדולי ישראל..... רו

ילדים בהליכי גירושין

- ילדים הפוגעים בזכויות האב בהליכי גירושין..... קכה
- ילדים המתערבים בסכסוכים בין ההורים, חומרת העוון..... קכה
- ילדים מורעבים – כשהאם משתמשת בכסף "המזונות" לצרכיה האישיים..... קעא

ילדים יתומים בחיי האב

אמם הרחיקה את אביהם מהבית בעלילות שווא להנאת עצמה

- (במטרה לקדם הליכי גירושין) בהתעלמות מטובתם של הילדים..... כז, רכ
- אמם מונעת מהם פגישות עם אביהם (גם לאחר הגירושין)
- בסיוע דוחו"ת שקריים של רווחה, פסכיאטר, וביהמ"ש..... רד, ריט
- ילדים המולעטים ומוסתים בארס ושקרים נגד אביהם, ע"י האם ומשפחתה..... רכ
- ילדים הקרועים נפשית בהעדר יכולת להזדהות עם האב - עקב שקריה הנבזים של האם (שהקושי שלהם בזה גדול משל יתומים אמיתיים היכולים להזדהות עם דמות האב)..... 62, רכ

ירושת הבת

בנים שהסכימו מרצונם לוותר מחלקם ולתת לבנות חלק שווה בירושה - מותר לכל הדעות..... רמח
"דינא דמלכותא" לא מתיר ירושת הבת..... רמ
"הפוסקים" דבת יורשת במקום שיש בנים - עוקרי התורה וגזלנים..... רמג
חייבת הבת לחתום לבנים על סילוק מהירושה, כדי שיקבלו את חלקם כדין..... רמו
מניעת "צו ירושה" מהבנים בבתי"ד "הרבניים"
אם אינם חותמים על ויתור לבנות - הוא עקירת התורה..... רמד-רמו
נתינת מתנה לבת מחיים, לא בתורת ירושה - באיזה תנאים מותרת..... רמח
צוואה בלשון מתנה (מהיום ולאחר מיתה) שנכתב בה לתת לבנות כבנים, דינה..... רמח

- כ -

כבוד האשה ואושרה ביהדות

אוהב את אשתו כגופו..... צט
דיבורו עם אשתו בנחת ובשמחה..... צט
מכבד את אשתו יותר מגופו..... צט
להכות אשתו הוא דרך הגויים, ואינו מדרך ישראל..... צט
מכה אשתו עונשו גדול ממכה חברו..... צט
נאמנות ואהבה במשפחות שומרי תורה..... רכב
שמירת התורה מפתח לאושר משפחתי ולהצלחת הילדים..... רכב
"כסף מטהר ממזרים" - זה המציאות של הדיינים ב"רבנות"..... שיא

"כושר לדיינות" ושוחד

"כושר לדיינות" - ברבנות הראשית - אין לה ערך כלל, דיינים רבים נבחרו
ע"י קשרים - ואינם יודעים הלכה כלל..... כג, קצט (בהערה)
"כח הפועל בנפעל" - המקבלים טובות הנאה מרשעים נמשכים אחריהם..... שיא
שוחד מהמדינה (משכורת חודשית) משולם "לדיינים מטעם" כדי לפסוק נגד ההלכה..... קמז (בהערה)

כלא (בית סוהר) במדינת ישראל

נחשב לאונס הפוסל את הגט..... יג, כט, קצב
דיינים "ברבנות" המתעללים בנשותיהם לא מוכנסים לכלא..... צג

כסף שמקבלת האשה מהבעל שלא כדין

"עושר שמור לבעליו לרעתו", אין בו ברכה (סופו עניית או מיתה, ר"ל)..... קצ
מקלקל את חינוך הילדים..... קצ

כפיית גט

המקרים שהכפייה מותרת:

- יא. אשה האסורה עליו (כהן וגרושה).....
- יב. גבורת אנשים (מחלוקת הפוסקים, ובאופנים רבים הכפייה אסורה לכל הדעות).....
- יב. מוכה שחין (חלה אחרי הנישואין).....
- נכפה (מחלת הנפילה) מחלוקת הפוסקים..... קכא (בהערה)
- יב. הטעם דבכפייה כדין הגט כשר.....

המקרים שהכפייה אסורה:

- כג. כשנעשים שלא כדין מחמת טעות או בי"ד הדיוטות..... יג, כג
- כשפסק הכפייה נעשה שלא בפניו..... כא, נט
- כשהאשה לא מחוייבת לדור עימו (הכפייה אסורה)..... מה
- מוכה שחין שגזלו את כספו, ומחזירים לו כשנותן גט..... מג
- מוכה שחין שדורש ממון עבור הגט ולא קיבל..... מג, קמה
- מוכה שחין שמתנה לגרש במקום או בי"ד מסויים - ולא קיימו תנאו..... מג
- מומים גדולים נקטעו ידיו או התעוור (אפילו אחרי החתונה)..... יב
- כפיית גט במרדו זה על זה..... קמח
- כפיית גיטין במקום מחלוקת הפוסקים – לדעת רבים פוסלת הגט בודאות..... צב
- כפיית גט תמורת תשלום ממון..... קל
- כפיית גט תמורת טובת הנאה (שנפטר מצורכי האשה ויכול לשאת אחרת)..... קלז
- כפיית גט כשאינו משלם מזונות האשה המורדת (ובאינה מורדת מחלוקת)..... קעב, קעג
- מסכים לגרש רק בבי"ד חרדי - וכפוהו לגרש "בבי"ד רבני"..... מג
- מצבים הנחשבים ככפייה - ראה ערך "אונסים ואיומים הפוסלים את הגט"
- נאמנות הבעל שהגט היה בכפייה - במקרים שידוע מראש שלא רצה לתת גט..... כב

כפיית גט בהסתמך על הפוסקים דלהלן:

"רבינו ירוחם" במרדו זה על זה

- א. הוא דעת יחיד, והכרעת הראשונים דאין כפייה..... קמח
- ב. כשהבעל רוצה "שלום בית" גם רבינו ירוחם מודה דאין כפייה..... קמט

"אגרות משה" - כפיית גט תמורת טובות הנאה

- א. בפוסקים מבואר דטובות הנאה לא מתירים כפייה..... קלז - קמא
- ב. עיקר היתרו דאג"מ הוא לא ההטבות, אלא שהבעל גירש ברצונו המלא..... קלח

"עבודת הגרשוני" - כפיית גט ע"י גויים בגבו"א ונתנו לו מעות

א. דעת רוב הראשונים והפוסקים שהכפייה אסורה גם באופן זה קלו
ב. כשהאשה לא נותנת ממון משלה רק נמנעת מגזל הבעל, גם לעבוה"ג הגט פסול קלו
רבי חיים פאלאג'י בנפרדו שנתיים - אין כפייה קח-קכד

כפיית גט שלא כדין - דינו

הגט פסול אפילו אמר "דוצה אני" (וביטל את כל המודעות) יג
הדיוטות ("כ"רבנות") שכפו לגרש – הגט פסול בכל המקרים יג, כד
טעו ב"ד בדין וכפו את הבעל לגרש שלא כהלכה – הגט פסול יג

כפיית גט באשה שחטאה

עדים כשרים שהעידו בב"ד שהאשה חטאה ונאסרה לבעלה -

אינם מתירים כפייה (כשגרים בנפרד ולדעת רבים גם כשגרים ביחד) קטו (בהערה)
רגליים לדבר שהאשה חטאה, אינם מתירים כפייה (כנ"ל),
וק"ז שעפ"י הודאת האשה, אסור לכפות גירושין קטו (בהערה)

- ל -

ליצנות "והתאמת התורה" - דרכם של המשכילים "והרבנות"

"להתאים את התורה לרוח הזמן" - בתי הדין הרבניים קצה
ליצנות הנשק הארסי של המשכילים והחילונים רל
"לעז על הגט" – מותר אפילו במקרים שיש רק ספק פסול בגט ראה ערך "חרם"

- מ -

"מאיס עלי"

לא כופים לגרש, כהכרעת הפוסקים (דלא כרמב"ם) סה
ברוב המוחלט של המקרים המצויים כיום, גם לרמב"ם אין כופים סח-עא
לא מוציאים את הבעל מהדירה מו
לבעל אין אפילו "מצוה לגרש" פח
"מאיס עלי" שהוסיפה עליו טענת "מורד" או "גבורת אנשים", לכו"ע אין כופים קמח

מאסר בכלא - דינו

מאסר בכלא במדינה דמוקרטית (כולל ישראל) פוסל את הגט יג, כט
 מאסר בכלא ע"י "הרבנות" - פוסל הגט גם אחרי ששוחרר - וגם אם אח"כ
 ביטלו לגמרי את כל האיזמים כנגדו, לא מצאנו דרך להכשיר את הגט יח
 מורדת - כל המתנות של הבעל לאשה מתבטלות (דירה, רכוש, תכשיטים) ועליה להחזירם מיידית מ

מבזבז ומאבד ממונו

מהמו (משחק בקוביא) אסור לכפות גירושין מז
 מסומם (נרקומן) אסור לכפות גירושין, אולם האשה לא חייבת לדור עימו מז

מוסר דינו, והחיוב לעונשו

חייב לשלם כל הנזקים שגרם רצט
 מוסר לערכאות של חילונים, דינו כמוסר לערכאות של גויים רצז
 מוסרים שפלים - רוב "הדיינים מטעם" שיח
 מסירה במקרה של פיקוח נפש - מותרת (גנב או פורץ) שב
 מסירה לשלטונות אדם המסכן אחרים בנהיגה שלא כחוק שב
 מקבלים עדות על מוסר שלא בפניו רצח

מורד באשתו, דינו

אשה אינה נאמנת לרוב הפוסקים, בטענתה שהבעל מורד (בעונה) קמט
 בעל המודה שמורד באשתו - נחלקו הפוסקים אם כופים לגרש קמח
 טוענת שני טענות: "מאיס עלי" "ומורד" - לכל הדעות אין כופים קמט
 מרדו זה על זה – הכרעת הפוסקים דאין כופים קמח, קמט

מזונות הילדים

בנים שעברו לגור אצל אמם, האב פטור ממזונותיהם קעח
 בנות שעברו עם אמם לגור במרחקים (וק"ו במדינה אחרת)
 האב פטור ממזונותיהם (גם בקטנות מתחת לגיל שש) קעט
 ויתור האשה על מזונות הילדים תמורת גט – אינו מועיל- ראה ערך גט
 "מזונות" מותר לפנות "לחקירת יכולת" בלווי עו"ד למנוע מאסרים ועיקולים רעח
 כשהאשה מורדת - לדעת פוסקים רבים האב פטור ממזונות ילדיו קסט
 מזונות מופרזים "הנפסקים" ברבנות הם גזל ועושק וחוסר אנושיות קנח, קסד, רח-ריא
 עני מרוד אינו חייב במזונות גם של הקטנים מגיל שש (ואינו חייב לאסוף נדבות, ואין מביישים אותו) קסב
 עשיר שבידו לפרנס בניו ברווח - כופים אותו לפרנסם עד שיגדלו קנב

קטנים עד סוף גיל שש - כשיכול לפרנסם ע"י הדחק, כופים את האב לזונם, ומגיל שבע מפצירים בו ואין כופים אותו..... קנג

מזונות הילדים – "תקנת הרבנות" (עד גיל 15/18), דינם ונזקם

אין לה שורש ויסוד בהלכה משמונה טעמים והיא גזל ועושק..... קנד
"חוקי המזונות" שנשתכללו – הגדילו את אחוזי הגירושין..... קי
כפיית המזונות בבתיה"ד הרבניים עד גיל 18, הוציאה ילדים רבים לתרבות רעה..... קסד
כפיית מזונות ע"י מאסרים - חוקי סדום..... קנט
לשלטון "במדינת ישראל אין כח של "דינא דמלכותא"..... קס
מזונות הילדים יכול האב (עפ"י ההלכה) לשלם גם בשווה כסף (אוכל וביגוד שקיבל בתרומה וכדומה)..... קעא
מזונות החוק בישראל מסתמך על המשפט העברי ("הרבנות")
ובידם לשנות את החוק ולמנוע גזל וכפיית גיטין במסווה מזונות..... קנט (בהערה)
"תקנת המזונות" - תש"ד - "גם הרה"ר לא חייבו עני במזונות -
וחיובי המזונות המופרזים "ברבנות" כיום הם גזל גם "לשיטתם"..... קנז (בהערה)

מזונות האשה

המתפרנסת מעבודתה – לכל הדעות אין כופים את הבעל לגרשה משום שאינו זן את האשה..... קעג
הנתמכת מקופות צדקה (רווחה וכדומה) או שאחרים הסכימו לפרנסה
במקום הבעל – אין כופים את הבעל שאינו זנה לגרשה..... קעג
לעבוד כשכיר (אצל אחרים) בשביל מזונות אשתו – אינו מחוייב מדינא..... קסג
מורדת אין הבעל חייב במזונותיה כלל..... קעב
שיעור המזונות (לאשה שאינה מורדת) לחם ולפתן (מאה עד שלש מאות שקל בחודש),
וכשאינו משלם נחלקו הפוסקים אם הכפייה מותרת..... קעג
"מזונות מעוכבת" - הוא כפיית גיטין במסווה מזונות והגט פסול..... לח, לט (ובהערה)
מחמיר בענייני גיטין - "די לו להראות שאין ההיתר מבוואר" (חזו"א)..... 16 (בהערה)
מיקל בענייני גיטין בלא ביסוס מש"ס ופוסקים נקרא רשע..... 16 (בהערה)

ממזרים דינם, והמציאות בזמנינו

ממזרים מצוה לפרסם פסולם ברבים..... רכג
ספק ממזר (שלא נטמע במשפחה) אסור מדרבנן..... 18
ספק ממזר שנתערב במשפחה - אסור למשפחות מיוחסות להתערב במשפחה זו..... 18
פסולי הממזרות של "הרבנות" יגעו בכולנו..... 22
רובם ככולם של הגיטין "ברבנות" נעשים בכפייה (הגוף או ממון) ופסולים לחלוטין..... יח, שמו

מנהג המדינה בהסכמי ממון (משכורת, קניית רכוש)

הסכם מרצון שנעשה בסתמא (בין מעביד לעובד, בין קונה למוכר)

- ההתחייבות היא כפי המקובל והנהוג באותו מקום רפט
- התנה מראש שלא לנהוג כמנהג המדינה, כגון: שלא ישלמו פיצויי פיטורים –
- תנאו קיים ולא ישלם פיצויי פיטורים רצ
- חוקי הערכאות הכופים לשלם ממון בעל כורחו – אינם "מנהג המדינה"
- ואסור לדון בפניהם אפילו ברצון והסכמת שניהם רפט
- סוחרים שיש להם בורר מוסכם שמחליט כפי "מנהג הסוחרים" – הדבר מותר (כדוגמת "סיטומתא")
- אולם כשאחד מהם התנה מראש לדון בבי"ד, אסור לדון בפני הבורר רצא

"מסירת מודעה" לביטול הגט

- הסיבה המעשית לצורך "במסירת מודעה" שנא
- התוקף ההלכתי של "מסירת מודעה" שנב
- כהן חייב להקפיד יותר "למסור מודעה" שנא
- נוסח "מסירת מודעה" לדוגמא (עם הוראות ברורות לביצוע) שג, שנה, שנו
- "מרשעת על פי התורה" – אשה שהולכת לערכאות ריט

משטרה

- הזמנתה בסיכסוכי ממון – כשהנתבע מוכן לדום בבי"ד – אסורה רפה
- הזמנתה בסכנה מיידית (גנב, פורץ או אלימות מסוכנת) - מותרת גם ללא הוראת רב שב
- הזמנתה ע"י האשה בויכוחים עם הבעל - אסורה ("מוסר") 9

"משמורת הילדים"

בנים מגיל שבע מקומם אצל האב - גם כשהבן לומד במוסד חינוך.

- וכשהם אצל האם פטור ממזונותיהם קעט-קפב
- בנות שבמשמורת האם – זכות האב לראותם לעיתים קרובות
- (ואסור להאם לעבור עמם לעיר מרוחקת וק"ו למדינה אחרת) קעט
- בנות שבמשמורת האם כדי שילמדו צורכי הבית קעח
- כששני בני הזוג חילוניים - משמורת הבן אצל האב והבת אצל האם
- (ובמידת האפשר ראוי לבי"ד לשכנעם לשלוח את הילדים לחינוך שומר מצוות) קפב
- כשהורה אחד דתי והשני חילוני - משמורת הבנים והבנות אצל ההורה הדתי קפב
- "מתעבר על ריב לא לו" - במייצג חבירו בבית דין רעו

- נ -

נוכחות הבעל בדיון על חיוב גט הכרחית - ובהעדרו פסק ביה"ד בטל..... כא, נט
נופש לאשה – מכספי "המזונות" – "האם המרעיבה"..... קעא, קעב
נזק ליהדות "מהדיינים מטעם" יותר מהכמרים (האדמו"ר מקלזנבורג)..... כו
נישואין כמשימה רוחנית - מצליחים (רודפי תענוגות נכשלים)..... פה

נישואין באיסור אחרי כפיית גט שלא כדין

אסורה מהתורה לשני, וכן אסורה לחזור לראשון..... רכג
נשאת בהוראה מוטעת ("כרבנות") והוזהרה ע"ז - לכל הדעות תצא מהשני..... פז

נשים בהליכי גירושין

טובת הילדים לא תמיד נמצאת בשיקולים שלהן..... רכ
מתעלמות מצער משפחת הבעל
ומרשות לעצמן אלימות (האסורה עפ"י התורה)..... רכ
שוכחות שגם האב הוא אדם עם רגשות לילדים..... רכ

- ס -

סידור הגט

גט בכפייה כדין (כמוכה שחין), הכפייה ונתינת הגט חייבים להעשות בפני שלשה דיינים מומחים..... כג
גט "ברבנות" פסול גם כשנעשה בפני שלשה "דיינים" (דגיטתם נעשים בכפייה שלא כדין,
והם נחשבים להדייטות), וק"ו שהגט פסול כשנעשה בפני "דיין" אחד..... כד
גט ברצון - מחלוקת הפוסקים אם בי"ד מעכב, או מספיק יחיד מומחה..... כד
המנהג ברוב תפוצות, שגם סידור גט ברצון נעשה רק בפני בי"ד מומחים..... כד

סיפורים מגדולי ישראל

"הגט מקליווא" ושולם בית..... שנח
התראה לעונש לגבירה שהלכה לערכאות - הרה"ק רמ"מ מרימנוב..... שס
מחאה על הליכה לערכאות - מכתב "החפץ חיים"..... שסב
כפרה לערכאות - רק במיתה - הגרי"ח זוננפלד..... שסג
מלחמה במוסד מטעם ממשלת פולין - הגרי"ז מבריסק..... שסד
סחיטת כספים מהבעל ע"י האשה האלימה - גזל ופשע..... ריח
"סנגוריה ציבורית" - מותר להעזר בעו"ד שלהם
להגן על עצמו ממאסרים ועיקולים..... רעח
"סעד ורווחה" – הדוחו"ת שלהם שקריים ומוטים לטובת הנשים
ולעדוּתם אין תוקף בהלכה..... קא, רד

ספרי יוחסין

בדורנו שהגיטין "ברבנות" נעשית בכפייה, "ספרי יוחסין" הם הצלה מרבבות ממזרים.....18
 גיטין בכפייה שנתרבו (בא"י ובחור"ל) יחייבו קהילות נפרדות בנישואין.....רכז
 חובה לפתוח "ספרי יוחסין" שינוהלו ע"י בתי דין כשרים.....18, רא
 פסולי חיתון לרבבות נמחקו בעבר "ברבנות", ועלולים להתערב בתוכנו.....רא
 סקר יגלה ששומרי תורה מתגרשים פחות מאחרים.....רכב

"סרבנות גט" - בהלכה "ובמנהגי" סדום

בהלכה - בעל הנגזל (בממון משמורת הילדים וכדומה) -

מותר לו לעגן את אשתו לכתחילה (וכפייתו לגרש פוסלת את הגט)..... קיד, קמז
 בחוקי סדום - מושיבים את הבעל הנגזל בכלא עד שיתן "גט" בכפייה.....נז
 בהלכה - אשה "סרבנית גט" למטרות סחיטה מבעלה - ב"ד מנדים ומחרימים אותה.....ריג
 בחוקי סדום "הרבניים" - שלחו אלפי "סרבני גט" לכלא,
 אבל מעולם לא שלחו לכלא "סרבנית גט" שמעגגת את בעלה.....ריג
 התעמולה השקרית והארסית נגד הבעלים "סרבני הגט" כביכול -
 מקורה בעוקרי הדת הרפורמים ו"ארגוני הנשים" המרושעות.....קז

- ע -

עורך דין וטוען רבני ("מורשה") — האם מותרים ע"פ ההלכה לייצג אחרים ב:

טענות אמת שהבעל דין שם בפיו.....רסד
 טענות אמת שהעו"ד גילה אותם (והבעל דין אינו יודעם).....רעא
 טענות שקר שמובילות לגילוי האמת.....רעג
 טענות שקר במטרה לעוות את האמת.....רעד
 "מתעבר על ריב לא לר", ביצוג אחרים.....רעו

מקרים שמותר לעו"ד לייצג בערכאות

חוזים של העברת בעלות, קרקע דירה, רכב.....רעח
 יצוג אדם שנתבע בעל כורחו לערכאות.....רעט
 נתבע אלים שסירב לבוא לבי"ד אחרי הזמנות ("לא ציית דינא").....רצב
 קיום צוואה שנכתבה עפ"י דין תורה, שיהיה לה תוקף גם בדיניהם.....רעח
 תביעת נזיקין מחברות ביטוח או מגופים ממשלתיים.....רעח, רצב
 הצהרה בפני עו"ד למשרדים ממשלתיים, ערייה, צבא וכדומה.....רעח

עורכי דינים וטוענים רבניים - נזקיהם

גורמים לכפיית גיטין במציאות זמנינו..... רנח
 המדריך לפשעי עו"ד וטו"ר..... רנט
 פוגעים בשידוכים של הילדים..... רסא
 "עבודת הגרשוני", ביאור דבריו - ראה ערך "כפיית גט"

"עגונות" בהליכי גירושין, ההלכה והמציאות

אשה או בעל מעוגנים, יעשו השתדלות רק עפ"י ההלכה (חז"א)..... רלז
 "בתי הדין הרבניים" - בית חרושת לעיגון..... רלב
 התרת עגונות נגד ההלכה, כפירה בקב"ה..... רלו
 "מתירי" העגונות "ברבנות" - אכזריות לדורות..... רלא
 "מתירי עגונות ברבנות" הם צבועים -

כשנוגע להם ולמשפחתם אישית הם מעגנים ומאמללים נשים..... צג
 עגונה או מעגנת..... רלב
 עגונה או מורדת..... רלג
 עיגון וחשבונות שמים..... רלז
 עיגון האשה עד שתחזיר הממון שגזלה מהבעל - מותר..... קיד, קמז
 "עושר שמור לבעליו לרעתו" - כסף שמקבלת האשה שלא כדין..... קצ
 עונש המונע פרסום מעללי בתי"ד "הרבניים"..... שכז
 עונש מהרסי בתים בישראל..... רלג

עיגון הבעלים בבתי הדין "הרבניים"

אחרי הגירושין..... רח
 לפני הגירושין..... ריא
 סיפור מחריד..... ריג
 "עיכוב יציאה מהארץ" - פוסל את הגט..... כא
 "עצי אשירה" - "בתי הדין הרבניים" - סכנתם וצביעותם..... 17, שכ
 ערעור על הגט - מותר, אפילו כשיש רק ספק פסול בגט..... קנ

ערכאות חומרתם ודינם

איסורים הכלולים בהליכה לערכאות..... רפז
 מקומות הכלולים באיסור (ערכאות עבודה, בתים משותפים, מחוזי, עליון, ודומיהם)..... רפד
 ערכאות של ישראל, יתכן שחמורים מערכאות של גויים..... ש

ערעור על פסק בי"ד - בבית דין אחר

בית דין החשוב במדינה (וי"א בדור), א"א לערער על פסקיו רנו
 בית דין "הגדול" לערעורים שפוסקים נגד התורה (בכפיית גיטין, ירושת הבת וכו'),
 נחשבים לגזלנים והדיוטות - ופשוט שאפשר לערער על "פסקיהם" לעולם רנו
 ערעור עם נימוק - מתקבל בבי"ד אחר (גם לאחר זמן רב) רנה

- פ -

"פוסקים" לפי דמעות האשה ולא לפי האמת (ביהמ"ש"פ, ובתיה"ד "רבניים") רכא
 "פטנט רשום" - שני גיטין בכפייה לאשה אחת קמט
 "פירוק שותפות" לפני הגירושין גזל - הפוסל את הגט שינתן אח"כ מ, מב
 לבעל זכות מגורים בדירה עד הגירושין (גם כשנרכשה כולה ע"י הורי האשה) מ
 "פירוק שותפות" לאחר הגירושין, פרטי הדינים לט-מג
 פסק דין שעשו בי"ד אחרי דיון שלא בנוכחות "הבעל דין" – בטל נט
 "פרודים" (הבעל והאשה) שנתיים ויותר - הסכמת הפוסקים
 דהכפייה אסורה ופוסלת את הגט, נשאת באיסור בניה מהשני ממזרים קח-קכד
 "פסולי חיתון" (כממזרים) נמחקו ע"י ה"הרבנות הראשית" מהרשימה רא

פרו ורבו - וצורך האשה בילדים

צורך האשה בבן להשען עליו לפרנסתה בעת זקנתה -

הכפייה מותרת באופנים מסויימים קטז (ובהערה)
 צורך האשה בבן או בת להנאתה - הכפייה אסורה קטז (ובהערה)
 כפייה כששהו עשר שנים ואין ילדים (משום מצות פו"ר של הבעל - מחלוקת הפוסקים) קיד
 כפייה כשהבעל מעכב הגט בגלל ממון שגזלה האשה ממנו - אסורה לכל הדעות קמז-קמח
 צורך האשה בבן להשען עליו לפרנסתה בעת זקנתה - הכפייה מותרת רק באופנים מסויימים קטז
 צורך האשה בבן או בת להנאתה - הכפייה אסורה קטז
 פרוטוקלים בבתי דין הרבניים – מזויפים "ומתוקנים" במטרה להסתיר פשעים רנד (בהערה)

פרנסה באיסור - "דיינים ברבנות"

הגזלים ממון ומתירים אשת איש נ
 להבחן "לדיינות ברבנות" - חילול ה' שלא הותר לצורך פרנסה רא

פרנסת הבית עפ"י התורה

מזונות האשה, לחם ולפתן – חיובם על הבעל (מאה עד שלש מאות שקל בחדש)..... קעג
 מורדת אין אין לה מזונות כלל..... קעב
 מזונות הילדים, בעני מרוד, אין חיוב אפילו על הילדים הקטנים מגיל שש..... קסב
 יכול לפרנסם בדוחק, כופים עד סוף גיל שש, ומגיל שבע מפצירים בו..... קנג
 אמיד שיכול לפרנס ברווח, כופים לפרנס ילדיו עד שיגדלו..... קנג
 נשואה לבן תורה – הפרנסה מוטלת בשווה על האשה כמו על הבעל
 אפילו הוא אמיד שיש לו משרה תורנית..... קנז

פרסום הספר מטרותיו:

הצלת משפחות וילדים..... 17
 מניעת גזל ואיסור אשת איש וממזרות..... 17
 פרסום פשעי בתי"ד הרבניים - חובה עפ"י ההלכה..... 14, שכז
 "פשיטת רגל" - מותר לפנות 'לחקירת יכולת' - בלווי עו"ד..... רעח

- צ -

"צווי הגבלה" "וצווי הרחקה" – דינם קהילות נפרדות

"צווי הגבלה" - תשנ"ה, (המכונים במרמה הרחקות דר"ת) פוסלים את הגט לכל הדעות..... נד
 "צווי הרחקה" (מהבית ומהילדים) "וצווי הפרדה" (מהבית) -
 ברוב המקרים נעשים במטרה להשגת גט - והגט פסול לכל הדעות..... מד
 "צווי הרחקה" לבעל שנעשו במטרה לקבל "קצבת מזונות" ("מביטוח לאומי"),
 הם גזל. ואם נמאס לבעל מהמצב ונתן גט - הגט פסול..... מה
 צופים בתועבה - דייני "בתי הדין הרבניים"..... שכא

- ק -

"קהילות נפרדות בנישואין"

חובת השעה בעקבות ריבוי כפיית הגיטין שלא כדין..... 18, רכז, שטז
 גיורים של רבבות גויים שלא כהלכה..... שיא-שיג
 פסולי חיתון (כממזרים) שנמחקים בזדון מהרשימות "ברבנות הראשית"..... רא
 קולות בנושא גיטין בלא ביסוס מש"ס ופוסקים נקרא רשע..... 16 (בהערה)
 "קופות צדקה" שמסייעים להולכת לערכאות (ביהמ"ש"פ "רבנות") - עונשם חמור..... קכד
 "קידושין כדת משה וישראל" מחייבים שגם הגירושין יהיו כהלכה..... קטז

קרובי משפחה המתערבים במחלוקת בני הזוג

אחראים לגירושין ברוב המקרים קט, קיח (בהערה)
 עונשם הנורא - "לא יצאו נקיים" קט

- 7 -

רבי חיים פאלאג'י, אין כפיית גט גם כשהאשה מורדת שנתיים קח-קכד
 רבינו ירוחם, כפיית גט במרדו זה על זה - ראה ערך "כפיית גט"
 "רבנות מטעם" - רבים מאד הגיטין בכפייה 13

רווחה וסעד

דוחו"ת עובדות הרווחה והסעד שקריים ומוטים לטובת האשה ואין להם תוקף הלכתי קא, רג
 הרווחה והסעד בתחילה מחלקים כסף והטבות - ובסוף הורסים את הבית קפו
 עובדות סעד ורווחה רבות - פועלות לקבור את עתידו הרוחני של הילד רד
 פנייה לסעד ורווחה (הפועלים ביד אחת עם בית המשפט) - אסורה ללא היתר בכתב מרב מוסמך 9
 "רבני הרווחה" חלקם משתפי פעולה מסוכנים (המעבירים דיווחים מסוכנים ושקריים) ובשפלותם הם מוסרים
 נפשות ילדי ישראל לשמד רג

"רישום בטאבו"

חלוקת הרכוש בגירושין לא נקבעת עפ"י הרישום בטאבו,
 אלא לפי הרכוש שהכניס כל אחד בנישואין מ
 דירה ששולמה ע"י הורי הבעל - אחרי הגירושין חייבת האשה להעביר את חלקה בטאבו לבעלה לשעבר
 וכן דירה ששולמה ע"י הורי האשה - חוזרת לאשה בגירושין מ, מא
 רכוש משותף - דירה, כספים, מטלטלים - חלוקתו בגירושין מ

רפואת אשתו וילדיו

אשתו חייב ברפואתה גם כשחולה תדיר ("אין לו קצבה") קסז
 מורדת שאינו חייב במזונותיה אינו חייב ברפואתה קסז
 ילדיו אין חייב ברפואתם מדינא קסז
 אב המתאמץ מעבר ליכלתו לאסוף צדקה לרפואת ילדיו,
 אשרי חלקו - אבל הכפייה אסורה קסח
 אב עשיר שבידו לשלם על רפואת ילדיו -
 נראה דב"ד מותרים לבזותו על אכזריותו (וכפייה אסורה) קסח
 פרנסי הקהילות ויחידים מסייעים לאב עני שאין ידו משגת לרפואת ילדיו קסח

הורים המתייגעים בטיפול בילדם החולה –

להטיל עליהם גם איסוף כספים, עלול למוטט אותם לגמרי ח"ו..... קסח

- ש -

"שוויון זכויות", האמנם!?

האשה "נאמנת" בעלילת אלימות לגרש בעלה מהבית (בלא עדים וראיות)

ולבעל (גם המוכה וחבול מאשתו) אין זכות זו..... רכה

העדפה לאשה בערכאות נובעת מטומאתם בעריות..... רנ

חיוב מזונות לאב בלבד (עד גיל 18) "בתקנת הרבנות" נוגד את ההלכה,

ולא מקובל אפילו אצל הגויים..... קנט (בהערה), קעא, רט

עיגון הבעלים גם אחרי הגירושין - קיצור רגליים "בנוסח" סדום..... רח

שוחד – "בבתי הדין הרבניים"

שוחד שולם "במקומות הנכונים", בשביל מינויים של "דיינים מטעם"..... שיא

שוחד מהמדינה - משולם כל חודש "לדיינים מטעם"..... קמז (בהערה), רעז, שיא

שופטי הערכאות נתונים תחת השפעת העיתונים של "חופש" האשה..... רכא

"שטר בוררות שחתם הבעל בבי"ד, לא מתיר להם כפיית גט..... יב

שיפוצים בדירה אחרי הנישואין ששולמו ע"י הורי הבעל או ידידיו - בגירושין חוזרים לבעל..... מב

שכר לימוד וחינוך בניו ובנותיו

בנים שלומדים תורה שבכתב ותורה שבע"פ..... קסה

בנים הלומדים מקצועות חול (חשבון, הסטוריה, חוגים)..... קסה

בנות לימודי קודש וחול (בדורנו מצוה גדולה לשלם ואין כפייה)..... קסו

הורים חילונים דין "משמורת" הבנים והבנות – ראה ערך "משמורת הילדים"

שלום בית – ההלכה והמציאות

זוכים לשלום בית, ע"י סבלנות ועבודה על המידות..... קיט (בהערה)

זכות הבעל לשלום בית חזק לפחות כזכות האשה להתגרש..... רלב

חובת הדיינים להשקיע מאמצים להשכין שלום בין בני הזוג..... קיח-קיט, קכג

ילדים קרועים בגירושין – או להתחיל מחדש, מה עדיף?!..... 62

קרובי משפחה המעודדים גירושין - עונשם הנורא ע"פ "רבינו תם"..... רלד

שומרי תורה עפ"י רוב חיי המשפחה יציבים ללא גירושין..... רכב

שלום בית - מתפקיד הבי"ד למנוע גירושין (רבינו יונה)..... קיח

שלום בית מעורער - חלילה וחס לפנות למשטרה..... מכתב "דעת תורה", 9
 שתיקה למעללי "הדיינים מטעם" - סיבותיה..... 13, קצא

- ת -

תובעת בעלה בערכאות, ומוכנה לותר תמורת גט - נחשב כפייה ופסול..... קלו
 "תורת הגלגולים" הסבר לחשבונות שמים כאשר האשה מעוגנת עפ"י ההלכה..... רלה

תנאים של הבעל לנתינת גט

בעל שאינו מחייבי כפייה, התעלמות מתנאיו (הקשים ביותר) פוסלת את הגט..... קמג, קמד
 חייבי כפייה ("מוכה שחין") שדורש תנאים סבירים - חייבים לקיימם..... קמה
 חייבי כפייה שדורש דברים שכמעט נמנע מלקיימם ("שלא תלכי לבית אביך") -
 מותר לכפותו בלי קיום התנאי..... קמו (ובהערה)
 תעמולה שקרית והרסנית נגד הבעל..... ריט
 תצהירים בפני עו"ד לעירייה, משרד ממשלתי וצבא - מותרים לכתחילה..... רעח

"תקנות הרבנות הראשית" הנוגדות את ההלכה, ותוצאותיהם:

"צווי הגבלה - תשנ"ה ("קיום פסקי דין גירושין") - פוסלים את הגט לכל הדעות..... נד
 "תקנת מזונות - תש"ד" - לחייב במזונות עד גיל 15 (18) -
 נוגדות את ההלכה משמונה טעמים..... קנד
 "תקנת המזונות" הגדילה את אחוזי הגרושין..... רי
 "תקנת המזונות" - הוציאה ילדים רבים לשמד..... קסד

תשובות ברורות "לדיינים ברבנות" הלוחצים לגרש בטענות:

אין סיכוי לשלום בית..... צד
 "אל תעגן אותה" "היא לא רוצה אותך" "האשה מואסת בכך"..... צג-צו
 "תשש כח המאנס" - לאחר מאסר בפועל - לא מצאנו דרך להכשיר את הגט
 אפילו שוחרר כבר וביטלו "הרבנות" את האיומים נגדו (כיון שבידם לאוסרו שנית)..... יח, יט, כח